

EGE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
(DOKTORA TEZİ)

İHALE MEVZUATI
TÜRKİYE’NİN YURDIŞI ÖRNEKLERLE
KARŞILAŞTIRILMASI
Ash BİLGİN

İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı

Bilim Dalı Kodu: 624-06-00

Sunuş Tarihi: 04/08/2008

Tez Danışmanı: Prof. Orhan YÜKSEL

Bornova-İzmir

Sayın Aslı BİLGİN tarafından DOKTORA TEZİ olarak sunulan “İhale Mevzuatı: Türkiye’nin Yurtdışı Örneklerle Karşılaştırılması” adlı bu çalışma, Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ile E.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü yönergesinin ilgili hükümleri dikkate alınarak tarafımızdan değerlendirilmiş olup, yapılan sözlü savunma sınavında aday oy ile başarılı bulunmuştur. Bu nedenle Aslı BİLGİN’in sunduğu metnin doktora tezi olarak kabulüne oy ile karar verilmiştir.

Jüri Başkanı: Prof. Orhan Yüksel.....

Raportör Üye: Prof. Dr. Hikmet H. ÇATAL.....

Üye : Doç. Dr. H. Murat GÜNAYDIN.....

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ayhan NUHOĞLU.....

Üye : Yrd. Doç. Dr. Selim BARADAN

ÖZET

İHALE MEVZUATI: TÜRKİYE’NİN YURTDIŞI ÖRNEKLERİYLE KARŞILAŞTIRILMASI

BİLGİN, Aslı

Doktora Tezi, İnşaat Mühendisliği Bölümü

Tez Yöneticisi: Prof. Orhan Yüksel

Ağustos 2008, 443 sayfa

Bu çalışmada, ihale sisteminin genel yapısını belirlemek üzere yurtdışı bazı ülkelerle Türk ihale sisteminin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Çok sayıda ülke seçmek zaman ve çevirme sorunları nedeniyle olanaksız görülmüş, bölüm öğretim elemanları ve lisansüstü öğrencilerin potansiyeli gözönüne alınarak Alman Yapı İşleri İhale ve Sözleşme Yönetmeliği (VOB), Rusya Federasyonu Enerji Binalarının Yapım ve Onarımı İle İlgili Tesislerin İhalesine İlişkin Kurallara Hakkında Genelge, İran İslam Cumhuriyeti İhale Yasası ile 1933 yılından bu yana Türkiye Cumhuriyetinde kullanılagelen 2490, 2886 ve 4734 sayılı yasalar incelenmiştir.

İhale sistemi olarak yalnızca kamuya yönelik kurallar incelenmiş, özel uygulamalar kapsam dışında bırakılmıştır. Kamu ihale sisteminin sözleşme uygulaması ve sözleşmenin sona erdirilmesi kısımları ülkelere özgü olarak değişeceği için, tezin kapsamı, ihale evrakının hazırlanmasından sözleşme yapılmasına olan işlerle sınırlandırılmıştır.

Görüldüğü üzere seçilen ülkelerin kiminde yasa, kiminde yönetmelik kiminde de genelge kullanılmıştır. Bu durum özel bir seçim olmayıp tamamen kaynakların temini ile ilgili bir sorundur.

İncelenen kaynakların farklı yapıda olması, çevirilerin tam sağlıklı olamaması gibi nedenlerle kıyaslamalar yalnızca tablo dökümü şeklinde yapılabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İhale mevzuatı, ihale sistemi, ihale yöntemi, ihale sunuşu, ihale değerlendirmesi.

ABSTRACT

**PROCUREMENT LAW: COMPARISON BETWEEN TURKEY
AND EXAMPLES ABROAD**

BİLGİN, Aşlı

PhD., Department of Civil Engineering

Supervisor: Prof. Orhan YÜKSEL

August, 2008, 443 pages

In this study, it is aimed to compare Turkish procurement system with the procurement systems of some other countries in order to determine the general structure of procurement systems. Instead of comparing the systems of too much countries which would result in extension of the thesis' duration and also in some problems with translation. Considering the capacity of staff and master students of the department, the procurement systems of Germany, Russia and Iran were chosen for comparison.

For this aim, German Construction and Contract Regulation, Russian Federation Energy Buildings Construction and Maintenance Circular, Iranian Procurement Law and Turkish Republics Laws since 1933 were investigated.

Only regulations regarding public procurement were investigated, special implementations were kept out of the scope. As the conclusion and termination of public contracts changes from country to country, the thesis' scope is limited to the stages from preparation of procurement documents until the signing of the contract.

As shown above, in some countries laws, in others regulations or circulars were used for comparison. This situation arises from the availability of the sources.

Considering the different structures of the sources investigated and eventual translation problems only a tabulated comparison was possible.

Keywords: Procurement law, procurement system, procurement procedures, procurement presentation, procurement evaluation.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde Alman sisteminin dilimize çevrilmesinde büyük emeği geçen ve bize uzun süre destek veren ve aynı zamanda tezin ikinci danışmanı olan Sayın Dr. Ergin Algım'a, İran İslam Cumhuriyeti ihale sisteminin Türkçe'leştirilmesinde yoğun emeği geçen Sayın Prof. Dr. Kambiz Ramyar'a ve bu mevzuatı temin edip ilk çeviriyi yapan Sayın Yük. Müh. Mir Haydar Haşemi'ye ve Rus ihale sistemini tez kapsamına almakta yoğun emeği geçen Sayın Yrd. Doç. Dr. Perviz Ahmedzade'ye teşekkürü bir borç bilirim.

Çalışmanın yapımında desteklerini esirgemeyen Arş. Gör. Gülben Çalış, Ör. Gör. Dr. Devrim Erdoğan ve Arş. Gör. Pelin Aklık'a da ayrıca en derin teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	V
ABSTRACT	VII
TEŞEKKÜR.....	IX
TABLolar DİZİNİ	XV
KISALTMALAR DİZİNİ.....	XIX
1. GİRİŞ.....	1
2. SİSTEMİN YAPISI.....	5
2.1 Kamu İhalelerinde Kapsam.....	5
2.1.1 Yasa kapsamına giren işler	5
2.1.2 Yasa kapsamındaki kuruluşlar	15
2.1.3 İstisnalar.....	28
2.2 Kamu İhale Sistemine İlişkin İlkeler	53
2.3 İşlerin Gerçekleştirilme Biçimleri	66
2.3.1 Yükleniciler Eliyle Gerçekleştirilecek İşler	67
2.3.2 Diğer kamu kuruluşlarınca gerçekleştirilecek işler	96
3. İHALE ÖNCESİ İŞLER.....	97
3.1 İhale Yetkilisi.....	97
3.2 İhale Komisyonu	97
3.3 İhale İşlem Dosyası	100
3.3.1 İhale, ön yeterlik dokümanı ve idari şartname içeriği.....	101
3.3.2 İhale ve ön yeterlik dokümanının verilmesi	110
3.3.3 İhale dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması.....	111
3.3.4 Bedel tahmini	112
3.3.5 Şartname	114
3.4 Duyuru Yapılması	121
3.4.1 Duyuru yapılması, ilanda bulunması zorunlu hususlar.....	121
3.4.2 Ön yeterlik ilanında bulunması zorunlu hususlar.....	135
3.4.3 Şartname ve eklerinde değişiklik halinde duyuru.....	137
3.4.4 İlanın uygun olmaması	138
3.4.5 Çerçeve sözleşmesinin duyurulması.....	139
3.5 İhaleye Katılabilme	140

3.5.1 İhaleye katılımda yeterlik kuralları.....	140
3.5.2 İsteklinin ihale dışı bırakılması	144
3.5.3 İhaleye katılamayacak olanlar	147
3.5.4 Geçici teminat	149
3.5.5 Tekliflerin geçerlilik süresi	152
4. İHALE, ONAY, TESCİL VE SÖZLEŞME YAPILMASI.....	153
4.1 Tekliflerin Hazırlanması ve Sunulması	153
4.2 Tekliflerin Alınması ve Açılması.....	173
4.3 Uygun Bedel	193
4.4 Tekliflerin Değerlendirilmesi.....	198
4.5 Aşırı Düşük Teklifler.....	205
4.6 İhalenin iptali	205
4.7 İhalenin Karara Bağlanması, Onaylanması ve Bildirilmesi.....	208
4.7.1 İhalenin karara bağlanması, onaylanması ve bildirilmesi	208
4.7.2 Sözleşme yapılması evresi	211
4.8 Danışmanlık Hizmetleri	213
5. SONUÇ	219
EKLER.....	221
EK 1: ARTIRMA, EKSIILTME VE İHALE KANUNU (2490).....	221
EK 2: DEVLET İHALE KANUNU (2886).....	237
EK 3: KAMU İHALE KANUNU (4734).....	259
EK 4: YAPI İŞLERİ İHALE VE SÖZLEŞME YÖNETMELİĞİ (VOB)	295
EK 5: RUSYADA YAPIM VE ONARIM İLE İLGİLİ BİR GENELGE.	373
EK 6: İRAN İSLAM CUMHURİYETİNDE UYGULAMA.....	383
KAYNAKLAR DİZİNİ	391
SÖZLÜK.....	395
İngilizce - Türkçe Sözlük.....	395
Almanca - Türkçe Sözlük	408
Rusça - Türkçe Sözlük.....	421
ÖZGEÇMİŞ	423

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo.2.1. Yasa kapsamındaki işler	12
Tablo 2.2. İhale Yasası kapsamına giren idareler	23
Tablo 2.3. İstisnalar	40
Tablo 2.4. Başka yasalarla 2490 sayılı yasa kapsamı dışında bırakılma	51
Tablo 2.5. Kamu ihale sistemine ilişkin ilkeler.....	65
Tablo 2.6. İhale yöntemleri	82
Tablo.3.1 İhale Yetkilisi.....	97
Tablo.3.2 İhale komisyonu	99
Tablo.3.3 İhale işlem dosyası	101
Tablo.3.4 İhale, ön yeterlik dokümanı ve idari şartname içeriği.....	105
Tablo.3.5 İhale ve ön yeterlik dokümanının verilmesi	110
Tablo.3.6 İhale dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması.....	111
Tablo 3.7 Yaklaşık maliyet	113
Tablo 3.8. Şartname.....	114
Tablo 3.9. Duyurunun yapılması	123
Tablo 3.10. Ön yeterlik ilanında bulunması zorunlu hususlar	136
Tablo 3.11. Şartname ve eklerinde değişiklik halinde duyuru.....	137
Tablo 3.12. İlanın uygun olmaması	139
Tablo 3.13. Çerçeve sözleşmesinin duyurulması	140
Tablo 3.14. İhaleye katılımda yeterlik kuralları.....	141
Tablo 3.15. İsteklinin ihale dışı bırakılması	145
Tablo 3.16. İhaleye katılamayacak olanlar	148
Tablo 3.17. Geçici teminat	150
Tablo 3.18. Teminat mektupları	152
Tablo.4.1 Tekliflerin hazırlanması ve sunulması.....	170
Tablo 4.2 Tekliflerin alınması ve açılması	190
Tablo 4.3 Tekliflerin değerlendirilmesi.....	204
Tablo.4.4 Aşırı düşük teklif.....	205
Tablo 4.5 İhalenin iptali	207

KISALTMALAR DİZİNİ

AB	Avrupa Birliği
BVBS	Bundesministeriums für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung'un (Alman Federal Ulaştırma, Yapım ve Şehir geliştirme Bakanlığı)
DİK	Devlet İhale Kanunu
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KİK	Kamu İhale Kanunu
KİK_u	Kamu İhale Kurumu
KİSK	Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu
KİT	Kamu İktisadi Teşekkül
KOBİ	Küçük ve orta boy işletme
VOB	Yapı işleri ihale ve sözleşme düzenlemesi (Vergabe- und Vertragsordnung für Bauleistungen)

1. GİRİŞ

Kamu yapılarının inşasına ilişkin düzenlemeler yönetimlerin başını ağrıtan konuların önde gelenlerinden olagelmıştır. Genel, katma ve özel bütçelerin büyük bir kısmını oluşturan yapım, satın alma, satma, kiraya verme ve benzeri konulardaki harcamalar yüzde ellilere ulaşması ve hatta bazen geçmesi nedeniyle dikkatlerin bu alana yönelmesine neden olmaktadır. Cumhuriyetin kurulmasından bu yana kamu ihale sistemi ile ilgili üç yasa düzenlenmiş, dördüncüsünün de yolda olduğu anlaşılmaktadır. Hukukçuların “Yasalar konservatif olmalı, sık değişmemelidir.” Görüşüne rağmen sistemin çok fazla eleştiri alması nedeniyle ilki 1934’de çıkarılan yasa 1983’de bir yenisi ile değiştirilmiş, 2003 yılında bir yenisi çıkarılmış ancak beş yılsonunda yeniden değişiklik yeniden gündeme gelmek zorunda kalmıştır. Her ne kadar son değişiklik ihtiyacı Avrupa Birliği mevzuatına uyumdan kaynaklansa da sistemi uygulamak durumunda olan kişi ve kurumlar böylesi sık değişiklikten etkilenmektedir.

Anahatları ile belirtilen bu sıkıntıları daha geniş açıdan inceleyebilmek için farklı karakterdeki yabancı ülkelerin mevzuatları taranarak sorun olan konuların incelenmesi doktora çalışmasının temel amacı olmuştur. Mevzuatı incelenen ülkeler Avrupa Birliği, Almanya, Rusya ve İran İslam Cumhuriyeti’dir. Kuşkusuz bu ülkeler ihale sistemini dünya çapında incelemek için yeterli sayıda değildir. Bu ülkelerin seçilmesinde, gerekli çeviriyi yapabilecek düzeyde ülkenin diline ve kısmen ihale sistemine hakim olan kişilerin varlığı etken olmuştur.

İhale mevzuatı, yapı işlerinde; ihalelerde aranan ilkeler, ihtiyacın belirlenmesinden ihalenin yapılmasına, inşaatın uygulanmasından kabulüne kadar pek çok konuyu kapsamaktadır. Tüm konuların çalışma alanına alınması kuşkusuz imkansızdır, bu nedenle; ihale kapsamına giren işler, ihale kapsamına giren kuruluşlar, ihalenin duyurulması, yüklenicinin seçilmesi, ihale yöntemleri, uygun bedelin belirlenmesi,...gibi çoklukla sorun olan konular incelenmiştir.

Çalışmada izlenen yöntem yukarıda sözü edilen ülkelerin yasa ya da yönetmelikleri, genelgeleri maddeler halinde taranması, benzerliklerin ve farklılıkların ilgili başlığın altında açıklamadan sonra oluşturulan tablolardan sonra gösterilmesi şeklinde yapılmıştır. Başlıkların

sıralanmasında, ihalenin seyrine uygun bir yol izlenmiştir. Bu amaçla Yüksel'in (2002) ders notlarında izlenen sıra kullanılmıştır. Sözleşme öncesine kadar taramanın yapılabildiği bu çalışmada, ülkelerin yaklaşımlarının farklı olduğu durumlarda, açıklamayı izleyen tablolarda, bazı ülkelerin sütunlarının boş kalması durumuyla karşılaşmıştır. Özellikle yasa kapsamına giren kuruluşları gösteren tablolar, ülkelerin idari yapılarının farklı olması nedeniyle bu durum daha açık görülmektedir. İzlenen başlıkların, ülkeler bazında, çok özel olması durumunda, bu başlıkların çalışmaya konulmaması uygun görülmüştür.

Çalışmada, bazı ülkelerin yasaları, bazılarının yönetmelik ya da genelgelerinin incelenmiş olması, başlıklar altında verilen bilgilerin tam bir hüküm şeklinde olamayacağı kabulünün de yapılmasını gerektirmiştir.

Bu çalışmayı inceleyen ve bu konuda daha sonra çalışacak olan kişilere yardımcı olmak üzere incelenen yasa metinleri, kullanılan sözlükler tezin ekinde sunulmaktadır.

Bilindiği gibi bir sistemi oluşturmak üzere yasama organını koyduğu kurallar (yasalar), yürütmenin koyduğu kurallar, tüzük, yönetmelik, genelgeler, kararlar ve yargının koyduğu kurallar (mahkeme kararları) kullanılmaktadır. Bu çalışmada yabancı ülkelere alınan yasaların dışında yürütme ve yargılara ilişkin verilere çok fazla yer verilmemiştir.

Daha önceden ihale kanlarıyla hazırlanmış çalışmaları bulunmaktadır. 2001'de Yavuz Bilgen'in hazırladığı "Türkiye'deki İhale Mevzuatı ve Avrupa Birliği İhale Mevzuatına Uyarlanması" isimli Doktora tezi bulunmaktadır. Bu çalışmada yazar Türkiye'deki ihale mevzuatını incelemiştir, Avrupa Birliği FİDİC temel konularını da irdelemiştir. Sonra Devlet İhale Kanunun ihtilaflara konu olan maddeleri ve bunlarla ilgili yargı kararları incelemiştir ve Devlet İhale Kanunu hakkında İNTES'in görüşleri ve TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası'nın görüşlerine yer vermiştir. Çalışmada sonra Türk İhale Mevzuatıyla Avrupa FİDİC ihale mevzuatına mukayese edilerek Avrupa ihale mevzuatına uyarlanmış bir model sunmuştur.

Konuyla ilgili başka bir doktora çalışması 2005'de Halit Eyüp Özdemir tarafından hazırlanan "Kamu İhale Kanunu'nda Düzenlenen İhale

İşlemleri” isimli çalışmadır. Burada 4734 sayılı yasanın genel bir incelenmesi ve değerlendirilmesi yapılmaktadır.

Konuyla ilgi başka çalışmalar da yüksek lisans tezleri şeklinde bulunmaktadır. “Sözleşme Aşamasından Kabule Kadar İnşaat İhale Uygulaması” isimli yüksek lisans tezi İbrahim Hellaç tarafından hazırlanmıştır. Başka bir çalışma “Sözleşme Aşamasından Kesin Kabule Kadar İnşaat İhale Uygulamaları” Mustafa Kaleli tarafından hazırlanan yüksek lisans tezidir. Konuyu başka bir açıdan inceleyen çalışma “Avrupa Birliği ve Ülkemizde Uygulanmakta Olan İhale Mevzuatının İrdelenmesi” yüksek lisans tezidir ve Ömer Paydak tarafından hazırlanmıştır. “Türk İhale Sistemi” isimli yüksek lisans tezini hazırlayan Veysel Görücü’nün çalışması da mevcuttur. “Türk İhale Sisteminin Avrupa Birliği Sistemine Uyumu” isimli yüksek lisans tezini Mehmet Demircioğlu tarafından hazırlanmıştır. İhale mevzuatıyla ilgili bir başka çalışma “4734 sayılı Kamu İhale Kanununun İncelenerek Uygulanması, Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri” adını taşıyan Mustafa Çindemir’in hazırladığı yüksek lisans tezidir. Konuya başka bakış açısı sağlayan yüksek lisans tezi Dursun Ali Demirboğa tarafından hazırlanan “Avrupa Birliği Hukuku bağlamında Kamu İhale Sözleşmesi Yapılmasında İsteklinin İdareye Karşı Sorumluluğu” isimli çalışmadır. Konuyu inceleyen diğer bir çalışma “4734 Sayılı KİK ve 4735 Sayılı KİSK Çerçevesinde, Yapım İşlerinde, Sözleşme Aşamasına Kadar Geçen Sürede Karşılaşılan Sorunlar, Belirsizlikler ve Uygulama Farklılıklarının İncelenmesi” isimli Engin Köksal tarafından hazırlanan yüksek lisans tezidir.

Alman mevzuat ilk 1926 yılında çıkarılmıştır ve o zaman da yapım işlerine yönelik düzenlenmiştir. Günümüzde ihalelerin yapılması zorunluluğu alman bütçe kanunlarında hükme bağlanmıştı, ancak ihalenin kendisine yönelik hükümler hala VOB’da bulunmaktadır. VOB’un açılımı “Verdingungs- und Vertragsordnung für Bauleistungen”dir ve Türkçe karşılığı da Yapı işleri ihale ve sözleşme düzenlemesi anlamına gelmektedir. Mevzuat özel hukuktur ve Alman federal ya da eyaletlerin çıkardıkları yasalardaki uygulama zorunluluğuyla yasal bağlayıcılık kazanmaktadır (Fabry, Meininger ve Kayser, 2007). Alman ihale sistemi üç mevzuattan oluşmaktadır. VOB ile daha önce de belirtildiği gibi yapım işleri ihaleleri yapılmaktadır.

Serbest mesleklerin sunduğu hizmetlere VOF ve diğerk hizmet ve alımlarda VOL isimli mevzuat uygulanmaktadır. VOB'un kendisi dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümü temel maddeler olarak adlandırılmaktadır ve Almanya'da yapılan ihalelere uygulanmaktadır. İkinci ve üçüncü bölümler bu temel maddelere ek maddeler olarak hazırlanmıştır. İkinci bölümle AB 2004/18/AT direktifi VOB'a uyarlanmıştır. Buna göre eşik değerkleri aşan tüm ihaleler bu ikinci bölüme göre, AB çapında ihale edilecektir. Üçüncü bölümle de AB 2004/17/AT direktifi VOB' uyarlanmaktadır, bu bölümü içme suyu ve ulaştırma sektörlerinde görevli olan idareler uygulayacaktır. Dördüncü bölüm AB 2004/17/AT direktifinin uyarlanmasıdır ancak burada temel maddeler uygulanmamaktadır ve enerji sektöründe faaliyet gösteren idarelere yönelik hazırlanmıştır (Schmidt ve Vollmöller, 2007).

2. SİSTEMİN YAPISI

2.1 Kamu İhalelerinde Kapsam

Bu bölümde kamu ihale mevzuatının kullanımını zorunlu olan kuruluşlar, iş türleri ve istisnaları gösterilip tanımların karşılaştırılması yapılacaktır.

2.1.1 Yasa kapsamına giren işler

Önümüzdeki bölümde mevzuat kapsamındaki iş türleri belirtilip tanımlar karşılaştırılacaktır. Önce Türkiye'deki uygulamalara değinilecektir. İlk olarak 2490 sayılı yasa, son olarak 2886 sayılı yasada ve nihayet 4734 sayılı yasaya yer verilecektir. Yabancı ülkelerden Almanya, Rusya ve İran'daki uygulamalara değinilecektir.

2490 sayılı yasada yasa kapsamına giren işler

- Alma
- Satma
- Yaptırma
- Keşfettirme
- Kiraya verme
- Kiralama
- Ve buna benzer diğer işler

şeklinde belirlenmiştir.

2886 sayılı yasayla yasa kapsamına alınan işler ise aşağıdaki sıralanmıştır.

- Alım
- Satım
- Hizmet
- Yapım
- Kira
- Trampa
- Mülkiyetin gayri ayni hak tesisi
- Taşıma

4734 sayılı yasayla yasa kapsamına alınan işler ise şu şekildedir.

- Mal alımı
- Hizmet alımı
- Yapım işleri

Tablo.2.1’de de kapsanan işler ve ayrıntılarının karşılaştırılması yapılmaktadır. Kapsama giren işlerin açıklamaları ilgili yasalarda şöyle yapılmaktadır;

Alım ve satım

2490 sayılı yasada bu iki kavramın tanımı bulunmamaktadır.

2886 sayılı yasanın dördüncü maddesinde alım ve satım tanımı ‘taşınır ve taşınmaz mallarla her türlü ihtiyaç maddeleri, hizmet ve hakların alım ve satımı’ şeklinde yapılmaktadır. İdare gereksinen taşınır ve taşınmaz mallar ve ihtiyaç maddelerini satın alabilir, ürettiği mal ve hizmetleri ve mülkiyetinde bulunan fazla ve işe yaramayan taşınır ve taşınmaz malları satabilir (Pirler, 1984). Bu tanımla mühendislik, mimarlık, müşavirlik gibi hizmetlerin alımı ve satımı da kanun kapsamına alındı (Özcan ve Tanören, 1984).

4734 sayılı yasanın dördüncü maddesinde farklı bir yaklaşım görülmektedir. Burada alım ve satım kapsanan işler arasında bulunmuyor. Alım 2886 sayılı yasa kapsamında olduğundan 4734 sayılı yasa kapsamında bulunmuyor, bundan dolayı da bazı tanımlarda farklılıklar görülebiliyor.

Mal

Alım, hizmet, yapım, kiralama ve taşıma işleri harcamanın yapılmasını gerektiren işlerdir. Satım, kiraya verme, trampa ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işleri gelir sağlamaya yönelik işlerdir. İkisi farklı olduğu halde 2886 sayılı yasada belirlenmiş olan kurallar her iki tür iş için de uygulanıyordu ve bu durum pek çok sorunun nedeni olmuştur. Bu sorunlardan dolayı harcamanın yapılmasını gerektiren ve gelir sağlayacak ihaleler için farklı yasaların düzenlenmesine gerek duyuldu. Harcama yapılması gereken mal, hizmet ile yapım işlerine ayrı bir yasa kapsamına, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’na, alındı (TBMM, 2001).

4734 sayılı yasayla “mal” kavramına getirilen tanım “satın alınan her türlü ihtiyaç maddeleri ile taşınır ve taşınmaz mal ve hakları” şeklindedir.

Görüldüğü gibi satın alma, mal kavramının içinde bulunmakta ve mal kavramına malın alımı dâhil edilmemektedir.

Taşınır mal

Taşınır ya da menkul mallar denildiğinde Medeni Kanuna göre bir yerden diğer bir yere nakledilebilen otomobil, kitap, kalem gibi eşyayla taşınmaz iyeliğine dahil olmayan ve satılması mümkün olan elektrik enerji gibi doğal kuvvetlerdir.

Taşınmaz mal

Taşınmaz mal yerinde sabit olan şeyler olup, Medeni Kanunun 632 inci maddesine göre arazi, tapu sicilinde müstakil ve daimi olmak üzere ayrıca kaydedilen haklar, üst hakkı ve kaynak hakkı, madenler gayrimenkul mülkiyetinin konusunu oluşturur (Gönen ve Işık, 1984).

Haklar

Haklar hukuk düzeni tarafından şahıslara tanınmış olan yetkilerdir. Her hak bir hukuk kuralına dayanır ve her hakkın bir sahibi vardır. İdareler hakları sahiplerinden satın alabilir ve kendi haklarını satabilirler (Özcan ve Tanören, 1984).

Özel hukuktan doğan haklar şu şekilde sınıflandırılabilir;

Nisbi haklar,
Mutlak haklar,
Şahıs üzerinde mutlak haklar,
Mal üzerinde mutlak haklar,
Fikri haklar (Maddi olmayan mallar üzerinde),
Ayni haklar (Maddi mallar üzerinde),
Mülkiyet hakkı,
Mülkiyetin gayri ayni haklar (Mahdut ayni haklar),
Zilyedlik.

Mülkiyetin Gayri Ayni Haklar

Mülkiyetin gayri ayni haklar ya da mahdut ayni haklar, hak sahibine eşya üzerine sınırlı bir iktidar verir (Gönen ve Işık, 1984).

Mahdut aynı haklar şu şekilde sınıflanabilir (Gönen ve Işık, 1984);

- İrtifak hakları,
İrtifak hakkına sahip olan kişi taşınmazı kullanma ve yararlanma olanağına sahiptir, taşınmazın sahibinden de buna rıza gösterme ve katlanma yükümlüğü bulunur (Karavelioğlu, 2004).
- Aynı irtifak hakları (Gayrimenkul lehine irtifak hakkı),
Bir taşınmazdan yola çıkmak için diğer bir taşınmazdan geçme hakkı ya da diğer taşınmazın şuyunu kullanma hakkı ya da hayvanları diğer taşınmazda otlatma gibi hak (Gönen ve Işık, 1984).
- Şahsi irtifak hakları (Şahıs lehine tesis olunan irtifak hakları)
- İntifa hakkı
Başka bir kişiye ait olan malı kullanma ve ürünlerinden faydalanma hakkıdır. Bu hak taşınır ve taşınmaz mallar üzerinde kurulabilir; bir evin intifa hakkı sahibi bu evin kiralarını alabilir, ancak evin maliki yalnızca mülkiyetine sahiptir (Yılmaz, 2002).
- Sükna hakkı
Bir evde ya da evin bir bölümünde oturma hakkı anlamına gelir (Yılmaz, 2002).
- Muhtelit (Karma) irtifak hakları
- İnşaat (Üst) hakkı
Bu hakla başka bir kişinin arazisinde yapılan bir yapının maliki olma olanağı verilir. Malik arsanın üstünde veya altına inşaat yapılabilir veya mevcut olan yapımları koruyabilir (Yılmaz, 2002).
- Kaynak hakkı
Bu hakkın sahibi başka bir kişinin arazisindeki kaynağın sularını alabilir ve kendi arazisinde kullanma imkânını verir (Yılmaz, 2002).
- Gayrimenkul mükellefiyet
Bu durumda bir gayrimenkulün malikini taşınmazı teminat olan bir şeyi yapmaya ya da vermeye mecbur eder (Yılmaz, 2002). Burada mükellef taşınmazdır (Gönen ve Işık, 1984).

- Rehin hakları

Alacağının alınması mümkün olmadığında alacaklının taşınır ya da taşınmaz malın üstüne konmuş rehinden alacağını alma hakkı (Yılmaz, 2002).

- Gayrimenkul rehni

- İpotek

Sözleşme ve tapu siciline kaydedilerek yapılır (Gönen ve Işık, 1984).

- İpotekli borç senedi

Yetkili tapu görevlisi tarafından taşınmazın değerini biçilmiş yani bağımsızlaştırılmış olup kişisel bir haktır (Yılmaz, 2002).

- İrat senedi

Taşınmaz üzerinde gayrimenkul mükellefiyet kurulup değeri bağımsızlaştırır (Yılmaz, 2002).

- Menkul rehni

- Borç verenlerin rehin hakkı,

- Hapis hakkı,

- Teslimi şarta bağlı rehin,

- Rehinli tahvilat,

- Alacak hakkı üzerindeki rehin hakkı.

Trampa

Bir hak ya da bir malın başka bir hak ya da malla değiştirmesini amaçlayan bir akittir (Pirler, 1984). Trampa satım sözleşmesinin ilkel versiyonudur. Trampa bu değiş tokuşun hukuki adıdır. Trampa ile taraflar bir veya birden fazla şeyi diğer tarafa teslim etmeyi ve mülkiyetini o tarafa nakletmeyi borçlanırlar. Burada bir semen yani satış parası yoktur. Böylece taraflar hem alıcı hem de satıcı durumundadırlar. Taraflar sözleşmeyle üstelenen borç bakımından satıcı sağlanan hak açısından da alıcı durumundadırlar. (Gönen ve Işık, 1984)

Kira

Taşınır ya da taşınmaz mal ve hakların bir bedel karşılığında kiraya verilmesi ve gereksinim duyulan mal ve hakların kiralanmasıdır. Kira

sözleşmesiyle bir şeyin kullanıp semeresi, yani kira, alınabilir. Borçlar Kanunu gereğince iki tür kira vardır (Pirler, 1984).

- Adi İcar (Kira)

Kiraya veren kiracıya bedel karşılığında bir şeyi kullanıma verir (Yılmaz, 2002).

- Hâsılat İcarı (Ürün Kirası)

Kiraya veren kişi kiracıya bir bedel karşılığında hâsılat veren bir mal ya da hakkı kullanıma verir (Yılmaz, 2002).

İkisinin arasındaki fark ilkinde yalnızca kullanım hakkı verilirken ikincisinde hâsılat veren bir mal ya da hakkın kullanılması ve ürünlerin elde edilmesi hakkı devredilir. Hâsılat kirası genelde taşınmaz mallar için istenir (Gönen ve Işık, 1984).

Hizmet

2886 sayılı yasada verilen tanım ‘Kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre çalıştırılan aylıklı, ücretli, yevmiyeli ve sözleşmeli personel istihdamı hariç olmak üzere gerçek veya tüzel kişilere ücret karşılığında yaptırılan...hizmetleri’ şeklindedir. Burada hizmet kavramı iki şekilde tanımlanır. Birincisi çalıştırılan kişilerin şekli diğeri de hizmet işlerinin türüdür.

4734 sayılı yasayla tanımlama yalnızca işlerin şekliyle yapılır, çalıştırılan personelin durumuyla yapılmamaktadır. Kamu İhale Kanunu’na tabi kurumlar kiralama işlerini de bu kanuna göre yürütürler, doğrudan temin yöntemiyle de kiralamalar yapılabilir. Hizmet kavramı geniş tutulmuştur ve yalnızca taşınmaz malın kiralınması değil de taşınır mal ve hakların da kiralınmasına imkân verilir (Doğanyığıt, 2008). Burada 2886 sayılı yasada kira işi olarak ayrı bir iş olarak görülen kira yeni yasada hizmet işi kavramının içinde yer almaktadır.

Yapım

Yapım kavramına 2490 sayılı yasada bir tanımlama getirilmemiş, 2886 sayılı kanunla açıklık getirilmiştir. Burada yapım kavramı ‘her türlü inşaat, ihazarat, imalat, istikşaf, etüt, harita, plan, proje, kontrollük,

müşavirlik ve benzeri her türlü hizmetleri’ şeklinde tanımlanır. 4734 sayılı yasayla bu tanım kapsanan inşaat işleri türlerin verilmesiyle daha da genişletilmiştir. Böylece tanım ‘bina, karayolu, demiryolu, otoyol, havalimanı, rıhtım, liman, tersane, köprü, tünel, metro, viyadük, spor tesisi, altyapı, boru iletim hattı, haberleşme ve enerji nakil hattı, baraj, enerji santrali, rafineri tesisi, sulama tesisi, toprak ıslahı, taşkın koruma ve dekapaj gibi her türlü inşaat işleri ve bu işlerle ilgili tesisat, imalat, ihzarat, nakliye, tamamlama, büyük onarım, restorasyon, çevre düzenlemesi, sondaj, yıkma, güçlendirme ve montaj işleri ile benzeri yapım işleri’ şeklinde olmuştur.

Yapım işi

VOB’un birinci maddesinde yapım işi tanımlaması ‘yapımın inşası, onarımı, değiştirilmesi ya da yıkımı gibi her türden işlerdir’ olarak yapılır. İş kavramının genel tanımı; bir varlığın işi yapandan alıcıya geçmeye neden olan işlemler şeklindedir. Yapım işi ifadesiyle, iş kavramı, yapı ve yapmakla doğrudan bağlantılı olan işlerle sınırlanır. Sınırlama yaparken ‘her türden işler’ den söz edilir; yalnızca yapım işi değil, yapımın gerekliliklere uygun olarak yapılmasında planlama ya da atölye ya da imalathanelerde yapılacak hazırlık işleri gerekebileceğinden bunlar da dâhil olunur (İngenstau ve Korbion, 2007).

Alman medeni yasasına göre yapım, bir eserdir. Yapım sabit, iş gücü ve malzeme kullanımıyla zeminle bağlantılı olan bir şeydir. Bu kavram hem yerin üstündeki hem de yerin altındaki eserleri de içerir. Yapım işi söz konusu olduğunda bir eserin tümünün inşasıyla tek tek yapı elemanlarının ve parçalarının inşası da yapım olarak görülür. Yapım işi, yapı zanaatı ya da sanayi yöntemleriyle inşa etme, korunan ya da değiştirilen işlerdir (İngenstau ve Korbion, 2007).

Benzer işler

2490 sayılı kanunda bulunup da diğer kanunlarda yer almayan bir kavramdır. 2490 sayılı yasa ve bunun uygulamasında kullanılan doküman ve genelelerde “ve benzer işler” gibi kavramlar kullanılmaktaydı. Sistem, uygulamaya bir esneklik verebilmek için böyle bir yol seçmiştir. 2490 sayılı yasanın uygulamasında, özellikle yetmişli yıllarda, bu tanım çok fazla esnetildiğinden keşiflerin gereksiz arttığı, ve belirsizliğinin

büyüdüğü, bu nedenle, ihalenin açıklık ilkesinin zedelendiği görülmektedir. Daha sonraki yasalarda bu kavram bu nedenle kullanılmamış, hatta fiyatı belli olmayan işlerini bile fiyatlarının ihaleden önce belirlenmesi zorunlu kılınmıştı. 2490 sayılı yasa uygulanmasında bu kavram yapım işinin keşfinde “müteferrik işler” olarak yer almaktaydı.

Alman VOB yalnızca yapım işlerinde uygulandığından kapsama giren işlerin türü sayısı çok sınırlıdır. İki hizmet türü bulunmakta ve iki ayrı mevzuat uygulanmaktadır, böylece yapım işleri mevzuatında bu tür hizmetlere yer verme gereği kalmamaktadır.

Rus genelgesi Rus Federasyonunun enerji binalarının yapımı ve onarımıyla ilgili tesislerinin ihalelerinde uygulanmakta, ve istisnalara gerek duyulmadığı anlaşılmaktadır.

İran uygulamasında iş türünden söz edilmemektedir, tüm devlet kurumlarının, silahlı kuvvetler hariç, bu yasayı uygulamakla yükümlü olduğu belirtilmektedir.

Tablo.2.1. Yasa kapsamındaki işler

İşlerin türü	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Alma	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Taşınır mal	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Taşınmaz mal	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Her türlü ihtiyaç maddeleri	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Hizmet	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Haklar	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Hizmet alımı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Taşınır ve taşınmaz mal ve hakların kiralınması ile benzeri diğer hizmetler	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Araştırma ve benzeri her türlü hizmetler	-	✓	-	-	-	-	-	-	-

Tablo.2.1. Yasa kapsamındaki işler (devam)

İşlerin türü	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mülkiyetin gayri ayni hak tesisi	-	✓	-	-	-	-	-	✓	-
Organizasyon	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Satma	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Taşınır mal	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Taşınmaz mal	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Her türlü ihtiyaç maddeleri	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Hizmet	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Haklar	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Taşıma	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Trampa	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Yapım	✓	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	-
Altyapı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Baraj	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Bina	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Boru iletim hattı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Çevre düzenlemesi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Dekapaj	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Demiryolu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Enerji santrali	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Güçlendirme	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Haberleşme ve enerji nakil hattı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Havalimanı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
İhzarat	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
İmalat	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
İyileştirme	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Karayolu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Köprü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Liman	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Metro	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Montaj	-	✓	-	-	-	-	-	✓	-
Nakliye	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Otoyol	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Rafineri tesisi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Restorasyon	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Rıhtım	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Sondaj	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Spor tesisi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Sulama tesisi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Tamamlama	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Taşkın koruma	-	-	✓	-	-	-	-	-	-

Tablo.2.1. Yasa kapsamındaki işler (devam)

İşlerin türü	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tersane	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Tesisat	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Toprak ıslahı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Tünel	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Viyadük	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Yapımın değiştirilmesi	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	-	-
Yapımın inşası	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	-	-
Yapımın onarımı	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
Yapımın yıkımı	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
Yenileştirme	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Eşik değerini aşma ¹	-	-	-	-	✓	✓	✓	-	-

2.1.2 Yasa kapsamındaki kuruluşlar

2490 sayılı yasa kapsamındaki kuruluşlar aşağıdaki gibidir:

- Genel bütçeyle idare edilen kurumlar,
- Katma bütçeyle idare edilen kurumlar,
- Özel bütçeyle idare edilen kurumlar,
- Döner sermayeli kuruluşlar ve
- Sermayesinin yarısından fazlası devlete ait olan müesseseler.

2886 sayılı yasanın kapsamındaki kuruluşlar şu şekilde belirlenmiştir:

¹ 5.278.000 Avro

- Genel Bütçeye dâhil idareler,
- Katma Bütçeli idareler,
- Özel idareler,
- Belediyeler,
- Yukarıdaki kurumlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar ve
- Fonlar.

Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile uygulanmakta olan düzenleme değiştirilmiştir. Şu ana kadar genel bütçe, katma bütçe, özel bütçe, özerk bütçe ve döner sermayeli işletmeler ve bütçe dışı fonlar bulunmaktadır. Yeni düzenlemeyle katma bütçe kaldırılmıştır ve özel bütçeli kurum olarak yeniden düzenlenmiştir. Ancak bu iki isim altında düzenlenen kuruluşlar örtüşmüyor. Eski anlamda özel bütçeler bundan sonra mahalli idareler bütçesi olarak adlandırılmıştır (Öz ve Kaplan, 2005).

4734 sayılı yasa kapsamında olan kuruluşlar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- Genel Bütçe,
- Özel Bütçe,
- Özel idareler,
- Belediyeler,
- Yukarıdaki idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlar,
- Yukarıdaki idarelere bağlı birlikler,
- Yukarıdaki idarelere bağlı tüzel kişiler,
- Kamu iktisadi kuruluşlar,
- İktisadi devlet teşekkülleri,
- Sosyal güvenlik kuruluşları,
- Fonlar,
- Kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar,
- Bağımsız bütçeli kuruluşlar ve
- 4603 sayılı yasa kapsamındaki bankalar.

Genel Bütçe

2709 sayılı Anayasanın 161. maddesinde genel bütçenin hazırlanış şekli ve uygulanma biçiminin kanunla belirleneceği hükmü bulunur. Genel Bütçe, TBMM de kabul edilen ve devlet daire ve müesseselerinin tahmini yıllık gelirlerini ve giderlerini gösteren, Muhasebei Umumiye Kanunu'na

göre hazırlanır. Genel Bütçeyle idare edilen daireler her mali yılda kanunla kabul edilen ‘Genel bütçe’den ödenek alan kuruluş ve müesseselerdir (Pirler, 1984). Genel Bütçeli daireler her yıl Bütçe Kanunu’nun A no.lu cetvelde gösterilir ve genel bütçeyle idare edilen bakanlık ve dairelerdedir (Gönen ve Işık, 1984). Bu idareler, kanunda gösterilen istisnalar hariç, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nu uygulamaya mecburdu (Pirler, 1984).

4734 sayılı yasaya tabi olan kamu idarelerden bir türü yine daha önce de olduğu gibi genel bütçeli idarelerdir. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’yla bütçe sistemi yeniden düzenlenmiştir ve buna göre genel bütçe; merkezi hükümet kurumlarını ve eski uygulamaya göre bazı katma bütçeli kurumları kapsayan bütçedir (Öz ve Kaplan, 2005).

Katma Bütçe/Özel Bütçe

2709 sayılı Anayasanın 161. maddesinde katma bütçenin hazırlanış biçimi ve uygulanma şekli kanunla belirleneceği yazılıdır (Pirler, 1984). 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu’nun (yürürlükten kalkmıştır) 115. maddesinde katma bütçeli kuruluşların tanımı bulunur, buna göre giderleri özel gelirle karşılanan ve genel bütçe dışında yürütülen bütçelere katma bütçe denir. Bu kuruluşlar giderlerini kendi özel gelirleriyle karşılar, ancak uygulamada katma bütçeli kuruluşlarının çoğunluğu giderlerinin büyük bir bölümünü hazine yardımı olarak mali kaynaklarla karşılar (Özcan ve Tanören, 1984).

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’yla katma bütçe yürürlükten kaldırılmıştır. Katma bütçenin yerini Özel bütçe almıştır. 5018 sayılı yasanın 12. maddesine göre ‘bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir’.

Ancak eski uygulamaya göre katma bütçe olarak tanımlanan idarelerle şimdiki özel bütçeye dahil idarelerle tam olarak örtüşmemektedir (Öz ve Kaplan, 2005).

Özel Bütçe/Mahalli İdareler Bütçesi

MUK'nun 115 maddesine göre yerel gider ve geliri kapsayan bütçelere Özel Bütçe denir."

5018 sayılı kanunla bu bütçe türü Mahalli İdareler Bütçesi olarak isimlendirilir ve aynı yasanın 3. maddesinde de 'yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ve bunların kurdukları birlik ve idareleri' şeklinde tanımlanır.

Özel İdareler

İdarei Umumiyei Vilayat Yasası'na göre il özel idareleri, halkının müşterek yerel ihtiyaçlarını karşılayan ve genel karar organları halk tarafından seçilen kamu tüzel kişileridir ve böylece il özel idarelerin özel bütçeleri vardır ve MUK 115. Maddesi gereğince yerel gelir ve giderleri kapsayan bütçedir. İl özel idarelerinin işlerini yönetip temsil eden organları aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- İl Genel Meclisi,
- İl Daimi Encümeni,
- Vali.

İl daimi encümeni, valiyle il genel meclisi üyelerinin arasından seçilir, vali de başkanıdır. İdarei Umumiyei Vilayat Yasasına göre görevleri arasında da artırma ve eksiltme koşulları hakkında düşüncesini bildirmek, dokümanı hazırlamak ve benzeri işleri yapmaktır (Gönen ve Işık, 1984).

Belediyeler

Belediye yasasının birinci maddesinde (1580 sayılı yasa, yürürlükten kaldırılmıştır) belediye, beldenin ve belde sakinlerinin yerel nitelikteki ortak ve medeni gereksinimlerini karşılamakla görevli olduğu şeklinde tanımlar. Belediyeler özel bütçeli kamu tüzel kişilerdir ve MUK madde 115 gereğince gelir ve giderleri kapsayan özel bütçeli idarelerdendir.

Belediye tüzel kişiliğinin organları şu şekilde sıralanabilir:

- Belediye Meclisi,
- Belediye Encümeni,
- Belediye Başkanı.

Belediye Meclisi genel karar organı olup üyeleri halk tarafından seçilir.

Belediye Encümeni belediye meclisi üyelerinin kendi aralarından seçtiği iki kişiden ve belediye daire başkanlarından oluşur, encümenin başkanlığını da belediye başkanı yürütür. Belediye başkanının hazırladığı bütçe tasarısını incelemek, aylık hesap özetlerini denetlemek, artırma ve eksiltme şartnamelerini, ihale ve pazarlık kararlarını incelemek ve onaylamak encümenin görev ve yetkilerindendir. Belediyelere ait artırma ve eksiltmeler belediye encümeni tarafından yürütülür.

Belediye başkanı belediyenin başı ve yürütme organıdır ve halk tarafından seçilir, belediye bütçesinin ita amiridir ve sarf evrakını ve masarifi tahakkukatını onaylama ve sarf emirlerini imzaya yetkilidir.

2490 sayılı yasada özel bütçeli idarelerin bu kanun hükümlerine tabi olduğu belirtilmişti ve belediyeler olarak kanuna dâhil edilmemişti. Köylerin de 2490 sayılı kanun tabi olup olmadığı uzun süre tartışma konusu oldu ve sonunda genel bütçe tanımına giremediği kararı Danıştay tarafından verildiği. Bunun üzerine 2886 sayılı kanunda açıkça belediyelerin de kanun kapsamında olduğu belirtilmiştir (Gönen ve Işık, 1984).

Kamu İktisadi Teşebbüsleri

Kamu iktisadi teşebbüs 233 sayılı KHK'sinde Kamu iktisadi teşebbüs 'iktisadi devlet teşekkülü ile kamu iktisadi kuruluşunun ortak adıdır' olarak tanımlanmaktadır ve özerk bir tarzda ve ekonominin kurallarına uygun olarak yönetilmeleri hedeflenmektedir. Kamu iktisadi kuruluş için 'sermayesinin tamamı devlete ait olup tekel niteliğindeki mal ve hizmetleri kamu yararı gözeterek üretmek ve pazarlamak üzere kurulan ve gördüğü bu kamu hizmeti dolayısıyla ürettiği mal ve hizmetler imtiyaz sayılan kamu iktisadi teşebbüsüdür' ve 'kendilerine verilen görev ve kamu hizmetlerini ekonomik ve sosyal gereklere uygun olarak verimlilik ilkesi doğrultusunda yürütmelerini amaçlanır' denmektedir. Bu Kanun Hükmünde Kararnamede iktisadi devlet teşekkülü 'sermayesinin tamamı devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere

kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür’ denmektedir ayrıca kararnamede İktisadi devlet teşekküllerinin ekonomik gereklere uygun olarak verimlilik ve karlılık ilkeleri doğrultusunda kendi aralarında ve milli ekonomi ile uyum içinde çalışarak sermaye birikimine yardım etmelerini ve bu suretle daha fazla yatırım kaynağı yaratmaları amaçlanmaktadır. Bu kararnamede Kamu iktisadi kuruluş da ‘sermayesinin tamamı devlete ait olup tekel niteliğindeki mal ve hizmetleri kamu yararı gözeterek üretmek ve pazarlamak üzere kurulan ve gördüğü bu kamu hizmeti dolayısıyla ürettiği mal ve hizmetler imtiyaz sayılan kamu iktisadi teşebbüsüdür’ olarak tanımlanmaktadır. Kamu İktisadi kuruluşlarla Kamu İktisadi teşebbüslerine bağlı Müessese ve Ortaklıklarla bunlara bağlı İşletmeler bulunmaktadır (Gönen ve Işık, 1984).

Müessese

233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsler Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamede müessese ‘sermayesinin tamamı bir iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait olup, ona bağlı işletme veya işletmeler topluluğudur’ şeklinde bir tanımlama bulunmaktadır.

Bağlı ortaklık

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamesinin ikinci maddesinin beşinci fıkrasında bağlı ortaklıkların ‘sermayesinin yüzde ellisinden fazlası iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait olan işletme veya işletmeler topluluğundan oluşan anonim şirketlerdir’ denmektedir.

İştirak

İştirak, 233 sayılı KHK’nin tanımlamasına göre ‘iktisadi devlet teşekküllerinin veya kamu iktisadi kuruluşlarının veya bağlı ortaklıklarının, sermayelerinin en az yüzde onbeşine, en çok yüzde ellisine sahip bulundukları anonim şirketlerdir’.

İşletme

Bir işletme 233 sayılı KHK’ye göre ‘müesseselerin ve bağlı ortaklıkların mal ve hizmet üreten fabrika ve diğer birimleridir’.

Şirket

Borçlar Kanunu'nun 520'nci maddesinin tanımına göre 'iki veya daha çok kimsenin emeklerini ve mallarını ortak bir amaca erişmek için birleştirmeleridir' (Doğanyigit, 2008).

Hata! Başvuru kaynağı bulunamadı.'de incelen tüm yasalardaki ayrıntılar listelenmektedir. Görüldüğü gibi genel bütçeli idareler Türkiye de geçmişte ve günümüzde ihale yasasına tabidir, ancak ihale yasası değiştikçe genel bütçeli kuruluşların kapsamında bazı farklılıklar görülmektedir. Bunun nedeni birincisi olarak yasaların değişmesi ikincisi olarak bazı kurumların zamanla değişmesi; bazı kurumlar birleştiriliyor ya da bölünüyor bazı kurumlar da yeni oluşturuluyor. Bakanlıklar örneğin zamanla değişime uğradı ve görev alanlarının değişmesiyle adları da değiştirildi.

Mali sistemin düzenlenmesiyle katma bütçe daha önce de belirtildiği gibi değişime uğrayıp günümüzde özel bütçe şeklini almıştır. Katma ve özel bütçeler tam örtüşmüyor. Özel idareler tüm yasalarda bulunmaktadır ancak bu tür idareler son yasayla artık Mahalli idareler bütçesi adını taşımaktadırlar. Belediyeler 2490 sayılı yasada ayrıca belirtilmemiştir ve uygulamada yaşanan sorunlardan dolayı 2886 sayılı yasada ayrıca belirtilme gereği duyulmuştur, 4734 sayılı yasada da belediyeler kanun kapsamındaki kuruluşlara dahil edilmektedir. Döner sermayeli kuruluşlar da her üç yasada bulunan kurumlar arasındadır.

2490 ve 2886 sayılı yasaların kapsamında bulunmayıp daha 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu tarafından kapsanan; idareler kamu iktisadi kuruluşlar, iktisadi devlet teşekkülleri, kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar, bağımsız bütçeli kuruluşlar, sosyal güvenlik kuruluşları, doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler ve 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankaların yapım ihaleleridir. Bunlar 4734 sayılı yasayla ilk defa kapsanan idareler olarak belirlenmiştir. Kamu iktisadi teşebbüslerine veya mahalli idarelere ait kuruluşlardan temini ile ilgili ihale işleri 2886 sayılı yasaya göre istisna edilmiştir.

Kanunun ilk şeklinde tüm idare, fon, kurum, kuruluşların ortak oldukları her türlü kuruluş, müessese, işletme ve şirketler 4734 sayılı kanun

kapsamındaydı, şimdiki haliyle tüm idare, fon vs.’nin doğrudan ya da dolaylı olarak birlikte ay da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirket kanun kapsamındadır. Bu demektir ki bir belediye şirketinin hisselerinin %50’si ve daha fazlası özel eldeyse kanun kapsamında bulunmuyor. Bu uygulamayla kamu şirketlerinin özelleştirilmesi teşvik edilmiştir (Doğanyigit, 2008). 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankaların yapım ihaleleri 4734 sayılı Kamu İhale kapsamına alınmıştır. Ancak bu bankaların mal ve hizmet satın alımı, kiralama, kiraya verme türünden işlemler KİK kapsamında bulunmamaktadır. 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar şunlardır:

- Ziraat Bankası,
- Halk Bankası ve
- Emlak Bankası.

Emlak Bankasının hisseleri diğer iki bankaya dağıtıldığından 4603 sayılı Kanun kapsamındaki banka sayısı ikiye düşmüştür (Doğanyigit, 2008).

Enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler Kanunun ilk halinde iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri tanımın dahil edilmişti, ancak 4964 sayılı yasayla kapsamı dışına alınmıştır. Aynı yasayla geçici 4 maddesine eklenen beşinci fıkra olarak ‘enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler, özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar bu Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendi hükmüne, bu bent kapsamında yer almayan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde ise Kanunun diğer hükümlerine tâbi olurlar’ şeklinde bir ek getirilmiştir. Enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler 4734 sayılı yasaya tabi değildir, ancak kendi ihale kanunları yürürlüğe girene kadar bu teşebbüsler doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik gereksinimlerinin alımına yönelik yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli dörtmilyon altıyüzdoksanbirbin beşyüzdoksaniki Yeni Türk Lirasını aşmayan mal ve hizmet alımları 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında değildir. Bu tutarı aşan mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri 4734 sayılı Kanun kapsamındadır (Doğanyigit, 2008).

Enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon için ayrı bir yasa çıkarılmaktadır, ‘enerji, su, ulaştırma ve posta hizmetleri sektörlerinde faaliyet gösteren kuruluşların alımları hakkında kanun tasarısı taslağı’ isimli bir yasa taslağı mevcuttur, ancak henüz yasallaşmamıştır.

Alman VOB’un kendisinde, kapsanan kuruluş ve kurum hakkında hükümlere yer verilmemektedir.

İran’da tüm idareler, kendi özel mevzuatı bulunan silahlı kuvvetler hariç, ihale yasasını uygulamak mecburiyetindedir.

İncelenen Rus genelge; Rusya Federasyonu Enerji Bakanlığının enerji binalarının yapım ve onarımıyla ilgili tesislerinin ihalesine ilişkin kurallar hakkında genelge olduğundan zaten sınırlı bir alanı kapsamaktadır. Genelgede kapsam içinde olan idarelerle ilgili ayrı bir bilgi bulunmamaktadır.

Tablo 2.2. İhale Yasası kapsamına giren idareler

İdarenin adı	2490	2886	4734/4735	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Genel bütçe	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Adalet Bakanlığı	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Anayasa Mahkemesi	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Avrupa Birliği Genel Sekreterliği	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Başbakanlık	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Bayındırlık Bakanlığı	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Bayındırlık ve İşkan Bakanlığı	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Çalışma Bakanlığı	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Çevre ve Orman Bakanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Cumhurbaşkanlığı	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Cumhuriyet Senatosu	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Danıştay	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Denizcilik Müşteşarliğı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Devlet İştatistik Enstitüsü Başkanlığı	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-

Tablo.2.2.İhale Yasası kapsamına giren işler (devam)

İdarenin adı	2490	2886	4734/4735	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Devlet Personel Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Devlet Planlama Teşkilatı	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-
Dışişleri Bakanlığı	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-
Dış Ticaret Müsteşarlığı	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-
Diyanet İşleri Başkanlığı	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-
Emniyet Genel Müdürlüğü	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-
Gençlik ve Spor Bakanlığı	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Gümrük Müsteşarlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Gümrük ve Tekel Bakanlığı	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Hazine Müsteşarlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
İçişleri Bakanlığı	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
İmar ve İskan Bakanlığı	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Jandarma Genel Komutanlığı	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Karayolları Genel Müdürlüğü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-
Köyşeri Bakanlığı	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Kültür ve Turizm Bakanlığı	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-
Maliye Bakanlığı	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-
Maliye ve Gümrük Bakanlığı	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Milli Eğitim Bakanlığı	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-
Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Milli Savunma Bakanlığı	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Orman Bakanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Orman Genel Müdürlüğü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Özürlüler İdaresi Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Petrol İşleri Genel Müdürlüğü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Sağlık Bakanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Sahil Güvenlik Komutanlığı	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-
Sanayi Bakanlığı	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Sayıştay	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Gn. Md.	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Tapu ve Kadastro Gn. Md.	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Tarım Bakanlığı	✓	-	-	-	-	-	-	-	✓

Tablo.2.2.İhale Yasası kapsamına giren işler (devam)

İdarenin adı	2490	2886	4734/4735	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Tarım Reformu Gn. Md.	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-
Ticaret Bakanlığı	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Toprak ve İskan İşleri Gn. Md.	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
Türkiye Büyük Millet Meclisi	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Turizm ve Tanıtma Bakanlığı	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Ulaştırma Bakanlığı	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Yargıtay	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Uyuşmazlık Mahkemesi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Yüksek Seçim Kurulu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Katma bütçe/Özel bütçe	✓	-	-	-	-	-	-	-	✓
Adli Tıp Kurumu Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Arsa Ofisi Gn. Md.	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Atatürk Araştırma Merkezi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Atatürk Kültür Merkezi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Beden Terbiyesi Gn. Md.	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Devlet Hava Meydanları İşletmesi Gn. Md.	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Devlet Opera ve Balesi Gn. Md.	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Devlet Su İşleri Gn. Md.	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
Devlet Tiyatroları Gn. Md.	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Devlet Üretim Çiftlikleri Gn. Md.	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğal Afet Sigortaları Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Ekonomik Kültürel Eğitim ve Teknik İşbirliği Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Elektrik İşleri Etüt İdaresi Gn. Md.	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Gençlik ve Spor Gn. Md.	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Hudut ve Sahiller Sağlık Gn. Md.l Müdürlüğü	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
İhracatı Geliştirme Etüt Merkezi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Karayolları Gn. Md.	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
Kefalet Sandıkları	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Kredi ve Yurtlar Kurumu Gn. Md.	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Maden Tetkik ve Arama Gn. Md.	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Millî Piyango İdaresi Gn. Md.	-	-	✓	-	-	-	-	-	-

Tablo.2.2.İhale Yasası kapsamına giren işler (devam)

İdarenin adı	2490	2886	4734/4735	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Milli Prodüktivite Merkezi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Tesisleri İşletme Başkanlığı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Orman Gn. Md.	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Petrol Dairesi Başkanlığı	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
Refik Saydam Hıfzısıhha Merkezi Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Savunma Sanayi Müsteşarlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Sos. Hiz. Ve ÇEK Genel Müdürlüğü	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Spor-Toto Genel Müdürlüğü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Tekel Genel Müdürlüğü	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplu Konut İdaresi Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Türk Akreditasyon Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türk Dil Kurumu Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türk Patent Enstitüsü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türk Standartları Enstitüsü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türk Tarih Kurumu Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Atom Enerji Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığı	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Vakıflar Genel Müdürlüğü	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-
Yakın ve Ortadoğu Çalışma Eğitim Merkezi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Yüksek İhtisas ve Araştırma Hastanesi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Yüksek Öğretim Kurumu	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Yüksek Teknoloji Enstitüleri	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Üniversiteler	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
19 Mayıs Üniversitesi	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Akdeniz Üniversitesi	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Anadolu Üniversitesi	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Ankara Üniversitesi	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
Atatürk Üniversitesi	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Boğaziçi Üniversitesi	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Çukurova Üniversitesi	-	✓	-	-	-	-	-	-	-

Tablo.2.2.İhale Yasası kapsamına giren işler (devam)

İdarenin adı	2490	2886	4734/4735	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İran Milli Petrol Şirketi ve bunlara bağlı olan şirketler	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
İran Milli Sanayi ve Petrokimya Şirketi ve bunlara bağlı olan şirketler	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
İran Sanayini Yenileme ve Genişletme Şirketi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
İran Gemicilik ve Limanlar Şirketi ve bunlara bağlı olan şirketler	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
İran Madeni Sanayi ve Madenleri Yenileme ve Büyütme Şirketi ve bunlara bağlı olan şirketler	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
İran Radyo Televizyon Kurumu ve bunlara bağlı olan şirketler	-	-	-	-	-	-	-	-	✓

2.1.3 İstisnalar

Kamu ihale uygulamalarında gizlilik, kurumun hizmet yapısı, kurumun gelir yapısı, ivedilik ve benzeri durumlarda rahat davranabilmek için bazı kurumlar sistemin dışında bırakıldığı görülmektedir. Sistemin düzenlemesi (özellikle yasanın yeni çıktığı andan sonra) kurumlar rahat hareket edebilmek için kendilerini kapsam dışına çıkarmak için ek yasal düzenlemelere gitmekte ve bir ölçüde sisteminin yapısını bozdukları görülmektedir. Özellikle 2490 sayılı yasa uygulamasından sonra yapılan eklemelerle 20 sayfa bulan istisnaların olduğu görülmektedir. Bir diğer istisna durumu da yasa düzenlenirken yapılan hatalarda görülmektedir. Söz gelimi 2886 sayılı yasanın çıkışında bir sivil toplum kuruluşu olan Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) yasa kapsamına alındığı, ancak, gerek gelir yapısı gerekse işlevi nedeniyle yasa kapsamı dışında tutulması gereği fark edilir ve değişiklik yapıldığı görülmektedir. Sözü edilen bu tür istisnalar ve yasa kapsamı dışına çıkışlar sistemin kapsam alanını daraltmaktadır ve yeni yasal düzenlemeyi zorunlu kılmaktadır. Aşağıda bu tür istisnai durumlar ayrıntısıyla incelenecektir.

Tablo 2.3. İstisnalar'de elde edilen bilgilere göre istisna edilen idareler verilmiştir. 2490 sayılı yasaya tabi olmayan kurumlar tamamıyla tespit

edilemediğinden yalnızca bulunabilenler tabloya alınmıştır. Tablo 2.4’de 2490 sayılı yasanın kapsamı dışında tutulan kurumlar ve işlerle ilgili yasalar verilmektedir. 2490 sayılı yasadaki sonradan çıkarılan yasalarda ki uygulamanın aksine bu yasa istisna edilen işler ya da kurumlar belirlenmemektedir. Zamanla, gerek duyuldukça belirli kurumlar ya da işler için 2490 sayılı yasaya istisna edici yasalar çıkarılmıştır.

2886 sayılı yasa ihale usullerine tabii olmayan işler kavramı kullanılmaktadır; yasanın 71 ila 82 inci maddelerinde bunlara yer verilmektedir ve burada ihalelerle ilgili maddelere yer verilmektedir.

Yasanın 71 inci maddesinde belirlenen durumlarda, ihale, Maliye bakanlığının uygun görüşü alınarak kıymet takdiri yoluyla yapıyordu. Burada birinci fıkrada belirtilen idarelerin kendi aralarında ya da 2 no.lu fıkrada belirtilen müessese ve kuruluşlardan yapacakları alımlarının ihaleler kanun kapsamı dışında kalmaktaydı. Birinci fıkrada belirtilen idareler genel bütçe kapsamına giren idareler, katma bütçeli idareler, özel idareler ve belediyelerdir. Yasa kapsamına giren kuruluşlarla ilgili ayrıntılı bilgiler 2.1.1 no.lu bölümde verilmiştir. İkinci fıkrada birinci fıkrada belirtilen idarelerin her türlü ihtiyaçlarının hangi kuruluşlardan ihale usullerine tabii olmaksızın temin edilebileceği belirtilmektedir. İkinci fıkranın a no.lu bendinde, kanun kapsamına giren idarelere bağlı sabit ve döner sermayeli müesseseler ve özel bütçeli idarelerin birliklerinden yapılan alımlarının kanun kapsamı dışında bulunan kuruluşlardan olduğu belirtilmektedir. Özel bütçeli idareler kendilerine verilen görevlerini yerine getirebilmek için bir tüzükle ‘Mahalli İdare Birlikleri’ kurabilmektedirler.

Yetmişbirinci maddenin b no.lu bendinde KİT’lerinden ve sermayesinin yarısından fazlası tek başına ya da birlikte devlete, KİT’lerine ya da mahalli idarelerine ait kuruluşlardan yapılan alımlarının da ihale usullerine tabii olmadığı belirtilmektedir. Kamu İktisadi teşebbüsler ve bunlara bağlı kuruluşlar hakkında bilgiler 2.1.2 no.lu bölümde verilmiştir. Tablo 2.3. İstisnalar’da bu fıkra kapsamında bulunan işletmeler verilmektedir.

2886 sayılı yasanın ihale usullerine tabii olmayan başka bir kurum Türk Silahlı Kuvvetlerini güçlendirmek amacıyla kurulmuş olan vakıflarla sermayesinin yarısından fazlası bu vakıflara ait olan kuruluş, şirket ve

müesseselerdir, isimleri yine Tablo 2.3. İstisnalar'de belirtilmiştir (Pirler, 1984).

Yasanın d no.lu bendinde 'özel kanun ile kurulan tüzelkişiliğe sahip ve ortaklarının veya kanunların öngördüğü durumlarda ortak olmayanların ürünlerini alan, işleyen, değerlendiren iyileştiren, satan, üretim ihtiyaçlarına yarayan araç ve gereçleri sağlayan ortaklıklar ve bunlara ait birliklerden temini ile ilgili ihale işlerinin 2886 sayılı yasanın ihale usullerine tabii olmadığı belirtilmektedir. Bu ortaklık ve birlikler tarım satış kooperatif ve birliklerinden oluşmaktadır, sermayeleri kooperatiflerde ortaklarından ve birliklerde bunlara ortak olan kooperatiflerin ödedikleri paylardan oluşmaktadır (Özcan ve Tanören, 1984).

Yetmişbirinci maddesinin ikinci fıkrasının son bendinde özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzelkişiliğe sahip kuruluşlardan yapılan alımlarda ihale usullerine tabii olmayan işler olarak sayılmaktadır, Tablo 2.3. İstisnalar'de bu gruba girebilecek bazı kurumlar verilmektedir (Gönen ve Işık, 1984).

2886 sayılı yasanın yetmişbirinci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen kurumlarından yapılan mal ve hizmet alımlarıyla taşıma işleri bizzat o kuruluş tarafından üretilmiş olması ya da yapılması gerektiği aynı maddenin son fıkrasında belirtilmektedir. Ancak, kuruluş amaçları temel gıda ve günlük tüketim maddelerini alıp satmak olan kuruluşlar bakımından, sözü edilen günlük gıda ve tüketim maddeleri; sanayi kuruluşları bakımından da, imal edilecek mamullerin bünyesine giren hammadde, yarı mamul, devre elemanları, aksesuar, yardımcı özel teçhizat ve bir bütün halinde kurulacak tesislerde kullanılan ve kuruluşun imalat sahasına girmeyen makine, teçhizat için bizzat üretim ve yapım şartı aranmamaktadır.

Yetmişbirinci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince kamu kuruluşlarının mal ve hizmet alımları, yapım işleri ve taşıma işleri ihtiyaçlarının kamu kuruluşlarından karşılanması halinde satış fiyatları kıymet takdiriyle yapılmaktadır. Satış fiyatları devlet tarafından ya da görevli mercilerce belirlenenler için bu fiyatlar esas alınıp kıymet takdiri yapılır, satış fiyatları bu şekilde tespit edilemeyenler için kıymet takdiri 2886 sayılı yasanın dokuzuncu maddesindeki usule göre alıcı kuruluşlar tarafından

yapılmaktadır, ancak bu devlet ya da görevli merciler tarafından fiyatı kıymet takdiriyle belirlenip satılacak mallar dağıtımını yapan kurumlarda bulunmadığı takdirde, durum belgelenip fiyata en yakın fiyatla piyasadan temin edilebilir. Böyle bir alımı yapabilmek için Maliye ve Gümrük Bakanlığında uygun görüşü alınır (Pirler, 1984).

2886 sayılı yasanın yetmişbirinci maddesinin son fıkrasında 'idarelere zorunluluk yükleyen özel hükümler saklı' olduğu denmektedir. Bu hükümle idarelerin özel kanunlarda belirtilen kurumlardan tespit edilen mal ve hizmetleri almaya mecburdurlar, örnek olarak Devlet Malzeme Ofisi, Tekel İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve Toprak Mahsulleri Ofisini vermek mümkündür. 121 sayılı Devlet Malzeme Ofisinin Kuruluşu Hakkındaki Kanun Hükmündeki Kararnamenin üçüncü maddesine göre, kâğıt, karton, kırtasiye ve büro malzemeleri, büro makine ve aletleri, temizlik ve aydınlatma malzemeleri, büro mefruşatı, bazı motorlu nakil vasıtaları, döşeme ve demirbaş malzemeleri, motorlu nakil vasıtalarının iç ve dış lastikleri Devlet Malzeme Ofisinden alınacaktır, yalnız ofis gereksinen mal ve malzemeleri zamanında veremeyecekse ve gecikmeden dolayı alımı yapan idarenin hizmeti aksayacaksa bu mal ve malzemeler dışarıdan da temin edilebilir. Toprak Mahsulleri Ofisi Kuruluşu Hakkında 113 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesine göre Ordu, okullar, diğer resmi daireler, müesseseler, hububat ve mamulleri ihtiyaçlarını, stoku ve durumu müsait olan yerlerde Toprak Mahsulleri Ofisinden temin ederler. Tekel İşletmeleri Genel Müdürlüğü Kuruluşu Hakkında 111 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 26 ncı maddesi gereğince Ordu, okullar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları afyon ve uyuşturucu madde ihtiyaçlarını, stoka ve durumu müsait bulunan yerlerde Tekelden temin ederler (Pirler, 1984).

2886 sayılı yasanın yetmiş ikinci maddesinde kamu yararına çalışan derneklere taşınmaz malların satımıyla ilgili kurallar belirlenmektedir. Buna göre kamu yararına çalışan derneklere, kuruluş amaçlarına uygun olarak kullanılmak üzere, hazinenin özel mülkiyetinde kayıtlı bulunan ve kamu hizmetlerine tahsisli olmayan taşınmaz malları, satış tarihindeki alım satım rayici göz önünde bulundurarak kıymet takdiri suretiyle satılabilir. Bu yolla edinilen taşınmaz mallar veriliş amacı dışında kullanılamaz ve satılamaz. Beş yıl içinde kuruluş amacına uygun olarak

kullanılmadığı takdirde, taşınmaz mal, satış bedeli üzerinden Hazinece geri alınır.

2886 sayılı yasanın yetmiş üçüncü maddesi gereğince Tarihi ve bedii değeri olan taşınmaz malların Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşü alınarak, Maliye Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikte tespit olunacak esas ve şartlara göre, Maliye Bakanlığınca kiraya verilebileceği belirtilmektedir. Buna göre Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarihi ve bedii değeri olan bir taşınmazın kiraya verilebilmesi için öncelikle Kültür ve Turizm bakanlığının görüşü alır ve kendisinin hazırlayacağı yönetmeliğe uygun olarak kiraya verir. Tarihle ilgili olan ya da sanat eseri sayılan ya da anılmaya değer olan taşınmaz mallar tarihi değeri olan taşınmaz mallar sayılır. Bedii değeri olan taşınmaz mallar belli güzellik ölçülerine uyar, sanat yönünden bir değer ifade ederler ya da doğal güzelliği olanlardır. Vakıflar Genel Müdürlüğünün çok sayıda tarihi ve bedii değeri olan taşınmaz malları bulunmaktadır. Bu malların kiraya verilmesinde Vakıflara ait özel hükümler uygulanmaktadır. Kiralama işlemlerin yapılış şekli Vakıflar Genel Müdürlüğü mevzuatında yer almaktadır.

Aynı yasanın yetmiş dördüncü maddesinde tarihi ve bedii değeri olanlar hariç hazinenin özel mülkiyetindeki yerlerin satışı, kiraya verilmesi, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi esasları Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirleneceği denmektedir. Devletin malları genel olarak ikiye ayrılmaktadır, birincisi devletin özel mülkiyetinde olan taşınmaz mallardır, ikincisi olarak devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdir. Tarihi ve bedii değeri olan taşınmaz mallar hariç hazinenin mülkiyetinde bulunan yerler satılabilir, kiraya verilebilir, trampa edilebilir ve bunların üzerinde mülkiyetin gayri ayni hak tesis edilebilir. Bu işlemlerinin yapılış şekli Maliye ve Gümrük Bakanlığının çıkaracağı yönetmelikle belirlenir. Tarihi ve bedii değeri olan taşınmaz mallar hiçbir koşulla satılamaz, trampa edilemez, üzerlerinde mülkiyetin gayri ayni hak tesis edilemez, ancak yetmiş iki madde gereğince kiraya verilebilir. Tarihi ve bedii değeri olmayan ve devletin hüküm ve tasarrufu altında olan yerler kiraya verilebilir ve bunların üzerinde mülkiyetin gayri ayni hak tesis edilebilir, bu işlemler de Maliye ve Gümrük Bakanlığının çıkaracağı yönetmelik

kapsamında yürütölmektedir. Devletin hüküm ve tasarruf altında bulunan ve tarihi ve bedii değeri olmayan taşınmaz mallar satılamaz ve trampa edilemez (Pirler, 1984).

2490 sayılı yasanın altmışdokuzuncu maddesi gereğince genel, katma ve özel bütçeler artırma, eksiltme ve ihale yasasındaki hükümlere tabi olmadan doğrudan Kızılay derneğinden tıbbi ilaç, alet ve edevat temin edebilmektedirler (Leventoğlu, 1964).

Yetmişyedinci madde göre idareler Kızılay derneğinden ilaç, sağlık araç ve gereçlerini doğrudan alabilirler. Sağlıkla ilgili bir madde daha bulunmaktadır. 2886 sayılı yasanın yetmiş sekizinci maddesinde ‘kanunlar gereğince tedavisi sağlanan kişilerin kullanması gereken ilaç ve gereçlerin, ilgililer tarafından eczanelerden alınması halinde, idarelerle eczaneler arasında yapılacak anlaşmalar Maliye Bakanlığınca tespit edilecek esas ve usullere göre yapılır’ denmektedir. Bu maddeyle devletin sağlaması gereken ilaçların sağlık kurumlarında bulunamaması durumunda gerekli ilaç gerecin temini amaçlanmaktadır. Böylece hastaların yakın eczanelerde tüm ilaçları temin edebilecekler (Gönen ve Işık, 1984).

2886 sayılı yasanın ihale kapsamı dışında tutuğu başka bir alan dış ölkelerdeki kuruluşların ihtiyaçlarıdır. Buna göre yabancı ölkelerdeki kuruluşlarının yerel gereksinimlerinin karşılanmasında, taşınır ve taşınmaz malların alım, satım, kiralama ve kiraya verilmesinde uygulanacak esaslar Dışişleri, Milli Savunma, Maliye ve Bayındırlık bakanlıklarınca düzenlenecek bir yönetmelikle tespit edilmektedir. Yurtdışında bulunan gemi ve uçaklarının gereksinimleri de bu kapsamda değerlendirilmektedir. Buna göre bulundukları yerlerde ihtiyaç maddelerini ve onarımlarını karşılayabilmektedirler (Pirler, 1984).

2886 sayılı yasanın ihale kapsamı dışında kalan diğer iş türü uluslararası anlaşmalar gereği yapılan işlerdir. Yasanın seksen ikinci maddesinde uluslararası antlaşmalar uyarınca Türkiye’de yapılacak ve karşılıkları yabancı Devlet veya Uluslararası kuruluşlarca sağlanacak işler, özel kanun, kararname ve antlaşmalar hükümlerine göre yürütöleceği denmektedir. Buna göre anlaşma gereği Türkiye de yapılacak ve giderleri tamamen yabancı devlet ya da uluslararası kuruluşlar tarafından

karşılanacak işler özel kanun, kararname ve anlaşmalar hükümlerine göre yapılacaktır (Gönen ve Işık, 1984).

Özelliği bulunan bazı işler 2886 sayılı yasanın seksen dokuzuncu maddesinde yasa kapsamı dışına alınmıştır. Bu madde aslında üç bölümden oluşmaktadır. Birinci olarak 2886 sayılı yasanın hükümlerinin uygulanmasının mümkün olmadığı hallerden söz edilmektedir. İkinci olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve Emniyet Genel Müdürlüğünün yeniden teşkilatlanması için, silah, araç ve gereçlerinin modern teknik gelişmelere uygun şekilde yenilenmesi ve üçüncü olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinin Stratejik Hedef Planının gerçekleşmesi için temin edilecek mal ve hizmetlerin ihalelerine değinilmektedir. İlgili bakanlık yapılması istenilen işin 2886 sayılı yasayla gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı gerekçesiyle yasa hükümleri dışında yapılmasını teklif eder ve Bakanlar Kurulu da işin ya yasa kapsamında ya da yasa kapsamı dışında gerçekleştirileceğine kararlaştırır. Bakanlar Kurulu 2886 sayılı yasanın dışında kalınacağı kararını verdikten sonra ihalelerde uygulanacak usul ve esaslar idarelerince hazırlanacak ve ilgili bakanın onayıyla yürürlüğe girecek. İkinci ve üçüncü bölümdeki yöntem benzerdir, burada ilgili bakanlık Türk Silahlı Kuvvetleriyle Emniyet Genel Müdürlüğünün yeniden teşkilatlanması, silah, araç ve gereçlerinin modern teknik gelişmeler uygun şekilde yenileştirilmesiyle ilgili mal ve hizmet alımlarının DİK'nun dışında kalınmasını Bakanlar Kuruluna önerir. Bakanlar Kurulunun olumlu kararı üzerine idare yapılacak alımın usul ve esasını tespit eder ve ilgili bakanın onayı alınarak da yürürlüğe girer (Özcan ve Tanören, 1984).

DİK'n doksanıncı maddesinde tarım ve orman ürünleriyle tekel maddeleriyle ilgili özel hükümler bulunmaktadır. Tekel ürünleri 01.01.1984 tarihine kadar katma bütçeli olan Tekel İdaresi Genel Müdürlüğünün hizmet alanındaydı, ancak 11.04.1983 tarih ve 60 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ek listede Kamu İktisadi Kuruluş olarak yer almış bulunmaktadır ve böylece DİK kapsamı dışındadır. Bu nedenden dolayı bu maddedeki atfın uygulama alanı kalmamıştır. Tarım ve orman ürünlerinin elde edilmesi, işlenmesi ve satışı genel olarak döner sermaye aracılığıyla yapıldığından 2886 sayılı yasaya tabii olmaksızın kendi özel kanun hükümlerine tabiidir (Gönen ve Işık, 1984).

4734 sayılı yasanın 3 üncü maddesinde bu yasaya istisna tutulacak kurum ve kuruluşlarla ilgilidir. Bu yasada uygulanacak istisnalar kurum ve kuruluşların tümünü değil de bazı iş, işlem ve faaliyetler yönünden mal ve hizmet alımlarıyla yapım işlerinin bu yasaya tabii olmadığı şeklindedir. Ancak 4734 sayılı yasaya tabii olmayan işlerin ihalelerinde sorumlu görevliler kanunda öngörülen ceza ve ihalelerden yasaklama hükümlerine tabiidirler (Doğanyigit. 2008).

Aynı madde kapsamında bulunan başka bir uygulama savunma, güvenlik ve istihbaratla ilgilidir. Buna göre maddede sayılan malzeme, mühimmat, hizmet ve işlere ilişkin ihalelerin gizlilik içinde yürütülmesi gerekliliği ihale yetkilince onaylanma koşuluyla istisna edilebilmektedir. Bir işin istisna kapsamında yürütülebilmesi burada işin gizliliğine bağlanmaktadır. Gizlilikten dolayı istisna kapsamında ihale yürütme imkânı yalnızca devlet güvenlik istihbaratı değil, jandarma, emniyet, sahil güvenlik, gümrük muhafaza gibi birimler de hizmet malzeme, teçhizat ve sistem alımlarını da istisna kapsamında yürütebilmektedir.

Uluslararası anlaşmalar gereğince dışarıdan sağlanan finansmanla yapılacak projelerin yerine getirilmesinde kredi anlaşması gereği farklı ihale usul ve esaslarının geçerli olduğu mal ve hizmet alımları ile yapım işleri ihaleleri Kanun kapsamı dışında tutulmuştur. Yapılacak işin uluslararası anlaşmalar gereğince Kanunun kapsamı dışında tutulabilmesi için satın alınacak mal ve hizmetler ile yapım işlerinin finansmanı ikraz anlaşmaları gereğince sağlanmalıdır. Finansman anlaşmasında ihalenin farklı usul ve esasların uygulanacağı açıkça belirtilmiş olmalıdır. Uluslararası piyasalardan yapılan ve anlık kararların verilmesini gerektiren borçlanma işlemleri Kanunun dışında tutulmaktadır. TC Merkez Bankasının gizlilik içinde yürütmesi gereken banknot ve kıymetli evrak üretimi; banknot ve diğer kâğıt, banknot mürekkebi, basım makineleri, yedek parça, donanım, işletme malzemesi, banknot paketleme sistemleri, banknot işleme sistemleri, banknot imha sistemleri, gibi mal ve hizmet alımlarında da 4734 sayılı kanun kapsamı dışında tutulmaktadır.

İstisna kapsamında bulunan başka bir grup idare, yabancı ülkelerde birimleri bulunan kurumlardan oluşmaktadır. Bu tip kuruluşların mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri 4734 sayılı kanun kapsamında

bulunmaktadır. Dışişleri bakanlığına bağlı olan kurumlar kanunun bu hükmünden en çok faydalanacak kurumdur. Bunun dışında seyahat, tatbikat ziyaret gibi nedenlerden dolayı yurtdışında bulunan nakil vasıtalarının bulundukları yerlerden, akaryakıt, bakım ve onarım, gibi karşılanması zorunlu gereksinimlerin sağlanması da bu bent hükümlerine göre yapılabilmektedir (Doğanyigit, 2008).

2886 sayılı yasayla kamu kurum ve kuruluşlar kendi aralarında ihale yapılmaksızın mal ve hizmet alımları yapabilmekteydi. KİK'n üçüncü maddesinin e no.lu bendinde belirlenen Adalet Bakanlığına bağlı ceza infaz kurumları Tutukevleri işyurtları kurumları, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı huzurevleri ve yetiştirme yurtları, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı üretim yapan okullar ve merkezler, Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bağlı enstitü ve üretme istasyonları, Başbakanlık Basımevi Devlet Malzeme Ofisi Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünden yük, yolcu ve liman hizmetleri, Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğünden yapılacak akaryakıt ve taşıt alımları, ihale yapılmaksızın yapılabilmektedir. Devlet Malzeme Ofisinden yapılan alımlar içinde mal ve hizmeti kendinin üretmesi koşullu aranmamaktadır, ancak Devlet Malzeme Ofisi ana Statüsünde yer alan mal ve malzemeler koşulu getirilmiştir. Böylece KİK kapsamındaki kuruluşlar ihale yapmaksızın DMO'nun ana statüsünde bulunan mal ve malzemeleri temin edebilmektedirler. Devlet Malzeme Ofisinin ana statüsünde bulunan mal ve malzemeler sabit tesisler hariç aydınlatma cihazları ve ısıtma-soğutma araçları, büro makineleri, bilişim teknolojisi ürünleri, sair makineler ve aletleri, basılı formlar, sağlık karnesi, bildirim ve beyanname çeşitleri, çeşitli temizlik malzemeleri ile temizlik araç ve ekipmanları, her çeşit kırtasiye ve büro malzemesi ile mefruşatı, kâğıt, karton, mukavva bunların mamulü, kamu kurum ve kuruluşlarının sair döşeme, demirbaş, makine ve teçhizatlardan ortak kullanım konusu olanları, taşıt ve iş makineleri, bisiklet dâhil, bunların iç ve dış lastikleri ile akaryakıt ve akülerinin alımı ve toplu ilaç ve tıbbi malzeme alımı (Doğanyigit, 2008).

Üçüncü maddenin f no.lu bendine göre ulusal araştırma ve geliştirme kurumlarının yürüttüğü ve destekledikleri projelerine yapılması gerekli olan mal ve hizmet alımları 4734 sayılı yasaya tabii olmadığı belirlenmektedir. Bu bendin uygulamasında dikkat edilmesi gereken

konular bulunmaktadır. Birincisi istisna yalnızca kurumların yürüttüğü veya desteklediği araştırma ve geliştirme projeleri içindir, kurumların tüm mal ve hizmet alımlarını kapsamamaktadır. İkincisi alımı yapılacak mal ya da hizmet tedariki araştırma projesi için zorunlu olmalıdır. Üçüncüsü alımın yapılacağı proje ya ulusal araştırma geliştirme kurumunca desteklenmesi ya da kurum tarafından yürütülmesi gerekmektedir. Sonuncu olarak da ulusal bir araştırma geliştirme kurumu tarafında desteklense ya da yürütülse de proje için gerekli olan yapım işleri kanun kapsamı dışında tutulamaz. Bu bentte söz konusu olan araştırma geliştirme kurumları için Doğanığit (2008) 'ulusal alanda ve münhasıran araştırma geliştirme faaliyetleri yürütmek amacı ile kanunla kurulan kurumlar veya bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan yükseköğretim kurumları olarak değerlendirilmesi gerektiği' denmektedir. Tablo 2.3. İstisnalar'de bu kategoriye giren kurumlar belirtilmektedir.

4734 sayılı yasanın üçüncü maddesinin g no.lu bendi gereğince ikinci maddenin birinci fıkrasının b ve d bentlerinde sayılan kuruluşların, yani kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan KİT'ler; sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar ile bağımsız bütçeli kuruluşlar ve bu sayılanların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler, ticari ve sınai faaliyetleri kapsamında doğrudan mal ve hizmet üretimine ya da ana faaliyetlerine yönelik gereksinimlerinin temini için yapacakları hazine garantisi ya da doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilecekler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli dörtmilyon atlıyüzdoksanbirbin beşyğzdoksaniki YTL'sını aşmayan mal ve hizmet alımları Kanun kapsamı dışında tutulmuştur, ancak doğrudan üretime yönelik olmayan mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri 4734 sayılı yasaya tabiidirler. Kurumların hangi mal ve hizmetlerin üçüncü maddenin g bendi kapsamında olduğunu, kurumun talebi üzerine, Kamu İhale Kurumu tespit etmektedir. 4734 sayılı yasanın dördüncü geçici madde gereğince 'enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve

şirketler, özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar bu Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendi hükmüne, bu bent kapsamında yer almayan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde ise Kanunun diğer hükümlerine tâbi olurlar’ denmektedir, buna göre bu kurumlar g bendi hükümlerine tabiidirler (Doğanyigit, 2008). Şu an enerji, su, ulaştırma ve posta hizmetleri sektörlerinde faaliyet gösteren kuruluşların alımları hakkında kanun tasarısı taslağı bulunmaktadır, ancak henüz yasalaşmamıştır.

Üçüncü maddenin h no.lu bendinde kanun kapsamındaki idarelerin kendi özel mevzuatı uyarınca hak sahiplerine, kamu çalışanları ya da yeşil kart sahipleri gibi, sağlayacakları teşhis ve tedaviye yönelik hizmet alımları ile tedavisi kurumlarınca üstlenilen kişilerin ayakta tedavisi sırasında reçeteye bağlanan ilaç ve tıbbi malzemelerin kişilerce alımları kanun kapsamı dışındadır. Böylece kanun kapsamındaki idarelerin kendi özel mevzuatı dolayısıyla yapılan tedavi ve tedavi hizmetleriyle ilaç ve tıbbi malzeme alımları kanun kapsamında bulunmamaktadır (Doğanyigit, 2008).

Aynı maddenin i no.lu bendinde kültür varlıklarını değinilmektedir, buna göre 21.03.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki kültür varlıklarının rölöve, restorasyon, restitüsyon projeleri, sokak sağlamlaştırma, çevre düzenleme projeleri ve bunların uygulamalarıyla değerlendirme, muhafaza, nakil işleri ve kazı çalışmalarına ilişkin mal ve hizmet alımları Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında tutulmaktadır, istisna tutulmada yapım işlerine yer verilmemektedir (Doğanyigit, 2008).

4734 sayılı Kamu İhale Kanunun üçüncü maddesinin j no.lu bendinde Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun hükümleri kapsamında, acil müdahale plânlarının hazırlanması ve bir olay meydana geldikten sonra kirliliğe müdahale ve acil müdahale plânlarının icrası için acil olarak ihtiyaç duyulabilecek hizmet alımı ile araç, gereç ve malzeme alımı kanun kapsamında bulunmadığı belirlenmektedir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile özerk spor federasyonlarının ulusal ve uluslararası sportif faaliyetlerine ilişkin mal ve hizmet alımları da yasanın kapsamı dışında bulunmaktadır. Burada dikkat edilmesi gereken

konunun yalnızca ulusal ve uluslararası sportif faaliyetlerin yasanın kapsamı dışında olduğudur (Doğanyığıt).

Üçüncü maddenin son bendindeyse, tanıkların korunmasına ilişkin mevzuat hükümlerine göre alınacak koruma tedbirlerinin uygulanması için gerekli olan mal ve hizmet alımlarının kanun kapsamı dışında tutulduğu belirlenmektedir.

Alman VOB'nin uygulamanın kapsamında olduğu gibi istisnalarla ilgili hükümler bulunmamaktadır.

İran ile ilgili yasada silahlı kuvvetler yasa kapsamı dışında bırakılmaktadır, yasanın yirmi dokuzunca maddesinde belirlenen bazı işler ihale yapılmaksızın yaptırılabilir. Sayılan işlerin uygulama yönetmeliği yasanın kanunlaşmasından en fazla üç ay içinde Devlet Planlama Teşkilatı tarafından önerilir ve Bakanlar Kurulu Kararına bağlanır. Taşınmaz malların alımı, temlik koşulu ile kiralanması veya kiralanmasında Bakanın veya merkezdeki veya vilayetteki uygulayıcı kurumun en üst makamı veya bunlar tarafından belirlenen (yetki verilen) kişilerin görüş ve sorumluluğuyla, resmi bilirkişi heyeti tarafından belirlenen en az üç kişinin, resmi bilirkişi bulunmaması durumunda konuya vakıf üç kişiden görüş alınarak yapılmaktadır. Sabit ve hareketli makine ve teçhizatın bakımı ve üretimin devamı ile ilgili mevcut makinelerin yerine alınması gereken teçhizat, bakanın görüşü ve sorumluluğu veya merkezde veya vilayetteki en üst makam veya bunlar tarafından belirlenen ilgili makamın onayı ve ülkenin çıkarı dikkate alınarak yapılmaktadır. İhale yapılması mümkün olmayan kültürel, sanatsal, eğitim, sportif ve benzeri hizmetlerin alımı, Bakanın görüş ve sorumluluğu veya uygulayıcı birimin en üst düzey makamının oluru ile yapılmaktadır. Sabit ve hareketli makine ve teçhizatın yedek parçalarının değiştirilmesi veya tamamlanması, hassas ölçü aletleri, bilimsel ve teknik laboratuvar cihazları veya benzeri şeylerin alımı ihale yoluyla mümkün değilse, uygulayıcı kurumun en üst düzey makamının görüşü ile alımını yapabilmektedir. Bu durumda muamele konusu şeyin fiyatı Bakan veya merkezde veya vilayetteki en üst makam tarafından seçilen en az bir uzman tarafından belirlenmelidir.

Rus genelgesinde de istisnalarla ilgili hükümler bulunmamaktadır.

Tablo 2.3. İstisnalar

İstisnalar	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İstisna edildiği kanununda belirtilen Daire, Müessese, İktisadi Devlet	✓	-	-						
Teşekkülleri ve Müesseseleri									
Amortisman ve Kredi Sandığı	-	-	-						
Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü	-	-	-						
Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü	✓	-	-						
Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı	-	-	-						
Devlet Hava Meydanları Genel Müdürlüğü	✓	-	-						
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	✓	-	-						
Devlet Tiyatrosu Kuruluşu	✓	-	-						
Elektrik İşleri Etüd Dairesi	✓	-	-						
Ereğli Demir Çelik Fabrikaları	-	-	-						
İller Bankası	-	-	-						
İş ve İşçi Bulma Kurumu	-	-	-						
İşçi Sigortalar Kurumu	✓	-	-						
Karayolları Genel Müdürlüğü	✓	-	-						
Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü	-	-	-						
Milli Piyango	-	-	-						
Orta-Doğu Teknik Üniversitesi	✓	-	-						
Tekel Genel Müdürlüğü	✓	-	-						
Türk Havayolları Anonim Ortaklığı	-	-	-						
Türkiye Cumhuriyeti Turizm Bankası	✓	-	-						
Türkiye Emlak Kredi Bankası	-	-	-						
Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Şirketi	-	-	-						
Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	-	-	-						
Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı	-	-	-						
Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü	✓	-	-						
Sermayesinin yarısından fazlası devlete, iktisadi devlet teşekkülleri ait olan	-	-	-						
her türlü ortaklık									
Alma	✓	-	-						
Satma	✓	-	-						
İnşaat ve esaslı tamirat	-	-	-						
Keşfettirme	✓	-	-						
Kiraya verme	-	-	-						
Kiralama	✓	-	-						
Benzer işler	✓	-	-						
Kamu İktisadi Teşebbüsler	✓	✓	-						
Devlete, KİT'üne, mahalli idarelere ait kuruluş									
İktisadi Devlet Teşekkülleri	-	✓	-						
Anadolu Bankası TAŞ	-	✓	-						
Devlet Malzeme Ofisi	-	✓	-						

Tablo.2.3. İstisnalar (devam)

İstisnalar	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Devlet Yatırım Bankası	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Et ve Balık Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Etibank	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKE)	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Orman Ürünleri Sanayi Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Sümerbank	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Toprak Mahsulleri Ofisi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Cumhuriyeti Turizm Bankası AŞ	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Çimento ve Toprak Sanayi Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Demir ve Çelik İşletmesi Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Denizcilik Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Elektrik Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Emlak Kredi Bankası AO	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Halk Bankası AŞ	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Kimya Sanayi Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Petrol Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Selüloz ve Kâğıt Fabrika İşletmeleri Kurumu (SEKA)	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Şeker Sanayi Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Tarım Ürünleri Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Taşkömürü Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Türkiye Zirai Donatım Kurumu	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Kamu İktisadi Kuruluşlar	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Atatürk Orman Çiftliği	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAY-KUR)	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Devlet Havacılık ve Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Elektrik Etüd İdaresi Merkezi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
İller Bankası Genel Müdürlüğü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Savunma Donatım İşletmeleri Genel Müdürlüğü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Sosyal Sigortalar Kurumu	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Tekel İşletmeleri Genel Müdürlüğü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
TC Merkez Bankası Anonim Şirketi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
TC Devlet Demiryolları İşletmesi Gn. Md. (TCDD)	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
TC Posta, Telgraf ve Telefon İşletmesi Gn. Md. (PTT)	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Müesseseler	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Adana Pamuklu Sanayi Müessesesi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Adapazarı Vagon Sanayi Müessesesi	-	-	✓	-	-	-	-	-	-

Tablo.2.3. İstisnalar (devam)

İstisnalar	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Adıyaman Pamuklu Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Afşin – Elbistan Linyitleri İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Alkoloid Müessesesi	-	✓	-						
Alpagut Dodurga Linyit İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi	-	✓	-						
Antalya Elektro Metalürji Sanayi İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Armutçuk Taşkömürü İşletme Müessesesi	-	✓	-						
Attepe Madenleri Müessesesi	-	✓	-						
Bakırköy Pamuklu Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Balıkçılık Müessesesi	-	✓	-						
Bandırma Boraks ve Asit Fabrikaları İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Basım Müessesesi	-	✓	-						
Bolu Lamine ve Lif Levha Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Bolu Linyitleri İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Bozüyük Seramik Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Bursa Linyitleri İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Bünyan Yünlü Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Çanakkale Linyitleri İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Defterdar Yünlü Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Deniz Yolları Müessesesi	-	✓	-						
Denizli Pamuklu Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Devlet Üretim Çiftlikleri Müessesesi	-	✓	-						
Divriği Madenleri Müessesesi	-	✓	-						
Diyarbakır Halı ve Yünlü Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Diyarbakır Pamuklu Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Doğu Anadolu Linyitleri İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Elektrik Üretim ve İletim Dağıtım Müessesesi	-	✓	-						
Emet Kolemanit İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Ereğli Pamuklu Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Ergani Bakır İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Erzincan Pamuklu Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Eskişehir Lokomotif ve Motor Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Filyos Ateş Tuğlası Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Garp Linyitleri İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Gemlik Sungipek ve Viskoz Mamulleri Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Güneydoğu Linyitleri İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Halıcılık Müessesesi	-	✓	-						
Hahköy Maden İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Haralar ve İnekhanlar Müessesesi	-	✓	-						
Hekimhan Madenleri Müessesesi	-	✓	-						

Tablo.2.3. İstisnalar (devam)

İstisnalar	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Hereke Yünlü Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
İskenderun Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi	-	✓	-						
İsperto ve İspirtolu İçkiler İşletmeleri Müessesesi	-	✓	-						
İzmir Basma Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
İzmit İmalat Atelyesi Müessesesi	-	✓	-						
İzmit Selüloz ve Kağıt Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Kahramanmaraş Pamuklu Dokuma Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Karabük Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi	-	✓	-						
Karadon Taşkömürü İşletme Müessesesi	-	✓	-						
Karaman Pamuklu Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Kayseri Pamuklu Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Keçiborlu Kükürtleri İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Kırka Boraks İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Konya Krom Manyezit Tuğla Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Kozlu Taşkömürü İşletme Müessesesi	-	✓	-						
Kömür Satış ve Tevzi Müessesesi	-	✓	-						
Küre Bakırlı Prit İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Liman İşletme ve Gemi Kurtarma Müessesesi	-	✓	-						
Limanlar İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Makine Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Malatya Pamuklu Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Mensucat Boyaları Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Merinos Yünlü Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Meydan İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Murgul Bakır İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Nazilli Basma Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Nevşehir Pamuklu Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Pamuk Satınalma ve Çirçir Fabrikaları Müessesesi	-	✓	-						
SEKA Afyon Müessesesi	-	✓	-						
SEKA Akdeniz Müessesesi	-	✓	-						
SEKA Aksu Müessesesi	-	✓	-						
SEKA Çaycuma Müessesesi	-	✓	-						
SEKA Dalaman Müessesesi	-	✓	-						
SEKA Kastamonu Müessesesi	-	✓	-						
Seydişehir Alüminyum Tesisleri Müessesesi	-	✓	-						
Sivas Demiryolu Makineleri Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Sivas Kangal Linyitleri İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Soya Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Sümerbank Alım-Satım Müessesesi	-	✓	-						
Süt ve Mamulleri Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Şark Kromları İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						

Tablo.2.3. İstisnalar (devam)

İstisnalar	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Taşköprü Kendir Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Tekel Ürünleri Dağıtım Müessesesi	-	✓	-						
Tekstil Eğitim ve Araştırma Enstitüsü	-	✓	-						
Tersaneler Müessesesi	-	✓	-						
Top ve Otomotiv Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Toprak Mahsulleri Ofisi Alım-Satım Müessesesi	-	✓	-						
Turizm İşletmeleri Müessesesi	-	✓	-						
Tuz İşletmeleri Müessesesi	-	✓	-						
Türkiye Zirai Donatım Kurumu Alım-Satım Müessesesi	-	✓	-						
Tütün ve Sigara İşletmeleri Müessesesi	-	✓	-						
Üçköprü Maden İşletmesi Müessesesi	-	✓	-						
Üzülmüş Taşkömürü İşletme Müessesesi	-	✓	-						
Van Deri ve Kundura Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Yarımcı Seramik Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Yıldız Çini ve Porselen Sanayi Müessesesi	-	✓	-						
Ziraat Aletleri ve Makineleri Fabrikaları Müessesesi	-	✓	-						
Ortaklıklar	-	✓	-						
Abant ve Bolu Çevresi Turizm AŞ	-	✓	-						
Adana Kağıt Torba Sanayi TAŞ	-	✓	-						
Afyon Çimento Sanayi TAŞ	-	✓	-						
Aksaray Azmi Milli TAŞ	-	✓	-						
Aksaray Motor Sanayi ve Ticaret AŞ	-	✓	-						
Ankara Çimento Sanayi AŞ	-	✓	-						
Ankara İmar Limited Şirketi	-	✓	-						
Antalya Pamuklu Dokuma TAŞ	-	✓	-						
Asil Çelik AŞ	-	✓	-						
Azot Sanayi TAŞ	-	✓	-						
Balıkesir Çimento Sanayi AŞ	-	✓	-						
Bartın Çimento Sanayi TAŞ	-	✓	-						
Bergama Pamuk İpliği ve Dokuma Sanayi TAŞ	-	✓	-						
Boru Hatları ile Petrol Taşıma AŞ	-	✓	-						
Bursa Soğuk Depoculuk Lit.Şti.	-	✓	-						
Çinko Kurşun Sanayi AŞ	-	✓	-						
Çorum Çimento Sanayi TAŞ	-	✓	-						
D.B. Deniz Nakliyat TAŞ	-	✓	-						
Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği AŞ	-	✓	-						
Denizcilik Bankası TAŞ	-	✓	-						
Elazığ Çimento Sanayi TAŞ	-	✓	-						
Ereğli Çelik Fabrikası TAŞ	-	✓	-						
Gaziantep Çimento Sanayi TAŞ	-	✓	-						
Gerede Çelik Konstrüksiyon Teçhizat Fabrikaları Sanayi ve Ticaret AŞ	-	✓	-						

Tablo.2.3. İstisnalar (devam)

İstisnalar	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Güneydoğu Sanayi ve Ticaret AŞ	-	✓	-						
Güven Türk Anonim Sigorta Şirketi	-	✓	-						
İstanbul Emniyet Sandığı	-	✓	-						
İstanbul Gübre Sanayi AŞ	-	✓	-						
Karadeniz Bakır İşletmeleri AŞ	-	✓	-						
Kütahya Manyezit İşletmeleri AŞ	-	✓	-						
Manisa Pamuklu Mensucat AŞ	-	✓	-						
Niğde Çimento Sanayi TAŞ	-	✓	-						
Petkim Petrokimya AŞ	-	✓	-						
Petlas – Lastik Sanayi ve Ticaret AŞ	-	✓	-						
Petrol Ofisi AŞ	✓	✓	-						
Söke Çimento Sanayi TAŞ	-	✓	-						
Takım Tezgâhları Sanayi ve Ticaret AŞ	-	✓	-						
Trakya Çimento Sanayi TAŞ	-	✓	-						
Türk Hava Yolları AO	-	✓	-						
Türk Motor Sanayi ve Ticaret AŞ	-	✓	-						
Türk Uçak Sanayi AŞ	-	✓	-						
Türkiye Çimento Sanayi TAŞ	-	✓	-						
Türkiye Elektromekanik Sanayi AŞ	-	✓	-						
Türkiye Elektronik Sanayi ve Ticaret AŞ	-	✓	-						
Türkiye İnşaat ve Malzeme Limited Şirketi	-	✓	-						
Türkiye Petrol AO	-	✓	-						
Türkiye Petrol Rafineri AŞ	-	✓	-						
Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ	-	✓	-						
Türkiye Yapağı ve Tiftik AŞ	-	✓	-						
Uçak Servisi AŞ	-	✓	-						
Yem Sanayi TAŞ	-	✓	-						
Yurt Ürünleri Sanayi ve Ticaret AŞ	-	✓	-						
Türk Kara Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı	-	✓	-						
ASELSAN	-	✓	-						
İşbir	-	✓	-						
Aspilsan	-	✓	-						
Köytaş	-	✓	-						
Sidaş	-	✓	-						
Türk Deniz Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı	-	✓	-						
Adtaş	-	✓	-						
ASELSAN	-	✓	-						
Didaş	-	✓	-						
Testaş	-	✓	-						
TTE	-	✓	-						
TT	-	✓	-						

Tablo.2.3. İstisnalar (devam)

İstisnalar	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Netaş	-	✓	-						
Türk Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı	-	✓	-						
ASELSAN	-	✓	-						
Tusaş	-	✓	-						
Haversan	-	✓	-						
Petlas	-	✓	-						
Bankalar	✓	-	-						
Kanun kapsamındaki idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlar	-	-	-						
Alım	✓	✓	-						
Satım	✓	✓	-						
İnşaat ve esaslı tamirat/yapım	-	✓	-						
Keşfettirme	✓	✓	-						
Hizmet	✓	✓	-						
Kiraya verme	✓	✓	-						
Kiralama	✓	✓	-						
Benzer işler	✓	-	-						
Trampa	-	✓	-						
Mülkiyetin gayri ayni hak tesisi	-	✓	-						
Taşıma	-	✓	-						
Benzer işler	✓	-	-						
Özel kanunlarla veya özel kanunların vermiş olduğu yetkiyle kurulmuş fonlar	-	-	-						
Alım	-	✓	-						
Satım	-	✓	-						
Hizmet	-	✓	-						
Yapım	-	✓	-						
Kira	-	✓	-						
Trampa	-	✓	-						
Mülkiyetin gayri ayni hak tesisi	-	✓	-						
Taşıma	-	✓	-						
Genel bütçeye dâhil dairelere yaptırılan işler	✓	✓	-						
Katma bütçeli idarelere yaptırılan işler	✓	✓	-						
Özel idarelere yaptırılan işler	✓	✓	-						
Belediyelere yaptırılan işler	✓	✓	-						
Kanun kapsamına giren idarelerin sabit sermayeli kuruluşlar	✓	✓	-						
Kanun kapsamına giren idarelerin döner sermayeli kuruluşlar	✓	✓	-						
Özel bütçeli idarelerin kurduğu birlikler	-	✓	-						
Özel kanun ile kurulan tüzelkişiliğe sahip ortaklıklar birlikleri	-	✓	-						
Tarış (incir, pamuk, üzüm, zeytinyağı)	-	✓	-						
Çukobirlik (pamuk, narenciye, sebze, meyve)	-	✓	-						
Fiskobirlik (fındık)	-	✓	-						

Tablo.2.3. İstisnalar (devam)

İstisnalar	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kozabirlik (koza)	-	✓	-						
Marmarabirlik (zeytin)	-	✓	-						
Antbirlik (pamuk)	-	✓	-						
Taşkobirlik (üzüm)	-	✓	-						
Fıstıkbirlik (fıstık)	-	✓	-						
Sepko (sebze, soğan, patates)	-	✓	-						
Kamu görevi verilmiş tüzelkişiliğe sahip kuruluşlardan	-	✓	-						
Milli Produktivite Merkezi	-	✓	-						
Türk Standartları Enstitüsü	-	✓	-						
Basın İlan Kurumu	-	✓	-						
Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü	-	✓	-						
TÜBİTAK	-	✓	-						
İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi	-	✓	-						
Türk Mühendisler ve Mimarlar Odaları Birliği	-	✓	-						
Türkiye Barolar Birliği	-	✓	-						
Esnaf ve Sanatkarlar Dernek, Dirlik, Federasyonu ve	-	✓	-						
Konfederasyonları									
İhracatçı Birlikleri	-	✓	-						
İşçi ve İşveren Mesleki Teşekkülleri	-	✓	-						
Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği	-	✓	-						
Türk Eczacılar Birliği ve Eczacı Odaları	-	✓	-						
Türk Tabipler Birliği	-	✓	-						
Türk Veteriner Hekimleri Birliği	-	✓	-						
Türk Ziraat Odaları Birliği	-	✓	-						
Tarihi ve bedii değeri olan taşınmaz mallar kiraya verilebilir	-	✓	-						
Hazinenin özel mülkiyetindeki yerlerin satışı, kiraya verilmesi, trampası ve	-	✓	-						
mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki									
yerlerin kiraya verilmesi, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi									
Kızılay'dan ilaç ve gereç alımı	✓	✓	-						
İlaç ve gereç sağlanması	-	✓	-						
Özellikli bulunan işler	-	✓	-						
Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve Emniyet Genel Müdürlüğünün yeniden	-	✓	-						
teşkilatlanması ve modernleştirilmesi									
Mal alımları	-	✓	-						
Hizmet alımları	-	✓	-						
Türk Silahlı Kuvvetlerinin Stratejik Hedef Planının gerçekleşmesi	-	✓	-						
Mal alımları	-	✓	-						
Hizmet alımları	-	✓	-						
Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve fonun kısmen ya da tamamen sahip	-	-	✓						
olduğu bankalar,	-	-	✓						
4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar	-	-	✓						

Tablo.2.3. İstisnalar (devam)

İstisnalar	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ziraat bankası	-	-	✓						
Halk bankası	-	-	✓						
Mal alımı	-	-	✓						
Hizmet alımı	-	-	✓						
Enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler	-	-	✓						
Doğrudan üreticilerden veya ortaklarından yapılan tarım veya hayvancılıkla ilgili ürün alımları	-	-	✓						
Orman köyleri kalkındırma kooperatiflerinden ve köylülerden yapılacak hizmet alımları	-	-	✓						
Gizlilik içinde yürütülecek savunma, güvenlik ve istihbarat ihaleleri	-	-	✓						
Uçak	-	-	✓						
Helikopter	-	-	✓						
Gemi	-	-	✓						
Denizaltı	-	-	✓						
Tank	-	-	✓						
Panzer	-	-	✓						
Roket	-	-	✓						
Füze	-	-	✓						
Silah	-	-	✓						
Silah malzeme ve teçhizatı ve sistemleri	-	-	✓						
Harp malzemeleri	-	-	✓						
Araştırma-geliştirme	-	-	✓						
Eğitim	-	-	✓						
Üretim	-	-	✓						
Modernizasyon	-	-	✓						
Yazılım	-	-	✓						
Mühimmat	-	-	✓						
Sefer stokları	-	-	✓						
Bakım	-	-	✓						
İşletme	-	-	✓						
İdareye yönelik mal ve hizmetler	-	-	✓						
Devlet güvenliği ve istihbaratı kapsamındaki kuruluşların	-	-	✓						
Hizmet alımları	-	-	✓						
Malzeme alımları	-	-	✓						
Teçhizat alımları	-	-	✓						
Sistem alımları	-	-	✓						
Uluslararası anlaşmaları gereğince yapılan işler	-	✓	✓						
Mal alımları	-	-	✓						
Hizmet alımları	-	-	✓						
Yapım işleri	-	-	✓						

Tablo.2.3. İstisnalar (devam)

İstisnalar	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Yurtdışı finans kaynakları	-	-	✓						
Dünya Bankası	-	-	✓						
İMF	-	-	✓						
Uluslararası Kalkınma Birliği	-	-	✓						
Çok taraflı Yatırım Garanti Ajansı	-	-	✓						
İslam Kalkınma Bankası	-	-	✓						
Hükümet kredileri	-	-	✓						
Ticari kuruluşların kredileri	-	-	✓						
Uluslararası sermaye piyasalarından yapılacak borçlanmalara ilişkin her türlü danışmanlık ve kredi derecelendirme hizmetleri	-	-	✓						
T C Merkez Bankasının banknot ve kıymetli evrak üretim ve basımı ile ilgili mal veya hizmet alımları	-	-	✓						
Özelleştirmelerdeki her türlü danışmanlık hizmet alımları	-	-	✓						
Hava taşımacılığı yapan teşebbüs, işletme ve şirketlerin ticari faaliyetlerine ilişkin mal ve hizmet alımları	-	-	✓						
İdarelerin yabancı ülkelerdeki kuruluşlarının	-	-	✓						
Satım	-	-	✓						
Kiralama	-	-	✓						
Kiraya verilme	-	-	✓						
Mal alımları	-	-	✓						
Hizmet alımları	-	-	✓						
Yapım işleri	-	-	✓						
Yurt dışında bulunan nakil vasıtalarının	-	-	✓						
Mal alımları	-	-	✓						
Hizmet alımları	-	-	✓						
Adalet Bakanlığına bağlı ceza infaz kurumları	-	-	✓						
Tutukevleri işyurtları kurumları,	-	-	✓						
Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı huzurevleri ve yetiştirme yurtları	-	-	✓						
Millî Eğitim Bakanlığına bağlı üretim yapan okullar ve merkezler	-	-	✓						
Tarım ve Köy İşleri Bakanlığına bağlı enstitü ve üretme istasyonları	-	-	✓						
Başbakanlık Basımevi	-	-	✓						
Devlet Malzeme Ofisi	-	-	✓						
Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü	-	-	✓						
Yük hizmetleri	-	-	✓						
Yolcu hizmetleri	-	-	✓						
Liman hizmetleri	-	-	✓						
Taşıma İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğünden yapacakları alımlar	-	-	✓						
Akaryakıt	-	-	✓						
Taşıt	-	-	✓						

Tablo.2.3. İstisnalar (devam)

İstisnalar	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Fiyatları belirlenen malzeme veya hizmet veya yetkili merciler tarafından fiyatları belirlenen hakların satın alınması veya taşınır veya taşınmaz malların satın alınması veya kiralınması									✓
Taşınır veya taşınmaz malların satın alınması veya kiralınması, fiyatı belirlenen veya belirlenen bu fiyatın altında fiyatı olan malzeme ve hizmetler, veya yetkili makamlar tarafından fiyatı belirlenen haklar									✓
Sabit ve hareketli makine ve teçhizatın bakımı ve üretimin devamı ile ilgili mevcut makinelerin yerine alınması gereken teçhizat									✓
Mühendislik, teknik ve ticari olmak üzere her çeşit danışmanlık hizmetinin alımı									✓
İhale yapılması mümkün olmayan kültürel, sanatsal, eğitim, sportif ve benzeri hizmetlerin alımı									✓
Sabit ve hareketli makine ve teçhizatın yedek parçalarının değiştirilmesi veya tamamlanması, hassas ölçü aletleri, bilimsel ve teknik laboratuvar cihazları veya benzeri şeylerin alımı ihale yoluyla mümkün değilse									✓
Bakanlar Kurulu görüşüne göre ülkenin çıkarına olan gizli muameleler									✓
Mahkeme kararlarının uygulamasından kaynaklanan taahhütler ve hisselerin alımı									✓

Tablo 2.4. Başka yasalarla 2490 sayılı yasa kapsamı dışında bırakılma

Kanun no.	Kanunun adı	İlgili madde no.
1	2	3
3780	Milli Korunma Kanunu	50
6095	Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı Müşterek Enfrastrüktür Programı	
6209	Serbest bölge kanunu	4
223	Yatırımlar finansman fonu teşkili ve tasarruf bonoları ihracı hakkında	13
7256	Türkiye atom enerjisi programının tatbik şekli hakkında kanun	3
91	Devlet Planlama Teşkilatının kurulması hakkında kanun	20
30	Yüksek Adalet Divanının muhakeme usulüne ait kanun	2
5591	Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu kanunu	3
7126	Sivil Müdafaa Kanunu	29
7337	MMV iskan ihtiyaçları için sarfiyat irası hakkında	Ek
		fıkra
83	MMV İlmi Araştırma Kurulu teşkiline dair kanun	Ek
		fıkra
107	Sivil Savunma Kanununa ek kanun	2
189	MSB İskan ihtiyaçları için sarfiyat icrası hakkında kanun	
5015	Altmış milyon liralık madeni para basılması hakkında kanun	8
6797	Yüzelli milyon liralık madeni ufaklık para basılması hakkında kanun	7
112	Hürriyet istikrazı hakkında	1

Tablo.2.4. Başka yasalara 2490 sayılı yasa kapsamı dışında bırakılma
(devam)

Kanun no.	Kanunun adı	İlgili madde no.
1	2	3
5002	TC ile Amerika BD arasında anlaşma	2
199	Kıbrıs'ta kuraklıktan zarar gören Türk çiftçisine yapılacak tohumluk buğday ve yardımı hakkında	
3803	Köy Enstitüleri Kanunu	22
4470	Mesleki Teknik Okullar Açılması hakkında	1
5210	Köy okulu, öğretmen evi köy sağlık memuru ve ebeleri evleri inşa ettirilmesi hakkında	3
5375	Yüksek öğrenim öğrenci yurtları ve aşevleri kanunu	3
5441	Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkında	14
7163	Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Teşkilatı Kanunu	23
7307	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kanunu	12
308	İlk Öğretim ve Eğitim Kanunu	1
351	Yüksek Öğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu	36
4095	Uzunköprü – Svilingrad arasında Türk toprağı haricinde demiryolu kısımlarının işletmesi kanunu	5
5367	Bilumum hava meydan ve limanlarıyla bunlarla ilgili bina ve tesislerin Bayındırlık Bakanlığınca yapılması hakkında	
5775	Limanların inş, tevsi, islah ve teçhizine dair kanun	3
5776	Atatürk Anıt-Kabri inşası hakkında	1
5977	Seyhan Barajının finansmanı hakkında	2
1954	Limanlar inşaatı hakkında	3
6746	Kanun	1
7007	TBMM yeni binasının tezyin ve tefrişi	3
7010	Kanun	1
3481	İstanbul Elektrik İşleri Genel Müdürlüğü hakkında	5
5511	Gördes Kasabasının nakledileceğı Kocamutluk mevkiinde yaptırılacak meskenler hakkında	2
7306	İstanbul Opera binası inşaatının hazinece ikmal ve sureti idaresi hakkında	
2849	İskan işlerinin SSY Başkanlığına devri hakkında	9
3659	Yalova kaplıcalarının işletilmesi hakkında	9
4707	Sıtma ile olağanüstü savaş yapılması hakkında	13
2643	Buğdayı Koruma Karşılığı Kanunu	2
2903	Pamuk İslah Kanunu	6
3308	Devlet Ziraat İşletmeleri hakkında	
4486	Teknik Ziraat ve Teknik Bahçıvanlık Okulları hakkında	19
5254	Muhtaç çiftçiye ödünç tohumluk verilmesi hakkında	5
3633	Devlet Deniz Yolları ve Devlet Limanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Teşkilatı ve vazifeleri	13
4655	Ulaştırma Bakanlığı hakkında	1
2819	Elektrik İşleri Etüd İdaresi teşkiline dair kanun	1
3023	İstanbul ve İzmir Limanlarının sureti idaresi hakkında	1
3025	Van göllü İşletmesi kanunu	2
4670	Yeni radyo istasyonları kurulması hakkında	3
6096	Turizm Endüstrisini Teşvik Kanunu	31
6128	Yeni radyo istasyonları kurulması hakkında	2
7269	Umumi hayata müessir afetler dolayısıyla alınacak tedbirler hakkında	37
5613	Toprak ve İskan İşleri Genel Müdürlüklerinin birleştirilmesi hakkında	7

Tablo.2.4. Başka yasalara 2490 sayılı yasa kapsamı dışında bırakılma
(devam)

Kanun no	Kanunun adı	İlgili madde no.
1	2	3
4936	Üniversiteler kanunu	59
6200	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve vazifeleri	34
5339	Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve görevleri	26
4036	Tekel Genel Müdürlüğü Teşkilatı ve görevleri	33
6686	Devlet Hava Meydanları Genel Müdürlüğü Teşkilat ve görevleri	11
3530	Beden Terbiyesi Kanunu	2
6092	Vakıflar zeytinlik, incirlik, fidanlık, narenciye ve meyvalıkarın satış şekli hakkında	1
5380	Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve görevleri	1
7356	Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine bağlı fabrikalara mütedavil sermaye tahsisine dair kanun	3
3423	Maarif Vekâletine bağlı Ertik Okulları mütedavil sermayesi hakkında	7
3704	Köy Eğitim Kurullarıyla Köy Öğretmen Okullarının idaresine dair kanun	3
6990	Atatürk Üniversitesi Kanunu	10
6226	DDT mütedavil Sermayesi Kanunu	6
209	SSY Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenlendirme tesislerine verilecek döner sermaye hakkında	7
2654	Ziraat Vekilliği Müesseselerinde yetiştirilen üretme vasıtalarının satılabilmesi ve işler sermaye ile idare edilmesi hakkında	2

2.2 Kamu İhale Sistemine İlişkin İlkeler

Kamu ihale uygulamalarında gizlilik, kurumun hizmet yapısı, kurumun gelir yapısı, ivedilik ve benzeri durumlarda rahat davranabilmek için bazı kurumlar sistemin dışında bırakıldığı görülmektedir. Sistemin düzenlenmesi (özellikle yasanın yeni çıktığı) andan sonra kurumlar rahat hareket edebilmek için kendilerini kapsam dışına çıkarmak için ek yasal düzenlemelere gitmekte ve bir ölçüde sistemin yapısını bozdukları görülmektedir. Özellikle 2490 sayılı yasa uygulamasından sonra yapılan eklemelerle 20 sayfayı bulan istisnaların olduğu görülmektedir. Bir diğer istisna durumu da yasa düzenlenirken yapılan hatalarda görülmektedir. Söz gelimi 2886 sayılı yasanın çıkışında bir sivil toplum kuruluşu olan Mühendis ve Mimarlar odalarında (TMMOB) yasa kapsamına alındığı, ancak, gerek gelir yapısı gerekse TBMM işleri nedeniyle yasa kapsamı dışında tutulması gereği fark edilir değişikliği yapıldığı görülmektedir. Sözü edilen bu tür istisnalar ve yasa kapsamı dışına çıkışlar sistemin kapsam alanını daraltmaktadır ve yeni yasal düzenlemeyi zorunlu kılmaktadır. Aşağıda bu tür istisnai durumlar ayrıntısıyla incelenecektir.

Bu bölümde incelenen mevzuatta doğrudan ya da dolaylı bulunan ilkelere değinilecektir, özeti de ayrıca Tablo 2.5’de gösterilecektir.

2490 sayılı yasada ilkelerle doğrudan ilgili bir madde bulunmamaktadır. Ancak 2886 sayılı yasanın ikinci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarındaki hükümler 2490 sayılı yasanın 54 ve 55 maddelerinden alınmıştır (Gönen ve Işık, 1984).

2886 sayılı yasanın ikinci maddesinde Devlet İhale Kanunu’nun ilkelerine yer verilmektedir. Bu maddede belirtilen ilkelerle yasanın ruhu ve temel felsefesinin ortaya konması amaçlanmaktadır (Gönen ve Işık, 1984). Bu maddenin birinci fıkrasında uygulayıcının uyması gereken prensipler devletin ‘ihtiyaçlarının en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalelerde açıklık ve rekabetin sağlanması esastır’ şeklinde yer almaktadır.

4734 sayılı yasanın beşinci maddesinde yasanın ilkeleriyle ilgili bir madde bulunmaktadır. Bu maddenin birinci fıkrasında ihalelerin yapılmasında gözetilecek ilkeler ‘saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenirlilik, gizlilik, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarda ve zamanında kullanılması ve sonuncu olarak da kaynakların verimli kullanılması’ şeklinde sayılmaktadır.

VOB’un ikinci maddesinde ihale esnasında uygulanması gereken ilkeler belirtilmektedir. Burada ‘yapım işleri uzman, etken ve güvenilir yüklenicilere makul fiyatlarla ihale edileceği’ hükmü bulunmaktadır. İhalelerde ayrıca ‘rekabetin esas olduğu’ ve ‘anlaşma gibi sağlıksız yan etkilerinin önlenmesi’ gerektiği belirtilmektedir. Uyulması istenilen bir başka ilke ‘tüm yüklenicilere eşit davranılması gerekliliğidir’. Son ilke olarak da ihalelerin inşaat faaliyetlerinin ‘tüm yıl boyunca sürdürülecek’ şekilde yapılmasıdır.

Artırma eksiltme mevsimi

2490 sayılı yasanın 54 üncü maddesinde ihalelerin kesin zorunluluk bulunmadığı takdirde işin niteliğine göre en uygun fiyatla temini mümkün olduğu mevsimde ihale edileceği hüküm altına alınmaktadır. Fıçıoğlu’na (1970) göre arz ve talebin değişmesiyle fiyatlar ya yükselir

ya da düşer. Bir malın bol, ya da alıcı az olduğunda fiyatı düşer, mal azaldığında ya da alıcıların sayısı artığında da fiyatı artar. İnşaatlara bakıldığında inşaatların yapılmasına başlandığı baharda inşaat malzemeleri fiyatlarında yükselmeler görülebilir ve inşaatların yapılmadığı kış aylarında da inşaat malzemelerin fiyatlarında düşüşler oluşur.

Uzman, etken ve güvenilir yüklenici

VOB'da yüklenicilerden istenilen uzmanlık, etkenlik ve güvenilirlik işle doğrudan ilgili kişilerden yerine getirilmesi beklenen koşullardır. Yüklenici tüzel bir kişiliğe haiz ise işi yapacak sorumlulardan, örneğin mali ya da teknik müdürler, şube müdürleri, şantiye şefleri, formenler, ustalar, bu kişisel koşulların yerine getirilmesi beklenmektedir (İngenstau ve Korbion, 2007).

a) Uzman yüklenici

Bir yüklenici, eğer ihale edilecek işle ilgili doğrudan bağlantılı konularda gerekli ve kapsamlı bilgiye sahipse, uzman sayılır. Bilgiler, güncel ve genel kabul görmüş yapım tekniği kurallarını kapsamalı. Olağan eğitim yollarıyla elde edilmiş bilgiler uzman olarak görülebilme koşullu değildir, ancak uzmanlığın varlığını düşündüren etmendir. İsteklinin ikamet ettiği bölgedeki oda kaydının istenmesi zorunludur. Uzmanlığın etmenlerinden bir başkası da işle ilgili hukuki kuralların bilinmesidir, özellikle işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili kurallar. Yüklenicinin uzmanlık değerlendirmesini etkileyen başka bir etmen işi taşeronlara verip vermeyeceğidir. Kendisinin yapabileceği işleri yapmak mecburiyetinde olduğundan istediği gibi taşeronlara iş verilememektedir. İşin kurallara uygun yapılabilceğini ve taşeronun denetimini sağlayabileceği de kontrol edilir (İngenstau ve Korbion, 2007).

b) Güvenilir yüklenici

Kişi olarak ve iş yaşamındaki genel davranışlarıyla yaptırılacak işi gereken titizlikle yapacağı güvencesini veren istekli, güvenilir sayılır. Zamanında işe başlayan, işi uygulayıp tamamlayan, kabul görmüş yapım tekniği kurallarına uyan, kusur sorumluluğunu yerine getiren ve önceki

keşif hazırlıklarında hata ya da değişiklik yapmayan istekliler güvenilir olur (İngenstau ve Korbion, 2007).

İstekli teklifte keşfin hatalarını, özellikle yanlış miktarları, bulduğu halde idareye bildirmeyip rekabeti engellerse ya da eksik iş tanımı verip de sonrasında tadil edip ek ödemeler isteyen istekli güvenilirmez sayılır. İhale sürecinde işin yapılmasına esas makine ya da teçhizatını satıp da idareyi bilgilendirmeyen ya da idarenin onayını almaksızın kendisi yapması gereken işi taşeronla yaptıran istekliler de güvenilir sayılmaz. Başka bir güvenilirmez sayılma nedeni, yüklenicinin kendisinin neden olduğu durumlardan dolayı işin gecikmesidir. Ayrıca yüklenici sürekli idareye objektif olarak gereksiz ilave işler için ödeme yapılmasını isterse de güvenilirliğini yitirmiş sayılır. Ancak idareyle yüklenici arasında bir davanın sürmesi güvenilirliksizliğin işareti değildir (İngenstau ve Korbion, 2007).

Güvenirlilik denildiğinde isteklinin belli bir tecrübeye sahip olması beklenir. Yasal olmayan şekilde insan çalıştıran istekliler güvenilir sayılamaz. Güvenilir sayılabilmek için, isteklinin geçmiş ve halihazır davranışları değerlendirilir (İngenstau ve Korbion, 2007).

c) Etken yüklenici

Etken yükleyici kavramı güvenilir ve uzman yüklenici kavramının aksine kişilikle değil de daha ziyade maddi konularla ilgili bir kavramdır. Etken yüklenici denildiğinde öncelikle yüklenicinin işletmesine bakılır ve donanımın kapasitesi ihale edilecek işi sorunsuz tamamlamaya yetip yetmeyeceği incelenir. Etkenlik genel olarak hem teknik hem de mali açıdan sağlanmalıdır.

Mali açıdan dokümanı ve donanımı yetersiz olan ya da defterlerini güncel tutmayan bir işletme etken sayılamaz. Hakedişinin bir bölümünü derhal alacaklılarına nakleden bir yüklenici ödeme gücü olan biri olarak değerlendirilemez.

Teknik açıdan etken sayılabilmek için yüklenici asgari düzeyde makine, alet edevat ve malzemeye sahip olması gerekmektedir. Mülkiyeti kendisinden bulunmayıp da her an sorunsuz bir şekilde kullanımına verilecek kiralama yoluyla ya da ortaklaşa kullanılan yapı makineleriyle de etken yüklenici sayılabilmektedir. Etkenliğin diğer bir kriteri sabit

personel durumudur. Yalnızca düz işçi ya da eğitimsiz yardımcı işçilerle çalışan bir yüklenici etken olamayacağı ve böylece üzerinde ihalenin bırakılamayacağı varsayılmaktadır. Diğer yandan çok fazla kalifiye eleman çalıştırıp da normal bir işçinin yapabileceği bir işi usta bir işçiye yaptıran yüklenici fazla harcamalara neden olacaktır. Etkenliğin bir diğer kriteri de finansal güvenilirliktir. Burada dikkate alınması gereken sabit varlıklardan çok yüklenicinin elinde bulunan çalışma sermayesidir. İşin sürekliliğini sağlayabilmek için yüklenicinin elinde maaş ödemeleri, vergi ve devlete yapılması gereken ödemeleri ve alımı yapılması gereken malzemeleri karşılayacak belli bir miktar nakdin bulunması gerekmektedir (İngenstau ve Korbion, 2007).

Makul fiyat

Makul fiyat denildiğinde o yöredeki piyasa koşullarına göre normal olarak kabul edilen fiyatlar söz konusudur. Böylece fiyatın makul olup olmayışı objektif kriterlerle, yani piyasanın durumuna göre, belirlenebilmektedir (İngenstau ve Korbion, 2007).

İhaleye fesat önlenmeli

İhaleye fesat karışmasını önlemek idarenin görevidir. Bu ilkeyi dahil ederek rekabetçi ortamın ve tüm isteklilerin eşitliği sağlanması hedeflenmektedir. İdarenin bu konuda sorumluluklarını yerine getirmemesi tazminat ödemelerine neden olabilmektedir (İngenstau ve Korbion, 2007).

Tüm yıl faaliyet

Bu ilkenin mevzuata dâhil edilmesinin nedeni politiktir, amaç, inşaat sektörüne tüm sene sürebilecek faaliyetleri sağlamaktır. Bütçede kalmış ödeneklerden dolayı sene sonuna doğru ihalelerde artış görülmesi böyle bir ilkenin dâhil edilmesinin için başka bir nedenidir (İngenstau ve Korbion, 2007).

Farklı işler bir arada ihale edilmez/İşler kısımlara bölünemez

2490 sayılı yasanın 55 inci maddesinde ayrı kişilerin teklif vermesi mutlak olan işlerin bir ihalede toplanamayacağı hükme bağlanmaktadır. İş alanlarında meslek grupları ayrılıp çeşitli uzmanlaşmalar oluşmuştur. Bir

meslek dalı diğzerinin işini yapamaz haline gelinmiştir. Örnek vermek gerekirse elektrik malzeme, ilaç, kırtasiye ve yaş sebze birbiriyle ilgisiz ürünlerdir ancak bir idare tarafından aynı anda gereksinebilir. Böyle durumlarda tüm bu kalemler bir ihaleye çıkarılmaz. Bu kalemlerin ihaleleri aynı zamanda olabilir ancak kesinlikle aynı ihalede olamaz. İlan giderlerinde tasarruf yapabilmek amacıyla birden fazla farklı kalemlerinin ihale duyuruları bir ilanda toplanabilir. 2490 sayılı yasadaki pazarlık yöntemi kapsamına girebilmek amacıyla gereksinenleri kısımlara bölmek 55 maddesinin ikinci fıkrasıyla yasaklanmaktadır. Ancak çok büyük ihalelerde istekli çıkmadığı takdirde, aynı alım şekliyle ihaleye koymak koşuluyla, ihale kısımlara bölünüp daha küçük işletmelere ihaleyi kazanma imkânı tanınır ve gereksinim karşılanmış olur (Fıçıoğlu, 1970).

2490 sayılı yasanın 55 maddesinin ikinci fıkrasında ‘artırma ve eksiltmeye veya pazarlık için kanunda yazılı hallerden’ söz edilmektedir, 2886 sayılı yasadaysa genelleme yapılmaya gidilerek üçüncü fıkrada küçük bir değişiklik yapılmıştır; ‘bu kanunda yazılı hallerden’ kavramı kullanılmaktadır.

4734 sayılı yasanın beşinci maddesinin ikinci fıkrasında farklı farklı ihalelerin bir arada yapılmasına ilişkin kavram yer almaktadır. Burada ‘aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri bir arada ihale edilemez’ denilmektedir.

4734 sayılı yasanın beşinci maddesinin üçüncü fıkrasında eşik değzerinin altında kalma amacıyla işin kısımlara bölünemediği belirtilmektedir. Burada da daha önceki yasalarda belli bir kuralı suiistimal amacıyla bölünemeyeceği ilkesi yer almaktadır. Ancak önceki yasalardaki kaçınmak istenilen belli bir yöntemin uygulanmasıydı. 4734 sayılı yasada eşik değzerinden kaçınılması engellenmektedir.

İhtiyaçların en iyi şekilde karşılanması

2886 sayılı yasa anlamında, idareler sundukları hizmetlerinden dolayı gereksinimlerinin gerçek boyutlarını belirleyerek bütçelerinde bulunan ödeneği de dikkate alarak ihale yapacaklardır (Pirler, 1984). Görüldüğü gibi ihtiyaçların en iyi şekilde karşılanması kavramı alımın en düşük

fiyatla yapılması gerekliliği şeklinde yorumlanmaması gerekmektedir (Gönen ve Işık, 1984).

İhtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması

2886 sayılı yasada belirtilen uygun şartlar, gereksinimlerinin hizmetlerin gereğine uygun olarak karşılanması şeklinde algılamak gerekmektedir. “Zamanında” ifadesiyle, idarenin hizmetini aksatmayacak şekilde yürütebilmesi için alımın gerekli olduğu zaman ve süre içinde, anlamına gelmektedir (Pirler, 1984).

4734 sayılı yasada bulunan başka bir ilke 2886 sayılı yasada da bulunan ‘ihtiyaçlarının uygun şartlarla ve zamanında karşılanması’ ilkesidir. Burada da ihalelerin yapılmasında, işin özelliklerini ve niteliklerini dikkate alınması, en uygun fiyat ve zamanda, arz ve talep koşullarını dâhil edilmesi amaçlanmaktadır (KİKu, 2006 a).

Açıklık/Saydamlık

2886 sayılı yasadaki ihalenin açıklığından amaç, ihalenin tüm isteklilere açıklılığı, idarenin tutumundan dolayı ihalenin ilerleyişinde isteklilerde şüphe uyandıracak belirsiz noktaların olmaması gerekliliği ve ihalenin tüm katılanlarının huzurunda başlatılıp sonuçlandırılacağı şeklinde yorumlanması gerekmektedir (Gönen ve Işık, 1084).

4734 sayılı yasayla saydamlık kavramı getirilmiştir. Saydamlık denildiğinde bunun anlamı ihalelerin istekli ve hazır bulunan herkesin önünde açık olarak yapılmasıdır. Ayrıca teklifleri değerlendirme dışı kalan ya da teklifleri uygun görülmeyen istekliler, yazılı talepleri üzerine, değerlendirmeye alınmama gerekçelerini öğrenebilirler (KİKu, 2006 a).

Görüldüğü gibi açıklık kavramıyla saydamlık kavramın arasında bir fark bulunmaktadır. Açıklık kavramı yerini saydamlık ve kamuoyu denetimi ilkelerine bırakmıştır (Doğanyigit, 2008)

Bu alanda büyük bir gelişme yaşanmıştır. 2490 sayılı yasada hiçbir açıklık ya da saydamlık kavramı bulunmazken, günümüzde istekli idarelerden hesap sorma hakkını elinde bulundurmaktadır.

Kamuoyu denetimi

Kamuoyunun bilgilendirilmesi yalnızca ihale öncesinde değil de ihale sırasında ve sonrasında da sürdürülmektedir. Böylece şeffaflık ve saydamlık sağlamak amacıyla ihale işlemleri açıklığı sağlanması, ihale sonuçlarının duyurulması ve böylece kamuoyuna hesap verebilmesidir (KİKu, 2006 a).

Rekabet

2886 sayılı yasadaki rekabet kavramını da dâhil ederek, ihtiyaç duyulan mal ve hizmetlerin alımında bunun uygun fiyatlarla yapılması, suiistimalin önlenmesi ve hazine yararının sağlanması amaçlanmaktadır (Pirler, 1984). İdareler ihalelere rağbeti sağlamak üzere üstlerine düşeni yapmakla yükümlüdürler ve ayrıca rekabeti engelleyecek davranışlardan kaçınmalıdırlar, örneğin şartnamelerin hazırlanmasında marka belirtilmemeli, teknik şartnamelerde belli bir mallın nitelikleri tanımlanmamalıdır (Gönen ve Işık, 1984).

4734 sayılı yasada belirtilen rekabet kavramı, idarelerin, ihalelerde rekabetin oluşmasını gerektiren ortamını sağlayacakları şeklinde algılanmalıdır. İdarelerin rekabeti engelleyecek herhangi davranışlardan ve düzenlemelerden kaçınacaktır. Aynı şekilde fiyatların oluşumunda hiçbir şekilde engel teşkil etmeyeceklerdir ve fiyatlar serbestçe belirlenecektir. Yasada aşırı düşük tekliflerin değerlendirme dışı bırakılması kuralı bulunmaktadır, değerlendirilmesine özel bir yöntemin belirlenmiş olmasından dolayı haksız rekabete izin verilmemektedir (KİKu, 2006 a). 2886 sayılı yasaya göre rekabet kavramının kapsamı genişletilmiştir, eşit muamele, güvenilirlik kavramlarıyla pekiştirilmiştir (Doğanyigit, 2008).

VOB'da rekabet ilkesi bulunmaktadır, burada makul fiyatın oluşabilmesinde rekabetin önemliliği ortaya çıkmaktadır. Rekabetin olmadığı yerde makul fiyat oluşamaz (İngenstau ve Korbion, 2007).

Eşitlik

4734 sayılı yasayla gelen bir yeniliktir, diğer yasalarda doğrudan böyle bir kavram bulunmamaktaydı. Bu kavramın anlamı idarelerin tüm

adaylara, isteklilere ya da istekli olabilecek kişilere ihale süresince eşit şekilde davranacağıdır (KİKu, 2006 a).

Eşitlik ilkesi VOB'da da bulunmaktadır. Burada idare tüm isteklilere eşit davranma esası mevcuttur (İngenstau ve Korbion, 2007).

Güvenirlilik

4734 sayılı yasanın diğer bir yenilik daha önceki yasalarda bulunmayan güvenirlilik kavramıdır. Bu kavramın yasaya alınmasıyla, idareler, ihalenin duyurulmasından sonra ihaleye katılım kurallarını, ihale usulünü, tekliflerin türünü, tekliflerin değerlendirilmesinde değişikliklerin yapılamaması amaçlanmaktadır. Diğer yandan da isteklilerin sundukları tekliflerin geri alamamaları ve hatalı teklif verenlerin de cezalandırılabilmeleri şeklinde açıklanabilir (KİKu, 2006 a).

Gizlilik

4734 sayılı yasayla beraber gelen bir yenilik gizlilik ilkesidir. Bu ilkeyle 2886 sayılı yasada bulunan açıklık kavramının zıddı amaçlanmamaktadır. İdarenin hazırladığı veya hazırlattığı yaklaşık maliyetinin gizli tutulması gerekliliğinden dolayı bu ilkeye yasada yer verilmiştir (Doğanyigit, 2008).

VOB'da gizlilik kavramı yalnızca B-maddelerinde bulunmaktadır. Bu demektir ki yalnızca AB'nin sektörel direktiflerin uygulandığı ihalelerde böyle bir ilke uygulanmaktadır. Burada hem isteklinin hem de idarenin gizlilik hakkının bulunduğuudur. İdare hazırladığı teknik şartnamelerin, isteklilerinin yeterliliğinin tespitinde istenilen bilgilerin de ve değerlendirmeye esas olan bazı kriterlerin ve özellikle değerlendirme kriterlerinin gizli tutulması istenebilir (İngenstau ve Korbion, 2007).

Kaynakların verimli kullanılması

Bu ilke 4734 sayılı yasadaki yeni ilkelerden birisi olmaktadır. Verimlilik denildiğinde yapılan harcamaların karşılığının olabildiğince en iyi değeri sahip olunması anlaşılmalıdır. Kamu alımlarında verimlilikle, gereksinim duyulan mal, hizmet ya da yapım işini ekonomik açıdan en avantajlı fiyattan alınmış olduğu kabul edilir (KİKu, 2006 a).

Temel yöntem

2490 sayılı yasada doğrudan ilkelerle ilgili bir madde bulunmamaktadır. Bir ihale yöntemine doğrudan temel yöntem olarak yer verilmemektedir, ancak 2490 sayılı yasanın 31inci maddesinin birinci fıkrasında aynı yasanın birinci maddesinde gösterilen ihalelerde kapalı zarf usulü esas olduğu belirtilmektedir.

2886 sayılı yasanın ikinci maddesinde bulunan ilkeler arasında temel ihale yöntemleriyle ilgili bir kavram bulunmamaktadır, ancak bu yasanın 36ıncı maddesinde ihalelerde kapalı teklifin esas olduğu belirtilmektedir. Gönen ve Işık (1984) bu yöntemden ‘ana yöntem’ olarak söz etmektedir. Açıkça temel yöntem olarak yasada geçmese de kapalı teklif yönteminin temel yöntem olduğu kaçınılmazdır.

4734 sayılı yasanın beşinci maddesinde temel usullere yer verilmektedir. Buna göre yasada belirtilen durumlar hariç ya açık ihale usulü ya da belli istekliler usulüyle ihaleye gidilmesi gerekmektedir.

Ödenek

4734 sayılı yasanın beşinci fıkrası uyarınca ödeneği bulunmayan işlerde ihaleye gidilmemesi gerekmektedir.

Rus genelgesinin 2.2 no.lu bendinde idarenin gerekli kaynakların mevcut olmasının gerektiğini hükme bağlamaktadır.

ÇED raporu

4734 sayılı yasanın beşinci maddesinin son fıkrasında ilgili mevzuat gereğince ÇED raporu gerekli olduğu durumlarda ihaleye çıkabilmek için olumlu ÇED raporunun alınmış olması zorunludur. Ancak, doğal afetlere bağlı olarak acilen ihale edilecek yapım işlerinde ÇED raporu aranmamaktadır.

Yapım işleriyle ilgili düzenlemeler

2886 sayılı yasanın ikinci maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında yapım işlerine ilişkin düzenlemeler getirilmiştir. Buna göre

- Arsası temin edilmemiş,
- Mülkiyet ve kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış,
- Gerekli olduğu halde, imar durumu bulunmayan ve
- Tip yapılarda uygulama, diğerlerinde avan projeleriyle bu projelere dayalı keşifleri olmayan

Yapım işlerinde ihaleye gidilemez. Maddenin altıncı fıkrasında bir sınırlama getirilmektedir. Arsa teminiyle mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanmış olması koşulu yalnızca bina ve benzeri inşaatlarda aranacaktır. Tablo 2.5’de hangi tür yapılar bu kapsama girdiği gösterilmektedir. Bu ekleme bu tür işlerde arsa temini kamulaştırma yoluyla yapıldığından zaman kaybına uğranılması nedeniyle yapılmaktadır, yer teslimi de bu nedenden dolayı gecikmektedir. Yer teslimindeki gecikmeler de işin zamanında bitirilememesiyle sonuçlanmaktadır. İdarenin ayrıca karşı karşıya olduğu bir sorun da yer tesliminin gecikmesiyle yüklenicinin bundan dolayı sözleşmeden dönme hakkının ve giderlerinin idareden isteme hakkının doğmasıdır. İdarenin yeniden ihaleye çıkması da ayrıca giderlerin oluşmasına neden olmaktadır. Uygulama ya da avan projelere dayalı keşiflerin istenmesinin nedeni başka şekilde hazırlanan keşiflerin isabetli ve gerçekçi olmayışıdır. Keşif bedeli gerçek miktardan düşük ya da yüksek olduğunda zaman kaybından dolayı hazine zarara sokulmuş olacaktır. Keşif düşük olursa istekli çıkmayacaktır ve yeniden ihaleye gidilmesi gerekecektir, keşif yüksekse iş pahalıya yapılmış olacaktır (Gönen ve Işık, 1984). 2490 ve 4734 sayılı yasalarda yapım işleriyle ilgili uygulamalar bulunmamaktadır.

VOB’a göre işin tümü, kısımlara ayrılarak da ihale edilebilmektedir. VOB’un dördüncü maddesinde bu konuya yer verilmektedir. Burada ihale için ‘Yapım işleri, homojen uygulamayı ve şüphesiz, kapsamlı kusur sorumluluğu sağlayacak şekilde ihale edilmeli; bundan dolayı yapılacak iş, genel olarak ona ait mal alımıyla beraber ihale edilmeli’ denilmektedir. Bu fıkrayı mevzuata dahil etmenin amacı yapılacak bir işi, tek bir yükleniciye ihale etmek değildir, aksine aynı türden olan işlerin bir yükleniciye verilmesidir. Aynı türden işlerin birden fazla yüklenici yaptırılmak isteniyorsa buna ancak yapılacak işler tam anlamıyla diğerlerinden bağımsız olarak tamamlanabilirse yapılabilir. Yükleniciler birbirlerine engel ya da bağımlı olmadan kısa sürede işlerini

yapabilmelidirler. İdarenin gözetmesi gerektiği bir diğer konu da yapılacak işin açıkça kime ait olduğunun belli olmasıdır. Şantiye alanındaki durum da dikkate alınması gereken bir konudur. Şantiyede, birden fazla yüklenicinin çalışma izin verecek büyüklükte yerin olması gerekmektedir. İşin tümünü ihale etmenin avantajı olası kusur ve noksanların şüpheyi yer bırakmayacak şekilde giderilebilmesidir. İş birden fazla yükleniciye ihale edildiğinde, oluşan kusur ve noksanın hangi yüklenicinin sorumluluğuna düştüğü belirlenmemektedir.

İşi kısımlar halinde ihale ederken iki yol takip edilebilmektedir. Birincisi ‘Teillos’ adı verilen yoldur; çok kapsamlı işlerde, iş miktar ya da fiziki boyut olarak kısımlar halinde ihale edilmektedir, örneğin yaptırılacak bina sayısının bir bölümü bir yükleniciye kalanı da başka bir yükleniciye ihale edilmektedir. İkincisi ‘Fachlos’ adı verilen yoldur, burada da kısımlar meslek ve sanat dalarına göre belirlenmektedir, fiziki veya miktara göre bölünmeler yoktur, örneğin duvar örme, marangozluk, tesisat, çatı ve seramik işleri ayrı kısımlar olarak ihale edilmektedir, bazı kısımlar teknik ya da ekonomik nedenlerden dolayı bir arada ihale edilebilmektedir. (İngenstau ve Korbion, 2007).

İran yasasında ilkelerle ilgili doğrudan bir madde bulunmamaktadır, ancak İran yasasının 10 uncu maddesinde ihalenin yapılması kurumun mali kaynağının ayırmasına ve sözleşme süresince sürekliliğin sağlanmasına bağlı olduğunu belirtilmektedir. Bu tanım 4734 sayılı yasada belirtilmiş olduğu ödenek bulunma zorunluluğuna benzerdir.

Rus genelgesinde doğrudan ilkelerle ilgili bir madde bulunmamaktadır, ancak 1.4 no.lu maddede ‘yurt içi ve yurt dışından katılmak isteyen şirketlerde, şirketin türüne bakılmaksızın ihaleye katılmasına izin verilir’ denilmektedir. Burada yabancı ve yerli isteklilere eşit davranılması gerektiği belirtilmektedir.

Tablo 2.5. Kamu ihale sistemine ilişkin ilkeler

Kamu ihale sistemine ilişkin ilkeler	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Saydamlık	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Rekabet	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-
Açıklık	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Eşit muameleyi	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
Güvenirlik	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Gizlilik	-	-	✓	-	-	✓	✓	-	-
Kamuoyu denetimini	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
İhtiyaçların en iyi şekilde karşılanması	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
İhtiyaçların uygun şartlarla karşılanmasını sağlamak	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-
İhtiyaçların uygun zamanında karşılanmasını sağlamak	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Farklı işler bir arada ihale edilmez	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
İhalelerin ayrı ayrı yapılacağı açıklanmak suretiyle ilanları bir arada yapılabilir	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
İşler kısımlara bölünemez	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Ancak, istekli çıkmadığı takdirde, alım şekillerini değiştirecek mahiyette olmamak üzere önemli ilerin kısımlara ayrılması mümkündür	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
İhaleler kesin zaruret olmadıkça işin mahiyetine göre en uygun fiyatla temini mümkün olan mevsimlerde yapılır	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
Yapım işlerinin ihaleye çıkarılamayacağı durumlar	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Arsa temin edilmemiş,	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Mülkiyet ve kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış,	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Gerekli olduğu halde imar durumu bulunmayan,	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Tip yapılarda tatbikat projeleri bulunmayan,	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Diğer yapılarda avan projeleri bulunmayan,	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Keşifleri bulunmayan.	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Bina ve benzeri mahiyetteki inşaatlar dışındaki ihalelerde aranmayan şartlar	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Arsa temini	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Arsa temini, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerintamamlanmış olması aranan inşaatlar	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Baraj,	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Yol,	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Demiryolu,	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Kanal,	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Sulama,	-	✓	-	-	-	-	-	-	-

Tablo.2.5. Kamu ihale sistemine ilişkin ilkeler (devam)

Kamu ihale sistemine ilişkin ilkeler	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Drenaj,	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Liman,	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Hava meydanları,	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Fabrika.	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
Temel ihale usulleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Açık ihale/Kapalı zarf/teklif usulü	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-
Belli istekliler arasında ihale usulü	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Ödenek bulunacak	-	-	✓	-	-	-	-	-	✓
ÇED raporu bulunacak	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Uzman yükleniciler	-	-	-	✓	✓	✓	-	-	-
Etken yükleniciler	-	-	-	✓	✓	✓	-	-	-
Güvenilir yükleniciler	-	-	-	✓	✓	✓	-	-	-
Makul fiyat	-	-	-	✓	✓	✓	-	-	-
İhaleye fesat önlenmeli	-	-	-	✓	✓	✓	-	-	-
Yılboyu faaliyet	-	-	-	✓	✓	✓	-	-	-

2.3 İşlerin Gerçekleştirilme Biçimleri

Yapı işleriyle ilgili düzenlemenin genel yapısını Borçlar Kanununda ‘istisna akdi’ başlığı altında tanımlanmaktadır. Bu tanım Türkiye dışındaki ülkeler için de aynısıdır. Yapı kavramı inşa etme, tadil etme, onarım ve yıkma işlerinin tümünü içerdiği gibi bunların karada, denizde, havada ya da yer altında olmasını da içermektedir. İnsanların yaşadıkları, eşyalarına ya da malzemelerini sakladıkları veya hayvanlarını barındırdıkları yerler olarak tanımlanan bina kavramı da yapı kavramının bir alt başlığı biçiminde görülmektedir. Görüldüğü üzere yapı terimi hepsini kapsamaktadır. Yukarıda sayılan bu işlerin yapılması kamuda ayrı özeldir ve kuşkusuz hepsi de Borçlar Kanunu ile yapılan düzenlemeye uymak zorundadır. Kamu yapılarında, idare hukuku gereği, özel düzenlemeler yapılır ve genel nitelikteki düzenleme (Borçlar Kanunu) geriye gider.

Bu çalışmada yalnızca kamu yapıları incelenmektedir. Vatandaşın yaptırdığı tüm yapılar (bina, baraj, ...) ve kullanılan yollar (arsa yapı karşılığı inşaat, yap-sat, kooperatif kanalıyla yaptırmak, yap işlet devret, ...) her ülkede farklı yapılarda olacağı için, çalışmanın kapsamı dışında bırakılmıştır.

2.3.1 Yükleniciler Eliyle Gerçekleştirilecek İşler

Açık ihale yöntemi

2490 sayılı yasanın otuz birinci maddesine göre ‘Kapalı zarf usulüyle ihale’ adı verilmiş olan yöntem kanuna tabii olan tüm kurumların alma, satma, kiraya verme, kiralama ve bunlara benzer işlerin ihaleleri bu yöntemle yapılması esastır. Bu yöntemde istekli şartnameyi inceler ve kendine göre işin maliyetini belirler. Bu yöntemin uygulanmasıyla, idare en düşük bedelle ihale edilecek işi yaptırabilmektedir. Yasanın uygun gördüğü durumlarda diğer yöntemler uygulanabilmektedir (Fıçıoğlu, 1970).

2886 sayılı yasanın otuz altıncı maddesinde ‘kanunun birinci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı usulün esas’ olduğu denilmektedir. Ancak yasada belirtilen koşullar sağlandığında diğer yöntemler de uygulanabilmektedir. Görüldüğü üzere 2490 sayılı yasa da bulunan prensip 2886 sayılı yasaya da dâhil edilmiştir bir eklenti yaparak. Kapalı zarf usulünün uygulanması nedeni tekliflerin gizli olarak verilmesi sağlanmak isteniyor, böylece yasanın ikinci maddesinde bulunan ‘ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması’ ilkesine yerine getirilmeye çalışılmaktadır. Otuz altıncı maddesinde yasada belirlenen koşullar yerine getirildiğinde diğer ihale yöntemlerinin de uygulanabilmesine imkân verilmektedir. Ancak diğer tüm ihaleler zorunlu olarak kapalı zarf usulüyle yapılır (Gönen ve Işık, 1984)

4734 sayılı yasanın ondokuzuncu maddesinde açık ihale usulünün bütün isteklilerin teklif verebileceği usulün olduğu hükme bağlanmaktadır. 2886 sayılı yasada uygulanmakta olan açık ihale yöntemiyle bir ilgisi bulunmamaktadır. Yukarıda da belirtildiği üzere açık ihale usulüne 2886 sayılı yasadaki kapalı teklif usulüne denk olmaktadır.

Açık artırma ve eksiltme usulü/Açık teklif usulü

2490 ve 2886 sayılı yasalarda açık teklif usulüyle pazarlık usulündeki uygulamaya yönelik birbiriyle örtüşen hükümler bulunmaktadır.

Açık teklif usulünde ilanda belirtilen ihale saati gelince, komisyon başkanı, isteklilerin belgelerini ve geçici teminat verip vermemiş olduklarını inceleyerek, kimlerin ihaleye katılabileceğini bildirmektedir. Katılamayacakların belge ve teminatlarının geri verilmesi kararlaştırılmaktadır. Bu işlemler, istekliler önünde, bir tutanakla tespit edilmektedir. Tutanaktan sonra, ihaleye giremeyecekler ihale yerinden çıkartılmaktadır. Diğer istekliler, önce şartnameyi imzaya ve daha sonra, sıra ile tekliflerini belirtmeye çağrılmaktadır. Yapılacak teklifler ihaleye ait artırma ve eksiltme kâğıdına yazılır ve teklif sahipleri tarafından imzalanmaktadır. İlk teklifler bu suretle tespit edildikten sonra, komisyon başkanı, posta ile yapılmış teklifler varsa okutarak bu tekliflerin de ihaleye ait artırma ve eksiltme kâğıdına yazılmasını sağlamaktadır. Bundan sonra istekliler sıra ile tekliflerde bulunmaya devam edilmektedir. İhaleden çekilen isteklilerin bu durumları ihaleye ait artırma ve eksiltme kâğıdına yazılmakta ve imzaları alınmaktadır. İlginin imzadan çekinmesi halinde durum ayrıca belirtilmektedir. İhaleden çekilenler yeniden teklifte bulunmaktadır. Teklifler yapıldığı sırada, yapılan indirim veya artırımların işi uzatacağı anlaşırsa; isteklilerden komisyon huzurunda son tekliflerini yazılı olarak bildirmeleri istenmektedir. Daha önce ihaleden çekilmiş olanlar bu durumda yazılı teklif verememektedir.

Belli istekliler arasında ihale

Bazı işleri; limanlar, hava meydanları, barajlar, ..., teknik özellikleri olması nedeniyle bütün müteahhitlerin ihaleye katılması istenmez. Bu nedenle, bu konularda deneyimleri kanıtlanmış yüklenicilerin bu işleri yapması için özel bir ihale yöntemi kullanılır. Buna daha önceden (2490 sayılı yasa) mahdut eksiltme ya da dar alım denilmekteydi, sonraki yasalarda belli istekliler arasında adı verildi. Bu yöntemin kapsamına girecek işler Bayındırlık Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü tarafından belirlenmektedir.

2490 sayılı yasanın kırkbeşinci maddesindeki dar alım ya da mahdut eksiltmede, tayyare, harp gemisi, harp mühimmatı alımı, askeri tesisatı ve levazımı, liman, rıhtım, şimendifer, demiryolları inşası, büyük su tesisatı,

büyük fabrika ve diğer sanayi tesisatıyla sıhhi tesisat gibi, işlerin ihalesi, özelliklerinden dolayı teknik yeterliliği ve gücü denenmiş birkaç firma arasında yapılabileceği, belirtilmektedir. Seçilen işletmeleri isimleri, yaptıkları işler ve yapacakları işe benzer işler yapmışlarsa bunları ve bunlara verilen fiyatlar ve uzmanların yaptırılacak iş için keşif ya da tahmini bedel işi yaptıracak belediyeler ya da il özel idareyse İçişleri Bakanlığında, diğer dairelerse Başbakanlığa bildirilir ve Bakanlar Kurulundan karar alınır. Kararın alınması üzerine yapılacak ihale duyurulmaz, Bakanlar kurulu kararıyla uygun görülen firmalara şartname yollanılarak davet edilir. Bu yasadaki teminatla ilgili maddeler aynen uygulanır. İhale yetkisi işin ilgili olduğu Bakan'a aittir ve geçici ihale kararı onaylanıp yükleniciye tebliğ edilmesi, kesin teminat ve sözleşme kapalı zarf usulüne göre yapılır (Fıçıoğlu, 1970).

2886 sayılı yasanın kırkdördüncü maddesinde uçak, harp gemisi, harp mühimmatı, elektronik cihaz, askeri tesisat ve levazımat, silah ve malzemem sistemleri, savunma sanayi ile ilgili faaliyetler ve bunlara ait her türlü yedek parça alımı; barajlar, enerji santralleri, sulama tesisleri, limanlar, rıhtımlar, hava meydanları, demiryolları, lokomotifler, karayolları, tüneller, köprüleri, akaryakıt tesisleri, özelliği bulunan yapıım işleri, bedii ve teknik hususiyetleri taşıyan sanat işleri, kentlerin ulaşım sistemlerine ilişkin planlar, kentlerin harita, nazım ve imar planları, su, kanalizasyon ve enerji tesisleri ile bunların etüt ve proje işlerinin ihaleleri diğer ihale usulleri yerine teknik yeterlilikleri ve güçleri idarece kabul edilmiş en az üç istekli arasında kapalı teklif usulü ile yaptırılabilceği belirtilmektedir.

“...kendilerine öneri mektubu formu gönderilmesine karşın öneride bulunmayanları da istekli olarak kabul ederek ihalenin iki kişi arasında yapılması madde hükmüne aykırıdır.

...ihaleye üçten az istekli çıktığı takdirde, ihalenin sonuçlandırılabilmesi bakımından bunun da zorunlu sebep olarak kabulü ile Bakanlar Kurulu'ndan karar alınması gerekmektedir.”²

Devlet ihalelerinde asıl uygulanması gereken kapalı teklif yöntemi bazı işlerin niteliği, teknik özelliklerinden, askeri amaçlara yönelik ya da özel

² S.1.D., T.07.08.1984 K.984/46 (Türkoğlu, Şakı ve Egemen, 1985)

bilgi ve uzmanlık gerektiren işler ya da maliyet ve muhteva açısından güçlü ve güvenilir yükleniciler tarafından yaptırılması gerekli olduğundan uygulanamamaktadır. Bu durumlarda iş, teknik yeterliğe ve mali güce sahip olan isteklilere yaptırılması zorunlu olmaktadır. Maddede yöntemin hangi işlerde uygulanabileceği belirtilmektedir, böylece bu yöntemin amacı dışında kullanılması engellenmektedir. ‘Özelliği bulunan yapım işleri’ denildiğinde normal işlerin dışında olan ve özel bilgi ve beceri gerektiren işlerden söz edilmektedir. Madde kapsamındaki işler beş gruba bölünebilir. İlk olarak uçak, harp gemisi, harp mühimmatı, elektronik cihazlar, askeri tesisat ve levazımat, silah ve malzeme sistemleri, savunma sanayi ile ilgili faaliyetler ve bunlara ait her türlü yedek parça alımı, belirtilen uçak elektronik cihazlara bunlara ait her türlü yedek parça alımı sivil ihtiyaçları da kapsar, sayılabilir. İkincisi barajlar, enerji santralleri, sulama tesisleri, limanlar, rıhtımlar, hava meydanları, demir yolları, karayolları, tüneller, köprüler, akaryakıt tesisler gibi özelliği bulunan önemli yapılar bir grupta toplanabilir. Bir diğer grup da bedii ve teknik özelliği olan sanat işleri gruplanabilir. Altyapı işleri de bir ayrı grup oluşturmaktadır. Bu grupta kentlerin ulaşım sistemleriyle ilgili planlar, kentlerin haritaları ve nazım ve imar planları, su, kanalizasyon ve enerji tesislerini saymak mümkündür. Son olarak sayılan diğer gruplarıyla ilgili işlere ait etüd ve proje işleri de ayrı bir grupta saymak mümkündür. Aynı maddenin ikinci fıkrasında zorunlu nedenlerde üçten az istekliden teklif alınması gerekiyorsa, buna Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşü alınarak, Bakanlar Kurulunca karar alınması koşuluyla imkân vermektedir. Bu madde gereğince yapılan ihalelerde, ihalelere katılacak isteklilerin isimleri belirtilmek koşuluyla bizzat ilgili veya bağlı bulunulan bakanın onayının alınması zorunlu olduğu belirtilmektedir. Maddenin son fıkrasında ilanın zorunlu olmadığı ve gerekli görüldüğü durumlarda ihaleye davet edilecek isteklilerin seçiminde 17, 18 ve 19 uncu maddelerin hükümlerine bağlı kalınmaksızın önseçim ilanı yapılabilir denmektedir. Bu yöntemin uygulanmasında ihaleye katılacak isteklilerinin seçimi çok önemlidir zira bu yöntemde rekabet isteklilerin lehine sınırlanmıştır ve ihale edilen işin maliyeti yüksek olacaktır. Bu gibi durumlarda isteklinin seçimi idareye bırakıldığında işlerin belli bir grup yükleniciye yaptırılma olasılığı ortaya çıkmaktadır, kanun yapıcısı bu gibi gelişmelere engel olmak amacıyla,

isteklinin seçimini bakana, zorunlu nedenlerden dolayı üçten az istekli olduğunda da kararı Bakanlar Kuruluna bırakmıştır. Bakanların yoğunluğundan dolayı seçim işi çoğu zaman idarelere kalmakta, bakan seçimi onaylamaktadır. Oysa seçimin yapıldığında titizlik ve hassas bir şekilde isteklinin araştırılması gerekmektedir, özellikle işle ilgili çalışacak birimler, yüklenicinin geçmişteki iş ilişkileri ve teknik ve mali yeterliğinin gerçekten yeterli olup olmadığı da araştırılması gerekmektedir. Zorunlu nedenlerden dolayı üçten az istekli davet edildiğinde de bu ‘zorunlu nedenler’in dayanakları da araştırılmalıdır (Türkoğlu, Şakı ve Egemen, 1985).

4734 sayılı yasanın yirminci maddesinin birinci fıkrası belli istekliler arasında ihale usulüyle ilgilidir. Buna göre belli istekliler arasında ihale usulü ‘yapılacak ön yeterlik değerlendirme sonucunda idarece davet edilen isteklilerin teklif verebileceği usul’ şeklinde tanımlanmaktadır. İşin özelliğinin uzmanlık ve/veya ileri teknoloji gerektirmesi nedeniyle açık ihale usulünün uygulanamadığı mal veya hizmet alımlarıyla yapım işleri ihaleleri bu yöntemle yapılabilmektedir.

Temel ihale usulü açık teklif usulüdür, bunun dışında belli istekliler arasında ihale usulü uygulanmak istenildiğinde yerine getirilmesi gereken koşul işin özelliğinin uzmanlık, ileri teknoloji ya da her ikisini gerektirmesidir. Her istekli bu yöntemle katılamamaktadır, ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterli görülüp davet edilen istekliler teklif verebilirler, ancak ön yeterlik başvurusu tüm isteklilere açıktır. İşin özelliği koşulun varlığı durumunda, ihalede rekabeti engellemeyecek şekilde onuncu madde gereğince belirlenen kriterler uygulanarak yeterli olabilecek istekliler seçilir, ihaleye katılacak kişilerden ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterlikleri belirleyecek bilgi ve belge istenir. İhalelerde bu bilgi ve belgelerin dışında herhangi bir belge istenemez. Adaylara başvurularını hazırlayabilmek için en az ondört günlük bir süre verilir. Ön yeterlik ilanında ve ön yeterlik dokümanında belirlenen değerlendirme kriterleriyle asgari yeterliği sağlayan istekliler yeterli, sağlamayanlar yetersiz kabul edilir. Ön değerlendirmede, yeterli istekli sayısını yüksek tutmak amacıyla, puanlama yapılmamaktadır.

“Belli istekliler arasında ihale usulü ile gerçekleştirile ihalelerde, adayların ekonomik ve mali yeterliği ile mesleki ve teknik yerliğine ilişkin olarak istenilen belgelerde idarece ön görülen kriterler belirlenmeden, ön yeterlik

değerlendirmesinin yapılması mümkün bulunmamaktadır. Başvuruya konu ihalede, bankalardan temin edilecek belgeler, iş hacmini gösteren belgeler ve iş deneyim belgelerinin taşınması gereken kriterlerin işin niteliğine uygun ve yaklaşık maliyetle uyumlu biçimde idarece yeterlik kriterleri olarak tespit edilmemesi anılan mevzuat hükümlerine aykırıdır.”³

Yaklaşık maliyeti eşik değere eşit ya da bu değeri aşan ihalelerde ön yeterlik değerlendirmesi başarılı olan isteklilere ihale gününden en az kırk gün önce davet mektubu yollanır. Eşik değerin altında kalan ihalelerde madde onüç bent b’deki sürelerle göre, en az yedi gün önce, en az on dört gün önce, en az yirmi bir gün önce, davet mektubu gönderilmesi zorunludur. Bundan sonra teklifler kırkuncı maddede uyarınca belirlenen ve ihale dokümanı ve davet mektubunda bulunan değerlendirme kriterleriyle yeterli olup olmadığı değerlendirilip ihale sonuçlandırılır. Ön yeterlik değerlendirme aşamasında yeterli bulunmayıp davet edilmeyen isteklilere yeterli bulunmama gerekçeleri yazılı olarak bildirilmesi zorunludur. Yeterli istekli sayısı beşden az ve teklif veren sayısı üçten az olduğunda ihalenin iptal edilmesi zorunludur. Eğer teklif veren sayısı üçten az ise ihale dokümanında teklif vermeye engel olan hata ya da eksikliklerinin olup olmadığı araştırılır. Böyle bir durumun varlığında hata ve eksiklikler giderilip ön yeterliği başarıyla geçen bütün istekliler tekrar davet edilip ihale sonuçlandırılabilir (Doğanyigit, 2008).

Aynı maddenin üçüncü fıkrasına göre, onuncu maddesinde belirlenmiş olan ön yeterlik dokümanı ve ön yeterlik ilanındaki değerlendirme kriterlerine göre adayların ön yeterlik değerlendirmesi yapılır ve asgari yeterlik koşulları yerine getirmeyenler yeterli kabul edilmez.

Yirminci maddenin dördüncü fıkrasında yeterli bulunmayan isteklilere yeterli bulunmama gerekçeleri yazılı olarak bildirileceği belirtilmektedir. Ayrıca tekliflerin kırkuncı maddeye uygun olarak belirlenen ve ihale dokümanı ile davet mektubunda belirtilen değerlendirme kriterlerine göre tekliflerin değerlendirilmesi yapıp ihale sonuçlandırılır. Bunun dışında ihaleye davet edilebilecek istekli sayısı beşten az ya da teklif veren sayısı üçten az olamaz, olduğu takdirde ihale iptal edilir.

³ 20.04.2004/UK.Z-488 (Doğanyigit, 2008)

Aynı maddenin son fıkrasında teklif veren sayısını üçten az olduğundan dolayı ihale iptal edildiğinde ihale dokümanı gözeden geçirilerek olası hataların ve eksiklikler giderilmek üzere ön yeterliği tespit edilen bütün istekliler tekrar davet edilerek ihale sonuçlandırılır.

Temel maddeler

VOB'un temel maddelerinde, Türkiye'de belli istekliler arasında ihale yöntemi adıyla bilinen ihale usulüne, sınırlı ihale olarak adlandırmaktadırlar; yönetmeliğinin üçüncü maddesinin birinci fıkrasının b no.lu bendinde de 'yapım işleri gereken usule göre ihale ilanıyla sınırlı sayıda işletmeleri teklif vermeye davet etmek üzere, gerektiğinde katılım başvurusu yapılmasını duyurarak (ön yeterlik sonrası sınırlı ihale) ihale edilir' şeklinde tanımlanmaktadır. Sınırlı ihalede rekabet daha azdır, ihale açık değildir aksine uygun olan bir grup yükleniciyle sınırlıdır. Uygun istekliler arasından üç ila sekiz tanesi seçilip teklif vermeye davet edilmektedir. İstekli sayısının sınırlı tutulmasıyla değerlendirme işi açık ihaledeki gibi yoğun olmamaktadır. Sınırlı yöntemin açık ihale yöntemine göre farkı iki aşamalı olmasıdır; ilk aşamada ikinci aşamada davet edilecek istekliler belirlenmektedir. İkinci aşamadaysa asıl ihale yapılmaktadır; belirlenen isteklilerden ihalenin üzerinde bırakılacağı yüklenici seçilmektedir. Bu kapsamda Bundesministerium des Innern, Bau und Stadtentwicklung'un (Alman Federal Ulaştırma, Yapım ve Şehir geliştirme Bakanlığı) yayımladığı Vergabehandbuch'a (2002) göre ihaleye katılma başvurusunda bulunan isteklinin teklif vermeye hakkı yoktur⁴. Eğer idare katılım süresince başvuruda bulunmayan isteklileri ikinci aşamada ihaleye davet ederse eşitlik ilkesini ihlal edip tazminat ödeme durumuna düşebilir⁵. İstekliler genel olarak şekilsiz ve duyuru yapılmaksızın seçilir. İdare yalnızca ihalenin temel ilkelerine, VOB madde 2, fıkra bir ve iki ve değerlendirme kriterleri uygulamalarına, VOB madde 8, fıkra üç ila beşe, bağlı bulunmaktadır. Dikkat edilmesi gereken bir husus uygun olmayan isteklilerin davet edilmemesidir. Bu yöntemin seçilmesinde dikkat edilmesi gereken bir konu isteklilerin kendi aralarında fiyatlar üzerine anlaşabilmeleridir. Bunu önlemek amacıyla katılım başvurusunun yapılmasını duyurulabilir, ancak bu

⁴ BayObLG, bak. VergabeR 2005, 532 (Korbion ve Ingenstau, 2006)

⁵ VK Nordbayern Beschl. v. 25.11.2005 320.VK-38/05 (Korbion ve Ingenstau, 2006)

durumda ihaleye davet edilecek istekliler listesi yalnızca ilgili görevlilere iletilmesi sağlanmalıdır. İhaleye katılım başvurusunun duyurulmasıyla hem isteklilerin kendi aralarında anlaşmaları önlenmiş olur hem de idare piyasadaki işletmelerin durumunu tespit etmiş olur.

İdare, madde 3, fıkra üç, bent iki gereğince, gerekli olduğunda sınırlı ihalede katılım başvurusunun yapılmasını duyurur. Bu yöntemle açık ihalede olduğu gibi büyük sayıda istekliye ulaşılmış olunur. Açık ihale yöntemine göre yeterliğin ve teklifin değerlendirilmesinin ayrılmasıdır. İdarenin ve isteklinin faydası yeterli olmayan istekli boşu boşuna teklif hazırlamak durumunda kalmamakta ve idare çok sayıda yetersiz teklifleri incelemekten kurtulmaktadır. Sınırlı ihale yapılmasının uygun olduğu durumlardan birisi ihale edilecek işin sınırlı sayıda istekli tarafından yerine getirebilecek özelliklere sahip olmasıdır. İdarenin yetkileri sınırlanmamaktadır, yeterli olmayan istekliler ayıklanıp kalan yeterli isteklilerden nesnel kriterlere bağlı kalınarak ihale üzerinde bırakılacak istekli seçilir⁶. İstekli sayısında belirlenen üst limit, gerekçe gösterilerek aşılabılır (Korbion ve Ingenstau, 2006). İhaleye katılım başvurusu duyurusu yapılmaksızın yapılan ihalelerin koşulları VOB madde 3, fıkra üç, bir no.lu bentte belirlenmiştir. Buna ‘göre açık ihaleyle, idareye ya da istekliye edinilebilecek yararın ya da işin değerine göre, orantısız giderlere neden olunacağı’ denilmektedir. Münferit durumda gelir-giderin istekliye ya da idareye karşılaştırılıp karar verilmektedir⁷. Durumun değerlendirilmesinde isteklinin teklifi hazırlarken oluşan giderlerle elde edecek değerler esas alınır. Keşfin hazırlanmasında oluşan giderler elde edilen karla karşılanmazsa sınırlı ihale yapılmalıdır. İdare burada tahmini değerlerle hareket edecektir, eğer idare böyle tahmini değerleri tespit edemezse, bilirkişilerin yardımıyla tahmini giderler belirlenebilir. İdare açısından orantısız giderler denildiğinde açık ihalenin yapılmasında ortaya çıkan giderler dikkate alınır. Giderlere personel ve teknik kaynakların giderleri de dâhil edilir. Sabit giderler ve isteklilerden geri alınan giderler (örneğin şartnameler için istenilen bedel) hesaba katılmamaktadır. Edinilebilecek yarar denildiğinde yalnızca maddi

⁶ BayObLG VergabeR 2005, 532 ve VK Sachsen Beschl. v. 06.03.2000 1/SVK/11-00 (Korbion ve Ingenstau, 2006)

⁷ OLG Naumburg Beschl. v. 10.11.2003 1 Verg 14/03 ve VK Sachsen Beschl. v. 20.08.2004 1/SVK/067-04 (Korbion ve Ingenstau, 2006)

yararlar değil de ek teklifler ve alternatif önerilerle elde edilecek avantajlar da dikkate alınmaktadır. Açık ihalenin kabul edilebilir sonucun getirmemesi de sınırlı ihalenin yapılmasına neden olabilir. Kabul edilebilir sonucunun olmayışı teklif veren tüm isteklilerin uzmanlık ya da güvenilirliğin yetersizliğinden olabilir. Başka bir neden, teklif edilen tüm bedellerin aşırı düşük ya da yüksek oluşu olabilmektedir. Eğer açık ihaleyle kabul edilebilir sonuç elde edilemediyse ihale iptal edilebilir sınırlı ihale olarak yeniden başlatılabilir. İdarenin ihale edilecek işinin değerini doğru tespit edemeyişinden dolayı kabul edilebilir sonucun çıkmaması, kapsamı azaltılmış ihalelerin iptali ve yeniden ihale edilmeleri hariç⁸, sınırlı ihaleye gitme nedeni olarak kabul edilemezdir. Son olarak açık ihalenin başka nedenlerden dolayı uygun olmadığı durumlarda da sınırlı ihale yapılabilir. İdare münferit durumlarda ve objektif kriterlere, ihale türlerinin hiyerarşisini de dikkate alarak, durumu tespit eder. Açık ihalenin uygun olmayışı işin niteliğinden ya da iş ile ilgili durumlardan kaynaklanmalıdır, (örneğin gizlilik ve ivedilik). İvedilik durumu daha önceden belli olmayan gerekliliklerden dolayı zararın oluşmasını engellemek için derhal tamamlanmasını gerektiren koşullar olabilir, doğal olaylar ya da tehlikelerin engellenmesi de ivedilik sayılır⁹. Sübjektif nedenler dikkate alınamaz. İş yapan yüklenicinin iflas durumu da ivedilik nedeni olarak değerlendirilir¹⁰. Ancak idarenin sorumsuz şekilde boşuna zaman harcayıp beklemesinden dolayı oluşan gecikmeler ivediliğe neden olamaz. Gizlilik için de ivedilikte olduğu gibi objektif kriterlerin belirtilmesi gerekmektedir. Askeri ya da halkın güvenliğini sağlamak için yapılan uygulamalar gizlilik kapsamına girebilmektedir. İhaleye katılım başvuru duyurusu sonrasında sınırlı ihaleler yalnızca sınırlı sayıda istekli işi doğru yapabilecek kapasitede olduğunda uygulanabilmektedir. Bu kapsamda isteklinin olağanın dışında güvenilir ya da etken olması, örneğin özel tecrübe ya da özel teknik donanıma sahip olması ya da özel uzmanlığı olan teknik personelinin bulunması gerekebilir. Özel uzmanlık istenildiğinde normal eğitim kapsamında verilen bilgilerin gerekliliği şeklinde algılanması

⁸ BGH ZfBR 2003, 194, 195f. (Korbion ve Ingenstau, 2006)

⁹ OLG Düsseldorf Vergaber2003, 55(56f.) ve OLG Schleswig Beschl. V. 04.05.2001 6 Verg 2/2001 (Korbion ve Ingenstau, 2006)

¹⁰ VK Bund Beschl. v. 29.06.2005 VK 3-52/05 (Korbion ve Ingenstau, 2006)

gerekmektedir¹¹. Özel eğitimle edinilen bilgi ve beceriler objektif ve zorunlu olarak işin yapılmasına gerekmektedir. Asansör, havalandırmalar, geniş açıklıklı köprüler, öngerilmeli konstrüksiyonlar, özel temeller, su geçirmez betonlar ve tırmanan kalıplar gibi özel kalıp sistemlerin uygulanması gibi işler bu kapsama girmektedir. Tarihi yapıların restorasyonu da özel eğitim gerektiren işlerden sayılmaktadır. Teklifin hazırlanmasında yapılacak işin niteliğinden dolayı olağandışı giderlere neden olacağı durumlarda da katılım başvuru duyurusu yapıldıktan sonra sınırlı ihaleye gidilebilmektedir. Burada elde edilecek yararlar giderlerin orantısız olması şartı aranmamaktadır. Giderlerin olağandışı derecede yüksek olması gerekmektedir. Bu örneğin köprü yapımı ya da demir yolları inşaatı gibi büyük ve olağandışı yapılarda olabilir (Korbion ve Ingenstau, 2006).

A-maddeleri

A-maddeleri kapsamındaki sınırlı ihale kapalı ihale olarak adlandırılmaktadır. Kapalı ihale yönteminde AB çapında ihale duyurulması zorunludur. Temel maddelerine göre uygulanan ihale yöntemine göre bazı farklılıklar bulunmaktadır. Davet edilecek istekli sayısı en azından beş kişi olmalıdır. Duyuru tüm AB çapında olacak şekilde AB Resmi Gazetede yayımlanacaktır. İhalenin kendisi iki aşamalıdır, önce AB çapında ihale duyurulur ve istekliler katılım başvurusunda bulunur. Başvuran adayların arasından teklif hazırlamak üzere davet edilir. Böylece açık ihaleye farklı olarak bir ön eleme yapılmaktadır. Yalnızca davet edilen istekliler teklif verebilmektedir. Yeterli adayların teklif vermeye hakkı yoktur¹². Sunulan teklifler açık ihalelerde de olduğu gibi değerlendirilip ihale sonuçlandırılır.

B-maddeleri

B-maddelerinde A-maddelerine göre bazı farklılıklar bulunmaktadır. İsim olarak belli istekliler arasındaki ihale yöntemi a-maddelerinde de olduğu gibi kapalı yöntem adı kullanılmaktadır. A-maddelerinde olduğu gibi katılım başvuru duyurusu sonrasında kapalı ihaleler yapılmaktadır.

¹¹ OLG Naumburg Beschl. v. 10.11.2003 1 Verg 14/03 (Korbion ve Ingenstau, 2006)

¹² OLG Naumburg Beschl. v. 15.01.2002 1 Verg 5/00 ve Beschl. v. 28.08.2000 1 Verg 5/00 ve VK Bund Beschl. v. 13.09.2005 VK 3-82/05 (Korbion ve Ingenstau, 2006)

Ancak duyuru şekli farklı olabilmektedir. AB Resmi Gazetesinde yapılan duyuruların dışında bağlayıcı olmayan duyurunun ya da mevcut kontrol sisteminin bulunduğunu bildiren duyurunun yayınlanmasıyla yapılabilmektedir. A-maddelerine göre başka bir fark, B-maddeleri kapsamında yapılan kapalı ihalelerde ihaleye katılım başvuru duyurusu yapılmaksızın kapalı ihalenin yapılabilmesidir. Bunun dışında B-maddelerine göre yapılan kapalı ihale A-maddeleri kapsamındaki gibi yapılmaktadır.

Sektörel maddeler

Sektörel maddelerde temel maddelerdeki uygulama ve B-maddelerindeki duyuru şekilleri burada da geçerlidir.

Rusya mevzuatına göre kapalı ihalelerin, gazetelerde duyurmaksızın, yapılmasına imkân vermektedir.

İran mevzuatında göre, 250.000YTL'nin üzerinde olan büyük işler sınırlı ihaleyle yapılabilmektedir. Sınırlı ihalede kurumun en büyük makamının görüş ve sorumluluğunda, gerekçeleri belirlenerek, açık ihale dışında tutulan ihalelerdir. Yasada belirlenen koşulları sağlayan istekliler davet edilerek ihale bildirilir. İlgili kamu kurumları tarafından önerilerek, ihaleye katılmaya yetkili olanların listesinin bulundurulur, bu liste yetkili ihaleye katılanların tümünün rekabet koşulları dikkate alınarak, Devlet Planlama Teşkilatı önerisi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile hazırlanan yönetmeliğe göre yapılır, yasanın 12. maddesine göre en fazla iki sene önce hazırlanan ihaleye katılmaya yetkili olanlar kısa listesinde bulunmaktadır. Sınırlı ihalede ilana gerek yoktur.

Pazarlık yöntemi

2490 sayılı yasanın kırk altıncı maddesinde hangi durumlarda pazarlık yönteminin uygulanabileceği hükme bağlanmaktadır. Bu maddenin yasadaki hali aşağıdaki şekildedir.

“Aşağıda yapıli hallerde iş pazarlık suretiyle yapılabilir:

A) (15/6/1936 gün ve 3009 sayılı kanunla değıştirilmiş şekli) Artırma ve eksiltmeye konulması faydalı görülmeyen müteferrik alımlarla menkulat satışları ve küçük tamirler ve posta nakil işleri (Bunların miktarı kazalar için 200, vilayetler için 500 ve merkez için 1.000 liradır).

Bu miktarlar, İcra Vekilleri Heyeti kararıyla cüzü tam halindeki kıtalar için 5.000 liraya, acele ve mühim hallerde askeri alış verişler için 10.000 liraya kadar arttırılabilir.

B) Keşif bedeli kazalarda 1.000, vilayetlerde 2.000, merkezde 4.000 lirayı geçmeyecek inşa ve tamir işleri (Nafiaya ait acele inşa ve tamir işleri de 5.000 liraya kadar pazarlıkla yaptırılabilir).

C) 51 nci maddede yazılı hallerde zararı müteahhide ait olmak üzere dairesi tarafından yaptırılacak alım, nakil, inşa ve tamir işleri.

D) Yalnız bir kimse elinde bulunan işler

E) Güzel sanatlara mahsus ve muayyen sanatkâr veya işçilere emniyet edilebilecek matbaa ve el işleri.

F) Devlet daire ve müessesleri veya herhangi bir hizmet için satın alınacak veya kiralanacak muayyen binalar ve gayrimenkuller.

G) Devlete ait para, senetler, altın ve gümüş külçeleri ve mücevher nakli.

H) Muayyen tarifeli nakil vasıtalarıyla yapılacak nakil işleri (İlana ve komisyon kararlarına bağlı değildir).

İ) Mukavele müddetinin bitmesinden evvel mücbir sebepler üzerine ihtiyacın temini için tekrar eksiltme açılmadığı veya açılıpta neticelenmediği takdirde mukavelenin feshinden itibaren en çok bir buçuk ay içinde yapılacak acele eksiltmeler (Bu müddet içinde yapılacak eksiltmeler toptan veya parça parça olabilir).

J) Miktarı 10.000 lirayı geçmeyecek istikşafılar.

K) Askeri zaruretler dolayısıyla gizli tutulması lazımgelen şeyler.

L) Evvelden tasavvur edilmeyen ani ve fevkalade bir vaziyetin çıkması üzerine acele olarak yapılması zaruret görülen alım, inşa ve nakil işleri.

M) Kısmi ve umumi seferberlik ilanında ve askeri hareketler sırasında ve manevra zamanlarında ordu ihtiyaçları Milli Müdafaa Vekâletinin kararıyla pazarlıkla satın alınabilir. Bu hallerde yabancı memleketlerden bu maksatla yapılacak alımlar için Milli Müdafaa Vekili harice lüzumu kadar mütehassıs komisyonlar gönderebilir.

N) İmali münhasıran muhterilerine ait beratlı eşya ve inhisara tabi maddeler (İlana lüzum yoktur).

O) Kullanışlarının hususiyetine binaen veya Hazine menfaati düşüncesiyle menşelerinde seçilip alınması iktiza eden şeyler (İlana bağlı değildir).

P) Ordu için binek ve yük hayvanları, Devlet müesseseleri için damızlık hayvanlar.

R) Artırma ve eksiltmelere talip çıkmaması veya talipler tarafından kabul edilemeyecek tekliflerin ileri sürülmesi halinde yapılacak işler.

E, J, K, N, O, R fıkralarında yazılı hallerde behemehâl D, F, G, H, İ, L, P, M fıkralarında yazılı hallerde ihale bedeli 50.000 lirayı geçtiği takdirde İcra Vekilleri Heyetinden karar alınması şarttır.

Kullanışlarının hususiyetine veya ihmali mümkün olmayan Hazine menfaatlerine binaen veyahut müstaceliyeti hasebile artırma yapmaya tahammülü olmayan menkul ve gayrimenkullerin icar muameleleri de Maliye Vekâletinin muvafakatiyle pazarlık suretiyle yapılabilir. “

2490 sayılı yasanın kırk altıncı maddesinin a maddesine göre yapılacak ihalelerde bedel tahmini yaptırılması zorunlu bulunmamaktadır. Yasanın yedinci maddesinin ikinci fıkrasına göre kırk altıncı maddesinin a fıkrasında belirtilen işlerinin duyurulması zorunlu olmamaktadır, ancak idarenin yararlı gördüğü durumlarda ihaleyi duyurabilmektedir (Leventoğlu, 1964).

“2490 sayılı kanunun 46 ncı maddesinin A fıkrasına göre yapılacak pazarlıklarda ilan mecburi değildir. Bununla beraber küçük alım ve satımlar hariç –istekli çekmek için– ilan yapmak faydalıdır. ”¹³

Yasanın onbeşinci maddesi gereğince de duyurulması zorunlu olmayan işlerde bedel tahmini zorunlu bulunmamaktadır, böylece a maddesi kapsamında yapılacak işlerin ihalelerinde bedel tahmini yaptırılması zorunlu bulunmamaktadır. 2490 sayılı yasanın yirminci maddesi gereğince geçici teminat alınması zorunluluğu bulunmamaktadır. Yasanın kırk dokuzuncu maddesi gereğince geçici teminatın alındığı ihalelerde sözleşme yapma zorunluluğu bulunmakta, a no.lu fıkra gereğince geçici teminatın alınması zorunluluğu bulunmadığından sözleşme yapma zorunluluğu da bulunmamaktadır.¹⁴ Yaptırılacak işin niteliklerine, miktarı, teslim süresine göre kesin teminatın alınması ve

¹³ Maliye Bakanlığının 1938/113317-30 sayılı dosyası (Leventoğlu, 1964)

¹⁴ Maliye Bakanlığının 10/01/1952 günlü, 113307-2/841-2 sayılı genelgesi (Leventoğlu, 1964)

sözleşme yapılmasının gerekli görüldüğü durumlarda, şartnamede belirtmek koşuluyla, sözleşme yapılabilmektedir.¹⁵ 2490 sayılı yasanın kırk sekizinci maddesine göre kırk altıncı maddesinin a ve b no.lu fıkraları kapsamında bulunmayan pazarlık yöntemiyle yapılan ihalelerde pazarlığın yapılma şekli, teklif edilen fiyatlar, ihalenin üzerine yapılan istekliyi tercih etme nedenleri gibi bilgilerin ihale kararında açıklanması zorunlu değildir (Leventoğlu, 1964).

Kırk altıncı maddesinin b no.lu fıkrasında yapı ve onarım ilerinin ilçelerde 1.000, illerde 2.000, merkezlerde 4.000 ve Bayındırlığın ivedi işlerinde 5.000 liraya kadar olan ihalelerde pazarlık yöntemine başvurulabileceği belirtilmektedir. 2490 sayılı yasanın kırk sekizinci maddesine göre kırk altıncı maddesinin a ve b no.lu fıkraları kapsamında bulunmayan pazarlık yöntemiyle yapılan ihalelerde pazarlığın yapılma şekli, teklif edilen fiyatlar, ihalenin üzerine yapılan istekliyi tercih etme nedenleri gibi bilgilerin ihale kararında açıklanması zorunlu değildir (Leventoğlu, 1964).

Aynı maddenin c no.lu fıkrasında elli birinci maddenin konusu olan durumda pazarlık yöntemine başvurulabileceği belirtilmektedir. Buna göre yüklenicinin sözleşmenin feshine neden olduğu durumlarda, yüklenicinin tamamlamadığı işler en geç bir ay içerisinde ihale edileceği hüküm altına alınmaktadır, eğer yarım kalan işin ivedi olarak tamamlanması gerektiğinde ihale pazarlık yöntemiyle yapılabilmektedir. İkinci ihalenin tamamlanmasına kadar gerekli olan alım, nakil, inşaa ve tamir işleri birinci yüklenicinin hesabına pazarlık yöntemiyle yapılmaktadır.

2886 sayılı yasada pazarlık yöntemi yer almaktadır, aşağıdaki tabloda hangi koşullar altında bu yöntemin uygulanmasına olanak verildiği durumlar verilmektedir. 4734 sayılı yasada pazarlık yöntemi uygulamasına yer verilmektedir. aşağıdaki tabloda bu yöntemin uygulanmasına olanak sağlandı durumlara yer verilmektedir.

Alman mevzuatında pazarlık yöntemi hem duyuru yapılarak hem de yapılmadan uygulanabilmektedir. AB uygulamalarından dolayı ek hüküm-

¹⁵ Maliye Bakanlığının 14/05/1952 günlü, 113307-10/6941 sayılı ve 22/04/1952 günlü, 113307-11/6120 sayılı yazıları (Leventoğlu, 1964)

lerle farklı uygulamalara ilgili sütunların işaretlenmesiyle gösterilmektedir.

Rus ve İran uygulamalarında pazarlık yöntemi bulunmamaktadır.

Doğrudan temin

Doğrudan temin usulü 4734 sayılı yasayla İran İhale yasasında yer almaktadır. Diğer uygulamalarda bu kavrama rastlamamaktadır. 4734 sayılı yasada doğrudan teminin yapılabildiği durumlardan biri alımın yalnızca tek bir kişiden yapılabileceği durum bulunmaktadır. 2886 sayılı yasa da ve VOB'da bu durumda pazarlık yöntemi uygulanmaktadır.

Rekabetçi diyalog

AB direktiflerinden VOB'a rekabetçi diyalog uygulaması getirilmiştir. Buna göre finansal ve teknik açıdan özellikle karmaşık projelerde bu yöntem uygulanabilmektedir. Rekabetçi diyalog bir tür pazarlık yöntemidir, ancak burada şartnameler tam anlamıyla belli değildir. İdare isteklilerle gereksinimini en iyi karşılayacak şekilde yapabilmek amacıyla bir diyalog sürdürmektedir. Diyalog sonucunda netleşmiş bir şartnameyle ihale tamamlanmaktadır.

Tasarım yarışması

2490 sayılı yasada böyle bir yöntem bulunmamakta, ancak 2886 ve 4734 sayılı yasalarda böyle uygulamaya yer verilmektedir. İzlek büyük oranda örtüşmektedir, ancak 4734 sayılı yasada yöntemin kapsamı daha geniş tutulmaktadır.

Yabancı mevzuatta böyle bir uygulamaya yer verilmemektedir.

Tablo 2.6. İhale yöntemleri

Yöntemin adı	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Açık ihale/Kapalı zarf usulü	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Açık artırma ve eksiltme usulü/Açık teklif usulü									
Tahsili ve ihalesi hususi kanun ve nizamla göre yapılacak resimler	✓								
Senelik tahmin edilen icar bedeli 5000 liraya kadar olan gayrimenkullerin kiraya verilmesi ve kıymeti 5000 liraya kadar olan gayrimenkullerin satılması	✓								
Tahmin edilen bedeli 5000 lirayı geçmeyecek alım ve nakil işleri	✓								
Keşif tahmin bedeli 10.000 lirayı geçmeyecek istikşaf, inşa, tesis ve tamir işleri	✓								
Mahalli tarife bedeliyle kıymeti 5000 lirayı geçmeyen dikili, devrik, kesik, terkedilmiş, imal edilmiş ağaçlarla her çeşit orman mahsulâtı ve herhangi bir şekilde idarece zaptedilmiş mallar	✓								
Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlerden, tahmin edilen bedeli her yıl Genel Bütçe Kanunu ile tespit edilecek tutarı geçmeyen ihaleler açık teklif usulüyle yapılabilir		✓							
Belli istekliler arasında ihale usulü									
İhaleye katılım başvuru duyurusu/Önyeterlik yapılmaksızın				✓	✓	✓	✓	✓	✓
Açık ihale edinilebilecek yarar orantısız gidere neden olacak				✓	✓	✓			
Açık ihale kabul edilebilir sonuç getirmedi				✓	✓	✓			
Açık ihale amaca uygun değil				✓	✓	✓			
Akaryakıt tesisleri		✓	✓						
Askeri tesisat ve levazımı	✓	✓	✓						
Barajlar		✓	✓						
Bedii ve teknik hususiyetleri taşıyan sanat işleri		✓	✓						
Büyük fabrika ve diğer sanayi tesisatı	✓	✓	✓						
Büyük su tesisatı	✓	✓	✓						
Demiryolları inşası	✓	✓	✓						
Elektronik cihaz		✓	✓						
Enerji santralleri		✓	✓						
Harp gemisi	✓	✓	✓						
Harp mühimmatı alımı	✓	✓	✓						
Hava meydanları		✓	✓						
Karayolları		✓	✓						
Kentlerin enerji tesisleri ile bunun etüt ve proje işlerinin ihalesi		✓	✓						
Kentlerin harita nazım ve imar planları		✓	✓						
Kentlerin kanalizasyon tesisleri ile bunun etüt ve proje işlerinin ihalesi		✓	✓						
Kentlerin su tesisleri ile bunun etüt ve proje işlerinin ihalesi		✓	✓						
Kentlerin ulaşım sistemlerine ilişkin planları		✓	✓						

Tablo.2.6. İhale yöntemleri (devam)

Yöntemin adı	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Köprüler	✓	✓	✓						
Liman		✓	✓						
Lokomotifler		✓	✓						
Özelliği bulunan yapım işleri		✓	✓						
Rıhtım	✓	✓	✓						
Savunma sanayi ile ilgili faaliyetler ve bunlara ait her türlü yedek parça alımı		✓	✓						
Sıhhi tesisat işleri	✓	✓	✓						
Silah ve malzeme sistemleri		✓	✓						
Şimendifer	✓								
Sulama tesisleri		✓	✓						
Tayyare /Uçak	✓	✓	✓						
Tüneller		✓							
İhaleye katılım başvuru duyurusu/Önyeterlik yaparak				✓	✓	✓	✓		✓
Sınırlı sayıda yüklenici tarafından uygun şekilde uygulanabilir (olağandışı güvenilirlik ya da etkenlik gerekli)				✓	✓	✓			
Teklifin hazırlanmasında olağandışı giderlere neden oluyor				✓	✓	✓			
Uzmanlık gerekiyor			✓						
Yüksek teknoloji gerekiyor			✓						
Mal alımları			✓						
Hizmet alımları			✓						
Yapım işleri			✓						
İhaleye en az beş aday davet edilecek			✓		✓				
Teklif veren istekli sayısı üçten az olamaz			✓						
Genel olarak 3 ila 8 uygun aday davet edilir				✓					
Pazarlık usulü ihale									
Açık ihale usulü veya belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihale sonucunda teklif çıkmaması			✓						
İstekliler, öncelikle ihale konusu işin teknik detayları ve gerçekleştirme yöntemleri gibi hususlarda fiyatı içermeyen ilk tekliflerini sunar. İdarenin ihtiyaçlarını en uygun şekilde karşılayacak yöntem ve çözümler üzerine ihale komisyonu her bir istekli ile görüşür. Teknik görüşmeler sonucunda şartların netleşmesi üzerine bu şartları karşılayabilecek isteklilerden, gözden geçirilerek şartları netleştirilmiş teknik şartnameye dayalı olarak fiyat tekliflerini de içerecek şekilde son tekliflerini vermeleri istenir.			✓						
Verilen son teklifler üzerinde fiyat görüşmesi yapılarak ihale sonuçlandırılır			✓						
Teklif veren istekli sayısının üçten az olması halinde ihale iptal edilir			✓						

Tablo.2.6. İhale yöntemleri (devam)

Yöntemin adı	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması			✓						
İlan yapılması zorunlu değildir. Ancak, bu bentlere göre yapılacak ihalelere en az üç istekli davet edilmelidir.			✓						
Verilen son teklifler üzerinde fiyat görüşmesi yapılarak ihale sonuçlandırılır			✓						
Savunma ve güvenlikle ilgili özel durumların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması			✓						
İlan yapılması zorunlu değildir. Ancak, bu bentlere göre yapılacak ihalelere en az üç istekli davet edilmelidir			✓						
Verilen son teklifler üzerinde fiyat görüşmesi yapılarak ihale sonuçlandırılır			✓						
İhalenin, araştırma ve geliştirme sürecine ihtiyaç gösteren ve seri üretime konu olmayan nitelikte olması			✓						
İstekliler, öncelikle ihale konusu için teknik detayları ve gerçekleştirme yöntemleri gibi hususlarda fiyatı içermeyen ilk tekliflerini sunar. İdarenin ihtiyaçlarını en uygun şekilde karşılayacak yöntem ve çözümler üzerine ihale komisyonu her bir istekli ile görüşür. Teknik görüşmeler sonucunda şartların netleşmesi üzerine bu şartları karşılayabilecek isteklilerden, gözden geçirilerek şartları netleştirilmiş teknik şartnameye dayalı olarak fiyat tekliflerini de içerecek şekilde son tekliflerini vermeleri istenir			✓						
Teklif veren istekli sayısının üçten az olması halinde ihale iptal edilir			✓						
İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenememesi			✓						
İstekliler, öncelikle ihale konusu için teknik detayları ve gerçekleştirme yöntemleri gibi hususlarda fiyatı içermeyen ilk tekliflerini sunar. İdarenin ihtiyaçlarını en uygun şekilde karşılayacak yöntem ve çözümler üzerine ihale komisyonu her bir istekli ile görüşür. Teknik görüşmeler sonucunda şartların netleşmesi üzerine bu şartları karşılayabilecek isteklilerden, gözden geçirilerek şartları netleştirilmiş teknik şartnameye dayalı olarak fiyat tekliflerini de içerecek şekilde son tekliflerini vermeleri istenir			✓						

Tablo.2.6. İhale yöntemleri (devam)

Yöntemin adı	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tekrarlanan aynı tür işler aynı idare tarafından aynı yükleniciye verilecekse ve ancak bu işler m. 3a'da belirtilen yöntemle ihale edilmiş ve ilk ihaleye esas olan projeye benzer projelerse. Bu yöntemin uygulanma olanağı ilk kısmın ihalesinde belirtilme mecburiyetindedir; yapımın devamı için göz önüne alınan toplam bedel idare tarafından madde 1a'daki kurallar uygulandığında dikkate alınır. Bu yöntem yalnızca ilk işin tamamlanmasını izleyen üç yıl için geçerlidir					✓				
durumları yalnızca eşik değeri madde 1a fıkra 1 bent 2'de belirtilen işlerin ihalesinde uygulanır									
Eğer yüklenicinin değiştirilmesi, idare açısından farklı teknik özellikleri olan mal alımına neden olacak ve bunların kullanımı, işletmesi ya da bakımı teknik uyumsuzluk ve aşırı teknik sıkıntı-lara neden olarsa, asıl yüklenici tarafından, teslim edilen malların ya da kullanımda olan donanımın kısmen yenilenmesi-ne veya teslim edilen ya da mevcut donanımın artırılmasına neden olacak ek işlerde. Bu tür işlerde süre genel olarak üç yılı aşamaz.					✓				
Bu durumda yalnızca eşik değeri madde 1a fıkra 2'de belirtilen işlerin ihalesinde uygulanır									
İdare, pazarlık yönteminde, belirli isteklilere diğerlerine göre kayırbilecek, eşit muameleye aykırı şekilde bilgi iletmesinden uzak duracaktır					✓				
İdare pazarlık yönteminin, pazarlığı yapılan tekliflerin sayısını duyuruda ya da ihale dokümanında belirtilen yeterlik kriterleriyle azaltmak amacıyla, çeşitli ardıl aşamalar şeklinde yapılmasını öngörebilir. Ancak son aşamada gerçek rekabeti sağlayacak sayıda isteklinin olması gereklidir					✓				
Müteferrik alımlar	✓								
İlan zorunlu değildir	✓								
Bedel tahmini zorunlu değildir	✓								
Kesin teminat alınmaz	✓								
Sözleşme yapılmaz	✓								
Biçim, teklif edilen fiyatlar, istekliyi seçme nedenleri ihale kararında belirtilmesi zorunlu değildir	✓								
Menkulat satışları	✓								
İlan zorunlu değildir	✓								
Bedel tahmini zorunlu değildir	✓								
Kesin teminat alınmaz	✓								
Sözleşme yapılmaz	✓								

Tablo.2.6. İhale yöntemleri (devam)

Yöntemin adı	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B biçim, teklif edilen fiyatlar, istekliyi seçme nedenleri ihale kararında belirtilmesi zorunlu değildir	✓								
Küçük tamirler	✓								
İlan zorunlu değildir	✓								
Bedel tahmini zorunlu değildir	✓								
Kesin teminat alınmaz	✓								
Sözleşme yapılmaz	✓								
B biçim, teklif edilen fiyatlar, istekliyi seçme nedenleri ihale kararında belirtilmesi zorunlu değildir	✓								
Posta nakil işleri(kaza: 200, vilayet:500, merkez: 1.000 lira)	✓								
İlan zorunlu değildir	✓								
Bedel tahmini zorunlu değildir	✓								
Kesin teminat alınmaz	✓								
Sözleşme yapılmaz	✓								
B biçim, teklif edilen fiyatlar, istekliyi seçme nedenleri ihale kararında belirtilmesi zorunlu değildir	✓								
Bakanları Kurulu kararıyla cüzütam halindeki kıtalar için 5.000 liraya kadar arttırılabilir	✓								
İlan zorunlu değildir	✓								
Bedel tahmini zorunlu değildir	✓								
Kesin teminat alınmaz	✓								
Sözleşme yapılmaz	✓								
B biçim, teklif edilen fiyatlar, istekliyi seçme nedenleri ihale kararında belirtilmesi zorunlu değildir	✓								
Bakanları Kurulu kararıyla acele ve mühim hallerde askeri alışverişler için 10.000 liraya kadar arttırılabilir	✓								
İlan zorunlu değildir	✓								
Bedel tahmini zorunlu değildir	✓								
Kesin teminat alınmaz	✓								
Sözleşme yapılmaz	✓								
B biçim, teklif edilen fiyatlar, istekliyi seçme nedenleri ihale kararında belirtilmesi zorunlu değildir	✓								
İnşa ve tamir işleri									
Keşif bedeli ilçelerde 1.000 liraya kadar	✓								
Keşif bedeli illerde 2.000 liraya kadar	✓								
Keşif bedeli merkezlerde 4.000 liraya kadar	✓								
Bayındırlığın ivedi yapı ve onarım işlerinde 5.000 liraya kadar	✓								
B biçim, teklif edilen fiyatlar, istekliyi seçme nedenleri ihale kararında belirtilmesi zorunlu değildir	✓								

Tablo.2.6. İhale yöntemleri (devam)

Yöntemin adı	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Evvelden tasavvur edilmeyen ani ve fevkalade bir vaziyetin çıkması üzerine acele olarak yapılmasına zaruret görülen alım, inşa ve nakil işleri	✓								
İhale bedeli 50.000 lirayı geçtiği takdirde İcra Vekilleri Heyetinden karar alınması şarttır									
Kısmi ve umumi seferberlik ilanında ve askeri hareketler sırasında ve manevra zamanlarında ordu ihtiyaçları Milli Müdafaa Vekaletinin kararıyla pazarlıkla satın alınabilir. Bu hallerde yabancı memleketlerden bu maksatla yapılacak alımlar için Milli Müdafaa Vekili harice lüzumu kadar müteahhas komisyonlar gönderebilir	✓								
İhale bedeli 50.000 lirayı geçtiği takdirde İcra Vekilleri Heyetinden karar alınması şarttır									
İmali münhasıran muhterilerine ait beratlı eşya ve inhisara tabi maddeler (ilana lüzum yoktur)	✓								
Behemehal İcra Vekilleri Heyetinden karar alınması şarttır									
Kullanışlarının hususiyetine binaen veya Hazine menfaatini düşüncesiyle meşelerinde seçilip alınması iktiza eden şeyler (ilana bağlı değildir)	✓								
Behemehal İcra Vekilleri Heyetinden karar alınması şarttır									
Ordu için binek ve yük hayvanları, Devlet müesseseleri için damızlık hayvanlar	✓								
İhale bedeli 50.000 lirayı geçtiği takdirde İcra Vekilleri Heyetinden karar alınması şarttır									
Artırma ve eksiltmelere talip çıkmaması veya talipler tarafından kabul edilemeyecek tekliflerin ileri sürülmesi halinde yapılacak işler	✓								
Behemehal İcra Vekilleri Heyetinden karar alınması şarttır									
Kullanışlarının hususiyetine veya imhali mümkün olmayan Hazine menfaatlerine binaen veyahut müstaceliyeti hasebiyle artırma yapmağa tahammülü olmayan menkul ve gayrimenkullerin icar muameleleri de Maliye Vekâletinin muvafakatiyle pazarlık suretiyle yapılabilir.	✓								
Teklif alınması belli bir şekle bağlı değildir		✓							
İhaleler, komisyon tarafından işin nitelik ve gereğine göre, bir veya daha fazla istekliden yazılı veya sözlü teklif almak ve bedeli üzerinde anlaşmak suretiyle yapılır		✓							
Pazarlığın ne suretle yapıldığı ve ne gibi tekliflerde bulunduğu ve üzerine ihale yapılanların neden dolayı tercih edildiği pazarlık kararında gösterilir		✓							

Tablo.2.6. İhale yöntemleri (devam)

Yöntemin adı	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Yer, özellik (askeri birliklerin kuruluş özellikleri dahil) ve nitelikleri itibarıyla her yıl Genel Bütçe Kanununda gösterilecek belli tutarları aşmayan ve süreklilik göstermeyen alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri	✓								
Şartname düzenlenmesi, tahmini bedel tespiti, teminat alınması ve sözleşme yapılması zorunlu değildir									
Silahlı kuvvetlerin manevra ve planlı tatbikatları ile sıkıyönetim faaliyetlerinin gerektirdiği ve acele olarak temini zorunlu her türlü ihtiyaçları, Silahlı Kuvvetler için Genelkurmay Başkanlığına, güvenlik kuvvetleri için İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek özel durumlardaki her türlü ihtiyaçları ve taşıma işleri	✓								
Şartname düzenlenmesi, tahmini bedel tespiti, teminat alınması ve sözleşme yapılması zorunlu değildir									
Önceden düşünülmesi mümkün olmayan ani ve beklenmeyen olayların ortaya çıkması üzerine acele olarak yapılması gerekip, kapalı veya açık teklif usulünün uygulanmasına yeterli süre bulunmayan işler	✓								
Diğer ihale usulleriyle temin edilemeyeceği açıkça belli olan işler	✓								
Bilgisayar alımı, kiralınması, bakım ve onarımı	✓								
her çeşit araç ve gerecin yetkili servislerine yaptırılacak periyodik bakım ve onarımları	✓								
Yedek parça ve lastik alımları	✓								
Şartname düzenlenmesi, tahmini bedel tespiti, teminat alınması ve sözleşme yapılması zorunlu değildir									
29 uncu maddeye göre ihalenin yapılmaması veya sözleşmenin bozulması nedeniyle, yeniden yapılacak ihalelerin sonuçlandırılmasına kadar geçecek süre içindeki ihtiyaç maddelerinin alımı	✓								
Şartname düzenlenmesi, tahmini bedel tespiti, teminat alınması ve sözleşme yapılması zorunlu değildir									
43 üncü ve 49 uncu maddeler uyarınca, pazarlık usulüyle sonuçlandırılacak işler	✓								
İdarelerin, müştereken veya iştirak halinde sahibi bulundukları taşınmaz mallardaki paylarının paydaşlara kiraya vermesi	✓								
Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralınması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralınması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi	✓								

Tablo.2.6. İhale yöntemleri (devam)

Yöntemin adı	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Hazinenin veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan baraj, dalyan, voli yerleri, göller, havuzlar, nehirler ve nehir ağızlarındaki av yerleri ile deniz ve iç sularda belirlenmiş yerlerdeki su ürünleri istihsalı hakkının, ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca tespit edilecek esaslar dâhilinde, o yerde kurulan, üyeleri 5 yıldan az olmamak üzere istihsal bölgesinde ikamet eden münhasıran su ürünü istihsal ve pazarlaması ile iştiğal eden kooperatif birliği, kooperatif veya köy birliklerini kiralanması	✓								
Özellikleri nedeniyle belli isteklilere yaptırılmasında yarar görülen her türlü iş	✓								
Hizmet	✓								
Eğitim	✓								
Araştırma	✓								
Etüt ve proje	✓								
Planlama	✓								
Müşavirlik	✓								
Keşif	✓								
Harita	✓								
Fotoğraf	✓								
Film	✓								
Baskı	✓								
Sergileme	✓								
Kontrol	✓								
Muayene işleri	✓								
Teknik, fikri ve güzel sanatlarla ilgili çalışmayı gerektiren diğer işler	✓								
Şartname düzenlenmesi, tahmini bedel tespiti, teminat alınması ve sözleşme yapılması zorunlu değildir									
Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınır									
Para, tahvil, senet, pul, altın, gümüş, mücevher gibi kıymetlerle, güzel sanatlarla ilgili veya tarihi değeri bulunan eşyanın özel ambalaj, korum, sigorta ve taşıma işleri	✓								
Çabuk bozulan, saklanması tehlikeli olan, saklama giderleri değerinde veya beklemeden doğacak yararına oranla yüksek bulunan malların satımı	✓								

Tablo.2.6. İhale yöntemleri (devam)

Yöntemin adı	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tek kişi ya da firma elinde bulunan taşınır mal, hak ve hizmetlerle, belirli taşınmaz malların alımı veya kiralınması	✓								
Şartname düzenlenmesi, tahmini bedel tespiti, teminat alınması ve sözleşme yapılması zorunlu değildir									
Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınır									
Ordu binek ve yük hayvanları ile damızlık olarak veya aşı serum üretmek veya kontrol ve araştırma işlerinde kullanılmak üzere hayvan alımı	✓								
Milli güvenlik nedeniyle gizli tutulması zorunluluğu Bakanlar Kurulunca kabul edilen işler	✓								
Hazineye mal edilmiş batık gemiler ile denize düşmüş malların çıkarılması	✓								
Özellikleri nedeniyle yabancı ülkelere sağlanması zorunlu olan her türlü									
Alım işleri	✓								
Kiralama işleri	✓								
Onarım işleri	✓								
Yaptırma işleri	✓								
Keşfettirme işleri	✓								
Montaj işleri	✓								
Sigorta işleri	✓								
Taşıma işleri	✓								
Hizmet işleri	✓								
Şartname düzenlenmesi, tahmini bedel tespiti, teminat alınması ve sözleşme yapılması zorunlu değildir									
Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınır									
Eğer ilk ihale dokümanında esasa ilişkin değişiklik yapılmadıysa, duyurulu yöntem çerçevesinde ya hiçbir ya da uygun olmayan teklif ya da katılım başvuruları sunulduğunda						✓		✓	
Eğer bu işin ihalesiyle daha sonra devamı olacak, özellikle rekabet amaçlı, ihalelere önceden davranılmıyorsa, ilgili ihale yalnızca araştırma, deney, muayene ya da geliştirme amaçlı olup da kâr ya da geliştirme giderlerini karşılama amaçlı olduğunda						✓		✓	
Eğer iş, teknik veya sanatsal özelliklerden dolayı veya telif haklarından dolayı yalnızca bir yüklenici tarafından yapılabilirse						✓		✓	
Eğer idarece öngörülemeyen zorunlu nedenlerden dolayı açık sınırlı ya da pazarlık yöntemlerinde öngörülen sürelerle uyulamayacaksa						✓		✓	

Tablo.2.6. İhale yöntemleri (devam)

Yöntemin adı	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İhaleye esas olan projede veya ihalede öngörülme- yen, ancak önceden öngörüle- meyen bir nedenle işin uygulanması için gerekli olan ek işlerin ihalesinde, eğer iş ilk işi alan işletmeciye ihale edilecekse, ek işler teknik ya da ekonomik nedenlerden dolayı idareyi önemli zarara sokmadan ana sözleşmeden ayrıl- ması mümkün olmadığı takdirde						✓	✓		
İhaleye esas olan projede veya ihalede öngörülme- yen, ancak önceden öngörüle- meyen bir nedenle işin uygulanması için gerekli olan ek işlerin ihalesinde, eğer iş ilk işi alan işletmeciye ihale edilecekse bu ek işler ilk işten ayrı ayrı ihale edilebilecek- ken, işin diğer uygulama aşamalarında kesinlikle gerekli olduğu takdirde						✓	✓		
Aynı tür işlerin tekrarlanmasından oluşan aynı işveren tarafından ilk işi alan yükleniciye verilecek olan yeni yapım işleri, eğer ilk ihaleye esas olan projeye benzer projelerse ve bu işler ihaleye davet sonrasında ihale edilmişse. Bu yöntemin uygulanma olanağı ilk işin ilk kısmın duyurusunda belirtilme mecburiyetin- dedir; yapımın devamı için göz önüne alınan toplam bedel idare tarafından madde 1b/SKT’deki kurallar uygulandığında dikkate alınır						✓	✓		
Doğrudan temin usulü			✓						✓
İlân yapılmaz			✓						
Teminat alınmaz			✓						
İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılan- abileceğinin tespit edilmesi			✓						
Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması			✓						
Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmet- lerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması.			✓						
Büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin on beş milyar (otuzbin beşyüzdoksanbeş Yeni Türk Lirası), diğer idarelerin beş milyar Türk Lirasını (onbin yüzdoksanbeş Yeni Türk Lirasını) aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaseye ilişkin alımlar.			✓						
İdarelerin ihtiyacına uygun taşınmaz mal alımı veya kiralınması			✓						

Tablo.2.6. İhale yöntemleri (devam)

Yöntemin adı	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İdarenin objektif olarak ihtiyacına ya da hedeflerine ulaşmasını sağlayacak teknik araçları belirleyemiyorsa					✓				
İdarenin objektif olarak projenin hukuksal ya da finansal koşullarını belirleyemiyorsa					✓				

2.3.2 Diğer kamu kuruluşlarınca gerçekleştirilecek işler

Diğer kamu kuruluşlarınca gerçekleştirilecek işler 2886 sayılı yasanın yetmiş birinci maddesiyle hükme bağlanmaktadır. Bu maddedeki bilgiler çalışmanın ikinci bölümünde bulunan 2.4.2 no.lu İstisnalar başlığı altında işlenmiştir.

3. İHALE ÖNCESİ İŞLER

3.1 İhale Yetkilisi

2886 sayılı yasanın üçüncü maddesinde yasada yazılı işleri yaptırmaya ve ihaleye yetkili olan kişi idarelerin ita amirleri olduğu belirtilmektedir. 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu'na göre devlet adına taahhüt altına gireme yetkisi amiri italara ait olmakta ve uygulamadaki aksamaları engellemek amacıyla 2886 sayılı yasaya da dâhil edilmektedir (Türkoğlu vd. 1985).

4734 sayılı yasanın altıncı maddesinde ihale yetkilisinin ihale komisyonu başkanı olmadığını, idarenin, yapılacak işin ihalesini ve harcamasına yetkili kişinin ya da kuruluşunun olduğu belirtilmektedir. İhale yetkilisinin görevi ihale komisyonunu oluşturmaktır (Doğanyigit, 2008).

Tablo.3.1İhale Yetkilisi

İhale Yetkilisi	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İşleri yaptırmaya ve ihaleye, idarelerin ita amirleri yetkilidir		✓							

3.2 İhale Komisyonu

Kamu ihaleleri ihale komisyonları tarafından yapılır. Bunların oluşumunda Türk mevzuatında kullanılan 1930'lardan bu yana pek değişmemiştir. Genel yapı şöyledir;

- İhale komisyonu başkanı: İhaleyi yönetir,
- Maliye elemanı: İhalenin maliye mevzuatına uygunluğunu gözler,
- Teknik eleman (uzman): İhale konusu işin teknik uygunluğuna bakar ve
- İdareden bir memur: İhale konusu işin kuruma uygunluğunu izler.

İhale komisyonu başkanı 2490 sayılı yasa uygulamasında, ihale yapan da-irenin yöneticisi (ita amiri) iken (m.28), daha sonra 2886 sayılı yasa uygulamasında, ita amirleri, yapılan ihaleyi onaylayan durumuna gelmek için, idareden birisini komisyon başkanı olarak atamakla yetkilendirildi (m.13).

Maliye elemanı, etki altında kalmaması için, Maliye Bakanlığına bağlı bir eleman olarak belirlendi (2886, m.13).

Komisyonla uzman üye yalnız bir adet atanırken (2490) daha sonra gerektiğinde birden fazla da atanması öngörüldü (2886, m.13 ve 4734, m.6).

4734 sayılı yasa, yedek üye seçimini de uygun gördü.

2490 uygulamasında komisyon üyeleri yerlerine vekillerini gönderebilirken (m.29), 2886'da böyle bir yetki tanınmadı, ihaleye katılamayacağı anlaşılan bir üyenin yerine ita amirince başka bir elemanın görevlendirilmesi olanağı sağlandı¹⁶. 4734 uygulamasında, ihaleye katılamayan üye yerine yedek üyenin alınması uygun görüldü. Komisyonun oluşumunda her üyenin işlevi farklı olduğu için, komisyonun eksiksiz toplanması istenildi.

Komisyonun çalışmasında oy çokluğu esas alındı, eşitlik halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluk kabul edildi. Üyelere çekimser kalma hakkı verilmedi. Karşı görüşte olanların gerekçelerini kararın altına yazıp imzalamaları istendi. Kararla ilgili sorumluluk, ilgi alanlarına bakılmaksızın tüm üyelere yüklendi.

Çalışmada incelenen Yapı İşleri İhale ve Sözleşme Yönetmeliğinde, Almanya'da, ihale komisyonu ile ilgili bir düzenleme bulunmamaktadır, ancak bazı maddelerde ihale uygulamasının komisyonlar eliyle yapıldığı (A bölümü, m.25.1A) anlaşılmaktadır.

İncelenen genelde Rusya'nın, ihale komisyonu oluşturduğu (m.2.6, 2.7) görülmektedir. Komisyonla proje bürosu, bilim araştırma ünitesi ve etüdü yapan uzmanların görevlendirildiği, bu komisyona, gerektiğinde, ön araştırma yapılması, ihale evraklarının hazırlanması, ön inceleme şartlarının belirlenmesi, önerilerin değerlendirilmesi, ihaleyi kazanacak isteklide aranacak niteliklerin belirlenmesinde, mühendislik-danışmanlık hiz-

¹⁶ 200/1 Sıra no.lu DİG (m. E.1.g) (Yüksel, 2002)

Tablo.3.2. İhale komisyonu

İhale Komisyonu	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İhale komisyonu üyeleri									
Komisyon başkanı	✓	✓	✓						✓
Maliye elemanı	✓	✓	✓						✓
Teknik eleman	✓	✓	✓						✓
İdareden memur	✓	✓	✓						
Uzman üye sayısı									
Bir adet	✓								
Birden fazla		✓							
Yedek üye seçimi uygundur			✓						
Üye yerine vekil gönderilebilir	✓								
Katılmayan üye yerine başka eleman görevlendirilebilir		✓							
Komisyon eksiksiz toplanır	✓	✓	✓						
Kararlar oy çokluğuyla alınır	✓	✓	✓					✓	
Eşitlik halinde başkanının bulunduğu taraf çoğunluk kabul edilir	✓	✓	✓						
Üyeler çekimser kalamaz	✓	✓	✓						
Karşı görüşte olanlar gerekçelerini kararın altına yazıp imzalarlar	✓	✓	✓						
İhale komisyonunun görevlendirebildikleri									
Proje bürosu								✓	
Bilim araştırma ünitesi								✓	
Etüd yapan uzman								✓	
Komisyon ön araştırma yaptırabilir								✓	
Komisyonun görevleri									
Belgeleri değerlendirmek								✓	
Gerekli elemelerin yapılması								✓	
Kazananı belirlemek								✓	
İlanda belirtilen zamanda toplanmak								✓	
İhaleye katılanların dosyalarındaki belgelerin tamam ve imzalı olup olmadığını, önerilen fiyatın şartsız olması bakımından incelemek								✓	
Verilen önerileri; ihale evrakı ve şartlarına göre değerlendirmek								✓	
İki aşamalı ihalelerde verilen teklifleri ticari ve teknik komisyona göndermek,								✓	
Yasaya göre ihaleyi 1 ve 2. sırada kazananları belirlemek								✓	
İhale tutanaklarını tutmak								✓	
İhalenin iptaline (feshine) veya yenilenmesine karar vermek								✓	

3.3 İhale İşlem Dosyası

2490 sayılı yasada ihale işlem dosyalarıyla ilgili hükümler bulunmamaktadır. 2886 sayılı yasayla 4734 sayılı yasada ihale işlem dosyalarıyla ilgili

hükümler bulunmaktadır. Bunlar büyük oranla örtüşmektedir, bazı terimlerde ufak ayrıntılara yer verilmektedir, örn. 2886 sayılı yasada şartname ve ekleri dosyada bulunurken 4734 sayılı yasada doğrudan ihale dokümanı dosyada yer almaktadır.

Alman VOB'da ihale işlem dosyasına yönelik hükümler bulunmamaktadır.

Rus mevzuatında ihale işlem dosyasının düzenlenmesiyle ilgili kurallara yer verilmemektedir.

İran ihale yasasında ihale işlem dosyası düzenlenmesine ilişkin hükümler bulunmamaktadır.

Tablo.3.3 İhale işlem dosyası

İhale işlem dosyası	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1			2	3					4
Her iş için düzenlenir		✓	✓						
Onay belgesi		✓	✓						
Yaklaşık maliyete ilişkin hesap cetveli		✓	✓						
İhale dokümanı			✓						
Şartname ve ekleri		✓							
İlan metinleri		✓	✓						
Gerekli projeler		✓							
Aday veya isteklinin sunduğu başvuru ya da teklifler			✓						
Diğer belgeler		✓	✓						
İhale komisyonu tutanakları			✓						
İhale komisyonu kararları			✓						
Sözleşme tasarısı	✓								

3.3.1 İhale, ön yeterlik dokümanı ve idari şartname içeriği

İhale dokümanı

2490 sayılı yasada ihale dokümanı ile ilgili hükümler bulunmamaktadır.

2886 sayılı yasayla ihale dokümanı kavramı bulunmamaktadır ve dolayısıyla hükümler bulunmamaktadır.

4734 sayılı yasasında ihale dokümanı içeriği hakkında hükümler bulunmamaktadır, ancak yasanın tanımlar bölümünde “ihale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde; isteklilere talimatları da içeren idari şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgileri” şeklinde bir tanımlama yapılmaktadır.

Alman mevzuatında ihale dokümanı içeriği hakkında kurallar bulunmaktadır. Buna göre ihale dokümanı ihale evrakından ve davet yazısından oluşmaktadır. Davet yazısında ihale evrakında bulunanların dışında tekli fi hazırlayabilmek için gerekli olan tüm bilgiler verilmektedir. Mevzuatın dokuzuncu maddesinin beşinci fıkrasının iki no.lu bendinde asgari gerekli olan bilgilerin hangileri olduğu belirtilmektedir. İhale evrakı hakkında maddeler dokuz ve on fıkra bir bent iki, fıkra iki ila dörde atıfta bulunmaktadır. Dokuzuncu maddede yapılacak iş tanımı hükümlere bağlanmaktadır. Onuncu maddenin ilgili fıkralarında sözleşme eki dokümanları içeriklerine yönelik hükümler bulunmaktadır.

Rus mevzuatında ihale dokümanının hazırlanması ile ilgili düzen, içerik ve koşullar kurum tarafından tanımlanan kurallara göre ihale komisyonu belirlemektedir, dokümanın temini de ihale komisyonunun tanımladığı kurallara göre yapıldığı hükmüne bağlanmaktadır.

İran mevzuatında ihale dokümanında bulunması gereken bilgilerin hangileri olduğu hakkında bilgiler bulunmaktadır. Bu bilgiler tabloda verilmektedir.

İhale ön yeterlik dokümanı

2490 sayılı yasada ihale ön yeterlik dokümanı hakkında kurallar bulunmamaktadır.

2886 sayılı yasada ihale ön yeterlik dokümanı ile ilgili hükümler bulunmamaktadır.

4734 sayılı yasanın yirmi yedinci maddesinde ihale ön yeterlik dokümanında adaylarda aranılan şartlara, ön yeterlik kriterlerine ve gerekli diğer belge ve bilgilere yer verileceği belirtilmektedir.

Rus mevzuatında ihale ön yeterlik dokümanı hakkında bilgiler bulunmaktadır. Dört numaralı şıkta ön inceleme konusuna değinilmektedir. Ön

incelemeyle ilgili belgelerde bulunması gereken bilgiler tabloda verilmektedir. Ön inceleme bilgilere 4734 sayılı yasada ön yeterlik değerlendirilmesine benzer bir izlek olduğu düşünülmektedir.

Alman mevzuatında ön yeterlik dokümanına yer verilmemektedir.

İran ihale yasasında ön yeterlik dokümanlarına ilişkin hükümler bulunmamaktadır.

İdari şartname

2490 sayılı yasada idari şartnamenin hangi şekilde düzenleneceği ya da asgari içermesi gereken bilgiler hakkında hükümler bulunmamaktadır.

2886 sayılı yasada aynen 2490 sayılı yasada olduğu gibi doğrudan idare şartnameleri ilgili kurallar bulunmamaktadır.

4734 sayılı yasasının yirmi yedinci maddesinde ihale ve ön yeterlik dokümanının tanımı bulunup idari şartnamede yer alması zorunlu hususlarına değinilmektedir. Bu maddede ihale ve ön yeterlik dokümanlarının kısa tanımlamaları verilir idari şartnamelerde bulunması gereken konulara da yer verilmektedir. Önceki iki yasada bu konuya yönelik hükümler bulunmamaktaydı.

VOB'un tüm kısımlarında idari şartnamelere yönelik hükümler bulunmamaktadır.

Rus mevzuatında idari şartnameyle ilgili doğrudan hükümler bulunmamaktadır.

İran mevzuatında idari şartnameye yönelik kurallar bulunmamaktadır.

Rusya mevzuatının 5.2.4.no.lu şıkta ihale dokümanının “tekliflerin verilmesi şekli ve düzeni” bölümünde kapsamı gösterilmektedir. İhale dokümanında bunun düzeltilmesi ve imzalanması ile ilgili teknik ve yasal koşullar, ihale dosyasının düzenlenmesi, teslim ve adet sayısına ilişkin koşullar, ihale dokümanının teslim süresi ve teslim edileceği adres, ihale dokümanının teslim alacak kişi ve görevi, tekliflerin hazırlanması ve sunulması için isteklilere verilecek ek süre ve koşulları, ihale komisyonuna teklif verilmesinden sonra teklifin sunumu ve değişiklik yapılması ile ilgili kurallar tekliflerin verilmesi şekli ve düzeninin kapsamında bulunmaktadır.

Basit yapılarda teklifin oluşacağı belgeler gerekli ve istenen esas dokümanlar olarak ikiye ayrılmaktadır. Gerekli dokümanlar, ihaleye katılma istek yazısı, ihale doküman bedeli makbuzunun ve teminatın kopyası olarak saymak mümkündür. İstenen esas belgeler şunlardır; açıklayıcı bilgiler olarak tapı ve montaj işleri iş programı: tapu ve montaj işleri hacmi, bitirme tarihleri, işçi sayısı ve uzmanlıkları, kullanılan iş makineleri, şantiye planı: şantiye alanı, geçici yapıların planı, geçici elektrik ve aydınlatma hatları, ısıtma ve su temini, şantiye içi ulaşım, vinçlerin yerleşimi ve hareket güzergâhı, telefon ve haberleşme, çevre güvenliği ve alternatif teklif. İstekli gerekli durumlarda ana teklifin dışında alternatif teklif sunar. Bu alternatif teklif ihale şartlarına uymayan, ancak kuruma daha yüksek teknik ve ekonomik kazanç sağlayacak şekilde olur. İstenen esas belgelerde isteklinin maddi durumu hakkında bilgi verecekler şunlardır; ödeme gücü, net çalışma sermayesi, tüm aktiflerin verimlilik katsayısı, öz sermayenin verimlilik katsayısı ve dönen varlık oranı.

Karmaşık yapılarda teklifin oluşacağı belgeler gerekli ve istenen esas dokümanlar olarak ikiye ayrılmaktadır. Gerekli dokümanlar olarak ihaleye katılma istek yazısı ve ihale doküman bedeli makbuzunun ve teminatın kopyası istenmektedir. İstenen esas belge olarak açıklayıcı bilgiler grubu bulunmaktadır; yapı ve montaj işleri iş programı: yapı ve montaj işleri hacmi, bitirme tarihleri, işçi sayısı ve uzmanlıkları, kullanılan iş makineleri, taşeron listesi, şantiyenin organizasyonu, kullanılan teknoloji ve yapı makineleri, ayrıca kullanılacak teknolojiyi geleneksel teknolojiye göre avantajları, şantiye planı: şantiye alanı, geçici yapıların planı, geçici elektrik ve aydınlatma hatları, ısıtma ve su temini, şantiye içi ulaşım, vinçlerin yerleşimi ve hareket güzergâhı, telefon ve haberleşme, çevre güvenliği, inşaat süresince oluşacak ekolojik tehlike, şantiye, yer altı suları, komşu arazinin ve havanın kirlenmesini önleyecek tedbirler. İstekli gerektiğinde, asıl teklifin dışında alternatif tekliflerini sunar. Bu alternatif teklif, ihale şartlarına uymayan, ancak kuruma, daha yüksek teknik ve ekonomik kazanç sağlayacak şekilde olur. İsteklinin maddi durumu hakkında bilgi şunlardır; ödeme gücü, net çalışma sermayesi, tüm aktiflerin verimlilik katsayısı, öz sermayenin verimlilik katsayısı ve dönen varlık oranı.

Tekiflerin hazırlanmasında ihaleye katılmak için önerilen formlar, şemalar, çizimler ve diğer dokümanlar ve açıklama formu (organizasyon şe-

ması, iş programı, kullanılacak malzeme ve iş kaynakları, yapı makineleri, ulaşımda yararlanılacak şirketler, satınalmacılar, çalışma süresi, kullanılacak personelin temini, çalışanların kalacakları yerlerin sosyal tesislerin sağlanması, ücret ödeme programı, çevre korunması, iş güvenliği, yönetim kadrosu ve diğer bilgiler) kullanılması doğrudur.

Tablo.3.4 İhale, ön yeterlik dokümanı ve idari şartname içeriği

İhale, ön yeterlik dokümanı ve idari şartname içeriği	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	R	i	
1								2	3	4
İhale dokümanı										-
İsteklilere talimatları da içeren idari şartnameler		✓								
Yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler		✓								
Sözleşme tasarısı		✓								
Gerekli diğer belge ve bilgiler bulunur		✓								
Davet yazısı				✓	✓	✓	✓			
İşin türü ve kapsamı, işin yeri				✓	✓	✓	✓			
Bitirme süresi için olası koşullar				✓	✓	✓	✓			
İşverenin unvanı ve açık adresi ve ihale komisyonunun unvanı ve açık adresi				✓	✓	✓	✓			
Ek belgelerin istenebileceği ve görülebileceği makamın unvanı ve adresi				✓	✓	✓	✓			
İstenildiğinde, bu ek belgelerin gönderilmesi için ödenecek miktar ve usulleri				✓	✓	✓	✓			
İhalenin türü (madde 3)				✓	✓	✓	✓			
Yapılacaksa iş yerinin gösterilmesi				✓	✓	✓	✓			
Varsa ihale dokümanının bilgisayar ortamında düzenlenmesinin kabulü				✓	✓	✓	✓			
Yazılı önerilerin tanımlanması (veya bilgisayar ortamında tanımlanması)				✓	✓	✓	✓			
Gerektiğinde bilgisayar ortamındaki adresin belirlenmesi				✓	✓	✓	✓			
Teklif zarflarının açılış yeri ve zamanı (teklif verme süresinin sonu, madde 18 fıkra 2) ve ayrıca tekliflerin açılmasında bulunabilecek olan kişiler hakkında bilgi (madde 2 fıkra 1 cümle 1)				✓	✓	✓	✓			
Varsa idarenin isteklinin yeterlik değerlendirmesi için istediği dokümanlar (madde 8 fıkra 3 ve 4)				✓	✓	✓	✓			
İstenilen teminat miktarı				✓	✓	✓	✓			
Değişiklik önerileri ve ek teklifler (bak. bent 4)				✓	✓	✓	✓			

Tablo.3.4. İhale, ön yeterlik dokümanı ve idari şartname içeriği (devamı)

İhale, ön yeterlik dokümanı ve idari şartname içeriği	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	R	I
1	2	3	4						
Teklifin geçerlilik süresi, teklif süresinin uzatılması veya durdurulmasına ilişkin şartlar								✓	
İhalenin yapılış düzeni								✓	
İhalenin yapılış ve sözleşme uygulaması mevzuata göre yapılır								✓	
Zarfların açılış tarihi								✓	
Tekliflerin değerlendirilmemesine ilişkin nedenler								✓	
İhaleyi kazananın belirlenmesi ve ihale sonucunun onaylanması								✓	
İhale dokümanlarının bedeli ve ödeme şartı ve şekli								✓	
Kurumun uygun gördüğü değerler üzerinden, miktarı ihale bedelinin % 3'ünü geçmeyecek, teminat verilme şartı ve düzeni. Teminat bedeli; banka garantisi (teminat mektubu), nakit veya kefalet şeklinde olabilir								✓	
İhaleyi kazananı hangi evrakın imzalanacağına bildirilmesi								✓	
İhale sonuçlarının isteklilere bildirilme biçimi ve süresi								✓	
İhaleyi kazananla görüşme şekli ve süreleri								✓	
Tekliflerin veriliş şekli ve düzeni								✓	
İhale dokümanının düzeltilmesi ve imzalanması ile ilgili teknik ve hukuki şartlar								✓	
İhale dosyasının düzenlenme, teslim ve nüsha sayısına ilişkin şartlar								✓	
İhale evrakın teslim süresi ve teslim edileceği adres								✓	
İhale evrakını teslim alacak kişi ve görevi								✓	
Tekliflerin hazırlanması ve sunulması için isteklilere verilecek ek süre ve şartları								✓	
İhale komisyonuna teklif verilmesinden sonra teklifin sunumu ve değişiklik yapılması ile ilgili kurallar								✓	
İhale evrakı				✓	✓	✓	✓		
Ön yeterlik/ön inceleme dokümanı									
adaylarda aranan şartlara, ve	✓								
ön yeterlik kriterlerine	✓								
gerekli diğer belge	✓								
Yapının ad ve adres bilgileri, ihaleye konu olan işin tanımı, yapılacak iş veya hizmetin genel özellikleri									✓
Ön inceleme süresi, ihale evrakının satın alınması, önerilerin verilmesi									✓
Yapılacak sözleşmede kredi / finansal ve diğer şartların tanımı, Standartlar hakkında bilgi									✓
Şantiye, coğrafik yapı, jeoloji ve diğer doğal koşullar, altyapı ve yerel kaynakların tanımı,... hakkında kısa bilgi									✓
İdari şartname									
İşin adı, niteliği, türü ve miktarı, hizmetlerde iş tanımı	✓								
İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası	✓								

Tablo.3.4. İhale, ön yeterlik dokümanı ve idari şartname içeriği (devamı)

İhale, ön yeterlik dokümanı ve idari şartname içeriği	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	R	I
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
İhale usulü, ihale tarih ve saati ile tekliflerin nereye verileceği	✓								
İsteklilere talimatlar	✓								
İsteklilerde aranılan şartlar, belgeler ve yeterlik kriterleri	✓								
İhale dokümanında açıklama isteme ve yapılma yöntemleri	✓								
Tekliflerin geçerlilik süresi	✓								
İhaleye konsorsiyumların teklif verip veremeyeceği, ihale konusu işin tamamına veya bir kısmına teklif verilmesinin mümkün olup olmadığı, mal alımı ihalelerinde alternatif teklif verilir verilemeyeceği, verilebilecekse alternatif tekliflerin nasıl değerlendirileceği	✓								
Ulaşım, sigorta, vergi, resim ve harç giderlerinden hangisinin teklif fiyatına dâhil olacağı	✓								
Tekliflerin alınması, açılması ve değerlendirilmesinde uygulanması gereken ve bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar	✓								
İhale kararının alınmasından sözleşmenin imzalanmasına kadar uygulanması gereken ve bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar	✓								
İhalenin sadece yerli isteklilere açık olup olmadığı ve yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağı	✓								
Teklif ve sözleşme türü	✓								
Geçici ve kesin teminat oranları ile teminatlara ait şartlar	✓								
İhale saatinden önce ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu	✓								
Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu	✓								
İhale konusu işin başlama ve bitirme tarihi, yapılma yeri, teslim şartları ve gecikme halinde alınacak cezalar	✓								
Ödeme yeri ve şartlarıyla avans verilir verilmeyeceği, verilecekse şartları ve miktarı ile sözleşme konusu işler için eğer ödenecekse fiyat farkının ne şekilde ödeneceği	✓								
Süre uzatımı verilebilecek haller ve şartları ile sözleşme kapsamında yaptırılabilir iş artışları ile iş eksilişi durumunda karşılıklı yükümlülükler	✓								
Vergi, resim ve harçlar ile sözleşme ile ilgili diğer giderlerin kimin tarafından ödeneceği	✓								
Yapım işlerinde iş ve işyerinin sigortalanması ile yapı denetimi ve sorumluluğuna ilişkin şartlar	✓								
Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar	✓								
Anlaşmazlıkların çözümü	✓								

3.3.2 İhale ve ön yeterlik dokümanının verilmesi

2490 sayılı yasada ihale dokümanı hakkında kuralların bulunmadığından dolayı bu dokümanlarının verilmesiyle ilgili hükümler de bulunmamaktadır.

2886 sayılı yasada ihale dokümanı ile ilgili hükümler bulunmamaktadır. Bu dokümanların verilmesine ilişkin bilgiler bulunmamaktadır.

4734 sayılı yasanın yirmi sekizinci maddesin gereğince ihale ve ön yeterlik dokümanı idarede bedelsiz görülebilmektedir, ancak, ön yeterlik veya ihaleye katılmak isteyen isteklilerin bu dokümanı satın almaları zorunlu olmaktadır. Dokümanın bedeli, basım maliyetini aşmayacak ve rekabeti engellemeyecek şekilde idare tarafından tespit edileceği hükmüne bağlanmaktadır.

Alman mevzuatında ön yeterlik dokümanı hakkında bilgiler verilmemektedir. Ancak ihale dokümanının verilmesine ilişkin giderlere yönelik kurallar bulunmaktadır.

Rus mevzuatında ihale ve ön yeterlik dokümanının verilmesine yönelik kurallara bulunmamaktadır.

İran ihale yasasında ihale ya da ön yeterlik dokümanının verilmesine ilişkin hükümler bulunmamaktadır.

Tablo.3.5 İhale ve ön yeterlik dokümanının verilmesi

İhale ve ön yeterlik dokümanının verilmesi	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İhale ve ön yeterlik dokümanı idarede bedelsiz görülebilir			✓						-
Ancak, ön yeterlik veya ihaleye katılmak isteyen isteklilerin bu dokümanı satın almaları zorunludur			✓						
Doküman bedeli, basım maliyetini aşmayacak ve rekabeti engellemeyecek şekilde idarelerce tespit edilir			✓						
Açık ihalelerde iş tanımı ve diğer dokümanlar için bir bedel istenebilir.				✓	✓	✓	✓		
Bu bedel, idarenin iş tanımı ve diğer belgelerin çoğaltılma maliyetinden ve ilgili isteklilere postalamaya giderlerinden daha fazla olamaz; bu bilgisayar ortamındaki iletim için de geçerlidir				✓	✓	✓	✓		
İlanda (madde 17 fıkra 1), bu bedel ve bedelin geri istenmeyeceği belirtilir.				✓	✓	✓	✓		
Sınırlı ve serbest ihalelerde bütün evrak ücretsiz verilir				✓	✓	✓	✓		

3.3.3 İhale dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması

2490 sayılı yasayla ihale dokümanında değişiklik ya da açıklama yapılması konularına hükümler getirmemektedir.

2886 sayılı yasada ihale dokümanında değişiklik ya da açıklama yapılmasına yönelik kurallar konulmamaktadır.

4734 sayılı yasanın yirmi dokuzuncu maddesinde ihale dokümanında değişiklik ya da açıklama yapılmasına ilişkin hükümler bulunmaktadır.

Alman mevzuatında ihale dokümanında değişiklik ya da açıklama yapılması konusuna değinmemektedir. VOB'un birinci, ikinci ve üçüncü kısımlarına göre yirmi birinci madde gereğince ihale dokümanı üzerinde değişiklik yapılamamaktadır.

Rus uygulamasında ihale dokümanı hakkında değişiklik ya da açıklama yapılmasına yönelik hükümler bulunmamaktadır.

İran ihale yasasında ihale dokümanında değişiklik ya da açıklama yapılmasına ilişkin kurallara yer verilmemektedir.

Tablo.3.6 İhale dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması

İhale dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İlân yapıldıktan sonra ihale dokümanında değişiklik yapılmaması esastır			✓	✓	✓	✓			-
Değişiklik yapılması zorunlu olursa, bunu ve gerektiren sebep ve zorunluluklar bir tutanakla tespit edilerek önceki ilânlar geçersiz sayılır			✓						
iş yeniden aynı şekilde ilân olunur			✓						
Ancak, ilân yapıldıktan sonra, tekliflerin veya işin etkileyebilecek hatalar veya eksikliklerin tespit edilmesi ihale dokümanında değişiklikler yapılabilir.			✓						
değişikliklere ilişkin ihale dokümanının bağlayıcı bir parçası olan zeyilname, son teklif verme gününden en az on gün öncesinde ihale dokümanı alanların tamamına gönderilir.			✓						
Zeyilname ile yapılan değişiklikler nedeniyle ek süreye ihtiyaç duyulması halinde, ihale tarihi bir defaya mahsus olmak üzere en fazla yirmi gün zeyilname ile ertelenebilir.			✓						

Tablo.3.6. İhale dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması (devamı)

İhale dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması		2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Zeyilname düzenlenmesi halinde, teklifini bu düzenlemeden önce vermiş olan isteklilere tekliflerini geri çekerek, yeniden teklif verme olanağı sağlanır			✓						
	son teklif verme gününden yirmi gün öncesine kadar yazılı olarak açıklama talep edebilir.			✓						
	Talebin uygun görülmesi halinde açıklama, bütün isteklilere son teklif verme gününden on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde ve açıklama talebinde bulunan istekli belirtilemeksizin yazılı olarak gönderilir			✓						

3.3.4 Bedel tahmini

2490 sayılı yasanın onbeşinci maddesiyle bedel tahmini hükme bağlanmaktadır. Buna göre satın alınacak, satılacak, kiraya verilecek eşya, levazım, gayrimenkuller, belli tarifesi olmayan taşıtlarla yapılacak taşıma işlerinin tahmini bedelleri satın alma komisyonu tarafından tespit ettirmektedir. Borsa, ticaret odası, belediye, fen adamlarından ve bilirkişilerden araştırması için fiyat istenmektedir.

2886 sayılı yasanın dokuzuncu maddesinde tahmin edilen bedelin tespiti-ne ilişkin hükümler bulunmaktadır.

4734 sayılı yasanın dokuzuncu maddesinde yaklaşık maliyet kavramı bulunmaktadır. Eski yasalarda olduğu gibi burada da fiyat araştırmalarına yer verilmektedir. Diğer yasalarda olduğu gibi burada da bir tutanak hazırlanmaktadır. Ancak 4734 sayılı yasada yaklaşık maliyetin tespit edildiği ve dayanaklarıyla birlikte hesap cetvelinde gösterileceği belirtilmektedir. Eski yasalarda yalnızca tutanağın düzenleneceği belirtilmişti.

VOB'da yaklaşık maliyet ya da tahmini bedele yer verilmemektedir. Burada yalnızca eşik değer kapsamında tahmini bir bedele yer verilmektedir. Eşik değerle VOB'un hangi kısmı uygulanacağı tespit edilmektedir,

ancak bu bedelin tespitinde uygulanacak herhangi bir kurala ilişkin hüküm bulunmamaktadır.

Rus uygulamasında tahmini bedel ya da yaklaşık maliyeti gibi kavramlar bulunmamaktadır.

İran ihale yasasında tahmini bedelin belirlenme şekline yönelik hükümler bulunmayıp tahmini bedel ihale ilanında belirtilmektedir.

Tablo 3.7 Yaklaşık maliyet

Yaklaşık maliyet	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İhalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir			✓						-
İhale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmez			✓						
İsteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz			✓						
Satın alınacak, satılacak, kiraya verilecek eşya, levazım, gayrimenkuller, belli tarifesi olmayan taşıtlarla yapılacak taşıma işlerinin tahmini bedelleri tespit edilir	✓								
İnşa, tamir, imar işlerinin keşif bedelleri tespit edilir	✓								
Tahmini bedel tutanakla tespit edilir	✓	✓							
Tutanak asıl evrak olarak saklanır	✓	✓							
Satın alma komisyonu bedel tahmini yaptırır	✓								
Komisyon araştırması için bilgi istenir ya da tespit ettirilir									
Borsa	✓	✓							
Ticaret odası	✓	✓							
Belediye	✓	✓							
Fen adamlarından	✓	✓							
Bilirkişiler	✓	✓							
Kanun/talimat varsa buradaki fiyatlar tahmin edilen bedele esas alınıp araştırma yaptırılmayan durumlar									
İnşa	✓	✓							

Tablo.3.7. Yaklaşık maliyet (devam)

Yaklaşık maliyet	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tamir									
İmal işlerine									
Gerektiğinde bedel araştırması yaptırılır	✓								

3.3.5 Şartname

2490 sayılı yasanın altıncı maddesiyle hükme bağlanmaktadır.

2886 sayılı yasanın yedinci ve sekizinci maddelerinde şartnamelere yönelik hükümler bulunmaktadır.

İran yasasında ihale dokümanı hakkında hükümler bulunmaktadır, ancak şartnameyle ilgili bilgiler bulunmamaktadır.

Rus mevzuatında ihale dokümanı ile ilgili hükümler bulunup da şartnameyle ilgili bilgiler bulunmamaktadır.

Tablo 3.8. Şartname

Şartname	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin idarelerce hazırlanması esastır.			✓						-
Ancak, mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özelliği nedeniyle idarelerce hazırlanmasının mümkün olmadığının ihale yetkilisi tarafından onaylanması kaydıyla, teknik şartnameler bu Kanun hükümlerine göre hazırlattırılabilir			✓						

Tablo.3.8. Şartname (devam)

Şartname	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir			✓						
Teknik kriter			✓						
Verimliliği sağlayacak			✓						
Fonksiyonelliği sağlayacak			✓						
Rekabeti engelleyici hususlar içermeyecek			✓						
Bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlayacaktır			✓						
Teknik şartnamelerde, varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemeler de yapılır			✓						
Teknik özelliklere ve tanımlamalara yer verilir			✓						
Marka belirtilemez			✓						
Model belirtilemez			✓						
Patent belirtilemez			✓						
Menşei belirtilemez			✓						
Kaynak belirtilemez			✓						
Ürün belirtilemez			✓						
Belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilmeyecektir			✓						
Ulusal ve/veya uluslararası teknik standartların bulunmaması veya teknik özelliklerin belirlenmesinin mümkün olmaması hallerinde "veya dengi" ifadesine yer verilmek şartıyla marka veya model belirtilebilir			✓						
Şartnamelerde taahhüdün taalluk ettiği maddelerin mahiyetine göre konulacak hususi ve fenni şartlardan başka umumi surette aşağıdaki hususların da gösterilmesi lazımdır	✓								
Taahhüdün taalluk ettiği maddelerin mahiyeti, miktar ve vasfı ve gayrimenkul satış icarlarında gayrimenkulün yeri ve hududu	✓								
Satın alınacak eşyanın yeri malı olup olmayacağı ve yaptırılacak hizmetler için yalnız yerli vasıta ve maddelerden istifade edilip edilmeyeceği	✓								
Taahhüdün müddeti, ne zamandan başlayacağı, taahhüdün vaktinde yapılmadığı veya tamamlanmadığı takdirde verilecek cezalar	✓								
Taahhüdün yapılacağı yer, teslim ve tesellüm suretleri, taahhüt bedelinin aktin yapıldığı tarihte meri olan mali hükümlere uygun olacak tediye tarzları ve yerleri	✓								
Mukavele tatbik edilirken bazı resim ve masrafların akti yapan daire tarafından ayrıca verilmesi şart konulmuş ise bunların nelerden ibaret olduğu	✓								

Tablo.3.8. Şartname (devam)

Şartname	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Muvakkat ve kati teminat miktarı	✓								
Taahhüdün bir kısmını veya tamamını yapmayanların teminatı	✓								
üzerinde ihaleyi yapan dairelerin bu kanuna göre taşıdığı haklar	✓								
İhale merkezin emriyle yapılacak işlerden ise komisyonun merkeze	✓								
ilk işarından itibaren en çok 15 gün içinde müteahhide kati kararın									
bildirileceği									
45 nci madde hükmünce hususi mahiyeti itibarıyla artırma ev	✓								
eksiltmenin iktidarlarına güvenilir istekliler arasında yapılması lazım									
olan hallerde istenilen şartlar ve vesikalar.									
Şartnamelere «i» fıkrası hükümlerinin konulması, vilayet hususi	✓								
idareleri ve belediyeler için Dâhiliye Vekâletinin, diğer Devlet daire									
ve müesseseleri için Vekiller Heyetinin müsaadesiyle olabilir)									
Şartnamelerde gayri fenni veya husulü halen imkânsız kayıt ve şart	✓								
bulunduğu anlaşıldığı takdirde komisyonlar alakadar daireye									
şartnameleri ıslah ettirmek üzere ihaleyi tehir ve yeniden tanzim									
olunacak şartnameyi 12 nci maddeye göre ilan ederler.									
Devlet Dairelerinin umumi ve müşterek ihtiyaçları için birbirine	✓								
benzeyen işlerin mahiyetlerine göre inşaat, yiyecek, giyecek veya									
yakılacak gibi ihtiyaçların alınmalarında esas olmak üzere									
şartnamenin umumi ve müşterek esaslarını tayin eden ve hususi									
şartları alakalı dairelerce lüzumunda ilave olunan formüller									
hazırlamağa ve bunarı Devlet Daire ve müesseselerinde tatbik etmeğe									
İcra Vekilleri Heyeti yetkilidir.									
İhale konusu işlerin her türlü özelliğini belirten şartname ve varsa	✓								
ekleri idarelerce hazırlanır									
Bu şartnamelerde işin mahiyetine göre konulacak özel ve teknik									
şartlardan başka genel olarak aşağıdaki hususların da gösterilmesi									
zorunludur									
İşin niteliği, nevi ve miktarı	✓								
Taşınmaz malların satışı, kiraya verilmesi, trampa edilmesi ve	✓								
üzerlerinde mülkiyetin gayri ayni hak tesisinde tapu kayıtlarına									
göre yeri, sınırı, yüzölçümü, varsa pafta, ada ve parsel numarası									
ve durumu									
Tahmin edilen bedeli, geçici teminat miktarı ve kesin teminata	✓								
ait şartlar									
İşin yapılma yeri, teslim etme ve teslim alma şekil ve şartları	✓								
İşe başlama ve işi bitirme tarihi, gecikme halinde alınacak	✓								
cezalar									
İsteklilerde aranılan şartlar ve belgeler	✓								

Tablo.3.8. Şartname (devam)

Şartname	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İhaleyi yapıp yapmamakta ve uygun bedeli tespitte idarenin serbest olduğu	✓								
İhale kararının karar tarihinden itibaren en geç 15 işgünü içinde ita amirince onaylanacağı veya iptal edilebileceği	✓								
Vergi, resim ve harçlarla sözleşme giderlerinin kimin tarafından ödeneceği	✓								
Ödeme yeri ve şartlarıyla avans verilir verilmeyeceği, verilecekse şartları ve miktarı	✓								
Sözleşme konusu işlerin malzeme veya birim fiyatlarındaki değişiklikler nedeniyle eğer ödenecekse fiyat farkının ne şekilde ödeneceği	✓								
Süre uzatımı verilebilecek haller ve şartları	✓								
İşin süresinden önce bitirilmesinde fayda görülen hallerde erken bitirme primi verilecekse miktarı, şartları ve ödeme şekli	✓								
İhtilafların çözüm şekli	✓								
Bakanlar Kurulu tip şartnamelerin genel ve ortak esaslarını belirlemeye yetkilidir	✓								
Bakanlar Kurulu şartnamelere konulmak üzere yasada sayılan hususlarla ilgili veya bunlar dışındaki konularda genel esaslar tespit etmeye yetkilidir	✓								
İhale konusu işin teknik gereklilikleri (şartname – bak. Ek TS fıkra 1) tüm isteklilere aynı şekilde ulaşılabilir olmalı ve yasadışı şekilde rekabeti engellememeli							✓		
Yapılacak işler tüm adayların tarifi aynı şekilde anlayacak ve kapsamlı ön hazırlıklar yapılmaksızın fiyatları emniyetle oluşturabilecek derecede kesin ve esaslı tanımlanır				✓					
Gerekebilecek imalat kalemleri istisna olarak yapılacak iş tanımına alınabilir				✓					
Eklenen saat ücretli işler yalnızca kesinlikle gereken miktarda yapılacak işlerin tanımına dâhil edilebilir				✓					
Yükleniciye etkilemeyeceği ve fiyat ve süreye etkisini önceden tahmin edemeyeceği koşul ve olayların olağandışı sorumluluğu yüklenemez				✓					
Fiyatı kesin olarak belirlenmesine imkân vermek için bütün etkenler belirlenip ihale dokümanında belirtilir				✓					
Gerektiğinde tamamlanmış işin amacı ve öngörülen kullanımı belirtilir				✓					
İşin uygulanmasındaki belirleyici etkenler, örn. zemin, su/zemin suyu durumu, adayın yapıma ve uygulamaya etkilerini yeterince değerlendirebilecek şekilde tarif edilir				✓					

Tablo.3.8. Şartname (devam)

Şartname	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Yapım işleri genel teknik sözleşme şartlarının 0 no.lu fıkrasının 'yapılacak işin tanımının hazırlanmasında dikkat edilecek hususlar' dikkate alınır				✓					
Yapılacak işin tanımında alışlagelmiş ifadelerin kullanımına dikkat edilir				✓					
İhale konusu işin teknik gereklilikleri tüm isteklilere aynı şekilde ulaşılabilecek olmalı ve uygun olmayan şekilde rekabeti engellemeli				✓					
Teknik şartnameler ihale dokümanında belirtilir				✓					
Teknik şartnamelerin hazırlanış biçimi				✓					
Ek TS de bulunan teknik şartnamelere atıfta bulunarak sırasıyla, AB standartlarından alınan ulusal standartlar, Avrupa teknik izinler, Ortak teknik şartnameler, Uluslararası standartlar ya da Avrupa standardizasyon kuruluşların hazırladığı diğer teknik standartlar, eğer bu standart ve şartnameler bulunmuyorsa, yapımların planlama, hesaplama ve uygulama ve ürünlerin uygulanmasında kullanılan ulusal standartlar, ulusal teknik izinler ya da ulusal teknik şartnameler. Atıflar 'ya da dengi' ekiyle yapılacaktır				✓			✓		
Yükleniciye ihale konusu hakkında tam fikir verecek ve idareyi işin ihale edilebilmesini sağlayacak, yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde yapılır				✓			✓		
Yukarıdakilerin karışımı şeklinde, yani yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere uyumluluk varsayımı aracı olarak fıkra 1'deki şartnamelere atfen, yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde yapılır; belli nitelikler fıkra 1'deki şartnamelere ve fıkra 2'ye göre diğer nitelikler yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere atfen yapılır				✓			✓		
İdare yapılacak işin tanımında fıkra 6 bent 1, a no.lu alt bent deki şartnameleri atıfta bulunuyorsa, teklifin, kullanılan şartnamelere uymadığı gerekçesiyle reddedilemez eğer istekli teklifinde önerdiği çözümünün atıfta bulunan teknik şartname gerekliliklerine eşit şekilde uyduğunu, kanıtlarsa. Uygun kanıt üreticinin teknik tanımlaması ya da kabul görmüş makamın deney raporu olabilir				✓					

Tablo.3.8. Şartname (devam)

Şartname	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İdare teknik şartnameleri iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde belirliyorsa AB standartından alınan ulusal standarta ya da AB teknik izine, ortaklaşa teknik şartnameye, uluslararası standarta ya da AB standardizasyon kuruluşları tarafından hazırlanan teknik standartlarına uygun olan reddedemezler eğer bu şartnameler talep edilen iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklerle ilgiliyseler. İstekli teklifinde uygun araçlarla idareye ilgili kalemdeki standart idarenin iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere uygunluğu kanıtlar. Uygun kanıt üreticinin teknik tanımlaması ya da kabul görmüş makamın deney raporu olabilir				✓			✓		
İdare çevreyle ilgili nitelikleri iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde belirtiyorsa, AB, uluslararası ya da diğer çevre kalite belgelerinde tanımlanan şartnameleri kullanabilir, eğer:				✓			✓		
Bunlar işin konusu nitelikleri tanımlamaya uygunsa,				✓			✓		
Çevre kalite belgesinin talepleri bilimsel çalışmalarla elde edilmiş bilgiler temelinde hazırlandysa,				✓			✓		
Çevre kalite belgesi ilgili çevrelerin- örn. resmi kurumlar, tüketici, üretici, tacir ve çevre kuruluşları - katılabildiği yöntemle çıkarılırsa ve				✓			✓		
Çevre kalite belgesi tüm ilgililerce ulaşabilir ve edinebilirse				✓			✓		
İdare ihale dokümanında, çevre kalite belgeli işlerde, iş tanımında belirlenen teknik şartnamelerine uygunluk varsayıldığını, bildirebilir. Ancak idare herhangi farklı kanıt araçlarını, örn. üreticinin teknik belgeleri ya da kabul görmüş makamların deney raporlarını kabul etmeye mecburdur. Kabul görmüş makamlar uygulanan AB standartlarına denk olan deney ve kalibrasyon laboratuvarları ve denetleme ve sertifikalandırma kuruluşlarıdır. İdare diğer üye ülkelerinde bulunan kabul görmüş makamların sertifikalarını kabul eder				✓			✓		
İşin konusu gerektirmedikçe teknik şartnamelerde belli üretim ya da kaynak ya da özel yöntem ya da belli kaynağın ya da belli üretiminin markası, patenti, tipi belirtilemez eğer böylece belirli işletmeler ya da ürünler tercih edilir ya da dışlanırsa. Eğer işin konusu yeterince kesin ve genel anlaşılacak şekilde tanımlanamıyorsa, bu tür belirtmeler istisna olarak yapılabilir; belirtmelerde 'ya da dengi' ifadesine yer verilir				✓					
Keşifle iş tanımı				✓					

Tablo.3.8. Şartname (devam)

Şartname	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Yapılacak iş genellikle yapı işinin genel tarifıyla (tapı tanımı) ve imalat kalemlerinden oluşan keşifle tanımlanır				✓					
Gerektiğinde iş çizimle ya da numunelerle ya da başka bir şekilde açıklanır, örn. benzer işlere atıfta bulunarak, miktar veya statik hesaplarla. Uygulamaya esas olacak çizim ve numuneler açık ve kesin belirlenir				✓					
Anlaşma koşullarına, teknik sözleşme koşullarına veya meslek ahlakına göre istenilen işlere ait olan işler (madde 2 fıkra 1 VOB/B) ayrıca gösterilmek zorunda değildir				✓					
Keşif cetvelinde bir düzen sayısı altında yalnızca teknik özellik ve fiyat belirlenmesi açısından aynı türden işler gruplandırılır. Aynı türden olmayan işler bir düzen sayısı altında ancak bir imalat kalemi diğerini fiyat yönünden fazla etkilemeyecekse birleştirilebilir				✓					
İdare yapılacak işin tanımında fıkra 2 bent 1, a no.'lu alt bent deki şartnameleri atıfta bulunuyorsa, teklifin, kullanılan şartnamelere uymadığı gerekçesiyle reddedilemez eğer istekli teklifinde önerdiği çözümünün atıfta bulunan teknik şartname gerekliliklerine eşit şekilde uyduğunu, kanıtlarsa. Uygun kanıt üreticinin teknik tanımlaması ya da kabul görmüş makamın deney raporu olabilir							✓		
İşveren işe ilgi gösteren işletmeye istek üzerine, yapım işlerinde düzenli olarak verilen ya da bağlayıcı olmayan düzenli duyurularla ilgili madde 9 SKR fıkra 2 gereğince alımlarda kullandıkları teknik şartnameleri bildirir							✓		
İlgili işletmelerin elinde bulunan dokümanların parçası olan teknik şartnamelerde bulunduğu yeri göstermek yeterlidir							✓		
İşin konusu gerektirmedikçe teknik şartnamelerde belli üretim ya da kaynak ya da özel yöntem ya da belli kaynağın ya da belli üretiminin markası, patenti, tipi belirtilemez eğer böylece belirli işletmeler ya da ürünler tercih edilir ya da dışlanırsa. Eğer işin konusu yeterince kesin ve genel anlaşılacak şekilde tanımlanamıyorsa, bu tür belirtmeler istisna olarak yapılabilir; belirtmelerde 'ya da dengi' ifadesine yer verilir							✓		
Programla iş tanımı				✓					
İşin teknik, ekonomik ve biçimsel olarak en iyi ve fonksiyonel çözümü bulmak amacıyla, bütün koşulları değerlendirdikten sonra, fıkra 6'dan farklı olarak işin uygulaması tasarımıyla beraber ihale etmek uygun görülürse, yapılacak iş, iş programıyla da gösterilebilir				✓					

Tablo.3.8. Şartname (devam)

Şartname	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İş programı, adayın tasarımının geliştirmesine ve teklifine esas olan koşul ve durumları gösteren ve tamamlanmış işin hem amacını hem de istenilen teknik, ekonomik, biçimsel ve fonksiyonel gereklilikleri gösteren yapı tanımını kapsar, ayrıca gerekli olduğunda da miktarların belirtilmediği örnek keşif cetveli de program eklenir				✓					
Fıkralar 7 ile 9 anlamlarına uygun geçerlidir				✓					
İsteklinin teklifi, yapılacak işin uygulamasının yanında tasarımı ve inşaat işinin açıklamasını ayrıca işin ayrıntılı akışına uygun gruplandırılmış tanımını (gerektiğinde fiyat ve miktarı içerecek şekilde) içerecek şekilde istenir				✓					
Fiyat ve miktarı içeren iş tanımlarında istekliden özellikle kendisi tarafından hazırlanan miktarların ya sınırsız ya da ihale dokümanında belirtilecek kabul edilebilir miktar tolerans sınırları dâhilinde verilerin eksiksiz olduğu ve özel durumlar nedeniyle teklif verildiğinde bazı kalemlerin miktar ve türlerinin belirlenememesinden dolayı yapmaya zorlanmış olduğu varsayımların (örn. hafriyat, yıkım veya su tutma işleri gibi) gerektiğinde plan ve hesaplarla göstermesi istenir.				✓					
İşveren işe ilgi gösteren işletmeye istek üzerine, yapım işlerinde düzenli olarak verilen ya da bağlayıcı olmayan düzenli duyurularla ilgili madde 17b fıkra 2 gereğince alımlarda kullandıkları teknik şartnameleri bildirir. İlgili işletmelerin elinde bulunan dokümanların parçası olan teknik şartnamelerde bulunduğu yeri göstermek yeterlidir						✓			

3.4 Duyuru Yapılması

3.4.1 Duyuru yapılması, ilanda bulunması zorunlu hususlar

2490 sayılı yasanın yedinci ila ondördüncü maddelerinde duyurulara yönelik hükümler bulunmaktadır. Yedinci maddede hangi zaman aralıklarıyla hangi medya araçlarında duyuruların yapılacağı hükme bağlanmaktadır. Sekizinci maddede uluslararası ihalelerde teklif teslim süresinin daha uzun olması gerektiğinden ayrı bir uygulamaya gidilmiştir. Dokuzuncu maddede çabuk bozulan malzemelere yönelik kurar koyulmaktadır. 2490 sayılı yasanın onuncu maddesinde duyuruda yayınlanması zo-

runlu olan konulara yer verilmektedir. Onbirinci maddesi hükümleri gereğince askeri ihalelerde ita amirinin onayıyla gerekli görülen konular ilana alınmayabilmektedir. Yasanın onikinci maddesi gereğince duyurunun yapılmasından sonra şartnamede fiyatı etki edecek nitelikte değişikliklerin yapılması gerekiyorsa, ihale iptal edilip yeniden ihaleye çıkılır. İhale tatil gününe denk gelirse, ihale tatil sonrası ilk iş gününde yapılmaktadır. Yasaya uygun olmayan duyurular geçersizdir, böyle yapılan ilanların yeniden yapılması gerekmektedir ve yapılmış olan ihaleler fesholunur. İhale edilecek işler ivediyse ya da ülkenin menfaati durumunda Bakanlar Kurulu kararıyla ihale geçerli sayılabilmektedir.

2886 sayılı yasanın onyedinci ila yirmi ikinci maddelerde 2490 sayılı yasadaki maddelerdeki hükümlere benzer kurallar bulunmaktadır.

4734 sayılı yasada onüçüncü maddesinde ihale ilan süreleriyle kurallara yer verilmektedir. Bu yasada eski yasalara göre daha az ayrıntılı kurallar olmaktadır. Duyuruların yayınlanmasıyla ilgili ayrıntıların dışında duyuruların hangi medya araçlarıyla yapılacağı ve uluslar arası ihalelerde uyulacak kurallara yer verilmektedir.

Alman mevzuatında onyedinci maddesinde duyuruların yapılmasına ilişkin kurallar verilmektedir.

Temel maddeler

Burada duyuruda dâhil edilmesi gereken bilgiler liste şeklinde verilmektedir.

A-maddeleri

A-maddeleri kapsamında duyurular önbilgilendirme şeklinde yapılabilir, böylece yasal sürenin kısaltılabilmesine olanak tanınmaktadır. Ayrıca ek olarak farkı süreler uygulanmaktadır. Bu kapsamdaki duyurular AB çapında yayınlanması zorunlu olmaktadır. Medya araçlarında da farklılıklar bulunmaktadır.

B-maddeleri

B-maddeleri kapsamındaki duyurular düzenli bağlayıcı olmayan ya da mevcut kontrol sistemini bildiren duyurusunun yayınlanmasıyla yapılabilmektedir.

Sektörel maddeler

Sektörel maddeler kapsamındaki duyurular düzenli bağlayıcı olmayan ya da mevcut kontrol sistemini bildiren duyurusunun yayınlanmasıyla yapılabilmektedir, ayrıca bir kontrol sisteminin mevcut olduğunu bildirerek de duyur yapılabilmektedir.

Tablo 3.9. Duyurunun yapılması

Duyurun yapılması	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Artırma ve eksiltme veya pazarlık yapılacağı günden evvel en az on beş gün içinde aralıkla behemehâl dört defa o yerde çıkan (gündelik gazete ile) ilan olunur.	✓								
46 ncı maddenin A, D, F, H fıkralarında yazılı pazarlıklarda ilan mecburi değildir.	✓								
Gündelik gazete çıkmayan yerlerde on beş gün içinde dört defa dan az gazete çıkmış ise o kadar ilan kafi görülür.	✓								
Tahmin edilen bedeli on beş bin lirayı aşan artırma ve eksiltme ve pazarlıklarda mahalli bir gazeteden başka büyük şehirlerde çıkan ve Hükümetçe intihap olunan gazetelerin ikisinde A fıkrasındaki şartlar içinde ilan edilir. Bu iki gazeteden biri Devlet merkezinde çıkan gazete olur.	✓								
Gündelik gazete çıkmayan şehirlerde aralıklı çıkan gazetelerde ilan yapılmakla beraber için taalluk ettiği umumi yerlere veya işin çıktığı dairenin, Hükümetin ve belediyenin kapılarına ilan kâğıtları yapıştırılır ve şehrin Pazar kurulan günlerinde belediye tellahına bağdırılır.	✓								
(Gündelik gazete çıkan yerlerde mahalli gazete ile ilan yapılmakla beraber bu fıkradaki şekillerle ayrıca ilan yapılabilir.)									
Gazete çıkmayan şehir ve kasabalarda (B) fıkrası hükmüne riayet edilmekle beraber (C) fıkrasındaki şekillerde ilan yapılır. Nahiye ve köylerde bulunan millî emlak ve arazinin satış ve icarlarında yukarıda yazılan şekillerde ilanların bu emlak ve arazinin bulunduğu yerlerin ihtiyar heyetlerine ayrıca bildirilmesi mecburidir.	✓								
Gazetelerden başka yerlerde yapılacak ilan ve tebliğler için zabıt tutmak lazımdır.	✓								
Yabancı memleketlerden alınması zaruri olan eşya için ilan müddeti 45 günden aşağı olamaz. Yabancı memleketlerdeki isteklilerin de girmesi dairesince faydalı görülen artırma ve eksiltmelerde ikişer defadan az olmamak şartıyla iki yabancı gazete ile de ilan mecburidir.	✓								
Çabuk bozulan neviden olan maddelerin satışlarla 46 ncı maddenin A, D, F, H fıkralarından başka fıkralarına göre pazarlıkla yapılacak ihalelere ait ilanlar alım komisyonunca ihtiyaca göre azaltılabilir. Bu takdirde azaltma sebepleri bir zabıtlı tespit olunur.	✓								
İlanlarda aşağıdaki noktaların konulması şarttır:	✓								

Tablo.3.9. Duyurunun yapılması (devam)

Duyurun yapılması	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Taahhüt edilecek şeyin cinsi, mahiyet ve miktarı, tahmin veya keşfedilen bedelleri;	✓								
Şartname, plan, model, haritaları ve diğer evrakın bedelli veya bedelsiz nereden alınacağı;	✓								
Artırma veya pazarlığın hangi tarih ve gün ve saatte hangi yer ve dairede olacağı;	✓								
Artırma ve eksiltmenin kapalı zarf usulle veya açık surette mi yapılacağı;	✓								
Muvakkat teminat miktarı;	✓								
İsteklilerden bazı vesikalar istenildiği hallerde bu vesikaların nelerden ibaret olduğu;	✓								
Kapalı zarf usulle yapılacak artırma ve eksiltmelerde teklif mektuplarının hangi tarih, gün ve saate kadar nereye verileceği.	✓								
Askeri ihtiyaçlar için yapılacak ilanlarda birinci derecedeki ita amiri tarafından mahzurlu görülen noktalar ilan olunmayabilir.	✓								
İlanlar yapıldıktan sonra şartnamelerde fiyata tesir edecek şeylerle model, plan ve diğer bağlı kâğıtlar üzerinde değişiklik yapılamaz. Şayet böyle bir değişiklik yapılmasına sebep ve zaruret görülürse bu sebep ve zaruret görülürse bu sebep ve zaruretlere bir zabıt varakasıyla tespit ve evvelce yapılan ilanlar yok sayılarak yeniden ilan olunur.	✓								
Artırma ve eksiltme için tayin edilen ihale günü bayram veya tatil günlerine düşerse tekrar ilana lüzum kalmaksızın artırmaya veya eksiltme tatilden sonra gelen ilk iş gününde yapılır.	✓								
7, 8, 9 ncu maddelerdeki kayıt ve şartlara uymayarak yapılan ilanlar hükümsüzdür. Bu takdirde ilanın yeniden yapılması lazımdır. Aksi halde yapılan ihaleler fesholunur. Ancak işin müstaceliyetine veya ihalenin Devlet için menfaatli olduğuna göre İcra Vekilleri Heyetince kabulüne karar verilen ihale muteber sayılır. İhalenin feshi takdirinde müteahhidin fesih tarihine kadar tahakkuk etmiş istihkakı varsa verilir ve hükmen hakakkuk edecek hakiki zararları vazife sahibi ve mesul memurlara rücu hakkı olmak üzere Devletçe tazmin olunur. İlanın kanundaki şekillere uygun olmamasından dolayı vazife sahibi memurlarla komisyon azası hakkında ceza takibatı yapılmakla beraber ihalenin feshi dolayısıyla Devlete bir zarar husule gelmiş ise sebep olanlara hükme tazmin ettirilir.	✓								
İhale konusu olan işler aşağıdaki esas ve usullere göre isteklilere ilan yoluyla duyurulur:	✓								
ihalenin yapılacağı yerdeki ilanlar:									
Günlük gazete çıkan yerlerde ihaleler, ihalenin yapılacağı yerde çıkan gazetelerde en az bir gün aralıkla yayınlanmak suretiyle iki defa duyurulur.	✓								
Gazete ile yapılacak ilk ilan ile ihale günü arası 10 günden, son ilan ile ihale günü arası 5 günden az olamaz.	✓								

Tablo.3.9. Duyurunun yapılması (devam)

Duyurun yapılması	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Günlük gazete çıkmayan yerlerdeki ihalelerde ilan, bu fıkranın (a) bendindeki süreler içinde ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilan tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılır. Bu işlemler bir tutanakla belgelenir. Bu yerlerde en çok 7 gün aralıklarla gazete çıkıyorsa ayrıca gazete ile bir defa ilan yapılır.	✓								
Diğer şehirlerde yapılacak ilanlar:	✓								
Tahmin edilen bedeli her yıl Genel Bütçe Kanunu ile belirlenecek miktarı aşan ihale konusu işler (1) numaralı fıkra göre yapılacak ilanlardan başka, traji göz önüne alınarak ili Basın-İlan Kurumunca tespit olunacak günlük gazetelerden birinde, ihale tarihinden an az 10 gün önce bir defa daha ilan edilir.	✓								
Resmi Gazete ile yapılacak ilanlar:	✓								
Tahmin edilen bedeli (2) numaralı fıkra uyarınca belirlenecek miktarın üç katını aşan ihale konusu işler, ihale tarihinden en az 10 gün önce bir defada Resmi Gazete'de ilan edilir.	✓								
İdareler, işin önem ve özelliğine göre bu ilanları yurt içinde ve yurt dışında çıkan başka gazeteler veya öteki yayın araçları ile de ayrıca yayınlatabilirler.	✓								
Pazarlık usulü ile yapılacak ihaleler için idareler, ilan yapıp yapmamakta serbesttirler.	✓								
İlanlarda aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur.	✓								
İhale konusu olan işin niteliği, yeri ve miktarı,	✓								
Şartname ve eklerinin nereden ve hangi şartlarla alınacağı,	✓								
İhalenin nerede, hangi tarih ve saatte ve hangi usulle yapılacağı,	✓								
Varsa tahmin edilen bedel ve geçici teminat miktarı,	✓								
İsteklilerden aranan belgelerin neler olduğu,	✓								
Kapalı teklif usulüyle yapılacak ihalelerde, tekliflerin hangi tarih ve saatte kadar nereye verileceği	✓								
İlan yapıldıktan sonra şartname ve eklerinde değişiklik yapılamaz. Değişiklik yapılması zorunlu olursa, bunu gerektiren sebep ve zorunlulukları bir tutanakla tespit edilerek önceki ilanlar geçersiz sayılır ve iş yeniden aynı şekilde ilan olunur.	✓								
17 ve 18 inci maddelerdeki hükümlere uygun olmayan ilanlar geçersizdir. Bu durumda ilan yenilenmedikçe ihale yapılamaz.	✓								
İlanların geçersizliği ihale yapıldıktan sonra anlaşılırsa, ihale veya sözleşme feshedilir. Ancak, işde ivedilik ve ihalede Devletin yararı varsa, ihale ve sözleşme Maliye Bakanlığının uygun görüşü ve birinci derece ita amirinin onayı ile geçerli sayılabilir.	✓								
İhalenin veya sözleşmenin bozulması halinde, müteahhit veya müşterinin fesih tarihine kadar yapmış olduğu gerçek masrafları ile, varsa, tahakkuk etmiş hakedişleri verilir.	✓								

Tablo.3.9. Duyurunun yapılması (devam)

Duyurunun yapılması	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Askeri İhaleler ile Emniyet Genel Müdürlüğüne ve Milli İstihbarat Teşkilatına ait ihaleler için yapılacak ilanlarda birinci derece ita amiri tarafından sakıncalı görülen hususlara yer verilmez.	✓								
İdarelerince yabancı ülkelerdeki isteklilerin de girmesi yararlı görülen ihaleler için yeterli rekabeti sağlayacak biçimde yabancı ülkelerde ilan yapılabilir. Bu ilan ihale gününden en az 45 gün önce yapılır. İlanla ilgili usul ve yöntemler Milli Savunma, Dışişleri, Bayındırlık, Ticaret ve Enerji ve Tabii Kaynaklar bakanlıklarının görüşü alınarak, Maliye Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikte gösterilir.	✓								
Bütün isteklilere tekliflerini hazırlayabilmeleri için yeterli süre tanımak suretiyle;	✓								
Yaklaşık maliyeti 8 inci maddede yer alan eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ihalelerden;									
Açık ihale usulü ile yapılacak olanların ilânları, ihale tarihinden en az kırk gün önce,									
Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak olanların ön yeterlik ilânları, son başvuru tarihinden en az ondört gün önce,									
Pazarlık usulü ile yapılacak olanların ilânları, ihale tarihinden en az yirmibeş gün önce,									
Resmî Gazetede en az bir defa yayımlanmak suretiyle yapılır.									
Bütün isteklilere tekliflerini hazırlayabilmeleri için yeterli süre tanımak suretiyle;	✓								
Yaklaşık maliyeti 8 inci maddede yer alan eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ihalelerden	✓								
Açık ihale usulü ile yapılacak olanların ilânları, ihale tarihinden en az kırk gün önce	✓								
Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak olanların ön yeterlik ilânları, son başvuru tarihinden en az ondört gün önce	✓								
Pazarlık usulü ile yapılacak olanların ilânları, ihale tarihinden en az yirmibeş gün önce	✓								
Resmî Gazetede en az bir defa yayımlanmak suretiyle yapılır	✓								
Yaklaşık maliyeti eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterliği belirlenen adaylara ihale gününden en az kırk gün önce davet mektubu gönderilmesi zorunludur	✓								
Yaklaşık maliyeti 8 inci maddede belirtilen eşik değerlerin altında kalan ihalelerden	✓								
Yaklaşık maliyeti otuz milyar Türk Lirasına (altmışbirbin yüzdoksaniki Yeni Türk Lirasına)* kadar olan mal veya hizmet alımları ile altmış milyar Türk Lirasına (yüzyirmiikibin üçyüzseksenaltı Yeni Türk Lirasına)* kadar olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az yedi gün önce ihalenin ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin en az ikisinde	✓								

Tablo.3.9. Duyurunun yapılması (devam)

Duyurun yapılması	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Yaklaşık maliyeti otuz milyar (altmışbirbin yüzdoksaniki Yeni Türk Lirası)* ile altmış milyar Türk Lirası (yüzyirmiikibin üçyüzseksenaltı Yeni Türk Lirası)* arasında olan mal veya hizmet alımları ile altmış milyar (yüzyirmiikibin üçyüzseksenaltı Yeni Türk Lirası)* ile beşyüz milyar Türk Lirası (birmilyon ondokuzbin doküzyüzsekiz Yeni Türk Lirası)* arasında olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az ondört gün önce Resmî Gazetede ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde			✓						
Yaklaşık maliyeti altmış milyar Türk Lirasının (yüzyirmiikibin üçyüzseksenaltı Yeni Türk Lirasının) * üzerinde ve eşik değerin altında olan mal veya hizmet alımları ile beşyüz milyar Türk Lirasının (birmilyon ondokuzbin doküzyüzsekiz Yeni Türk Lirasının)* üzerinde ve eşik değerin altında olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az yirmibir gün önce Resmî Gazetede ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde			✓						
En az birer defa yayımlanmak suretiyle ilân edilerek duyurulur. Yaklaşık maliyeti 8 inci maddede yer alan eşik değerlerin altında kalan belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde ön yeterlik ilanlarının son başvuru tarihinden en az yedi gün önce (b) bendindeki süre hariç diğer usullere göre yapılması ve ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterliği belirlenen adaylara ihale gününden önce (b) bendindeki sürelerle göre davet mektubu gönderilmesi zorunludur			✓						
İlan edilecek ihalelerden hangilerinin, ayrıca Basın İlân Kurumu aracılığıyla Türkiye çapında dağıtımı olan gazetelerin birinde ilân edileceğini belirleme-ye Kurum yetkilidir			✓						
İhalenin yapılacağı yerde gazete çıkmaması halinde ilân, aynı süreler içinde ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilân tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılır. Bu işlemler bir tutanakla belgelenir.			✓						
İdareler, yukarıda belirtilen zorunlu ilanların dışında işin önem ve özelliğine göre ihaleleri, uluslararası ilan veya yurt içinde çıkan başka gazeteler veya yayın araçları, bilgi işlem ağı veya elektronik haberleşme (internet) yolu ile de ayrıca ilan edebilir. Ancak, uluslararası ilan yapılması halinde yukarıda belirtilen asgari ilan sürelerine oniki gün eklenir			✓						
Açık ihaleler ilan edilir örn. günlük gazetelerde, resmi yayınlarda ya da internet portallarında				✓					
İlanlarda aşağıdaki bilgiler olmalıdır				✓					
İdarenin (ihale makamının) ismi, posta adresi, telefonu, faksı, ve elektro- nik posta adresi				✓					
İhale yöntemi				✓					
İhale konusu olan işin türü				✓					
İşin yapılacağı yer,				✓					
İhale konusu yapı işinin türü, kapsamı ve genel özellikleri				✓					

Tablo.3.9. Duyurunun yapılması (devam)

Duyurun yapılması		2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Yapılacak ihale iş veya ihale, muhtelif kısımlara bölünmüş ise her kısmın türü, kapsamı ve tekliflerin bir, birkaç veya tümüne verilir verilemeyeceği				✓					
	Planlama da isteniyorsa, yapımın ya da ihale konusu işinin kullanım amacı hakkında bilgiler				✓					
	varsa iş yapım süresi				✓					
	İhale evrakın ve ek dokümanların isteneceği, görülebileceği yerin isimi ve adresi, eğer evrak bilgisayar ortamında da istenip görülebilirse bu da belirtilir				✓					
	Gerektiğinde dokümanların yollanması için ödenecek bedelinin yüksekliği ve ödeme ayrıntıları				✓					
	Teklifi verme süresinin bitişi tarihi				✓					
	Tekliflerin, yazılı olarak elden veya postayla teslim edileceği adres, mümkünse bilgisayar ortamındaki tekliflerin yollanacağı elektronik posta adresi				✓					
	Teklif vermede kullanılması zorunlu olan lisan				✓					
	Tekliflerin açılışında hazır bulunabilecek kişiler				✓					
	Tekliflerin açılış tarihi, saati ve yeri				✓					
	Varsa istenen teminat				✓					
	Başlıca ödeme ilkeleri ve/veya bunların dayanakları				✓					
	Gerektiğinde ihalenin verileceği istekli grubunun sahip olması gerektiği tüzel kişiliği				✓					
	Adayın yeterliğinin değerlendirilmesi için istenen belgeler				✓					
	İhale karar ve teklif geçerlik süresinin bitişi				✓					
	Gerektiğinde ek tekliflerinin dikkate alınmayacağı				✓					
	Başka bilgiler, özellikle ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makam				✓					
	İhale ilanı sınırlı ihalelerde yüklenicilere örn. günlük gazetelerde, resmi yayınlarda ya da internet portallarda duyurularla ihaleye katılmak üzere başvurumaları için davet edilir				✓					
	İlanlarda aşağıdaki bilgiler olmalıdır				✓					
	İdarenin (ihale makamının) ismi, posta adresi, telefonu, faksı ve elektronik posta adresi				✓					
	İhale yöntemi				✓					
	İhalenin konusu olan işin türü				✓					
	İşin yapılacağı yer				✓					
	İhale konusu yapı işinin türü ve kapsamı ve genel özellikleri				✓					
	Yapılacak iş veya ihale, muhtelif kısımlara bölünmüş ise her kısmın türü, kapsamı ve tekliflerin bir, birkaç veya tümüne verilir verilemeyeceği				✓					
	Planlama da isteniyorsa, yapımın ya da ihale konusu işinin kullanım amacı hakkında bilgiler				✓					
	varsa iş yapım süresi				✓					

Tablo.3.9. Duyurunun yapılması (devam)

Duyurun yapılması	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Gerektiğinde ihalenin verileceği istekli grubunun sahip olması gerektiği tüzel kişiliği				✓					
Katılım için son başvuru tarihi				✓					
Başvurularının yollanacağı adres				✓					
Başvurularının yapılması zorunlu olan lisan				✓					
Davet mektubunun yollanacağı en son gün				✓					
Varsa istenen teminat				✓					
Başlıca ödeme koşulları ve/veya bunların dayanakları				✓					
Katılım başvurusu ile beraber adayın yeterliliği değerlendirme belgeleri (uzmanlık, etkenlik, güvenilirlik)				✓					
Varsa ek tekliflerinin dikkate alınmaması				✓					
Başka bilgiler, özellikle ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makam				✓					
Diğer katılım şartları yerine getirildiğinde telefon, faks veya herhangi elektronik şekilde iletilen katılım başvuruları da dikkate alınır				✓					
İhale evrakı adaylara mümkün olduğu en kısa sürede ve uygun şekilde ulaştırılır				✓					
İhale ilanı ile sınırlı ihalede ihale dokümanı, seçilen tüm adaylara aynı günde yollanır				✓					
Her aday iş tanımından çift ve fiyat tespiti için diğer belgelerden tek nüsha verilir. Belgelerin suretleri (iş tanımı hariç) verilemiyorsa, yeterli şekilde incelemeye sunulur, gerekliyse idarenin faaliyet yeri dışında, işin yapılacağı veya buna komşu olan bir yerde suretler incelenmek üzere bulundurulur				✓					
İhale evrakını alan veya incelemiş olan adayların isimleri gizli tutulur				✓					
Adaylar ihale dokümanı hakkında işe yarar ek bilgi isterse bu bilgiler derhal verilir				✓					
Bir adaya yapılacak iş veya fiyatın belirlenmesiyle ilgili önemli bilgiler verilirse bu bilgiler derhal bilinen diğer adaylara da verilir				✓					
Aşağıdakilerin esas nitelikleri; yapılması planlanan KDV'siz tahmini toplam değeri en az VgV madde 2 fıkra 4'deki miktar olan yapım işi, teslim edilecek yapı elemanları ve yapı malzemelerinin değeri üstün olup da işin tahmini değeri en az 750.000 avro olan, yapılması planlanan yapı işi ön bilgilendirme olarak duyurulur					✓				
Ön bilgilendirme duyurusunun yapılması yalnızca, idare madde 18a fıkra 1 bent 2 gereğince teklif verilme süresini kısaltmak istediğinde, zorunludur					✓				
Bu ön bilgilendirme (AB) No. 1564/2005 sayılı tüzüğünün ekindeki örneğe göre düzenlenir					✓				

Tablo.3.9. Duyurunun yapılması (devam)

Duyurun yapılması	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Duyurular, planlamanın onaylanmasından sonra olabildiğince çabuk Avrupa Birliğinin resmi duyurular müdürlüğüne iletilir ya da madde 16 fıkra 4'deki tedarikçi profilinde yayımlanır; bu durumda resmi duyurular müdürlüğüne önceden elektronik yollarla duyurunun yayımlanması (AB) No. 1564/2005 sayılı tüzüğünün ekindeki örneğe göre bildirilir. Ön bilgilendirme ayrıca günlük gazetelerde, resmi yayınlarda ya da internet portallarında da yayımlanabilir					✓				
Madde 1a anlamında inşaat projeleri açık yöntemle, kapalı yöntemle, rekabetçi diyalog yöntemiyle ya da ihale ilanı sonrasında pazarlık yöntemiyle ihale edilirse, işletmeler ilanla ihaleye katılmak üzere başvurmaya davet edilir					✓				
Duyurular (EG) no. 1564/2005 sayılı tüzüğün ek II'de istenilen bilgileri içerir ve AB resmi gazetesinde yayımlanır. AB resmi yayınlar kurumuna derhal, hızlandırılmış yöntemlerde faks ya da elektronik olarak iletilir. Duyuru aşağı yukarı 650 kelimeyle sınırlıdır					✓				
Duyurunun resmi yayınlar kurumuna yollandığı gün kanıtlanabilmesi gerekir					✓				
Duyuru yollanmasından en geç 12 gün sonra AB resmi gazetesinde ücretsiz olarak orijinal dilinde yayımlanır. En önemli bilgilerin özeti diğer resmi dillerde yayımlanır; orijinal dildeki metin bağlayıcıdır					✓				
Duyurular kendi ülkelerinde de yayımlanabilir, örn. günlük gazetede, resmi yayınlarda ya da internet portallarında. Bu duyurularda AB resmi yayınlar kurumuna iletilen bilgileri içerebilir ve kuruma yollanmadan önce yayımlanamaz					✓				
AB resmi yayınlar kurumunun internet portalında elektronik olarak hazırlanıp iletilen (elektronik duyuru) bent 4'dekinden farklı olarak yollanmasından en geç 5 takvim günü sonra yayımlanır					✓				
Açık veya sınırlı ihale duyuruları, madde 17 fıkra 1 bent 2 ayrıca madde 17 fıkra 2 bent 2'deki bilgilerin dışında şu bilgileri de içerir: gerektiğinde ivedilik nedeniyle hızlandırılmış yöntem olduğu belirtilir, işin verilmesinde aranan kriterler ve ağırlık katsayılarıyla (davet yazısında belirtilmemişse, bak. madde 10a) belirtilir, ön bilgilendirmenin Avrupa Birliğinin resmi gazetesinde yayımlandığı gün veya bunun yayımlanmamasına ilişkin bilgi, duyurunun yollandığı gün					✓				
Pazarlık yöntemiyle ihale ve rekabetçi diyalog yöntemiyle ihale duyurusu (AB) 1564/2005 sayılı tüzüğün ek II'de istenilen bilgileri içerir					✓				
Açık ihale, sınırlı ihale, pazarlık yöntemiyle ihale ve rekabetçi diyalog yöntemiyle ihalede duyurular (AB) 1564/2005 sayılı tüzüğün ek II'de belirtilen örneğe göre hazırlanır					✓				
Formda istenilen tüm bilgiler verilir örnekteki metin tekrarlanmaz					✓				

Tablo.3.9. Duyurunun yapılması (devam)

Duyurunun yapılması	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Açık yöntemde ihale dokümanına açık, doğrudan ve tam elektronik erişim yoksa adaylara ihale dokümanı başvurularını izleyen 6 takvim günü içerisinde iletilir, eğer başvuru zamanında tekliflerin son teslim tarihinden önce yapıldıysa					✓				
İhale evrakı hakkında bilgi zamanında istenmişse, teklifin teslim tarihinden en geç 6 takvim günü önce iletilir. Madde 18a fıkra 2 bent 4a'ya göre sınırlı yöntem ve hızlandırılmış pazarlık yöntemiyle ihalelerde bu süre 4 takvim günüdür					✓				
İhaleye davet aşağıdaki şekillerde olabilir						✓			
1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek V'deki duyurunun yayınlanmasıyla						✓			
Fıkra 2'ye göre düzenli bağlayıcı olmayan duyurunun yayınlanmasıyla						✓			
Madde 8b fıkra 9'a göre mevcut kontrol sistemini bildiren duyurunun yayınlanmasıyla						✓			
AB resmi gazetesinde yapılan duyurunun giderlerini Birlik karşılar						✓			
Eğer düzenli bağlayıcı olmayan duyuru ihaleye davet olarak kullanılmayacaksa, madde 1b fıkra 1 bent 1'e göre KDV'siz tahmini toplam değeri olan yapılması planlanan yapım işinin esaslı nitelikleri en az yılda bir kere						✓			
1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek IV'e göre yayınlanır									
Duyurunun yapılması yalnızca işveren madde 18b fıkra 1 bent 2 gereğince teklif verilme süresini kısaltmak istediğinde, zorunludur						✓			
İhaleye davet olarak şeklindeki duyurular planlanan yapımın ya da temelini oluşturan planlamanın onayıyla 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek V'deki örneğe göre derhal hazırlanıp AB resmi yayınlar müdürlüğüne iletilir.						✓			
İşveren internette alım profili hazırladıysa düzenli bağlayıcı olmayan duyuruları orada da yayınlatabilir. Bu durumda AB komisyonuna elektronik yolla duyuruyu 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VIII'deki örneğe uygun olarak bildirir						✓			
İhaleye davet düzenli bağlayıcı olmayan duyuru şeklinde yapıldığında						✓			
duyuruda ihale konusu yapım işinin türü ve kapsamı ve 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek V'deki bilgiler belirtilir						✓			
duyuruda bu işin daha sonra ihale duyurusunda bulunulmadan sınırlı ya da pazarlık yöntemiyle ihale edileceği belirtilir ve ilgili işletmelerin ilgilerini yazılı olarak bildirmeye davet edilir						✓			
işveren isteklilerin ya da pazarlığın adaylarının seçimine başlamadan önce en az aşağıda verilen bilgilerin temelinde adaylardan ilgili olduklarını onaylamalarını ister						✓			
işin türü ve miktarı, ilave işlere ön haklar dâhil ve varsa tahmini ön hakları talep etme süresi; tekrarlanan işlerde, türü ve miktarı ve daha sonra yapılacak yapım ihalelerin konusu olan işlerin varsa tahmini duyuru süresi						✓			
yöntemin türü; sınırlı yöntem ya da pazarlık yöntemi						✓			
gerekirse işe başlama ya da işi bitirme tarihi						✓			

Tablo.3.9. Duyurunun yapılması (devam)

[illegible]

Tablo.3.9. Duyurunun yapılması (devam)

[illegible]

Tablo.3.9. Duyurunun yapılması (devam)

[illegible]

Tablo.3.9. Duyurunun yapılması (devam)

Duyurun yapılması	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sözleşme uygulanmasında özel koşullar								✓	
İhale evrakını temin etme şartları								✓	
Teklifin verilme süresi								✓	
İhalenin yapılışı ve özellikleri diğer bilgiler								✓	
Uluslararası ihalelerde ihaleye uygun olarak, yabancı basında ilan verilebilir, yabancı şirket temsilcilerine bilgi verilebilir veya belirlenen isteklilere doğrudan gerekli belgeler verilebilir								✓	
Yapıların büyüklük ve zorluk derecelerine göre ihale ilanı, önerilerin verilmesinden 2-6 ay önce verilebilir								✓	
İhale duyurusu en az aşağıdaki maddeleri içermelidir									✓
İhale verenin adı ve adresi									✓
Malzeme veya hizmetin çeşidi, niceliği ve niteliği									✓
Teminatın miktarı ve türü, bir gazete veya dergide yayınlanmalıdır									✓
İhale evrakının alınma yeri, zamanı ve süresi, tekliflerin açılma tarihi, zamanı ve yeri									✓
Muamelenin tahmini bedeli (uygun veya mümkün olduğunda). Analiz değerlerinin mevcut olması halinde, keşif bu değerlere göre düzenlenir								✓	
Kamu ihalelerinin duyurusu ihale yapan kuruluşun uygun görmesi durumunda iki veya üç kez, en az bir traji yüksek (ülke çapında ya da yerel) gazetede yayınlanır								✓	
İdareler isterlerse duyuruyu, B maddesi dışında, diğer yayın organlarında da yapabilir									✓
İhalenin uluslar arası olması halinde veya yabancı parasal kaynakla yapılması gerekiyorsa, gerekli izinler alınmalı ve 12.12.1375 tarihinde yürürlüğe giren yasa gereği ülkenin teknik, mühendislik, üretim, sanayii ve uygulama becerilerinden yararlanma koşulu ile duyuru ülke içinde İngilizce yayınlanan bir gazetede veya konu ile ilgili uluslararası bir gazete veya dergide yayınlanmalıdır									✓

3.4.2 Ön yeterlik ilanında bulunması zorunlu hususlar

Ön yeterlik ilanı ile ilgili kurallar 4734 sayılı yasayla Alman VOB'da bulunmaktadır. Türkiye'de eskiden uygulanmakta olan yasalarda ön yeterlik ilanına yönelik hükümler bulunmamaktadır.

Rus genelgesinde ön inceleme söz konusu olmaktadır, ancak ilanlarla ilgili kurallar verilip ön incelemeye ilişkin kurallar bulunmamaktadır.

Tablo 3.10. Ön yeterlik ilanında bulunması zorunlu hususlar

Ön yeterlik ilanında bulunması zorunlu hususlar	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ön yeterlik dokümanında belirtilmeyen hususlara ilânlarda yer verilemez			✓						-
İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası			✓	✓					
İhalenin adı, niteliği, türü, miktarı			✓	✓					
Mal alımı ihalelerinde teslim yeri, hizmet alımı ve yapım ihalelerinde ise işin yapılacağı yer			✓	✓					
Yapılacak iş veya ihale, muhtelif kısımlara bölünmüş ise her kısmın türü, kapsamı ve tekliflerin bir, birkaç veya tümüne verilip verilemeyeceği				✓					
Planlama da isteniyorsa, yapımın ya da ihale konusu işinin kullanım amacı hakkında bilgiler,									
İhale yöntemi				✓					
İhale konusu işin başlama ve bitirme tarihi			✓	✓					
Katılım için son başvuru tarihi,				✓					
Başvurularının yollanacağı adres,				✓					
Başvurularının yapılması zorunlu olan lisan,				✓					
Davet mektubunun yollanacağı en son gün,				✓					
Varsa istenen teminat,				✓					
Başlıca ödeme koşulları ve/veya bunların dayanakları				✓					
Ön yeterliğe katılabilme şartları ve istenilen belgelerin neler olduğu			✓						
Ön yeterlik değerlendirmesinde uygulanacak kriterler			✓						
İhalenin sadece yerli isteklilere açık olup olmadığı ve yerli isteklilerin lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağı			✓						
Ön yeterlik dokümanının nerede görülebileceği ve hangi bedelle alınacağı			✓						
Ön yeterlik başvurusunun sunulacağı yer ile son başvuru tarih ve saati			✓						
İhaleye konsorsiyumların teklif veremeyeceği			✓						
Gerektiğinde ihalenin verileceği istekli grubunun sahip olması gerektiği tüzel kişiliği,				✓					
Katılım başvurusu ile beraber adayın yeterliliği değerlendirme belgeleri (uzmanlık, etkenlik, güvenilirlik),				✓					
Varsa ek tekliflerinin dikkate alınmaması				✓					
Gerektiğinde ivedilik nedeniyle hızlandırılmış yöntem olduğu belirtilir					✓				
Duyurunun yollandığı gün					✓				
Ön bilgilendirmenin Avrupa Birliğinin resmi gazetesinde yayınlandığı gün veya bunun yayınlanmamasına ilişkin bilgi					✓				
İşin verilmesinde aranan kriterler ve ağırlık katsayılarıyla (davet yazısında belirtilmemişse, bak. madde 10a) belirtilir					✓				
Başka bilgiler, özellikle ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makam			✓						

3.4.3 Şartname ve eklerinde değişiklik halinde duyuru

2490 sayılı yasayla şartnamenin değiştirilmesine yönelik hükümler onikinci maddesinde bulunmaktadır. 2886 sayılı yasanın ondokuzuncu maddesinde şartname ve eklerinde değişiklik halinde duyuruya ilişkin hükümler bulunmaktadır. 2490 ve 2886 sayılı yasalardaki hükümler aynıdır.

4734 sayılı yasanın yirmi dokuzuncu maddesinde ihale dokümanının değiştirilmesine yönelik hükümler bulunmaktadır. Eski yasalara göre daha ayrıntılı bir izlek belirtilmektedir. Buna göre şartnameye zeyilname düzenlenir ve ihale yeniden duyurulur.

VOB'da şartname ve eklerinin değişiklik halinde duyuruya yönelik hükümler bulunmamaktadır.

Rus uygulamasında şartname ve eklerinin değişiklik halinde duyurunun hangi şekilde yapılması gerekliliklerine ilişkin hükümler bulunmamaktadır.

İran İhale Yasasında bu konuya yönelik kurallar bulunmamaktadır. Ayrıca bu zeyilname tüm bilinen isteklilere gönderilir.

Tablo 3.11. Şartname ve eklerinde değişiklik halinde duyuru

Şartname ve eklerinde değişiklik halinde duyuru	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İlan yapıldıktan sonra şartname ve eklerinde değişiklik yapılamaz	✓	✓	✓						
Değişiklik yapılması zorunlu olursa, bunu gerektiren sebep ve zorunluluklar bir tutanakla tespit edilerek önceki ilanlar geçersiz sayılır ve iş yeniden aynı şekilde ilan olunur	✓	✓	✓						
Ancak, ilân yapıldıktan sonra, tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hatalar veya eksikliklerin idarece tespit edilmesi veya isteklilerce yazılı olarak bildirilmesi halinde, ihale dokümanında değişiklikler yapılabilir			✓						
Yapılan bu değişikliklere ilişkin ihale dokümanının bağlayıcı bir parçası olan zeyilname, son teklif verme gününden en az on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde ihale dokümanı alanların tamamına gönderilir			✓						

Tablo 3.11. Şartname ve eklerinde değişiklik halinde duyuru

Şartname ve eklerinde değişiklik halinde duyuru	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Zeyilname ile yapılan değişiklikler nedeniyle tekliflerin hazırlanabilmesi için ek süreye ihtiyaç duyulması halinde, ihale tarihi bir defaya mahsus olmak üzere en fazla yirmi gün zeyilname ile ertelenebilir			✓						
Zeyilname düzenlenmesi halinde, teklifini bu düzenlemeden önce vermiş olan isteklilere tekliflerini geri çekerek, yeniden teklif verme imkanı sağlanır			✓						
Ayrıca, istekliler tekliflerini hazırlarken ihale dokümanında açıklanmasına ihtiyaç duyulan hususlarla ilgili olarak son teklif verme gününden yirmi gün öncesine kadar yazılı olarak açıklama talep edebilir			✓						
Bu talebin idarece uygun görülmesi halinde yapılacak açıklama, bu tarihe kadar ihale dokümanı alan bütün isteklilere son teklif verme gününden on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde ve açıklama talebinde bulunan istekli belirtilmeksizin yazılı olarak gönderilir			✓						

3.4.4 İlanın uygun olmaması

2490 sayılı yasanın ondördüncü maddesinde, 2886 sayılı yasasını yirminci maddesinde ve 4734 sayılı yasasının yirmi altıncı maddesinde ilanın uygun olmadığı durumlara kurallar getirmektedir. 4734 sayılı yasada uygulama ön yeterlik ilanları için de geçerlidir. Yasalar büyük oranda birbirine uymaktadır. 4734 sayılı yasada ön yeterlik ilanlarında dahil olduğundan bunlara yönelik hükümler ayrı satırlara alınmıştır.

VOB'da ilanın uygun olmaması durumuna yönelik hükümler bulunmamaktadır. Rus ve İran uygulamalarında da bu konuya yer verilmemektedir.

Tablo 3.12. İlanın uygun olmaması

İlanın uygun olmaması	2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Yasaya uygun olmayan ön yeterlik ilânlar geçersizdir			✓						
İlan bu maddelere uygun bir şekilde yenilenmedikçe ön yeterlik yapılamaz			✓						
İhale ilan süreleri ve kuralları maddesinde belirtilen ilânın yapılması veya ilân sürelerine uyulmaması halleri hariç, yapılan ilânlarda ihale /ön yeterlik ilanlarında bulunması zorunlu hususları maddeleri hükümlerine uygun olmayan hatalar bulunması durumunda, idarelerce ilânların yayımlanmasını takibeden on gün içinde hatalı hususlar için düzeltme ilânı yapılmak suretiyle ihale veya ön yeterlik gerçekleştirilebilir			✓						
Yasaya uygun olmayan ilanlar geçersizdir	✓	✓	✓						
İlan yenilenmedikçe ihale yapılamaz.	✓	✓	✓						
İlanların geçersizliği ihale yapıldıktan sonra anlaşılırsa, ihale veya sözleşme feshedilir..		✓							
İşde ivedilik ve ihalede Devletin yararı varsa, ihale ve sözleşme Maliye Bakanlığının uygun görüşü ve birinci derece ita amirinin onayı ile geçerli sayılabilir		✓							
İşin müstaceliyetine veya ihalenin Devlet için menfaatli olduğuna göre Bakanlar Kurulu kararıyla kabulüne karar verilen ihale muteber sayılır.	✓								
İhalenin feshi takdirinde müteahhidin fesih tarihine kadar tahakkuk etmiş istihkakı varsa verilir ve hükmen hakakkuk edecek hakiki zararları vazife sahibi ve mesul memurlara rücu hakkı olmak üzere Devletçe tazmin olunur	✓								
İlanın kanundaki şekillere uygun olmamasından kolayı vazife sahibi memurlarla komisyon azası hakkında ceza takibatı yapılır	✓								
İhalenin veya sözleşmenin bozulması halinde, müteahhit veya müşte-rinin fesih tarihine kadar yapmış olduğu gerçek masrafları ile, varsa, tahakkuk etmiş hakedişleri verilir	✓	✓							

3.4.5 Çerçeve sözleşmesinin duyurulması

4734 sayılı yasanın birinci ek maddesinde çerçeve sözleşmesinin duyurulması zorunluluğunu hükme bağlamaktadır. Alman mevzuatında çerçeve sözleşmesi ilanla duyurulur, ancak 4734 sayılı yasada olduğu gibi bu ayrıca belirtilmemektedir. Çerçeve sözleşmesinin bir yöntem olmayıp da bir uygulama olmasından dolayı ayrı bir hükme yer verilmediği düşü-

nülmektedir. İhale yöntemlerine uygulanmakta olan hükümler çerçeve sözleşmesinin uygulamasını da bağlamaktadır.

Tablo 3.13. Çerçeve sözleşmesinin duyurulması

Çerçeve sözleşmesinin duyurulması		2490	2886	4734	VOB/A 1. Kısım	VOB/A 2. Kısım	VOB/A 3. Kısım	VOB/A 4. Kısım	Rusya	İran
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bu Kanunun 13 ve 47 nci maddelerinde geçen Resmî Gazetede yayım zorunluluğuna ilişkin hükümlerden, Kanunun 53 üncü maddesinde öngörülen Kamu İhale Bülteninde yayım zorunluluğu anlaşılır				✓						

3.5 İhaleye Katılabilme

3.5.1 İhaleye katılımıda yeterlik kuralları

2490 sayılı yasada isteklinin yeterliğine yönelik hükümler bulunmamaktadır. 2886 sayılı yasada idarenin isteklilerin mali ve teknik yeterliğinin tespitine gerekli gördüğü belgeleri isteyebileceği belirtilmektedir. 4734 sayılı yasayla idarelerin teknik ve mali yeterliğinin tespiti için istenebileceği belgelere yer verilmektedir.

VOB'un tüm kısımlarında isteklilere yönelik yeterlik kurallarına verilmektedir. Kısıma göre bazı farklılıklar bulunmaktadır, bunlara aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Rus ve İran uygulamalarında teknik ve mali yeterliğe yönelik hükümler bulunmaktadır. Aşağıdaki tabloda bunlara yer verilmiştir.

Tablo 3.14. İhaleye katılımda yeterlik kuralları

Yeterlik	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ekonomik ve mali yeterlik:									
Bankalardan temin edilecek isteklinin malî durumu ile ilgili belgeler			✓						
İsteklinin, ilgili mevzuatı uyarınca yayınlanması zorunlu olan bilançosu veya bilançosunun gerekli görülen bölümleri, yoksa bunlara eşdeğer belgeleri,			✓						
İsteklinin iş hacmini gösteren toplam cirosu veya ihale konusu iş ile ilgili taahhüdü altındaki ve bitirdiği iş miktarını gösteren belgeler			✓						
Mesleki ve teknik yeterlik									
İsteklinin, mevzuatı gereği ilgili odaya kayıtlı olarak faaliyette bulunduğunu ve teklif vermeye yasal olarak yetkili olduğunu kanıtlayan belgeler			✓						
İsteklinin ihale konusu iş veya benzer işlerde; mal ve hizmet alımları için son beş yıl içinde, yapım işleri için ise son on beş yıl içinde kamu veya özel sektörde o işe ait sözleşme bedelinin en az % 70'i oranında gerçekleştirdiği veya % 50'si oranında denetlediği veya yönettiği idarece kusursuz kabul edilen benzeri işlerle ilgili deneyimini gösteren belgeler			✓						
İsteklinin üretim ve/veya imalat kapasitesine, araştırma-geliştirme faaliyetlerine ve kaliteyi sağlamasına yönelik belgeler,			✓						
İsteklinin organizasyon yapısına ve ihale konusu işi yerine getirmek için yeterli sayıda ve nitelikte personel çalıştırdığına veya çalıştıracağına ilişkin bilgi ve/veya belgeler,			✓						
İhale konusu hizmet veya yapım işlerinde isteklinin yönetici kadrosu ile işi yürütecek teknik personelinin eğitimi ve mesleki niteliklerini gösteren belgeler			✓						
İhale konusu işin yerine getirilebilmesi için gerekli görülen tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler			✓						
İstekliye doğrudan bağlı olsun veya olmasın, kalite kontrolden sorumlu olan ilgili teknik personel veya teknik kuruluşlara ilişkin belgeler			✓						
İhale konusu işin ihale dokümanında belirtilen standartlara uygunluğunu gösteren, uluslararası kurallara uygun şekilde akredite edilmiş kalite kontrol kuruluşları tarafından verilen sertifikalar			✓						
İdarenin talebi halinde doğruluğu teyit edilmek üzere, tedarik edilecek malların numuneleri, katalogları ve/veya fotoğrafları			✓						

Tablo.3.14 İhaleye katılımda yeterlik kuralları (devam)

Yeterlik	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Birinci fıkranın (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde belirtilen belgelerden, yapım ve yapımla ilgili hizmet işlerinde, denetleme veya yönetme görevi nedeniyle almanlarda gerçek kişinin mühendis veya mimar olma şartı aranır. İş bitirme, yönetim veya denetim suretiyle elde edilecek belgeler, belge sahibi kişi veya kuruluşların dışındaki istekliler tarafından kullanılamaz, belgeler devredilemez, kiraya verilemez ve satılamaz. Bu belge sahiplerinin kuracakları veya ortak olacakları tüzel kişiliklerin ihaleye girebilmesinde tüzel kişiliğin yarısından fazla hissesine sahip olmaları, her ihalede bu oranın aranması ve teminat süresince bu oranın muhafaza edilmesi zorunludur. Yönetim faaliyetleri nedeniyle alınacak belgeler, en fazla beşte bir oranında dikkate alınır.	✓								
İhale konusu işe benzer yapım ve başka işlerle ilgili oldukça yüklenicinin son üç yıllık cirosu, bunlara başka yüklenicilerle beraberce yaptıkları işler de dâhildir, yetkili makamların düzenlediği ve yüklenicinin resmi listenin belirtilen gereklilikleri kapsayan grubunda kayıtlı olduğunu gösteren belgelerde kabul edilir				✓	✓	✓	✓		
İhale konusu işe benzer son üç yılda bitirilen işlerin listesi (işin açıklaması; metraj vs.)				✓	✓	✓	✓		
Son üç yılda çalıştırdığı personel sayısının meslek gruplarına göre dökümü, yetkili makamların düzenlediği ve yüklenicinin resmi listenin belirtilen gereklilikleri kapsayan grubunda kayıtlı olduğunu gösteren belgelerde kabul edilir				✓	✓	✓	✓		
Yüklenicinin bu işin yapımında kullanacağı teknik ekipman listesi				✓	✓	✓	✓		
İşin yürütülmesi ve denetimi için öngörülen teknik personel				✓	✓	✓	✓		
İsteklinin ikamet ettiği ya da çalıştığı yerdeki meslek odasına kayıt belgesi, yetkili makamların düzenlediği ve yüklenicinin resmi listenin belirtilen gereklilikleri kapsayan grubunda kayıtlı olduğunu gösteren belgelerde kabul edilir				✓	✓	✓	✓		
Uzmanlığın değerlendirilebilmesine uygun diğer belgeler				✓	✓	✓	✓		
İdare sağlam gerekçelerin bulunduğu kendince uygun gördüğü ekonomik ve mali yeterliği gösteren belgeleri kabul eder				✓	✓	✓	✓		
Açık ihale duyurusunda teklifle beraber ya da sonra verilmesi istemi saklı tutulan belgeler belirtilir				✓	✓	✓	✓		
Ön yeterlik sonrası sınırlı ihalede, belgelerin katılım başvurusuyla beraber verilmesi istenir				✓	✓	✓	✓		
Sınırlı ve serbest ihalede teklifi vermeye davetten önce adayların yeterliği kontrol edilir				✓	✓	✓	✓		
Bu kontrolde sözleşmenin sorumluluğunu yerine getirecek güvenceyi veren adaylar seçilir; bu gereken uzmanlık, etkenlik ve güvenilirliğe ve yeterli teknik ve ekonomik olanaklarının bulunduğu anlamına gelir				✓	✓	✓	✓		

Tablo.3.14 İhaleye katılımda yeterlik kuralları (devam)

Yeterlik	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Yapım işleri ile ilgili lisans								✓	
Formu dolduran şirket sorumlusu (isim, tarih ve imza)								✓	
Önerilerin fenni ve ticari bakımdan değerlendirilmesi									✓
İki aşamalı ihalelerde, idare ihale evrakında belirlenen yöntem ve ölçülere göre, ihaleye kılınların değerlendirilmesi ve tekliflerin teknik ticari değerlendirilmesini yapmak ve sonucu ilan etmekle görevlidir									✓
Tekliflerin fenni-ticari incelemesi gerekiyorsa inceleme sonucu, ihale komisyonunun belirleyeceği sürede komisyonun bir sonraki toplantısına ertelenebilir. Teknik-ticari komisyonun vereceği rapora göre, teknik-ticari bakımdan uygun görülenlerin fiyat zarfı açılır								✓	
Her türlü teknik-ticari değerlendirme yalnız fiyat önerilerinin açılışından önce yapılmalıdır								✓	
Teknik-ticari değerlendirme sonucu uygun bulunmayan isteklilerin zarfları açılmadan kendilerine iade edilmelidir								✓	
İdarece ihalelerin en elverişli koşullarla sonuçlandırılmasını sağlamak amacıyla, isteklilerde belirli mali ve teknik yeterlik ve nitelikler aranabilir. Bunları tespiti yarayan belgelerin neler olduğu, şartnamelerde gösterilir. İstekliler şartnamelerde yazılı belgeleri eksiksiz vermek ve Türkiye'de tebligat için adres göstermek zorundadır		✓							
Yapım işleriyle her türlü etüt, proje, kontrollük ve müşavirlik hizmetlerine ait ihalelerde, isteklilerde aranacak niteliklerin ve istenecek belgelerin neler olacağı, ne yolda ve kimlerce verileceği ve müteahhit sicillerinin ne biçimde tutulacağı ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanacak tüzükte gösterilir		✓							

3.5.2 İsteklinin ihale dışı bırakılması

2490 ve 2886 sayılı yasalarda isteklinin ihale dışı bırakılmasına yönelik hükümler bulunmamaktadır. 2490 ve 2886 sayılı yasalarda, iflas eden yükleniciyle yapılan sözleşmenin feshine gidileceği hükme bağlanmakta, ancak ihale dışı bırakılma gibi bir durum bulunmamaktadır. 2886 sayılı yasa da ayrıca yüklenicinin tutukluluk ve mahkumiyet durumunda bir vekili tayin edebileceği ön görülmektedir, ancak bu durumda yine ihale dışı bırakılma gibi bir durum olamamaktadır.

4734 sayılı yasanın onuncu maddesinde hangi durumlarda isteklilerin ihale dışı bırakılması gerektiği belirtilmektedir.

Rus ve İran uygulamalarında isteklinin değerlendirme dışı bırakılmasına yönelik hükümler bulunmamaktadır.

Tablo 3.15. İsteklinin ihale dışı bırakılması

İsteklinin ihale dışı bırakılması	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İflas eden veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan			✓						
Tasfiye halinde olan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan			✓						
İşleri mahkeme tarafından yürütülen veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan			✓						
Konkordato ilân eden veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan			✓						
İşlerini askıya alan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan			✓						
İflası ilân edilen veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan			✓						
Zorunlu tasfiye kararı verilen veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan			✓						
Alacaklılara karşı borçlarından dolayı mahkeme idaresi altında bulunan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan			✓						
kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olan.			✓	✓					
kesinleşmiş vergi borcu olan			✓	✓					
İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen			✓						
İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş veya meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu bu idare tarafından ispat edilen.			✓						
İhale tarihi itibarıyla, mevzuatı gereği kayıtlı olduğu oda tarafından mesleki faaliyetten men edilmiş olan			✓						
Belirtilen bilgi ve belgeleri vermeyen veya yanıltıcı bilgi ve/veya sahte belge verdiği tespit edilen			✓	✓					
Yasaya göre ihaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılan			✓						
Yasada belirtilen yasak fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilen			✓						
Değerlendirme dışı bırakılma nedenleri.									
iflasın ya da konkordatonun ilan edilmiş olması ya da buna benzer davanın açılmış olması ya da davanın açılması istenmiş olması ya da iflas masası yetersizliği nedeniyle reddedilmiş olması				✓	✓	✓	✓		
işletmenin tasfiye halinde olması				✓	✓	✓	✓		
Vergi, harç, resim ödeme sorumluluklarının yerine getirilmemiş olması ve sosyal güvence kurumlarına borcu olması				✓	✓	✓	✓		

Tablo.3.15 İsteklinin ihale dışı bırakılması (devam)

İsteklinin ihale dışı bırakılması									
	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Aday olarak güvenilirliğine gölge düşüren sabitlenmiş ağır kabahati olanlar				✓	✓	✓	✓		
Meslek odası kaydı olmayanlar				✓	✓	✓	✓		
ihale aşamasında uzmanlık, etkenlik ve güvenilirlikleriyle ilgili bilinçli olarak yanlış bilgi verilmiş olması				✓	✓	✓	✓		
Eğer işverenin, davranışı işletmeye mal edilebilecek bir kişinin aşağıdaki kuralların ihlalinin dolayısı hüküm giydiği bilgisi varsa, işletme güvenilirlikten dolayı ihale dışı bırakılır									
madde 129 Strafgesetzbuch (yasadışı örgüt kurmak),					✓	✓	✓		
madde 129a Strafgesetzbuch (terör örgütü kurmak)					✓	✓	✓		
madde 129b Strafgesetzbuch (yurtdışında yasadışı örgütler ve terör örgütleri kurmak)					✓	✓	✓		
Madde 261 Strafgesetzbuch (para aklama, haksız yere kazancın saklanması)					✓		✓		
madde 263 Strafgesetzbuch (dolandırıcılık) AB bütçelerine ya da AB'nin idare ettiği ya da AB adına idare edilen bütçelere karşı işlenen suçlar					✓	✓	✓		
madde 264 Strafgesetzbuch (teşvik dolandırıcılığı) AB bütçelerine ya da AB'nin idare ettiği ya da AB adına idare edilen bütçelere karşı işlenen suçlar					✓	✓	✓		
madde 334 Strafgesetzbuch (rüşvetçilik) AB rüşvetçilik yasası					✓	✓	✓		
madde 2, uluslararası rüşvetçilikle mücadele yasası madde 2 fıkra 1, 4. Ceza hukukunun değiştirilmesine ilişkin yasasının. madde 7 fıkra 2 10 no.lu bendi ve madde 2 kovuşturma zaman aşımının uzatılması ve uluslararası ceza mahkemesi çalışanları ve yargıçlarının aynileştirilmesine ilişkin yasanın 2. maddesi					✓	✓	✓		
uluslararası rüşvetçilik ile mücadele yasası madde 2 fıkra 2 (rüşvet alan uluslararası ticari faaliyetleri olan yabancı uyruklu meclis üyeleri)					✓	✓	✓		
ödenti tüzüğü madde 370, ortaklaşa Pazar yönetimin ve doğrudan ödemeler yasanın 12 maddesiyle bağlı olan AB bütçelerine ya da AB'nin idare ettiği ya da AB adına idare edilen bütçelere karşı işlenen suçlar					✓	✓	✓		
Bu kuralların ihlali diğer ülkelerin bu kurallara tekabül eden yasalarının ihlali gibi muamele görür. Eğer bir işletmenin yönetiminden sorumlu bir kişi kendi ayrıca madde 130 Nizamlara karşı gelme yasasına (OWiG) göre denetim ya da yönetim adına hareket eden kişilerin davranışlarından yüklenici sorumlu olur					✓	✓	✓		

Tablo.3.15 İsteklinin ihale dışı bırakılması (devam)

İsteklinin ihale dışı bırakılması									
	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bent 1'e göre bilgilerin yanlışlığının kanıtı olarak idare, yüklenicinin ülkesinin ilgili mahkeme ya da makamının belgesini kabul eder. Eğer belge ya da doküman yüklenicinin ülkesi tarafından düzenlenmemişse ya da istenilen bilgilerin tümü belirtilmiyorsa, yeminli ifade ya da ilgili mahkeme ya da resmi makamda, noterde ya da yetkili bir meslek odasının huzurunda yapılan beyan geçerlidir					✓	✓	✓		
İhaleye katılmaktan men edilmeden, yalnızca kamu yararından dolayı zorunlu nedenlerin bulunduğu ve başkalarının işi uygun şekilde yapamayacağından ya da özel nedenlerden dolayı işi alacak şirketin güvenilirliğine şüphe getirmiyorsa, vazgeçebilir				✓	✓	✓	✓		

3.5.3 İhaleye katılamayacak olanlar

2886 ve 4734 sayılı yasalarda ihalelere katılmayacak olanlara yönelik hükümler bulunmaktadır. 2886 sayılı yasada katılamayacak olanlarla 4734 sayılı yasada verilen kurallar örtüşmektedir, ancak 4734 sayılı yasada kapsam genişletilmiş bulunmaktadır ve bu yasaklara rağmen ihaleye katılacak istekliler ihale dışı bırakılarak geçici teminatları gelir kaydedileceği ve bu durumun tekliflerin değerlendirmesi aşamasında tespit edilememesi nedeniyle bunlardan biri üzerine ihale yapılmışsa, teminatı gelir kaydedilerek ihale iptal edileceği kuralı getirilmektedir.

Alman mevzuatında ceza infaz kurumları, çocuk esirgeme kurumları, eğitim kurumları, buna benzer kurumlar ve kamu kuruluşları, bu işi yapan özel ve tüzel meslek mensupları ile rekabete girmeleri yasaklandığından, ihalelere katılamazlar.

Rus ve İran uygulamalarında ihaleye katılmayacak olanlara yönelik hükümler bulunmamaktadır.

Tablo 3.16. İhaleye katılamayacak olanlar

İhaleye katılamayacak olanlar	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihalelere katılamazlar:			✓						
Bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar			✓						
3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan ve organize suçlardan dolayı hükümlü bulunanlar			✓						
İlgili mercilerce hileli iflas ettiğine karar verilenler			✓						
İhaleyi yapan idarenin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişiler ve eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenleri ve bunların ortakları ile şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç)			✓						
İhaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar ve eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenleri ve ortakları ile şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç)			✓						
İhale konusu işin danışmanlık hizmetlerini yapan yükleniciler bu işin ihalesine katılamazlar Bu yasaklar, bunların ortaklık ve yönetim ilişkisi olan şirketleri ile bu şirketlerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketleri için de geçerlidir.			✓						
İhale konusu işin yüklenicileri de o işin danışmanlık hizmeti ihalelerine katılamazlar Bu yasaklar, bunların ortaklık ve yönetim ilişkisi olan şirketleri ile bu şirketlerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketleri için de geçerlidir			✓						
İhaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketler bu idarelerin ihalelerine katılamazlar.			✓						
İhaleyi yapan idarenin									
İta amirleri ve bu şahısların eşleri ve ikinci dereceye kadar (ikinci derece dahil) kan ve sıhrî hısımları ve ortakları (bu şahısların yönetim kurullarında görevli olmadıkları anonim ortaklıklar hariç)	✓								

Tablo.3.16 İhaleye katılamayacak olanlar (devam)

İhaleye katılamayacak olanlar	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İhale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve denetlemekle görevli olanlar, eşleri ve ikinci dereceye kadar (ikinci derece dahil) kan ve sıhrî hısımları ve ortakları (bu şahısların yönetim kurullarında görevli olmadıkları anonim ortaklıklar hariç)		✓							
Bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar.		✓							
Ceza infaz kurumları, çocuk esirgeme kurumları, eğitim kurumları, buna benzer kurumlar ve kamu kuruluşları, bu işi yapan özel ve tüzel meslek mensupları ile rekabete giremezler				✓	✓	✓	✓		

3.5.4 Geçici teminat

2490, 2886 ve 4734 sayılı yasalarda geçici teminata ilişkin hükümler bulunmaktadır. Banka teminat mektupları dışındaki teminat olarak kabul edilenler saymanlık ya da muhaseb müdürlüklerine (mal sandıklarına) teslim edilmektedir (2490,m. 17, 2886, m.27, ve 4734, m. 34).

2886 sayılı yasa gereğince teminat olarak kabul edilecek geçici, kesin ve avans teminat mektuplarının kapsam ve şeklinin tespitine Maliye Bakanlığı yetkili olmaktadır. Kanun, kararname, tüzük ve yönetmeliklere aykırı olarak düzenlenmiş banka teminat mektupları kabul edilmemektedir. Üzerinde suç unsuru tespit edilen teminat mektupları gerekli kovuşturma yapılması için Maliye Bakanlığına intikal ettirilmektedir. Her teminat mektubunda daha önce ilgili banka şubesinde verilen teminat mektupları toplamı ile aynı şubenin limitlerinin de gösterilmesi zorunlu olmaktadır. Yabancı bankaların ve benzeri kredi kuruluşlarının kontrgarantilerine dayanarak bankaların verecekleri teminat mektupları, yukarıdaki miktarlara dahil olmamaktadır (2886, m.27 ve 4734, m. 34).

4734 sayılı yasada ihalenin üzerinde kalan istekli ile ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekliye ait teminat mektupları ihaleden sonra saymanlık ya da muhasebe müdürlüklerine teslim edilmektedir. Diğer

isteklilere ait teminatlar sa hemen iade edilmektedir. İhale üzerinde kalan istekliyle sözleşme imzalandığında ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibine ait teminat sözleşme imzalandıktan hemen sonra iade edilmektedir.

Alman mevzuatının ondüncü maddesinde teminata ilişkin hükümler bulunmaktadır. Buna göre işte kusur olmayacağı düşünölmekte ya da yüklenici yeterince tanınıyor, işi sözleşmeye uygun yapacağı ve olası kusurları ortadan kaldıracığı konusunda güven veriyorsa, teminattan tamamen veya kısmen vazgeçilmektedir. Sınırlı ve serbest usulü ihalelerde genel olarak teminat istenmez. Bu hükümlere göre teminat gereğinden fazla istenmemeli ve idareyi zararlardan korumak için gerektiğinden geç iade edilmemeli. Sözleşmeden doğan bütün sorumlulukların teminatı. Kusurların teminatı kesin hesabın %3'ünü geçmemelidir.

İran mevzuatında fiyat zarfları açıldıktan sonra, birinci ve ikinci kazanların teminatı idarede tutulmakta, diğer katılımcıların teminatı geri verilmektedir. Teminata ilişkin başka ayrıntılar bulunmamaktadır.

Tablo 3.17. Geçici teminat

Geçici teminat	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
En az teklif edilen bedelin %3'ü		✓	✓					✓	-
İhale bedelinin %5'inden fazla olmamalı				✓	✓	✓	✓		
Elli bin liraya kadar %5	✓								
Elli bin liraya kadar %7,5 ve iki yüz elli bin liraya kadar %5	✓								
İki yüz elli bin liraya kadar %5, bir milyon liraya kadar %4	✓								
milyon liraya kadar %4 üst tarafı için %3	✓								
Danışmanlık hizmeti ihalelerinde zorunlu değildir			✓						
Teminat olarak kabul edilecek değerler:									
Tedavüldeki Türk Parası	✓	✓	✓					✓	

Tablo.3.17 Geçici teminat (devam)

Geçici teminat	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Teminat mektupları	✓	✓	✓					✓	
Devlet İç Borçlanma Senetleri	✓	✓	✓						
Kefalet								✓	
Teminatlar diğer değerlerle değiştirilebilir.			✓						
Teminatlar haczedilemez, ihtiyati tedbir konulamaz		✓	✓						

Teminat mektupları

2490 sayılı yasanın altmışıncı maddesinde teminat mektuplarına ilişkin hükümler bulunmaktadır. Bankaların verecekleri teminat mektupları yekunu, yatılmış sermayeleriyle mevcut ihtiyat akçeleri yekununun % 50 sini geçemez. Bu oran, her banka için ayrı ayrı olara Bakanlar Kurulu kararıyla yatırılmış sermayeleri ve mevcut ihtiyat akçeleri yekûnunun % 75 ine çıkarılabilmektedir. Bu haddi geçiren bankaların verecekleri teminat mektupları Devlet dairelerince üç sene müddetle kabul edilmemektedir. 2886 sayılı yasanın yirmi yedinci maddesi gereğince her teminat mektubunda daha önce ilgili banka şubesince verilen teminat mektupları toplamıyla aynı şubenin limitlerinin de gösterilmesi zorunlu olmaktadır. 4734 sayılı yasanın otuz beşinci maddesi gereğince geçici teminat mektuplarının süresi tekliflerin geçerlilik süresinden en az otuz gün fazla süreli olarak belirtilmektedir. Teklif geçerlilik süresinin uzatılmasıyla, geçici teminat mektupları-nın süresi de aynı süreyle uzatılmaktadır. Her iki yasaya göre teminat mektuplarının ilgili mevzuata olması durumunda kabul edilmemektedir.

Tablo 3.18. Teminat mektupları

Teminat mektupları	2490	2886	4734	VOB 1. Kısım	VOB 2. Kısım	VOB 3. Kısım	VOB 4. Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kapsam ve şeklinin tespiti yetkili									
Kamu İhale Kurumu			✓						
Maliye Bakanlığı		✓							
Kesin teminat mektuplarının süresi ihale konusu işin bitiş tarihi dikkate alınmak suretiyle idare tarafından belirlenir			✓						
Her teminat mektubunda daha önce verilen teminat miktarının toplamın gösterilmek mecburidir.	✓	✓							
Mevzuata aykırı düzenlenmiş teminat mektupları kabul edilmez		✓	✓						

3.5.5 Tekliflerin geçerlilik süresi

2490 ve 2886 sayılı yasalarda tekliflerin geçerlik sürelerine ilişkin hükümler bulunmamaktadır. 4734 sayılı yasanın otuz ikinci maddesinde tekliflerin geçerlilik süresinin ihale dokümanında belirtileceği, idarece ihtiyaç duyulması halinde bu süre, teklif ve sözleşme koşulları değiştirilmemek ve isteklinin kabulü kaydıyla, en fazla ihale dokümanında belirtilen teklif geçerlilik süresi kadar uzatılabileceği belirtilmektedir. Alman mevzuatının ondokuzuncu maddesine göre teklifin geçerlik süresi ihale karar süresinin bitişine kadardır.

4. İHALE, ONAY, TESCİL VE SÖZLEŞME YAPILMASI

4.1 Tekliflerin Hazırlanması ve Sunulması

2490 sayılı yasanın otuz ikinci maddesinin birinci fıkrasında kapalı zarf usulünün yani bugünkü açık ihale usulünün hazırlanmasıyla ilgilenmektedir. Buna göre teklif mektubu mühürlü bir zarf içerisine konulur ve zarfın üstüne isteklinin ismi ve adresi yazılır. Bu zarf geçici teminata ait makbuz ya da banka teminat mektubu ile istenilen diğer belgelerle beraber başka bir zarfa konup mühürlenir. İkinci zarf olan dış zarfın üstüne de yalnızca teklif mektubunun hangi işe ait olduğu yazılır. Maddenin ikinci fıkrasında teklif mektuplarında şartnamenin tamamen okunup kabul edildiği ve teklif edilen fiyatın hem yazı hem de rakamla açık olarak yazılması gerektiği ve ayrıca teklif mektuplarında kazıntı ya da silintinin olmaması gerektiği yer almaktadır.

“2490 sayılı kanunun 32 nci maddesinde teklif mektuplarında şartnamenin tamamen okunup kabul edildiğinin ve teklif olunan fiyatların hem yazı ile hem de rakam ile açık olarak yazılmanın ve hak ve silinti olmamasının lüzumu tasrih olunmuştur. Bu lüzum vazı kanunca derpiş edilen bazı mülahazalara binaen kanunu tatbik edeceklere amir bir hüküm olarak vazedilmiştir. Kanunun emrettiği şekillerden herhangi birine riayet etmemek suretiyle bu hükümlerin ihlali yahut bertaraf edilmesi bir takım ihtilaf ve iltibaslara meydan vereceği be binnetice istihdaf olunan maksadın husulüne mani olacağı cihetle ruhu kanuna muhaliftir. Binaenaleyh, kanunda tasrih edilen şeraiti ihtiva etmeyen teklif mektuplarının bu noksanlar bakımından reddi ile bu teklifin hiç yapılmamış addedilmesi zaruridir”¹⁷

Bu maddede belirlenen koşullardan bir tanesinin yerine getirilmediği durumlarda teklifler geri verilmekte, kabul edilmemesi gerekmektedir. İstekli teklifini hazırlarken bu hususa dikkat etmelidir ki uygun bir teklifte bulunmuş olsa dahi ihale üzerine yapılmamakta ve hazine böylece zarara uğratılmaktadır. Buna göre dikkat edilmesi gereken noktalar şu şekilde sayılabilmektedir; şartname ve eklerinin tamamen okunup ve kabul edildiği yazılması gerekmektedir, teklif edilen fiyat hem rakam hem de yazılı olarak teklife dâhil edilmelidir, yazılarda silinti ve kazıntı olmayacaktır, teklif mektubu bir zarfın için yerleştirilip kapatılıp

¹⁷ Maliye Bakanlığının 09.09.1947 gün ve 112240 – 16/1595 sayılı yazısı (Fıçıoğlu, 1970)

yapıştırılan yer de ya mühürlenecektir ya da imzalanacaktır, bu zarfın üzerine isteklinin adı ve adresi yazılacaktır, teklif mektubunun bulunduğu zarf geçici teminata ait makbuz ya da banka teminat mektubu ile istenilen diğer belgelerle beraber ikinci bir zarfa yerleştirilip kapatılır ve yapışan yer mühürlenir ya da imzalanır. Bu zarfın üzerinde yalnızca hangi işe ait olduğu yazılır. Teklif mektubu belirlenen saat ve yerde komisyon başkanına teslim edilir. Yasada zarfın mühürleneceği yazılmaktadır, ancak zarflar resmi işlemlerde mühürlenmeyip de yerine imza atıldığından dolayı imzalı zarflarda kabul edilmektedir.

“2490 sayılı kanunun 32 nci maddesi gereğince teklif mektubunun mühürlü bir zarf içerisine konulması ve bu mühürlü zarfla birlikte geçici teminata ait makbuz, banka teminat mektubu ve diğer istenilen belgelerin konulacağı zarfın da mühürlenmesi icabetmektedir. Ancak, genel hükümlerde asıl olan imza olup, mühür ve işaret istisnai hallere hasredilmiş ve resmi muamelatta evrakın mühürlenmesi usulü yerine tamamen imza kaim olmuş bulunmaktadır. Kanunda, zarfların mühürleneceği hakkında mevzu kayıtlı, Borçlar Kanununun istisnai hallere hasrettiği mühürleme keyfiyetinin kapalı zarfla icra edilecek artırma ve eksiltme işlerinde bila istisna kabulüne cevaz verilmiş olup imzalı zarfların kabul edilmeyeceği yolunda bir hüküm konulmuş değildir”¹⁸

Mühür yerine para ile bırakılan izleri olan zarflar kabul edilmemektedir.

“Mühür mumu ile kapatılıp üzerine mühür yerine para veya özel işaretleri havi cisimler basılan zarfların mühürlenmiş. Kabul etme imkânı olmadığından bu tür zarfların bidayeten kabul edilmeyerek usulü dairesinde mühürlenmek veya imza edilmek suretiyle şekil noksanının teklif sahibine ikmal ettirilmesini müteakip alınması, zuhulen kabul edilen ve şekil noksanına artırma ve eksiltme sırasında komisyonca ıttıla hasıl olan ahvalde vazı kanunun mahremiyeti temin kasdı ihlal edilmemiş olmak şartıyla ve zarflar açılmadan önce, komisyonda diğer talipler muvacehesinde istekliye teklif mektubu zarflar imzalatmak suretiyle bu şekil noksanının ikmal ettirilmesi, aksi takdirde bu kabil teklilerin nazarı itibara alınmayarak zarfların açılmadan sahiplerine iade edilmesi icabedeceğini mütalaaten arz ederim”¹⁹

Teklif mektubu açılmadan önce zarfın imzalanmadığı ya da isteklinin ismi ve adresi yazılmamış olduğu fark edilirse, komisyonun ve diğer isteklilerin önünde bu eksiklikler tamamlattırılır. İstekli hazır

¹⁸ Maliye Bakanlığının 06.08.1951 gün ve 113307 – 16/9733 sayılı yazısı (Fıçıoğlu, 1970)

¹⁹ Maliye Bakanlığının 22.06.1950 gün ve 112175 – 45/907 sayılı yazısı (Fıçıoğlu, 1970)

bulunmuyorsa ya da eksiklikleri gidermemekte direniyorsa teklif reddedilir. Teklif mektubu açıldıktan sonra isteklinin pul yapıştırmadığı ve imzalamadığı görülürse komisyon ve diğer isteklilerin önünde bu işlemler yaptırılabilir, aksi takdirde isteklinin teklifi reddedilir.

“Teklif mektubunun adresi ihtiva etmemesinden ve pul üzerinde imza bulunmamasından ötürü reddedilmesi doğru olmayıp aranılan belgeler tamam zuhur ettiği ve diğer şartlara da riayet edilmiş olduğu takdirde adres ve imza noksanını komisyonda diğer istekliler önünde tamamlattırılması”²⁰

Eğer teklif mektubunda şartnamenin okunup kabul edildiği yazılmamışsa, teklif edilen bedel yalnızca rakamla ve yazıyla yazılmamışsa ya da rakamla yazılmayıp da yalnızca yazıyla yazılmışsa ve yazılarda silinti ya da kazıntı bulunuyorsa teklif mektubu reddedilir; bu durumlarda komisyonun ve diğer isteklilerin huzurunda eksiklikler tamamlanamaz veya düzeltilirilemez (Fıçıoğlu, 1970).

2490 sayılı yasanın otuz üçüncü maddesinde kapalı zarf usulünde teklif mektubunun verilmesi üzerinde durulmaktadır. Buna göre ihalenin başlamasından bir saat öncesine kadar teklif mektupları sıra numaralı makbuz karşılığında ihaleyi yapacak komisyon başkanlığına teslim edilebilmektedir.

“2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun konu ile ilgili bulunan 33 ncü maddesinde;...denilmektedir ve bu hükme göre, artırma veya eksiltmeye konmuş olan her hangi bir ihtiyaç dolayısıyla istekliler tarafından düzenlenecek teklif mektuplarının; artırma ve eksiltmenin yapılacağı ilan olunan saatten bir saat evveline kadar mutlaka komisyon başkanlığına verilmesi gerekmekte bulunmuş olup...belirli saatten on dakika sonra verilmiş olduğu anlaşıldığından...2490 sayılı İhale Kanununun anılan 33 ncü maddesi hükmüne aykırı olarak yapılmış olan teklif üzerine ihtiyacın kendisine ihalesi cihetine gidilmesi doğru görülmemiş...”²¹

“2490 sayılı kanunun 33 ncü maddesinde, teklif mektuplarının artırma ve eksiltmeyi açma saatinden bir saat evveline kadar sıra numaralı makbuzlar karşılığında artırma ve eksiltmeyi yapacak komisyon reisliğine verileceği tasrih edildiğinden sekiz dakika sonra verilen mektubun komisyonca kabul edilmeyerek teklif sahibine iadesinin lazım geleceği”²²

²⁰ Maliye Bakanlığının 11.12.1946 gün ve 12211 – 124/1791 sayılı yazısı (Fıçıoğlu, 1970)

²¹ Sayıştay Genel Kurulunun 09/12/1963 gün ve 2899 sayılı kararı (Fıçıoğlu, 1970)

²² Maliye Bakanlığının 29.07.1959 gün ve 113317 – 81/7457 sayılı yazısı (Fıçıoğlu, 1970)

Bu uygulama yalnızca kapalı zarf usulüyle yapılan ihalelerde gerçekleştirilmektedir. Diğer artırma, eksiltme ve pazarlıklarda isteklilerin şahsen ya da yasal temsilcilerinin ihalelerde hazır bulunmaları gerektiğinden mektupla ya da başka araçlarla yapacakları teklifler dikkate alınmaz. Verilen makbuz numaraları teklif mektubu zarfın üzerine kaydedilir. İhalenin başlama saatinin ihtilaflara neden olunmamak amacıyla komisyon başkanı bulunan yerin posta ve telgraf idaresinden kendi saatini ve varsa toplanılacak salonun saatini ayarlar. Sürenin dolması üzerine verilmek istenen teklif mektupları kabul edilmez, ancak teslim edilmiş teklif mektuplarının alındı makbuzlarının yazılıp verilmesine devam edilebilir. Makbuzun sıra numarası teslim edilen teklif mektubunun üzerine yazılır. Sonra tutanakla kaç tane teklif mektubunun alındığı tespit edilir, komisyon başkanı, üyeleri ve kâtabi tarafından imzalanır. İstekliler teklifleri açılıp okunmadan önce geri alabilmektedirler.

“Bu durum karşısında müteahhidin teklifinden rücu etmesini kabul etmek zaruridir. Eksiltmelere iştirak eden talipler tarafından yapılan teklilerin, mukarrer eksiltme saatinden evvel gerek Borçlar Kanununun gerekse Ticaret Kanununun sarîh ve mutlak hükümleri muvacehesinde taliplerin muayyen ihale zamanından evvel icaplarından rücu edebilmelerini kabul etmek zarureti vardır.”²³

Bu konuya 818 sayılı Borçlar Kanununun dokuzuncu maddesinde yer verilmektedir. Şartnameye dolayısıyla isteklinin teklif mektubunu geri almasını engelleyecek sözlere yer verilemez. Ancak, teklif mektupları usulüne uygun olarak açılıp okunduysa, geri alınamaz (Fıfıcioğlu, 1970)

2490 sayılı yasanın otuz dördüncü maddesinde teklif mektupların posta yoluyla yollanmasına değinilmektedir. Teklif mektupları buna göre madde otuz üçte belirtilen saate kadar yetiştirilmek üzere iadeli taahhütlü mektup şeklinde de gönderilebilir. Bu yapıldığında dış zarf mühür mumuyla iyice kapatılmış olması, isteklinin ismiyle açık adresin ve tekli mektubunun hangi işe ait olduğunun yazılması lazımdır. Postada oluşacak gecikmeler kabul edilemez ve geç gelen mektubun teslim zamanı bir tutanakla belgelenir.

²³ Maliye Bakanlığının 20.041953 gün ve 113307 – 3 – 4769 sayılı yazısı (Fıfıcioğlu, 1970)

Bu madde yalnızca kapalı zarf usulü ihalelerde uygulanmaktadır. Diğer ihalelerde istekli şahsen ya da yasal vekilinin hazır bulunması gerektiğinden bu hükümler geçerli değildirler. Otuz dördüncü madde hükümleri gereği istekli teklif mektubunu posta yoluyla gönderebilmektedir. Ancak, teklif mektubu duyurulan ihale saatinden en azından bir saat önce komisyon başkanlığına ulaşmalıdır.

“Kanunun 33 ncü maddesine göre, kapalı zarf usulü ile yapılan artırma ve eksiltmelerde teklif mektuplarının gerek doğrudan doğruya verilmiş olsun ve gerekse posta ile gönderilmiş bulunsun ihale saatinden bir saat evveline kadar ihaleyi yapacak komisyon başkanlığına verilmiş olması gerektiğinden komisyona 35 dakika geç gelen teklif mektubunun kabul edilmemesinde kanuna aykırılık görülmemektedir.”²⁴

Teklif mektubu postaya iadeli taahhütlü verilmiş olmalıdır. Dış zarf mühür mumuyla iyicene mühürlenmiş olmalıdır. Dış zarfın üzerinde de isteklinin adı ve açık adresi ayrıca hangi işe ait olduğu yazılı olması zorunludur. Teklif mektubu, posta yoluyla iletileceğinde, oluşabilecek gecikmeler de dikkate alınarak yollanmalıdır. İadeli taahhütlü gelen teklif mektuplarının iade kartlarına komisyon başkanı ya da kâtipi tarafından mektubun alındığı saat ve gün yazılıp alındığı gün ve saat teklif mektubun üstüne de yazılır, sonra da postacıya imzalatılır. Eğer mektup belirlenen saatten sonra gelirse, bir tutanak düzenlenip bu tutanak da komisyon başkanı, üye ve kâtip sonra da postacı tarafından imzalanır. Posta yoluyla iletilen tekliflerin geri alınması da posta yoluyla yapılabilir. Teklifin geri alınmasını bildiren mektup ya da telgraf teklif mektubunun komisyon tarafından açılıp okunmasından önce komisyon başkanlığına ulaşması gerekmektedir. Bir idarede aynı günde birden çok ihalelerin yapılabildiğinden dolayı posta yoluyla iletilen teklif mektupların dış zarflarında hangi işle ilgili oldukları yazılı olması zorunludur (Fıçıoğlu, 1970).

2886 sayılı Devlet İhale Kanunun otuz yedinci maddesinde tekliflerin hazırlanması konusu hükümler bulunmaktadır. Bu maddenin birinci fıkrasında kapalı tekliflerin yazılı olarak yapılacağı belirlenmiştir. Ayrıca teklif mektubunun üzerine, bir zarfa kapatıldıktan sonra, isteklinin adı, soyadı ve tebligata esas olarak gösterilecek açık adresi yazılır, zarfın

²⁴ Maliye Bakanlığının 13.08.1960 gün ve 1133 – 166/8720 sayılı yazısından (Fıçıoğlu, 1970)

yapıştırılan yeri de istekli tarafından imzalanır ya da mühürlenir. Bu zarfla beraber geçici teminata ait alındı veya banka teminat mektubu ve idare tarafından istenilen diğer belgelerle birlikte ikinci bir zarfa konularak kapatılır. Dış zarfın üzerine de isteklinin adı ve soyadı ile açık adresiyle teklifin hangi işe ait olduğu yazılır. Otuz yedinci maddesinin ikinci fıkrasında teklif mektuplarının istekliler tarafından imzalanması ve bu mektuplarda şartname ve eklerinin tamamen okunup kabul edildiğinin belirtilmesi, teklif edilen fiyatın rakam ve yazıyla açık olarak yazılması zorunlu olduğu belirtilmektedir. Bu kurallardan herhangi birine uyulmadığı takdirde ya da teklif mektuplarının üzerinde kazıntı, silinti ya da düzeltme bulunduğu takdirde tekliflerin reddedilmesi ve hiç yapılmamış sayılması gerekir.

Maddede kapalı teklif usulünde tekliflerin hazırlanış biçimine değinilmektedir. Suiistimali önlemek amacıyla tekliflerin hazırlanış biçimi, içeriği, zarfa yerleştirme şekliyle ikinci zarfın neleri içereceği hakkında kurallar belirtilmektedir. Maddenin birinci fıkrasında teklif mektubunun hazırlanış şekli, iç ve dış zarfların nasıl hazırlanacağı hakkında hükümler bulunmaktadır. Bu fıkra göre teklifin yazılı olması gerekmektedir. Teklif mektubu yazıldıktan sonra, iç zarf olarak adlandırılan, bir zarfın içine yerleştirilip yapıştırılmaktadır, içinde teklif mektubu bulunan iç zarfın üzerine isteklinin adı, soyadı ve tebligata esas açık adresi yazılmaktadır. İç zarfın yapıştırılan yeri istekli tarafından ya imzaların ya da mühürlenir, imza ya da özel işaretler konulamamaktadır, iç zarf, geçici teminata ait alındı ya da banka teminat mektubu ve idare tarafından istenilen diğer belgelerle beraber, dış zarf olarak adlandırılan, ikinci bir zarfa yerleştirilir. Bu dış zarfın üzerine isteklinin adı, soyadı ve açık adresi ve teklifin hangi işe ait olduğu yazılmaktadır, isteklinin bu zarfı imzalaması gerekmemektedir. İkinci, dış, zarfın içindeki belgelerde eksik olanlar varsa bunların ihale komisyonu huzurunda tamamlanmasına imkân verilmemektedir, teklif reddedilmektedir. Ancak dış zarfın üstünde yazılmış olması gereken bilgilerdeki eksiklik bulunduğu; bu tür eksiklikler şekliyle ilgili olup da esasıyla ilgili olmadığından, tamamlatılabilmektedir. Birinci zarfın üzerinde bulunması gereken bilgilerin eksik olduğunda bunların ihale komisyonu huzurunda tamamlatılmasına imkân verilmemektedir (Pirler, 1984).

Teklif mektubunda isteklinin işi yapmak için önerdiği fiyat bulunmaktadır. Teklif mektubunun içermesi gereken hususlar bulunmaktadır; ilk olarak isteklinin imzası, ikincisi şartname ve eklerinin tamamen okunup kabul edildiği ve sonuncu olarak rakam ve yazıyla yazılmış teklif fiyatı. Sayılanlardan birinin eksik oluşu ya da yasal ifadeye uygun olmayışı teklifin reddedilmesiyle sonuçlanmaktadır. Teklif edilen fiyatın rakam ve yazıyla yazılmaları birbirine uymadığında ya da teklif mektubunun üstünde kazıntı, silinti ya da düzeltmelerin bulunması teklifin reddedilmesiyle sonuçlanmaktadır. Teklif edilen fiyat, fiyat şartnamesine aykırı olmamak kaydıyla ya tahmini bedelden yüzde olarak bir indirim şeklinde ya da toplam bedel olarak ifade edilebilmektedir (Gönen ve Işık, 1984).

Görüldüğü üzere teklif mektubunun hazırlanmasına ilişkin 2490 sayılı yasaya benzerlikler bulunmaktadır. Ancak, bazı noktalarda farklılıklar bulunmaktadır. Birincisi isteklinin imza zorunluluğu bulunmaktadır, 2490 sayılı yasada böyle bir zorunluluk olmadığından ihtilaflara neden olunmaktaydı. İkincisi şartnameyle eklerinin tamamen okunup kabul edildiğinin yazılıp imzalanması zorunludur, teklif mektubuna itirazı kayıt ya da koşul yazılamaz. Sonuncu olarak teklif mektubunun üzerinde, yalnız teklif edilen fiyat değil²⁵ de tüm metinde, kazıntı, silinti ya da düzeltme bulunmayacaktır. 2490 sayılı yasanın otuz ikinci maddesinde teklif edilen fiyatta silinti ve kazıntı olmayacağı belirtilmişti. 2886 sayılı yasayla düzeltmelerin de olmaması istenmektedir. Üzeri çizilen, paraf edilmiş olsun ya da olmasın, düzeltme olarak değerlendirilebilecek her türlü düzeltme teklifin reddedilmesine neden olacaktır. Fiyatta, isimde ya da imzada bu düzenleme uygulanacaktır. Bu üç duruma aykırı olan teklifler reddedilecektir, şekle ait eksikliklerin tamamlanmasına imkân verilmeyecektir. Teklif mektubunda adresin bulunması zorunlu değildir, yer alması gerekli olduğundan mektupta yer alabilir. Ayrıca teklif mektuplarına damga pulu yapıştırılması gerekmektedir (Gönen ve Işık, 1984).

İç zarf teklif mektubunun yerleştirildiği zarftır, mektup zarfa konduktan sonra yapıştırılır ve üzerine isteklinin adı ve soyadı, isteklinin tebligata esas adresi yazılır. Yapıştırıldıktan sonra zarfın yapıştırıldığı yer ya

²⁵ İsteklinin adı soyadı ve tebligata esas adresi yazılır.

imzalanır ya da mühürlenir. İsteklinin zarfın üzerine yazacağı adresi kanuni ikametgâh olması zorunlu değildir. Dış zarf, içine iç zarfla geçici teminat nakit ya da tahvil olarak, istenilen miktarda paranın ilgili saymanlık veznesine yatırıldığını belgeleyen alındı ya da teminat banka mektubuysa; uygun şekilde, limit içi, süresiz, üzerine isteklinin ismi, taahhütte bulunan merciyle işin adı eksiksiz ve doğru olarak yazılı geçici teminat mektubunun aslı konulur. Ayrıca şartname ve eklerinde, örneğin yeterlik belgesi, meslek kuruluşu kayıt belgesi, imza sirküleri, şirketler için şirket sirküleri, gerçek kişiler ve şirketlerin temsillerinde vekâletname gibi, istenilen diğer belgelerde dış zarfına içinde yer alır. İç zarfta olduğu gibi dış zarf da yapıştırılan yerden mühür mumu ya da imzala mühürlenerek kapatılır, böylece ihtilafların önüne geçilmiş olunur. Dış zarfın hazırlanmasına ilişkin 2490 sayılı yasaya göre bazı farklılıklar bulunmaktadır. 2886 sayılı yasaya göre dış zarfın üzerine isteklinin adı, soyadı ve açık adresi yazılmaktadır. 2490 sayılı yasada yalnızca ait oldu iş yazılmaktaydı. Böylece posta yoluyla gelen tekliflerle elden verilen tekliflerin arasındaki fark giderilmiş olmaktadır. Ad ve soyadın dış zarfa yazılmasıyla gizliliğin ihlali olmadığı gizliliğin teklif edilen bedelde olduğu önemlidir. Dış zarfın üzerine 2490 sayılı yasanın otuz ikinci maddesinde de olduğu gibi hangi işe ait olduğu da yazılır (Gönen ve Işık, 1984).

2886 sayılı yasanın otuz sekizinci maddesinde tekliflerin verilmesiyle ilgili hükümler bulunmaktadır. Maddenin birinci fıkrasında tekliflerin ilanda belirtilen saate kadar, sıra numarası alındılar karşılığında komisyon başkanlığında verileceği belirtilmektedir. Alındı numarası zarfın üzerine yazılmaktadır. Teklifler iadeli taahhütlü de gönderilebilmektedir. Posta yoluyla gönderilen tekliflerde dış zarfın üzerine komisyon başkanlığının adı ve soyadıyla açık adresi yazılmaktadır, tekliflerin duyurulan saate kadar komisyon başkanlığına ulaşması gerekmektedir. Postadaki gecikmelerden dolayı işleme konulmayacak tekliflerin alınıp saatleri bir tutanakla tespit edilmektedir. Aynı maddenin ikinci fıkrası gereğince komisyon başkanlığına verilen teklifler herhangi bir nedenden dolayı geri alınamamaktadır. Otuz sekizinci maddesinin birinci fıkrasına göre ilanda belirtilen saate kadar teklifler ihale komisyonu başkanına verilebilmektedir. 2490 sayılı yasada duyurulan saatten bir saat öncesine kadar verilmesi gerekmektedir.

DİK’nda bu konuda bir düzenleme yapılmadı, son teklif verme saati şartnameyle düzenlenmektedir. DİK’na göre ihale saatinin şartname de belirtilmesi zorunlu olmamakla beraber ihale tarih ve saatiyle son teklif verme saatinin de şartnamede yer almasında yarar bulunmaktadır. Ayrıca kanunun gereği olarak ihale saatinin ihale duyurusunda bulunması zorunlu olduğunda bu bilginin şartnamede de tekrarlanmasında yararlı görülmektedir. Bu esnada komisyon başkanlığının görevi verilen her teklif için teklifin sahibine bir alındı düzenlemek ve teklifin sahibine vermektir. Alındı numarası teklifin üzerine de yazılmaktadır. DİK tekliflerin posta yoluyla yollanmasına imkân vermektedir. Bu tür teklifler iadeli taahhütlü gönderilmesi zorunlu olmaktadır. Posta yoluyla gönderilen tekliflere komisyon başkanlığının adresi yazılacaktır, zamanında da komisyon başkanlığına ulaşmayan tekliflerin alınış saati tutanakla tespit edilip işleme alınmamaktadır. Tutanak posta görevlisine de imzalatılırsa olası ihtilaflar da önlenmiş olur. Maddenin son fıkrasında tekliflerin ihale komisyon başkanlığına verildikten sonra geri alınmayacağı hükme bağlanmaktadır. 2490 sayılı yasayla Borçlar Kanununun dokuzuncu maddesine dayanılarak tekliflerin açılacağı saate kadar başvuruda bulunan isteklilere geri verilmekteydi. Bu uygulama bazı istekliler tarafından kötüye kullanıp hazineyi zarara soktuğundan dolayı DİK’yla Borçlar Kanununa istisna getirilmiştir. Ancak Borçlar Kanununun yirmi dördüncü maddesi gereğince esaslı hatası olan teklifin aynı yasanın yirmi üçüncü maddesi gereğince istekli, teklifinin kendisini ilzam etmediğini komisyon başkanlığına bildirebilmektedir. Böyle bir durumda komisyon uygun bedelin tespitinde bu tür teklifleri de dikkate almalıdır (Gönen ve Işık, 1984).

4734 sayılı yasanın otuzuncu maddesi tekliflerin hazırlanmasıyla sunulması konularını kayda bağlamaktadır. Maddenin birinci fıkrasında teklif mektubu ve ihaleye katılabilmek üzere istenilen tüm belgeler, geçici teminat dâhil, bir zarfa konulur, zarfın üstüne isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi, teklifin hangi işe ait olduğu ve ihaleyi yapan idarenin açık adresi yazılıp yapıştırılan yeri istekli tarafından imzalanır ve mühürlenir. Maddenin ikinci fıkrası gereğince teklifler yazılı olarak sunulacağı, teklif mektubunda ihale dokümanının tamamen okunup kabul edildiğinin belirtilmesi, teklif edilen bedelin rakam ve yazı ile birbirine uygun olarak açıkça yazılması, üzerinde

kazıntı, silinti ve düzeltme bulunmaması ve teklif mektubunun ad, soyad veya ticaret unvanı yazılı ve yetkili kişiler tarafından imzalanmış olması zorunlu olduğu belirtilmektedir.

“Teklif edilen fiyatın hem yazı, hem de rakam ile belirtilmesi şart olup, yalnız yazı veya yalnız rakamla belirtilen, hem yazı hem de rakamla belirtilmekle beraber farklılık gösteren teklileri içeren teklif mektuplarının geçerli sayılması mümkün değildir.”²⁶

Ayrıca mal alımı ihalelerinde, ihale dokümanı gereğince alternatif teklif verilebileceğine dair hüküm bulunması halinde bu alternatif teklifler de aynı şekilde hazırlanacak denilmektedir. Yasanın üçüncü fıkrasında tekliflerin veriliş biçimi kurallara bağlanmaktadır. Teklifler ihale dokümanında belirtilen saate kadar sıra numarası alındı karşılığında idareye verileceği, bu saten sonra verilen tekliflerin kabul edilemeyeceği ve bu teklifler açılmaksızın iade edileceği belirtilmektedir. Tekliflerin ayrıca posta yoluyla yollanabileceği, ihale dokümanında belirtilen saate kadar idareye ulaşması gerektiği şart olduğu ve postadaki gecikmeler nedeniyle işleme konulmayacak tekliflerin alınış zamanı bir tutanakla tespit edileceği hükme bağlanmıştır. Son fıkrada tekliflerin, zeyilname düzenlenmesi durumları hariç herhangi bir nedenden dolayı geri alınamayacağı ve değiştirilemeyeceği belirtilmektedir.

Buna göre istekliler tüm belgeleri bir zarfa koyup ihale saatine kadar teklifi idareye teslim eder. 4734 sayılı yasanın bu maddesi gereğince tüm gerekli belgeler tek bir zarf içine konulmaktadır. Diğer yasalarda iç ve dış zarf uygulaması gerçekleşmekteydi. İhale saati denildiğinde, tekliflerin son verilme saatiyle aynı olacağı anlaşılmaktadır. Teklif mektubuna bulunması gerekenler maddede belirlenmektedir, bu koşullardan bir tanesi de teklif mektubunun yetkili kişi tarafından imzalanmış olmasıdır. Tekliflerin geçerlik süreleri bu teklif mektuplarında belirtilmiş olması gerekmektedir. Gerek duyulduğunda idare bu süreyi uzatabilmektedir, ancak isteklinin onayı alınması gerek ve uzatılan süre en fazla ihale dokümanında belirtilen teklif geçerlik süresi kadar uzatılabilmektedir. Teklif ve sözleşme koşulları bu esnada değiştirilememektedir. Teklif mektupları ihale dokümanında belirtilen saate kadar idareye teslim edilir. Posta yoluyla yollanılan teklifler iadeli

²⁶ S.D.K.K.1.4.1987 – 681/1 (Doğanyigit, 2008)

taahhütlü olmaları gerekmektedir. Teklif zarfının üstünde bulunması gereken isteklinin adı, soyadı ya da ticaret unvanı, açık adresi ve teklifin hangi işe ait olduğu ve ayrıca idarenin açık adresi yazılması gerekmektedir, bunlardan bir tanesinin unutulduğu durumlarda bu yasa gereğince zarflar açılmaksızın değerlendirme dışı bırakılmaktadır. Mal alımlarında ihale dokümanında alternatif teklif verme imkânı bulunuyorsa, bu teklifler de teklif mektuplarına uygulanan koşullar geçerli olmaktadır. Yapım ileri ihalelerinde teklifin hazırlanmasında uygulama projesi kullanılabilir. Tekliflerin imzalanıp mühürleneceği hükmünün isteklinin zarfın yapıştırılan yerini imzalayıp kaşesinin ya da mührünü basacağı şeklinde düşünülmesi gerekmektedir (Doğanyigit, 2008).

Temel maddeler

Alman mevzuatının yirmi birinci maddesinde, tekliflerin şekliyle içeriği, ve böylece rekabetin tam anlamıyla sağlanması hakkında hükümler bulunmaktadır. Yirmi birinci maddenin tam metni ek beşte bulunmaktadır. Madde altı fıkradan oluşmakta, birinci fıkrasında tekliflerle ilgili gerekliliklere yer verilmekte, ikinci fıkrasında şartnamede belirtilen koşullardan sapan tekliflere yönelik hükümler bulunmakta, daha sonra sırasıyla değişiklik ve ek tekliflerle ilgili olmakta, fiyat indirimi, birden fazla kişilerin ortaklaşa öneri sunduğu durumlara değinmekte ve nihayet sayılanların hangilerinin ihale dokümanına dâhil edileceği hükme bağlanmaktadır. Yirmi birinci maddenin birinci fıkrasında yazılı tekliflerin daima kabul edileceği belirtilmekte, böylece yazılı teklif norm olarak görülebilir. Yazılı tekliflerin imzalı olması gerekmekte isteklinin ismi metin olarak yazılmış olması yeterli olmakta, imza da ismin yazılması şeklinde olacaktır, burada Alman Medeni Yasasının 126 no.lu maddesinin birinci fıkrasına uyulmaktadır, aksi takdirde, istekli yasal olarak bağlayıcı teklif sunmuş olmayacaktır. Teleks, faks ya da telgraf şeklinde yollanan tekliflere ek olarak isteklinin imzası bulunan, ihale saatinden önce idareye ulaşmış olması gereken, mektubun yollanması gerekmektedir. İstekli teklifi normalde kendi ismiyle imzalar ancak şirketin ticari kaydı bulunuyorsa şirketinin adıyla imzalayabilmektedir. Birden fazla şirket ortaklaşa teklif sunduğunda tüm ortaklar teklifi imzalamak mecburiyetindedir, tüm ortaklar müşterek

olarak dışa temsil yetkisine sahiptirler. Bir ortağın yapacağı iş, ihale dokümanının ve dolayısıyla teklifte de bağısız olarak yapılabilecek durumda olduğunda ortak yalnızca kendisiyle ilgili iş için imza atar, diğer ortakların işinin sorumluluğunu üstlenmez. Ortaklık anlaşması gereğince dışa temsil yetkisi bir kişiye veriliyorsa, bu kişi teklifi imzalar. İstekli başka bir kişiye vekâleten kendi adına teklifi veremeye yetkilendirebilir.

AB 2004/18/AT sayılı direktifle elektronikte yazılı teklifler eşdeğer olarak değerlendirilmektedir. Alman mevzuatında bu konuda uyarlamalar yapılmıştır. İdarenin şartnamede öngördüğünde, elektronik tekliflerin sunulmasına da imkân tanınabilmektedir. Burada vurgu idarenin öngördüğü duruma yapılmaktadır. İsteklinin teklifini dijital olarak sunma hakkı bulunmamaktadır. İhale ilanı, ihale dokümanı ya da şartnamede tekliflerin sunulmuş şeklinin dijital olarak da yapılabileceği belirtildiğinde teklif bu şekilde sunulabilecektir. Ancak burada teklifin ya dijital ya da yazılı olarak sunulacağı şeklinde yorumlanmaması gerekmektedir. Dijital teklif sunumu yazılı teklif sunumuna alternatif olarak değerlendirilebilir. Böylece KOBİ'lerin rekabete katılabilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır. Sunulan elektronik tekliflerin elektronik olarak imzalanmış olması ve şifrelenmiş olarak sunulması gerekmektedir. Bu fıkra da değinilen başka bir konuya tekliflerin nasıl işleme konulacağıdır. 2004/18/AT sayılı AB direktifin hükümleri de dâhil edilerek belirlenen izlek şu şekildedir. Öncelikle idare hem yazılı hem de elektronik tekliflerin bütünlüğünü ve gizliliğini uygun şekilde korumakla sorumlu bulunmakta, böylece isteklilerin tekliflerini manipülasyondan korumakta ve gizliliklerini sağlamaktadır. Yazılı olarak sunulan teklifler kapalı zarfla sunulmakta, teklif olarak işaretlenmiş olması ve son teklif verme zamanına kadar kilit altında tutulması gerekmektedir. Elektronik olarak iletilen teklifler de elektronik olarak uygun şekilde şifrelenmiş ve son teklif verme zamanına kadar şifresi sağlam kalacak şekilde kilit altında tutulacaktır. Burada dikkat edilmesi gereken konu şifrenin sağlamlığının isteklinin teklifini sunduğundan ihalenin başlatılmasına kadar şifrenin korunmasıdır. Böylece ihalenin güvenilirliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Tekliflerin yalnızca fiyat ve istenilen açıklamaları içerir denildiğinde isteklinin sunduğu teklifin açık, tam ve her açıdan şüpheyi yer vermeyecek netlikte olacağı ve bunun idarenin şartnameyi

tüm isteklilerin aynı şekilde algılayacağı biçimde hazırlayarak yapacağı anlamına gelmektedir. Bunun en iyi yöntemi de şartnamede belirlenen kalemlerin yanına teklif edilen fiyatların dâhil edilmesidir. Tekliflerde bulunması gereken hem toplam fiyat hem önceden belirtildiği gibi tüm kalemlerin fiyatları. İşin tanımında belirlenen tüm kalemlerin fiyatları belirtilmelidir, aksi takdirde teklif şekle uygun olmayacaktır, tüm tekliflerin birbirleriyle karşılaştırılabilecek durumda olması gerekmektedir. Teklif diğerlerle karşılaştırılamayacak derecede farklılıklar içeriyorsa, değerlendirme dışı bırakılabilir. Rekabeti engellemeyecek düzeltmeler ve açıklamaların istisna olarak²⁷ yapılmasına olanak verilmektedir ve bu açıklamalar ve eksik bilgilerin tamamlanmaması durumunda teklif değerlendirme dışı bırakılır. Bundan dolayı tekliflerin yazılı olarak yapılacağı sonucu çıkmaktadır. Yirmi birinci maddesinin birinci fıkrasının üçüncü bendine belirtilmiş olunan “ihale dokümanı üzerinde değişiklik yapılamayacağı” kuralını ihlal edip özellikle şekle uygun hazırlanmış şartnamede değişiklik yapıp da teklif sunan isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılır.²⁸ Burada amaç daima birbirleriyle karşılaştırılabilir tekliflerin sunulmasını ve böylece gerçek rekabetin oluşabilmesini sağlamaktır. İdareye burada önemli görev düşmektedir. İhale dokümanlarını hazırlarken bunu şekle uygun yapılması gerekmektedir. Dokümanlar açık, tam ve anlaşılır olmalıdır. Genel teknik sözleşme şartlarında ve fen ve sanat kurallarına aykırı isteklerde bulunulamaz. Bu kurallara uymayan idarelerin ihalelerinde istekliler ihale dokümanında değişikliklik yapamama kurallına bağlı olma zorunluluğu da aranmamaktadır. Böyle durumlarda istekli ek ya da değişiklik önerileriyle sorunun çözümünü arayabilmektedir. Dokümanın tam anlaşılır olmayan bölümüne kendi yorumunu yapıp da bunu teklifte belirterek teklifini hazırlayabilmektedir. Yirmi birinci maddesinin birinci fıkrasının dördüncü bendinde değinilen keşfin özeti ya da suretinin kullanımı rasyonalizasyon amacıyla imkan tanınmaktadır. Günümüzde yaygın olarak kullanılan veri işlem sistemlerinde kolaylığın sağlanması istenmektedir. Ancak burada istekli, idarenin hazırladığı keşif dosyasının bağlayıcı olduğunu yazılı olarak kabul ettiğini beyan eder. Özetle keşif

²⁷ BayObLG NZBau 2000, 211 (İngenstau ve Korbion, 2006)

²⁸ OLG Düsseldorf VergabeR 2001, 38 ve OLG Naumburg ZVgR 2001, 66 (İngenstau ve Korbion, 2006)

dosyasının arasında ki bağın gösterilebilmesinden dolayı keşif dosyasında kullanılan poz no. ve sıraları özette aynen kullanılmalıdır. Eğer özette sunulan bilgiler idarenin keşif dosyasıyla çelişirse ihale de teklife açıklık getirilmesi istenebilir, ancak özette bulunan kusurlar toplam olarak çelişkili teklife neden olursa, bu teklif değerlendirme dışı bırakılır.²⁹ Eğer idare isteklilerin keşif dosyasının orijinal halinin kullanılmasını isterse, istekli buna uymak zorundadır. Birinci fıkranın sonunda kısaca numune ve örneklerle değinilmektedir. VOB'un dokuzuncu maddesi gereğince idarenin isteği üzere istekli teklifinin açık, tam ve anlaşılır şekilde gösterilmesini sağlamak amacıyla teklifiyle beraber numune ya da örnek sunabilir. Bunu yaparken numune ya da örneğin hangi işe ya da işin hangi bölümüne ait olduğunun belirtilmiş olması gerekmektedir. Numuneyle örneğin arasındaki fark numunenin istekli, örneğin de üçüncü bir şahıs tarafından üretilmiş olmasıdır (İngenstau ve Korbion, 2006).

Yirmi birinci maddenin ikinci fıkrasında öngörülen teknik şartnameden farklılık gösteren tekliflerde dikkat edilecek konulara değinilmektedir. Buna göre bu tür teklifler sağlık, güvenlik ve kullanım açılarından istenen güvenlik seviyesine eşdeğer olması gerekmektedir. Farklılıklar teklifte açık ve kesin belirtilmeli ve eşdeğerlik teklifin sunulmasıyla kanıtlanması zorunludur. Güvenlik seviyesinin tespiti teknik şartnamesinde belirtilen asgari koşulların zemininde yapılır. Güvenlik denilince yapılacak işin ömrü, stabilitesi ve yorulma dayanımı gibi teknik güvenlik konuları göz önünde bulundurulur. Bunun yanında sağlığın güvencesi de mutlak suretle sağlanabilmelidir. Burada yapımın kullanıcısının ve ayrıca çevre açısından da sağlığın korunması amaçlanmaktadır. Yapılacak işin kullanılabilirliği de koşulsuz ve engelsiz sağlanması gerekmektedir. Sayılanların tümünün eşdeğerliği sağlandığı durumlarda teknik şartnameden farklı teklifler de dikkate alınabilir. Teklifin değerlendirmeye alınabilinmesini sağlamak için farklılıkların teklif de açık ve seçik olması gerekmektedir. Eşdeğerliliğin kanıtlanması gerekmektedir. Farklılıkların tümünün eşdeğerliliği kanıtlanması gerekmektedir. Kanıtlar en iyisi üçüncü kişilerden elde edilen deney raporlarıyla yapılır. Kanıtlar teklifle beraber sunulur, aksi

²⁹ OLG Naumburg ZVgR 2001, 66 (İngenstau ve Korbion, 2006)

takdirde teklif eksik sayılır. Bu tür teklifler ek ya da değişiklik teklifleri olarak sayılmaz, normal teklif olarak değerlendirilir (İngenstau ve Korbion, 2006).

Aynı maddenin üçüncü fıkrasında ek ve değişiklik tekliflerine kurallar getirilmektedir. Buna göre ihale dokümanında belirtilen yerde ek ve değişiklik önerilerinin belirtilmesi gerekmektedir. Böylece açılıştaki saydamlık yükseltilmiş bulunmaktadır. Ek ve değişiklik önerileri böylesi olduğunu özellikle belirtilerek teklife ek olarak verilir. Ana teklife eşdeğer ayrı bir belge olarak imzalanır, başlığına en iyisi “Ek teklif” yazılır. Ana teklifle ek ya da değişiklik tekliflerin dış görünümünden hemen hangisinin ana hangisinin ek teklif olduğu anlaşılmalıdır. Bu koşullar yerine getirilmediği takdirde teklifler değerlendirme dışı bırakılabilir.

Maddenin dördüncü fıkrasında koşulsuz yapılan fiyat indirimlerine değinilmektedir. Buna göre indirim ihale dokümanında belirlenen yerinde yapılır. Teklifte olması gereken yerlerde belirtilmemiş koşulsuz fiyat indirimi bulunan teklifler değerlendirme dışı bırakılacaktır. Bu uygulama ek ve değişiklik tekliflerinde olduğu gibi saydamlığı sağlamak amacıyla buraya dâhil edilmiştir. Teklifte belli belirsiz yerlerde bulunan fiyat indirimlerle tekliflerin sıralanmasında sonradan değişiklik yapılabilmesini amaçlayanlar olmuştur (İngenstau ve Korbion, 2006).

Maddenin beşinci fıkrasında birden fazla isteklinin ihale konusu işi ortaklaşa yapmak üzere ihaleye katıldıklarında dikkat edilecek konulara değinilmektedir. Buna göre ihaleyi yapacak idare birden fazla isteklilerin ortaklaşa ihaleye katılmaya izin verebilir ya da vermeyebilir. Kapsamlı ve zor işlerde idare birden fazla isteklinin ortaklaşa ihaleye katılmalarına izin vermesi makul olur. Kapsamlı işlerde yeterli sayıda uzman ve kapasitesi müsait isteklinin bulunamayacağı işlerde özellikle idare bu yola başvurabilmektedir. Böylece rekabet de sağlanmış olur. İşin kapsamına göre birden fazla istekliye yer verilmesi önemlidir, aksi takdirde Kobi'lere iş alma şansı kalmamaktadır. Birden fazla istekli ortaklaşa ihaleye katıldığında ortaklarından bir tanesini sözleşmeyi ve uygulamayı yapmaya yetkili temsilci olarak belirlerler. Burada ortaklık sözleşmenin belli bir şekilde olması amaçlanmamaktadır, idare yalnızca bir muhatap istemekte ve bu temsilciyle bağlayıcı anlaşmalar yapabilmek

istemektedir. Bu nedenden dolayı yetkili temsilcinin belirlenmesi istenmektedir. Genel olarak temsile yetkili ortağın teklifte belirtilmesi istenir, bu bilgi daha sonra da iletilebilir, ancak en geç ihalenin istekli grubunun üzerinde bırakılmadan önce idareye ulaştırılmalıdır. Bunun nedeni sözleşmenin yapılmadan önce idarenin kiminle muhatap olacağını bilmek istemesidir (İngenstau ve Korbion, 2006).

Bu maddenin son fıkrasında diğer fıkralarda istenilenlerin ihale dokümanında belirtme zorunluluğu getirilmektedir. Nedeni de önceki fıkralarda belirtilenler, isteklilerin uyması gereken önemli ayrıntıları olmasıdır ve VOB'da olması bağlayıcı olmasını sağlamamakla beraber, bunları bağlayıcılığını sağlamak amacıyla belirtilen noktaların aynen ihale dokümanına dâhil edilmesi gerekliliğidir (İngenstau ve Korbion, 2006).

A-maddeler

Yirmi birinci maddesinin A-madde kapsamındaki ihalelerde birinci fıkranın birinci bendinin ikinci cümlesi geçersizdir. Buna göre AB çapındaki ihalelerde yazılı tekliflerin daima kabul edileceği kural geçersizdir. Bu duyuru ve ihale dokümanında belirtilmiş olması kaydıyla yalnızca elektronik tekliflerin kabul edilebileceği anlamına gelmektedir. Bu uygulama 2004/18/AT sayılı AB direktifine uygun olarak yapılmıştır. Özellikle çok kapsamlı yapım işlerinde, rekabeti sağlayacak yeterli sayıda istekli, tekliflerini elektronik yollarla sunmayı isteyebileceği düşünülmektedir. İdarenin isteği üzerine teklifler yalnızca yazılı olarak ya da hem yazılı hem de elektronik olarak sunulmasını isteyebilir (İngenstau ve Korbion, 2006).

B-maddeler

Burada da A-maddelerinde olduğu gibi B-maddeleri kapsamındaki ihalelerde yirmi birinci maddesinin birinci bendinin ikinci cümlesi geçersizdir. Buna göre AB çapındaki sektörel ihalelerde yazılı tekliflerin daima kabul edileceği kuralı geçersizdir. Bu duyuru ve ihale dokümanında belirtilmiş olması kaydıyla yalnızca elektronik tekliflerin kabul edilebileceği anlamına gelmektedir. Bu uygulama 2004/17/AT sayılı AB direktifine uygun olarak yapılmıştır. Özellikle çok kapsamlı yapım işlerinde, rekabeti sağlayacak yeterli sayıda istekli, tekliflerini

elektronik yollarla sunmayı isteyebileceği düşünülmektedir. İdarenin isteği üzerine teklifler yalnızca yazılı olarak ya da hem yazılı hem de elektronik olarak sunulmasını isteyebilir (İngenstau ve Korbion, 2006).

Sektörel maddeler

Sektörel maddelerde teklifin şekli ve içeriğiyle ilgili hükümler bulunmamaktadır.

Genelgenin altıncı şıkkı tekliflerin sunumu ve kayda geçirilmesiyle alternatif tekliflerle ilgili hükümler içermektedir. Buna göre teklif birbirinin içine konulan iki zarftan oluşmaktadır. Dış zarfın içinde, ihaleye katılma isteğini belirten bir belge, ihale dokümanı bedellerinin ödendiğine ilişkin banka dekontunun kopyası, iç zarftaysa teklif bulunur. İstekli gerektiğinde, asıl teklifin dışında alternatif tekliflerini sunar. Bu alternatif teklif, ihale koşullarına uymayan, ancak kuruma, daha yüksek teknik ve ekonomik kazanç sağlamalıdır. İhale dokümanının içerisinde teklifin geçerli süresi verilmediğinde, istekli bu süreyi kendisi belirler. İhale komisyonu teklifin geçerlilik süresini uzatırsa, istekli, yapılacak veya onarılabilecek yapının değerini değiştirme hakkına sahip olur. Teklif, ihale dosyasında istenilenlere uymuyorsa veya doğru düzenlenmemişse ihale komisyonu teklifi reddeder. İhale komisyonu, tekliflerin kabul sırasına göre kaydını yapar, kayıt tarih ve numarasını istekliye bildirir.

İran İslam Cumhuriyetinde tekliflerin hazırlanmasıyla sunulmasıyla ilgili hükümleri yasanın onbeşinci ve onaltıncı maddelerinde bulunmaktadır. Buna göre istekliler tekliflerin sunumu şu aşamalarından oluşacaktır. Birinci aşama doküman ve tekliflerin hazırlanması ve tamamlanmasıdır. İkinci aşama duyuruda belirlenen süre içerisinde tekliflerin teslimi ve üçüncü aşama olarak da tekliflerin teslimine ilişkin alındı makbuzunun alınmasıdır. Dikkat edilecek bir başka konu da, tekliflerin kabul süresinin yurtiçi ve uluslararası ihalelerde, ihale dokümanındaki son teklif teslim süresinden sırasıyla on gün ya da bir aydan az olmamasıdır. Onaltıncı madde gereği ihale dokümanında belirtilenin dışında, birden fazla teklif verilemez. Teklif dört zarftan oluşmaktadır. A zarfı denilen zarfın içinde güvence yer almaktadır. B zarfın içinde teknik ve ticari teklif bulunmaktadır. C zarfında iş için önerilen fiyat bulunmaktadır. Bu üç zarf dördüncü bir zarfın içine yerleştirilerek imzalanıp mühürlenir. İdare belirlenen süre içerisinde tüm teklifleri alır ve kayda geçirir, ihale

başlayana kadar da muhafaza altına alır. Tekliflerin nasıl teslim edileceği, düzeltileceği, değiştirileceği ya da geri verileceği ihale dokümanında belirtilen süre, yer ve belgelenecek şekilde yapılır.

Tablo.4.1 Tekliflerin hazırlanması ve sunulması

Tekliflerin hazırlanması ve sunulması		2490	2886	4734	VOB, 1.Kısım	VOB, 2.Kısım	VOB, 3.Kısım	VOB, 4.Kısım	Rusya	Iran
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dış zarf										
Teklif mektubunu içerir			✓	✓						
Geçici teminatı/banka teminat mektubunu içerir			✓	✓						
İhaleye katılabilme koşullu olarak istenilen diğer belgeleri içerir			✓	✓						
Dış zarfın yapıştırılan yeri istekli tarafından imzalanır ve mühürlenir		✓		✓					✓	
Dış zarfın üzerine yazılacaklar										
İsteklinin adı, soyadı			✓	✓						
Ya da ticaret unvanı			✓	✓						
Tebliğata esas açık adresi			✓	✓						
Teklifin hangi işe ait olduğu		✓	✓	✓						
İhaleyi yapan idarenin açık adresi			✓	✓						
Posta yoluyla gönderilen tekliflerin dış zarfı										
Mühür mumu ile iyice kapatılmış olması gerekir			✓							
İsteklinin ismi üzerinde yazılı olmalıdır			✓							
İsteklinin açık adresinin üzerinde yazılı olmalıdır			✓							
Teklif mektubunun hangi işe ait olduğu üzerinde yazılı olmalıdır			✓							
İç zarf										
Mühürlü dış zarfın içerisine konulur			✓							
Zarfın üstüne isteklinin ismi/ad ve soyad yazılır			✓	✓						
Zarfın üstüne isteklinin adresi yazılır			✓	✓						
Zarfın yapıştırılan yeri istekli tarafından imzalanır veya mühürlenir										
Teklif mektupları										
İhaleyi başlatma saatinden bir saat önce sıra numaralı makbuzları karşılığında ihaleyi yapacak komisyon başkanlığına teslim edilir		✓								
İhaleyi başlatma saatinden bir saat öncesine yetişmek üzere iadeli taahhütlü mektup şeklinde de gönderilebilir		✓								
İhale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar sıra numaralı alındılar karşılığında idareye verilir			✓	✓					✓	
Posta yoluyla ya da elden iletilen teklifler kapalı zarfla verilip kayda geçirilir					✓	✓	✓			
Teklif verme süresinin sonuna kadar muhafaza altına alınır					✓	✓	✓			
Elektronik yollarla iletilen tekliflerde idarenin isteği doğrultusunda uygun teknik çözümlerle ve şifrelemeyle sağlanır					✓	✓	✓			
Şifre teklif verme süresinin sonuna kadar çözülmeyecek şekilde olacaktır					✓	✓	✓			
Teklifler yalnızca fiyat ve istenilen açıklamaları içerir					✓	✓	✓			
İsteklinin yaptığı değişiklikler şüpheye yer vermeyecek şekilde olacaktır					✓	✓	✓			

Tablo.4.1 Tekliflerin hazırlanması ve sunulması (devam)

Tekliflerin hazırlanması ve sunulması		2490	2886	4734	VOB, 1.Kısım	VOB, 2.Kısım	VOB, 3.Kısım	VOB, 4.Kısım	Rusya	Iran
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
	İhale dokümanı üzerinde değişiklik yapılamaz				✓	✓	✓			
	İsteklinin keşfin kendisi hazırladığı sureti ya da özeti kullanılabilir eğer idarenin hazırladığı keşif dosyasını bağlayıcı olarak kabul ettiğini belirtirse				✓	✓	✓			
	Özette asıl metindeki poz numara ve sıralarına aynen uyulur				✓	✓	✓			
	Adayın numuneleri ve örnekleri teklifin eki olarak kaydedilir				✓	✓	✓			
	Öngörülen teknik mevzuat dışına çıkan bir imalat, ancak, sağlık, güvenlik ve kullanım açılarından istenen güvenlik seviyelerine eşdeğerse, önerilebilir				✓	✓	✓			
	Farklılık teklifte açık ve kesin belirtilir				✓	✓	✓			
	Eşdeğerlilik teklifle beraber kanıtlanır				✓	✓	✓			
	Ek teklifler, ihale dokümanında belirtilen belgede sunulur				✓	✓	✓			
	Olası ek teklifler ayrı bir belgeyle ve ek teklif olduğu kesin şekilde belirterek sunulur				✓	✓	✓			
	Şartsız fiyat indirimleri yapılyorsa, idarenin bunları ihale dokümanında belirttiği bölümde gösterilir				✓	✓	✓			
	Birden fazla isteklinin beraberce teklif vermesi halinde içlerinden birisi resmi vekil tayin ederler ve ihale aşamasında ve sözleşme yapımında yetkili kılınır, bu teklifte yoksa ihale kararından önce idareye verilir				✓	✓	✓			
	İdare, teklif içeriklerine yönelik isteklerini ihale dokümanında belirtir				✓	✓	✓			
	Verilen makbuz numarası/alındı numarası dış zarfın üzerine yazılır	✓	✓							
	Teslim etme süresi dolduğunda tutanak düzenlenip komisyon başkanı, üye ve kâtip tarafından imzalanır	✓	✓							
	Yazılı olarak sunulur	✓		✓						
	Elektronik olarak sunulabilir			✓	✓	✓	✓			
	İmzalı olarak sunulur		✓	✓	✓	✓	✓			
	İhale dokümanının tamamen okunup kabul edildiğinin belirtilmesi zorunludur.	✓	✓	✓						
	Teklif edilen bedelin rakam ve yazı ile birbirine uygun olarak açıkça yazılması, zorunludur.			✓						
	Teklif edilen fiyatın rakam ve yazı ile açık olarak yazılması zorunludur	✓	✓							
	Üzerinde kazıntı bulunmaması zorunludur.	✓	✓	✓						
	Üzerinde silinti bulunmaması zorunludur	✓	✓	✓						
	Üzerinde düzeltme bulunmaması zorunludur		✓	✓						
	Ad, soyad veya ticaret unvanı yazılmak suretiyle yetkili kişilerce imzalanmış olması zorunludur			✓						
	Mal alımı ihalelerinde, ihale dokümanında alternatif teklif verilebileceğine dair hüküm bulunması halinde, alternatif tekliflerde aynı şekilde hazırlanarak sunulur			✓						
	Komisyon başkanlığına verilen teklifler herhangi bir sebeple geri alınamaz	-	✓							

Tablo.4.1 Tekliflerin hazırlanması ve sunulması (devam)

Tekliflerin hazırlanması ve sunulması										
	2490	2886	4734	VOB, 1.Kısım	VOB, 2.Kısım	VOB, 3.Kısım	VOB, 4.Kısım	Rusya	Iran	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Verilen teklifler, zeyilname düzenlenmesi hali hariç, herhangi bir sebeple geri alınamaz ve değiştirilemez			✓							
İhale dokümanında belirtilen saten sonra verilen teklifler kabul edilmez ve açılmaksızın iade edilir			✓							
Teklifler iadeli taahhütlü olarak da gönderilebilir	✓	✓	✓							
Posta ile gönderilecek tekliflerin ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye ulaşması şarttır		✓	✓							
Posta ile gönderilecek tekliflerin ihaleyi başlatma saatinden bir saat önce idareye ulaşması şarttır	✓									
Postadaki gecikme nedeniyle işleme konulmayacak olan tekliflerin alımı zamanı bir tutanakla tespit edilir	✓	✓	✓							
İhale dokümanında belirtilen dışında, ihaleye katılanların hiç biri birden fazla teklif veremez									✓	
Güvenceyi içeren a zarf, imzalanmış ve mühürlenmiş olmalı								✓	✓	
Teknik ve ticari teklifi içeren b zarfı imzalanmış ve mühürlenmiş olmalı								✓	✓	
Fiyat teklifini içeren c zarfı olarak imzalanmış ve mühürlenmiş olmalı								✓		
Tekliflerle ilgili işlemler belgelenecek şekilde ve ihale dokümanında belirtilen yer ve sürede yapılır										
Teslim								✓	✓	
Düzeltilme								✓	✓	
Değiştirilme								✓	✓	
Geri alınması								✓	✓	
Teklif birbirinin içine konulan iki zarfla sunulur								✓	✓	
Dış zarfın içinde								✓	✓	
İhaleye katılma isteğini belirten bir belge								✓	✓	
İhale evrakı bedellerinin ödendiğine ilişkin banka dekontunun kopyası								✓	✓	
İç zarf								✓	✓	
İç zarfın içinde teklif mektubu bulunur								✓	✓	
Alternatif teklif sunulabilir								✓	✓	
İhale dokümanında teklifin geçerli süresi verilmiyorsa, istekli belirler								✓	✓	
İhale komisyonu teklifin geçerlilik süresini uzatırsa, istekli yapının değerini değiştirme hakkına sahip olur								✓	✓	
Teklif, ihale dosyasında istenilenlere uymuyorsa veya doğru düzenlenmemişse ihale komisyonu teklifi reddeder								✓	✓	
İhale komisyonu tekliflerin kabul sırasına göre kaydını yapar								✓	✓	
Kayıt tarih ve numarası istekliye bildirilir								✓	✓	
İdare tekliflerin verileceği şekli belirler				✓	✓	✓				
Yazılı verilen teklifler daimi kabul edilir				✓	✓	✓				
İdare verinin bütünlüğünü ve tekliflerin gizliliğini uygun şekilde sağlar.				✓	✓	✓				

4.2 Tekliflerin Alınması ve Açılması

2490 sayılı yasanın teklifin alınıp açılmasıyla ilgili maddeler dış zarfın otuz beşinci ve iç zarfın açılmasını konu eden otuz altıncı maddelerdir. Dış zarfın açılmasıyla ilgili olan otuz altıncı maddenin birinci fıkrasında ihale gün ve saatinin geldiğinde zarflar açılmadan önce otuz üçüncü maddeye göre yapılan tutanak okunarak komisyon üyesine imzalatılacağı, sonra da zarflar numara sırasıyla birer birer açılarak ihaleye girmek için aralarında aranılan genel ve özel koşullar yapılmış ve teminatın verilmiş olup olmadığı kontrol edileceği ve sonuçta kimlerin ihaleye kabul edileceği orada bulunanlara bildirileceği belirtilmektedir. Maddenin ikinci fıkrasındaysa kabul edilmeyen isteklilerin iç zarfları açılmadan kendilerine ya da yasal vekillerine iade edileceği kayda bağlanmaktadır. Buna göre ihalenin başlama saati geldiğinde komisyon başkanıyla üyeler ihalenin yapılacağı yerde toplanıp teklif veren istekliler içeriye alınır. Teklif vermeyen hiç kimse ihaleye katılamaz. Komisyon başkanı verilmiş teklif sayısını bildirir ve otuz üçüncü madde gereği düzenlenen tutanağı imzalamamış komisyon üyelerine imzalatır. Dış zarflar numara sırasına göre açılır ve içindeki teklif mektubuyla belgelerin ve teminatın tamam ve şekle uygun olup olmadığını kontrol eder. İç zarf dış zarfın içinde bulunmuyorsa diğer belgeler incelenmeden iade edilir. İç zarf varsa üstünde yazılı olması gereken bilgiler ve zarfın yapışan yerin mühürlü olup olmadığı kontrol edilir. Bunlardan biri eksikse komisyon ve diğer isteklilerin huzurunda bunlar tamamlattırılır. Geçici teminata ait makbuzun veya banka teminat mektubunun ihale edilecek iş için verilmiş olup olmadığı, tarihinin ilk ihale duyurusundan sonra olduğu kontrol edilir. Geçici teminatın miktarının da şartnameye uygun olduğuna dikkat edilir. Banka teminat mektubunun da ayrıca limiti aşmış aşmamış olduğu incelenir, aşmışsa ya da limiti yazılmamışsa kabul edilmez.

“2490 sayılı kanunun hükümlerine göre, kapalı zarf usulüyle yapılan ihalelerde geçici teminatın olmayan veya noksan olan isteklilerin iç zarfları açılmayarak iade olunur ve istekliler ihaleye iştirak ettirilmezler.”³⁰

³⁰ Maliye Bakanlığının 26.06.1947 gün ve 112175/168 – 1136 sayılı yazısından (Fıçıoğlu, 1970)

İdare tarafından istenen belgeler incelendiğinde tümünün mevcut olduğuna ve isteğe uygun olup olmadığına dikkat edilir.

“Davacı, ordu ihtiyaçları için girdiği muhtelif ihalelerde taahhüdünü yerine getirmediği için ehliyet belgesi alamadığı ve 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun altıncı maddesi hükmü uyarınca Bakanlar Kurulu tarafından hazırlanan şartnamede belirtilene ehliyet belgesini de bu sebeple ibraz edemediği cihetle, kendisinin ihaleye iştirak ettirilmemesi yolundaki dav konusu işlemde isabetsizlik görülmeyerek bu işlem aleyhine açılan davanın reddine karar verilmiştir.”³¹

Geçici teminatın ya da idarenin istediği diğer belgelerden birisi yoksa ya da teminat eksik ve belge isteğe uygun düzenlenmemişse, isteklinin teklifi iade edilir. Yasanın ihaleye katılımı ile ilgili diğer maddelerde istenilenleri yerine getirmeyen isteklilerin teklifleri iade edilip istekliler salondan çıkarılır. Tüm işlemler tutanakla kayda geçirilir. Sonunda da ihaleye kabul edildiği komisyon üyeleriyle isteklilere bildirilir (Fıçıoğlu, 1970).

2490 sayılı yasanın otuz altıncı maddesi iç zarfların açılmasını konu edinmektedir. Maddenin birinci fıkrasına göre iç zarfların açılmasından önce teklif sahiplerinin dışında herkes odadan çıkarılıp sıra numarasına göre komisyon başkanı tarafından yüksek sesle okunmaktadır. Şartnameye uygun olmayan ya da şartnamede bulunanların dışında koşulları bulunan teklifler dikkate alınmamaktadır. Maddenin ikinci fıkrasına göre teklifin incelenmesi sonucunda en uygun bedeli teklif eden belirlendikten sonra bu bedelin layık had yani uygun bedel olup olmadığı değerlendirilmektedir. Eğer yasanın diğer maddeleri gereğince idarenin bağlı olduğu bakanlığının ya da dairenin onayı gerekmedikçe ya da ihale iptal edilecekse ya da şartnameye aykırı olmayan bazı teknik konuların incelenmesi gerekiyorsa ve bundan dolayı ihale kararının başka bir güne bırakılması gerekiyorsa, durum ihaleye katılanlara tebliğ edilir ve aynı oturumda komisyon kararı yazılarak komisyon üyelerine imzalatılır. Maddenin üçüncü ve sonuncu fıkrası gereğince komisyon kararlarına kabul edilen teklifin özeti ve ihalenin yapılmadığı ve kabul edilmeyen tekliflerin bulunduğu durumlarda kabul edilmeme nedenleri de mutlaka yazılır. Madde otuz altıya göre dış zarfın açılıp içeriğinin incelenmesi

³¹ Danıştay 12 nci Dairesinin Esas 965/3328 ve Karar 967/230 (Fıçıoğlu, 1970)

üzerine ihaleye katılabileceklerin dışında herkes salondan çıkarılır, daha sonra da iç zarfların açılmasına geçilmektedir. İdarenin memurların salondan çıkarılması gerekmemektedir. İç zarflar bundan sonra numara sırasına göre açılır ve ihale komisyon başkanı teklifi yüksek sesle okur. Dış zarfın açılmasıyla tutulmaya başlanan tutanağa isteklinin teklif ettiği fiyat yazılır. Teklif mektubunun incelenmesinde dikkat edilmesi gereken konular vardır. Birincisi üstünde silinti ve kazıntıların olmamasıdır, bulunduğu takdirde kabul edilemez. İkincisi teklif edilen fiyat hem rakam hem yazılı olarak belirtilmiş olması gerekmektedir. Yalnızca rakam ya da yazıyla belirtilmiş fiyatı olan teklifler kabul edilemez. Üçüncüsü şartname ve eklerinin okunmuş ve kabul edildiği yazılmış olması gerekmektedir, bu yazı bulunmadığı takdirde teklif kabul edilmez. Şartname dışı mukabil teklifler de kabul edilmez. Şartnamede bir değişikliğinin yapılması gerektiğinde ihale yapılmaz, durum ilgili daireye bildirilip yeni şartname hazırlanır ve yeniden ihaleye çıkılır.

“2490 sayılı kanunun otuz altıncı maddesinin birinci fıkrasında ...şartnameye muvafık olmayan veya içinde şartname dışında şartları bulunan tekliflere itibar edilmez... denilmekte bulunmasına göre fenni şartnameye uygun olmayan tekliflerin sözügeçen medde hükmüne tevfikan nazarı itibara alınmaması gerekmekte olup şartın değiştirilmesini bir zaruret hasıl olduğu takdirde ise; ihtiyacın yeniden eksiltmeye konularak yeni şartlar dairesinde tekrar isteklilere arzı icabedeceği gibi fenni şartnamede tesbit edilen şartlara aykırı olarak yapılan teklifin kabulü, ihtiyacın başlangıcında isteklilere sunulduğu zaman tesbit olunan şartın sonradan değiştirilmesi demek olacağı ve bu halin ise taahhüt yolsuzluklarına yol açacağı derkar bulunduğu cihetle bu hükme aykırı olarak yapılacak ihalelere müsteniden aktolunacak sözleşmelerin kabul ve tescillerinin doğru olamayacağı,...”³²

Dördüncü olarak istekli teklif mektubunda adını, soyadını, adresini, telefon numarasını yazmış olmalı ve damga pulu yapıştırarak imza etmiş olmalıdır. Eğer teklif mektubunda yalnız adres ya da imza eksikse bu komisyon ve diğer isteklilerin huzurunda tamamlattırılabilir.

“..., teklif mektubunun adresi içermemesinden ve pul üzerinde imza bulunmamasından ötürü reddedilmesi doğru olmayıp arandılan belgeler tamam görüldüğü ve diğer koşullara da riayet edilmiş olduğu takdirde adres ve imza eksikliğinin komisyonda diğer istekliler önünde tamamlattırılması,

³² Sayıştay Genel Kurulunun 23.03.1950 gün 1966 sayılı kararı (Fıçıoğlu, 1970)

uygun görülmüştür.”³³

Diğer noktalardan biri unutulmuşsa teklif mektubu kabul edilmez.

“..., kanunda yazılı koşullar içermeyen teklif mektuplarının bu eksiklikler bakımından reddi ile bu teklifin hiç yapılmamış addedilmesi zaruridir, denilmiştir.”³⁴

Bu sürecin sonunda en düşük bedel tahmin edilen bedeli bulursa layık had sayılmaktadır. İhale komisyon ihaleyi sonuçlandırma yetkisine sahip olduğu durumlarda ihale bu aşmada sonuçlandırılır. İhale yetkisi üst makamda bulunuyorsa yetkili makama geçici ihalenin yapıldığı bildirilir. Şartnameye uymayan ancak dikkate alınması gereken teklifler olduğunda ihale iptal edilir. Şartnameye uygun tekliflerin karşısında teknik problemlerin incelenmesi gerektiğinde istekliler ihale kararının açıklanacağı gün bildirilir. Sayılan bu işlemler düzenlenen tutanağa geçirilir ve sonra imzalanır (Fıçıcıoğlu, 1970).

2886 sayılı yasanın otuz dokuzuncu maddesi dış zarflarının açılmasını hüküm altına almaktadır. Maddenin birinci fıkrasında tekliflerin açılış saatinin geldiğinde verilen teklif sayısı bir tutanakla belirleneceği, sonra da dış zarflarının hazır bulunan isteklilerin huzurunda alınış sırasına göre açılacağı ve zarflarda idarenin istediği belgelerin ve geçici teminatın tam olarak sunulduğu kontrol edileceği belirtilmektedir. Dış zarfların üzerinde bulunan alındı sıra numaraları iç zarfın üzerine yazılır. Maddenin ikinci fıkrasında belgeleriyle teminatı usulüne uygun olmayan isteklilerin teklif mektubunu içeren iç zarflar açılmaksızın diğer belgelerle isteklilerin kendilerine ya da yasal vekillerine iade edileceği ve ihaleye katılamayacakları hükmü yer almaktadır. Maddenin ilk fıkrasında tekliflerin açılışı kayda bağlanırken, ikinci fıkrasında uygun ya da eksik tekliflere ilişkin kurallar belirtilmektedir. İhale ilanında duyurulan gün ve saate ihale komisyon başkanlığına posta yoluyla gelmiş olan tekliflerin sayısı bir tutanakla tespit edilip komisyon tarafından imzalanır. Bu saatten sonra gelen teklifler geçersiz sayılır. İhalede bulunan istekliler ya da vekilleri önünde dış zarflar alındı sıra numarasında göre açılır ve içindeki belgeler incelenir. Daha önce de belirtildiği gibi dış zarfın içinde

³³ Maliye Bakanlığının 11.12.1946 gün 112211 – 124/1791 sayılı yazısından (Fıçıcıoğlu, 1970)

³⁴ Maliye Bakanlığının 09.09.1947 gün ve 112211 – 16/1595 sayılı yazısından (Fıçıcıoğlu, 1970)

bulunması gereken belgeler teklif mektubundan oluşan iç zarf, geçici teminatın yatırıldığını gösteren makbuz ya da banka teminat mektubu ve idarenin istediği diğer belgeler. Sonradan oluşabilecek ihtilafları önlemek amacıyla yasaya dış zarfın üstünde yazılı olan sıra numarasının iç zarfın üzerine yazılması öngörülmüştür. Bu aşamada iç zarfın otuz yedinci madde gereğince hazırlanmamış ya da olması gerektiği şekilde yapıştırılmamışsa, diğer belgelerde eksiklikler ya da şartnameye aykırılıklar bulunuyorsa, teminatın miktarı ya da şekil ve esası açısından usule ve isteğe aykırı ise, iç zarf açılmaz, istekli ya da vekili hazır bulunuyorsa diğer belgelerle iade edilir.

“Eksik ve hatalı teklifler ihale dışı bırakılır”³⁵

Eğer teklif mektubu kapalı olup da yapıştırılan yeri, olması gerektiği gibi imzalı ya da mühürlü değilse ya da belgelerde imza ve pul eksiklikleri bulunuyorsa ve bu eksiklikler hemen orada komisyonun önünde tamamlatabilecek nitelikteyse komisyon bu eksikliklerinin giderilmesini kararlaştırabilir. Bu türde eksiklikleri bulunan tekliflerin ihale dışı bırakılması kararlaştırılmışsa istekli bir hak iddia edemez ki tamamlatma kararına da diğer isteklilerin itirazları olamaz. Teminatla ilgili uygulamada dikkat edilmesi gereken konular bulunmaktadır. Teminat miktarı eksik olması ya da nakit, çek, tahvil olarak saymanlığa yatırılmayıp da doğrudan dış zarfa konması, yasada belirtilenlerin dışında kıymetlerin teminat gösterilmesi, ihalenin ilk duyurusundan önce teminatın yatırılmış ya da teminat mektubunun düzenlenmiş olması, teminat mektuplarının yasaya aykırı olarak düzenlenmiş olması, banka mektubunun üzerinde süre ya da itirazı kaydın bulunması (kontrgaranti hariç), teminat mektubunda yazılı olması gerekenlerin eksik ya da yanlış olması durumlarında iç zarf açılmadan ilgili teklif ihale dışı bırakılır (Gönen ve Işık, 1984).

2886 sayılı yasanın kırkıncı maddesinde iç zarfın açılmasıyla ilgili hükümler bulunmaktadır. Yasanın birinci fıkrasında teklif mektuplarını içeren iç zarfların açılmasından önce ihaleye katılacaklar hariç herkes salondan çıkarılacağı daha sonra da zarflar sıra numarasına göre açılıp teklifler komisyon başkanı tarafından okunacağı ya da okutulacağı ve bir

³⁵ Sayıştay D.K.K. 11.02.1976-258/2 (Gönen ve Işık, 1984)

listesi yapılacağı ve komisyon başkanı ve üyeleri tarafından imzalanacağı belirtilir. Yasanın ikinci maddesinde şartnameye uymayan ya da başka şartlar taşıyan ya da otuz yedinci maddesinin son fıkrasına uymayan teklif mektupları kabul edilemeyeceği denmektedir. İç zarfların açılmasından önce çıkarılacak kişiler öncelikle teklif sahibi ve ihale komisyonu üyesi olmayanlardır. Teklifleri otuz dokuzuncu maddesine uymayanlar ve ihaleye kabul edilen istekli ya da vekili olduklarını kimlik ve vekâletnameyle kanıtlayamayanlar da ihale odasından çıkarılır. İhaleyle ilgisi olmayanlar ihale odasından çıkarıldıktan sonra teklif mektupları üzerindeki alındı sıra numarasına göre açılır ve komisyon başkanı ya da başka bir komisyon üyesi tarafından okunur ve teklif edilen fiyatların, komisyon başkanı ve üyelerinin imzalayacağı, listesi hazırlanır. Teklif mektuplarını incelenmesinde dikkat edilecek konular şartnameye uygunluk, otuz yedinci maddeye göre hazırlanmış olması ve üzerinde silinti, kazıntı ve düzelmenin bulunması ve sonuncusu olarak teklif mektubunda şartnamede istenilenlerden farklı koşulların bulunmaması gerekir.

“Belediye satın alınacak otobüsün ihalesine, şartnameye uygun evsafta otobüsleri en düşük fiyatla teklif ettiği halde, usulsüz olarak ihalenin başkasına yapılması işleminin iptali isteği ile açılan davada; ihale şartnamesinde belirtilen nitelikleri içermediği, müşavir ve mühendise ait belgenin bulunmadığı, vasıtanın evsafı ve karoserin yapısı hakkında bilgi verilmediği anlaşıldığına göre, ortada usulünde uygun bir tekliften söz edilemez. Bu nedenle işin, davacıdan sonra en elverişli teklifte bulunana ihale edilmesinde isabetsizlik görülmemiştir.”³⁶

“Kapalı zarf usulü ile yapılan ihaleye ait şartnamede, teklif mektuplarının ihale komisyonuna verildikten sonra geri alınamayacağı belirtilmiş ve davacı da şartnameyi okuyup aynen kabul ettiğini bildirmiş olduğuna göre; ihaleden yarım saat önce, teklif mektubunu geri almak için yazılı olarak başvurma ihaleyi hükümsüz kılamayacağı gibi, teminatın geri verilmesi için de bir sebep teşkil etmez. Bu nedenlerle, ihalenin iptali ve teminatın geri verilmesi istemiyle açılan dava reddedilmiştir.”³⁷

Sayılanlara uymayan teklif mektupları kabul edilmez. İstekli adi ortaklıksa teklif mektubu tüm ortaklar tarafından imzalanır (Gönen ve Işık, 1984).

³⁶ Danıştay 12 inci Daire T. 18.11.1972 E. 71/412 K. 72/3713 (Gönen ve Işık, 1984)

³⁷ Danıştay 12 inci Daire E. 67/146 K. 67/176 (Gönen ve Işık, 1984)

4734 sayılı yasanın otuz altıncı maddesi tekliflerin alınması ve açılmasıyla ilgilidir. Maddenin birinci fıkrasında tekliflerin ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye verileceği, ihale komisyonu ihale dokümanında belirtilen saate kadar verilen teklif sayısı tutanakla tespit edileceği, hazır bulunanlara duyurulacağı ve hemen ihaleye başlanacağı belirtilmektedir. Bunun dışında ihale komisyonunun teklif zarflarını alınış sırasına göre inceleyeceği ve yasanın otuzuncu maddesinin birinci fıkrasının gereklerine uymayan teklif zarfları bir tutanakla belirlenerek değerlendirmeye alınmayacağı hükme bağlanmaktadır. Bundan sonra isteklilerle birlikte hazır bulunanlarının önünde zarfların alınış sırasına göre açılacağı kayda geçirilir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında tekliflerin incelenmesine değinilmektedir. Sonrasında isteklilerin sundukları belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektuplarıyla geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edileceği ve belgeleri eksik ya da teklif mektuplarıyla geçici teminatı usulüne uygun olmayan istekliler tutanakla tespit edileceği belirlenmektedir. Ayrıca isteklilerle teklif fiyatları açıklanacağı, işlemle ilgili tutanağın ihale komisyonu tarafından imzalanacağı ve bu aşamada hiçbir teklifin reddi ya da kabulüne karar verilmeyeceği ve teklifi oluşturan belgeler düzeltilemeyeceği ve tamamlanamayacağı kayıt altına alınmaktadır. Son olarak tekliflerin hemen değerlendirmek üzere oturumun kapatılacağı hükmü bulunmaktadır.

Buna göre saydamlığı ve kamuoyu denetimi imkânı verebilmek amacıyla ihale saatinde teklifler hazır bulunan isteklilerin huzurunda açılır, belgelerin eksik olup olmadığı ve teklif mektubuyla geçici teminatın olması gerektiği gibi düzenlenip düzenlenmediği kontrol edilir. İleri aşamada oluşabilecek şüphelere yer vermemek hedefiyle isteklilerin fiyatları açıklanıp tutanakla belgelenmektedir. Bundan sonraki aşamada yapılacak olan isteklilerin ve tekliflerin yeterliğini değerlendirme bir süreç gerektirdiğinden bu incelemeler yalnızca ihale komisyonu tarafından yapılmaktadır. Tekliflerin açılmasında takip edilecek izlek şu şekildedir. İhale dokümanında belirtilen saate kadar teslim edileceği yerde teslim edilir.

“Teklif mektubunun verilmesi gereken saatten on dakika sonra verilen teklif yasaca geçerli değildir. Bu teklifin en uygun bedel olması yasaya aykırı

işlemin geçerli sayılmasını sağlamaz.”³⁸

İhale komisyonu bu saate kadar kaç tane teklifin verildiğini tutanakla kayda alır ve ihalede hazır bulunanlara bildirir.

“Şartnamenin ilgili maddesinde dış zarfların açılmamış olarak ulaştırılması gereği belirtildiği halde, davalı idareye teklif mektubu yırtılıp yapıştırılmış olarak ulaştırmıştır. Bu durum iradeyi şarta nazaran geçersiz kılar. O halde icabın geçerli sayılmaması gerekir.”³⁹

Sonra hemen ihaleye başlanır. Teklif zarfları alınış sırasına göre açılır ve incelenir. Bu esnada zarfın üstünde bulunması gereken isteklinin adı, soyadı ya da ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi yazılı olup olmadığı kontrol edilir.

“İhale konusu hizmetin adı; “Belediyemiz, Maski ve Osi İşletmeleri Kadrosunda Bulunan Memurlara Öğlen Yemeği Verilmesi”, fiziki miktarı ve türünün ise; “Memurlara Öğlen Yemeği Verilmesi İş” olarak belirtildiği, bu haliyle teklif zarfının üzerine istekli tarafından yazılan işin adı ile İdari Şartnamenin ikinci maddesinde belirtilen hizmet konusu işin adı ve türünün aynı nitelikte olduğunun anlaşılması sebebiyle, istekliye ait teklifin değerlendirmeye alınmamasına ilişkin olarak alınan komisyon kararının yerinde olmadığı ve zarfın ihale konusu işe elverişli nitelikte olduğu,... İhale komisyonunun tekliflerin değerlendirilmesi işlemlerinin mevzuata aykırılık taşıması nedeniyle, tekliflerin değerlendirilmesi ve bu aşamadan sonraki ihale işlemlerinin mevzuata uygun olarak yeniden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.”⁴⁰

“Teklif zarfı üzerine idarenin adresinin cadde ve sokak bazında yapılmaması 4734 sayılı yasanın otuzuncu maddesinde belirtilen açık adres niteliğini taşımadığı anlamına gelmemektedir. Yasa koyucunun teklif zarfı üzerine “idarenin açık adresi”nin yazılmasının istenmesindeki amaç, aynı yerde benzer isimli diğer idareler ile olabilecek adres karışıklığına mahal vermemektir. ... Bu hükümden, adresin kişi veya kurumu bulmaya yarayacak nitelikte olması gerektiği ve bir yerde birden fazla aynı isim ve aynı nitelikte yer bulunması halinde bunları birbirinden ayırabilecek mahiyette olması gerektiği anlaşılmaktadır. Samsun ilinde Kredi Yurtlar Kurumunun sadece bir adet bölge müdürlüğünün bulunması, teklif zarfının idarenin kayıtlarına girmesi, adresin tebligata elverişli ve karışıklığa mahal vermeyecek nitelikte olduğunu göstermektedir. Bu nedenle ihale komisyonunca bu teklif zarfının

³⁸ S.G.K.K. 09.12.1963 – 2899/1 (Doğanyigit, 2008)

³⁹ Y. 4.HD. 25.01.1971 – 1977/4909 (Doğanyigit, 2008)

⁴⁰ 09.03.2004/UK.Z-315 (Doğanyigit, 2008)

değerlendirme dışı bırakılması yerinde değildir. ”⁴¹

Ayrıca zarfın yapıştırılan yerinin istekli tarafından imzalanarak mühürlendiği de incelenir. Zarfları belirlenen koşulları yerine getirmeyen istekliler tutanakla tespit edilip değerlendirmeye dışı bırakılır. Belgeler eksik olduğunda ya da teklif mektuplarıyla geçici teminatı usulüne uygun olmadığı durumlarda bunlar değerlendirme dışı bırakılıp istekliye iade edilmektedir, böylece istekli maddi külfete girmeyip mağdur durumda kalmayacaktır.

“İlgili idarenin 06.05.2003 tarih ve 1111 sayılı yazısından anlaşılabacağı üzere ihale komisyonu isteklilerin tek tek huzuruna alarak teklif zarflarını sadece o isteklinin hazır bulunduğu sırada ve diğer isteklilerin yokluğunda açtığı, ayrıca bu aşamada hiçbir teklifin kabulü ya da reddine karar verilmeden bütün teklif fiyatlarının açıklanması gerekirken sadece belgeleri uygun ve tam olduğu tespit edilen isteklilerin teklif fiyatları açıklandığı, söz konusu bilgi ve belge eksikliklerinin öncelikle 4734 sayılı Kanunun otuz yedinci maddesi çerçevesinde ihale komisyonu tarafından değerlendirilmeyen isteklilerin hangi belgelerinin bulunmadığı veya uygun olmadığı belirtilerek değerlendirme dışı bırakılan isteklilerin hangi belgelerinin bulunmadığı veya uygun olmadığı ihale dosyasında yer alan bilgi ve belgelerden tam olarak anlaşılamamış ve uygun olmayan belgelerin uygun sayılmama gerekçelerine ilişkin tutanağın şirket isimleri yazıldıktan sonra boş olarak imzalandığı ve ihale komisyonunun gerekçeli kararında bu şirketlerin ihale komisyonunun tetkik, görüş ve kanaatleri doğrultusunda elendiği ifadesine yer verildiği görülmüştür. İlgili ihalenin iptaline; ...”⁴²

Kalan zarflar isteklilerin ve diğer kişilerin önünde alındı sırasına göre açılıp isteklilerin sunduğu belgelerin eksik, teklif mektubuyla geçici teminat olması gerekene uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik olan ya da teklif mektubuyla geçici teminatı şekle uygun olmayan isteklilerin teklifleri tutanakla tespit edilir. Oturumda istekliler ve teklif ettikleri fiyatlar okunup gerekli olan tutanaklar düzenlenir, isteyenlere tutanakların onaylı suretleri verilir. Bu aşamaya kadar hiçbir teklifin reddine ya da kabulüne karar verilmemekte, teklifler de hiçbir şekilde düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifleri değerlendirmek için ihale komisyonu oturumu kapatır (Doğanyigit, 2008).

⁴¹ 27.01.2004/UK.Z-97 (Doğanyigit, 2008)

⁴² 26.08.2003/UK.Z-361 (Doğanyigit, 2008)

VOB'un yirmi ikinci maddesi ihalenin başlatılmasını hükme bağlamaktadır. Yirmi ikinci maddenin birinci fıkrasında bir açılışın yapılacağı, bu açılışa katılacak olan kişilerle açılışın başlamasına kadar tekliflerin hangi şekilde muhafaza edileceği belirlenmektedir. Maddenin ikinci fıkrasında açılışa dâhil edilebilecek tekliflerin nitelikleri belirlenmektedir. Üçüncü fıkrada açılışa takip edilecek izleğe yer verilmektedir. Yirmi ikinci maddenin dördüncü fıkrasında ihale tutanağının yapılma biçimi kayda bağlanmaktadır. Beşinci ve altıncı fıkralarda zamanında idareye ulaşmayan tekliflere getirilen kurallara yer verilmektedir. Yedinci fıkranın isteklilerin tutanağı görme hakkını ve tekliflerde bulunan bilgilerin hangilerinin isteklilere iletilbileceği konusudur. Sonuncu olarak tekliflerin saklanması ve gizli tutulması hükümleri bulunmaktadır (İngenstau ve Korbion, 2006).

Açılışı, bu maddenin sekizinci bendi hariç serbest ihalelerde uygulanmamaktadır, açık ve belli istekliler arasındaki ihalelerde yapılması zorunlu olmakta ve iki amaca hizmet etmektedir; birincisi tekliflerin açılması ve diğeryse tekliflerin okunmasına. Açılışa yalnızca isteklilerle yasal temsilcilerin bulunmasına izin verilir. Bu hükümden isteklilerle yasal temsilcilerinin ihaleye katılmaya haklarının bulunduğu çıkarılır. İşletmelerin yasal temsilcilerinin kim oldukları hakkında kuşku bulunmamaktadır, bu kapsamın dışında bulunan kişilerin vekaletname sunma zorunluluğu bulunmamaktadır, isteklinin basit bir dilekçesiyle açılışa katılabilmektedirler. Aksamaların önlemek amacıyla açılışa başlamadan önce hazır bulunan kişilerin kimliklerini ve temsil ettikleri işletmelerin saptanmasında yarar vardır. Komisyon başkanı hazır bulunanlardan bir kişiden kuşkulandığı takdirde bu kişiden kendisinin ihaleye katılma yetkisini kanıtlamasını istemek durumundadır. Kişi vekaleten ihalede bulunduğunu kanıtlayamadığı takdirde de açılışdan uzaklaştırılır. İhaleye başlamadan önce kuşku oluşması ve ihalelerin gecikmesini engel olmak amacıyla, idarenin tanımadığı vekillerde yazılı vekaletnamelerin bulunmasında yarar vardır. Birinci fıkrasının birinci cümlesinin mevzuatta bulunma doğrudan ihaleyle ilgisi olmayan kişilerin ihaleye katılmamasıyla rekabet ilkesi ve böylece gizlilik de sağlanmaktadır. Bu nedenden dolayı istekliye ihale sonucu hakkında bilgiler telefonla verilememektedir, bilgiler yalnızca yazılı olarak posta ya da faks yoluyla verilebilmektedir (İngenstau ve Korbion, 2006).

İhalenin kurallara uygun olması için, ihalenin davet yazısında teklif verme süresinin sonu olarak belirlenmiş olan tarih ve saate yapılması gerekmektedir. İsteklilerin arasındaki eşitliği sağlamakla yükümlü olan idare, tabii ki teklif verme süresinin tüm isteklilerde aynı olmasını sağlayacaktır, bundan dolayı ihaleye gecikmesiz saatinde başlanması gerekmektedir. İdare bu kurala uymayıp bir istekliye teklifini gecikerek vermesine olanak sağlarsa ve ihale bu gecikmeyle sunulmuş teklif sahibin üzerine yapılırsa, ihalenin gecikmesiz yapıldığı takdirde ihalenin üzerinde kalacağı istekli tazminat isteyebilir. Açılışın ertelenmesine öngörülemeyen, geç oluşan ve birden fazla istekliyi etkileyecek, örneğin ayaklanma, posta grevi, kar fırtınaları, istisnai durumlarda izin verilebilir. Olağan iklim koşulları, trafik sıkışmaları ya da isteklinin özel durumları gibi beklenebilir durumlar ihaleye başlama saatinin geciktirilmesine gerekçe olamaz. Bir istekli kendisine ihale dokümanının ulaşmadığını indandırıcı biçimde kanıtlayabilirse dahi, idare ihaleyi ertelemeye mecbur değildir⁴³ (İngenstau ve Korbion, 2006).

Birinci fıkranın ikinci cümlesi gereğince, idare elden ya da posta yoluyla ulaşan teklifleri açılmadan muhafaza etmekle ve böylece üçüncü kişilerin müdahalesinden korumakla yükümlüdür. Buradan teleks ve faks ile yollanan tekliflerinin kabul edilemeyeceği ve ayrıca tekliflerin yazılı olması gerektiği de belli olmaktadır. Yazılı teklifler aynı zamanda elektronik olarak sunulabilmektedir, burada dikkat edilmesi gereken bu tür tekliflerin de işaretlenmesi ve şifrelenmiş olarak muhafaza edilmesidir. Teklifler muhafaza altında tutulduğunda hiçbir şekilde zarar görmemelidir. Teklifleri teslim alıp muhafaza altında tutan görevli ihalede taraf olmamalıdır (Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung, 2002). Zarflara müdahale edildiği durumda rekabet ilkesi ihlal edilmiş olup idare de tüm isteklilere eşit muamele görevini yerine getirmemiş olup fiilen tazminat ödeme durumunda olur. Bir teklif yanlışlıkla açılırsa, örneğin zarfın üzerinde hangi işe ait olduğu yazılı değilse, derhal yapıştırılıp ihalede okunacak bir tutanak düzenlenir; tutanakta olaya tanık çalışanların isimleri, olayın gerçekleşmesi ve zarfın tekrar kapınış saati yazılıp durumun doğruluğunu kontrol edilebilirliği sağlanır. Böyle bir durumda teklifin ihale dışı bırakılması

⁴³ OLG Düsseldorf 21.12.2005 ibr 2006, 216 (İngenstau ve Korbion, 2006)

gerekmemektedir. Ancak idarenin kanıtlayabileceği kuşkulu bir durumda bu teklif ihale dışı bırakılır. Dijital tekliflerin yanlışlıkla açılması şifrelenerek engellenir. Teklifler teslim edildiğinde işaretlenir ve böylece özel bir doküman olduğu ve özel ihtimamı gerektirdiği herkesce anlaşılır. İşaretlenme yöntemini her idare kendince belirler. Dijital tekliflerde diğer teklifler gibi işaretlenir (İngenstau ve Korbion, 2006).

İkinci fıkra hükmü gereğince ilk teklif açıldığında komisyon başkanının elinde bulunan teklifler değerlendirmeye alınır. Burada fiili başlangıç saati dikkate alınması gerekmektedir, eğer açılış gecikmeyle başlatılırsa, fiili başlama saatine kadar teslim edilen teklifler geçerli sayılır (İngenstau ve Korbion, 2006).

İhale komisyonu başkanı kamu ihalelerinde ihale dokümanı hazırlamasında, ihale sürecinin belirli aşamalarının belirlenmesinde, tekliflerin incelenmesinde ve değerlendirmesinde, ihalenin olası iptalinde ya da ihale kararında doğrudan görevli kişilerden seçilemez. Başkanın seçiminde açılışın yürütülmesinde tecrübeli olması gerekmektedir. Başkanın dışında bir raportör ve gerekirse başka yardımcı personel dahil edilebilir, ancak bunlar için de başkanda aranan koşullar istenmektedir.

Teklifler açılmaya başlandığında ihale komisyonu başkanının ilk görevi, teklif mühürlerinin sağlamlığın ve dijital olarak sunulan tekliflerde bunların şifreli olup olmayışının kontrolüdür. Bunu yaparak idarenin teslim edilen teklifleri muhafaza altında tutma görevini yerine getirip getirmediği denetlenmiş olunur, tekliflerinin içeriği hakkında, ne idare tarafından ve ne de istekli tarafından, hiçbir kişinin bilgi sahibi olmadığı güvence altına alınmış olunur. Tekliflerin mühür kontrolünden sonra, komisyon başkanı ya da yardımcısı tarafından, zarflar açılır ve sözleşme aşamasında önem taşıyacak ve karışıklık ya da hilelerin yapılabileceği ve işaretleyerek bunların önleneyeceği tüm içerikler işaretlenir. İşaretlenmesi gereken belgelerin arasında teklif edilen bedel, ihale dokümanında istenilen açıklamalar ve imzanın bulundu sayfalarıdır. İşaretlenme kolayca taklit edilemeyecek şekilde olmalıdır. Kurşun kalemle yapılan bir işaret yeterli olmamaktadır,⁴⁴ damgalar ya da zimbalar daha uygun olmaktadır. İşaretlenme olması gerektiği gibi yapılmadığı takdirde

⁴⁴ Sachsen 1/SVK/004/05 (İngenstau ve Korbion, 2006)

kurallara uygun ihalenin yapılması olanaksız olduğundan ihalenin iptali gerekmektedir. Dijital teklifler de açıldıktan sonra, örneğin teklifin yedeği alınarak, uygun şekilde işaretlenir (İngenstau ve Korbion, 2006).

Bir sonraki aşama tekliflerin okunmasıdır, ancak teklifin tümünün okunması gerekmemektedir. Rekabet ilkesine uymak amacıyla bildirilmesi gereken bilgiler okunacaktır. Bunlar isteklinin adı ve adresidir, teklifi oluşturan fiyatlar, özellikle rekabet açısından isteklinin önerdiği toplam fiyatlar, okunur. Birim fiyat olarak yapılacak tekliflerde tüm teklif edilecek bölümlerin birim fiyatları ve bunların belirlenmesine esas ayrıntılar okunur. Fiyat belirlenmesinin ayrıntıları idirim ya da iskonto şeklinde algılanması gerekmektedir. Bu esnada teklifle beraber bir ek teklifin de sunulduğunun okunması yetersizdir⁴⁵ ki isteklilerin sundukları ek teklif sayısı böylece okunmamış olunacaktır. Tekliflerdeki bilgiler rastlantı sonucu olarak yanlış okunur ya da hiç okunmazsa tutanakta bu düzeltilir ya da eklenir. İhalenin gidişatına gerekli olan bilgiler derhal okunur. Eğer bu bilgiler okunmazsa, bilgileri okunmayan teklifler, bilgilerin eksik okunması biçimsel bir eksiklik olduğundan, ihale dışı bırakılmaz⁴⁶ (İngenstau ve Korbion, 2006).

İlk teklil açılmasında teklifin eki olan numune ve örneklerin de mevcut olması gerekmektedir (İngenstau ve Korbion, 2006).

Açılış için hazırlanan tutanak, kanıt aracı olarak hazırlanmaktadır ve bundan dolayı büyük bir titizlik ve tamamlığına dikkat ederek düzenlenmesi gerekmektedir. Açılışın tüm aşamalar bu tutanağa alınır, açılışın gerçekleşeceği tarih ve saat belirtilir, katılan isteklilerin isimleri ve yasal temsilcilerin vekaletnamelerinin sunulmuş olup olmadığı ve vekaletnamesi bulunmayanların dışarı çıkarılması yazılır, ayrıca fıkra üçte ihale komisyonu başkanının yapması gereken tüm işlemler ve ihalede bulunan kişilerin teklifleri ve ihaleyle ilgili tüm açıklamalar da tutanakta belirtilir. Şikayetlerle uyarılar özellikle tutanağa dahil edilmesi gereken konulardır. Hazırlanan tutanağın okunması, okunduğunun ve tutanağın doğruluğu kabul edildiği ya da hangi itirazın yapıldığı belirtilmesi gerekmektedir. Tutanağın hazırlanması esnasında itiraz

⁴⁵ Vergabeüberwachungsausschuss des Bundes, Beschl. v. 03.04.1996 1 VÜ 1/96 = ZfBR (İngenstau ve Korbion, 2006)

⁴⁶ VH Baden Württemberg v. 22.06.2004 1 VK 32/04 (İngenstau ve Korbion, 2006)

etmeyen bir istekli daha sonra da itiraz etse de inandırıcı olamayacaktır. Bundan dolayı komisyon başkanı ya da raportörü tutanağın düzenlenmesinde biçimsel ayrıntılara ve içeriğine de özellikle dikkat etmesi gerekmektedir. Tüm isteklilerin itirazları, başkan açısından haklı olsun ya da olmasın, tutanağa dâhil etmesi gerekmektedir. Tutanak başkan tarafından imzalanır, isteklilerin de tutanağı imzalamaya hakları vardır, bu uygulamanın yerine getirilmesi yararlıdır, böylece başkan dışında istekliler de tutanağın doğruluğunu onaylamış olurlar. Ancak başkan isteklileri tutanağı imzalamaya zorlayamaz ya da imzalamalarına engel olamaz (İngenstau ve Korbion, 2006).

Yirmi ikinci maddenin beşinci fıkrasında zamanında komiyon başkanlığına ulaşmayan tekliflere hükümler getirmektedir. İlk teklifin açılmasından sonra ya da açılışın tamamlanması üzerine teslim edilen teklifler ihale dışı bırakılır. İlk zarfın açılmasından sonra ve açılışın tamamlanmasından önce ihale komisyonu başkanlığına ulaşan teklifler ihale tutanağında kayda alınır, açılışın tamamlanmasından sonra gelen teklifler ise ihale tutanağı ekinde belirtilir. Gecikmeyle gelen teklif açılıp isteklinin adı adresi ve teklifin alınış günü ve saati ve gecikmenin dakika biriminde tutanakta belirtilmesi gerekmektedir. Gecikmenin ölçüsü burada teklifin ihale komisyonu başkanının elin geçmesidir. Hiçbir koşul altında gecikmiş teklifin fiyatla fiyat oluşumuyla ilgili bilgiler okunmaz. Zarf açılmadan istenilen bilgilere ulaşmak olanağı bulunuyorsa, zarf hiç açılmayacaktır. Gecikmeyle gelen zarfların ayrıca işaretlenmesi uygundur. Biliniyorsa tutanağa gecikme nedenleri da alınması zorunludur. Teklif zarflarıyla diğer kanıt aracı olarak kullanılacak belgelerin saklanması gerekmektedir. Böylece sonra oluşabilecek uyuşmazlıklara ışık tutma olanağı sağlanmış olunacaktır (İngenstau ve Korbion, 2006).

Maddenin altıncı fıkrasında gecikmeyle ihale komisyonu başkanına gelen ancak zamanında eline geçmiş gibi değerlendirilmesi gereken tekliflere kurallar getirilmektedir. Buna göre idareye zamanında ulaştırılan, ancak isteklinin elinde bulunmayan nedenlerden dolayı komisyon başkanına ulaşmayan teklifler zamanında gelmiş teklif gibi işleme konulacaktır. Burada kesinlikle uyulması gereken koşul teklifin son teslim etme saatinden önce kanıtlanabilir şekilde teslim edilmiş olmasıdır. Teklif sözleşmeye bağlanmaya yönelik niyetin ifade edilişi olduğundan ve

teslim edildiğinden dolayı idarenin tasarufunda bulunduğundan teklifin varlığından haberdar olması beklenebilmektedir. Buna göre, özellikle idarenin davet yazısına göre bu teslimat biçimlerini öngörülüyorsa, teklif son teslim saatinden önce evrak kayıt ya da belli aralıklarla boşaltılan ve üzerinde bu doğrultuda talimatı olan posta kutusuna bırakılmış olduğu halde evrak kayıt teklifi yanlış yönlendirirse ya da görevli posta kutusunu zamanında boşaltmazsa, istekliye teklifinin gecikmesi sorumluluğu yüklenemez. İdareden kaynaklanan yanlış anlamalara neden olursa tazminat ödeme zorunda olabilir. İstekli yeterince erken ve kanıtlanabilir biçimde teklifini teslim ederse, geciken teklif zamanında ulaştırılmış teklif gibi değerlendirilecektir. VOB'a göre tekliflerini zamanında teslim eden istekliler, tekliflerinin açılışta mevcut olmadığını ihale komisyon başkanlığına derhal yazılı olarak bildirmeleri zorunlu olduğu hükmüne bağlanmaktadır. Genelde böyle bir durum açılışın tamamlanmasından sonra ortaya çıkacaktır, ancak açılış esnasında ortaya çıkarsa bu durum ihale tutanağında kayıt altına alınacaktır. Böyle bir durumda açılışta hazır bulunanlara ve özellikle tutanağı doğru olarak kabul edip imzalayanlar bilgilendirme yazısının görülmesi gerekmemektedir. Aksi takdirde böyle bir yazının tüm isteklilere özellikle de açılışta hazır bulunmayanlara tebliğ edilecektir. Bu yazı durumu tüm anlamıyla, altıncı fıkranın birinci bendi gereğince bir durumun nedenleri mevcut olduğunu, zarfın mühürlü olduğunu, teklifin ihale komisyonu başkanının elin geçme saatini ve teklif içeriği ve okunması gereken bilgileri de açıkça ortaya koymalı ve durumun ortaya çıkması üzerine derhal yollanmalıdır (İngenstau ve Korbion, 2006).

Yirmi ikinci maddenin yedinci fıkrasının konulardan bir tanesi isteklilerin ve yasal temsilcilerin ihale tutanağı ve ekleri ve teklifinin hesap kontrolünü görme hakkı hükme bağlanmaktadır. Ayrıca tekliflerin hesap kontrolünden sonraki isteklilerin isimlerinin, okunmuş ve kontrol edilmiş toplam fiyatları ve teklif ettikleri değişiklik ve ek tekliflerin sayısının bildirilmesi idarenin gizlilik ilkesine aykırı olmamaktadır. İsteklinin bu bilgileri istemeye hakkı bulunmaktadır ve idare bu bilgileri isteklinin isteği üzerine bunları derhal bildirecektir. Bu bilgiler ancak değerlendirmeye alınan teklif veren isteklilere verilir. Bu tür bilgilerin istekliye iletim biçimi idareye kalmıştır, yazılı, sözel ya da faksla. İletim biçimi kesin ve tüm isteklilere eşit muamele sağlanacak biçimde

olmalıdır. İdare bunu en iyi yazılı olarak yapabilir. Uyuşmazlık durumunda da böylece bilgilendirmenin yapılmış olduğunu kanıtlayabilir. Yedinci fıkranın ikinci bendi gereğince tutanağın yayınlanması yasaklanmakta, bu bilgiler yalnızca ihaleye taraf olan kişilere verilebilmektedir. İhale esnasında verilen, örneğin güvenilirlik, etkenlik, uzmanlık ya da likidite hakkında, bilgiler isteklilerin kamuoyunda açıkça ortaya konmamasını istemeyecek türden bilgiler olabilir (İngenstau ve Korbion, 2006).

Bu maddenin sonuncu fıkrası gereğince teklifler ve ekleri gizli tutulacak ve saklanacaktır. Böylece tekliflerin sonradan değiştirilmesi engellenecektir. Komisyon başkanı ya da idare teklifleri başka isteklilere de gösteremezler. Böyle bir davranış ortaya çıktığında, istekli idareden tazminat isteyebilir.⁴⁷ Gizlilik gereğince ihale kararı kamuya açık olmayan oturumda verilir, ancak ihale kararı kamuoyuna bildirilir. Tekliflerin saklanması sonra oluşabilecek uyuşmazlıklara gerekebilecek kanıtları sağlaması amaçlanmaktadır. Ayrıca açılış ihale kararıyla sonuçlanmadığından idare tekliflerdeki bilgileri gereksinmektedir. İhale kararına biçime uygun bir şekilde varabilmek için tekliflerin açılışın sonrasında da saklanması gerekmektedir. İdarenin burada dikkate alması gereken konu, eğer teklifleri gerekli biçimde saklayamaz ve bunlar kaybolur ya da zarar görürse, tazminat ödeme durumu ortaya çıkabileceğidir. Değerlendirme dışı bırakılan tekliflerin de saklanması gerekmektedir. İhalenin üzerine yapıldığı teklif, işin tamamlanması, kesin hak edişin ve ödemesinin yapılması ve garanti süresinin dolması süresince, sözleşmenin tamamen yerine getirilinceye kadar, saklanır, idare gerekli gördüğünde de daha uzun saklayabilir. Maddenin diğer fıkraların aksine bu fıkra serbest ihalelerde de uygulanır (İngenstau ve Korbion, 2006).

Rus mevzuatında bu konuyla ilgili hükümler yasanın yedinci maddede bulunmaktadır. Bir nolu fıkarda ihalenin ihale komisyonu tarafından ilan edilen yer ve zamanda yapılacağı belirtilmektedir. İhale tarihinin değiştirildiğinde, istekliler zamanında bilgilendirilmesi gerekmekte, yalnız tek isteklinin olduğunda da ihale geçersiz sayılmaktadır. Bir sonraki fıkarda zarfların açılmasından önce, komisyonca, bunların daha

⁴⁷ OLG Düsseldorf BauR 1989, 195

önce açılıp açılmadıkları, kontrol edileceği hükmü bulunmaktadır. İhale esnasında gerektiğinde davet edilen uzmanlar da yer alabilirler. İhale komisyonu, sunulan tekliflerin istenilen koşullara uygunluğunu kontrol etmekte, uygun olmadığında teklif reddetmekte ve gerekçesi tutanağa geçirilmektedir.

İran yasasının onsekizinci maddesinde tekliflerin açılmasıyla ilgili hükümler bulunmaktadır. Buna göre ihaleye katılanların teklifleri, belirlenen zaman ve yerde açılmaktadır. Tekliflerin açılması belli aşamalı bir izlekle açılmaktadır. Birinci aşamada ihaleye dokümanı alanların (teklif verenlerin) toplantıya katılanlarla toplantıda bulunanların listesi hazırlanmaktadır. Sonra güvence zarflarının (A zarfları) açılmakta ve kontrol edilmektedir. Bundan sonra teknik ve ticari zarflar açılmaktadır. Bir aşamalı ihalelerde, fiyat önerilerinin açılması ve bunların tam ve imzalı olması bakımından kontrolü yapılmakta ve geçersiz olan öneriler elenmektedir. İki aşamalı ihalelerde teknik ve ticari zarfları, teknik ve ticari komisyona teslim edilmektedir. Son olarak ihale komisyonun açılış toplantısının tutanağını hazırlayıp imzalamaktadır. Reddedilen tekliflerin güvence ve fiyat zarflarını ilgililere geri verilmek üzere idareye teslim edilmektedir. İki aşamalı ihalelerde, fiyat tekliflerin açılma toplantısının yeri ve zamanı, zarfların açılma toplantısında ilan edilmektedir. Bu süre, bir defaya mahsus olmak üzere tekliflerin geçerlilik süresinin son sınırına kadar uzatılabilmektedir. Bu durumda fiyat zarfları açılmadan mühürlü ve imzalı bir zarfta idare tarafından muhafaza edilmektedir. Bir aşamalı ihalelerde fiyat teklifleri bekletilmeden açılıp bu yasanın 20. maddesine göre ihaleyi kazanan belirlenmektedir. İdare ihaleye katılanlar veya temsilcilerini, mali teklifleri açılma toplantısına katılmak için davet etmekle yükümlü olmaktadır.

Tablo 4.2 Tekliflerin alınması ve açılması

Tekliflerin alınması ve açılması		2490	2886	4734	VOB/A, 1.Kısım	VOB/A, 2.Kısım	VOB/A, 3.Kısım	VOB/A, 4.Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Teklifler ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye verilir			✓							-
İhale komisyonunca ihale dokümanında belirtilen saatte kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla tespit edilerek, hazır bulunanlara duyurulur ve hemen ihaleye başlanır.		✓	✓							
İhaleye katılanların teklifleri, belirlenen zaman ve yerde açılır								✓	✓	
İhale tarihi değiştirilirse, istekliler zamanında haberdar edilir									✓	
Yalnız tek istekli olması halinde ihale geçersiz sayılır									✓	
İhaleye dokümanı alanların toplantıya katılanlar ile toplantıda bulunanların listesi hazırlanır									✓	
İhalenin gün ve saatinin geldiğinde zarflar açılmadan önce yasa gereğince hazırlanan tutanak okunur, komisyon üyesine imza ettirilir	✓									
Açılışın tutanağı hazırlanır					✓	✓	✓	✓		✓
Açılış tutanağı imzalanır										✓
Tutanak okunur, altına okunduğu ve doğru olarak kabul edildiği veya hangi itirazların yapıldığı belirtilir										
Tutanağı ihale komisyonu başkanı imzalar; hazır bulunan istekli ve yasal temsilciler de tutanağı imzalama hakkında sahiptirler					✓	✓	✓	✓		
İlk teklifin açılışında mevcut olmayan teklifler tutanakla belirlenir veya ek olarak belgelenir					✓	✓	✓	✓		
Geliş saati ve teklifin ulaşmamasının bilinebilen nedenleri belirtilir					✓	✓	✓	✓		
Zarf ve diğer kanıtlar saklanır					✓	✓	✓	✓		
Gecikmeli teklifler										
Teklif verme süresi içerisinde teklif idareye ispat edilebilir şekilde verilmişse, ancak istekliye atfedilemeyecek bir nedenle ilk zarfın açılmasından önce ihale komisyon başkanına ulaşmamışsa, teklif zamanında ulaşmış olarak değerlendirilir.					✓	✓	✓	✓		
Yazıya, zarfın açılmamış olduğu ve diğer tekliflerde okunan bilgiler de dâhil edilir.					✓	✓	✓	✓		
Bu durum, bütün isteklilere derhal yazılı bildirilir					✓	✓	✓	✓		
Bu teklif tüm bilgileriyle tutanağa geçirilir ya da bir ek tutanak düzenlenir					✓	✓	✓	✓		
Yalnızca ilk teklifin açıldığında, ihale komisyonu başkanının elinde bulunan teklifler değerlendirmeye alınır					✓	✓	✓	✓		
İhale komisyonu başkanı yazılı tekliflerde zarfların açılmamış olduğunu ve dijital tekliflerin şifreli olduğunu kontrol eder					✓	✓	✓	✓		
İhale komisyonu teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler	✓		✓							
Yasaya uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmaz		✓								
Zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılır	✓		✓							

Tablo.4.2 Tekliflerin alınması ve açılması (devam)

Tekliflerin alınması ve açılması										
	2490	2886	4734	VOB/A.1.Kısım	VOB/A.2.Kısım	VOB/A.3.Kısım	VOB/A.4.Kısım	Rusya	İran	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
İç zarflar açılmadan önce teklif sahiplerinden başkası ihale odasından çıkarılır	✓	✓								
Zarflar açılmadan önce, komisyonca, açılıp açılmadıkları, kontrol edilir								✓		
İhale yapılırken, gerekiyorsa, davet edilen uzmanlar ihalede yer alabilir								✓		
Güvence zarflarının (A zarfları) açılır ve kontrol edilir									✓	
Teknik ve ticari zarfların açılması									✓	
Bir aşamalı ihalelerde										
Fiyat önerileri açılır									✓	
Tam ve imzalı olmasının kontrolü									✓	
Geçersiz olan öneriler elenir									✓	
Fiyat teklifleri bekletilmeden açılır									✓	
İhaleyi kazanan belirlenir									✓	
İki aşamalı ihalelerde										
Fiyat tekliflerin açılma toplantısının yeri ve zamanı zarfların açılma toplantısında ilan edilir									✓	
Süre bir defaya mahsus olmak üzere tekliflerin geçerlilik süresinin son sınırına kadar uzatılabilir									✓	
Fiyat zarfları açılmadan mühürlü ve imzalı bir zarfta idare tarafından muhafaza edilir									✓	
Teknik zarfların teknik komisyona teslimi										
Ticari zarfları ticari komisyona teslimi										
İhalelerde tekliflerin açılıp okunması için, yalnızca isteklilerin ve yasal temsilcilerinin bulunabildiği, açılış düzenlenir				✓	✓	✓	✓			
İdare ihaleye katılanlar veya temsilcilerini, mali teklifleri açılma toplantısına katılmak için davet etmekle yükümlüdür									✓	
Dış zarfın üzerindeki alındı sıra numarası iç zarfın üzerine de yazılır		✓	✓							
Bundan sonra teklif mektupları yine numara sırasıyla birer birer açılarak başkan tarafından yüksek sesle okunur	✓	✓								
Teklifler açılıp başlıca bölümleri işaretlenir				✓	✓	✓	✓			
Okunan bilgiler				✓	✓	✓	✓			
İsteklinin ismi ve adres				✓	✓	✓	✓			
Teklifin ya da bölümlerinin toplam değerleri ve fiyatla ilgili diğer bilgiler				✓	✓	✓	✓			
Ek tekliflerin veriliş verilişmediği varsa kimin tarafından verildiği bildirilir				✓	✓	✓	✓			
Tekliflerin içeriği hakkında başka bilgiler verilmez.				✓	✓	✓	✓			
Okunanların listesi yapılır ve komisyon başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır		✓								
Şartnameye uygun olmayan veya içinde şartname dışında koşulları bulunan tekliflere itibar edilmez	✓	✓								

Tablo.4.2 Tekliflerin alınması ve açılması (devam)

Tekliflerin alınması ve açılması		2490	2886	4734	VOB/A.1.Kısım	VOB/A.2.Kısım	VOB/A.3.Kısım	VOB/A.4.Kısım	Rusya	İran
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Teklifler ve ekleri dikkatlice muhafaza edilip gizli tutulur; bu, serbest ihaleler için de geçerlidir					✓	✓	✓	✓		

4.3 Uygun Bedel

2490 Sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu’unda “layık had” M. 53’de şu şekilde yer almaktadır.

“Artırma ve eksiltme işlerinde bedeller, tahmin edilen miktarı bulduğu takdirde layık had sayılır. Piyasa değişmelerinden dolayı mücbir bir sebeple bedeller arasında büyük bir fark hasil olursa esbabı mucibesi göz önüne alınır ve karar yazılır; ancak tahmin edilen bedelin tayin olunduğu günü takibeden günden en çok bir hafta evvel ticaret odası veya borsa veya mahalli belediye meclislerinden o günkü piyasayı muhtevi alınacak vesika muhteviyatı tahmin edilmiş bedel sayılır.”

Bu maddeye göre artırma işlerinde tahmin edilen bedelden fazla ve eksiltme işlerinde tahmin edilen bedelden az veya artırma ve eksiltmelerde tahmin edilen bedel kadar teklif verilmesi halinde “layık had” sayılır. Komisyonun yetkisi dâhilinde kesin ihale kararı verilir ya da geçici ihale yapılarak karar üst makama bırakılır. Eğer isteklilerin teklifleri artırmada tahmin edilen bedelin altında ya da eksiltmede tahmin edilen bedelin üstünde ise “haddi layık görülmez” ve ihale iptal edilir.

Mücbir sebeplere bağlı değişiklikler için de maddeye esneklik getirilmiştir. Tahmin edilen bedelin tespit edilmesinden sonra ilanın duyurulması ile ihale yapılmasına kadar geçen süre içinde öngörülemez fiyat değişikliği meydana gelmiş ise, tahmin edilen bedel, en çok bir hafta içerisinde ticaret odası, borsa veya mahalli belediye meclislerinde o günkü piyasa fiyatını belirten bir belge ile değiştirilebilir ve ihale bu bedel üzerinden yapılır. Komisyon tahmin

edilen bedelin değiştirilmesinin gerekçesini açıkça yazmak durumundadır.

“Komisyonların, eksiltmede teklif edilen fiyatı layık had sayıp saymamak veya ona göre ihale yapıp yapmamak hususundaki takdir haklarını kanun 53. maddesindeki tarif göz önünde tutmak suretiyle kullanmaları zaruridir. Bu itibarla muhammen bedelden az olan ve bu bakımdan kanunun 53 üncü maddesindeki tarife göre layık had sayılması icap eden bir fiyat teklifini indi mülahazalarla reddederek ihaleden imtina etmeye yetkili sayılmazlar.”⁴⁸

“Satınalma komisyonlarının muhammen bedeli bulan veya daha aşağı olan fiyat tekliflerini pahalı görmeleri üzerine ihtiyacın bilahare daha yüksek bir fiyatla ihale edilmesi halinde aradaki fiyat farkından sorumluolmaması icap eder. Bu itibarla, komisyon başkan ve üyelerince kanunun 53 üncü maddesindeki izahat dairesinde muamele yapılması ve rayiçlerde teklif edilen bedelin altında düşüklük varsa, ihale günü veya ondan en çok bir hafta evvel kanunda yazılı mercilerden alınan vesikaya göre esbabı mucibeli bir karar yazarak keyfiyeti teşvik etmeleri lazım geldiği hakkındaki mütalaalarına Vekaletimce de iştirak edildiğini...”⁴⁹

“Komisyonlarca yapılan ihaleleri kabul etmemek suretiyle daha fazla bir fiyatla mübayaa yapılmasına sebep veren amiri italardan hazine zararının aranılıp aranılmayacağı hakkında.....icabı müzakere edildi:

Muhasebei umumiye kanunu....taahhüdata girişmek salahiyetini esas itibari ile doğrudan doğruya amiri italara vermiş olduğuna göre....Komisyonlarca verilen kararlarını kabul için amiri italara bir mecburiyet tahmil etmiş olmayıp....Devlet menfaatine mugayir görerek kabul etmemeleri üzerine sonradan, ihtiyacın daha yüksek bir fiyatla ihalesi halinde aradaki fiyat farkından dolayı ihalenin kabul edilmemesinin bir suiniyete makrun olduğu sabit olmadıkça- amiri italara mes’uliyet tevcih edilmesinin muvafık olmayacağı hakkındaki noktai nazara umumi heyetçe de iştirak edilmiş olduğunun...”⁵⁰

2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu’nda yapılan tekliflerden en uygununa karar verilmesi için bir hüküm mevcut değildi. Eksiltmelerde uygun bedelin tahmin edilen bedeli geçmemek üzere en düşük bedel, artırımlarda ise tahmin edilen bedelden düşük olmamak kaydı ile teklif edilen en yüksek bedel olarak kabul edildiği görülmektedir. Ancak, Devlet ihalelerinde bazen en düşük ya da en

⁴⁸ Maliye Bakanlığının 26/9/1952 gün ve 113307-38/12917 sayılı yazısı (Fıçıoğlu, 1970)

⁴⁹ Maliye Bakanlığının 22/12/1953 gün ve 113317-111/15314 sayılı yazısı (Fıçıoğlu, 1970)

⁵⁰ Sayıştayın 6/10/1941 tarih ve 2356 sayılı kararı (Fıçıoğlu, 1970)

yüksek teklifin her zaman en iyi neticeyi vermediği görülmüştür (Fıçıoğlu, 1970). Bu durum önce 22 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 2490 sayılı Kanun'un otuz altıncı maddesinde yapılan değişiklik ile değişmiş, daha sonra da 2886 sayılı Kanun ile "uygun bedel" kavramı getirilmiştir.

2886 sayılı Kanunun yirmi ikinci maddesine göre uygun bedelin tespiti şu şekildedir:

"Artırmalarda uygun bedel; tahmin edilen bedelden aşağı olmamak üzere teklif edilen bedellerin en yükseğidir.

Eksiltmelerde uygun bedel; tahmin edilen bedeli geçmemek şartı ile, teklif edilen bedellerin tercihe layık görülenidir.

Kapalı Teklif usulü ile yapılan ihalelerde; bedel tahmini yapılmışsa uygun bedel, teklif edilen bedellerden tahmin edilen bedeli geçmemek şartıyla tercihe layık görüleni; bedel tahmini yapılmamışsa uygun bedel, teklif edilen bedellerin tercihe layık görülenidir. Tercih gerekçeleri kararlarda belirtilir. Ancak, bedel tahmini yapılmamış kapalı teklif usulü ihalelerde, ihalenin geçerli sayılması, bizzat ilgili bakanın onayına bağlıdır.

Milli firmalar lehine hangi orana kadar ayırım yapılabileceği Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Uygun bedelin tercihinde kullanılacak kriterler ile eksiltmelerde kabul edilecek azami indirim miktar veya oranları; işin niteliği, nev'i ve miktarı, birim fiyatları, istekli tarafından talep edilen avans miktarı ve isteklinin buna benzer teknik ve mali yeterliği ile ilgili diğer hususlar da göz önünde bulundurulmak ve gerektiğinde diğer bakanlıkların da görüşleri alınmak suretiyle her yıl Bayındırlık ve İskan Bakanının koordinatörlüğünde Milli Savunma, Maliye ve Gümrük, Tarım, Orman ve Köy İşleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar bakanlarınca tespit olunarak Resmi Gazetede yayımlanır."

Kanunun maddesinin ilk fıkrasında artırmalar için kesin çizgiler çizilmiş ve en yüksek teklifin uygun bedel sayılacağı söylenmiştir. Ancak ikinci fıkrada eksiltmeler için bu kadar net bir ifadeye rastlanmamakta ve uygun bedelin tahmin edilen bedeli geçmemek şartı ile teklif edilen bedellerin tercihe layık görüleni olduğu belirtilmektedir. Bu madde ile teklif verenler arasında en düşük teklifi veren istekliye ihaleyi verme zorunluluğu ortadan kaldırılmıştır. Uygulamada %70-80'lere varan indirimlere rastlanıldığı durumlarda teklifi veren isteklinin boştaki personel ve makinelerini şimdilik değerlendirmek istemesinin neden

olabileceği gibi daha sonradan işi yarım bırakarak devleti zarara sokabilecek durumlara neden olabileceği de düşünülmelidir. Bazen en düşük bedel makul bir değerde olsa bile, daha yüksek teklif veren bir istekli, ihaleye söz konusu olan inşaatın yerine yakın mevcut bir şantiyesinin olması nedeniyle tercih edilebilir. Komisyonlar bu gibi durumları değerlendirerek, maddenin ikinci fıkrasına dayanarak, teklif edilen bedellerden tercihe layık gördüğünü uygun bedel olarak seçecektir. Ancak, bu seçme yetkisinin sınırları olduğu unutulmamalıdır. Komisyonların uygun bedeli tayin ve tespit ederlerken idarenin menfaatini, piyasa durumunu ve tahmin edilen bedeli göz önünde bulundurmaları gerekmektedir. En düşük teklifin uygun bedel olarak tayin edilmemesi durumunda, komisyon, gerekçeli kararını belirtmek durumundadır. Eğer geçerli bir sebep gösterilemezse, oy ve kararından sorumlu olan ihale komisyonunun denetim organlarına karşı kendini savunması hatta kanunun ceza hükümleri ile karşı karşıya kalmaları olasıdır.

Kapalı teklif usulü yapılan ihalelerde bedel tahmini yapılmışsa uygun bedel, tahmin edilen bedeli geçmemek şartıyla teklif edilen bedellerden tercihe layık görülenidir. Ancak, sınai ve teknolojik zorunlulukların gerektirdiği durumlarda ilgili bakanın onayı alınmak suretiyle, bedel tahmini yapılmaksızın kapalı zarf usulüyle ihaleye çıkılabilir ve uygun bedel teklif edilen bedellerin tercihe layık görüleni olur. Uygun bedelin teklif edilen en düşük bedel olmaması halinde komisyon, tercih gerekçesinin objektif kısıtlara dayandığını komisyon kararında belirtmek zorundadır.

Maddenin son fıkrasında uygun bedelin tespitinde kullanılacak kriterler ile eksiltmelerde kabul edilebilecek azami indirim miktar veya oranların, sayılan bakanlarca her yıl yeniden belirleneceği belirtilmektedir. Bu fıkra 2990 sayılı Kanun ile yeniden düzenlenmiş ve uygun bedel tercihinde kullanılacak kriterlerin tespiti, eksiltmelerde kabul edilecek azami indirim miktar ve oranlarının her yıl Bayındırlık ve İskan Bakanının koordinatörlüğünde, gerektiğinde diğer bakanlıkların da görüşü alınmak suretiyle maddede yazılı dört bakan tarafından tespit edileceği belirtilmiştir. Bu değişiklik ile mali ve teknik yönden yetersiz olan bir teklif sahibinin sadece en düşük teklifi verdiği gerekçesi ile ihaleyi alması engellenip işin yarıda kalması ya da istenilen kalite ve standartta

olmaması gibi tehlikelerinin önüne geçilmek istenmiştir. Bakanlarca her yıl tespit edilecek kriterlerde birim fiyatları, avans talep edilip edilmeyeceğini, teknik yeterlik unsurlarını ve ihaleye söz konusu olan işle ilgili hususları göz önünde bulundurur. Bakanlarca tespit edilecek diğer husus ise işin içeriği ve piyasa şartlarına bağlı olarak kabul edilebilecek azami sınırlar ve indirim miktarlarıdır.

Bütün isteklilerin tespit edilen azami miktar ve oranda indirim yapması durumunda, hangi isteklinin tercih edileceği yukarıdaki kriterlere göre belirlenecektir.

2886 sayılı kanunun ihale sisteminin değişen kamusal ihtiyaçlara cevap vermediği, yeteri kadar saydam olmadığı, etkin yürütülemediği düşüncesi ile beraber yeni bir sistem anlayışı arayışına gidilmiş ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu 22.01.2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 64 ve 65 inci maddesine göre yapılacak değerlendirmelerde ihalenin ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren isteklinin üzerinde bırakılması ön görülür. Ekonomik açıdan en avantajlı teklif ise en düşük fiyat teklifidir.

Yönetmelik, ekonomik açıdan en avantajlı teklifin sadece en düşük fiyat olarak değerlendirilemeyeceği durumlar için fiyat dışındaki unsurların da incelenmesine olanak sağlamıştır. Bu durumda, idareler, kullanılacak fiyat dışı unsurların neler olduğunu, bu unsurların parasal olarak karşılığını ve değerlendirmede kullanılacak yöntemleri belirtmek durumundadırlar. Bu unsurlar oransal değer olarak ifade edilirler. Teklifler değerlendirilirken diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanlar tespit edilir. Bu teklifler reddedilmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları ister. Değerlendirme yapılırken, ihale komisyonu, imalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yöntemlerinin ekonomik olmasına, seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullara ve teklif edilen işin özgülüğünü dikkate alır (Doğanyigit, 2003).

4734 sayılı Kamu İhale Kanununda da bir önceki kanunda olduğu gibi ihalelerde yerli istekliler için fiyat avantajı sağlanmaktadır. 4734 sayılı kanun için bu oran %15 olarak belirlenmiştir.

4.4 Tekliflerin Değerlendirilmesi

4734 sayılı yasanın otuz yedinci maddesinde tekliflerin değerlendirilmesi hükme bağlanmaktadır. Buna göre teklifler yasada belirtilene uygun olarak açılıp oturumun kapatılmasının üzerine ihale komisyonu teklifleri incelemeye başlamaktadır. Bu esnada teklifler incelenir, karşılaştırılır ve değerlendirilir. Komisyonunun gerekli gördüğü durumlarda teklif sahiplerinden tekliflerinde net olmayan konular hakkında açıklama isteyebilmektedir. Böyle bir olanağın yasaya alınmasının nedeni otuz yedinci maddenin gerekçesinde uluslararası mevzuata uyumun sağlanmasıyla bazı tekliflerin net olmayışından dolayı bu tekliflerin reddedilmesi gerekliliğini ortadan kaldırılmasıdır. Açıklamayla netlik getirilebilen teklifler nitelik kazanarak değerlendirilebilmekte ve rekabetin sağlanmasına hizmet edilmektedir. Ancak bu açıklamalarda hiçbir şekilde fiyat teklifinde değişikliğine ya da uygun olmayan tekliflerin uygun hale getirilmesine izin verilmemektedir. Değerlendirme aşamasında öncelikle belgeleri eksik ya da teklif mektubuyla geçici teminatının usulüne uygun olmayan isteklilerin teklifleri ihale dışı bırakılmaktadır.

“4734 sayılı Kamu İhale Kanununun tekliflerin alınması ve açılması hususlarını düzenleyen otuz altıncı maddesi “ihale komisyonu teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler. Otuzuncu maddenin birinci fıkrasına uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmaz” hükmünü içermekte teklif zarfı üzerinde Kanunun otuzuncu maddesine göre tespit edilen yanlışlık ve eksiklikleri düzeltmeye veya tamamlatmaya imkân vermemektedir. Kanunun otuz yedinci maddesi, ancak usulüne uygun olarak sunulan zarflar açıldıktan sonra, teklif mektuplarının değerlendirilmesi aşamasında tespit edilen eksiklerin tamamlatılmasına imkân vermektedir. Bu nedenle teklif zarfı üzerindeki eksikliğin tamamlatılmamasına ilişkin itiraz yerinde görülmemiştir.”⁵¹

⁵¹ 22.08.2003/UK.Z-355 (Doğanyigit, 2008)

Ancak teklifin esasını değiştirmeyecek nitelikte olmak kaydıyla tekliflerinin açılmasındaki tutanakta belirlenen eksik belge ya da önemsiz bilgi eksikliklerinin tamamlattırılmasına olanak verilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Kamu İhale Kurumu'na göre (2006 b) geçici teminat ve teklif mektuplarının Kanunen taşınması zorunlu konuların dışında kalan ve sunulan belgelerin ihale sonucu açısından teklifin esasını değiştirmeyecek nitelikteki bilgi eksiklikleri ve başka kurum, kuruluş ve kişiler tarafından hazırlanan ve isteklilerce sunulan belgelerde asli unsurlar dışında belgenin içeriğiyle ilgili anlaşılabilir noktalar olan ve belgeyi düzenleyenden kaynaklanan eksiklikler, idarenin belirlediği sürede tamamlattırılabilir.

“İdarenin ihaleye ait ihale ilanının onuncu maddesinde ve tip idari şartnamenin 25.1’inci maddesinde teklif geçerlilik süresinin en az üç yüz altmış beş takvim günü olması gerektiğini belirttiği, ancak ihale komisyonunun ihale teklifinin 31.12.2003 tarihine kadar geçerli olduğunu belirten ve dolayısıyla idarenin istediği teklif geçerlilik süresinden yaklaşık altı ay daha kısa süreli teklif sunan Özkul Beton Elemanları Limited Şirketinin teklifini en düşük fiyat olması nedeniyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif olarak değerlendirdiği, ihale yetkilisince onaylanmamış olmakla birlikte ihale dokümanına göre değerlendirme dışı bırakılması gereken firma üzerine ihalenin bırakıldığı, böylece ihale dokümanına aykırı teklifin kabul edildiği görülmüştür. İhale işleminin iptaline, ...”⁵²

“Başvuru sahibinin ihaleye teklif vermek üzere 28.03.2003 tarihinde Saymanlık Müdürlüğünden 355220 sıra numaralı vezne alındı belgesi karşılığında ihale dokümanı satın aldığı ve ilgili idare tarafından yapılan ihaleye 17.04.2003 günü saat 10.42’de teklif zarfını verdiği, ihale komisyonu tarafından 17.04.2003 tarihinde yapılan dokümanı satın alındığını gösterir vezne alındı belgesinin teklif dosyası içerisinde mevcut olmaması nedeniyle değerlendirme dışı bırakıldığı anlaşılmıştır. 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 37’nci maddesi “...eksikliğin teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmaması kaydıyla, belgelerin eksik olması veya belgelerde önemsiz bilgi eksikliği bulunması halinde, idarece belirlenen sürede isteklilerden bu eksik belge veya bilgilerin tamamlanması yazılı olarak istenir. Belirlenen sürede eksik belge veya bilgileri tamamlamayan istekliler değerlendirme dışı bırakılır” hükmü gereğince, teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmayan bu belge ve belge eksikliğinin idare tarafından istekliden istenilmeyerek, Kanunun otuz yedinci maddesinin ihlal edildiği, ...”⁵³

⁵² 27.07.2003/UK.Z-257 (Doğanyigit, 2008)

⁵³ 03.06.2003/UK.Z-122 (Doğanyigit, 2008)

“İdari şartnamenin 22’nci maddesinde ihale konusu işe ilişkin olarak alternatif teklif verilemeyeceğinin hükme bağlandığı, A firmasının sunduğu teklif mektubunda, sanki alternatif teklife olanak tanınıyormuş gibi davranarak standart teklif mektubu formun alternatif teklif verilmediğine dair beyanı içerir 3’üncü maddesine yer vermediği A firmasının sunduğu teklif mektubunun idari şartname ekindeki standart forma uymadığı, teklif mektubu usulüne uygun olmayan A şirketinin teklifinin değerlendirme dışı bırakılmasının Kanuna uygun olduğu, teklif mektubu usulüne uygun olmayan bir teklifte, eksik olan belgelerinin tamamlattırılmasına gerek olmayacağından şikâyetçin bu konudaki iddialarına itibar edilmemiştir.”⁵⁴

Belirlenen sürede bu eksikliler tamamlattırılmazsa, ilgili teklifler değerlendirme dışı bırakılır.

“İhale komisyonu, şikâyetinin sunduğu iş deneyim belgesinin Kurumumuzca hazırlanan standart forma uygun olmadığı ve belgedeki tutarın istenen asgari tutarı karşılamadığı gerekçeleriyle teklifi değerlendirme dışı bırakmışsa da; sunulan belgedeki şekil eksikliklerinin belgenin geçersiz sayılması sonucunu doğuracak asli eksiklikler olmadığı, ihale komisyonunca belge üzerinden yapılacak değerlendirmelerle doğru sonuca ulaşılabileceği; belge tutarının tanımına giren iş tutarları mukayese edildiğinde istenen asgari tutarı karşıladığı anlaşılmakla birlikte, komisyonun verilen süre içerisinde eksik belgenin tamamlanmamış olması dolayısıyla ilgilinin teklifini zaten değerlendirme dışı bırakması gerektiği, ...”⁵⁵

Bir sonraki aşamada teklifler ayrıntılı değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Burada isteklilerin ihale konusu işi yapabilecek yeterliğe ve kapasitelerinin olup olmadığı incelenmekte ve tekliflerinin ihale dokümanında belirtilen koşullara uygun olup olmadığı belirlenmektedir. Teklifleri uygun olmadığı tespit edilen istekliler değerlendirme dışı bırakılır. Son olarak da teklif mektubu eki cetvellerinde aritmetik hata bulunup bulunmadığı kontrol edilir. Bazı ihalelerde kalem sayısı çok fazla olduğundan isteklilerin tekliflerinde aritmetik hatalar oluşabilmekte ve bu tekliflerin değerlendirme dışı bırakmamak için idarenin bu tür hataları resen düzeltme yapma olanağı bulunmaktadır. Düzeltme yapıldıktan sonra istekli yapılanlar ve teklifinin değişiklik sonrası haliyle asıl teklif olarak değerlendirileceği hakkında derhal yazılı olara bilgilendirilmektedir. Bu durum üzerine istekli teklifinin düzeltilmiş halini kabul edip etmediğini tebliğ tarihini izleyen beş gün içerisinde

⁵⁴ 31.07.2003/UK.Z-291 (Doğanyigit, 2008)

⁵⁵ 08.07.2003/UK.Z-213 (Doğanyigit, 2008)

yazılı olarak bildirmek zorundadır. Eğer istekli bu ⁵⁶ süre içerisinde düzeltilmiş teklifi kabul etmediğini bildirir ya da bu süre içerisinde hiçbir yanıt vermiyorsa, teklif değerlendirme dışı bırakılmakta ve geçici teminatı gelir kaydedilmektedir.

“...Nak. Ve Tic. Ltd.Şti.nin ihaleye ilişkin olarak verdiği teklif mektubundaki toplam fiyat satırına, fiyat teklif cetvelindeki toplam fiyat yerine teklif birim fiyatın yazılmış olduğunun ihale komisyonunca tespit edilmiş olduğu, devam eden süreçte ihale komisyonunca teklif mektubu üzerine şerh düşülerek resen düzeltme işleminin yapıldığı, bu durumun idarece 24/02/2003 tarihli ve 225 sayılı yazıyla istekliye bildirilerek konuyla ilgili mutabakatlarının bildirilmesinin istendiği ve istekli tarafından aynı tarihli yazıyla idareye konuyla ilgili mutabık olduğunun bildirildiği görülmüştür. Bu durumda, idarece kanunun yukarıda yer verilen ilgili hükmüne göre tesis edilen işlemin uygun olduğuna, bu nedenle şikâyetin reddine, ...

Alman mevzuatının yirmi beşinci maddesinde tekliflerin değerlendirilmesine yönelik hükümler bulunmaktadır. Buna göre açık ihalede öncelikle isteklinin yeterliği kontrol edilmektedir. Sunduğu belgelerle, sözleşme sorumluluğunu yerine getirecek güvenceyi sunabilen; gerekli uzmanlığa, etkenliğe, güvenilirliğe sahip olan, yeterli teknik ve ekonomik olanakları bulunan, istekliler seçilmektedir. Sınırlı ve serbest ihalelerde yalnızca teklif vermeye davetten sonra isteklinin uygunluğuna şüpheye neden olacak durumlar dikkate alınmaktadır. Aşırı derecede yüksek veya düşük tekliflerin üzerine ihale bırakılamaz. Aşırı düşük fiyat teklif edilirse ve sunulan fiyatlandırmayla ilgili belgelerle fiyatların uygunluğu değerlendirilemezse, istekliden, gerekirse uygun süre belirleyerek, yazılı olarak tüm işin ya da kısımlarının fiyatlandırması hakkında açıklama istenmektedir. Fiyatı uygunluğu değerlendirmesinde, kullanılan yapım yönteminin ekonomikliği, seçilen teknik çözümler ya da diğer uygun yapım koşulları da dikkate alınmaktadır. Son elemeye yalnızca rasyonel şantiye yönetimi ve tutumlu davranışları da dikkate alarak kusursuz uygulama ve kusur sorumluluğunu yerine getireceği beklenebilen teklifler alınmaktadır. Bu tekliflerin arasında ihale kalite fiyat, teknik değer, estetik, amaca uygunluğu, çevresel nitelikleri, işletme giderleri, rantabilite, teknik servis ve teknik yardım ya da uygulama süresi gibi tüm açılar dikkate alınarak en

⁵⁶ 16.04.2003/UK.Z-29

ekonomik olan teklifin üzerine bırakılır. Karar vermede yalnızca en düşük fiyat belirleyici değildir. Ek teklifler, idarenin bunu duyuruda ya da ihale dokümanında izin vermediği durumlar hariç, değerlendirilmektedir. Koşulsuz fiyat indirimleri, eğer idarenin yasaya göre belirtilen yerde yapılmadıysa, değerlendirilmemektedir. İşleri kendi işyerinde veya ortaklarının işyerinde yaptıracak istekli grupları tek isteklilere eşdeğer tutulmaktadır.

Tekliflerin değerlendirilmesiyle ilgili hükümler tekliflerin alınması ve açılmasıyla ilgili bölümünde anlatılanların bulunan ve 'İhalenin Yapılışı' başlıklı yedinci şıkta bulunmaktadır. Konunun bu çalışmada ayrı bir başlık altında bulunduğundan, Rus düzenlemesindeki biçime uyulmayıp bilgilerin değerlendirmeye ilgili bölümler buraya alınmıştır. Tekliflerin değerlendirilmesi, ihale komisyonunca oluşturulan değerlendirme komisyonu tarafından yapılmaktadır. Değerlendirme komisyonunda, istekliler ve onların temsilcileri bulunamamakta ve değerlendirmeye katılamamaktadırlar. Tekliflerin değerlendirilmesi gizli yapılmaktadır. Değerlendirmeyi yapan şahıslar, bilgilerin gizli kalması konusunda yasal sorumluluk taşımaktadırlar. İhale konusunun zorluk dercesine göre, komisyon, tekliflerin değerlendirme süresini belirlemektedir. Bu süre zarfların açılışını izleyen altı ayı geçememektedir. Tekliflerin değerlendirme süresi, ihalenin ilk oturumunda, komisyon tarafından duyurulmaktadır. İhaleyi kazanan, ihale dosyasında belirlenen kriterlere göre ihale komisyonu tarafından belirlenmektedir. İhalenin değerlendirilmesinde puanlama sistemi kullanılması tavsiye edilir. Bu sistem ihale komisyonu tarafından belirlenen kriterlere göre hazırlanır. Yapıyı iyileştiren alternatif teklifin olması halinde, teklif ek formlarla değerlendirilir. İhale kararı açık oylama ile yapılmaktadır. Karar oy çokluğu ile alınmaktadır. Oyların eşit olması durumunda başkanın oyu belirleyici olmaktadır. İhale komisyonu, ihale sonuçlarını ihaleye katılanlara bildirmektedir. İhale komisyonun kararı, tutanağa geçirilmekte, tutanak tüm ihale komisyonu üyelerince onaylanmakta, tutanakta ihaleyi kazanan, sözleşmeyi imzalama süresi, ihale komisyon üyeleri ve oylama sonuçları yer almaktadır. İhaleyi kazanan belirlenemediği takdirde, ihale sonuçlanıp yeniden ihale yapılması konusunda karar alınmaktadır. Bu karar, ihale komisyon tutanağında, ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. İhale komisyonu, üç gün içinde ihale sonuçlarını, kuruma veya ihaleyi düzenleyene bildirmektedir. Kurumun komisyon

kararını onaylaması, ihalenin sona ermesi anlamına gelmektedir. İhale sonucunu, kurum onayladıktan sonra, ihale komisyonunca, on gün içinde basına verilerek ilan edilmektedir. İhale komisyonu bir ay içerisinde, yapılan ihale hakkında rapor hazırlamakta, hem kuruma ve hem de Rusya Enerji Bakanlığı ihale komisyonuna verilmektedir. Bu raporda şu bilgiler yer almaktadır; ihale düzenleyenin isim ve adresi, sözleşmenin değeri ve içeriği, aday ve istekliler listesi, teklifleri kabul edilmeyen şirketlerin listesi ve kabul edilmeme nedenleri, ihaleyi kazanan hakkında bilgiler ve kazanma nedenleri. Sözleşmenin imzasından sonraki bir gün içinde kurum, yapılan ihale hakkında, bakanlıklara, devlet komisyonlarına, Rusya Federasyonu Mimar ve İnşaat Yapıları Departmanına ve Rusya Enerji Bakanlığı'na birer kopya ile bilgi vermektedir. İhaleyi kazananın teklifi incelenir (01.06.1994 gün ve 112 no.lu enerji yapıları denetlenme kararına göre).

İran yasasının onsekizinci maddesinde tekliflerin açılmasıyla ilgili hükümler bulunmaktadır. Buna göre ihaleye katılanların teklifleri, belirlenen zaman ve yerde açılmaktadır. Tekliflerin açılması belli aşamalı bir izlekle açılmaktadır. Birinci aşamada ihaleye dokümanı alanların (teklif verenlerin) toplantıya katılanlarla toplantıda bulunanların listesi hazırlanmaktadır. Sonra güvence zarflarının (A zarfları) açılmakta ve kontrol edilmektedir. Bundan sonra teknik ve ticari zarflar açılmaktadır. Bir aşamalı ihalelerde, fiyat önerilerinin açılması ve bunların tam ve imzalı olması bakımından kontrolü yapılmakta ve geçersiz olan öneriler elenmektedir. İki aşamalı ihalelerde teknik ve ticari zarfları, teknik ve ticari komisyona teslim edilmektedir. Son olarak ihale komisyonun açılış toplantısının tutanağını hazırlayıp imzalamaktadır. Reddedilen tekliflerin güvence ve fiyat zarflarını ilgililere geri verilmek üzere idareye teslim edilmektedir. İki aşamalı ihalelerde, fiyat tekliflerin açılma toplantısının yeri ve zamanı, zarfların açılma toplantısında ilan edilmektedir. Bu süre, bir defaya mahsus olmak üzere tekliflerin geçerlilik süresinin son sınırına kadar uzatılabilmektedir. Bu durumda fiyat zarfları açılmadan mühürlü ve imzalı bir zarfta idare tarafından muhafaza edilmektedir. Bir aşamalı ihalelerde fiyat teklifleri bekletilmeden açılıp bu yasanın 20. maddesine göre ihaleyi kazanan belirlenmektedir. İdare ihaleye katılanlar veya temsilcilerini, mali teklifleri açılma toplantısına katılmak için davet etmekle yükümlü olmaktadır.

Tablo 4.3 Tekliflerin değerlendirilmesi

Tekliflerin değerlendirilmesi		2490	2886	4734	VOB/A, 1.Kısım	VOB/A, 2.Kısım	VOB/A, 3.Kısım	VOB/A, 4.Kısım	Rusya	İran
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Teklifin ticari yönünün puanlanması										
Değerlendirme yöntemi									✓	
Sözleşmenin yerine getirilmesi ile ilgili geçici parametreler									✓	
İnşaatın finans kaynakları									✓	
Yatırımcı olma isteği									✓	
Şirketin kârlılığı									✓	
Teklif verenin finansal durumunun değerlendirilmesi									✓	
Ödeme gücü									✓	
Net çalışma sermayesi									✓	
Tüm aktiflerin verimlilik katsayısı									✓	
Öz sermayenin verimlilik katsayısı									✓	
Dönen varlık oranı									✓	
Teknik tekliflerin değerlendirilmesi									✓	
Lisansın olması									✓	
Benzer yapılarla ilgili deneyimi									✓	
Yeni teknolojilerin kullanılması									✓	
Ekoloji									✓	
Kalite konusundaki durumu									✓	
Sınır bölgelerin gelişimi ile ilgili önerisi (özel konularda getirilen çö-									✓	
zümler),										
Proje organizasyonu ile ilgili önerilerin değerlendirilmesi									✓	
İsteklinin kadrosunun eğitim düzeyi ve deneyimi									✓	
İsteklinin teknik donanımının durumu									✓	
Sürekli çalıştığı taşaronlar									✓	
Sürekli çalıştığı tedarikçiler									✓	
İşçi sağlığı ve iş güvenliği									✓	
Kalite					✓					
Fiyat					✓					
Teknik değer					✓					
Estetik					✓					
Amaca uygunluğu					✓					
Çevresel nitelikleri					✓					
İşletme giderleri					✓					
Rantabilite					✓					
Teknik servis ve teknik yardım					✓					
Uygulama süresi					✓					
teslim süresi					✓					
yedek parçalarla ilgili sorumluluk					✓					

4.5 Aşırı Düşük Teklifler

2490 ve 2886 sayılı yasalarda aşırı düşük tekliflere yönelik ayrıntılı kurallar bulunmamaktadır. 4734 sayılı yasanın otuz sekizinci maddesinde ihale komisyonunun, verilen teklifleri yasaya göre değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit edilmektedir. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak istenmektedir. Yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirilmektedir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilmektedir.

VOB'un yirmi beşinci maddesinde aşırı derecede yüksek veya düşük tekliflerin üzerine ihale bırakılamayacağı belirtilmektedir. Aşırı düşük fiyat teklif edilirse ve sunulan fiyatlandırmayla ilgili belgelerle fiyatların uygunluğu değerlendirilemezse, istekliden, gerekirse uygun süre belirleyerek, yazılı olarak tüm işin ya da kısımlarının fiyatlandırması hakkında açıklama istenmektedir. Fiyat uygunluğu değerlendirmesinde, kullanılan yapım yönteminin ekonomikliği, seçilen teknik çözümler ya da diğer uygun yapım koşulları da dikkate alınmaktadır. Rus ve İran mevzuatında aşırı düşük tekliflere yönelik ayrıntılı kurallar bulunmamaktadır.

Tablo.4.4 Aşırı düşük teklif

Aşırı düşük teklif	2490	2886	4734	VOB/A, 1.Kısım	VOB/A, 2.Kısım	VOB/A, 3.Kısım	VOB/A, 4.Kısım	Rusya	İran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İmalat sürecinin ekonomik olması			✓						
Verilen hizmetin ekonomik olması			✓						
Yapım yönteminin ekonomik olması			✓						
Seçilen teknik çözümler avantajlı koşullar,			✓						
Teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini ilgili avantajlı koşullar			✓						
Yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar			✓						
Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü			✓						

4.6 İhalenin iptali

2490 sayılı yasanın otuz dokuzuncu maddesinde kapalı zarf yöntemiyle yapılan ihalelerde ihale komisyonlarının ihaleyi tamamlamaya yetkili

olmadıkları işlerde yukarı makamın ihale üzerindeki onay veya reddi hakkındaki son emrini zarfların açıldığı tarihten itibaren 15 gün içinde taliplere bildirmesi mecburidir. 2886 sayılı yasanın otuz birinci maddesi gereğince de ihale komisyonları tarafından alınan ihale kararları, ita amirleri tarafından karar tarihinden itibaren en geç 15 işgünü içinde onaylanmakta ya da iptal edilmektedir. Karar ita amiri tarafından iptal edilirse ihale hükümsüz sayılmaktadır.

4734 sayılı yasanın onaltıncı maddesinde ihale saatinden önce ihalenin iptal edilmesine yönelik hükümler bulunmaktadır. Buna göre idarenin gerekli gördüğü veya ihale dokümanında yer alan belgelerde ihalenin yapılmasına engel olan ve düzeltilmesi mümkün bulunmayan hususların bulunduğu tespit edildiği hallerde ihale saatinden önce ihale iptal edilebilmektedir. Bu durumda, iptal nedeni belirtilmek koşuluyla ihalenin iptal edildiği isteklilere hemen ilân edilerek duyurulmaktadır. Bu aşamaya kadar teklif vermiş olanlara ihalenin iptal edildiği ayrıca tebliğ edilmektedir. İhalenin iptal edilmesi halinde, verilmiş olan bütün teklifler reddedilmiş sayılmakta ve bu teklifler açılmaksızın isteklilere iade edilmektedir. İhalenin iptal edilmesi nedeniyle istekliler idareden herhangi bir hak talebinde bulunamamaktadır. İhalenin iptal edilmesi durumunda, iptal nedenleri gözden geçirilerek yeniden ihaleye çıkılabilmektedir. Aynı yasanın otuz dokuzuncu maddesinde bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptaline ilişkin hükümler bulunmaktadır. Buna göre ihale komisyonu kararı üzerine idare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etmekte serbest olmaktadır. İhalenin iptal edilmesi halinde bu durum bütün isteklilere derhal bildirilmektedir. İdare bütün tekliflerin reddedilmesi nedeniyle herhangi bir yükümlülük altına girmemektedir. Ancak, idare isteklilerin talepte bulunması halinde, ihalenin iptal edilme gerekçelerini talep eden isteklilere bildirmektedir.

Alman mevzuatında ihale, ihale koşullarına uygun teklif verilmediyse, ihale evrakının esasında değişikliklerin yapılması gerekiyorsa ya da diğer önemli nedenler olduğunda iptal edilebilmektedir. Aday ve isteklilere, nedenleri de belirterek, ihalenin iptali, yeniden ihaleye çıkılacaksa bu da, derhal bildirilmektedir. Bildirim, aday ya da isteklinin isteği üzerine, yazılı yapılmaktadır. VOB'un ikinci kısmı kapsamındaki ihalelerde de idare aday ya da isteklilere derhal AB resmi gazetede duyurulan ihalenin iptalini ya da yeniden ihaleye gitme kararının nedenlerini bildirmektedir.

İdare yasadaki bilgilerin bazılarını vermeyebilmekte, eğer bu bilgilerin verilmesiyle kamu düzeni engellenirse, kamu çıkarına aykırı olursa, kamu veya özel işletmelerin haklı ticari çıkarına zarar verirse ya da işletmeler arasındaki adil rekabeti etkilerse.

Rusya uygulamasında ihale komisyonu, sunulan tekliflerin istenilen şartlara uygunluğunu kontrol etmekte, uygun olmadığında teklif reddedilmekte ve gerekçesi tutanağa geçirilmektedir.

Iran İhale yasasının yirmi dördüncü maddesinde ihalenin yenilenmesi ya da iptaline yönelik hükümler bulunmaktadır. Buna göre ihale evrakında belirlenen sınırdan daha katılımcı bulunması, ihaleyi birinci ve ikinci kazanan sözleşme imzalamaktan kaçınması koşullarda, önerilerin geçerlilik süresinin bitmesi, şikayetleri inceleme kurulunun görüşü, önerilerin, ekonomik olarak açıklanamayacak derecede, yüksek olması durumlarında yenilenmektedir. İhale, yapılacak iş konusu malzeme veya hizmete artık gereksinim duyulmaması, ihale evrakında çok sayıda değişikliğe gereksinilmesi ve bu değişikliğin ihalenin özünü değiştirmesi, savaş, deprem, sel vb gibi beklenmedik olaylar, şikayetleri inceleme Kurulunun görüşü, ihaleye katılanların aralarında anlaşmalarının ihale komisyonunca belirlenmesi durumunda iptal edilmektedir. Yasanın 22. maddesi uyarınca idare, ihalenin yenilenmesi veya iptalini tüm katılanlara bildirmelidir.

Tablo 4.5 İhalenin iptali

İhalenin iptali	2490	2886	4734	VOB/A, 1.Kısım	VOB/A, 2.Kısım	VOB/A, 3.Kısım	VOB/A, 4.Kısım	Rusya	Iran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İhale kararı									
İta amirleri en geç 15 işgünü içinde onaylanır	✓	✓							
İta amirleri en geç 15 işgünü içinde iptal edilmektedir	✓	✓							
İhale saatinden önce ihale iptal edilebilmektedir			✓						
Bütün teklifler reddederek ihaleyi iptal edilebilir									
İhalenin iptal nedenleri									
Koşullara uygun teklif verilmediyse				✓	✓	✓		✓	
İhale evrakının esasında değişikliklerin yapılması gerekiyorsa				✓	✓	✓			

Tablo.4.5 İhalenin iptali (devam)

İhalenin iptali	2490	2886	4734	VOB/A, 1.Kısım	VOB/A, 2.Kısım	VOB/A, 3.Kısım	VOB/A, 4.Kısım	Rusya	Iran
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Diğer önemli nedenler olduğunda				✓	✓	✓			✓
İhale konusuna artık gereksinim duyulmuyor									✓
İhale evrakında çok sayıda, ihalenin özüne yönelik, değişikliğe gereksinilmesi									✓
Savaş, deprem, sel vb gibi beklenmedik olaylar									✓
İhaleye katılanlar aralarında anlaşmalarının ortaya çıkması									✓
İhalenin yenilenme nedenleri									
Evrakında belirlenen sınırdan daha katılımcı bulunması									✓
İhaleyi birinci ve ikinci kazanan sözleşme imzalamaktan kaçınması koşullarında									✓
Önerilerin geçerlilik süresinin bitmesi									✓
Şikayetleri inceleme kurulunun görüşü									✓
Önerilerin ekonomik olarak açıklanamayacak derecede yüksek olması									✓

4.7 İhalenin Karara Bağlanması, Onaylanması ve Bildirilmesi

4.7.1 İhalenin karara bağlanması, onaylanması ve bildirilmesi

2490 sayılı yasada doğrudan ihale kararına ilişkin hükümler bulunmamaktadır, ancak yasada ihale komisyonunun ihale kararı verdiğini, kararın altını imzaladığını ve bundan sorumlu olduğu hükmü bulunmaktadır (m. 29).

2886 sayılı yasanın otuzuncu maddesinde kararlarda belirtilmesi gereken konulara yer verilmektedir. Buna göre ihale komisyonları tarafından alınan kararlar, komisyon başkan ve üyelerinin adları, soyadları ve esas görevleri belirtilerek imzalanmaktadır. Kararlarda isteklilerin isimleri, adresleri, teklif ettikleri bedeller, ihalenin hangi tarihte ve hangi istekli üzerine hangi gerekçelerle yapıldığı, ihale yapılmamış ise nedenleri belirtilmektedir. Madde otuzbir gereğince ihale komisyonları tarafından alınan ihale kararları, ita amirlerince karar tarihinden itibaren en geç 15 işgünü içinde ya onaylanmakta da iptal edilmemektedir. Karar ita amiri tarafından iptal edilirse, ihale hükümsüz sayılmaktadır. Aynı yasanın kırkıncı maddesinde ihalenin sonucunun karara bağlanmasının ilişkin hükümler

bulunmaktadır. Buna göre kabul edilen teklifler incelenerek, ihalenin yapıldığı, ancak ita amirinin onayına bağlı kaldığı, tekliflerin daha ayrıntılı bir şekilde incelenmesi için süreye ihtiyaç duyulduğu ve şartnamelerde daha uzun bir süre öngörülmemiş ise ihalenin 15 günü geçmemek üzere başka bir güne bırakıldığı ya da ihalenin yapılmadığı yönünden birine karar verilmekte ve gerekçeli bir karar veya karar özeti halinde yazılmakta, komisyon başkan ve üyeleri tarafından imzalanmakta ve durum hazır bulunanlara bildirilmektedir. Yasanın otuz ikinci maddesinde kesinleşen ihale kararlarının bildirilmesine ilişkin hükümler bulunmaktadır. Buna göre ita amiri tarafından onaylanan ihale kararları, onaylandığı günden itibaren en geç 5 işgünü içinde, üzerine ihale yapılana veya vekiline, imzası alınmak suretiyle bildirilmekte ya da iadeli taahhütlü mektupla tebligat adresine postalanmaktadır. Mektubun postaya verilmesini takip eden yedinci gün, kararın istekliye tebliğ tarihi sayılmaktadır. İhale kararlarının ita amirince iptal edilmesi halinde de, durum istekliye aynı şekilde bildirilmektedir.

4734 sayılı yasanın kırkıncı maddesinde ihalenin karara bağlanması ve onaylanmasına ilişkin hükümler bulunmaktadır. Yasay uygun olarak yapılan değerlendirme sonucunda ihale, ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren isteklinin üzerinde bırakılmaktadır. Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin yalnızca en düşük fiyat esasına göre belirlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda; işletme ve bakım maliyeti, maliyet etkinliği, verimlilik, kalite ve teknik değer gibi fiyat dışındaki unsurlar dikkate alınarak ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenmektedir. Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirleneceği ihalelerde, ihale dokümanında bu unsurların parasal değerler olarak ifade edilmesi zorunlu olmaktadır. Parasal değerler olarak ifade edilmesi mümkün olmayan unsurlar için ihale dokümanında nispi ağırlıklar belirlenmektedir. Yasanın ihale dokümanında yerli istekliler lehine fiyat avantajı sağlanacağı belirtilen ihalelerde, bu fiyat avantajı da uygulanmak suretiyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenerek ihale sonuçlandırılmaktadır. En düşük fiyatın ekonomik açıdan en avantajlı teklif olarak değerlendirildiği ihalelerde, birden fazla istekli tarafından aynı fiyatın teklif edildiği ve bunların da ekonomik açıdan en avantajlı teklif olduğu anlaşıldığı takdirde, ikinci fıkrada belirtilen fiyat dışındaki unsurlar dikkate alınmak suretiyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif

belirlenerek ihale sonuçlandırılmaktadır. İhale komisyonu gerekçeli kararını belirleyerek, ihale yetkilisinin onayına sunmaktadır. Kararlarda isteklilerin adları veya ticaret unvanları, teklif edilen bedeller, ihalenin tarihi ve hangi istekli üzerine hangi gerekçelerle yapıldığı, ihale yapılmamış ise nedenleri belirtilmektedir. İhale yetkilisi, karar tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde ihale kararını onaylamakta ya da gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal etmektedir. İhale; kararın onaylanması halinde geçerli, iptal edilmesi halinde ise hükümsüz sayılmaktadır. İhale kararları ihale yetkilisince onaylanmadan önce idareler, ihale üzerinde kalan isteklinin yasaya göre yasaklı olup olmadığını anılan maddeye göre teyit ettirerek buna ilişkin belgeyi ihale kararına eklemek zorunda olmaktadır.

Alman mevzuatın ondokuzuncu maddesi gereğince ihale karar süresi tekliflerin açılışı ile başlamaktadır. İhale karar süresi mümkün olduğu kadar kısa ve idarenin teklifleri hızlı bir şekilde kontrolü ve değerlendirilmesine gereken süreden uzun tutulmalı (madde 23 ila 25). Bu süre 30 takvim gününden fazla olmamalıdır; bu süre yalnızca geçerli bir neden olması halinde uzatılabilmektedir. İhale karar süresinin bitimi, takvim günü olarak belirlenmektedir. Mevzuatın yirmi sekizinci maddesinde ihalenin karara bağlanmasına yönelik hükümler bulunmaktadır. Buna göre ihale kararı istekliye mümkün olduğunca çabuk, en az ihale karar süresinin (madde 19) dolmasından önce ulaşacak şekilde bildirilmektedir. Teklif, süresi içinde ve değişiklik yapılmaksızın kabul edilirse, genel hukuk ilkelerine göre, sözleşme, ihale onayı daha sonra yapılsa dahi, yapılmış sayılmaktadır. Teklif genişletilirse, sınırlama getirilirse ya da değişiklik yapılırsa ya da ihale kararı süresi dışında alınırsa, istekliden karar alındığında, kararı kabul ettiğini derhal beyan etmesi istenmektedir. 4734 sayılı yasanın kırkbirinci maddesinde kesinleşen ihale kararlarının bildirilmesine yönelik maddeler bulunmaktadır. İhale sonucu, ihale kararlarının ihale yetkilisi tarafından onaylandığı günü izleyen en geç üç gün içinde, ihale üzerinde bırakılan dahil ihaleye teklif veren bütün isteklilere imza karşılığı tebliğ edilmekte ya da iadeli taahhütlü mektup ile tebligat adresine postalanmak suretiyle bildirilmektedir. Mektubun postaya verilmemesini takip eden yedinci gün kararın isteklilere tebliğ tarihi sayılmaktadır. İhaleye katılan isteklilerden teklifi değerlendirmeye alınmayan veya uygun görülmeyenlerin tebliğ tarihini izleyen beş gün içinde yazılı talepte bulunmaları halinde, idare talep tarihini izleyen beş gün içinde

yazı ile gerekçelerini bildirmek zorunda olmaktadır. İhale kararlarının ihale yetkilisi tarafından iptal edilmesi durumunda da isteklilere aynı şekilde bildirim yapılmaktadır. A-maddelerinin 28a no.lu maddesinde ihalenin kararının duyurulmasına ilişkin hükümler bulunmaktadır. Buna göre ihalenin verildiği duyurulmakta, duyuru 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek III'deki örneğe göre hazırlanmakta ve kamu düzenini engelleyen bilgiler, kamu çıkarına aykırı olan bilgiler, kamu veya özel işletmelerin haklı ticari çıkarına zarar veren bilgiler veya işletmeler arasındaki adil rekabeti etkileyen bilgilere yer verilmeksizin yayınlanmaktadır. Duyuru Avrupa Birliği'nin Resmi Duyurular Kurumuna en kısa sürede - en geç ihalenin verilmesinden 48 gün sonra - bildirilmektedir. B-maddeleri ve sektörel maddeler kapsamındaki ihalelerde kararının duyurulmasına yönelik hükümler 28 b ve 12 SKR maddelerinde yer verilmektedir. AB komisyonuna her ihale kararı, kararı izleyen iki ay içerisinde 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VI'deki duyuruyla bildirilmektedir. Bu çerçevede anlaşması kapsamındaki kısa sözleşmeler için geçerli olmamaktadır. 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VI'deki bilgiler AB resmi gazetede yayınlanmaktadır. Eğer işveren verilen tekliflerin sayısını, işletmelerin kimlikleri ve teklif edilen fiyatların iletiminde talep ederse, AB Komisyonu 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VI no. V.1.3, V.1.5, V.2.1, V.2.4, V.2.6'deki bilgilerin mesleki anlamda hassas olduğunu da dikkate almaktadır. 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VI no. V.2'deki bilgilerin yayınlanmaması üzerine işaretlenen bilgiler ya hiç yayınlanmaz ya da istatistik amaç için basitleştirilmiş şekilde yayınlanmaktadır.

4.7.2 Sözleşme yapılması evresi

2490 sayılı yasanın yetmiş ikinci maddesi gereğince görevlendirilen tüm memurlarla komisyon üyeleri ve 2886 sayılı yasanın seksen altıncı maddesi gereğince ihale, muayene ve kabul komisyon veya heyetlerinin başkan ve üyeleri ile diğer ilgililer, görevlerini kanuni gereklere göre tarafsızlıkla yapmadıkları ve taraflardan birinin zararına yol açacak ihmal ve kusurlu hareketlerde bulunduklarının tespiti halinde haklarında disiplin cezası uygulanacağı gibi, fiil ve davranışlarının özelliğine göre ceza kovuşturması da yapılır. Ayrıca, tarafların bu yüzden uğradıkları zarar ve ziyan da kendilerine ödettilir.

4734 sayılı yasanın kırk ikinci maddesinde sözleşmeye davete ilişkin hükümler bulunmaktadır. Yasada belirtilen sürelerin bitimini veya Maliye Bakanlığının vizesi gereken hallerde bu vizenin yapıldığının bildirilmesini izleyen günden itibaren üç gün içinde ihale üzerinde kalan istekliye, tebliğ tarihini izleyen on gün içinde kesin teminatı vermek suretiyle sözleşmeyi imzalaması konusu imza karşılığı tebliğ edilmekte ya da iade- li taahhütlü mektup ile tebligat adresine postalanmak yoluyla bildirilmektedir. Mektubun postaya verilmesini takip eden yedinci gün kararın istekliye tebliğ tarihi sayılmaktadır. Yabancı istekliler için bu süreye oniki gün ilave edilmektedir. 43 üncü madde hükmü gereğince sözleşmeden önce kesin teminat alınmayan danışmanlık hizmet ihalelerinde sözleşmeye davetse, kesin teminat istenilmeksizin birinci fıkra hükümlerine göre yapılmaktadır. Yasanın kırk dördüncü maddesinde sözleşme yapılmasında isteklinin görev ve sorumluluğu konusuna yer verilmektedir. İhale üzerinde kalan istekli 42 ve 43 üncü maddelere göre kesin teminatı vererek sözleşmeyi imzalamak zorunda olmaktadır. Sözleşme imzalandıktan hemen sonra geçici teminat iade edilmektedir. Bu zorunluluklara uyulmadığı takdirde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihale üzerinde kalan isteklinin geçici teminatı gelir kaydedilmektedir. Bu durumda idare, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif fiyatının ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, bu teklif sahibi istekli ile de Kanunda belirtilen esas ve usullere göre sözleşme imzalayabilmektedir. Ancak ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekli ile sözleşme imzalanabilmesi için, 42 nci maddede belirtilen on günlük sürenin bitimini izleyen üç gün içinde ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekliye 42 nci maddede belirtilen şekilde tebligat yapılmaktadır. Ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibinin de sözleşmeyi imzalamaması durumundaysa, bu teklif sahibinin de geçici teminatı gelir kaydedilerek ihale iptal edilmektedir. Yasanın kırk beşinci maddesinde sözleşme yapılmasında idarenin görev ve sorumluluğuna ilişkin hükümler bulunmaktadır. İdare, 42 ve 44 üncü maddede yazılı süre içinde sözleşme yapılması hususunda kendisine düşen görevleri yapmakla yükümlü olmaktadır. İdarenin bu yükümlülüğü yerine getirmemesi halinde, istekli sürenin bitmesini izleyen günden itibaren en geç beş gün içinde, on gün süreli bir noter ihbarnamesi ile bildirmek şartıyla, taahhüdünden vazgeçebilmektedir. Bu takdirde geçici teminat geri verilir ve istekli teminat

vermek için yaptığı belgelendirilmiş giderleri istemeye hak kazanmakta, zarar, sebep olanlara tazmin ettirilmektedir.

Rus mevzuatında sekizinci bölümünde sözleşmenin yapılmasına yönelik hükümler bulunmaktadır. Sözleşme ihale dosyası ve teklifte belirtilen şartlara göre yapılmaktadır. Sözleşme yapıldığında, karşılıklı olarak detaylar eklenebilmektedir. Yabancı bir firma ile sözleşme imzalandığında, kurum, ihaleyi kazananın da onayını alarak, uzman bir dış finans şirketinin katılımını da isteyebilmektedir. Sözleşme şartları, Rusya'da üretilen malzeme ve teçhizatın maksimum kullanımını öngörmelidir, ayrıca yapılacak inşaat işlerinin en az %30'u Rus şirketlerince yapılmalıdır. Sözleşmenin taslağı sözleşme bedeli ve belirlenme biçimi, sözleşme taraflarının sorumlulukları, malzeme ve teçhizatın sağlanma şart ve süreleri, tarafların anlaşma koşulları, olağanüstü koşullar için sigorta yapılması gibi ticari koşulları içermektedir.

Alman mevzuatının yirmi dokuzuncu maddesinde sözleşme tutanağına yönelik hükümler içermektedir. Anlaşma ile ilgili özel tutanak yalnızca sözleşmenin içeriği, teklif ve ilgili dokümanlar, karar yazısı ve diğer belgelerle kesin ve tamamen açık belirlenmiyorsa, hazırlanmaktadır. Tutanak iki nüsha olarak hazırlanır ve sözleşme taraflarınca imzalanmaktadır. Özel durumlarda imzanın onaylatılması istenebilmektedir.

Iran İhale Yasasının yirmi birinci maddesinde sözleşmenin yapılmasına yönelik hükümler içermektedir. Buna göre tekliflerin geçerlilik süresi bitmeden önce ihaleyi kazananla sözleşme imzalanmalıdır. Bu süre, ihale evrakında belirtilmek kaydıyla bir kereye mahsus olmak üzere uzatılabilmektedir. Sözleşme imzalandıktan sonra ikinci kazananın güvencesi iade edilmektedir. İhale evrakında belirlenen sürede birinci kazananla sözleşme imzalanmaktadır. Birinci kazanan sözleşmeyi imzalamayı kabul etmezse veya gerekli güvenceyi vermezse güvencesine el konulmakta ve ikinci kazananla sözleşme imzalanmaktadır. İkinci kazananda sözleşmeyi imzalamaktan çekinirse, teminatına el konulur ve ihale yenilenir.

4.8 Danışmanlık Hizmetleri

4734 sayılı yasayla daha önceleki yasalarda bulunmayan bir uygulamaya yer verilmektedir, yasanın kırk sekizinci ila elli sekizinci maddelerinde

hükümlere bağlanmaktadır. Kırk sekizinci maddeye göre ÇED raporu hazırlanması, plân, yazılım geliştirme, tasarım, teknik şartname hazırlanması, denetim gibi teknik, malî, hukuki veya benzeri alanlarda niteliği itibarıyla kapsamlı ve karmaşık olduğu, özel uzmanlık ve deneyim gerektirdiği idarece tespit edilen hizmetler, danışmanlık hizmet sunucularından alınabilmektedir. Danışmanlık hizmet ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yapılmaktadır. Ancak, aday ve istekli seçimi ile değerlendirilmesinde bu bölümde belirtilen özel hükümler uygulanmaktadır. Danışmanlık hizmetleri, bu bölümde yer alan hükümlere uygun olarak sadece belli istekliler arasında ihale usulü ile ihale edilir. Yasanın kırk dokuzuncu maddesinde danışmanlığa yönelik ön yeterlik ilânlarıyla isteklilerin belirlenmesiyle ilgili kurallar verilmektedir. Önyeterlik ilanı yasanın 13 üncü maddesinde belirlenen süre ve esaslar dahilinde yapılmaktadır. Bu Kanun hükümlerine göre yapılan ön yeterlik ilânında, adayların genel uygunluklarını, malî kapasitelerini ve teknik yeteneklerini değerlendirmek üzere belirlenen ön yeterlik kriterlerine ilişkin bilgiler yer almaktadır. Ayrıca bu ilânda, kısa listeye alınmak ve teklif vermek üzere davet edilecek adayların sayısı veya sayı aralığı belirtilmektedir. Ön yeterlik ilanı sonucunda başvuru sunan adayların, ön yeterlik dokümanı ve ilânında belirtilen ön yeterlik kriterlerine göre değerlendirilmesi sonucunda, yeterlikleri tespit edilenler arasından en az üç en fazla on adayın yer alacağı kısa liste oluşturulur. Yasanın ellinci maddesinde danışmanlık ihalelerinde davete yönelik kurallara yer verilmektedir. 49 uncu maddeye göre oluşturulan listede yer alan adaylara, teknik ve malî tekliflerini hazırlayabilmeleri için en az 13 üncü maddedeki süreler verilerek, ihale dokümanı ile birlikte ihaleye davet mektubu gönderilmektedir. Ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterli bulunmayanlar ile kısa listede yer verilmeyen adaylara yazılı olarak bildirim yapılmaktadır. İhaleye davet edilebilecek aday sayısının üçten az olması halinde davet mektubu gönderilmez ve ihale yapılmaz. İstekliler tekliflerini hazırlarken ihale dokümanında açıklanmasına ihtiyaç duyulan hususlarla ilgili olarak son teklif verme gününden yirmi gün öncesine kadar yazılı olarak açıklama talep edebilmektedir. İdarece açıklama yapılması halinde yapılan açıklama, kısa listede yer alan bütün isteklilere son teklif verme gününden en az on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde yazılı olarak gönderilmektedir. Davet mektubu gönderildikten sonra, tekliflerin hazır-

lanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hatalar veya eksikliklerin idarece tespit edilmesi veya isteklilerce yazılı olarak bildirilmesi halinde, ihale dokümanında değişiklikler yapılabilmektedir. Yapılan bu değişikliklere ilişkin ihale dokümanının bağlayıcı bir parçası olan zeyilname kısa listede yer alan bütün isteklilere, son teklif verme gününden en az on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde gönderilmektedir. Zeyilname ile yapılan değişiklikler nedeniyle tekliflerin hazırlanabilmesi için ek süreye ihtiyaç duyulması halinde, ihale tarihi bir defaya mahsus olmak üzere en fazla yirmi gün ertelenebilmektedir. Zeyilname düzenlenmesi halinde, teklifini bu düzenlemeden önce vermiş olan isteklilere tekliflerini geri çekerek, yeniden teklif verme imkanı sağlanmaktadır. Ellibirinci maddede ihale konusu danışmanlık hizmeti için teklif edilen bedelin yer aldığı teklif mektubu ile geçici teminat isteklinin malî teklifini oluşturmaktadır. Bu teklif, üzerine malî teklif olduğu yazılmak suretiyle bir zarfa konulmaktadır. Teklif mektuplarının 30 uncu maddede belirtilen şartlara uygun olması zorunlu olmaktadır. Teknik değerlendirme için istenilen diğer bütün belgeler isteklinin teknik teklifini oluşturmaktadır. Bu teklif, üzerine teknik teklif olduğu yazılmak suretiyle ayrı bir zarfa konulmaktadır. Her iki zarfın üzerine de isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi ve teklifin hangi işe ait olduğu yazılmaktadır. Zarfların yapııştırılan yerleri istekli tarafından imzalanmakta ve mühürlenmektedir. Malî ve teknik teklife ait zarflar birlikte ayrı bir zarf veya paket içerisine konulmakta, üzerine isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi, teklifin hangi işe ait olduğu ve ihaleyi yapan idarenin açık adresi yazılarak sunulmaktadır. Elliikinci maddede ihale komisyonunca ihalenin yapılacağı saatte kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla tespit edilmekte, hazır bulunanlara duyurulmakta ve hemen ihaleye başlanmaktadır. İhale komisyonu teklif zarflarını alınış sırasına göre incelemektedir. 30 uncu maddenin birinci fıkrasına uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmamaktadır. Teknik tekliflere ait zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılmakta, istenilen belgelerin tam olarak verilmiş olup olmadığı kontrol edilmekte ve durum bir tutanakla tespit edilmektedir. Malî teklifleri içeren zarflar ise bir tutanağa bağlanarak açılmaksızın ihale komisyonunca toplu halde paketlenip, mühürlenip imzalanarak muhafaza altına alın-

maktadır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmemekte, teklifi oluşturan belgeler düzeltilememekte ve tamamlanamamakta. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılmaktadır. Verilen teklifler, zeyilname düzenlenmesi hali hariç herhangi bir sebeple geri alınamamakta ve değiştirilememektedir. Danışmanlık hizmet ihalelerinde tekliflerin değerlendirilmesi, teknik ve malî değerlendirme olmak üzere iki aşamada yapılmaktadır. İlk aşamada teknik teklif, ikinci aşamada ise malî teklif değerlendirilmekte ve her iki aşama için ayrı puanlama yapılmaktadır. Teknik ve malî puan için belirlenen ağırlık katsayıları dikkate alınarak yapılan hesaplama sonucunda toplam puan tespit edilmektedir. Teknik ve malî puan ağırlık katsayıları, teknik puan ağırlığı daha yüksek olmak üzere hizmetin niteliği ve özgünlüğüne göre farklı oranlarda belirlenebilmektedir. Bu ihalelerde teknik değerlendirme kriterleri, 10 uncu maddede belirtilen kriterlere uygun olarak belirlenmektedir. İhale dokümanı ve davet mektubunda belirtilen bu kriterlerin belirlenmesinde; benzer nitelik ve ölçekteki sözleşmeleri yerine getirme deneyimi, iş için önerilen yöntem, organizasyon yapısı, yönetici kadrosu ile işi yürütecek teknik personelinin eğitimi ve mesleki nitelikleri esas alınmaktadır. Tekliflerin değerlendirilmesinde, öncelikle isteklilerin teknik değerlendirmeye esas bütün belgelerinin ihale dokümanında istenilen şartlara uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği incelenmektedir. Belgeleri eksik olan veya istenilen şartlara uygun olmadığı tespit edilen isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılmaktadır. Ancak, teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmaması kaydıyla, belgelerin eksik olması veya belgelerde önemsiz bilgi eksikliği bulunması halinde, idarece belirlenen sürede isteklilerden bu eksik belge veya bilgilerin tamamlanması yazılı olarak istenmektedir. Belirlenen sürede eksik belge veya bilgileri tamamlamayan istekliler değerlendirme dışı bırakılmaktadır. İhale komisyonu ihale dokümanında ve davet mektubunda belirtilen teknik değerlendirme kriterleri ve puanlara göre teknik değerlendirme yaparak isteklilerin teknik puanlarını belirlenmektedir. İhale dokümanında belirlenen asgari teknik puanın altında puan alan isteklilere ait teklifler değerlendirme dışı bırakılmaktadır. Belgeleri eksik olan veya istenilen şartlara uygun olmadığı tespit edilen veya asgari teknik puanın altında puan alan isteklilere, değerlendirme dışı bırakıldığı ve malî tekliflerinin açılmadan malî tekliflerin açılacağı tarih ve saatte ken-

dilerine veya vekillerine elden iade edileceği yazılı olarak bildirilmektedir. Aynı tarihte, asgari teknik puan ve üzerinde puan alan isteklilere de malî tekliflerin açılacağı tarih ve saat yazılı olarak bildirilmektedir. İhale komisyonunca bildirilen tarih ve saatte öncelikle teknik değerlendirme sonuçları ile teknik puanlar hazır bulunanlar önünde açıklanmaktadır. İhale komisyonunca toplu halde muhafaza altına alınmış olan ve malî teklifleri içeren paket açılmaktadır. Teklifleri değerlendirme dışı bırakılan isteklilerin malî teklif zarfları açılmaksızın kendilerine veya vekillerine elden iade edilerek, bu istekliler ihale salonundan çıkarılmaktadır. Bu işlemlerden sonra, asgari teknik puan ve üzerinde puan alan isteklilerin malî teklif zarfları açılır ve teklif fiyatları okunarak bir tutanakla tespit edilmektedir. İade edilemeyen malî tekliflere ait zarflar ihalenin sonuçlandırılmasından hemen sonra posta ile gönderilmektedir. Malî teklif içerisinde teklif mektubu ile geçici teminatı bulunmayan veya usulüne uygun olmayan istekliler değerlendirme dışı bırakılarak tutanakla tespit edilmektedir. Teklif mektubu ile geçici teminatı uygun olan isteklilere ait malî puanlar belirlenmektedir. Bu isteklilere ait teknik ve malî puanlar ihale dokümanında belirlenen ağırlık katsayılarıyla çarpılarak toplam puanlar tespit edilmektedir. Toplam puanı en yüksek olan istekli iş tanımı, sözleşme şartları, personel ve malî teklif ile ilgili görüşme yapmak üzere davet edilmektedir. Ancak bu görüşme, ihale dokümanında yer alan şartları önemli ölçüde değiştirecek nitelikte olmamalıdır. Görüşme sonunda şartların netleştirilerek anlaşmaya varılması halinde, bu istekliye ihale yapılmaktadır. İhale komisyonu tarafından alınan karar, ihale yetkilisinin onayına sunulmaktadır. Yapılan görüşmede anlaşma sağlandığı halde ihale üzerinde kalan isteklinin sözleşme imzalama yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde, idarece geçici teminatı gelir kaydedilmektedir. Bu durumda, teklif fiyatının ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, ikinci en yüksek toplam puana sahip istekli ile de görüşme yapmak suretiyle sözleşme imzalanmaktadır. İkinci isteklinin sözleşme imzalama yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde, idarece geçici teminatı gelir kaydedilmektedir. Gerek ön yeterlik sonucunda gerekse teknik veya malî değerlendirme sonucunda üçten az aday veya isteklinin kalması halinde ihale yapılmamaktadır.

5. SONUÇ

Ülkelerin kamu bütçelerinin kullanılmasında önemli yeri olan ihale sistemine ilişkin; Türkiye, Almanya, Rusya ve İran ile ilgili yasa, tüzük, yönetmelik, genelge, karar ve yargıya ait görüşlerin incelenmesi sonucunda tüm incelenen ülkelerde benzer sıkıntıların olduğu ve çalışmanın ağırlıklı kısmını oluşturan, ihale öncesi düzenlemeler, konularında incelenen ülkelerde hemen hemen aynı düzenlemelerin yapıldığı ve Türkiye'nin de Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana yaptığı düzenlemelerde doğruyu yakaladığı söylenebilir. Yargı kararlarının, genelgelerin incelenmesinden hataların daha çok uygulamaya karışmasından (Başbakan ve Bakanların ve Belediye Başkanlarının) kaynaklandığı görülmektedir. Yapılan bir çalışmada (Yüksel, 2002; Yüksel, 2000) bu durum açıklıkla görülmekte, siyasi gücün etkisi belediyelerdeki ihale uygulamaların yarıya yansımaları görülmekte ve benzer durum yapı ihale uygulamalarında deneyimi az olan, Milli Savunma Bakanlığı ve üniversitelerin yargıya gitmiş konularında görülmektedir.

EKLER

EK 1: ARTIRMA, EKSİLTME VE İHALE KANUNU (2490)

Kanun Numarası: 2490

Kabul Tarihi: 2/6/1934

Yayımlandığı R.Gazete: Tarih: 10/6/1934 Sayı: 2723

MADDE 1 – Umumi, mülhak ve hususi bütçelerle idare edilen daireler namına alma, satma, yaptırma, keşfettirme, kiraya verme, kiralama ve bunlara benzer diğer işler bu kanunda yazılı hükümlere göre yapılır.

Ancak bu daire ve müesseselerin ve bunlara bağlı mütedavil sermayeli teşekküllerin hususi kanunlarındaki hükümlere göre bilanço ile gösterilmesi lazım olan ticari mahiyetteki işlerle sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait olan müesseselerin inşaat ve esaslı tamirattan başka işlerinde bu kanun hükümlerinin tatbiki mecburi değildir.

MADDE 2 – Bu Kanun mucibince artırma, eksilte işlerine girebilmek için kanuni ikametgâh sahibi olmakla beraber istenilen teminatı ve icabında bu kanunda sayılı vesikaları göstermek şarttır.

Onbeşbin lira kıymetten aşağı alımlarla inşa, tamir, imal ve istikşaf işlerine yabancı tebaasının girebilmesi için bunların ol seneden beri Türkiye’de mukim ve ticaret sicillinde kayıtlı olması lazımdır.

MADDE 3 – Artırma ve eksiltmelere girecek şirketler, usulüne göre istenilen vesikalardan başka aşağıda sayılı vesikaları da göstermeğe mecburdurlar:

A) İdare merkezlerinin bulunduğu yer mahkemesinden veya sicilline kayıtlı bulunduğu ticaret odasından veya sair resmi bir makamdan Şirketin sicille kayıtlı ve halen faaliyette olduğuna dair bir vesika (Bu vesikanın davet tarihinden muahhar tarihli olması şarttır);

B) Şirketin sirküleri veya şirket namına tekliflerde bulunacak kimselerin bu şirketin vekili olduğunu gösterir noterlikten tasdikli vekâletname.

Yabancı Şirketler artırma ve eksiltmelere girmek için Türk Şirketlerle yabancıların tabi oldukları kayıtlara bağlıdırlar.

MADDE 4 – Aşağıda yazılı kimseler gerek doğrudan doğruya ve gerek bir vasıta ile artırma ve eksiltmelere giremezler:

A) Bu kanun hükümlerine göre teşekkül edecek komisyonlar azası;

B) Bu Komisyonların çalışmalarına esas teşkil edecek ilk vey son işleri ve evrakı hazırlayan, tamamlayan ve ihale neticelerini tatbik ve takip edecek memurlar;

C) Artırma ve eksiltmenin yapıldığı yerin en büyük mülki ve askeri memuru;

D) A fıkrasındaki komisyonlar azasının ve (B) ile (C) fıkralarındaki memurların ana, baba, evlat, karı, koca, damat, kayınpeder ve kardeşleri ve bunların veya komisyon azalarının şerikleri;

E) Bu kanunda yazılı ceza hükümleriyle artırma ve eksiltmelere girmeleri muvakkaten veya müebbeden hükmen menedilmiş kimseler.

Birinci maddede yazılı daire ve müesseselerin memurları yalnız artırma işlerine girebilirler. Ancak kendi arazisi ile hayvanlarından çıkan şeyleri ve hayvanlarını Devlete ve doğrudan doğruya alakadar olmadığı müesseselere satabilirler.

MADDE 5 – Artırma ve eksiltme veya pazarlığı yapılacak madde veya hizmetin her türlü hususiliğini ve teffuatını gösterir şartnamesi alakadar dairelerce hazırlanır ve birer tasdikli sureti isteyenlere bedelsiz

verilir. Ancak 25 bin liradan yukarı olan arttırma ve eksiltmeler için şartname ve projeler muhammen bedelin yüzbindebeşi nispetinde bir bedelle verilebilir. Fakat bu bedel 50 lirayı geçemez.

Miktarı ne olursa olsun inşaat ve tamirata ait proje ve şartnameler ikinci fıkradaki nispete göre alınacak bedel mukabilinde verilir. Projesi olmayan şartnameler için bu bedelin yarısı alınır.

Şartnameler

MADDE 6 – Şartnamelerde taahhüdün taalluk ettiği maddelerin mahiyetine göre konulacak hususi ve fenni şartlardan başka umumi surette aşağıdaki hususların da gösterilmesi lazımdır:

- A) Taahhüdün taalluk ettiği maddelerin mahiyeti, miktar ve vasfı ve gayrimenkul satış icarlarında gayrimenkulün yeri ve hududu;
- B) Satın alınacak eşyanın yeri malı olup olmayacağı ve yaptırılacak hizmetler için yalnız yerli vasıta ve maddelerden istifade edilip edilmeyeceği;
- C) Taahhüdün müddeti, ne zamandan başlayacağı, taahhüdün vaktinde yapılmadığı veya tamamlanmadığı takdirde verilecek cezalar;
- D) Taahhüdün yapılacağı yer, teslim ve tesellüm suretleri, taahhüt bedelinin aktin yapıldığı tarihte meri olan mali hükümlere uygun olacak tediye tarzları ve yerleri;
- E) Mukavele tatbik edilirken bazı resim ve masrafların akti yapan daire tarafından ayrıca verilmesi şart konulmuş ise bunların nelerden ibaret olduğu;
- F) Muvakkat ve kati teminat miktarı;
- G) Taahhüdün bir kısmını veya tamamını yapmayanların teminatı üzerinde ihaleyi yapan dairelerin bu kanuna göre taşıdığı haklar;
- H) İhale merkezin emriyle yapılacak işlerden ise komisyonun merkeze ilk işarından itibaren en çok 15 gün içinde müteahhide kati kararın bildirileceği;
- İ) 45 nci madde hükmünce hususi mahiyeti itibarıyla arttırma ev eksiltmenin iktidarlarına güvenilir istekliler arasında yapılması lazım olan hallerde istenilen şartlar ve vesikalar.

(Şartnamelere «i» fıkrası hükümlerinin konulması, vilayet hususi idareleri ve belediyeler için Dâhiliye Vekâletinin, diğer Devlet daire ve müesseseleri için Vekiller Heyetinin müsaadesiyle olabilir)

Şartnamelerde gayri fenni veya husulü halen imkânsız kayıt ve şart bulunduğu anlaşıldığı takdirde komisyonlar alakadar daireye şartnameleri ıslah ettirmek üzere ihaleyi tehir ve yeniden tanzim olunacak şartnameyi 12 nci maddeye göre ilan ederler.

Devlet Dairelerinin umumi ve müşterek ihtiyaçları için birbirine benzeyen işlerin mahiyetlerine göre inşaat, yiyecek, giyecek veya yakılacak gibi ihtiyaçların alınmalarında esas olmak üzere şartnamenin umumi ve müşterek esaslarını tayin eden ve hususi şartları alakalı dairelerce lüzumunda ilave olunan formüller hazırlamağa ve bunarı Devlet Daire ve müesseselerinde tatbik etmeğe İcra Vekilleri Heyeti salahiyyetlidir.

İlan

MADDE 7 – A) Arttırma ve eksiltme veya pazarlık yapılacağı günden evvel en az on beş gün içinde aralıkla behemehâl dört defa o yerde çıkan (gündelik gazete ile) ilan olunur.

46 ncı maddenin A, D, F, H fıkralarında yazılı pazarlıklarda ilan mecburi değildir.

Gündelik gazete çıkmayan yerlerde on beş gün içinde dört defa dan az gazete çıkmış ise o kadar ilan kafi görülür.

B) Tahmin edilen bedeli on beş bin lirayı aşan arttırma ve eksiltme ve pazarlıklarda mahalli bir gazeteden başka büyük şehirlerde çıkan ve Hükümetçe intihap olunan gazetelerin ikisinde A fıkrasındaki şartlar içinde ilan edilir. Bu iki gazeteden biri Devlet merkezinde çıkan gazete olur.

C) Gündelik gazete çıkmayan şehirlerde aralıklı çıkan gazetelerde ilan yapılmakla beraber için taalluk ettiği umumi yerlere veya işin çıktığı dairenin, Hükümetin ve belediyenin kapılarına ilan kâğıtları yapıştırılır ve şehrin Pazar kurulan günlerinde belediye tellalına bağdırılır.

(Gündelik gazete çıkan yerlerde mahalli gazete ile ilan yapılmakla beraber bu fıkradaki şekillerle ayrıca ilan yapılabilir.)

D) Gazete çıkmayan şehir ve kasabalarda (B) fıkrası hükmüne riayet edilmekle beraber (C) fıkrasındaki şekillerde ilan yapılır. Nahiye ve köylerde bulunan milli emlak ve arazinin satış ve icarlarında yukarıda yazılan şekillerde ilanların bu emlak ve arazinin bulunduğu yerlerin ihtiyar heyetlerine ayrıca bildirilmesi mecburidir.

Gazetelerden başka yerlerde yapılacak ilan ve tebliğler için zabıt tutmak lazımdır.

MADDE 8 – Yabancı memleketlerden alınması zaruri olan eşya için ilan müddeti 45 günden aşağı olamaz. Yabancı memleketlerdeki isteklilerin de girmesi dairesince faydalı görülen artırma ve eksiltmelerde ikiye defadan az olmamak şartıyla iki yabancı gazete ile de ilan mecburidir.

MADDE 9 – Çabuk bozulan neviden olan maddelerin satışlarla 46 ncı maddenin A, D, F, H fıkralarından başka fıkralarına göre pazarlıkla yapılacak ihalelere ait ilanlar alım komisyonunca ihtiyaca göre azaltılabilir. Bu takdirde azaltma sebepleri bir zabıtla tespit olunur.

MADDE 10 – İlanlarda aşağıdaki noktaların konulması şarttır:

- A) Taahhüt edilecek şeyin cinsi, mahiyet ve miktarı, tahmin veya keşfedilen bedelleri;
- B) Şartname, plan, model, haritaları ve diğer evrakın bedelli veya bedelsiz nereden alınacağı;
- C) Artırma veya pazarlığın hangi tarih ve gün ve saatte hangi yer ve dairede olacağı;
- D) Artırma ve eksiltmenin kapalı zarf usulle veya açık surette mi yapılacağı;
- E) Muvakkat teminat miktarı;
- F) isteklilerden bazı vesikalar istenildiği hallerde bu vesikaların nelerden ibaret olduğu;
- G) Kapalı zarf usulle yapılacak artırma ve eksiltmelerde teklif mektuplarının hangi tarih, gün ve saate kadar nereye verileceği.

MADDE 11– Askeri ihtiyaçlar için yapılacak ilanlarda birinci derecedeki ita amiri tarafından mahzurlu görülen noktalar ilan olunmayabilir.

MADDE 12 – İlanlar yapıldıktan sonra şartnamelerde fiyata tesir edecek şeylerle model, plan ve diğer bağlı kâğıtlar üzerinde değişiklik yapılamaz. Şayet böyle bir değişiklik yapılmasına sebep ve zaruret görülürse bu sebep ve zaruret görülürse bu sebep ve zaruretlere bir zabıt varakasıyla tespit ve evvelce yapılan ilanlar yok sayılarak yeniden ilan olunur.

MADDE 13 – Artırma ve eksiltme için tayin edilen ihale günü bayram veya tatil günlerine düşerse tekrar ilana lüzum kalmaksızın artırmaya veya eksiltme tatilden sonra gelen ilk iş gününde yapılır.

MADDE 14 – 7, 8, 9 ncü maddelerdeki kayıt ve şartlara uymayarak yapılan ilanlar hükümsüzdür. Bu takdirde ilanın yeniden yapılması lazımdır. Aksi halde yapılan ihaleler fesholunur. Ancak işin müstaceliyetine veya ihalenin Devlet için menfaatli olduğuna göre İcra Vekilleri Heyetince kabulüne karar verilen ihale muteber sayılır. İhalenin feshi takdirinde müteahhidin fesih tarihine kadar tahakkuk etmiş istihkakı varsa verilir ve hükmen hakakkuk edecek hakiki zararları vazife sahibi ve mesul memurlara rücu hakkı olmak üzere Devletçe tazmin olunur. İlanın kanundaki şekillere uygun olmamasından kolayı vazife sahibi memurlarla komisyon azası hakkında ceza takibatı yapılmakla beraber ihalenin feshi dolayısıyla Devlete bir zarar husule gelmiş ise sebep olanlara hükme tazmin ettirilir.

Bedel tahmini

MADDE 15 – Satın alınacak veya satılacak veyahut kiraya verilecek eşya, levazım ve gayrimenkuller ile muayyen tarifesiz olmayan vasıtalarla yapılacak nakil işlerinin tahmin edilmiş bedelleri ve inşa ve tamir ve imar işlerinin keşif bedelleri artırma ve eksiltme ilanından evvel 28 inci maddede yazılı komisyonlar tarafından borsa, ticaret dairesi, belediye veya fen adamlarından ve ehli hibreden tahkik edilir veya işin icaplarına göre bu teşekküllerden herhangi birisine tespit ettirilir ve bu hususta bir zabıt varakası yapılarak asıl evrak arasında saklanır. Ancak inşa, tamir ve imal işlerinin ait olduğu dairelerce bu işler için yapılmış kanun nizamnameleri bulunduğu takdirde bunlarla iktifa olunur.

Bu kanunun neşrinden sonra tahmin işlerinin nasıl yapılacağı hakkında bir İcra Vekilleri Heyeti kararnamesi yapılır.

Teminat

MADDE 16 – İnşa, tamir, imal, nakil ve kira işlerle alış ve satışlara gireceklerden tahmin ve keşfedilen bedel üzerinden aşağıdaki nispetlere göre muvakkat teminat alınır:

Tahmin veya keşif bedeli:

A – Elli bin liraya kadar olan işler için %7,5;

B – Elli bin liradan iki yüz elli bin liraya kadar olan işlerin elli bin lirası için %7,5 ve üst tarafı için yüzde beş;

C – İki yüz elli bin liradan bir milyon liraya kadar olan işlerin iki yüz elli bin lirası için (B) fıkrasına göre, üst tarafı için yüzde dört;

D – Bir milyon liradan fazla işlerin bir milyon liraya kadar olan parası için (C) fıkrasına göre ve üst tarafı için yüzde üç.

MADDE 17 – Muvakkat teminat olarak şunlar alınır:

A – Tedavülde olan Türk parası;

B – (Hükümetçe tayin edilecek bankaların şartnamelerde veya mukavelenamede geri verilmesi şart bulunan müddet ve işe göre tayin edilecek bir müddetle verecekleri) teminat mektupları;

C – İstikrazı dâhili, Ergani demiryolları istikrazı veya bunların evsafında çıkarılacak Devlet tahvilleri, Devlet bütçesinin ödenmeleri meşrut faizli kısa vadeli (onbeş seneye kadar) Hazine tahvil veya bonoları (resûlmalinden kalan kısmının itibari kıymeti üzerinden)

D – Hükümetçe tayin edilecek sair milli esham ve tahvilat (bu esham ve tahvilat muameleye en yakın borsa cetvelleri üzerinden %15 noksanla);

E – Posta nakli işlerinde miktar ne olursa olsun ve diğer işlerde yirmibin liradan yukarı olan taahhütlerde birinci derece ve sırada ipotek edilmiş gayrimenkuller.

Bankaların verecekleri muvakkat teminat mektuplarından başka teminat akçelerle nakit mahiyetindeki evrakın alım satımına girecekler tarafından doğrudan doğruya malsandıklarına yatırılması mecburidir. Bunları komisyonlar alamaz. Üzerlerine ihale yapılanların teminat mektupları ihaleden sonra malsandıklarına teslim edilir ve üzerlerine ihale yapılmayan taliplerin muvakkat teminatları hemen geri verilir.

MADDE 18 – Kati teminat, ihale bedeli üzerinden on altıncı maddedeki nisbete göre hesap edilecek miktarın iki mislidir ve ihaleden sonra yirmi beşinci maddede gösterilen müddet içinde ve mukabalenin imzasıyla beraber verilir.

MADDE 19 – 50.000 lirayı geçen bütün inşa, tesis, tamir işleri için alınmış olan muvakkat teminat, müteahhide istihkakına karşı verilecek paralardan % 10 alıkonularak kati teminat miktarına çıkarılır.

Keşfin ve mukabalenin dışında kalmış fakat yapılması ihaleden sonra kararlaştırılmış işleri için kati teminat artan iş nispetinde artırılır.

Ancak keşif ve mukavelenin dışındaki iş bedeli ihale bedelinin Muhasebe Umumiye Kanununun 135 imci maddesi mucibince yüzde yirmisini geçerse yeniden münakasa açılır. Bütün temel işlerinde ihaledeki fiyat indirme göz önünde tutularak işin ehemmiyetli ve acele oluşuna göre % 20 yi geçerse dahi pazarlık suretiyle mukavele miktarını artırmağa Heyeti Vekile salâhiyettardır.

Müteahhitte uyuşulamazsa veya ilave edilecek kısmın temel işlerinden başka yerlerde olup bedeli % 20 yi geçerse esas mukavele fesih ve yeniden bütün iş için eksiltme işi yapılır ve başka bir müteahhide ihale edilirse muvafakati halinde eski müteahhidin o işe yarayan eşya ve levazımı hakiki bedellerle yeni müteahhide devrettirilir ve eski müteahhide fesih sebeple zararı varsa ihale bedelinin % 5 ine kadar tazminat verilebilir.

İkinci ihale birinci müteahhide verildiğinde bu mecburiyetler yoktur. Son fıkraya göre mukavelelerin fesih ve yeniden fiyat indirme işi için vilayetlerce Dahiliye Vekaletinde müsaade alınır.

MADDE 20 – 46 ncı maddenin (A) ve (H) fıkralarında yazılı ahvelden maada pazarlık suretile yapılacak ihalelerde kati teminat akçesi alınır. Ancak ihale günü teslim edilecek mevât için teminata lüzum yoktur.

MADDE 21 – Müddeti iki seneye kadar olan orman ihalelerinde muvakkat teminat akçesi bir senelik ihale bedelinin % 7,5, iki seneden fazla olan ihalelerde bir seneliğinin %15 i olarak alınır. Kati teminat ihale yapıldıktan sonra bu miktar iki misline çıkarılarak alınır. İhale bedelinden borcu olmayanlara teminatlarının her sene düşen miktarı sene sonunda geri verilebilir.

MADDE 22 – Bir senelik kara, deniz posta nakil işleri ihalelerinde muvakkat ve kati teminat bedelleri umumi hükümlere tabidir. Ancak ihale bedeli tahmin edilen bedelden aşağı veya bedelsiz olduğu takdirde kati teminat tahmin edilen bedel üzerinden alınır. Mukavele birkaç senelik olursa muvakkat teminat bir senelik tahmin bedelinin % 15 i ve kati teminat ise bunun iki mislidir.

Teminat mukavele müddetinin sonuna ve şayet ilişiği varsa kesilinceye kadar alıkonulur.

Nakliyatı birinci fıkra mucibince meccanen veya muhammen bedelden noksan bir bedelle deruhte eden posta sürücülüğü müteahhitlerinin bilahare her hangi bir bedel takdiri hakkında vaki olacak talep ve itirazları kabul olunmaz ve taahhütlerini ifa etmedikleri takdirde haklarında bu kanun hükümleri tatbik olunur.

Ek fıkra – (1.11.1935 gün ve 2838 sayılı kanun ile ek).

Posta nakliyat müteahhitlerinden yukarıda yazılı muvakkat ve kati teminattan başka nakledecekleri kıymetlere karşılık olmak üzere mahalli idare heyetlerince takdir edilecek miktarda ve 17 nci maddedeki esaslar dairesinde bir kefalet ve teminat alınır.

Bu kefalet ve teminatı, kati ihale için muayyen olan müddet zarfında vermeyen müteahhitler hakkında 25 nci madde hükmü tatbik olunur.

MADDE 23 – 17 nci maddede yazılı ve muvakkat teminat olabilen kıymetlerle birinci derece ve sırada ipotek edilmiş gayrimenkuller bütün ihaleler için kati teminat olarak alınır. Kati teminat verildikten sonra başka nevi teminatla değiştirilemez. Ancak muvakkat teminat, verildikten sonra kati teminat sırasında değiştirilebilir. Birinci derecede ipotek edilen emlakın kıymetinden fazla olan miktarı yine Devlet artırma ve eksiltmelerine ikinci veya sonra gelen derecelerde ipotek edilebilir.

Gayrimenkullerin ipotek kıymeti bina ve arazi vergisi kanunlarındaki kıymetin %20 eksigidir.

17 nci maddenin (D) fıkrasında yazılı esham ve tahvilat kıymetinde % 15 ten fazla düşkünlük olursa müteahhit dairesince doğrudan doğruya yapılacak tebligatın ertesi gününden itibaren on gün içinde, teminatını kanunun istediği miktara çıkarmağa mecburdur. Aksi takdirde protesto çekmeğe ve hüküm almağa hacet kalmaksızın akti yapan daire mukaveleyi feshedebilir.

MADDE 24 – Taahhüt azami ve asgari miktarlar üzerinden yapılmış ise teminatta daire muhayyer ise azami ve müteahhit muhayyer ise asgari miktar üzerinden alınır.

MADDE 25 – Yapılması komisyonların salahiyeti içinde bulunan ihalelerde ihale tarihinden ve vekaletlerin tasdikine bağlı olan işlerde ihale kararının kendisine veya kanuni ikametgahına tebliğ tarihinden itibaren tatil günleri sayılmamak üzere on beş gün içinde müteahhit muvakkat teminatı kati teminat miktarına çıkarmağa ve şartnamede yazılı masrafları müteahhide ait olmak üzere mukavele yapmağa ve noterliğe tescil ettirerek alakalı daireye vermeğe mecburdur. Bu müddet zarfında alakalı daire dahi bu mukavelenin tanzim, imza ve tescili hususunda kendisine düzen bütün vazifeleri yapmakla mükelleftir. Müteahhitler bu mecburiyete riayet etmediği veya mukavelenin akit veya tesciline yanaşmadığı takdirde protesto çekmeğe ve hüküm almağa hacet kalmaksızın ihale feshedilir ve muvakkat teminatı,

- 1 – Nakit ise doğrudan doğruya
 - 2 – Banka kefaleti ise bankadan tahsil edilerek,
 - 3 – Esham ve tahvilat ise borsada satılarak,
 - 4 – Gayrimenkul ise umumi hükümlere göre paraya çevrilerek,
- Hazineye irat kaydolunur.

Alakadar daire ihaleden sonra kendisine ait mükellefiyeti yapmadığı takdirde müteahhit ihale tarihinden itibaren 15 gün tamamlandıktan sonra taahhüdünden feragat etmeğe salahiyetlidir. Bu salahiyet ihale tarihinden itibaren nihayet bir ay zarfında işin taalluk ettiği daireye yazı ile bildirmek suretyle kullanılır. Bu takdirde sebebiyet veren daireden teminat için ihtiyar eylediği masrafı istemeğe hak kazanır.

Müteahhit, mukavele yapıldıktan ve bu hükümdeki muameleler tamamlandıktan sonra taahhüdünden vazgeçerse protesto çekmeğe ve hüküm almağa hacet kalmaksızın kati teminatı yukarı ki hükümlere göre Hazineye irat kaydedilir.

Ancak ikinci defa yapılan artırma ve eksiltme daha masraflı olursa bu zararın teminattan fazla kalan miktarı hükmen müteahhidin emvaline müracaatla tahsil edilir. Zarar noksan olduğunda teminattan bir şey geri verilmez.

Alakadar daire mukavele ve şartname ile kendisine düşen vazifeleri yerine getirmezse, müteahhit aynı hadiseden dolayı kendisine bu kanunla tahmil edilen mali mesuliyet derecesinde tazminat isteyebilir.

Tasdik kararlarını vekâletlerden gelmesi tarihinden itibaren üç gün içinde müteahhide veya kanuni ikametgâhına tebliğ mecburidir. Bu müddet içinde mücbir sebepler olmaksızın tebligatı yapmayanlar hakkında inzibat cezası ve zabitan ve askeri memurlar hakkında askeri ceza kanunu ahkâmı tatbik edilmekle beraber tebliğin yapılmamasından Hazineye bir zarar düşerse sebep olanlara ödetirilir.

MADDE 26 – Taksitle satılan milli emlak teminat verildikten sonra Hazine adına birinci derecede ipotek edilmek şartıyla müşteri namına ferağ ve teminat akçesi birinci taksite mahsup edilir ve diğer taksitler miadında usulüne göre tahsil olunur. Ancak müşteri davet edildiği halde mazereti olmaksızın 15 gün içinde ferağ almağa yanaşmazsa ihale feshedilmiş sayılarak verdiği teminat akçesi 25 inci maddeye göre irat kayıt ve gayrimenkul yeniden satışa konulur. İkinci satış ve ihale neticesinde bulunan bedel birinci bedelden az olduğu takdirde muvakkat teminatı birinci ile ikinci bedel arasındaki farka karşılık tutulur. Ferağdan sonra müşteri taksitleri zamanlarında vermezse gayrimenkuller umumi hükümlere göre satılarak Hazinesinin alacağı tahsil ve kalırsa artanı müşteriye geri verilir. Şayet Hazineye zarar gelmişse bu zarar hükümle müşteriden alınır. Ancak bu ikinci satışa iki ay içinde başlanması şarttır. Satıla gayrimenkul ferağ yapılmadan evvel müşteriye teslim edilemez.

Taksitle satılan milli emlak, ihale ve ferağdan evvel istimlâk edildiği takdirde müşterinin muvakkat teminatı geri verilir. İhale ve ferağdan bir veya birkaç taksit verildikten sonra istimlâk yapıldığı takdirde istimlâk bedeli kıymete esas olacağından Hazine alacağı kesbi muacceliyet eder ve verilmiş taksitlerle istimlâk bedeli ve yapılan intifa miktarları nazarı dikkate alınarak tarafeyn hesaplaşırlar. Analasamadıkları takdirde bu hesap neticesini mahkeme tayin eder.

MADDE 27 – Taahhüt tamam ve mukavele ile şartnameye uygun olarak yapıldığı usulüne göre sabit olduktan ve inşa, tesis ve tamir işlerinde müteahhidin ilişkisi kesilerek kati kabul muamelesi yapıldıktan sonra kati teminat derhal geri verilir ve gayrimenkulün ipoteki çözülür.

Komisyonlar

MADDE 28 – Artırma ve eksiltme ve pazarlıklar nasıl kurulacağı aşağıda gösterilen komisyonlarca yapılır:

A) Merkezde ait olduğu vekâlet veya umum müdürlük veya müessesede alakalı daire müdürü, muhasebe müdürlük veya müessesede alakalı daire müdürü, muhasebe müdürü veya tevkil edecekleri memurlar ve bu idareler memurlarından ayrıca seçilecek bir zat ve inşaata ve nafia ve fen işlerine taalluk eden hususlarda bir fen memuru veya o işin mütehassısı.

B) Vilayet ve kazalarda işin ait olduğu idare şubesinin en büyük memuru ile vilayet veya kazanın en büyük malmemuru veya tevkil edecekleri memurlar.

Belediye Meclisleri tarafından kendi azası arasından seçilmiş bir zat ve inşaata ve nafia ve fen işlerine taalluk eden hususatta bir mütehassıs veya bir fen memuru.

İş maliyeye taalluk ettiği takdirde bu komisyona idare heyetinin malmemurlarından maada olan azası arasından heyetçe seçilmiş diğer bir aza intihap edilir.

C) Milli emlak satış ve icarlarında vilayet ve kazalarda en büyük malmemurunun riyaseti altında tapu müdürü veya memuru ve belediye meclisleri tarafından kendi azası arasından seçilmiş bir zat bulunur.

D) Askeri artırma ve eksiltme komisyonlarının kaç kişiden ibaret olacağı ve nasıl kurulacağı Milli Müdafaa ve Maliye Vekâletlerince birlikte hazırlanacak ve İcra Vekilleri Heyeti tarafından tasdik olunacak bir kararname ile tayin olunur. Ancak muhasebe müdürlerinin veya muhasibi mesullerin veya bunların tevkil edecekleri bir zatın bu komisyonlarda aza olarak bulunması şarttır.

E) Vilayet ve kazalardaki müstakil müesseselerde:

1 – Bu müessesenin müstakil muhasebecisi varsa müessese veya dairenin en büyük amiri veya tevkil edeceği memur, muhasebeci ve mezkûr müessese ve dairede ayrıca seçilecek bir zat, lüzumuna göre bir de mütehassıs veya vukuf ehli.

2 – Müstakil birkaç müessesenin müşterek bir muhasebecisi bulunduğu takdirde, işin taalluk ettiği müessesin en büyük amiri, muhasebeci veya tevkil edecekleri memurlar ile müessese müdürü tarafından kendi memurları arasında seçilecek bir zat ve lüzumuna göre bir de mütehassıs veya vukuf ehli.

3 – Bir muhasebeciliğe bağlı birkaç müessesenin yapacakları müşterek işler için muhasebeci de içinde olduğu halde o müesseselerden seçilecek birer zatın iştirakleriyle teşkil olunacak komisyon.

Vilayetlerde merkez namına muvakkat surette yapılacak alımları işin taalluk ettiği vekâlete bağlı mahalli alım komisyonları yapar. Taşra teşkilatı bulunmayan vekâlet ve dairelerin alımları mahalli komisyonları tarafından yapılır.

Ek fıkra (3.2.1936 gün ve 2902 sayılı kanun ile ek).

Damızlık hayvanlar, lüzum görüldüğü takdirde, Ziraat vekâleti tarafından mütehassıs kimseler arasından seçilecek en çok üç kişiden mürekkep gezici bir komisyon vasıtasıyla ve pazarlık suretiyle alınabilir. Damızlıkların yabancı memleketlerden alınması lazımgeldiği takdirde bu komisyon İcra Vekilleri Heyetince teşkil olunur.

Ek fıkra – (4.6.1949 gün ve 5405 sayılı kanun ile ek)

Veteriner Bakterioloji ve Seroloji Enstitüleri ve bölge laboratuvarlarında aşı ve serum istihsal, kontrol ve araştırma işlerinde kullanılacak hayvanlar, mahalli satınalma komisyonları veya lüzum görüldüğü takdirde Tarım Bakanlığınca mütehassıslar arasından seçilecek en çok üç kişiden müteşekkil geçici komisyonlar tarafından pazarlık yolu ile satın alınabilir.

MADDE 29 – Komisyonlara işin taalluk ettiği dairenin amiri olan zat reislik yapar. Eksik aza ile komisyon toplanamaz. Kâtiplik vazifesini işin taalluk ettiği dairenin azadan olmayan kâtiplerinden biri yapar. (Bu fıkra ciheti askeriyeye şamil değildir). Alelumum komisyonların kararları ekseriyetle verilir. Reyler müsavi olduğunda Reisin bulunduğu taraf tercih olunur. Muhalif kalan aza muhalefet sebeplerini kararın altına yazarak imaya mecburdur. Rüesa ve malmemurları kendi namlarına gönderdikleri zatların rey ve kararlarından bizzat mesul olup bu mesuliyete namlarına gönderilen zatlar da iştirak ederler.

MADDE 30 – Artırma ve eksiltme, işin taalluk ettiği dairede ve müsait değilse belediyede yapılır. Artırma ve eksiltmenin açılması zamanı o yerdeki posta ve telgraf saati ayarı ile umumi mesai saat bitmeden en az bir saat evvel olmak şartıyla tespit edilir.

Kapalı zarf usulü

MADDE 31 – Birinci maddede gösterilen artırma ve eksiltmelerde kapalı zarf usulü esastır. 41 nci maddede gösterilen işlerde açık artırma ve eksiltme 45 inci maddedeki hallerde dar alım (Mahdut eksiltme) ve 46 nci maddede sayılan işlerde pazarlık ve 50 inci maddede gösterilen hususlarda emanet suretiyle iş yapılır.

MADDE 32 – Kapalı zarf usulüyle yapılacak artırma ve eksiltmelerde teklif mektubu mühürlü bir zarf içerisine konulur ve zarfın üzerinde talibin isim ve adresi yazılır. Bu mühürlü zarf muvakkat teminata ait makbuz veya banka teminat mektubu ve diğer istenilen vesikalarla birlikte başka bir zarfa konularak bu zarf da mühürlenir. Bu dış zarfın üzerine yalnız teklif mektubunun hangi işe ait olduğu işaret olunur.

Teklif mektuplarında şartnamenin tamamen okunup kabul edildiği ve teklif olunan fiyatların hem yazı hem de rakam ile açık olarak yazılması ve hak ve silinti olmaması lazımdır.

MADDE 33 – Teklif mektupları artırma ve eksiltmeyi açma saatinden bir saat evveline kadar sıra numaralı makbuzlar karşılığında artırma ve eksiltmeyi yapacak komisyonun reisliğine verilir. Verilen makbuz numaraları zarfın üzerine işaret edilir. Bu müddet tama olunca reis ve aza ile kâtip hazır olmak şartıyla bir zabıt varakası yapılır ve bu her üçü tarafından imzalanır.

MADDE 34 – Teklif mektupları 33 üncü maddede gösterilen saate kadar yetişmek üzere iadeli taahhütlü mektup şeklinde de gönderilebilir. Bu takdirde dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması, talibin ismiyle açık adresinin ve teklif mektubunun hangi işe ait olduğunun yazılması lazımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilemez ve geç gelen mektubun tesellüm zamanı bir zabıta tevsih olunur.

MADDE 35 – Artırma ve eksiltmenin gün ve saatinin geldiğinde zarflar açılmadan evvel 33 üncü maddeye göre yapılan zabıt okunarak heyet azasına imza ettirilir. Bundan sonra zarflar numara sırasıyla birer birer açılarak artırma ve eksiltmeye girmek için aralarında aranılan umumi ve hususi şartlar yapılmış ve teminatın verilmiş olup olmadığı aranılır ve neticede kimlerin artırma ve eksiltmeye kabul edildiği orada bulunanlara söylenir.

Kabul edilmeyen taliplerin iç zarfları açılmayarak kendilerine veya vekillerine geri verilir.

MADDE 36 – İç zarflar açılmadan evvel teklif sahiplerinden başkası artırma ve eksiltme odasından çıkarılır. Bundan sonra teklif mektupları yine numara sırasıyla birer birer açılarak reis tarafından yüksek sesle okunur. Şartnameye muvafık olmayan veya içinde şartname dışında şartları bulunan tekliflere itibar edilmez.

Tekliflerin tetkiki neticesinde en uygun bedel teklif eden anlaşıldıktan sonra bu bedelin layık hadde olup olmadığına bakılarak ihalenin yapıldığı veya 39 uncu maddenin hükmüne göre ait olduğu vekâlet veya dairenin tasdikine bağlı kaldığı veya eksiltme veya artırma hükümsüz sayıldığı veya şartnameye muhalif olmayan bazı teknik meselelerin tetkiki için kararın başka güne bırakılması icap ettiği takdirde bu husus artırma ve eksiltmeye girenlere tebliğ ve aynı celsede komisyon kararı yazılarak heyet azasına imza ettirilir.

Komisyon kararlarına kabul edilen teklifin hulasası ve ihale yapılmadığı ve kabul edilmeyen teklifler bulunduğu takdirde kabul edilmediklerinin sebepleri mutlaka yazılır.

MADDE 37 – Birkaç talip tarafından aynı fiyat teklif edildiği ve bu fiyat layık hadde görüldüğü takdirde aynı celsede yalnız bu taliplerin komisyon odasında ve önünde yazacakları ikinci teklif varakaları alınarak bunlardan en müsait fiyat teklif edene ihale yapılır. Şayet aynı fiyat teklif eden taliplerden teklifleri posta ile göndermiş olanlar bulunursa tebliğ tarihinden itibaren 24 saat zarfında yeni bir fiyat teklif etmeleri

komisyonca bu taliplere bildirilir. Bu ikinci defa yapılan teklifler de, birbirinin aynı olursa kura ile ihale yapılır ve keyfiyet zabıtla da tevsik olunur.

MADDE 38 – Artırma veya eksiltme esnasında hazır bulunmayan ve noterlikten müsaddak vekâletnameyi hamil vekil göndermeyen teklif sahipleri ihalenin tarzı icrası hakkında şikâyet dermeyan edemezler.

MADDE 39 – Artırma ve eksiltme komisyonlarının kati ihaleye salahiyetli olmadıkları işlerde yukarı makamın ihale üzerindeki tasdik veya reddi hakkındaki son emrini zarfların açıldığı tarihten itibaren 15 gün içinde taliplere bildirmesi mecburidir.

Bu müddetin sonunda tebligat yapılmazsa talip taahhüdünden dönebilir. Tebligatın 15 gün içinde yapılmamasından dairenin uğrayacağı zararlardan dolayı sebep olanlar hakkında kanun takibat yapılır.

MADDE 40 – Kapalı zarf usulüyle yapılan artırma ve eksiltmelerde talip çıkmadığı veya teklif olunan bedel komisyonca layık hadde görülmediği takdirde ya yeniden artırma ve eksiltme açılır veya Hazine menfaatine uygun olmak şartıyla artırma ve eksiltmenin bitişi tarihinden itibaren bir ay içinde iş pazarlıkla yapılır.

Açık artırma ve eksiltme

MADDE 41 – Aşağıdaki işlerde açık artırma ve eksiltme usulü tatbik olunur:

- A) Tahsili ve ihalesi hususi kanun ve nizamlara göre yapılacak resimler;
 - B) Senelik tahmin edilen icar bedeli beş bin liraya kadar olan gayrimenkullerin kiraya verilmesi ve kıymeti beş bin liraya kadar olan gayrimenkullerin satılması;
 - C) Tahmin edilen bedeli beş bin lirayı geçmeyecek alım ve nakil işleri;
 - D) Keşif ve tahmin bedeli on bin lirayı geçmeyecek istikşaf, inşa, tesis ve tamir işleri.
- Ek fıkra – (25.1.1936 gün ve 2892 sayılı kanun ile ek).
- E) Mahalli tarife bedeliyle kıymeti beş bin lirayı geçmeyen dikili, devrik, kesik, terk edilmiş, imal edilmiş ağaçlarla her çeşit orman mahsulâtı ve her hangi bir şekilde idarece zapt edilmiş mallar.

MADDE 42 – Açık artırma ve eksiltmelerde talip ilan olunan gün ve saatte o işe ait peyler sürülmeye başladığı dakikaya kadar teminatlarını vermek şartıyla ihale yapıncaya kadar artırma ve eksiltmeye iştirak ederler. Ancak komisyon reisi peyler sürülmeden evvel taliplerin evrakını tetkik ederek kimlerin artırma ve eksiltmeye girebileceklerini söyler ve giremeyecek taliplerin evrak ve teminatlarını geri vererek kabul edilmediklerinin sebeplerini anlatır ve bu husus taliplerin önünde bir zabıtla tespit edilir. Zaptın tanziminden sonra evvelce teminatını vermemiş olan talipler artırma ve eksiltmeye iştirak ettirilmez. Zabıt yapıldıktan sonra reis talipleri şartnameyi imzaya ve pey süremeye davet eder. Sürülen peyler tutularak artırma ve eksiltme kâğıdına yazılır ve pey sahibi tarafından imza edilir veya mühürlenir. Peyden el çekenler keyfiyeti artırma ve eksiltme kâğıdına yazmaya ve imzaya mecburdurlar. İmza etmezlerse komisyon kararın altına meşruhat verir.

Artırma ve eksiltme neticesinde rağbet kesildikten sonra son pey layık hadde görüldüğü takdirde 39 ncu madde hükümleri göz önünde bulundurmamak şartıyla talibine ihalesi yapılarak bunu gösteren bir karar mazbatası tanzim edilir. Son pey layık hadde görülmediği takdirde heyet reisi artırma ve eksiltmenin hangi güne bırakılmış olduğunu alakalı olanlara tebliğ eder ve bu husus hakkında aynı suretle karar mazbatası tanzim olunur.

MADDE 43 – Açık artırma ve eksiltmelerde sürülen son pey layık hadde görülmediği veya talip çıkmadığı takdirde artırma ve eksiltme on gün uzatılır ve ihale günü tayin edilerek 7 nci madde hükümlerine göre bir defa ilan olunur. İkinci ihale gününde de aynı vaziyet hâsıl olursa bir ay içinde pazarlık suretiyle muamele tamamlanır.

Ancak pazarlığa iştirak edebilecek olanları haberdar etmek için icap eden tedbirler alınır.

MADDE 44 – Açık artırma ve eksiltmelerde taliplerin rağbetini kıracak söz söylenmesi veya talipler arasında anlaşmaya daveti ima edecek işaretler ve artırma ve eksiltmenin doğruluğunu bozacak şekillerde müzakere ve münakaşalar yapılması yasaktır. Bu yasağa karşı gidenler komisyon kararıyla artırma ve eksiltme yerinden uzaklaştırılır. Tutulacak zabıt varakası üzerine haklarında kanuni takibat yapılır.

Mahdut Eksiltme

MADDE 45 – Fenni liyakat ve iktidarlara tecrübe edilmiş firmalara ihalesi lüzumlu görülen tayyare, harp gemisi, harp mühimmatı alımı, askeri tesisat ve levazımı, liman, rıhtım, şimendifer, demiryolları inşası, büyük su tesisatı, büyük fabrika ve diğer sanayi tesisatıyla sıhhi tesisat işlerinin birkaç firma arasında eksiltmeye konulması caizdir. Bu takdirde eksiltmeye girecek firmaların isimleri, yaptıkları işleri yapacakları işlerin benzerlerinden yaptırılmış ise bununla bunlara verilen fiyatlar ve mütehasısların (yapılacak iş hakkındaki) keşif veya tahmin bedelleri tasrih edilmek suretiyle vilayet hususi idarelerle belediyeler için Dâhiliye vekâletinden diğer Devlet dairelerle müesseseler için İcra Vekilleri Heyetinden karar almak şarttır. Bu suretle yapılacak eksiltme neticesinde ihale yapmak, ait olduğu vekilin kararına bağlıdır. Bu kabil idare eksiltmelere alakalı firmalar şartnamelerin kendilerine tebliği suretiyle çağırılır. Teminat usulleri bu eksiltmelerde de aynen tatbik olunur.

Pazarlık

MADDE 46 – Aşağıda yapılmış hallerde iş pazarlık suretiyle yapılabilir:

A) (15/6/1936 gün ve 3009 sayılı kanunla değiştirilmiş şekli) Artırma ve eksiltmeye konulması faydalı görülmemeyen müteferrik alımlarla menkulat satışları ve küçük tamirler ve posta nakil işleri (Bunların miktarı kazalar için 200, vilayetler için 500 ve merkez için 1.000 liradır).

Bu miktarlar, İcra Vekilleri Heyeti kararıyla cüzü tam halindeki kıtalar için 5.000 liraya, acele ve mühim hallerde askeri alış verişler için 10.000 liraya kadar arttırılabilir.

B) Keşif bedeli kazalarda 1.000, vilayetlerde 2.000, merkezde 4.000 lirayı geçmeyecek inşa ve tamir işleri (Nafiaya ait acele inşa ve tamir işleri de 5.000 liraya kadar pazarlıkla yaptırılabilir).

C) 51 nci maddede yazılı hallerde zararı müteahhide ait olmak üzere dairesi tarafından yaptırılacak alım, nakil, inşa ve tamir işleri.

D) Yalnız bir kimse elinde bulunan işler

E) Güzel sanatlara mahsus ve muayyen sanatkâr veya işçilere emniyet edilebilecek matbaa ve el işleri.

F) Devlet daire ve müesseseleri veya herhangi bir hizmet için satın alınacak veya kiralanacak muayyen binalar ve gayrimenkuller.

G) Devlete ait para, senetler, altın ve gümüş külçeleri ve mücevher nakli.

H) Muayyen tarifeli nakil vasıtalarıyla yapılacak nakil işleri (İlana ve komisyon kararlarına bağlı değildir).

İ) Mukavele müddetinin bitmesinden evvel mücbir sebepler üzerine ihtiyacın temini için tekrar eksiltme açılmadığı veya açılıp neticelenmediği takdirde mukavelenin feshinden itibaren en çok bir buçuk ay içinde yapılacak acele eksiltmeler (Bu müddet içinde yapılacak eksiltmeler toptan veya parça parça olabilir).

J) Miktarı 10.000 lirayı geçmeyecek istikşafalar.

K) Askeri zaruretlere dolayısıyla gizli tutulması lazımgelen şeyler.

L) Evvelden tasavvur edilmeyen ani ve fevkalade bir vaziyetin çıkması üzerine acele olarak yapılması zaruret görülen alım, inşa ve nakil işleri.

M) Kısmi ve umumi seferberlik ilanında ve askeri hareketler sırasında ve manevra zamanlarında ordu ihtiyaçları Milli Müdafaa Vekâletinin kararıyla pazarlıkla satın alınabilir. Bu hallerde yabancı memleketlerden bu maksatla yapılacak alımlar için Milli Müdafaa Vekili harice lüzumu kadar mütehasıslar komisyonlar gönderebilir.

N) İmalî münhasıran muhterilerine ait beratlı eşya ve inhisara tabi maddeler (İlana lüzum yoktur).

O) Kullanışlarının hususiyetine binaen veya Hazine menfaati düşüncesiyle menşelerinde seçilip alınması iktiza eden şeyler (İlana bağlı değildir).

P) Ordu için binek ve yük hayvanları, Devlet müesseseleri için damızlık hayvanlar.

R) Artırma ve eksiltmelere talip çıkmaması veya talipler tarafından kabul edilemeyecek tekliflerin ileri sürülmesi halinde yapılacak işler.

E, J, K, N, O, R fıkralarında yazılı hallerde behemehâl D, F, G, H, İ, L, P, M fıkralarında yazılı hallerde ihale bedeli 50.000 lirayı geçtiği takdirde İcra Vekilleri Heyetinden karar alınması şarttır.

Kullanışlarının hususiyetine veya ihmali mümkün olmayan Hazine menfaatlerine binaen veyahut müstaceliyeti hasebile artırma yapmaya tahammülü olmayan menkul ve gayrimenkullerin icar muameleleri de Maliye Vekâletinin muvafakatiyle pazarlık suretiyle yapılabilir.

MADDE 47 – Gerek kapalı zarf usulüyle gerek aleni surette yapılacak artırma ve eksiltmelerde talip çıkmamasını veyahut kabul edilemeyecek teklifler ileri sürülmüş olmasından dolayı yapılacak pazarlıklarda artırma ev eksiltme şartnamesindeki vasıf ve şartların değiştirilmemesi ve ihalenin tahmin edilen bedele göre Hazine nefine muvafık surette ve bir ay içinde neticelendirilmesi şarttır. Yeni ihale yapılmıncaya kadar geçecek günler içinde ve aynı vasıfları muhafaza etmek üzere (ihale edilecek miktardan aşağı) günlük ihtiyaçlar nispetinde pazarlıkla mal alınabilir. Ancak eksiltme şartnamelerinde ve vasıflarında mal bulunmamak yüzünden ihale geri kalmış ise, günlük ihtiyaçlar başka vasıfta alınabilir.

MADDE 48 – 46 ncı maddenin (A) ve (B) fıkralarındaki alışlardan başka yapılacak işlerde pazarlığın ne suretle yapıldığı ve ne gibi fiyatlar teklif olunduğu ve üzerine ihale yapılan kimselerin dolayı tercih edildiği pazarlık kararında da tasrih edilmek lazımdır.

MADDE 49 – 20 nci maddede kati teminata tabi olduğu gösterilen pazarlık işlerinde mukavele yapılması mecburidir. Müteahhit mukavele tanzim etmediği veya mukavele hükümlerine riayetsizlik gösterdiği takdirde kati teminatı hüküm istisnaline hacet kalmaksızın Hazineye intikal eder. Bu yüzden husule gelecek Hazine zararı kati teminat miktarını geçtiği takdirde geçen miktar kendisine ayrıca hükmen ödetilir. Zarar az olsa da teminat geri verilmez.

Emanet Usulü

MADDE 50 – Aşağıdaki işler bir müteahhit araya girmeksizin dairesi tarafından veya daire namına resmen teşkil edilecek mesul heyetler eliyle emaneten yaptırılabilir:

- A) Keşif bedeli (on bin) lirayı geçmemek üzere resmi dairelerin binaları, yolları, köprüler inşa veya tamiri;
- B) Keşif bedeli (beş yüz bin) lirayı geçmemek üzere harp gemileri (onarılması) tamirleri;
- C) Mevaddı infulakiye imali ve istihkâmların inşa ve tamiri ile yasak muntikalar içindeki arazi ve meyve ağaları hâsılâtının toplatırılması;
- D) Tuz çıkarma işleri;
- E) Eksiltme veya pazarlık suretiyle ihalesi mümkün olmayan diğer inşa, tamir ve imal işleri (Bunların tahmin veya keşif bedelleri on bin lirayı geçtiği takdirde İcra Vekilleri Heyetinden karar alınması şarttır).

Ek fıkra – (15/6/1936 gün ve 3006 sayılı kanunla ek).

H) Muhammen bedeli 2.000 lirayı geçmeyen ve derhal icrası zaruri görülen veya eksiltme ve pazarlık suretiyle ihalesinin faydalı olmayacağı anlaşılan posta nakil işleri ile muhammen bedeli (1.000) lirayı geçmeyen posta nakil vasıtalarının tamiri.

Umumi Hükümler

MADDE 51 – 26 ve 49 ncu maddelerde sayılan hükümler haricinde her ne suretle olursa olsun müteahhit tarafından mukavelenin infisahına sebebiyet verildiği takdirde taahhüdün ifa edilmemiş kısmı infisah tarihinden ibaren en çok bir ay içinde açık artırma ve eksiltmeye konulur. Artırma ve eksiltme yapılmaya

tahammülü olmayan acele hallerde bozulan mukaveleye ait taahhütlerin gerisi pazarlık suretiyle temin edilir. Eksiltme suretiyle yapıldığı takdirde ikinci ihalenin yapılmasına kadar geçecek zaman içinde ihtiyaç görülen alışlar ve sair işler zararı müteahhide ait olmak üzere parça parça pazarlıkla yapılır. Bu takdirde ikinci eksiltme suretiyle artırma ve eksiltme müteahhidin evvelden bir kısmını ödediği taahhüt ile pazarlık suretiyle temin edilen kısım yekûnundan kalan miktarın konulması lazımdır. Bu suretle yapılacak ihalelerden doğacak Hazine zararları birinci müteahhitten hükümle alınır.

İkinci artırma ve eksiltme neticesinde kararlaşılan bedeli layık had görmeyerek üçüncü artırma ve eksiltme yapılmaya ihtiyaç hâsıl olduğu takdirde müteahhitten istenilecek zarar birinci ihale ile ikinci ihale arasındaki farktan ibarettir.

Üçüncü ihale neticesi müteahhit lehine olduğu takdirde zarar üçüncü ihale ile birinci ihale arasındaki farktır.

MADDE 52 – Gayrimenkullerin inşa ve tamirlerinde kati kabul tarihinden itibaren beş sene içinde malzemenin hileli olmasından veya inşa ve tamirin fenni icaplara uygun olarak yapılmamasından vukua gelecek zarar, ziyan Borçlar Kanununun 363 üncü maddesi mucibinde müteahhide ikmal ve tazmin ettirilir.

Bu işin nezareti kendisine tevdi edilen mühendis, mimar ve memurlar hakkında da ayrıca adli takibat yapılır.

MADDE 53 – Artırma ve eksiltme işlerinde bedeller, tahmin edilen miktarı bulduğu takdirde layık had sayılır. Piyasa değişmelerinden dolayı mücbir bir sebeple bedeller arasında büyük bir fark hâsıl olursa esbabı mucibesi göz önüne alınır ve karar yazılır; ancak tahmin edilen bedelin tayin olunduğu günü takip eden gündün en çok bir hafta evvel ticaret odası veya borsa veya mahalli belediye meclislerinden o günkü piyasayı muhtevi alınacak vesika muhteviyatı tahmin edilmiş bedel sayılır.

MADDE 54 – Artırma ve eksiltmeler kati zaruret olmadıkça işin mahiyetine göre en müsait fiyatla temini mümkün olan mevsimlerde yapılır.

MADDE 55 – Başka başka talipler tarafından verilmesi mümkün olan muhtelif şeyler bir eksiltmede toplanamaz.

İhaleleri ayrı ayrı yapılacağı tasrih edilmek suretiyle ilanları bir arada yapılabilir. Ancak artırma ve eksiltmeye veya pazarlık için kanunda yazılı hallerden istifade maksadıyla artırma ve eksiltme mevzuunu teşkil eden şeyler kısımlara bölünemez. Ancak talip çıkmadığı takdirde alım şekillerini değiştirecek mahiyette olmamak üzere mühim alım ve hizmetlerin kısımlara ayrılması caizdir.

MADDE 56 – Tarihi, bedii kıymeti haiz olanlar müstesna olmak üzere milli emlakın peşin veya akitle satılması veya icara verilmesi caizdir. Taksitlerin miktarı maliyece tayin ve şartnameye yazılır.

(Maddenin ikinci fıkrası 15/6/1936 gün ve 4753 sayılı kanunla kaldırılmıştır)

MADDE 57 – (24/4/1944 gün ve 4547 sayılı kanunla değiştirilen şekli) İhalenin iktisabı katiyetinden sonra takarrur eden bedele zam veya tenzil yapılamaz. Ancak ihalesi merkezden mezuniyet istihsaline mütevakıf olan alım, satım, inşaat, tamirat, imalat ve posta nakliyatı işlerinde merkezden cevap alınmaya kadar eksiltmeyi yapan komisyona mukarrer bedelin yüzde on beşinden aşağı olmamak ve teminatı katiye verilmek şartıyla teklif olunacak zam veya tenziller kabul edilir. Bu takdirde uhdesine ihale icrası için istizan edilen talibe keyfiyet tebliğ ve zam veya tenzil icrasını kabul ettiği halde iki talip arasında bir celseye mahsus olmak üzere aleni artırma ve eksiltme küşat edilerek en müsait bedel teklif edene ihale yapılır ve keyfiyet ait olduğu vekâlet veya daireye bildirilir. Bundan sonra artık zam yara tenzil teklifleri kabul edilmez.

MADDE 58 – Mukaveleye bağlanan madde veya hizmet ait olduğu vekâlet veya dairenin muvafakatı olmadıkça başkasına devredilemez. Aksi takdirde mukavele bozulur. Ancak mesuliyet kendi üzerinde kalmak şartıyla ortak alabilir ve işi başkasına işletebilir.

Muvafakatsız devir sebebiyle mukavele bozulursa teminat akçesi irat kaydedilmekle beraber 49 ve 51 nci maddelere göre yapılacak pazarlık veya artırma ve eksiltme neticesinde çıkacak zarar birinci müteahhide hükümle ödettirilir. Milli emlak satışlarında emlak üzerindeki birinci derece ve birinci sıradaki ipotek hakkı mahfuz kalmak üzere alakadar daireye sormaksızın dilediğine devir veya ferağ yapılabilir.

MADDE 59 – Müteahhit iflas ederse mukavele bozulur. Bundan bir zarar doğarsa 49 ve 51 nci maddelere göre muamele yapılır. Müteahhidin ölümü halinde ait olduğu daireler teminat akçesini geri verir ve mukaveleyi yok saymaya veya bir hafta içinde o işe lazım teminatı vererek taahhüdün yapılmasına talip olan varislere devre salahiyetlidir.

Müteahhit altı aydan fazla hapis cezası veya nefyile mahkum olursa ihaleyi yapan dairenin kabul edebileceği bir vekil gösterilmek suretiyle iş devam eder. Aksi halde mukavele bozulur ve yalnız teminat irat kaydedilir.

MADDE 60 – (23/6/1951 gün ve 5788 sayılı kanunla değiştirilen şekli) Bankaların verecekleri teminat mektupları yekunu, yatılmış sermayeleriyle mevcut ihtiyat akçeleri yekununun % 50 sini geçemez. Bu nispet, her banka için ayrı ayrı olara Bakanlar Kurulu kararıyla yatırılmış sermayeleri ve mevcut ihtiyat akçeleri yekûnunun % 75 ine çıkarılabilir. Bu haddi geçiren bankaların verecekleri teminat mektupları Devlet dairelerince üç sene müddetle kabul edilmez. Her teminat mektubunda daha evvel verilen teminat miktarının yekûnu gösterilmek mecburidir.

Maliye Bakanlığınca tayin edilmiş olan yabancı bankalardan aldıkları teminat mektupları üzerine mektup veren Milli Bankaların bu suretle verdikleri mektuplar muhteviyatı birinci fıkradaki nispete dâhil değildir.

Müteferrik Hükümler

MADDE 61 – Kara ve deniz ve göllerdeki posta nakil işlerinde ve hususi vaziyeti olan balık avcılığında görülecek lüzum üzerine üç sene müddetli mukavele yapmaya ait olduğu vekâletler salahiyetlidir. Hava nakliyatı işleri hususi kanun tabidir.

MADDE 62 – Orman ihalelerinde mukavele müddeti Maliye ve Ziraat Vekâletlerince tayin olunur. Ağıl, mandıra ve sair tesisat yapılması meşrut olan arazi, kışlak ve yaylak icarı işlerinde dahi beş seneye kadar mukavele yapmaya Maliye vekâleti mezundur.

MADDE 63 – Gerek kapalı zarf usulüyle gerekse açık suretle yapılan dikili ağaç satışları ait olduğu komisyonlarca layık had kararı verildikten sonra ihaleleri Ziraat Vekâletinden sorularak yapılır. Sorulma tarihinden sonra bir ay içinde tasdik veya reddi gösterir bir cevap verilmediği takdirde komisyon ihaleyi yapmaya salahiyetlidir.

MADDE 64 – Kiraya verilecek menkul veya gayrimenkullerin kira müddeti bir aydan az, beş yıldan çok olamaz. Bu müddetten fazla kiraya verilmesi Hazine menfaatine uygun görülen menkul ve gayrimenkullerin kiraya verilmesi kanun çıkartmaya bağlıdır. Üç seneden fazla müddetle yapılacak kiraya verme işlerinde önceden Maliye Vekâletinden izin alınması şarttır.

MADDE 65 – Menkul ve gayrimenkullerin satış ve kiralalarında mahalli komisyonlarının ne miktara kadar ihaleye salahiyetli oldukları Maliye Vekâletince bir nizamname ile tayin olunur.

MADDE 66 – Resmi daireler ve müesseseler (Belediyeler dâhil) arasında artırma ve eksiltme işleri kıymet takdiri suretiyle yapılır. Her iki daire kıymette anlaşamazlarsa bedel 28 nci maddede gösterilen komisyonlar tarafından takdir edilir. Bu tarzdaki artırma ve eksiltme Maliyenin muvafakatıyla yapılır.

MADDE 67 – Fuzuli işgalden dolayı ecrimisil mahkemece takdir olunur. Mukavelenin bitmesinden sonra geçen günlerin icar bedeli, mukavelede ahkâmı hususiye mevcut ise ona göre, yoksa ecrimisil olarak hüküm

ve tahsili emval kanununa göre tahsil olunur. Ekili arazinin tahliyesi mahsulün kaldırılmasına kadar yapılmaz.

MADDE 68 – Vilayet hususi idarelerince ait artırma ve eksiltme ve ihale bu kanunun hükümleri içinde doğrudan doğruya vilayet daimi encümenlerince yapılır.

Ek fıkra – (9/4/1936 gün ve 2931 sayılı kanunla ek) Belediyelere ait artırma, eksiltme ve ihale bu kanun hükümleri içinde doğrudan doğruya belediye encümenlerince yapılır.

MADDE 69 – Umumi, mülhak, mahalli ve hususi bütçelere mevzu tahsisat ile mubayaa olunacak tıbbi ecza, alet ve edevat ile hastane eşyası bu kanun hükümlerine tabi olmaksızın hilaliahmer merkezi umumisi ihtiyat malzemesi mevcudundan ve kullanılmamış olanlarından bedeli peşin, icabında belediye ve hususi idarelere kredi usulü ile de verilmek üzere maliyet fiyatıyla satın alınır.

Ceza Hükümleri

MADDE 70 – Hile, desise, vaat veya tehdit ile yahut sair vasıtalarla diğer talipleri bu kanunda yazılı artırma ev eksiltmelere iştiraktan çevirmeye veya komisyon azaları üzerinde nüfuz kullanmaya teşebbüs edenlerle 44 üncü ve sair maddelerindeki memnu fiilleri yapanlar hakkında komisyonca bir zabıt varakası tutulur bu halleri tevsik edecek neler varsa bu zabıt varakasıyla birleştirilir. Bu evrak merkezde ise vekâlete, müesseselerde umum müdürlüğe ve vilayetlerde valiye verilir. Vekâlet bu kabil talipler hakkında muhasebei umumiye kanunun 27 nci maddesi mucibince muvakkat bir müddet için Devlet artırma ve eksiltmelerine iştiraktan memnuiyet kararı verebilir.

Komisyonlar ile vali ve müdiri umumiler ve ciheti askeriyede amiri adliler ihale gününde işe fesat karıştıran talipleri vaktin darlığı hasebile, mesuliyet kendilerine raci olmak üzere, yalnız o işe girmekten menedebilirler ve keyfiyeti yukarıdaki fıkrada tutulması mecburi olan zabıt varakasına ayrıca yazarlar.

Bu evrakta cezayı müstelzim ahval varsa bu makamlar tarafından mehakimi aidesi nezdinde kanuni takibata girişilir.

Komisyonlar tarafından tutulan zabıt varakaları aksi sabit oluncaya kadar muteberdir. Yukarıda yazılı mahkemeye intikal etmeyen idari mukarrerat aleyhine alakadarlar Devlet şurasına müracaat edebilirler.

MADDE 71 – 44 üncü maddede yazılı cezayı müstelzim işleri yapanlarla mukavele yapıldıktan sonra fena niyetle taahhüdünü yapmayanlar veya yaptıkları sırada Devletin Hazinesini zararlandırıcı veya Devlet haysiyetini kırıcı mahiyette işler yapan veya iş yapılırken veya teslim olunurken hileli vasıtalar ve malzemeler kullananlar ve bu halleri iş tamamlandıktan ve teslim muamelesi yapıldıktan sonra dahi anlaşılınanlarla bunların o işteki şerikleri veya mesul vekilleri hakkında ceza kanununda muayyen cezalar tatbik edilmekle beraber muvakkaten veya daimi olarak Devlet taahhütlerine girmekten mahkeme kararıyla menedebilirler.

MADDE 72 – Bu kanun mucibince vazifelendirilen bilcümle memurlarla komisyon azaları vazifelerini kanuni icaplara göre bitarafane yapmazlar veya akitlerden herhangi birinin zararını mucip olacak işe sebebiyet verilirse haklarında cezai takibat yapılmakla beraber akitlerin bu yüzden uğradığı zarar ve ziyanı da tazmin ile mükellef tutulurlar.

MADDE 73 – Müteahhitler ya bizzat veyahut vekil veya mümessilleri vasıtasıyla artırma ve eksiltme yapan devaire müracaat ederler. Hukuken vekil veya mümessil olmaksızın ve taahhüdün ifasına fili surette iştiraki bulunmaksızın asıl müteahhit olacaklarla birlikte veya onların gıyabında artırma ve eksiltmeyi yapacak devair ile münasebete girmek yasaktır.

Bu gibi kimselere komisyon ve sair namlarla para veren müteahhitlerin istihkaklarından o miktar kesilir ve bu müteahhitler bir daha resmi taahhütlere kabul olunmazlar.

MADDE 74 – 22 Nisan 1341 tarih ve 661 numaralı müzayede, münakasa ve ihalat kanunuyla buna müzeyyel 5 Nisan 1926 tarih ve 799 numaralı, 31 Mayıs 1926 tarih ve 878 numaralı, 24 Mayıs 1926 tarih ve 1300 numaralı, 17 Kanunuevvel 1929 tarih ve 1540 numaralı, 29 Teşrinisani 1933 tarih ve 2338 numaralı kanunlarla bu kanuna mugayir olan diğerk ahkam kaldırılmıştır.

MADDE 75 – Bu kanun neşri tarihinden altı ay sonra muteberdir.

MADDE 76 – Bu kanun hükümlerini yapmaya İcara Vekilleri Heyeti memurdur.
7 Haziran 1934

EK 2: DEVLET İHALE KANUNU (2886)

Kanun Numarası: 2886

Kabul Tarihi : 8/9/1983

Yayımlandığı R.Gazete: Tarih : 10/9/1983 Sayı : 18161

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 22 Sayfa : 573

BİRİNCİ KISIM

Genel Esaslar

Kapsam

Madde 1 – Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür⁵⁷.

Birinci fıkrada sayılan daire ve idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlar ile özel kanunlarla veya özel kanunların vermiş olduğu yetkiyle kurulmuş bulunan fonların yukarıda belirtilen işlerinin nasıl yapılacağı Maliye Bakanlığına hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir.

İlkeler

Madde 2 – Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.

Başka başka istekliler tarafından karşılanması mutlak olan muhtelif işler bir eksiltmede toplanamaz. Ancak, ihalelerinin ayrı ayrı yapılacağı açıklanmak suretiyle ilanları birarada yapılabilir.

Bu Kanunda yazılı hallerden yararlanmak amacıyla ihale konusunu oluşturan işler kısımlara bölünemez. Ancak, istekli çıkmadığı takdirde, alım şekillerini değiştirecek mahiyette olmamak üzere önemli işlerin kısımlara ayrılması mümkündür.

İhaleler kesin zaruret olmadıkça işin mahiyetine göre en uygun fiyatla temini mümkün olan mevsimlerde yapılır.

Arsası temin edilmemiş, mülkiyet ve kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış olan ve gerekli olduğu halde imar durumu, tip yapılar da tatbikat, diğerlerinde avan projeleri ve bunlara dayalı keşifleri bulunmayan yapım işlerinde ihaleye çıkılmaz.

(Ek : 2/3/1984 - 2990/1 md.) Ancak, arsa temin edilmesi, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı; bina ve benzeri mahiyetteki inşaatlar dışındaki ihalelerde aranmaz.

İhale yetkilisi:

Madde 3 – Bu Kanunda yazılı işleri yaptırmaya ve ve ihaleye, idarelerin ita amirleri yetkilidir.

Tanımlar

Madde 4 – Bu Kanunun uygulanmasında:

Alım, Satım: Taşınır ve taşınmaz mallar ile her türlü ihtiyaç maddeleri, hizmet ve hakların alım ve satımını,

⁵⁷ Dış memleketlerden satın alınacak eşya ve hizmetler hakkında Artırma Eksiltme ve İhale Kanunun ile Muhasebei Umumiye Kanununun 83 üncü maddesinin (H) bendinin uygulanmaması halinde ne gibi işlem yapılacağını hükme bağlayan 10/2/1954 ve 6246 sayılı Kanunla getirilmiş ve 17/4/1975 tarih ve 1891 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan ve yürürlükteki hükümlerin tek metin haline getirilmesi çalışmaları gereği olarak 1050 sayılı Kanuna ek 6 ncı madde olarak ilave edilmiş olan hükme bakınız.

Hizmet: Kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre çalıştırılan aylıklı, ücretli, yevmiyeli ve sözleşmeli personel istimdami hariç olmak üzere gerçek veya tüzelkişilere ücret karşılığında yaptırılan araştırma, sondaj, imalat, prototip imalat, istikşaf, etüt, harita plan, proje, kontrollük, müşavirlik ve benzeri her türlü hizmetleri,

Yapım: Her türlü inşaat, ihzarat, imalat, sondaj, tesisat, onarım, yıkma, değiştirme, iyileştirme, yenileştirme ve montaj işlerini,

Kira: Taşınır ve taşınmaz malların ve hakların kiralanmasını veya kiraya verilmesini,

Trampa ve Mülkiyetin Gayri Ayni Hak Tesisi: Borçlar Kanunu ile Türk Medeni Kanununun trampa ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile ilgili maddelerinde gösterilmiş işlemleri,

Taşıma: Yükleme, taşıma, boşaltma, depolama ve bunlara ilişkin ambalaj işlerini,

Tahmin edilen bedel: İhale konusu olan işlerin tahmin edilen bedelini ve yapım işlerinde keşif bedelini,

Uygun bedel: Artırmalarda, tahmin edilen bedelden aşağı olmamak üzere, teklif edilen bedellerin en yükseğini; eksiltmelerde tahmin edilen bedeli geçmemek üzere, teklif edilen bedellerin tercihe layık görülenini, bedel tahmini yapılamayan ihalelerde teklif edilen bedellerin uygun görülenini,

İdare: İhaleyi yapan daire, kurum ve kuruluşları,

İstekli: İhaleye katılan gerçek veya tüzelkişi veya kişileri,

İhale: Bu Kanunda yazılı usul ve şartlarla, işin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve yetkili mercilerin onayı ile tamamlanan sözleşmeden önceki işlemleri,

Müteahhit: Üzerine ihale yapılan istekli veya isteklileri,

Müşteri: Artırma sonunda kendisine ihale yapılan istekli veya isteklileri,

Şartname: Yapılacak işlerin genel, özel, teknik ve idari esas ve usullerini gösteren belge veya belgeleri,

Sözleşme: İdare ile müteahhit veya müşteri arasında yapılan yazılı anlaşmayı,

İfade eder.

İhaleye katılabilme şartları

Madde 5 – Bu Kanuna göre yapılacak ihalelere katılabilmek için kanuni ikametgah sahibi olmak, gerekli nitelik ve yeterliği haiz bulunmak, istenilen teminat ve belgeleri vermek zorunludur.

İhaleye katılamayacak olanlar:

Madde 6 – Aşağıdaki şahıslar doğrudan veya dolaylı olarak ihalelere katılamazlar:

1. İhaleyi yapan idarenin;

a) İta amirleri,

b) İhale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve denetlemekle görevli olanlar,

c) (a) ve (b) bentlerinde belirtilen şahısların eşleri ve ikinci dereceye kadar (ikinci derece dahil) kan ve sıhri hısımları,

d) (**Değişik : 2/3/1984 - 2990/2 md.**) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen şahısların ortakları (bu şahısların yönetim kurullarında görevli olmadıkları anonim ortaklıklar hariç).

2. Bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar.

Şartnameler:

Madde 7 – İhale konusu işlerin her türlü özelliğini belirten şartname ve varsa ekleri idarelerce hazırlanır.

Bu şartnamelerde işin mahiyetine göre konulacak özel ve teknik şartlardan başka genel olarak aşağıdaki hususların da gösterilmesi zorunludur:

a) İşin niteliği, nevi ve miktarı,

b) Taşınmaz malların satışı, kiraya verilmesi, trampa edilmesi ve üzerlerinde mülkiyetin gayri ayni hak tesisinde tapu kayıtlarına göre yeri, sınırı, yüzölçümü, varsa pafta, ada ve parsel numarası ve durumu,

c) Tahmin edilen bedeli, geçici teminat miktarı ve kesin teminata ait şartlar,

d) İşin yapılma yeri, teslim etme ve teslim alma şekil ve şartları,

- e) İşe başlama ve işi bitirme tarihi, gecikme halinde alınacak cezalar,
- f) İsteklilerde aranılan şartlar ve belgeler,
- g) İhaleyi yapıp yapmamakta ve uygun bedeli tespitte idarenin serbest olduğu,
- h) İhale kararının karar tarihinden itibaren en geç 15 işgünü içinde ita amirince onaylanacağı veya iptal edilebileceği,
- i) Vergi, resim ve harçlarla sözleşme giderlerinin kimin tarafından ödeneceği,
- j) Ödeme yeri ve şartlarıyla avans verilip verilmeyeceği, verilecekse şartları ve miktarı,
- k) Sözleşme konusu işlerin malzeme veya birim fiyatlarındaki değişiklikler nedeniyle eğer ödenecekse fiyat farkının ne şekilde ödeneceği,
- l) Süre uzatımı verilebilecek haller ve şartları,
- m) İşin süresinden önce bitirilmesinde fayda görülen hallerde erken bitirme primi verilecekse miktarı, şartları ve ödeme şekli,
- n) İhtilafların çözüm şekli.

Şartname genel esasları:

Madde 8 – Bakanlar Kurulu:

- a) Tip şartnamelerin genel ve ortak esaslarını belirlemeye,
- b) Şartnamelere konulmak üzere 7 nci maddede sayılan hususlarla ilgili veya bunlar dışındaki konularda genel esaslar tespit etmeye, yetkilidir.

İKİNCİ KISIM

İhale İşlemleri

BİRİNCİ BÖLÜM

İhaleye Hazırlık

Tahmin edilen bedelin tespiti:

Madde 9 – Tahmin edilen bedel, idarelerce tespit edilir veya ettirilir. İşin özelliğine göre gerektiğinde bu bedel veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatlar bedeliye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturulur. Tahmin edilen bedel, bunun dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterilir ve asıl evrak arasında saklanır. Bu bedel gerektiğinde ihale komisyonlarınca tahkik ettirilir.

Ancak, yapım işlerinde bu işler için kanunların verdiği yetkiye dayanılarak ilgili dairelerce tespit edilmiş birim fiyatları varsa, bunlar uygulanır.

Bedelin tahmin edilememesi:

Madde 10 – Sınai ve teknolojik zorunlulukların gerektirdiği durumlarda ilgili bakanın onayı alınmak suretiyle, bedel tahmini yapılmadan kapalı teklif usulüyle ihale yapılabilir.

Onay belgesi

Madde 11 – (Değişik birinci fıkra : 2/3/1984 - 2990/3 md.) İhalesi yapılacak her iş için bir onay belgesi hazırlanır. Onay belgesinde, ihale konusu olan işin nevi, niteliği, miktarı, varsa proje numarası, tahmin edilen bedeli, kullanılabilir ödenek tutarı, avans ve fiyat farkı verilecekse şartları, ihalede uygulanacak usul, yapılacaksa ilanın şekli ve adedi, alınacaksa geçici teminat miktarı belirtilir.

Onay belgesinde ayrıca, Şartname ve eklerinin bir bedel karşılığında verilip verilmeyeceği, bedel karşılığı verilecekse bedelin ne olacağı gösterilir.

Şartnamelerin verilmesi

Madde 12 – İhalesi yapılacak işe ait şartnameler ve ekleri, özel kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, ilgili idarelerce hazırlanır ve tasdikli örnekleri bedelsiz veya özelliklerine göre idarelerce takdir edilecek bir bedel karşılığında isteyelere verilir.

Şartname ve ekleri idarede bedelsiz görülebilir.

İhale komisyonları

Madde 13 – (Değişik birinci fıkra : 2/3/1984 - 2990/4 md.) İta amirleri, ilgili idarenin memurlarından birinin başkanlığında idareden, yapım işlerinde işin ehli veya uzmanı olmak şartıyla, en az bir kişi ve maliye memurunun katılmasıyla kurulacak komisyonları görevlendirirler.

Askeri ihale komisyonlarının kaç kişiden ibaret olacağı ve nasıl kurulacağı Milli Savunma ve Maliye Bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir kararname ile tespit edilir.

TBMM, Cumhurbaşkanlığı ve Sayıştay Başkanlığında teşkil edilecek satınalma komisyonlarında maliye memurluğu görevi, bu kuruluşların saymanlık işlerini yürüten muhasebe müdürü veya vazifelendireceği bir memur tarafından yerine getirilir.

Askeri ihale komisyonları ile diğer ihale komisyonlarına katılacak maliye memuru, Maliye Bakanlığınca belirlenecek usule göre tespit edilir.

İl özel idarelerine ait ihaleler, il daimi encümenince, belediyelere ait ihaleler belediye encümenince bu Kanun hükümlerine göre yürütülür.

Komisyonlara yardımcı olmak üzere, ihale kararlarına katılmamak şartı ile gereği kadar memur ve uzman da görevlendirilebilir.

Komisyonların çalışması:

Madde 14 – İhale komisyonları eksiksiz olarak toplanır. Komisyon kararları çoğunlukla alınır. Oyların eşit olması halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunlukta kabul edilir. Kararlarda çekimser kalmamaz. Muhalif kalan üye karşı oy gerekçesine kararın altına yazarak imzalamak zorundadır. Komisyon başkan ve üyeleri, oy ve kararlarından sorumludurlar.

İhale işlem dosyasının düzenlenmesi

Madde 15 – İhale suretiyle yapılacak işler için bir işlem dosyası düzenlenir. Bu dosyada onay belgesi, varsa tahmin edilen bedele ilişkin hesap tutanağı, şartname ve ekleri, gerekli projeler, ilana ilişkin belge ve gazete nüshaları, sözleşme tasarısı ile saklanması yarar görülen diğer belgeler bulunur.

Şartnamelerde tekniğe uygun olmayan veya gerçekleşmesi mümkün bulunmayan kayıt ve şartların bulunduğu anlaşıldığı takdirde, komisyonlar ilgili idareye şartnameleri düzelttirmek üzere ihaleyi erteler. Bu durumda ihale, yeniden düzenlenecek şartnameye ve 19 uncu madde uyarınca yapılacak ilana göre göre yürütülür.

(Son fıkra Mülga : 2/3/1984 - 2990/5 md.)

İsteklilerde aranacak nitelikler ve istenecek belgeler

Madde 16 – İdarece ihalelerin en elverişli koşullarla sonuçlandırılmasını sağlamak amacıyla, isteklilerde belirli mali ve teknik yeterlik ve nitelikler aranabilir. Bunları tespiti yarayan belgelerin neler olduğu, şartnamelerde gösterilir.

İstekliler şartnamelerde yazılı belgeleri eksiksiz vermek ve Türkiye'de tebligat için adres göstermek zorundadır.

Yapım işleriyle her türlü etüt, proje, kontrollük ve müşavirlik hizmetlerine ait ihalelerde, isteklilerde aranacak niteliklerin ve istenecek belgelerin neler olacağı, ne yolda ve kimlerce verileceği ve müteahhit sicillerinin ne biçimde tutulacağı ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanacak tüzükte gösterilir.

İhalenin ilanı

Madde 17 – İhale konusu olan işler aşağıdaki esas ve usullere göre isteklilere ilan yoluyla duyurulur:

1. İhalenin yapılacağı yerdeki ilanlar:

a) Günlük gazete çıkan yerlerde ihaleler, ihalenin yapılacağı yerde çıkan gazetelerde en az bir gün aralıkla yayınlanmak suretiyle iki defa duyurulur.

Gazete ile yapılacak ilk ilan ile ihale günü arası 10 günden, son ilan ile ihale günü arası 5 günden az olamaz.

b) Günlük gazete çıkmayan yerlerdeki ihalelerde ilan, bu fıkranın (a) bendindeki süreler içinde ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilan tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılır. Bu işlemler bir tutanakla belgelenir. Bu yerlerde en çok 7 gün aralıklarla gazete çıkıyorsa ayrıca gazete ile bir defa ilan yapılır.

2. Diğer şehirlerde yapılacak ilanlar:

Tahmin edilen bedeli her yıl Genel Bütçe Kanunu ile belirlenecek miktarı aşan ihale konusu işler (1) numaralı fıkraya göre yapılacak ilanlardan başka, traji göz önüne alınarak ili Basın-İlan Kurumunca tespit olunacak günlük gazetelerden birinde, ihale tarihinden an az 10 gün önce bir defa daha ilan edilir.

3. Resmi Gazete ile yapılacak ilanlar:

Tahmin edilen bedeli (2) numaralı fıkra uyarınca belirlenecek miktarın üç katını aşan ihale konusu işler, ihale tarihinden en az 10 gün önce bir defada Resmi Gazete'de ilan edilir.

4. İdareler, işin önem ve özelliğine göre bu ilanları yurt içinde ve yurt dışında çıkan başka gazeteler veya öteki yayın araçları ile de ayrıca yayınlatabilirler.

5. Pazarlık usulü ile yapılacak ihaleler için idareler, ilan yapıp yapmamakta serbesttirler.

İlanlarda bulunması zorunlu hususlar

Madde 18 – İlanlarda aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur.

- İhale konusu olan işin niteliği, yeri ve miktarı,
- Şartname ve eklerinin nereden ve hangi şartlarla alınacağı,
- İhalenin nerede, hangi tarih ve saatte ve hangi usulle yapılacağı,
- Varsa tahmin edilen bedel ve geçici teminat miktarı,
- İsteklilerden aranılan belgelerin neler olduğu,
- Kapalı teklif usulüyle yapılacak ihalelerde, tekliflerin hangi tarih ve saatte kadar nereye verileceği.

Şartname ve eklerinde değişiklik halinde ilan:

Madde 19 – İlan yapıldıktan sonra şartname ve eklerinde değişiklik yapılamaz. Değişiklik yapılması zorunlu olursa, bunu gerektiren sebep ve zorunluluklar bir tutanakla tespit edilerek önceki ilanlar geçersiz sayılır ve iş yeniden aynı şekilde ilan olunur.

İlanın uygun olmaması

Madde 20 – 17 ve 18 inci maddelerdeki hükümlere uygun olmayan ilanlar geçersizdir. Bu durumda ilan yenilenmedikçe ihale yapılamaz.

İlanların geçersizliği ihale yapıldıktan sonra anlaşılırsa, ihale veya sözleşme feshedilir. Ancak, işde ivedilik ve ihalede Devletin yararı varsa, ihale ve sözleşme Maliye Bakanlığının uygun görüşü ve birinci derece ita amirinin onayı ile geçerli sayılabilir.

İhalenin veya sözleşmenin bozulması halinde, müteahhit veya müşterinin fesih tarihine kadar yapmış olduğu gerçek masrafları ile, varsa, tahakkuk etmiş hakedişleri verilir.

İlanı sakıncalı görülen hususlar

Madde 21 – Askeri İhaleler ile Emniyet Genel Müdürlüğüne ve Milli İstihbarat Teşkilatına ait ihaleler için yapılacak ilanlarda birinci derece ita amiri tarafından sakıncalı görülen hususlara yer verilmez.

Yabancı ülkelerde ilan

Madde 22 – İdarelerince yabancı ülkelerdeki isteklilerin de girmesi yararlı görülen ihaleler için yeterli rekabeti sağlayacak biçimde yabancı ülkelerde ilan yapılabilir. Bu ilan ihale gününden en az 45 gün önce yapılır. İlanla ilgili usul ve yöntemler Milli Savunma, Dışişleri, Bayındırlık, Ticaret ve Enerji ve Tabii Kaynaklar bakanlıklarının görüşü alınarak, Maliye Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikte gösterilir.

İhalenin tatil gününe rastlaması

Madde 23 – İhale için tespit olunan tarih, tatil gününe rastlamışsa ihale, tekrar ilana gerek kalmaksızın tatili takip eden ilk işgününde aynı yer ve saatte yapılır. İlandan sonra çalışma saati değişse de ihale ilan edilen saatte yapılır.

Tekliflerin açılma zamanı

Madde 24 – Tekliflerin açılma zamanı, idarelerin çalışma saati içinde olmak üzere tespit edilir. Açılmazamanı için, Posta, Telgraf, Telefon (PTT) veya Türkiye

Radyo Televizyon (TRT) idarelerinin saat ayarı esas alınır. Teklifler açılmaya başlandıktan sonra, çalışma saatine bağlı kalmaksızın işleme devam olunur.

Geçici teminat

Madde 25 – (Değişik birinci fıkra: 17/9/2004 – 5234/9 md.) İsteklilerden, ihale konusu olan işin tahmin edilen bedelinin % 3'ü oranında geçici teminat alınır. 10 uncu madde uyarınca yapılacak ihalelerde geçici teminat teklif edilen bedelin, tasfiye idaresince yapılan taşınır mal satışlarında ise satışa esas bedelin % 3'ünden az olamaz.

Pazarlık usulü ile yapılacak ihalelerde, geçici teminat alıp almamakta idareler serbesttir.

Teminat olarak kabul edilecek değerler

Madde 26 – Geçici veya kesin teminat olarak kabul edilecek değerler aşağıda gösterilmiştir

- Tedavüldeki Türk Parası,
- (Değişik: 17/9/2004 – 5234/9 md.) Bankalar ve özel finans kurumlarının verecekleri süresiz teminat mektupları,
- (Değişik: 17/9/2004 – 5234/9 md.) Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetleri veya bu senetler yerine düzenlenen belgeler (Nominal bedele faiz dahil edilerek ihraç edilmiş ise bu işlemlerde anaparaya tekabül eden satış değerleri esas alınır).

Bankalarca özel finans kurumlarına verilen teminat mektupları dışındaki teminatların istekliler tarafından mal sandıklarına yatırılması zorunlu olup, bunlar komisyonlarca teslim alınamaz. Üzerlerine ihale yapılanların teminat mektupları ihaleden sonra mal sandıklarına teslim edilir ve üzerlerine ihale yapılmayan isteklilerin geçici teminatları hemen geri verilir. ⁽¹⁾

Her ne suretle olursa olsun idarece alınan teminatlar haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

(Ek fıkra: 17/9/2004 – 5234/9 md.) Bu Kanun kapsamında teminat olarak kabul edilecek geçici, kesin ve avans teminat mektuplarının kapsam ve şeklini tespiti Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Teminat mektupları

Madde 27 – Bankaların bu Kanun kapsamındaki işler için verecekleri geçici, kesin ve avans teminat mektuplarının sermaye ve yedek akçelerinin durumlarına göre miktar ve kapsamlarını ve şeklini tespiti Maliye Bakanlığı yetkilidir. Kanun, kararname, tüzük ve yönetmeliklere aykırı olarak düzenlenmiş banka teminat mektupları kabul edilmez. Üzerinde suç unsuru tespit edilen teminat mektupları gerekli kovuşturma yapılması için Maliye Bakanlığına intikal ettirilir. Her teminat mektubunda daha önce ilgili banka şubesince verilen teminat mektupları toplamı ile aynı şubenin limitlerinin de gösterilmesi zorunludur. Yabancı bankaların ve benzeri kredi kuruluşlarının kontrgarantilerine dayanarak bankaların verecekleri teminat mektupları, yukarıdaki miktarlara dahil değildir.

İKİNCİ BÖLÜM

Tekliflerin Değerlendirilmesi ve İhale Kararları

Uygun bedelin tespiti

Madde 28 – Artırmalarda uygun bedel; tahmin edilen bedelden aşağı olmamak üzere teklif edilen bedellerin en yükseğidir.

Eksiltmelerde uygun bedel; tahmin edilen bedeli geçmemek şartı ile, teklif edilen bedellerin tercihe layık görülenidir.

Kapalı teklif usulüyle yapılan ihalelerde; bedel tahmini yapılmışsa uygun bedel, teklif edilen bedellerden tahmin edilen bedeli geçmemek şartıyla tercihe layık görüleni; bedel tahmini yapılmamışsa uygun bedel, teklif edilen bedellerin tercihe layık görülenidir. Tercih gerekçeleri kararlarda belirtilir. Ancak, bedel tahmini yapılmamış kapalı teklif usulü ihalelerde, ihalenin geçerli sayılması bizzat ilgili bakanın onayına bağlıdır.

Milli firmalar lehine hangi orana kadar ayırım yapılabileceği Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

(1) Bu fıkra "Bankalarca" ibaresinden sonra gelmek üzere, 17/9/2004 tarihli ve 5234 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle "ve özel finans kurumlarınca" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

(Değişik : 2/3/1984 - 2990/6 md.) Uygun bedelin tercihinde kullanılacak kriterler ile eksiltmelerde kabul edilecek azami indirim miktar veya oranları; işin niteliği, nevi ve miktarı, birim fiyatları, istekli tarafından talep edilen avans miktarı ve isteklinin buna benzer teknik ve mali yeterliği ile ilgili diğer hususlar da gözönünde bulundurulmak ve gerektiğinde diğer bakanlıkların da görüşleri alınmak suretiyle her yıl Bayındırlık ve İskan Bakanının koordinatörlüğünde Milli Savunma, Maliye ve Gümrük, Tarım Orman ve Köy İşleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlarınca tespit olunarak Resmi Gazete'de yayımlanır.

Komisyonların ihaleyi yapıp yapmamakta serbest olması:

Madde 29 – Komisyonlar gerekçesini belirtmek suretiyle ihaleyi yapıp yapmamakta serbesttir. Komisyonların ihaleyi yapmama kararı kesindir.

Kararlarda belirtilmesi gereken hususlar

Madde 30 – İhale komisyonlarınca alınan kararlar, komisyon başkan ve üyelerinin adları, soyadları ve esas görevleri belirtilerek imzalanır.

Kararlarda isteklilerin isimleri, adresleri, teklif ettikleri bedeller, ihalenin hangi tarihte ve hangi istekli üzerine hangi gerekçelerle yapıldığı, ihale yapılmamış ise nedenleri belirtilir.

İhale kararlarının onayı veya iptal edilmesi

Madde 31 – İhale komisyonları tarafından alınan ihale kararları, ita amirlerince karar tarihinden itibaren en geç 15 işgünü içinde onaylanır veya iptal edilir.

İta amirince karar iptal edilirse ihale hükümsüz sayılır.

Kesinleşen ihale kararlarının bildirilmesi

Madde 32 – İta amirince onaylanan ihale kararları, onaylandığı günden itibaren en geç 5 işgünü içinde, üzerine ihale yapılan veya vekiline, imzası alınmak suretiyle bildirilir veya iadeli taahhütlü mektupla tebligat adresine postalanır. Mektubun postaya verilmesini takip eden yedinci gün, kararın istekliye tebliğ tarihi sayılır.

İhale kararlarının ita amirince iptal edilmesi halinde de, durum istekliye aynı şekilde bildirilir.

Zam ve indirim teklifleri

Madde 33 – Teklifler verildikten sonra bu Kanunda yazılı haller dışında zam veya indirim teklifleri kabul edilmez.

İhalede hazır bulunmayan istekliler

Madde 34 – İhale sırasında hazır bulunmayan veya noterden tasdikli vekaletnameyi haiz bir vekil göndermeyen istekliler, ihalenin yapıış tarzına ve sonucuna itiraz edemezler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İhale Usulleri

İhale usullerinin neler olduğu

Madde 35 – Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlerin ihalelerinde aşağıdaki usuller uygulanır:

- Kapalı teklif usulü,
- Belli istekliler arasında kapalı teklif usulü,
- Açık teklif usulü,
- Pazarlık usulü,
- Yarışma usulü.

İşin gereğine göre bu usullerden hangisinin uygulanacağı, bu Kanun hükümlerine uyularak idarelerince tespit edilir.

İhalelerde kapalı teklif usulünün esas olduğu

Madde 36 – Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esastır.

Ancak, 44 üncü maddede gösterilen işler belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45 inci maddede gösterilen işler açık teklif usulüyle, 51 inci maddede sayılan işler pazarlık, 52 nci maddede gösterilen işler de yarışma usulüyle yapılabilir.

Kapalı Teklif Usulü

Tekliflerin hazırlanması

Madde 37 – Kapalı teklif usulünde teklifler yazılı olarak yapılır. Teklif mektubu, bir zarfa konulup kapatıldıktan sonra zarfın üzerine isteklinin adı, soyadı ve tebligata esas olarak göstereceği açık adresi yazılır. Zarfın yapıştırılan yeri istekli tarafından imzalanır veya mühürlenir. Bu zarf geçici teminata ait alındı veya banka teminat mektubu ve istenilen diğer belgelerle birlikte ikinci bir zarfa konularak kapatılır. Dış zarfın üzerine isteklinin adı ve soyadı ile açık adresi ve teklifin hangi işe ait olduğu yazılır.

Teklif mektuplarının istekli tarafından imzalanması ve bu mektuplarda şartname ve eklerinin tamamen okunup kabul edildiğinin belirtilmesi, teklif edilen fiyatın rakam ve yazı ile açık olarak yazılması zorunludur. Bunlardan herhangi birine uygun olmayan veya üzerinde kazıntı, silinti veya düzeltme bulunan teklifler reddolunarak hiç yapılmamış sayılır.

Tekliflerin verilmesi

Madde 38 – Teklifler ilanda belirtilen saate kadar, sıra numaralı alındılar karşılığında komisyon başkanlığına verilir. Alındı numarası zarfın üzerine yazılır. Teklifler iadeli taahhütlü olarak da gönderilebilir. Bu takdirde dış zarfın üzerine komisyon başkanlığının adresi ile hangi işe ait olduğu, isteklinin adı ve soyadı ile açık adresi yazılır. Posta ile gönderilecek tekliflerin ilanda belirtilen saate kadar komisyon başkanlığına ulaşması şarttır. Postadaki gecikme nedeniyle işleme konulmayacak olan tekliflerin alınış zamanı bir tutanakla tespit edilir.

Komisyon başkanlığına verilen teklifler herhangi bir sebeple geri alınamaz.

Dış zarfların açılması

Madde 39 – Tekliflerin açılma saati gelince, kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla belirtildikten sonra dış zarflar hazır bulunan istekliler önünde alınıp sırasına göre açılarak, istenilen belgelerin ve geçici teminatın tam olarak verilmiş olup olmadığı aranır. Dış zarfın üzerindeki alındı sıra numarası iç zarfın üzerine de yazılır.

Belgeleri ile teminatı usulüne uygun ve tam olmayan isteklilerin teklif mektubunu taşıyan iş zarfları açılmayarak başkaca işleme konulmadan, diğer belgelerle birlikte kendilerine veya vekillerine iade olunur. Bunlar ihaleye katılamazlar.

İç zarfların açılması

Madde 40 – Teklif mektuplarını taşıyan iç zarflar açılmadan önce, ihaleye katılacaklardan başkası ihale odasından çıkarılır. Bundan sonra zarflar numara sırası ile açılarak, teklifler komisyon başkanı tarafından okunur veya okutulur ve bir listesi yapılır. Bu liste komisyon başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır.

Şartnameye uymayan veya başka şartlar taşıyan veya 37 nci maddenin son fıkrası hükmüne uygun olmayan teklif mektupları kabul edilmez.

İhale sonucunun karara bağlanması

Madde 41 – 40 ıncı madde gereğince kabul edilen teklifler incelenerek :

- İhalenin yapıldığı, ancak ita amirinin onayına bağlı kaldığı
- Tekliflerin daha ayrıntılı bir şekilde incelenmesi için süreye ihtiyaç duyulduğu ve şartnamelerde daha uzun bir süre öngörülmemiş ise ihalenin 15 günü geçmemek üzere başka bir güne bırakıldığı,
- İhalenin yapılmadığı,

Hususlarından birine karar verilir ve bu husus gerekçeli bir karar veya karar özeti halinde yazılarak, komisyon başkan ve üyeleri tarafından imzalanır ve durum hazır bulunanlara bildirilir.

Tekliflerin aynı olması

Madde 42 – Birkaç istekli tarafından aynı fiyat teklif edildiği ve bunların da uygun bedel olduğu anlaşıldığı takdirde, bu oturumda aynı teklifte bulunan isteklilerin hazır olması halinde, bu isteklilerden ikinci bir yazılı teklif alınır ve bunlardan en uygun bedeli teklif edene ihale yapılır. Şayet aynı fiyat teklif eden isteklilerden birisi bu oturumda hazır bulunuyorsa ihale ona yapılır. Aynı fiyatı teklif eden birkaç isteklinin oturumda hazır bulunmaması veya hazır bulunan isteklilerden alınacak ikinci tekliflerin de aynı olması halinde, ad çekme suretiyle ihale sonuçlandırılır.

İhalenin yapılamaması

Madde 43 – Kapalı teklif usulü ile yapılan ihalelerde, istekli çıkmadığı veya teklif olunan bedel komisyonca uygun görülmediği takdirde, ya yeniden aynı usulle ihale açılır veya idare yararı görüldüğü takdirde, ihalenin bitiş tarihinden itibaren 15 gün içinde iş pazarlıkla yaptırılır.

İşin pazarlığa bırakılması halinde şartnamede belirtilen nitelik ve şartların aynen muhafazası zorunludur. Yeni ihale yapılınca kadar geçecek günler içinde aynı nitelikler korunarak günlük ihtiyaçlar oranında pazarlıkla mal alınabilir. Ancak ihale, şartnamede belirtilen nitelikte mal bulunmaması sebebiyle geri kalmış ise günlük ihtiyaçlar şartnameye bağlı kalmaksızın temin edilebilir.

Belli İstekliler Arasında Kapalı Teklif Usulü

Belli istekliler arasında yapılacak ihaleler

Madde 44 – (**Değişik** : 2/3/1984-2990/7 md.)

Uçak, harp gemisi, harp mühimmatı, elektronik cihaz, askeri tesisat ve levazimat, silah ve malzeme sistemleri, savunma sanayii ile ilgili faaliyetler ve bunlara ait her türlü yedek parça alımı; barajlar, enerji santralleri, sulama tesisleri, limanlar, rıhtımlar, hava meydanları, demiryolları, lokomotifler, karayolları,

tüneller, köprüler, akaryakıt tesisleri, özelliği bulunan yapım işleri bedii ve teknik hususiyetleri taşıyan sanat işleri, kentlerin ulaşım sistemlerine ilişkin planlar, kentlerin harita, nazım ve imar planları, su, kanalizasyon ve enerji tesisleri ile bunların etüt ve proje işlerinin ihalesi; diğer ihale usulleri yerine teknik yeterlilikleri ve güçleri idarece kabul edilmiş en az üç istekli arasında kapalı teklif usulü ile yaptırılabilir.

Zorunlu nedenlerle üçten az istekliden teklif almak gerektiği takdirde Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşüne dayanılarak Bakanlar Kurulundan bu hususta ayrıca karar alınması şarttır.

Bu madde hükümlerine göre yapılacak ihalelerde, ihaleye katılacak isteklilerin isimleri belirtilmek suretiyle bizzat ilgili veya bağlı bulunulan bakanın onayının alınması zorunludur.

Bu ihalelerle ilan yapılması zorunlu değildir. Gerekli görülen hallerde ihaleye davet edilecek isteklilerin seçimi için 17, 18 ve 19 uncu maddeleri hükümlerine bağlı kalınmaksızın önseçim ilanı yapılabilir.

Açık Teklif Usulü

Açık teklif usulü ile yapılabilecek ihaleler

Madde 45 – Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlerden, tahmin edilen bedeli her yıl Genel Bütçe Kanunu ile tespit edilecek tutarı geçmeyen ihaleler açık teklif usulüyle yapılabilir.

Açık teklif usulünün uygulanması:

Madde 46 – Açık teklif usulüne göre ihaleler, isteklilerin ihale komisyonları önünde tekliflerini sözlü olarak belirtmeleri suretiyle yapılır.

Ancak; istekliler ilanda belirtilen ihale saatine kadar komisyon başkanlığına ulaşmış olmak şartıyla, 37 nci madde hükümlerine uygun olarak düzenleyecekleri tekliflerini iadeli taahhütlü bir mektupla da gönderebilirler.

Teklif sahibi komisyonda hazır bulunmadığı takdirde posta ile gönderilen teklif son ve kesin teklif olarak kabul edilir.

Açık teklif usulünde ihale

Madde 47 – İlanda belirtilen ihale saati gelince, komisyon başkanı, isteklilerin belgelerini ve geçici teminat verip vermemiş olduklarını inceleyerek, kimlerin ihaleye katılabileceğini bildirir. Katılamayacakların belge ve teminatlarının geri verilmesi kararlaştırılır. Bu işlemler, istekliler önünde, bir tutanakla tespit edilir.

Tutanaktan sonra, ihaleye giremeyecekler ihale yerinden çıkartılır. Diğer istekliler, önce şartnameyi imzaya ve daha sonra, sıra ile tekliflerini belirtmeye çağırılır. Yapılacak teklifler ihaleye ait artırma ve eksiltme kağıdına yazılır ve teklif sahipleri tarafından imzalanır.

İlk teklifler bu suretle tespit edildikten sonra, komisyon başkanı, posta ile yapılmış teklifler varsa okutarak bu tekliflerin de ihaleye ait artırma ve eksiltme kağıdına yazılmasını sağlar. Bundan sonra istekliler sıra ile tekliflerde bulunmaya devam ederler. İhaleden çekilen isteklilerin bu durumları ihaleye ait artırma ve eksiltme kağıdına yazılır ve imzaları alınır. İlginin imzadan çekilmesi halinde durum ayrıca belirtilir.

İhaleden çekilenler yeniden teklifte bulunamazlar.

Teklifler yapıldığı sırada, yapılan indirim veya artırımların işi uzatacağı anlaşılsa; isteklilerden komisyon huzurunda son tekliflerini yazılı olarak bildirmeleri istenebilir. Daha önce ihaleden çekilmiş olanlar bu durumda yazılı teklif veremezler.

İhale sonucunun karara bağlanması

Madde 48 – Sözlü veya yazılı son teklifler alındıktan sonra, ihale 41 inci maddeye göre karara bağlanır.

İhalenin yapılamaması

Madde 49 – Açık teklif usulüyle yapılan ihalelerde istekli çıkmadığı, isteklilerin belgeleri veya son teklifleri uygun görülmediği takdirde, yeniden aynı usulle ihale açılır veya idare yararı görüldüğü takdirde, ihalenin bitiş tarihinden itibaren 15 gün içinde iş 43 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen esaslar dahilinde pazarlıkla yaptırılabilir.

Pazarlık Usulü

Pazarlık usulünde ihale

Madde 50 – Pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde teklif alınması belli bir şekle bağlı değildir. İhaleler, komisyon tarafından işin nitelik ve gereğine göre, bir veya daha fazla istekliden yazılı veya sözlü teklif almak ve bedel üzerinde anlaşmak suretiyle yapılır.

Pazarlığın ne suretle yapıldığı ve ne gibi tekliflerde bulunulduğu ve üzerine ihale yapılanların neden dolayı tercih edildiği pazarlık kararında gösterilir.

Pazarlık usulüyle yapılacak işler

Madde 51 – Aşağıda yazılı işlerin ihalesi, pazarlık usulüyle yapılabilir;

- a) Yer, özellik (askeri birliklerin kuruluş özellikleri dahil) ve nitelikleri itibarıyla her yıl Genel Bütçe Kanununda gösterilecek belli tutarları aşmayan ve süreklilik göstermeyen, bu Kanunun 1 inci maddesinde gösterilen işler,
- b) Silahlı Kuvvetlerin manevra ve planlı tatbikatları ile sıkıyönetim faaliyetlerinin gerektirdiği ve acele olarak temini zorunlu her türlü ihtiyaçları; Silahlı Kuvvetler için Genelkurmay Başkanlığınca, güvenlik kuvvetleri için İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek özel durumlardaki her türlü ihtiyaçları ve taşıma işleri,
- c) **(Değişik : 2/3/1984 - 2990/8 md.)** Önceden düşünülmesi mümkün olmayan ani ve beklenmeyen olayların ortaya çıkması üzerine acele olarak yapılması gerekip, kapalı veya açık teklif usulünün uygulanmasına yeterli süre bulunmayan işler; diğer ihale usulleriyle temin edilemeyeceği açıkça belli olan işler; bilgisayar alımı, kiralınması, bakım ve onarımı; her çeşit araç ve gerecin yetkili servislerine yaptırılacak periyodik bakım ve onarımları; yedek parça ve lastik alımları,
- d) 29 uncu maddeye göre ihalenin yapılmaması veya sözleşmenin bozulması nedeniyle, yeniden yapılacak ihalelerin sonuçlandırılmasına kadar geçecek süre içindeki ihtiyaç maddelerinin alımı,
- e) 43 üncü ve 49 uncu maddeler uyarınca, pazarlık usulüyle sonuçlandırılacak işler,
- f) İdarelerin, müştereken veya iştirak halinde sahibi bulundukları taşınmaz mallardaki paylarının paydaşlara kiraya verilmesi,
- g) Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralınması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralınması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,
- h) **(Değişik: 3/7/2003-4916/20 md.)** Hazinesinin veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki baraj, dalyan, voli yerleri, göller, havuzlar, nehirler ve nehir ağzılarındaki av yerleri ile deniz ve iç sularda belirlenmiş yerlerdeki su ürünleri üretim hakkının, 22.3.1971 tarihli ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununa göre il özel idarelerince kiraya verilmesi,
- i) Özellikleri nedeniyle belli isteklilere yaptırılmasında yarar görülen her türlü hizmet, eğitim, araştırma, etüt ve proje, planlama, müşavirlik, keşif, harita, fotoğraf, film, baskı, sergileme, kontrol, muayene işleri ile teknik, fikri ve güzel sanatlarla ilgili çalışmayı gerektiren diğer işler,
- j) Para, tahvil, senet, pul, altın, gümüş, mücevher gibi kıymetlerle, güzel sanatlarla ilgili veya tarihi değeri bulunan eşyanın özel ambalaj, koruma, sigorta ve taşıma işleri,
- k) Çabuk bozulan, saklanması tehlikeli olan, saklama giderleri değerine veya beklemeden doğacak yararına oranla yüksek bulunan malların satımı,
- l) Tek kişi veya firma elinde bulunan taşınır mal, hak ve hizmetlerle, belirli taşınmaz malların alımı veya kiralınması,
- m) Ordu binek ve yük hayvanları ile damızlık olarak veya aşı, serum üretmek veya kontrol ve araştırma işlerinde kullanılmak üzere hayvan alımı,
- n) Milli Güvenlik nedeniyle gizli tutulması zorunluluğu Bakanlar Kurulunca kabul edilen işler,
- o) Hazineye mal edilmiş batık gemiler ile denize düşmüş malların çıkarılması,
- p) **(Değişik : 2/3/1984 - 2990/8 md.)**

Özellikleri nedeniyle yabancı ülkelerden sağlanması zorunlu olan her türlü alım, kiralama, onarım, yaptırma, keşfettirme, montaj, sigorta, taşıma ve hizmet işleri.

(a), (b), (c), (d), (i), (l) ve (p) bendlerinde yazılı işler için şartname düzenlenmesi, tahmini bedel tespiti, teminat alınması ve sözleşme yapılması zorunlu değildir.

(i), (l) ve (p) bendlerinde yazılı işlerde Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınır.

Yarışma Usulü

Yarışma usulünün Uygulanması

Madde 52 – İdareler her türlü etüt, plan, proje ve güzel sanatlara ilişkin işleri gerekli görüldüğünde, yarışma ile yaptırabilirler. Bu işlerin mesleki kontrollük hizmetleri, projesi uygulanacak olan yarışmacıya, pazarlıkla ihale edilebilir.

İdareler kuruluş kanunlarında yer alan işlere ilişkin yarışmaların yürütülmesiyle ilgili yönetmelikleri hazırlarlar.

Mimarlık, mühendislik proje yarışmalarıyla ilgili yönetmelik Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sözleşme

İhalenin sözleşmeye bağlanması

Madde 53 – Bütün ihaleler bir sözleşmeye bağlanır. Sözleşme, idare adına ita amiri tarafından imzalanır.

Bu Kanunda belirtilen özel hallerde sözleşme yapılması zorunlu değildir.

Kesin teminat

Madde 54 – Taahhüdün, sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme yapılmasından önce müteahhit veya müşteriden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle % 6 oranında kesin teminat alınır.(**Ek cümle:17/9/2004-5234/9 md.**) Tasfiye idaresince yapılan taşınır mal satışlarında kesin teminat, ihale bedelinin % 6'sından az olamaz.

Müteahhit veya müşterinin bu zorunluluğa uymaması halinde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihale bozulur ve varsa geçici teminatı gelir kaydedilir.

Verilen kesin teminat, teminat olarak kabul edilen diğer değerlerle değiştirilebilir.

Sözleşmenin yapılmasından sonra geçici teminat iade edilir.

Yapım işlerinde kesin teminat

Madde 55 – Tahmin edilen bedeli her yıl Genel Bütçe Kanunu ile tespit edilecek tutarı aşan etüt, proje, kontrollük ve müşavirlik hizmetleri ile yapım işlerinde alınmış bulunan geçici teminat, kesin teminata çevrilir; kesin teminatın geri kalanı müteahhidin hak edişlerine karşı verilecek paralardan % 10 alıkonularak kesin teminat tutarına çıkarılır.

Müteahhid isterse teminat olarak kabul edilecek kıymetler üzerinden kesin teminat da verebilir.

Keşfin ve sözleşmenin dışında kalmış fakat yapılması ihaleden sonra kararlaştırılmış işlerle, değişken fiyat esasına göre ihale edilmiş işlerde kesin teminat, artan iş veya fiyat farkı olarak ödenecek bedel oranında artırılır.

Kesin teminatın geri verilmesi

Madde 56 – Kesin teminatın:

a) Taahhüdün sözleşme ve şartname hükümlerine uygun biçimde yerine getirildiği usulüne göre anlaşıldıktan ve müteahhidin bu işten dolayı idareye herhangi bir borcunun olmadığı tespit edildikten sonra, Sosyal Sigortalar Kurumundan ilişiksiz belgesinin getirilmesi halinde, tümü;

b) Yapım işlerinde (a) fıkrasındaki şartlardan ayrı olarak, geçici kabul tutanağının onaylanması ve geçici kabulde görülen kusurların giderilme bedelinin kesin teminatın yarısından fazla olmaması şartıyla, yarısı, kesin kabul işlemleri tamamlandıktan sonra ise, kalanı;

Müteahhide geri verilir.

Müteahhidin bu iş nedeniyle idareye ve Sosyal Sigortalar Kurumuna olan borçları ile ücret ve ücret sayılan ödemelerden yapılan kanuni vergi kesintilerinin kesin kabul tarihine kadar ödenmemesi halinde, teminat 54 üncü madde hükmüne göre paraya çevrilerek borçlarına karşılık tutulur. Varsa kalanı müteahhide geri verilir.

Sözleşme yapılmasında müteahhit veya müşterinin görev ve sorumluluğu

Madde 57 – Sözleşme yapılması gerekli olan hallerde müteahhit veya müşteri 31 inci maddeye göre onaylanan ihale kararının veya Maliye Bakanlığının vizesi gereken hallerde bu vizenin yapıldığının bildirilmesini izleyen günden itibaren 15 gün içinde geçici teminatı kesin teminata çevirerek noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi, idareye vermek zorundadır.

Satışlara ilişkin ihalelerde müşterinin aynı süre içinde ihale bedelini ve müşteriye ait bulunan vergi, resim ve harçları yatırmayı, diğer giderleri ödemesi gerekir.

Bu zorunluluklara uyulmadığı takdirde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihale bozulur ve varsa geçici teminat gelir kaydedilir.

Taşınmaz malların müşteri tarafından adına tescil ettirilmesi

Madde 58 – Bedeli, vergi, resim, harç ve diğer masrafları ödemiş olmak şartıyla, müşteri, şartnamede yazılı süre içinde taşınmaz malları namına tescil ettirmeye mecburdur. Aksi takdirde müşteri, vukua gelecek hasar, zarar, fuzuli işgal ve diğer sebeplerle idareden bir talepte bulunamaz.

Müşterinin süresi içinde taşınır malları teslim almaması

Madde 59 – Taşınır mallar, bedeli ödendiği halde şartnamedeki süre içinde teslim alınmaz ise, idare bunları müşteri hesabına b u Kanun hükümleri dairesinde satmaya yetkilidir. Malların süresi içinde teslim alınmamasıveikincidefa satılması sebebiyletahakkuk edecek masraflar,varsaidarenin diğer alacakları, ikinci satış bedelinden mahsup edildikten sonra, geri kalan kısmı, ilk müracaatında verilmek üzere müşteri namına emanet hesabına alınır. Satış bedeli idarenin masraflarını ve alacaklarını karşılamazsa, farkı teminattan mahsup edilir ve artanı müşteriye geri verilir.

Sözleşmenin akdedilmiş olması halinde feshedilerek yukarıdaki hükümlere göre işlem yapılır.

İdarenin görev ve sorumluluğu

Madde 60 – İdare 57 nci maddede yazılı süre içinde sözleşme yapılması hususunda kendisine düşen görevleri yapmak ve taşınmaz malların satımında, ferağa ait işlemleri tamamlamak, şartnamede belirtilen sınır ve evsafa göre satılan malları müşteriye teslim etmekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde, müteahhit veya müşteri, sürenin bitmesinden itibaren en çok 15 gün içinde, 10 gün müddetli bir noter ihbarnamesi ile bildirmek şartıyla, taahhüdünden vazgeçebilir. Bu takdirde teminat geri verilir. Müteahhit veya müşteri, ihaleye girmek ve teminat vermek için yaptığı masrafları istemeye hak kazanır.

Tebliğatin 32 nci maddedeki sürede yapılmamasından dolayı idarenin zararına sebep olanlar hakkında kanuni işlem yapılır.

Sözleşme yapılması ve kesin teminat alınması zorunlu olmayan haller

Madde 61 – 57 nci maddede yazılı süre içinde taahhüdün şartname hükümlerine göre yerine getirilmesi ve bunun idareye uygun bulunması halinde, sözleşme yapılması ve kesin teminat alınması zorunlu değildir.

Müteahhit veya müşterinin sözleşmenin bozulmasına neden olması

Madde 62 – Sözleşme yapıldıktan sonra 63 üncü maddede yazılı hükümler dışında müteahhit veya müşterinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdünü, şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi üzerine, idarenin en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi halinde, ayrıca protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatı gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.

Gelir kaydedilen kesin teminat, müteahhit veya müşterinin borcuna mahsup edilemez.

Sözleşmede belirtilen işin artış ve eksilişi

Madde 63 – Yapım işlerine ait bir sözleşmenin uygulanması sırasında keşif ve sözleşmede öngörülmeyen iş artışı veya eksilişi zorunlu hale gelirse, müteahhit, keşif bedelinin % 30 oranına kadar olan değişikliği, süre hariç, sözleşme ve şartnamesindeki hükümler dairesinde yapmakla yükümlüdür.

Keşif bedeli artışının % 30'u geçmesi halinde sözleşme feshedilir. Ancak, bu durumda müteahhit işin keşif bedeli ve % 30 keşif artışının karşılığı işleri sözleşme ve şartnamesindeki hükümler çerçevesinde yapmaya zorunludur. Taahhüdün % 30 keşif artışı ile bitmemesi ve tasfiye edilmesi halinde müteahhit, idareden hiçbir masraf ve tazminat isteyemez.

% 30 oranından fazla artış; temel, tünel ve benzeri işler ile tabii afetler gibi nedenlerden ileri gelmiş ise; idarenin isteği, müteahhidin kabulü ve ilgili bakanın onayı ile süre hariç, aynı sözleşme ve şartname hükümleri içinde % 30'u geçen işler de aynı müteahhide yaptırılabilir.

Keşif bedelinin % 70 inden daha düşük bedelle tamamlanacağı anlaşılan işlerde, müteahhit işi bitirmeye zorunludur. Bu durumda, müteahhide, belgelemek şartı ile yapmış olduğu gerçek giderlerine karşılık olarak, ihale bedelinin % 70'i ile yaptığı işin tutarı arasındaki bedel farkının % 5'ine kadar ödeme yapılabilir.

Kiralarda sözleşme süresi

Madde 64 – Kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresi, on yıldan çok olamaz. Turistik tesis kurulacak yerlerin ve turistik tesislerin (**Ek ibare: 20/2/2001 - 4628/17 md.**) ve enerji üretimi tesisleri ile iletim ve dağıtım tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin (**Ek ibare: 18/4/2001 - 4646/13 md.**) ve doğal gaz iletim, dağıtım ve depolama tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin on yıldan fazla süre ile kiraya verilmesi mümkündür. ⁽¹⁾⁽²⁾

Üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, önceden Maliye Bakanlığından izin alınması şarttır. Katma bütçeli idarelerde bu izin, idarelerin bağlı bulundukları bakanlıktan alınır. Özel İdare ve belediyeler için kendi özel kanunları uygulanır.

Üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, kira bedeli her yıl şartname ve sözleşmesindeki esaslara göre yeniden tespit edilir.

Su ürünleri istihsalı hakkı kiralalarında süre

Madde 65 – Dalyan, voli yerleri, doğal ve yapay göller, barajlar, havuzlar, nehirler ve nehir ağızlarındaki sular, av yerleri ile deniz ve iç sulardaki su ürünleri istihsal hakkının kiralalanmasında beş yıla kadar sözleşme yapmaya idareler yetkilidir.

Ancak, kiracı tarafından kurulacak ve tesisat yapılacak olan üretme yerleri onbeş yıla kadar kiraya verilebilir. Bu madde kapsamına giren kira işlerinde, kira bedeli her yıl şartname ve sözleşmesindeki esaslara göre yeniden tespit olunur.

Sözleşmenin devri

Madde 66 – Sözleşme, ita amirinin yazılı izni ile başkasına devredilebilir. Ancak, devir alacaklarda ilk ihaledeki şartlar aranır. İzinsiz devir yapılması halinde, sözleşme bozulur ve müteahhit veya müşteri hakkında 62 ncı madde hükümleri uygulanır.

Müteahhit veya müşterinin ölümü

Madde 67 – Müteahhit veya müşterinin ölümü halinde, yapılmış olan işler tasfiye edilerek kesin teminatı ve varsa sair alacakları varislerine verilir. Ancak, idare varislerden istekli olanlara, ölüm tarihinden itibaren 30 gün içinde kesin teminat verilmesi şartıyla sözleşmeyi devredebilir.

Müteahhit veya müşterinin iflası hali

Madde 68 – Müteahhitveya müşterinin iflas etmesi halinde sözleşme bozulur. Bundan bir zarar doğarsa 62 nci maddeye göre işlem yapılır.

Müteahhit veya müşterinin ağır hastalığı, tutukluluk veya mahkûmiyet hali

Madde 69 – Müteahhit veya müşteri sözleşmenin yerine getirilmesine engel olacak derecede ağır hastalık, tutukluluk veya hürriyeti bağlayıcı bir ceza nedeni ile taahhüdünü yapamayacak duruma girerse, bu hallerin oluşundan itibaren 30 gün içinde ilgili idarenin kabul edeceği birini vekil tayin etmek şartıyla taahhüdüne devam edebilir.

Eğer müteahhit veya müşteri kendi serbest iradesi ile vekil tayin etmek imkanından mahrum ise, yerine ilgililerce aynı süre içinde genel hükümlere göre bir kayyum tayin edilmesi istenebilir.

Yukarıdaki hükümlerin uygulanmaması halinde sözleşme bozulur. Bundan bir zarar doğarsa 62 nci maddeye göre işlem yapılır.

Müteahhit veya müşterinin birden fazla olması hali

Madde 70 – Birden fazla gerçek veya tüzelkişi tarafından birlikte yapılan taahhütlerde, müteahhitlerden veya müşterilerden birinin ölümü, iflası, tutuklu veya mahkûm olması gibi haller sözleşmenin devamına engel olmaz.

(1) Bu fıkrafta yer alan; “ve enerji üretimi tesisleri ile iletim ve dağıtım tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin” ibaresi 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Kanunla eklenmiştir.

(2) Bu fıkrafta yeralan; “ve doğal gaz iletim, dağıtım ve depolama tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin” ibaresi 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Kanunla eklenmiştir.

Birlikte yapılan taahhütlerde müteahhitlerden biri idareye (pilot firma) olarak bildirilmiş ise, pilot firmanın şahıs veya şirket olmasına göre ölüm, iflas veya dağılma hallerinde sözleşme kendiliğinden sona erer. Ancak, diğer müteahhitlerin teklifi ve idarenin uygun görmesi halinde sözleşme yenilenerek işe devam edilir.

Birlikte yapılan taahhütlerde gruba dahil pilot firmadan başka herhangi bir ortak şahsın ölümü veya ortak şirketin herhangi bir sebeple dağılması halinde, pilot firma ve grubun diğer ortakları, teminat dahil işin o ortağa yüklediği sorumlulukları da üzerlerine alarak işi bitirirler.

ÜÇÜNCÜ KISIM

İhale Usullerine Tabi Olmayan İşler

İhtiyaçların kamu kuruluşlarından karşılanması

Madde 71 – Aşağıda belirtilen durumlarda ihale işleri Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak kıymet takdiri suretiyle yapılır.

1. Bu Kanun kapsamına giren idarelerin kendi aralarında yaptıkları ihale işleri,
2. (1) numaralı fıkrafta belirtilen idarelerin her türlü ihtiyaçlarının;
 - a) Bu idarelere bağlı sabit veya döner sermayeli müesseseler ve özel bütçeli idarelerin kurdukları birliklerden,
 - b) Kamu iktisadi teşebbüsleri ile sermayesinin yarısından fazlası tek başına veya birlikte Devlete, kamu iktisadi teşebbüslerine veya mahalli idarelere ait kuruluşlardan,

c) Türk Silahlı Kuvvetlerini güçlendirmek amacıyla kurulmuş olan vakıflar ile sermayesinin yarısından fazlası bu vakıflara ait olan kuruluş, şirket ve müesseselerden,

d) Özel kanun ile kurulan tüzelkişiliğe sahip ve ortaklarının veya kanunların öngördüğü durumlarda ortak olmayanların ürünlerini alan, işleyen, değerlendiren iyileştiren, satan, üretim ihtiyaçlarına yarayan araç ve gereçleri sağlayan ortaklıklar ve bunlara ait birliklerden,

e) Özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzelkişiliğe sahip kuruluşlardan, Temini ile ilgili ihale işleri.

(2) numaralı fıkranın uygulanmasında, ihale konusu mal ve hizmetlerle, taşıma işlerinin bizzat o kuruluşlar tarafından üretilmesi ve yapılması zorunludur. Ancak, bu fıkra yazılı olup kuruluş amaçları temel gıda ve günlük tüketim maddelerini alıp satmak olan kuruluşlar bakımından, sözü edilen günlük gıda ve tüketim maddeleri; sanayi kuruluşları bakımından da, imal edilecek mamullerin bünyesine giren hammadde, yarı mamul, devre elemanları, aksesuar, yardımcı özel teçhizat ve bir bütün halinde kurulacak tesislerde kullanılan ve kuruluşun imalat sahasına girmeyen makine, teçhizat için bizzat üretim ve yapım şartı aranmaz.

Bu usulle yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım ve taşıma işlerinin kıymet takdirleri satış fiyatları Devletçe veya görevli mercilerce tespit olunanlar için bu fiyatlar esas alınmak suretiyle, fiyatları bu şekilde tespit olunmayanlar için ise 9 uncu maddedeki usule göre alıcı kuruluşlarca yapılır.

Satış fiyatları Devletçe veya görevli mercilerce tespit olunan mallar, dağıtımı yapan kuruluşlarda bulunmadığı belgelenmek şartıyla bu fiyatlarla en yakın piyasadan da satın alınabilir.

İdarelere zorunluluk yükleyen özel hükümler saklıdır. ⁽¹⁾

(1)Bu madde hükmünün 1995 Mali yılında uygulanmayacağı,(ihtiyaçların Kamu Kuruluşlarından karşılanmasına ilişkin esas ve usullerin Maliye Bakanlığınca belirleneceği.) 23/12/1994 tarih ve 4061 sayılı "1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu"nun 72/j-(5) maddesi ile hüküm altına alınmıştır. (R.G. 28/12/1994 - 22155 Mük.)Daha sonra bu hükmün, Anayasa Mahkemesinin 13.6.1995 tarih ve E.1995/2, K.1995/1 sayılı Kararıyla, iptal kararının Resmi Gazetede yayımlanacağı güne kadar yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmiştir. (R.G. 17/6/1995-22316)

Kamu yararına çalışan derneklere taşınmaz malların satımı

Madde 72 – Kamu yararına çalışan derneklere, kuruluş gayelerine uygun olarak kullanılmak üzere, Hazinesinin özel mülkiyetinde kayıtlı bulunan ve kamu hizmetlerine tahsisli olmayan taşınmaz malları, satış tarihindeki alım satım rayıcı nazara alınarak kıymet takdiri suretiyle satılabilir.

Bu yolla edinilen taşınmaz mallar verilmiş maksadı dışında kullanılamaz ve satılamaz.

Beş yıl içinde kuruluş gayesine uygun olarak kullanılmadığı takdirde, taşınmaz mal, satış bedeli üzerinden Hazinece geri alınır.

Tarihi ve bedii değeri olan taşınmaz malların kiraya verilmesi

Madde 73 – Tarihi ve bedii değeri olan taşınmaz mallar Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşü alınarak, Maliye Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikte tespit olunacak esas ve şartlara göre, Maliye Bakanlığınca kiraya verilebilir.

Vakıflara ait özel hükümler saklıdır.

Tarihi ve bedii değeri olmayan taşınmaz mallarla ilgili işlemler

Madde 74 – Tarihi ve bedii değeri olanlar hariç Hazinesinin özel mülkiyetindeki yerlerin satışı, kiraya verilmesi, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi esasları Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirlenir.

Ecrimisil ve tahliye

Madde 75 – Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, 13 üncü maddesinde gösterilen komisyonca takdir ve tespit edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil

talep edilebilmesi için, Hazinesinin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şağilin kusuru aranmaz.

Ecrimisil fuzuli şağil tarafından rızaen ödenmez ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır.

İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahlîye ettirilerek, idareye teslim edilir.

Mahalli komisyonların yetkileri

Madde 76 – Taşınır ve taşınmaz malların satış, kira, trampa edilmesi ve mülkiyetin gayri ayni hak tesislerinde, mahalli komisyonların ne miktara kadar ihaleye selahiyetleri oldukları, her yıl Genel Bütçe Kanununda gösterilir.

Kızılay derneğinden yapılacak alımlar

Madde 77 – Kızılay derneğinde bulunan ilaçlarla, sağlık araç ve gereçleri, idarelerce doğrudan doğruya satın alınabilir.

İlaç ve gereç sağlanması

Madde 78 – Kanunlar gereğince tedavisi sağlanan kişilerin kullanması gereken ilaç ve gereçlerin, ilgililer tarafından eczanelerden alınması halinde, idarelerle eczaneler arasında yapılacak anlaşmalar Maliye Bakanlığınca tespit edilecek esas ve usullere göre yapılır.

Dış ülkelerdeki kuruluşların ihtiyaçları

Madde 79 – İdarelerin yabancı ülkelerdeki kuruluşlarının yerel ihtiyaçlarının karşılanmasında taşınır ve taşınmaz malların alım, satım, kiralama ve kiraya verilmesinde uygulanacak esaslar Dışişleri, Milli Savunma, Maliye ve Bayındırlık bakanlıklarınca düzenlenecek bir yönetmelikle tespit edilir.

Yurt dışında bulunan gemi ve uçakların ihtiyaçlarının karşılanması

Madde 80 – Yurt dışında bulunan gemi ve uçakların o yerden sağlanması zorunlu olan ihtiyaç maddelerinin alımı ile acele onarımlarının vesair giderlerinin yapılmasına ilişkin esaslar, Maliye ve Milli Savunma bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle gösterilir.

Emanet suretiyle yapılacak işler

Madde 81 – Aşağıda yazılı işler, ita amirlerince idare görevlilerinden oluşturulacak emanet komisyonları eliyle emaneten yaptırılabilir.

- a) Tahmin edilen bedeli her yıl Genel Bütçe Kanununda gösterilen miktarı geçmeyen yapım, bakım ve onarım işleri,
- b) İdarenin yeterli işgücü, makine, araç, gereç ve taşıtlara sahip olması halinde ve ihaleye konulması faydalı görülmeyen yapım ve taşıma işleri,
- c) Köy kalkınması ile ilgili yapım işleri,
- d) İstihkamların yapımı ve onarımı ile garnizonların altyapı işleri,
- e) Gizliliği olan işlerle yasak bölgelerde ve orman içindeki yapım ve taşıma işleri,
- f) Toprak koruma, arazi iyileştirme ve orman amenajman işleri,
- g) Can ve mal kaybı tehlikesi nedeniyle acele olarak gerçekleştirilmesi gereken yapım ve onarım işleri,
- h) Sözleşmenin bozulması veya tasfiye edilmesi nedeniyle bitirilmemiş olup, süratle bitirilmesinde zorunluluk görülen işlerin tamamlanması,
- i) Liman yapımı ve genişletilmesi, tarama yapılması, ulaşım güvenliği için batıkların çıkarılması ve dolgu işleri,
- j) Silahlı Kuvvetlerle, güvenlik kuvvetlerinin araç ve gereçlerinin yapım, onarım ve bakımı,

k) Parasal bağış dışındaki halk katkısının önem taşıması nedeniyle ihaleye konulmadan yaptırılmasında idaresince yarar görülen işler,

l) İhaleye konulmasna imkan bulunmayan veya ihaleye konulduğu halde istekli çıkmayan ve beklemeye de tahammülü olmayan işler,

m) Demiryolu yapımında balast ve yol malzemesinin döşenmesi işleri,

n) Telgraf, telefon ve enerji hatlarının çekilmesi işleri,

o) Tuz çıkarma işleri,

p) **(Ek : 2/3/1984 - 2990/9 md.)** İlköğretim kurumları ve tesisleri ile ilkokul öğretmen konutları yapım, onarım ve bakım işleri.

Yukarıda belirtilen işler için işi yürütmekle görevli emanet komisyonları geçici süre ile işçi çalıştırabileceği gibi işin bünyesine giren gerekli madde, araç ve gereçleri öncelikle bunları kendileri üreten veya yapan ve sermayesinin yarından fazlası tek başına veya birlikte Devlete, kamu iktisadi teşebbüslerine veya belediyelere ait olan kuruluşlardan doğrudan doğruya tarife, yoksa piyasa satış bedelleri üzerinden alabilirler. Bu suretle sağlanması mümkün olmayan madde, araç ve gereçler teklif alınmak ve piyasa satış değerlerine uygunluğu belgelenmek şartıyla piyasadan sağlanır,

Bu usulle yaptırılmasında gerek ve yarar görülen işler nevi itibarıyla kısımlara ayrılmak suretiyle, araya bir müteahhit girmeksizin taşorarlara da yaptırılabilir,

(Değişik : 2/3/1984 - 2990/9 md.) Nevi itibarıyla kısımlara ayrılarak taşeronlara verilen işlerde: gerekli görülen malzeme taşeron tarafından temin edilmek şartıyla iş yaptırılabilir.

Emanet komisyonları eliyle yapılabilecek işlere ait uygulama esasları, Milli Savunma, Maliye, Bayındırlık, Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Köy İşleri ve Kooperatifler bakanlıklarınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikte gösterilir.

Yukarıdaki bentlerde sayılan işlerle ilgili olarak idaralere zorunluluk yükleyen özel hükümler saklıdır.

Uluslararası antlaşmalar uyarınca yapılacak işler

Madde 82 – Uluslararası antlaşmalar uyarınca Türkiye'de yapılacak ve karşılıkları yabancı Devlet veya Uluslararası kuruluşlarca sağlanacak işler, özel kanun, kararname ve antlaşmalar hükümlerine göre yürütülür.

DÖRDÜNCÜ KISIM

İhale İşlerinde Yasaklar ve Sorumluluklar

Yasak fiil ve davranışlar

Madde 83 – İhale işlemlerinin hazırlanması, yürütülmesi ve sonuçlandırılması sırasında;

a) Hile, desise, vait, tehdit, nüfuz kullanma ve çıkar sağlama suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek,

) Açık teklif ve pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde isteklileri tereddüde düşürecek veya rağbeti kıracak söz söylemek ve istekliler arasında anlaşmaya çağırma imâ edecek işaret ve davranışlarda bulunmak veya ihalenin doğruluğunu bozacak biçimde görüşme ve tartışma yapmak,

c) İhale işlemlerinde sahte belge veya sahte teminat kullanmak veya kullanmaya teşebbüs etmek, taahhüdünü kötü niyetle yerine getirmemek, taahhüdünü yerine getirirken idareye zarar verecek işler yapmak veya işin yapılması veya teslimi sırasında hileli malzeme, araç veya usuller kullanmak,

Yasaktır.

İdarelerce ihalelere katılmaktan geçici yasaklama

Madde 84 – 83 üncü maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulundukları anlaşılanlar, bu fiil ve davranışlar ihale safhasında vaki olmuşsa idarelerce o ihaleye iştirak ettirilmeyecekleri gibi fiil veya davranışlarının özelliğine göre ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili bakanlık tarafından, haklarında bir yıla kadar bütün ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilir. Kararı veren idareler, bu kararı, Resmi Gazete'de ilan ettirirler. Bu kararlar ilgililerin müteahhitlik siciline de işlenir. İhalelere katılmaktan yasaklananlar,

yasaklı oldukları süre içinde diğer idarelerce yapılacak ihalelere de müteahhit veya müşteri sıfatıyla katılamazlar.

Haklarında bu yolda işlem yapılanların sermayesinin çoğunluğuna sahip bulunduğu tespit edilen tüzel kişilere de aynı müeyyide uygulanır.

Üzerine ihale yapıldığı halde usulüne göre sözleşme yapmayan istekliler ile sözleşme yapıldıktan sonra taahhüdünden vazgeçen ve mücbir sebepler dışında taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmeyen müteahhit veya müşteriler hakkında da, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili bakanlık tarafından, bir yıla kadar ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilir ve bu kararlar Resmi Gazete'da ilan ettirildiği gibi ilgililerin müteahhitlik sicillerine işlenir.

İhaleyi yapan idareler, ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaştıkları takdirde, gereğinin yapılması için bu durumu ilgili bakanlığa bildirmekle yükümlüdürler.

Ceza sorumluluğu ve sonuçları

Madde 85 – 83 üncü maddenin (c) bendinde yazılı fiil ve davranışları bu durumları iş tamamlandıktan ve kabul işlemi yapıldıktan sonra anlaşılmış olsa dahi tespit edilenler ile, o işteki ortak veya vekilleri haklarında ceza kovuşturması yapılır; hükmolunacak ceza ile birlikte bir yıldan üç yıla kadar bütün ihalelere girmekten mahkeme kararı ile yasaklanırlar.

Bu Kanun kapsamına giren işlerden dolayı haklarında Türk Ceza Kanununun 342 nci maddesi ile son soruşturmanın açılmasına karar verilen müteahhitlere, yargılama sonuna kadar, hiçbir suretle yeni iş verilmez.

Bu Kanun kapsamına giren işlerden dolayı haklarında Türk Ceza Kanununun 339 340 ıncı maddeleri ile son soruşturmanın açılmasına karar verilen kontrol teşkilatı mensupları, yargılama sonuna kadar görevden uzaklaştırılırlar.

(Değişik: 2/1/2003-4782/4 md.) Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının Üçüncü Babının Üçüncü Faslında yer alan rüşvet verme suçu ile 339, 340 ve 342 nci maddelerine göre, bu Kanun kapsamındaki suçlar nedeniyle haklarında tekerrür hükümleri uygulananlar, mesleklerini icradan men olunurlar ve herhangi bir ad altında müteahhitlik yapamazlar.

Bu mahkûmiyete ilişkin kararlar, ilgililerin meslek ve müteahhitlik sicillerine işlenir.

Görevlilerin Sorumluluğu

Madde 86 – İhale, muayene ve kabul komisyon veya heyetlerinin başkan ve üyeleri ile diğer ilgililer, görevlerini kanuni gereklerle göre tarafsızlıkla yapmadıkları ve taraflardan birinin zararına yol açacak ihmal ve kusurlu hareketlerde bulunduklarının tespiti halinde haklarında disiplin cezası uygulanacağı gibi, fiil ve davranışlarının özelliğine göre ceza kovuşturması da yapılır. Ayrıca, tarafların bu yüzden uğradıkları zarar ve ziyan da kendilerine ödettilir.

Hileli inşaat ve onarım

Madde 87 – Gayrimenkullerin yapım ve onarımlarında kesin kabul tarihinden itibaren 5 yıl içinde malzemenin hileli olmasından veya yapım ve onarımın teknik icaplara uygun olarak yapılmamasından ortaya çıkan zarar ve ziyan, Borçlar Kanununun 360 ıncı maddesi gereğince ve 363 üncü maddesindeki sürede müteahhide ikmal ve tazmin ettirilir.

İdareler beş yıllık sürede ortaya çıkacak zarar ve noksanları tespit ile gereğinin yapılması için durumu ilgili mercilere bildirmekle ödevlidirler.

İşin nezareti kendisine tevdi edilen mühendis, mimar ve memurlar hakkında da ayrıca bu Kanunun 86 ncı maddesi uygulanır.

BEŞİNCİ KISIM

Çeşitli Hükümler

Erken bitirme primi

Madde 88 – Şartname ve sözleşmesinde tespit edilecek sürelerden önce tamamlanmasında idarelerce yarar görülen yapım işlerinde, esasları şartnamede tespit edilmek üzere müteahhitlere erken bitirme primi verilebilir. Süre uzatımı verilen işlerde hiç bir surette bu tür prim verilemez.

Özelliği bulunan işler

Madde 89 – (Değişik : 2/3/1984 - 2990/10 md.)

Bu Kanun hükümlerinin uygulanmasının mümkün olamayacağı haller ile, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve Emniyet Genel Müdürlüğünün yeniden teşkilatlanması, silah, araç ve gereçlerinin modern teknik gelişmelere uygun şekilde yenileştirilmesi ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin Stratejik Hedef Planının gerçekleşmesi için temin edilecek mal ve hizmetlerin ihalesinde; ilgili bakanlığın teklif edeceği ihaleler için bu Kanun hükümleri dışında kalınmasına Bakanlar Kurulunca karar verilebilir. Bu ihalelerde uygulanacak usul ve esaslar idarelerince hazırlanarak ilgili bakanın onayı ile belirlenir.

Tarım ve orman ürünlerinde tercihli usuller ve tekel maddelerine ilişkin özel hükümler

Madde 90 – Tarım ve orman ürünlerinin üretim, imal, kesme, toplama, taşıma gibi işlerinde ve bu ürünlerin satışlarında uygulanacak tercihli usullerle, tekel maddelerinin satımı ve tekelle ilgili ürünlerin üreticiden alımı hakkında, özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

Muayene ve kabul işlemleri

Madde 91 – Teslim edilen mal, hizmet, yapım veya yapılan işin muayene ve kabul işlemleri, idarelerce kurulacak en az üç kişilik muayene ve kabul heyetleri tarafından yapılır.

Muayene ve kabul işlemlerinin nasıl yapılacağı, Milli Savunma, Maliye ve Bayındırlık bakanlıklarınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikte gösterilir.

Sürelerin hesabı

Madde 92 – Bu Kanunda yazılı sürelerin hesaplanmasında hüküm bulunmayan hallerde, Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır.

Tebliğat

Madde 93 – Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde yapılacak tebliğler hakkında Tebliğat Kanunu hükümleri uygulanır.

ALTINCI KISIM

Son Hükümler

Başlamış olan işler

Geçici Madde 1 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı yapılmak suretiyle başlamış olan ihale işlemleri ilgili olduğu kanun ve usullere göre sonuçlandırılır.

Tüzük ve yönetmelikler

Geçici Madde 2 – Bu Kanuna göre çıkarılacak tüzük, şartname esasları ve yönetmelikler Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren altı ay içinde hazırlanır ve Resmi Gazete ile yayımlanır.

Bunların yürürlüğe konulmasına kadar idareler, mevcut esaslar ve yönetmelik hükümlerini uygulamaya devam ederler.

Kaldırılan hükümler

Madde 94 – a) 2/6/1934 tarih ve 2490 sayılı Kanun ile bu Kanunda ek ve değişiklikler yapan kanunlar,
b) (Değişik : 9/11/1983 - 2944/1 md.) Diğer Kanunların (15/7/1964 tarih ve 500 sayılı Kanun ile 22/10/1981 tarih ve 2542 sayılı Kanun hariç) bu Kanuna uymayan hükümleri.
 Yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük :

Madde 95 – Bu Kanun 1 Ocak 1984 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

Madde 96 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

2886 Sayılı Kanunda Ek Ve Değişiklik Yapan Mevzuatın

Yürürlükten Kaldırdığı Kanun Ve Hükümleri

Gösterir Liste

Yürürlükten Kaldıran Mevzuatın

Yürürlükten Kaldırılan

Kanun veya Kanun Hükümleri Tarihi Sayısı Maddesi

8/9/1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun 15. maddesinin
 son fıkrası 2/3/1984 29905

2886 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

Kanun Yürürlüğe

No. Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler giriş tarihi

2944— 1/1/1984

2990— 17/3/1984

4628— 3/3/2001

4782— 11/1/2003

4916— 19/7/2003

5234 25,26, 541/1/2005

EK 3: KAMU İHALE KANUNU (4734)

R.G. Tarih:	22/01/2002	R.G.Sayı:	24648	Kanun No	4734
R.G. Tarih:	22/06/2002	R.G.Sayı:	24793	Kanun No	4761
R.G. Tarih:	15/08/2003	R.G.Sayı:	25200	Kanun No	4964
R.G. Tarih:	26/12/2003	R.G.Sayı:	25328	Kanun No	5020
R.G. Tarih:	07/05/2004	R.G.Sayı:	25455	Kanun No	5148
R.G. Tarih:	27/07/2004	R.G.Sayı:	25535	Kanun No	5226
R.G. Tarih:	13/11/2004	R.G.Sayı:	25642	Kanun No	5255
R.G. Tarih:	24/12/2005	R.G.Sayı:	26033	Kanun No	5436
R.G. Tarih:	28/02/2007	R.G.Sayı:	26448	Kanun No	5583
R.G. Tarih:	04/04/2007	R.G.Sayı:	26483	Kanun No	5615
R.G. Tarih:	26/04/2007	R.G.Sayı:	26504	Kanun No	5625
R.G. Tarih:	07/06/2007	R.G.Sayı:	26545	Kanun No	5680
R.G. Tarih:	05/01/2008	R.G.Sayı:	26747	Kanun No	5726

KANUN NO : 4734

KABUL TARİHİ : 04.01.2002

RESMİ GAZETE
TARİH/SAYI : 22.01.2002/24648

KANUN NO : 4761 - BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

KABUL TARİHİ : 12.06.2002

RESMİ GAZETE
TARİH/SAYI : 22.06.2002/24793

KANUN NO : 4964 - BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

KABUL TARİHİ : 30.07.2003

RESMİ GAZETE
TARİH/SAYI : 15.08.2003/25200

KANUN NO : 5020-BANKALAR KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN

KABUL TARİHİ : 12.12.2003

RESMİ GAZETE
TARİH/SAYI : 26.12.2003/25328

KANUN NO : 5148- ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARININ DÜZENLENMESİNE VE BAZI KANUN VE KANUNLARA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN İLE KAMU İHALE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

KABUL TARİHİ : 27.04.2004

RESMİ GAZETE
TARİH/SAYI : 07.05.2004/25455

KANUN NO : 5226 - KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KANUNU İLE ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

KABUL TARİHİ : 14.07.2004

RESMİ GAZETE
TARİH/SAYI : 27.07.2004/25535

KANUN NO : 5255 - İZMİR KENTİNDE YAPILACAK DÜNYA ÜNİVERSİTELERARASI SPOR OYUNLARI (UNIVERSIAD) KANUNU

KABUL TARİHİ : 10.11.2004

RESMİ GAZETE
TARİH/SAYI : 13.11.2004/25642

KANUN NO : 5312 - DENİZ ÇEVRESİNİN PETROL VE DİĞER ZARARLI MADDELERLE KİRLENMESİNDE ACİ
MÜDAHELE VE ZARARLARIN TAZMİNİ ESASLARINA DAİR KANUN

KABUL TARİHİ : 03.03.2005

RESMİ GAZETE
TARİH/SAYI : 11.03.2005/25752

KANUN NO : 5436 - KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN
KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

KABUL TARİHİ : 22.12.2005

RESMİ GAZETE
TARİH/SAYI : 24.12.2005/26033

KANUN NO : 5583 - FUTBOL MÜSABAKALARINDA MÜŞTEREK BAHİSLER TERTİBİ HAKKINDA KA
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

KABUL TARİHİ : 22.02.2007

RESMİ GAZETE
TARİH/SAYI : 28.02.2007/26448

KANUN NO : 5615 - GELİR VERGİSİ KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

KABUL TARİHİ : 28.03.2007

RESMİ GAZETE
TARİH/SAYI : 04.04.2007/26483

KANUN NO : 5625 - BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

KABUL TARİHİ : 18.04.2007

RESMİ GAZETE
TARİH/SAYI : 26.04.2007/26504

KANUN NO : 5680 - KAMU İHALE KANUNU VE KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPAN KANUN

KABUL TARİHİ : 01.06.2007

RESMİ GAZETE : 07.06.2007/26545
TARİH/SAYI

KANUN NO : 5726 - TANIK KORUMA KANUNU

KABUL TARİHİ : 27.12.2007

RESMİ GAZETE : 05.01.2008/26747
TARİH/SAYI

BİRİNCİ KISIM **Genel Hükümler**

BİRİNCİ BÖLÜM **Uygulama İlkeleri**

Amaç

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı, kamu hukukuna tâbi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veya kamunun kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2. - Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür:

- a)** (Değişik: 5680/ 1 md.) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler.
- b)** (Değişik: 4964/ 1 md.) Kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri.
- c)** (Değişik: 4964/ 1 md.) Sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (mesleki kuruluşlar ve vakıf yükseköğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar.

d) (Değişik: 4761/ 10 md.) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler.

e) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankaların yapım ihaleleri

(Değişik: 4964/ 1 md.) Ancak, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve bu Fonun hisselerine kısmen ya da tamamen sahip olduğu bankalar, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ((e) bendinde belirtilen yapım ihaleleri hariç) ile enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler bu Kanun kapsamı dışındadır.

İstisnalar

MADDE 3.- (Değişik: 4964/ 2 md.)

a) Kanun kapsamına giren kuruluşlarca, kuruluş amacı veya mevzuatı gereği işlemek, değerlendirmek, iyileştirmek veya satmak üzere doğrudan üreticilerden veya ortaklarından yapılan tarım veya hayvancılıkla ilgili ürün alımları ile 6831 sayılı Orman Kanunu gereğince orman köyleri kalkındırma kooperatiflerinden ve köylülerden yapılacak hizmet alımları,

b) Savunma, güvenlik ve istihbaratla ilgili mevzuat uyarınca gizlilik içinde yürütülmesi gerektiği, her bir ihale için ihale yetkilisince onaylanan; uçak, helikopter, gemi, denizaltı, tank, panzer, roket, füze gibi araç, silah, silah malzeme ve teçhizatı ve sistemleri ve harp malzemeleri ile bunların araştırma-geliştirme, eğitim, üretim, modernizasyon, yazılım ve mühimmat ihaleleri ile bunlarla ilgili sefer stokları, bakım, işletme ve idameye yönelik mal ve hizmetler, devlet güvenliği ve istihbaratı kapsamındaki hizmet, malzeme, teçhizat ve sistem alımları,

c) Uluslararası anlaşmalar gereğince sağlanan dış finansman ile yaptırılacak olan ve finansman anlaşmasında farklı ihale usul ve esaslarının uygulanacağı belirtilen mal veya hizmet alımları ile yapım işleri; uluslararası sermaye piyasalarından yapılacak borçlanmalara ilişkin her türlü danışmanlık ve kredi derecelendirme hizmetleri; Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının banknot ve kıymetli evrak üretim ve basımı ile ilgili mal veya hizmet alımları, (Ek: 5148/ 2 md.) özelleştirme uygulamaları için 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanun çerçevesinde yapılacak her türlü danışmanlık hizmet alımları; hava taşımacılığı yapan teşebbüs, işletme ve şirketlerin ticari faaliyetlerine ilişkin mal ve hizmet alımları,

d) İdarelerin yabancı ülkelerdeki kuruluşlarının mal veya hizmet alımları ile yapım işleri; yurtdışında bulunan nakil vasıtalarının o yerden sağlanması zorunlu mal veya hizmet alımları,

e) Bu Kanun kapsamına giren kuruluşların; Adalet Bakanlığına bağlı ceza infaz kurumları, tutukevleri iş yurtları kurumları, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı huzurevleri ve yetiştirme yurtları, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı üretim yapan okullar ve merkezler, Tarım ve Köyîşleri Bakanlığına bağlı enstitü ve üretme istasyonları ile Başbakanlık Basımevi işletmesi tarafından bizzat üretilen mal ve hizmetler için anılan kuruluşlardan, Devlet Malzeme Ofisi Ana Statüsünde yer alan mal ve malzemeler için Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden, yük, yolcu veya liman hizmetleri için Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünden, akaryakıt ve taşıt için Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğünden yapacakları alımlar,

f) Ulusal araştırma-geliştirme kurumlarının yürüttüğü ve desteklediği araştırma-geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımları,

g) 2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların, ticari ve sınai faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli iki trilyon üçyüz milyar Türk lirasını (**dörtmilyon altıyüzdoksanbirbin beşyüzdoksaniki Yeni Türk Lirasını**)* aşmayan mal veya hizmet alımları,

h) Bu Kanun kapsamındaki idarelerin kendi özel mevzuatı uyarınca hak sahiplerine sağlayacakları teşhis ve tedaviye yönelik hizmet alımları ile tedavisi kurumlarınca üstlenilen kişilerin ayakta tedavisi sırasında reçeteye bağlanan ilaç ve tıbbi malzemelerin kişilerce alımları,

i) (Ek: 5226/ 21 md.) 21.7.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki kültür varlıklarının rölöve, restorasyon, restitüsyon projeleri, sokak sağıklaştırma, çevre düzenleme projeleri ve bunların uygulamaları ile değerlendirme, muhafaza, nakil işleri ve kazı çalışmalarına ilişkin mal ve hizmet alımları,

j) (Ek: 5312/ 25 md.) Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun hükümleri kapsamında, acil müdahale plânlarının hazırlanması ve bir olay meydana geldikten sonra kirliliğe müdahale ve acil müdahale plânlarının icrası için acil olarak ihtiyaç duyulabilecek hizmet alımı ile araç, gereç ve malzeme alımı,

k) (Ek: 5583/ 9 md.) Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile özerk spor federasyonlarının ulusal ve uluslararası sportif faaliyetlerine ilişkin mal ve hizmet alımları,

l) (Ek: 5726/ 24 md.) Tankların korunmasına ilişkin mevzuat hükümlerine göre alınacak koruma tedbirlerinin uygulanması için gerekli olan mal ve hizmet alımları,

Ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi değildir.

Tanımlar

MADDE 4. - Bu Kanunun uygulanmasında;

Mal : Satın alınan her türlü ihtiyaç maddeleri ile taşınır ve taşınmaz mal ve hakları,

Hizmet: (Değişik: 4964/ 3 md.) Bakım ve onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık, mimarlık ve mühendislik, etüt ve proje, harita ve kadastro, imar uygulama, her ölçekte imar planı, tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, meslekî eğitim, fotoğraf, film, fıkı ve güzel sanat, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetlerini, taşınır ve taşınmaz mal ve hakların kiralanmasını ve benzeri diğer hizmetleri,

Yapım : Bina, karayolu, demiryolu, otoyol, havalimanı, rıhtım, liman, tersane, köprü, tünel, metro, viyadük, spor tesisi, alt yapı, boru iletim hattı, haberleşme ve enerji nakil hattı, baraj, enerji santrali, rafineri tesisi, sulama tesisi, toprak ıslahı, taşkın koruma ve dekapaj gibi her türlü inşaat işleri ve bu işlerle ilgili tesisat, imalat, ihzarat, nakliye, tamamlama, büyük onarım, restorasyon, çevre düzenlemesi, sondaj, yıkma, güçlendirme ve montaj işleri ile benzeri yapım işlerini,

Tedarikçi : Mal alımı ihalesine teklif veren gerçek veya tüzel kişileri veya bunların oluşturdukları ortak girişimleri,

Hizmet sunucusu : Hizmet alımı ihalesine teklif veren gerçek veya tüzel kişileri veya bunların oluşturdukları ortak girişimleri,

Danışman : Danışmanlık yapan, bilgi ve deneyimini idarenin yararı için kullanan, danışmanlığını yaptığı işin yüklenicileri ile hiçbir organik bağ içinde bulunmayan, idareden danışmanlık hizmeti karşılığı dışında hiçbir kazanç sağlamayan ve danışmanlık hizmetlerini veren hizmet sunucularını,

Yapım müteahhidi : Yapım işi ihalesine teklif veren gerçek veya tüzel kişileri veya bunların oluşturdukları ortak girişimleri,

Aday : Ön yeterlik için başvuran gerçek veya tüzel kişileri veya bunların oluşturdukları ortak girişimleri,

Ortak girişim: (Değişik: 4964/ 3 md.) İhaleye katılmak üzere birden fazla gerçek veya tüzel kişinin aralarında yaptıkları anlaşma ile oluşturulan iş ortaklığı veya konsorsiyumları,

İstekli : Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesine teklif veren tedarikçi, hizmet sunucusu veya yapım müteahhidini,

Yerli istekli: (Değişik: 4964/ 3 md.) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler ile Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişilikleri,

Yüklenici : Üzerine ihale yapılan ve sözleşme imzalanan istekliyi,

İdare : İhaleyi yapan bu Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşları,

İhale yetkilisi: (Değişik: 4964/ 3 md.) İdarenin, ihale ve harcama yapma yetki ve sorumluluğuna sahip kişi veya kurulları ile usulüne uygun olarak yetki devri yapılmış görevlilerini,

Başvuru belgesi : Belli istekliler arasında ihale usulünde ön yeterliğe katılan aday tarafından yeterliğinin tespitinde kullanılmak üzere sunulan belgeleri,

İhale dokümanı : İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde; isteklilere talimatları da içeren idari şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgileri,

Ön proje : Belli bir yapının kesin ihtiyaç programına göre; gerekli arazi ve zemin araştırmaları yapılmadan, bilgilerin halihazır haritalardan alındığı, çevresel etki değerlendirme ve fizibilite raporları dahil elde edilen verilere dayanılarak hazırlanan plân, kesit, görünüş ve profillerin belirtildiği bir veya birkaç çözümü içeren projeyi,

Kesin proje : Belli bir yapının onaylanmış ön projesine göre; mümkün olan arazi ve zemin araştırmaları yapılmış olan, yapı elemanlarının ölçülendirilip boyutlandırıldığı, inşaat sistem ve gereçleri ile teknik özelliklerinin belirtildiği projeyi,

Uygulama projesi : Belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği projeyi,

Rölöve projesi (Mülga: 5226/ 22 md.)

Restorasyon projesi (Mülga: 5226/ 22 md.)

Restitüsyon projesi (Mülga: 5226/ 22 md.)

İhale : Bu Kanunda yazılı usul ve şartlarla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve ihale yetkilisinin onayını müteakip sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan işlemleri,

Teklif: Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde isteklinin idareye sunduğu fiyat teklifi ile değerlendirmeye esas belge ve/veya bilgileri,

Açık ihale usulü: Bütün isteklilerin teklif verebildiği usulü,

Belli istekliler arasında ihale usulü: Ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idare tarafından davet edilen isteklilerin teklif verebildiği usulü,

Pazarlık usulü: Bu Kanunda belirtilen hallerde kullanılabilen, ihale sürecinin iki aşamalı olarak gerçekleştirildiği ve idarenin ihale konusu işin teknik detayları ile gerçekleştirme yöntemlerini ve belli hallerde fiyatı isteklilerle görüştüğü usulü,

Doğrudan temin: Bu Kanunda belirtilen hallerde ihtiyaçların, idare tarafından davet edilen isteklilerle teknik şartların ve fiyatın görüşülerek doğrudan temin edilebildiği usulü,

Sözleşme: Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde idare ile yüklenici arasında yapılan yazılı anlaşmayı,

Kurum: Kamu İhale Kurumunu,

Kurul : Kamu İhale Kurulunu,

İfade eder.

Temel İlkeler

MADDE 5. - İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri birarada ihale edilemez.

Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez.

Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir.

Ödeneği bulunmayan hiçbir iş için ihaleye çıkılamaz.

(Değişik: 4964/ 4 md.) İlgili mevzuatı gereğince Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporu gerekli olan işlerde ihaleye çıkılabilesi için ÇED olumlu belgesinin alınmış olması zorunludur. Ancak, doğal afetlere bağlı olarak acilen ihale edilecek yapım işlerinde ÇED raporu aranmaz.

İhale Komisyonu

MADDE 6. - İhale yetkilisi, biri başkan olmak üzere, ikisinin ihale konusu için uzmanı olması şartıyla, ilgili idare personelinden en az dört kişinin <http://www.kik.gov.tr/mevzuat23062004/kanun/4734.htm> - [ftn2# ftn2](#)ve muhasebe veya malî işlerden sorumlu bir personelin katılımıyla kurulacak en az beş ve tek sayıda kişiden oluşan ihale komisyonunu, yedek üyeler de dahil olmak üzere görevlendirir.

(Değişik: 4964/ 5 md.) İhaleyi yapan idarede yeterli sayı veya nitelikte personel bulunmaması halinde, bu Kanun kapsamındaki idarelerden komisyona üye alınabilir.

Gerekli incelemeyi yapmalarını sağlamak amacıyla ihale işlem dosyasının birer örneği, ilân veya daveti izleyen üç gün içinde ihale komisyonu üyelerine verilir.

İhale komisyonu eksiksiz olarak toplanır. Komisyon kararları çoğunlukla alınır. Kararlarda çekimser kalmamaz. Komisyon başkanı ve üyeleri oy ve kararlarından sorumludur. Karşı oy kullanan komisyon üyeleri, gerekçesini komisyon kararına yazmak ve imzalamak zorundadır.

İhale komisyonunca alınan kararlar ve düzenlenen tutanaklar, komisyon başkan ve üyelerinin adları, soyadları ve görev unvanları belirtilerek imzalanır.

İhale İşlem Dosyası

MADDE 7. - İhalesi yapılacak her iş için bir işlem dosyası düzenlenir. Bu dosyada ihale yetkilisinden alınan onay belgesi ve eki yaklaşık maliyete ilişkin hesap cetveli, ihale dokümanı, ilân metinleri, adaylar veya istekliler tarafından sunulan başvurular veya teklifler ve diğer belgeler, ihale komisyonu tutanak ve kararları gibi ihale süreci ile ilgili bütün belgeler bulunur.

İKİNCİ BÖLÜM

İhaleye Katılım Kuralları

Eşik Değerler

MADDE 8. - (Değişik: 4761/ 12 md.) Bu Kanunun 13 ve 63 üncü maddelerinin uygulanmasında yaklaşık maliyet dikkate alınarak kullanılacak eşik değerler aşağıda belirtilmiştir:

- a) Genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin mal ve hizmet alımlarında üçyüzmilyar Türk Lirası. **(beşyüzaltmışbin sekizyüzellisekiz Yeni Türk Lirası)***
- b) Kanun kapsamındaki diğer idarelerin mal ve hizmet alımlarında beşyüzmilyar Türk Lirası. **(doküzyüzotuzdörtbin yediyüzaltmışüç Yeni Türk Lirası)***
- c) Kanun kapsamındaki idarelerin yapım işlerinde onbirtrilyon Türk Lirası. **(yirmimilyon beşyüzaltmışdörtbin sekizyüzkırk Yeni Türk Lirası)***

(Son fıkra Mülga: 4761/ 12 md.)

Yaklaşık Maliyet

MADDE 9. - (Değişik: 4964/ 6 md.) Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir. Yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilanlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmi ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz.

İhaleye Katılımda Yeterlik Kuralları

MADDE 10. - İhaleye katılacak isteklilerden, ekonomik ve malî yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliklerinin belirlenmesine ilişkin olarak aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler istenebilir:

- a) Ekonomik ve malî yeterliğin belirlenmesi için;
 - 1) Bankalardan temin edilecek isteklinin malî durumu ile ilgili belgeler,
 - 2) (Değişik: 4964/ 7 md.) İsteklinin, ilgili mevzuatı uyarınca yayınlanması zorunlu olan bilançosu veya bilançosunun gerekli görülen bölümleri, yoksa bunlara eşdeğer belgeleri,

3) İsteklinin iş hacmini gösteren toplam cirosu veya ihale konusu iş ile ilgili taahhüdü altındaki ve bitirdiği iş miktarını gösteren belgeler.

b) Mesleki ve teknik yeterliğin belirlenmesi için;

1) İsteklinin, mevzuatı gereği ilgili odaya kayıtlı olarak faaliyette bulunduğunu ve teklif vermeye yasal olarak yetkili olduğunu kanıtlayan belgeler,

2) (Değişik: 4964/ 7 md.) İsteklinin ihale konusu iş veya benzer işlerde; mal ve hizmet alımları için son beş yıl içinde, yapım işleri için ise son on beş yıl içinde kamu veya özel sektörde o işe ait sözleşme bedelinin en az % 70'i oranında gerçekleştirdiği veya % 50'si oranında denetlediği veyahut yönettiği idarece kusursuz kabul edilen benzeri işlerle ilgili deneyimini gösteren belgeler,

3) İsteklinin üretim ve/veya imalat kapasitesine, araştırma-geliştirme faaliyetlerine ve kaliteyi sağlamasına yönelik belgeler,

4) İsteklinin organizasyon yapısına ve ihale konusu işi yerine getirmek için yeterli sayıda ve nitelikte personel çalıştırdığına veya çalıştıracağına ilişkin bilgi ve/veya belgeler,

5) İhale konusu hizmet veya yapım işlerinde isteklinin yönetici kadrosu ile işi yürütecek teknik personelinin eğitimi ve mesleki niteliklerini gösteren belgeler,

6) İhale konusu işin yerine getirilebilmesi için gerekli görülen tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler,

7) İstekliye doğrudan bağlı olsun veya olmasın, kalite kontrolden sorumlu olan ilgili teknik personel veya teknik kuruluşlara ilişkin belgeler,

8) İhale konusu işin ihale dokümanında belirtilen standartlara uygunluğunu gösteren, uluslararası kurallara uygun şekilde akredite edilmiş kalite kontrol kuruluşları tarafından verilen sertifikalar,

9) İdarenin talebi halinde doğruluğu teyit edilmek üzere, tedarik edilecek malların numuneleri, katalogları ve/veya fotoğrafları.

İhale konusu işin niteliğine göre yukarıda belirtilen bilgi veya belgelerden hangilerinin yeterli değerlendirilmesinde kullanılacağı, ihale dokümanında ve ihale veya ön yeterliğe ilişkin ilân veya davet belgelerinde belirtilir.

(Ek: 4761/ 13 md.) (Değişik: 4964/ 7 md.) Birinci fıkranın (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde belirtilen belgelerden, yapım ve yapımla ilgili hizmet işlerinde, denetleme veya yönetme görevi nedeniyle almanlarda gerçek kişinin mühendis veya mimar olma şartı aranır. İş bitirme, yönetim veya denetim suretiyle elde edilecek belgeler, belge sahibi kişi veya kuruluşların dışındaki istekliler tarafından kullanılamaz, belgeler devredilemez, kiraya verilemez ve satılamaz. Bu belge sahiplerinin kuracakları veya ortak olacakları tüzel kişiliklerin ihaleye girebilmesinde tüzel kişiliğin yarısından fazla hissesine sahip olmaları, her ihalede bu oranın aranması ve teminat süresince bu oranın muhafaza edilmesi zorunludur. Yönetim faaliyetleri nedeniyle alınacak belgeler, en fazla beşte bir oranında dikkate alınır.

Aşağıda belirtilen durumlardaki istekliler ihale dışı bırakılır:

a) İflas eden, tasfiye halinde olan, işleri mahkeme tarafından yürütülen, konkordato ilân eden, işlerini askıya alan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan.

b) İflası ilân edilen, zorunlu tasfiye kararı verilen, alacaklılara karşı borçlarından dolayı mahkeme idaresi altında bulunan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan.

c) Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olan.

d) Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş vergi borcu olan.

e) İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen.

f) İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş veya meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu bu idare tarafından ispat edilen.

g) İhale tarihi itibarıyla, mevzuatı gereği kayıtlı olduğu oda tarafından mesleki faaliyetten men edilmiş olan.

h) Bu maddede belirtilen bilgi ve belgeleri vermeyen veya yanıltıcı bilgi ve/veya sahte belge verdiği tespit edilen.

i) 11 inci maddeye göre ihaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılan.

j) 17 nci maddede belirtilen yasak fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilen.

(Ek: 5615/ 23 md.) Kurum, dördüncü fıkranın; (c) bendi ile ilgili olarak Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının uygun görüşünü alarak sosyal güvenlik prim borcunun kapsamı ve tutarını; (d) bendi ile ilgili olarak, Gelir İdaresi Başkanlığının uygun görüşünü alarak vergi borcu kapsamına girecek vergileri; tür ve tutar itibarıyla belirlemeye yetkilidir.

(Ek: 5615/ 23 md.) Bu madde kapsamında istenen belgelerden hangilerinin taahhütname olarak sunulabileceği Kurum tarafından belirlenir. Gerçeğe aykırı hususlar içeren taahhütname sunulması veya ihale üzerinde kalan istekli tarafından taahhüt altına alınan durumu tevsik eden belgelerin sözleşme imzalanmadan önce verilmemesi halinde bu durumda olanlar ihale dışı bırakılarak geçici teminatları gelir kaydedilir.

İhaleye Katılamayacak Olanlar

MADDE 11. - Aşağıda sayılanlar doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihalelere katılamazlar:

a) Bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan ve organize suçlardan dolayı hükümlü bulunanlar.

b) İlgili mercilerce hileli iflas ettiği karar verilenler.

c) İhaleyi yapan idarenin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişiler.

d) İhaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar.

e) (c) ve (d) bentlerinde belirtilen şahısların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenleri.

f) (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilenlerin ortakları ile şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç).

İhale konusu işin danışmanlık hizmetlerini yapan yükleniciler bu işin ihalesine katılamazlar. Aynı şekilde, ihale konusu işin yüklenicileri de o işin danışmanlık hizmeti ihalelerine katılamazlar. Bu yasaklar, bunların ortaklık ve yönetim ilişkisi olan şirketleri ile bu şirketlerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketleri için de geçerlidir.

(Değişik: 4964/ 8 md.) İhaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketler bu idarelerin ihalelerine katılamazlar.

Bu yasaklara rağmen ihaleye katılan istekliler ihale dışı bırakılarak geçici teminatları gelir kaydedilir. Ayrıca, bu durumun tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında tespit edilememesi nedeniyle bunlardan biri üzerine ihale yapılmışsa, teminatı gelir kaydedilerek ihale iptal edilir.

Şartnameler

MADDE 12. - İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin idarelerce hazırlanması esastır. Ancak, mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özelliği nedeniyle idarelerce hazırlanmasının mümkün olmadığının ihale yetkilisi tarafından onaylanması kaydıyla, teknik şartnameler bu Kanun hükümlerine göre hazırlanabilir.

İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir. Belirlenecek teknik kriterler, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olacak, rekabeti engelleyici hususlar içermeyecek ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlayacaktır.

Teknik şartnamelerde, varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemeler yapılır. Bu şartnamelerde teknik özelliklere ve tanımlamalara yer verilir. Belli bir marka, model, patent, menşei, kaynak veya ürün belirtilemez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilmeyecektir.

Ancak, ulusal ve/veya uluslararası teknik standartların bulunmaması veya teknik özelliklerin belirlenmesinin mümkün olmaması hallerinde "veya dengi" ifadesine yer vermek şartıyla marka veya model belirtilebilir.

İhale İlân Süreleri ve Kuralları

MADDE 13. - (Değişik: 4964/ 9 md.) Bütün isteklilere tekliflerini hazırlayabilmeleri için yeterli süre tanımak suretiyle;

- a) Yaklaşık maliyeti 8 inci maddede yer alan eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ihalelerden;
- 1) Açık ihale usulü ile yapılacak olanların ilânları, ihale tarihinden en az kırk gün önce,
- 2) Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak olanların ön yeterlik ilânları, son başvuru tarihinden en az ondört gün önce,
- 3) Pazarlık usulü ile yapılacak olanların ilânları, ihale tarihinden en az yirmibeş gün önce, Resmî Gazetede en az bir defa yayımlanmak suretiyle yapılır. Yaklaşık maliyeti eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterliği belirlenen adaylara ihale gününden en az kırk gün önce davet mektubu gönderilmesi zorunludur.

b) Yaklaşık maliyeti 8 inci maddede belirtilen eşik değerlerin altında kalan ihalelerden;

- 1) Yaklaşık maliyeti otuz milyar Türk Lirasına (**altmışbirbin yüzdoksaniki Yeni Türk Lirasına**)* kadar olan mal veya hizmet alımları ile altmış milyar Türk Lirasına (**yüzyirmiikibin üçyüzseksenaltı Yeni Türk Lirasına**)* kadar olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az yedi gün önce ihalenin ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin en az ikisinde,

- 2) Yaklaşık maliyeti otuz milyar (**altmışbirbin yüzdoksaniki Yeni Türk Lirası**)* ile altmış milyar Türk Lirası (**yüzyirmiikibin üçyüzseksenaltı Yeni Türk Lirası**)* arasında olan mal veya hizmet alımları ile altmış milyar (**yüzyirmiikibin üçyüzseksenaltı Yeni Türk Lirası**)* ile beşyüz milyar Türk Lirası (**birmilyon ondokuzbin doküzyüzsekiz Yeni Türk Lirası**)* arasında olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az ondört gün önce Resmî Gazetede ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde,

- 3) Yaklaşık maliyeti altmış milyar Türk Lirasının (**yüzyirmiikibin üçyüzseksenaltı Yeni Türk Lirasının**) * üzerinde ve eşik değerin altında olan mal veya hizmet alımları ile beşyüz milyar Türk Lirasının (**birmilyon ondokuzbin doküzyüzsekiz Yeni Türk Lirasının**)* üzerinde ve eşik değerin altında olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az yirmibir gün önce Resmî Gazetede ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde, en az birer defa yayımlanmak suretiyle ilân edilerek duyurulur. Yaklaşık maliyeti 8 inci maddede yer alan eşik değerlerin altında kalan belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde ön yeterlik ilanlarının son başvuru tarihinden en az yedi gün önce (b) bendindeki süre hariç diğer usullere göre yapılması ve ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterliği belirlenen adaylara ihale gününden önce (b) bendindeki sürelerle göre davet mektubu gönderilmesi zorunludur.

İlan edilecek ihalelerden hangilerinin, ayrıca Basın İlân Kurumu aracılığıyla Türkiye çapında dağıtımı olan gazetelerin birinde ilân edileceğini belirlemeye Kurum yetkilidir.

İhalenin yapılacağı yerde gazete çıkmaması halinde ilân, aynı süreler içinde ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilân tahtlarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılır. Bu işlemler bir tutanakla belgelenir.

İdareler, yukarıda belirtilen zorunlu ilanların dışında işin önem ve özelliğine göre ihaleleri, uluslararası ilan veya yurt içinde çıkan başka gazeteler veya yayın araçları, bilgi işlem ağı veya elektronik haberleşme (internet) yolu ile de ayrıca ilan edebilir. Ancak, uluslararası ilan yapılması halinde yukarıda belirtilen asgari ilan sürelerine oniki gün eklenir.

Ortak Girişimler

MADDE 14. - (Değişik: 4964/ 10 md.) Ortak girişimler birden fazla gerçek veya tüzel kişi tarafından iş ortaklığı veya konsorsiyum olarak iki türlü oluşturulabilir. İş ortaklığı üyeleri, hak ve sorumluluklarıyla işin tümünü birlikte yapmak üzere, konsorsiyum üyeleri ise, hak ve sorumluluklarını ayırarak işin kendi uzmanlık alanlarıyla ilgili kısımlarını yapmak üzere ortaklık yaparlar. İş ortaklığı her türlü ihaleye teklif verebilir. Ancak idareler, işin farklı uzmanlıklar gerektirmesi durumunda, ihaleye konsorsiyumların teklif veremeyeceğini ihale dokümanında belirtirler. İhale aşamasında ortak girişimden kendi aralarında bir iş ortaklığı veya konsorsiyum yaptıklarına dair anlaşma istenir. İş ortaklığı anlaşmalarında pilot ortak, konsorsiyum anlaşmalarında ise koordinatör ortak belirtilir. İhalenin iş ortaklığı veya konsorsiyum üzerinde kalması halinde, sözleşme imzalanmadan önce noter tasdikli iş ortaklığı veya konsorsiyum sözleşmesinin

verilmesi gerekir. İş ortaklığı anlaşma ve sözleşmesinde, iş ortaklığını oluşturan, gerçek veya tüzel kişilerin taahhüdün yerine getirilmesinde müştereken ve müteselsilen sorumlu oldukları, konsorsiyum anlaşma ve sözleşmesinde ise, konsorsiyumu oluşturan gerçek veya tüzel kişilerin, işin hangi kısmını taahhüt ettikleri ve taahhüdün yerine getirilmesinde koordinatör ortak aracılığıyla aralarındaki koordinasyonu sağlayacakları belirtilir.

Alt Yükleniciler

MADDE 15. - İhale konusu işin özelliği nedeniyle ihtiyaç görülmesi halinde, ihale aşamasında isteklilerden alt yüklenicilere yaptırmayı düşündükleri işleri belirtmeleri, sözleşme imzalamadan önce de alt yüklenicilerin listesini idarenin onayına sunmaları istenebilir. Ancak bu durumda, alt yüklenicilerin yaptıkları işlerle ilgili sorumluluğu yüklenicinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

İhale Saatinden Önce İhalenin İptal Edilmesi (Değişik: 4964/ 11 md.)

MADDE 16. - İdarenin gerekli gördüğü veya ihale dokümanında yer alan belgelerde ihalenin yapılmasına engel olan ve düzeltilmesi mümkün bulunmayan hususların bulunduğu tespit edildiği hallerde ihale saatinden önce ihale iptal edilebilir.

Bu durumda, iptal nedeni belirtilmek suretiyle ihalenin iptal edildiği isteklilere hemen ilân edilerek duyurulur. Bu aşamaya kadar teklif vermiş olanlara ihalenin iptal edildiği ayrıca tebliğ edilir. İhalenin iptal edilmesi halinde, verilmiş olan bütün teklifler reddedilmiş sayılır ve bu teklifler açılmaksızın isteklilere iade edilir. İhalenin iptal edilmesi nedeniyle isteklilerce idareden herhangi bir hak talebinde bulunulamaz.

İhalenin iptal edilmesi durumunda, iptal nedenleri gözden geçirilerek yeniden ihaleye çıkılabilir.

Yasak Fiil veya Davranışlar

MADDE 17. - İhalelerde aşağıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulunmak yasaktır:

- a) Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikap, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek.
- b) İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak.
- c) Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek.
- d) Alternatif teklif verebilme halleri dışında, ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekaleten birden fazla teklif vermek.
- e) 11 inci maddeye göre ihaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılmak.

Bu yasak fiil veya davranışlarda bulunanlar hakkında bu Kanunun Dördüncü Kısımında belirtilen hükümler uygulanır.

İKİNCİ KISIM

İhale Süreci

BİRİNCİ BÖLÜM

İhale Usulleri ve Uygulaması

Uygulanacak İhale Usulleri

MADDE 18. - İdarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde aşağıdaki usullerden biri uygulanır:

- a) Açık ihale usulü.
- b) Belli istekliler arasında ihale usulü.
- c) Pazarlık usulü.
- d) (Mülga: 4964/ 12 md.)

Açık İhale Usulü

MADDE 19. - Açık ihale usulü, bütün isteklilerin teklif verebildiği usuldür.

Belli İstekliler Arasında İhale Usulü

MADDE 20. - Belli istekliler arasında ihale usulü, yapılacak ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idarece davet edilen isteklilerin teklif verebildiği usuldür. İşin özelliğinin uzmanlık ve/veya yüksek teknoloji gerektirmesi nedeniyle açık ihale usulünün uygulanmadığı mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi bu usule göre yaptırılabilir.

(İkinci fıkra Mülga: 4964/ 13 md.)

(Değişik: 4964/ 13 md.) 10 uncu maddeye uygun olarak belirlenen ve ön yeterlik dokümanı ile ön yeterlik ilânında belirtilen değerlendirme kriterlerine göre adayların ön yeterlik değerlendirmesi yapılır. Belirtilen asgari yeterlik koşullarını sağlayamayanlar yeterli kabul edilmez. (Son cümle Mülga: 4964/ 13 md.)

(Değişik: 4964/ 13 md.) Ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterli bulunmayan adaylara da yeterli bulunmama gerekçeleri yazılı olarak bildirilir. İşin niteliğine göre rekabeti engellemeyecek şekilde 40 ıncı maddeye uygun olarak belirlenen ve ihale dokümanı ile davet mektubunda belirtilen değerlendirme kriterlerine göre tekliflerin değerlendirmesi yapılarak ihale sonuçlandırılır. İhaleye davet edilebilecek aday sayısının beşten az olması veya teklif veren istekli sayısının üçten az olması halinde ihale iptal edilir.

Teklif veren istekli sayısının üçten az olması nedeniyle ihalenin iptal edilmesi durumunda, ihale dokümanı gözden geçirilerek varsa hatalar ve eksiklikler giderilmek suretiyle, ön yeterliği tespit edilen bütün istekliler tekrar davet edilerek ihale sonuçlandırılabilir.

Pazarlık Usulü

MADDE 21. - Aşağıda belirtilen hallerde pazarlık usulü ile ihale yapılabilir:

- a) Açık ihale usulü veya belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihale sonucunda teklif çıkmaması.
- b) Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.
- c) Savunma ve güvenlikle ilgili özel durumların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.
- d) İhalenin, araştırma ve geliştirme sürecine ihtiyaç gösteren ve seri üretime konu olmayan nitelikte olması.
- e) İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenememesi.
- f) (Ek: 4964/ 14 md.) İdarelerin yaklaşık maliyeti elli milyar Türk Lirasına (yüzbirbin dokuzyüzseksenaltıYeni Türk Lirasına)* kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımları.

(Değişik: 4964/ 14 md.) (b), (c) ve (f) bentlerinde belirtilen hallerde ilan yapılması zorunlu değildir. Ancak, bu bentlere göre yapılacak ihalelere en az üç istekli davet edilmelidir.

İlân yapılacak hallerde, ilânda ihale konusu alanda faaliyet gösteren ve idarece yeterliği tespit edilen adaylar ile görüşme yapılacağı belirtilir. Gerek ilân yapılan gerekse ilân yapılmayan hallerde, sadece idare tarafından 10 uncu maddeye uygun olarak belirlenen ve ihale dokümanında belirtilen değerlendirme kriterlerine göre yeterliği tespit edilenler ile görüşme yapılır.

(Ek: 4964/ 14 md.) (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılacak ihalelerde istekliler, öncelikle ihale konusu işin teknik detayları ve gerçekleştirme yöntemleri gibi hususlarda fiyatı içermeyen ilk tekliflerini sunar. İdarenin ihtiyaçlarını en uygun şekilde karşılayacak yöntem ve çözümler üzerine ihale komisyonu her bir istekli ile görüşür. Teknik görüşmeler sonucunda şartların netleşmesi üzerine bu şartları karşılayabilecek isteklilerden, gözden geçirilerek şartları netleştirilmiş teknik şartnameye dayalı olarak fiyat tekliflerini de içerecek şekilde son tekliflerini vermeleri istenir.

(a), (b) ve (c) bentlerine göre yapılacak ihalelerde, verilen son teklifler üzerinde fiyat görüşmesi yapılarak ihale sonuçlandırılır.

(a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılacak ihalelerde teklif veren istekli sayısının üçten az olması halinde ihale iptal edilir.

(Ek: 4964/ 14 md.) (f) bendi kapsamında yapılan mal alımlarında, malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve bunun idarece uygun bulunması halinde, sözleşme yapılması ve kesin teminat alınması zorunlu değildir.

Doğrudan Temin

MADDE 22. - (Değişik: 4964/ 15 md.) Aşağıda belirtilen hallerde ihtiyaçların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulüne başvurulabilir.

- a) İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi.
- b) Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması.
- c) Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması.
- d) Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin on beş milyar (**otuzbin beşyüzdoksanbeş Yeni Türk Lirası**)*, diğer idarelerin beş milyar Türk Lirasını (**onbin yüzdoksanbeş Yeni Türk Lirasını**)* aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlar.
- e) İdarelerin ihtiyacına uygun taşınmaz mal alımı veya kiralınması.
- f) Özelliğinden dolayı stoklama imkanı bulunmayan ve acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, tıbbi sarf malzemeleri ile test ve tetkik sarf malzemesi alımları.
- g) Milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülen uyuşmazlıklarla ilgili davalarda, Kanun kapsamındaki idareleri temsil ve savunmak üzere Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan ya da avukatlık ortaklıklarından yapılacak hizmet alımları.
- h) (Ek: 5020 / 28 md.) 4353 sayılı Kanunun 22 nci ve 36 ncı maddeleri uyarınca Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan hizmet alımları.

Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 10 uncu maddede sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir.

Tasarım Yarışmaları

MADDE 23. - İdareler gerekli gördükleri mimarlık, peyzaj mimarlığı, mühendislik, kentsel tasarım projeleri, şehir ve bölge plânlama ve güzel sanat eserleri ile ilgili bir plân veya tasarım projesi elde edilmesine yönelik olarak, ilgili mevzuatında belirlenecek usul ve esaslara göre rekabeti sağlayacak şekilde ilân yapılmak suretiyle, jüri tarafından değerlendirme yapılmak üzere ödüllü veya ödüksüz yarışma yaptırabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

İhalenin ve Ön Yeterliğin İlânı, İhale Dokümanının Verilmesi

İhale İlânlarında Bulunması Zorunlu Hususlar

MADDE 24. - İhale dokümanında belirtilmeyen hususlara ilânlarda yer verilemez. İhale ilânlarında aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

- a) İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası.
- b) İhalenin adı, niteliği, türü, miktarı.
- c) Mal alımı ihalelerinde teslim yeri, hizmet alımı ve yapım ihalelerinde ise işin yapılacağı yer.
- d) İhale konusu işe başlama ve işi bitirme tarihi.

- e) Uygulanacak ihale usulü, ihaleye katılabilme şartları ve istenilen belgelerin neler olduğu.
- f) Yeterlik değerlendirmesinde uygulanacak kriterler.
- g) İhalenin sadece yerli isteklilere açık olup olmadığı ve yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağı.
- h) İhale dokümanının nerede görülebileceği ve hangi bedelle alınacağı.
- i) (Değişik: 4964/ 16 md.) İhalenin nerede, hangi tarih ve saatte yapılacağı.
- j) Tekliflerin ihale saatine kadar nereye verileceği.
- k) Teklif ve sözleşme türü.
- l) (Değişik: 4964/ 16 md.) Teklif edilen bedelin % 3'ünden az olmamak üzere, isteklilerce belirlenecek tutarda geçici teminat verileceği.
- m) Tekliflerin geçerlilik süresi.
- n) (Ek: 4964/ 16 md.) İhaleye konsorsiyumların teklif verip veremeyeceği.

Ön Yeterlik İlanlarında Bulunması Zorunlu Hususlar

MADDE 25. - Ön yeterlik dokümanında belirtilmeyen hususlara ilânlarda yer verilemez. Ön yeterlik ilânlarında aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

- a) İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası.
- b) İhalenin adı, niteliği, türü, miktarı.
- c) Mal alımı ihalelerinde teslim yeri, hizmet alımı ve yapım ihalelerinde ise işin yapılacağı yer.
- d) İhale konusu işin başlama ve bitirme tarihi.
- e) Ön yeterliğe katılabilme şartları ve istenilen belgelerin neler olduğu.
- f) Ön yeterlik değerlendirmesinde uygulanacak kriterler.
- g) İhalenin sadece yerli isteklilere açık olup olmadığı ve yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağı.
- h) Ön yeterlik dokümanının nerede görülebileceği ve hangi bedelle alınacağı.
- i) Ön yeterlik başvurusunun sunulacağı yer ile son başvuru tarih ve saati.
- j) (Ek: 4964/ 17 md.) İhaleye konsorsiyumların teklif verip veremeyeceği.

İlanın Uygun Olmaması

MADDE 26. - 13, 24 ve 25 inci maddelerdeki hükümlere uygun olmayan ilânlar geçersizdir. Bu durumda, ilân bu maddelere uygun bir şekilde yenilenmedikçe ihale veya ön yeterlik yapılamaz.

Ancak, 13 üncü maddede belirtilen ilânın yapılmaması veya ilân sürelerine uyulmaması halleri hariç, yapılan ilânlarda 24 ve 25 inci madde hükümlerine uygun olmayan hatalar bulunması durumunda, idarelerce ilânların yayımlanmasını takibeden on gün içinde hatalı hususlar için düzeltme ilânı yapılmak suretiyle ihale veya ön yeterlik gerçekleştirilebilir.

İhale ve Ön Yeterlik Dokümanının İçeriği ve İdari Şartnamede Yer Alması Zorunlu Hususlar

MADDE 27. - İhale dokümanında; isteklilere talimatları da içeren idari şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgiler bulunur. Ön yeterlik dokümanında ise adaylarda aranılan şartlara, ön yeterlik kriterlerine ve gerekli diğer belge ve bilgilere yer verilir.

İdari şartnamede ihale konusuna göre asgari aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

- a) İşin adı, niteliği, türü ve miktarı, hizmetlerde iş tanımı.
- b) İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası.
- c) İhale usulü, ihale tarih ve saati ile tekliflerin nereye verileceği.
- d) İsteklilere talimatlar.

- e) İsteklilerde aranılan şartlar, belgeler ve yeterlik kriterleri.
- f) İhale dokümanında açıklama isteme ve yapılma yöntemleri.
- g) Tekliflerin geçerlilik süresi.
- h) (Değişik: 4964/ 18 md.) İhaleye konsorsiyumların teklif verip veremeyeceği, ihale konusu işin tamamına veya bir kısmına teklif verilmesinin mümkün olup olmadığı, mal alımı ihalelerinde alternatif teklif verilip verilemeyeceği, verilebilecekse alternatif tekliflerin nasıl değerlendirileceği.
- i) Ulaşım, sigorta, vergi, resim ve harç giderlerinden hangisinin teklif fiyatına dâhil olacağı.
- j) Tekliflerin alınması, açılması ve değerlendirilmesinde uygulanması gereken ve bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar.
- k) İhale kararının alınmasından sözleşmenin imzalanmasına kadar uygulanması gereken ve bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar.
- l) İhalenin sadece yerli isteklilere açık olup olmadığı ve yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağı.
- m) Teklif ve sözleşme türü.
- n) Geçici ve kesin teminat oranları ile teminatlara ait şartlar.
- o) (Değişik: 4964/ 18 md.) İhale saatinden önce ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu.
- p) Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu.
- r) İhale konusu işin başlama ve bitirme tarihi, yapılma yeri, teslim şartları ve gecikme halinde alınacak cezalar.
- s) Ödeme yeri ve şartlarıyla avans verilir verilmeyeceği, verilecekse şartları ve miktarı ile sözleşme konusu işler için eğer ödenecekse fiyat farkının ne şekilde ödeneceği.
- t) (Değişik: 4964/ 18 md.) Süre uzatımı verilebilecek haller ve şartları ile sözleşme kapsamında yaptırılacak iş artışları ile iş ekilişi durumunda karşılıklı yükümlülükler.
- u) Vergi, resim ve harçlar ile sözleşme ile ilgili diğer giderlerin kimin tarafından ödeneceği.
- v) Yapım işlerinde iş ve işyerinin sigortalanması ile yapı denetimi ve sorumluluğuna ilişkin şartlar.
- y) Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar.
- z) Anlaşmazlıkların çözümü.

İhale ve Ön Yeterlik Dokümanının Verilmesi

MADDE 28. - (Değişik: 4964/ 19 md.) İhale ve ön yeterlik dokümanı idarede bedelsiz görülebilir. Ancak, ön yeterlik veya ihaleye katılmak isteyen isteklilerin bu dokümanı satın almaları zorunludur. Doküman bedeli, basım maliyetini aşmayacak ve rekabeti engellemeyecek şekilde idarelerce tespit edilir.

İhale Dokümanında Değişiklik veya Açıklama Yapılması

MADDE 29. - İlân yapıldıktan sonra ihale dokümanında değişiklik yapılmaması esastır. Değişiklik yapılması zorunlu olursa, bunu gerektiren sebep ve zorunluluklar bir tutanakla tespit edilerek önceki ilânlar geçersiz sayılır ve iş yeniden aynı şekilde ilân olunur.

Ancak, ilân yapıldıktan sonra, tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hatalar veya eksikliklerin idarece tespit edilmesi veya isteklilerce yazılı olarak bildirilmesi halinde, ihale dokümanında değişiklikler yapılabilir. Yapılan bu değişikliklere ilişkin ihale dokümanının bağlayıcı bir parçası olan zeyilname, son teklif verme gününden en az on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde ihale dokümanı alanların tamamına gönderilir. Zeyilname ile yapılan değişiklikler nedeniyle tekliflerin hazırlanabilmesi için ek süreye ihtiyaç duyulması halinde, ihale tarihi bir defaya mahsus olmak üzere en fazla yirmi gün zeyilname ile ertelenebilir. Zeyilname düzenlenmesi halinde, teklifini bu düzenlemeden önce vermiş olan isteklilere tekliflerini geri çekerek, yeniden teklif verme imkanı sağlanır.

Ayrıca, istekliler tekliflerini hazırlarken ihale dokümanında açıklanmasına ihtiyaç duyulan hususlarla ilgili olarak son teklif verme gününden yirmi gün öncesine kadar yazılı olarak açıklama talep edebilir. Bu talebin

idarece uygun görülmesi halinde yapılacak açıklama, bu tarihe kadar ihale dokümanı alan bütün isteklilere son teklif verme gününden on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde ve açıklama talebinde bulunan istekli belirtilmeksizin yazılı olarak gönderilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tekliflerin ve Başvuruların Sunulması

Tekliflerin Hazırlanması ve Sunulması

MADDE 30. - Teklif mektubu ve geçici teminat da dâhil olmak üzere ihaleye katılabilme şartı olarak istenilen bütün belgeler bir zarfa konulur. Zarfın üzerine isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi, teklifin hangi işe ait olduğu ve ihaleyi yapan idarenin açık adresi yazılır. Zarfın yapııştırılan yeri istekli tarafından imzalanır ve mühürlenir.

Teklif mektupları yazılı ve imzalı olarak sunulur. Teklif mektubunda ihale dokümanının tamamen okunup kabul edildiğinin belirtilmesi, teklif edilen bedelin rakam ve yazı ile birbirine uygun olarak açıkça yazılması, üzerinde kazıntı, silinti, düzeltme bulunmaması ve teklif mektubunun ad, soyad veya ticaret unvanı yazılmak suretiyle yetkili kişilerce imzalanmış olması zorunludur. Mal alımı ihalelerinde, ihale dokümanında alternatif teklif verilebileceğine dair hüküm bulunması halinde, alternatif tekliflerde aynı şekilde hazırlanarak sunulur.

Teklifler ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar sıra numaralı alındılar karşılığında idareye verilir. Bu saatten sonra verilen teklifler kabul edilmez ve açılmaksızın iade edilir. Teklifler iadeli taahhütlü olarak da gönderilebilir. Posta ile gönderilecek tekliflerin ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye ulaşması şarttır. Postadaki gecikme nedeniyle işleme konulmayacak olan tekliflerin alınış zamanı bir tutanakla tespit edilir.

Verilen teklifler, zeyilname düzenlenmesi hali hariç, herhangi bir sebeple geri alınamaz ve değiştirilemez.

Başvuru Belgelerinin Sunulması

MADDE 31. - Ön yeterliğe katılabilme şartı olarak istenilen bütün belgeler 30 uncu maddenin birinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen esas ve usullere uygun olarak idareye sunulur.

Tekliflerin Geçerlilik Süresi

MADDE 32. - Tekliflerin geçerlilik süresi ihale dokümanında belirtilir. İdarece ihtiyaç duyulması halinde bu süre, teklif ve sözleşme koşulları değiştirilmemek ve isteklinin kabulü kaydıyla, en fazla ihale dokümanında belirtilen teklif geçerlilik süresi kadar uzatılabilir.

Geçici Teminat

MADDE 33. - (Değişik: 4964/ 20 md.) İhalelerde, teklif edilen bedelin % 3'ünden az olmamak üzere, istekli tarafından verilecek tutarda geçici teminat alınır. İhale dokümanında belirtilmesi şartıyla, danışmanlık hizmeti ihalelerinde geçici teminat alınması zorunlu değildir.

Teminat Olarak Kabul Edilecek Değerler

MADDE 34. - Teminat olarak kabul edilecek değerler aşağıda gösterilmiştir:

- a) Tedavüldeki Türk Parası.
 - b) (Değişik: 4964/ 21 md.) Bankalar ve özel finans kurumları tarafından verilen teminat mektupları.
 - c) Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri ve bu senetler yerine düzenlenen belgeler.
- (Değişik: 4964/ 21 md.) İlgili mevzuatına göre Türkiye'de faaliyette bulunmasına izin verilen yabancı bankaların düzenleyecekleri teminat mektupları ile Türkiye dışında faaliyette bulunan banka veya benzeri

kredi kuruluşlarının kontrgarantisi üzerine Türkiye'de faaliyette bulunan bankaların veya özel finans kurumlarının düzenleyecekleri teminat mektupları da teminat olarak kabul edilir.

(c) bendinde belirtilen senetler ve bu senetler yerine düzenlenen belgelerden nominal değere faiz dahil edilerek ihraç edilenler, anaparaya tekabül eden satış değeri üzerinden teminat olarak kabul edilir.

Teminat mektupları dışındaki teminatlar ihale komisyonlarınca teslim alınmaz. Bunların saymanlık ya da muhasebe müdürlüklerine yatırılması zorunludur.

İhale üzerinde kalan istekli ile ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekliye ait teminat mektupları ihaleden sonra saymanlık ya da muhasebe müdürlüklerine teslim edilir. Diğer isteklilere ait teminatlar ise hemen iade edilir. İhale üzerinde kalan istekli ile sözleşme imzalanması halinde, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibine ait teminat sözleşme imzalandıktan hemen sonra iade edilir.

Teminatlar, teminat olarak kabul edilen diğer değerlerle değiştirilebilir.

Her ne suretle olursa olsun, idarece alınan teminatlar haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

Teminat Mektupları

MADDE 35. - (Değişik: 4964/ 22 md.) Bu Kanun kapsamında verilecek teminat mektuplarının kapsam ve şeklini tespitiye Kamu İhale Kurumu yetkilidir.

32 nci maddeye göre belirlenen tekliflerin geçerlilik süresinden en az otuz gün fazla süreli olmak kaydıyla, geçici teminat mektuplarında süre belirtilir. Teklif geçerlilik süresinin uzatılması halinde, geçici teminat mektuplarının süresi de aynı süre ile uzatılır. Kesin teminat mektuplarının süresi ihale konusu işin bitiş tarihi dikkate alınmak suretiyle idare tarafından belirlenir.

İlgili mevzuatına aykırı olarak düzenlenmiş teminat mektupları kabul edilmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tekliflerin Değerlendirilmesi

Tekliflerin Alınması ve Açılması

MADDE 36. - (Değişik: 4964/ 23 md.) Teklifler ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye verilir. İhale komisyonunca ihale dokümanında belirtilen saatte kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla tespit edilerek, hazır bulunanlara duyurulur ve hemen ihaleye başlanır. İhale komisyonu teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler. 30 uncu maddenin birinci fıkrasına uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmaz. Zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılır.

İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmayan istekliler tutanakla tespit edilir. İstekliler ile teklif fiyatları açıklanır. Bu işlemlere ilişkin hazırlanan tutanak ihale komisyonunca imzalanır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılır.

Tekliflerin Değerlendirilmesi

MADDE 37. - İhale komisyonunun talebi üzerine idare tekliflerin incelenmesi, karşılaştırılması ve değerlendirilmesinde yararlanmak üzere net olmayan hususlarla ilgili isteklilerden yazılı olarak tekliflerini açıklamalarını isteyebilir. Ancak bu açıklama, hiçbir şekilde teklif fiyatında değişiklik yapılması veya ihale dokümanında yer alan şartlara uygun olmayan tekliflerin uygun hale getirilmesi amacıyla istenilmez ve yapılmaz.

Tekliflerin değerlendirilmesinde, öncelikle belgeleri eksik olduğu veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmadığı 36 ncı maddeye göre ilk oturumda tespit edilen isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılmasına karar verilir. Ancak, teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmaması kaydıyla, belgelerin eksik olması veya belgelerde önemsiz bilgi eksikliği bulunması halinde, idarece

belirlenen sürede isteklilerden bu eksik belge veya bilgilerin tamamlanması yazılı olarak istenir. Belirlenen sürede eksik belge veya bilgileri tamamlamayan istekliler değerlendirme dışı bırakılır. Bu ilk değerlendirme ve işlemler sonucunda belgeleri eksiksiz ve teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olan isteklilerin tekliflerinin ayrıntılı değerlendirilmesine geçilir. Bu aşamada, isteklilerin ihale konusu işi yapabilme kapasitelerini belirleyen yeterli kriterlerine ve tekliflerin ihale dokümanında belirtilen şartlara uygun olup olmadığı incelenir. Uygun olmadığı belirlenen isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılır.

En son aşamada, isteklilerin teklif mektubu eki cetvellerinde aritmetik hata bulunup bulunmadığı kontrol edilir. Teklif edilen fiyatları gösteren teklif mektubu eki cetvelde çarpım ve toplamlarda aritmetik hata bulunması halinde, isteklilerce teklif edilen birim fiyatlar esas alınmak kaydıyla, aritmetik hatalar ihale komisyonu tarafından re'sen düzeltilir. Yapılan bu düzeltme sonucu bulunan teklif isteklinin esas teklifi olarak kabul edilir ve bu durum hemen istekliye yazı ile bildirilir. İstekli düzeltilmiş teklifi kabul edip etmediğini tebliğ tarihini izleyen beş gün içinde yazılı olarak bildirmek zorundadır. İsteklinin düzeltilmiş teklifi kabul etmediğini süresinde bildirmesi veya bu süre içinde herhangi bir cevap vermemesi halinde, teklifi değerlendirme dışı bırakılır ve geçici teminatı gelir kaydedilir.

Aşırı Düşük Teklifler

MADDE 38. - İhale komisyonu verilen teklifleri 37 nci maddeye göre değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

İhale komisyonu;

- a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,
- b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,
- c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,

Husularında belgelendirilmek suretiyle yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.

Bütün Tekliflerin Reddedilmesi ve İhalenin İptali

MADDE 39. - (Değişik: 4964/ 24 md.) İhale komisyonu kararı üzerine idare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etmekte serbesttir. İhalenin iptal edilmesi halinde bu durum bütün isteklilere derhal bildirilir. İdare bütün tekliflerin reddedilmesi nedeniyle herhangi bir yükümlülük altına girmez. Ancak, idare isteklilerin talepte bulunması halinde, ihalenin iptal edilme gerekçelerini talep eden isteklilere bildirir.

İhalenin Karara Bağlanması ve Onaylanması

MADDE 40. - 37 ve 38 inci maddelere göre yapılan değerlendirme sonucunda ihale, ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren isteklinin üzerinde bırakılır.

Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin sadece en düşük fiyat esasına göre belirlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda; işletme ve bakım maliyeti, maliyet etkinliği, verimlilik, kalite ve teknik değer gibi fiyat dışındaki unsurlar dikkate alınarak ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenir. Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirleneceği ihalelerde, ihale dokümanında bu unsurların parasal değerler olarak ifade edilmesi zorunludur. Parasal değerler olarak ifade edilmesi mümkün olmayan unsurlar için ihale dokümanında nispi ağırlıklar belirlenir.

Bu Kanunun 63 üncü maddesine göre ihale dokümanında yerli istekliler lehine fiyat avantajı sağlanacağı belirtilen ihalelerde, bu fiyat avantajı da uygulanmak suretiyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenerek ihale sonuçlandırılır.

En düşük fiyatın ekonomik açıdan en avantajlı teklif olarak değerlendirildiği ihalelerde, birden fazla istekli tarafından aynı fiyatın teklif edildiği ve bunların da ekonomik açıdan en avantajlı teklif olduğu anlaşıldığı

takdirde, ikinci fıkrada belirtilen fiyat dışındaki unsurlar dikkate alınmak suretiyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenerek ihale sonuçlandırılır.

İhale komisyonu gerekçeli kararını belirleyerek, ihale yetkilisinin onayına sunar. Kararlarda isteklilerin adları veya ticaret unvanları, teklif edilen bedeller, ihalenin tarihi ve hangi istekli üzerine hangi gerekçelerle yapıldığı, ihale yapılmamış ise nedenleri belirtilir.

(Değişik: 4964/ 25 md.) İhale yetkilisi, karar tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde ihale kararını onaylar veya gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal eder.

İhale; kararın onaylanması halinde geçerli, iptal edilmesi halinde ise hükümsüz sayılır.

İhale kararları ihale yetkilisince onaylanmadan önce idareler, ihale üzerinde kalan isteklinin 58 inci maddeye göre yasaklı olup olmadığını anılan maddeye göre teyit ettirerek buna ilişkin belgeyi ihale kararına eklemek zorundadır.

Kesinleşen İhale Kararlarının Bildirilmesi

MADDE 41. - (Değişik: 4964/ 26 md.) İhale sonucu, ihale kararlarının ihale yetkilisi tarafından onaylandığı günü izleyen en geç üç gün içinde, ihale üzerinde bırakılan dahil ihaleye teklif veren bütün isteklilere imza karşılığı tebliğ edilir veya iadeli taahhütlü mektup ile tebligat adresine postalanmak suretiyle bildirilir. Mektubun postaya verilmesini takip eden yedinci gün kararın isteklilere tebliğ tarihi sayılır.

İhaleye katılan isteklilerden teklifi değerlendirmeye alınmayan veya uygun görülmeyenlerin tebliğ tarihini izleyen beş gün içinde yazılı talepte bulunmaları halinde, idare talep tarihini izleyen beş gün içinde yazı ile gerekçelerini bildirmek zorundadır.

İhale kararlarının ihale yetkilisi tarafından iptal edilmesi durumunda da isteklilere aynı şekilde bildirim yapılır.

Sözleşmeye Davet

MADDE 42. - (Değişik: 4964/ 27 md.) 41 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sürelerin bitimini veya Maliye Bakanlığının vizesi gereken hallerde bu vizenin yapıldığının bildirilmesini izleyen günden itibaren üç gün içinde ihale üzerinde kalan istekliye, tebliğ tarihini izleyen on gün içinde kesin teminatı vermek suretiyle sözleşmeyi imzalaması hususu imza karşılığı tebliğ edilir veya iadeli taahhütlü mektup ile tebligat adresine postalanmak suretiyle bildirilir. Mektubun postaya verilmesini takip eden yedinci gün kararın istekliye tebliğ tarihi sayılır. Yabancı istekliler için bu süreye oniki gün ilave edilir.

43 üncü madde hükmü gereğince sözleşmeden önce kesin teminat alınmayan danışmanlık hizmet ihalelerinde sözleşmeye davet ise, kesin teminat istenilmeksizin birinci fıkra hükümlerine göre yapılır.

Kesin Teminat

MADDE 43. - Taahhüdün sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşmenin yapılmasından önce ihale üzerinde kalan istekliden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle % 6 oranında kesin teminat alınır.

Ancak, danışmanlık hizmet ihalelerinde ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, kesin teminat sözleşme yapılmadan önce alınmayabilir. Bu durumda, düzenlenecek her hakedişten % 6 oranında yapılacak kesintiler teminat olarak alınabilir.

Sözleşme Yapılmasında İsteklinin Görev ve Sorumluluğu

MADDE 44. - İhale üzerinde kalan istekli 42 ve 43 üncü maddelere göre kesin teminatı vererek sözleşmeyi imzalamak zorundadır. Sözleşme imzalandıktan hemen sonra geçici teminat iade edilir.

Bu zorunluluklara uyulmadığı takdirde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihale üzerinde kalan isteklinin geçici teminatı gelir kaydedilir. Bu durumda idare, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif fiyatının ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, bu teklif sahibi istekli ile de Kanunda

belirtilen esas ve usullere göre sözleşme imzalayabilir. Ancak ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekli ile sözleşme imzalanabilmesi için, 42 nci maddede belirtilen on günlük sürenin bitimini izleyen üç gün içinde ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekliye 42 nci maddede belirtilen şekilde tebligat yapılır.

Ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibinin de sözleşmeyi imzalamaması durumunda ise, bu teklif sahibinin de geçici teminatı gelir kaydedilerek ihale iptal edilir.

Sözleşme Yapılmasında İdarenin Görev ve Sorumluluğu

MADDE 45. - İdare, 42 ve 44 üncü maddede yazılı süre içinde sözleşme yapılması hususunda kendisine düşen görevleri yapmakla yükümlüdür. İdarenin bu yükümlülüğü yerine getirmemesi halinde, istekli sürenin bitmesini izleyen günden itibaren en geç beş gün içinde, on gün süreli bir noter ihbarnamesi ile bildirmek şartıyla, taahhüdünden vazgeçebilir. Bu takdirde geçici teminat geri verilir ve istekli teminat vermek için yaptığı belgelendirilmiş giderleri istemeye hak kazanır. Bu zarar, sebep olanlara tazmin ettirilir ve ayrıca haklarında 60 ıncı madde hükümleri uygulanır.

İhalenin Sözleşmeye Bağlanması

MADDE 46. - (Değişik: 4964/ 28 md.) Yapılan bütün ihaleler bir sözleşmeye bağlanır. Sözleşmeler idarece hazırlanır ve ihale yetkilisi ile yüklenici tarafından imzalanır. Yüklenicinin ortak girişim olması halinde, sözleşmeler ortak girişimin bütün ortakları tarafından imzalanır. İhale dokümanında aksi belirtilmedikçe sözleşmelerin notere tescili ve onaylatılması zorunlu değildir.

İhale dokümanında belirtilen şartlara aykırı sözleşme düzenlenemez.

İhale Sonucunun İlanı

MADDE 47. - (Değişik: 4964/ 29 md.) Sözleşme bedeli, mal veya hizmet alımı ihalelerinde bir trilyon Türk Lirasını (ikimilyon otuzdokuzbin sekizyüzirmiiki Yeni Türk Lirası)*, yapım ihalelerinde ise iki trilyon Türk Lirasını (dörtmilyon yetmişdokuzbin altıyüzkırkaltı Yeni Türk Lirası)* aşan ihalelere ilişkin ihale sonuçları, sözleşmenin Sayıştay Başkanlığınca tescilinin idareye tebliğ edildiği, bu tescilin gerekli olmadığı durumlarda ise sözleşmenin taraflarca imzalandığı tarihi izleyen en geç onbeş gün içinde Resmi Gazetede yayımlanmak suretiyle ilan edilir.

İdareler ihale konusu için önem ve özelliğine göre ihale sonuçlarını, yurt içinde ve yurt dışında çıkan başka gazeteler veya yayın araçları, bilgi işlem ağı veya elektronik haberleşme (internet) yolu ile de ayrıca ilan edebilirler.

İlanlarda aşağıda belirtilen hususlara yer verilir:

- a) İhaleyi yapan idare.
- b) İhale tarihi.
- c) İhale usulü.
- d) İhale konusu işin adı, niteliği, türü, miktarı ve yeri.
- e) İhaleye katılan istekli sayısı.
- f) Üzerine ihale yapılan isteklinin adı veya ticaret unvanı.
- g) Sözleşme bedeli.
- h) Sözleşme bedelinin hangi kaynaktan karşılanacağı ve kaynağın miktarı.
- ı) İşin başlama ve bitiş tarihi.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Danışmanlık Hizmet İhaleleri ile İlgili Özel Hükümler

Danışmanlık Hizmetleri

MADDE 48. - (Değişik: 4964/ 30 md.) ÇED raporu hazırlanması, plân, yazılım geliştirme, tasarım, teknik şartname hazırlanması, denetim gibi teknik, malî, hukuki veya benzeri alanlarda niteliği itibarıyla kapsamlı ve karmaşık olduğu, özel uzmanlık ve deneyim gerektirdiği idarece tespit edilen hizmetler, danışmanlık hizmet sunucularından alınabilir.

Danışmanlık hizmet ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yapılır. Ancak, aday ve istekli seçimi ile değerlendirilmesinde bu bölümde belirtilen özel hükümler uygulanır. Danışmanlık hizmetleri, bu bölümde yer alan hükümlere uygun olarak sadece belli istekliler arasında ihale usulü ile ihale edilir.

Ön Yeterlik ve İsteklilerin Belirlenmesi

MADDE 49. - Ön yeterlik ilânları 13 üncü maddede belirlenen süre ve esaslar dahilinde yapılır.

Bu Kanun hükümlerine göre yapılan ön yeterlik ilânında, adayların genel uygunluklarını, malî kapasitelerini ve teknik yeteneklerini değerlendirmek üzere belirlenen ön yeterlik kriterlerine ilişkin bilgiler yer alır. Ayrıca bu ilânda, kısa listeye alınmak ve teklif vermek üzere davet edilecek adayların sayısı veya sayı aralığı belirtilir.

Ön yeterlik ilânı sonucunda başvuru sunan adayların, ön yeterlik dokümanı ve ilânında belirtilen ön yeterlik kriterlerine göre değerlendirilmesi sonucunda, yeterlikleri tespit edilenler arasından en az üç en fazla on adayın yer alacağı kısa liste oluşturulur.

İhaleye Davet

MADDE 50. - (Değişik: 4964/ 31 md.) 49 uncu maddeye göre oluşturulan listede yer alan adaylara, teknik ve malî tekliflerini hazırlayabilmeleri için en az 13 üncü maddedeki süreler verilerek, ihale dokümanı ile birlikte ihaleye davet mektubu gönderilir. Ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterli bulunmayanlar ile kısa listede yer verilmeyen adaylara yazılı olarak bildirim yapılır. İhaleye davet edilebilecek aday sayısının üçten az olması halinde davet mektubu gönderilmez ve ihale yapılmaz.

İstekliler tekliflerini hazırlarken ihale dokümanında açıklanmasına ihtiyaç duyulan hususlarla ilgili olarak son teklif verme gününden yirmi gün öncesine kadar yazılı olarak açıklama talep edebilir. İdarece açıklama yapılması halinde yapılan açıklama, kısa listede yer alan bütün isteklilere son teklif verme gününden en az on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde yazılı olarak gönderilir.

Davet mektubu gönderildikten sonra, tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hatalar veya eksikliklerin idarece tespit edilmesi veya isteklilerce yazılı olarak bildirilmesi halinde, ihale dokümanında değişiklikler yapılabilir. Yapılan bu değişikliklere ilişkin ihale dokümanının bağlayıcı bir parçası olan zeyilname kısa listede yer alan bütün isteklilere, son teklif verme gününden en az on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde gönderilir. Zeyilname ile yapılan değişiklikler nedeniyle tekliflerin hazırlanabilmesi için ek süreye ihtiyaç duyulması halinde, ihale tarihi bir defaya mahsus olmak üzere en fazla yirmi gün ertelenebilir. Zeyilname düzenlenmesi halinde, teklifini bu düzenlemeden önce vermiş olan isteklilere tekliflerini geri çekerek, yeniden teklif verme imkanı sağlanır.

Tekliflerin Hazırlanması ve Verilmesi

MADDE 51. - İhale konusu danışmanlık hizmeti için teklif edilen bedelin yer aldığı teklif mektubu ile geçici teminat isteklinin malî teklifini oluşturur. Bu teklif, üzerine malî teklif olduğu yazılmak suretiyle bir zarfa konulur. Teklif mektuplarının 30 uncu maddede belirtilen şartlara uygun olması zorunludur.

Teknik değerlendirme için istenilen diğer bütün belgeler isteklinin teknik teklifini oluşturur. Bu teklif, üzerine teknik teklif olduğu yazılmak suretiyle ayrı bir zarfa konulur.

Her iki zarfın üzerine de isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi ve teklifin hangi işe ait olduğu yazılır. Zarfların yapıştırılan yerleri istekli tarafından imzalanır ve mühürlenir.

Malî ve teknik teklife ait zarflar birlikte ayrı bir zarf veya paket içerisine konularak, üzerine isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi, teklifin hangi işe ait olduğu ve ihaleyi yapan idarenin açık adresi yazılmak suretiyle sunulur.

Tekliflerin Değerlendirilmesi ve İhalenin Yapılması

MADDE 52. - İhale komisyonunca ihalenin yapılacağı saatte kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla tespit edilerek, hazır bulunanlara duyurulur ve hemen ihaleye başlanır. İhale komisyonu teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler. 30 uncu maddenin birinci fıkrasına uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmaz. Teknik tekliflere ait zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılarak, istenilen belgelerin tam olarak verilmiş olup olmadığı kontrol edilir ve durum bir tutanakla tespit olunur. Malî teklifleri içeren zarflar ise bir tutanağa bağlanarak açılmaksızın ihale komisyonunca toplu halde paketlenir, mühürlenip imzalanarak muhafaza altına alınır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmmez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılır.

Verilen teklifler, zeyilname düzenlenmesi hali hariç herhangi bir sebeple geri alınamaz ve değiştirilemez.

Danışmanlık hizmet ihalelerinde tekliflerin değerlendirilmesi, teknik ve malî değerlendirme olmak üzere iki aşamada yapılır. İlk aşamada teknik teklif, ikinci aşamada ise malî teklif değerlendirilir ve her iki aşama için ayrı puanlama yapılır. Teknik ve malî puan için belirlenen ağırlık katsayıları dikkate alınarak yapılan hesaplama sonucunda toplam puan tespit edilir. Teknik ve malî puan ağırlık katsayıları, teknik puan ağırlığı daha yüksek olmak üzere hizmetin niteliği ve özgünlüğüne göre farklı oranlarda belirlenebilir.

Bu ihalelerde teknik değerlendirme kriterleri, 10 uncu maddede belirtilen kriterlere uygun olarak belirlenir. İhale dokümanı ve davet mektubunda belirtilen bu kriterlerin belirlenmesinde; benzer nitelik ve ölçekteki sözleşmeleri yerine getirme deneyimi, iş için önerilen yöntem, organizasyon yapısı, yönetici kadrosu ile işi yürütecek teknik personelinin eğitimi ve mesleki nitelikleri esas alınır.

Tekliflerin değerlendirilmesinde, öncelikle isteklilerin teknik değerlendirmeye esas bütün belgelerinin ihale dokümanında istenilen şartlara uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği incelenir. Belgeleri eksik olan veya istenilen şartlara uygun olmadığı tespit edilen isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılır. Ancak, teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmaması kaydıyla, belgelerin eksik olması veya belgelerde önemsiz bilgi eksikliği bulunması halinde, idarece belirlenen sürede isteklilerden bu eksik belge veya bilgilerin tamamlanması yazılı olarak istenir. Belirlenen sürede eksik belge veya bilgileri tamamlamayan istekliler değerlendirme dışı bırakılır.

İhale komisyonu ihale dokümanında ve davet mektubunda belirtilen teknik değerlendirme kriterleri ve puanlara göre teknik değerlendirme yaparak isteklilerin teknik puanlarını belirler. İhale dokümanında belirlenen asgari teknik puanın altında puan alan isteklilere ait teklifler değerlendirme dışı bırakılır.

Belgeleri eksik olan veya istenilen şartlara uygun olmadığı tespit edilen veya asgari teknik puanın altında puan alan isteklilere, değerlendirme dışı bırakıldığı ve malî tekliflerinin açılmadan malî tekliflerin açılacağı tarih ve saatte kendilerine veya vekillerine elden iade edileceği yazılı olarak bildirilir. Aynı tarihte, asgari teknik puan ve üzerinde puan alan isteklilere de malî tekliflerin açılacağı tarih ve saat yazılı olarak bildirilir.

İhale komisyonunca bildirilen tarih ve saatte öncelikle teknik değerlendirme sonuçları ile teknik puanlar hazır bulunanlar önünde açıklanır. İhale komisyonunca toplu halde muhafaza altına alınmış olan ve malî teklifleri içeren paket açılır. Teklifleri değerlendirme dışı bırakılan isteklilerin malî teklif zarfları açılmaksızın kendilerine veya vekillerine elden iade edilerek, bu istekliler ihale salonundan çıkarılır. Bu işlemlerden sonra, asgari teknik puan ve üzerinde puan alan isteklilerin malî teklif zarfları açılır ve teklif fiyatları okunarak bir tutanakla tespit edilir. İade edilemeyen malî tekliflere ait zarflar ihalenin sonuçlandırılmasından hemen sonra posta ile gönderilir.

Malî teklif içerisinde teklif mektubu ile geçici teminatı bulunmayan veya usulüne uygun olmayan istekliler değerlendirme dışı bırakılarak tutanakla tespit edilir. Teklif mektubu ile geçici teminatı uygun olan isteklilere ait malî puanlar belirlenir.

Bu isteklilere ait teknik ve malî puanlar ihale dokümanında belirlenen ağırlık katsayılarıyla çarpılarak toplam puanlar tespit edilir. Toplam puanı en yüksek olan istekli iş tanımı, sözleşme şartları, personel ve malî teklif ile ilgili görüşme yapmak üzere davet edilir. Ancak bu görüşme, ihale dokümanında yer alan şartları önemli ölçüde değiştirecek nitelikte olmamalıdır. Görüşme sonucunda şartların netleştirilerek anlaşmaya varılması halinde, bu istekliye ihale yapılır.

İhale komisyonu tarafından alınan karar ihale yetkilisinin onayına sunulur.

Yapılan görüşmede anlaşma sağlandığı halde ihale üzerinde kalan isteklinin sözleşme imzalama yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde, idarece geçici teminatı gelir kaydedilir. Bu durumda, teklif fiyatının ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, ikinci en yüksek toplam puana sahip istekli ile de görüşme yapmak suretiyle sözleşme imzalanır. İkinci isteklinin sözleşme imzalama yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde, idarece geçici teminatı gelir kaydedilir.

Gerek ön yeterlik sonucunda gerekse teknik veya malî değerlendirme sonucunda üçten az aday veya isteklinin kalması halinde ihale yapılmaz.

ÜÇÜNCÜ KISIM Kamu İhale Kurumu, Şikâyetlerin İncelenmesi ve Anlaşmazlıkların Çözümü

BİRİNCİ BÖLÜM Kamu İhale Kurumu

Kamu İhale Kurumu

MADDE 53. - a) Bu Kanunla verilen görevleri yapmak üzere kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve malî özerkliğe sahip Kamu İhale Kurumu kurulmuştur. Kamu İhale Kurumu, bu Kanunda belirtilen esas, usul ve işlemlerin doğru olarak uygulanması konusunda görevli ve yetkilidir.

Kurumun ilişkili olduğu Bakanlık Maliye Bakanlığıdır. Kurumun merkezi Ankara'dadır.

Kurum görevini yerine getirirken bağımsızdır. Hiçbir organ, makam, merci ve kişi Kurumun kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez.

Kamu İhale Kurumu; Kamu İhale Kurulu, Başkanlık ve hizmet birimlerinden oluşur.

b) Bu Kanuna göre yapılacak ihaleler ile ilgili olarak Kurumun görev ve yetkileri aşağıda sayılmıştır:

1) İhalenin başlangıcından sözleşmenin imzalanmasına kadar olan süre içerisinde idarece yapılan işlemlerde bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olmadığına ilişkin şikâyetleri inceleyerek sonuçlandırmak.

2) Bu Kanuna ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa ilişkin bütün mevzuatı, standart ihale dokümanlarını ve tip sözleşmeleri hazırlamak, geliştirmek ve uygulamayı yönlendirmek.

3) İhale mevzuatı ile ilgili eğitim vermek, ulusal ve uluslararası koordinasyonu sağlamak.

4) Yapılan ihaleler ve sözleşmelerle ilgili Kurum tarafından belirlenen şekilde bilgi toplamak, adet, tutar ve diğer konular itibarıyla istatistikler oluşturmak ve yayımlamak.

5) Haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilenlerin sicillerini tutmak.

6) Araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunmak.

7) İhale ilânları ile ilgili esas ve usulleri düzenlemek, basılı veya elektronik ortamda Kamu İhale Bülteni yayımlamak.

8) Yerli isteklilerin, yabancı ülkelerde açılan ihalelere katılmalarına engel olduğunun tespit edilmesi halinde, bu uygulamanın yapıldığı ülkenin isteklilerinin de, bu Kanun kapsamında yapılan ihalelere katılmalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin alınmasını ve gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlamak üzere Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmak.

9) Kurumun yıllık bütçesi ile kesin hesabını ve yıllık çalışma raporlarını hazırlamak, Kurum bütçesinin uygulanmasını, gelirlerin toplanmasını ve giderlerin yapılmasını sağlamak.

Kurum gerekli gördüğü takdirde, bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık bulunduğu ilişkin iddiaları da inceler ve sonuçlandırır.

Kurum, görevlerinin yerine getirilmesinde resmi ve özel bütün kurum, kuruluş ve kişilerden belge, bilgi ve görüş isteyebilir. Belge, bilgi ve görüşlerin istenilen süre içinde verilmesi zorunludur.

Kurum, Kurul kararıyla bu Kanunun ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun uygulanmasına ilişkin standart ihale dokümanı, tip sözleşme, yönetmelik ve tebliğler çıkarmaya yetkilidir. Kurul ve Kurum yetkilerini,

düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar alarak kullanır. Standart ihale dokümanları, tip sözleşmeler, yönetmelik ve tebliğler Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulur.

c) Kurumun karar organı biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere on üyeden oluşan Kamu İhale Kuruludur. Kamu İhale Kurulu üyeleri; Maliye Bakanlığınca önerilecek iki kişi, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca önerilecek üç kişi, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlık ile Danıştay ve Sayıştay Başkanlıklarınca önerilecek birer kişi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu tarafından kamu alımları ile ilgili meslek gruplarından önerilecek birer kişi olmak üzere Bakanlar Kurulunca atanır. Bakanlar Kurulu, atanan üyelerden birini Başkan olarak görevlendirir. Kurul Başkanı, Kurumun da başkanıdır. Üyelerden biri Kurul tarafından ikinci başkan olarak seçilir.

Üyelerin en az dört yıllık öğrenim veren hukuk, iktisat, siyasal bilgiler, işletme, iktisadi ve idari bilimler, mimarlık ve mühendislik fakülteleri ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurtdışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olmaları gerekir. Kurul üyeliğine önerilecek kişilerin; kamu kurum ve kuruluşlarında en az oniki yıl hizmetinin bulunması (konunun uzmanı olması dışında, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu tarafından önerilecek adayların kuruluşta çalışma şartı aranmaz), kamu ihale mevzuatı ile ilgili yargılama, inceleme, denetleme, uygulama veya danışma konularında fiilen en az dört yıl çalışarak ulusal veya uluslararası ihale mevzuatı açısından kanıtlanmış niteliğe ve deneyime sahip olmaları, geçmişte ve halen bir siyasi parti ile aday gösterilme dahil üyelik ve görev alma ilişkilerinin bulunmaması gerekir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu tarafından önerilecek adayların 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşıması zorunludur.

(Değişik: 4761/ 15 md.) Kurul üyelerinin görev süresi beş yıldır. Bir üye bir defadan fazla seçilemez. Kurul üyelerinin görev süresi dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak üyeler, ciddi bir hastalık veya sakatlık nedeniyle iş görememeleri veya atamaya ilişkin şartları kaybetmeleri halinde atandıkları usule göre süresi dolmadan görevden alınır. Üyeler görevi kötüye kullanmaktan veya yüz kızartıcı bir suçtan mahkûm olmaları halinde ise Başbakan onayıyla görevden alınır. Görevden alma nedeniyle veya süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşalan Kurul üyeliklerine bir ay içerisinde yukarıda belirtilen esaslara göre yeniden atama yapılır. Bu durumlarda atanan üye, yerine atandığı üyenin görev süresini tamamlar.

Kurumun genel yönetim ve temsili ile Kurulca alınan kararların yürütülmesi başkana aittir. Başkanın izin, hastalık, yurt içi veya yurt dışı görevlendirme ve görevden alınma hallerinde ikinci başkan başkana vekalet eder.

d) Kurul üyeleri, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda üyeliklerinin devamı süresince görevlerini tarafsız ve dürüst olarak yerine getireceklerine, bu Kanun hükümlerine ve ilgili mevzuata aykırı hareket etmeyeceklerine ve ettirmeyeceklerine dair yemin ederler. Yemin için yapılan başvuru Yargıtay'ca acele işlerden sayılır. Kurul üyeleri yemin etmedikçe göreve başlayamazlar.

e) Kurul üyeleri özel bir kanuna dayanmadıkça resmi veya özel hiç bir görev alamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, ücret karşılığı konferans veya ders veremez, her türlü ticari amaçlı ortaklıklarda hissedar veya yönetici olamazlar. Kurul üyeleri, göreve başlamadan önce sahip oldukları Hazine Müsteşarlığı tarafından çıkarılan borçlanmaya ilişkin menkul kıymetler dışındaki, piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilere veya bunların iştiraklerine ait her türlü hisselerini ya da menkul kıymetlerini üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımlar ve evlatlıkları dışındakilere, görev sürelerinin başlamasını izleyen otuz gün içinde satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmak zorundadır. Bu hükme uygun hareket etmeyen üyeler üyelikten çekilmiş sayılır.

Kurul üyeleri ile Kurum personeli görevlerini yerine getirmeleri sırasında ilgililere ve üçüncü kişilere ait edindikleri gizli kalması gereken bilgi ve belgeleri, bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar, kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder. Kurul üyeleri ve Kurum personeli, görevleri nedeniyle işledikleri ve kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından Devlet memuru sayılırlar ve bunlar hakkında 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Soruşturma izni, Kurul Başkan ve üyeleri için ilişkili Bakan, Kurum personeli için ise Kurum Başkanı tarafından verilir.

f) Kurul üyeleri göreve başlama ve görevden ayrılma tarihlerini izleyen bir ay içinde ve görevleri devam ettiği sürece her yıl genel mal beyanında bulunmak zorundadır.

g) Kurul, başkanın veya başkanın bulunmadığı durumda ikinci başkanın çağrısı üzerine üye tam sayısı ile toplanır ve çoğunlukla karar alır. Oyların eşit olması halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunlukta kabul edilir. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamaz. Kurul üyeleri oy ve kararlarından sorumludur. İzin, rapor, görevlendirme veya boşalan üyeliğe henüz atama yapılmaması hallerinde en az yedi üye ile toplanılabilir.

Kurul üyeleri, kendilerini ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıklarını ilgilendiren kararlarla ilgili toplantı ve oylamaya katılamaz.

Bu maddede belirtilen haller dışında bir nedenle bir takvim yılında beş toplantıya katılmayan üyeler üyelikten çekilmiş sayılır.

h) Başkana görevlerinde yardımcı olmak üzere Kurul kararıyla üç başkan yardımcısı atanabilir. Başkan yardımcılarını, Kurul üyeliğine atanacaklarda aranan niteliklere sahip olanlar arasından veya en az dört yıllık öğrenim veren hukuk, iktisat, siyasal bilgiler, işletme, iktisadi ve idari bilimler, mimarlık ve mühendislik fakülteleri ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olduktan sonra aralıksız olarak en az on yıldan beri Kurumda meslek personeli olarak çalışmakta bulunanlar arasından atanır.

Kurumun hizmet birimleri, kurumun görev ve yetkilerinin gerektirdiği sayıda daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış ana hizmet birimleri, danışma birimleri ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşur.

Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, kamu ihale uzman ve uzman yardımcılarının oluşan meslek personeli ve diğer personel eliyle yürütülür. Bunlar, sözleşmeli olarak istihdam edilir.

(Değişik: 4761/ 15 md.) Kamu ihale uzman yardımcılığına atanacakların; yönetmelikte belirlenen yabancı dillerden en az birini iyi derecede bilmeleri, en az dört yıllık eğitim veren hukuk, iktisat, siyasal bilgiler, işletme, iktisadi ve idari bilimler, mimarlık ve mühendislik fakülteleri ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olmaları, yönetmelikte belirtilen özel yarışma sınavında başarılı olmaları ve sınavın yapıldığı yılın Ocak ayının ilk gününde otuz yaşını doldurmamış olmaları gerekir. Bu şekilde kamu ihale uzman yardımcılığına atanarlardan, en az üç yıl fiilen çalışan, her yıl olumlu sicil alan ve katılmış olduğu eğitim faaliyetleri ile görevdeki performansı gibi yönetmelikle belirlenen esas ve kriterler dahilinde kamu ihale uzmanlığı görevini başarılı bir şekilde yürütebileceği anlaşılanlar kamu ihale uzmanlığı yeterlik sınavına girmeye hak kazanır. Yeterlik sınavında başarılı olanlar kamu ihale uzmanı olarak atanırlar, kamu ihale uzmanlığı yeterlik sınavına girmeye hak kazanamayanlar ile bu sınavda başarılı olamayanların Kurumda durumlarına uygun başka bir göreve atamaları yapılır. Kamu ihale uzmanlarının mesleğe giriş ve yeterlik sınavlarına, görev, yetki ve sorumluluklarına, çalışma esas ve usullerine ilişkin hususlar Kurul kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

Kurumun hizmet birimleri ile bunların görev ve sorumlulukları, personelin atanma ve çalışma usul ve esasları ile çalıştırılacak sözleşmeli personelin unvanı, sayısı, nitelikleri Kurulun önerisi ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kurum personeli, bu Kanunda öngörülen hükümler saklı kalmak kaydıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbidir.

i) Kurul başkan ve üyelerinin aylık ücretleri Maliye Bakanının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Kurum personelinin ücretleri ile diğer malî ve sosyal hakları, Kurulun önerisi ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenecek miktar, usul ve esaslar çerçevesinde Kurul tarafından belirlenir.

Kurul üyeliklerine atananlar ile Kurum personeli 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tâbidir. Emeklilik açısından Kurul Başkanına Bakanlık Müsteşarı, Kurul üyelerine Bakanlık Müsteşar Yardımcısı, Kurum Başkan Yardımcılarına Bakanlık Genel Müdürü, Kurum Daire Başkanlarına Bakanlık Genel Müdür Yardımcısı için tespit edilen ek gösterge, makam ve temsil tazminatları ile diğer malî hükümler uygulanır. Bu görevlerde geçirilen süreler makam tazminatı ve yüksek hakimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır.

Kurul Başkan ve üyeliklerine atananlardan atama yapılmadan önce kanunla kurulmuş diğer sosyal güvenlik kurumlarına bağlı olanların istekleri halinde bu kurumlara bağlılıkları devam eder ve bunlar hakkında yukarıdaki hükümler uygulanmaz.

(Değişik: 4761/ 15 md.) Kurul Başkan ve üyeliklerine atananların Kurulda görev yaptıkları sürede eski görevleriyle olan ilişkileri kesilir. Ancak kamu görevlisi iken üyeliğe atananlar, memuriyete giriş şartlarını kaybetme dışındaki herhangi bir nedenle görevlerinin sona ermesi, görevden ayrılma isteğinde bulunması veya görev sürelerinin dolması durumunda otuz gün içinde eski kurumlarına başvurmaları halinde ilgili bakan veya atamaya yetkili diğer makamlar tarafından mükteseplerine uygun bir kadroya atanırlar. Belirtilen atama yapılırken Kurul Başkan ve üyelerinin Kurumda geçirdikleri süreler makam veya hâkim sınıfından olup da yüksek hâkimlik tazminatını almaya başladıktan sonra atananlar için yüksek hâkimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş olarak değerlendirilir. Kurumda görev alanlar görevden ayrılma isteğinde bulunmaları halinde, durumları daha önce tâbi oldukları Kanun hükümlerine göre hizmetlerinde değerlendirilmek suretiyle mükteseplerine uygun bir kadroya, yetkili makamlarca atanır. Bu hükümler akademik unvanların kazanılmasına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla üniversitelerden gelen personel hakkında da uygulanır.

(Ek: 4761/ 15 md.) Kurumun görev alanı ile ilgili konularda genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idareler ve kamu iktisadi teşebbüslerinde çalışanlar kurumlarının, hâkimler ve savcılar ise kendilerinin muvafakatı ile Kurumda görevlendirilebilir. Bu personel, kurumlarından maaşsız izinli sayılır ve aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî ve sosyal hak ve yardımları Kurumla ilgili arasında imzalanacak sözleşmede belirlenir. İzinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgili özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır, terfileri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. Üniversite öğretim elemanları uzmanlıklarına uyan işler için, 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 38 inci maddesine göre Kurumda görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilecek personel sayısı toplam kadro sayısının % 10'unu aşamaz.

j) Kurumun gelirleri aşağıda belirtilmiştir:

1) (Değişik: 4964/ 32 md.) Bu Kanun kapsamında yapılan ihalelere ilişkin düzenlenecek sözleşmelerden, bedeli yüz milyar Türk Lirasını **(ikiyüzüçbin dokuzyüz yetmişsekiz Yeni Türk Lirası)*** aşanlar için yükleniciden tahsil edilecek sözleşme bedelinin onbinde beşi (İdareler ve noterler bu tutarın yüklenici tarafından Kurum hesaplarına yatırıldığını sözleşmelerin imzalanması aşamasında aramak zorundadır.)

2) Şikâyetle bulunan isteklilerden alınacak yüzelli milyon Türk Lirası. **(üçyüzbir Yeni Türk Lirası) ***

3) Eğitim, kurs, seminer ve toplantı faaliyetlerinden elde edilecek gelirler.

4) Her türlü basılı evrak, form, doküman ve yayınlardan elde edilecek gelirler.

5) Gerekliğinde genel bütçeden yapılacak yardımlar.

6) Diğer gelirler.

Kuruma ait gelirler T.C. Merkez Bankası veya Türk bankalarından birisi nezdinde açılacak bir hesapta toplanır.

Kurumun mal ve varlıkları Devlet malı sayılır, haczedilemez, rehnedilemez. Kurumun tahsil edilemeyen gelirleri 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre mal sandıklarınca tahsil edilerek bir ay içerisinde Kurum hesaplarına aktarılır.

k) Kurumun giderleri, Kurul kararıyla yürürlüğe giren yıllık bütçeye göre yapılır. Kurumun bütçe yılı takvim yılıdır. Bütçe, bütçe yılının başlamasından önceki otuz gün içinde hazırlanır. Kurumun bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin yıllık malî raporu ve bütçe kesin hesabı Bakanlar Kurulu Kararı ile ibra edilir.

Kurumun yıllık hesapları ile gelir ve harcamalarına ilişkin iş ve işlemleri, Sayıştay denetimine tâbidir.

İKİNCİ BÖLÜM

İnceleme Talebinde Bulunulması ve Şikâyetlerin İncelenmesi

İnceleme Talebinde Bulunulması

MADDE 54. - İdareler ve ihale komisyonları, ihalelerin bu Kanunda belirtilen esas ve usullere uygun olarak yapılması hususunda yapım müteahhidi, tedarikçi veya hizmet sunucusuna karşı da sorumludur. Bu sorumlulukların ihlali sonucu bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden yapım müteahhidi, tedarikçi veya hizmet sunucusu aşağıda belirtilen aşamaları takip ederek yazılı şikâyet suretiyle inceleme talebinde bulunabilir.

İdare Tarafından İnceleme

MADDE 55. - İhalelere ilişkin olarak yapım müteahhidi, tedarikçi veya hizmet sunucusu tarafından öncelikle idareye şikâyetle bulunulur.

Bu şikâyetler;

- a) Sözleşme imzalanmamışsa,
 - b) Yapım müteahhidi, tedarikçi veya hizmet sunucusunun şikâyetle yol açan durumların farkına vardığı veya farkına varmış olması gerektiği tarihi izleyen onbeş gün içinde yapılmışsa,
- İdarece dikkate alınır.

(Üçüncü ve dördüncü fıkralar Mülga: 4964/ 33 md.)

(Değişik: 4964/ 33 md.) İdare, şikâyetin verilmesini izleyen otuz gün içinde gerekçeli bir karar alır. Bu kararda, şikâyet tamamen veya kısmen haklı bulunmuşsa alınması gereken düzeltici önlemler de belirtilir. Alınan karar, bütün aday veya isteklilere karar tarihini izleyen yedi gün içinde bildirilir.

(Değişik: 4964/ 33 md.) Belirtilen süre içinde bir karar alınmaması veya süresinde alınan kararın uygun bulunmaması durumunda aday veya istekli, karar verme süresinin bitimini veya karar tarihini izleyen onbeş gün içinde Kuruma itirazın şikâyet başvurusunda bulunabilir.

(Değişik: 4964/ 33 md.) Şikâyet sunulduktan sonra, ihale yetkilisince ivedilik ve kamu yararı bulunması nedeniyle ihale işlemlerine devam edilmesi gerektiği onaylanmadıkça idare sözleşme imzalayamaz. İhale işlemlerine devam edilmesi konusunda gerekçeli olarak alınan bu onay, sözleşme imzalanmadan en az yedi gün önce şikâyetle bulunan aday veya istekliye tebliğ edilmiş olmasını sağlamak üzere gerekli süre dikkate alınarak bildirilir. İdarece usulüne uygun bildirim yapılmadan sözleşme imzalanmışsa, ihale kararı ve sözleşme hükümsüz sayılır.

(Değişik: 4964/ 33 md.) İhale işlemlerine devam edilerek sözleşme imzalanabileceğinin bildirilmesi durumunda ise, şikâyetle bulunan aday veya istekli, kendisine bildirim yapıldığı tarihi izleyen üç gün içinde Kuruma itirazın şikâyet başvurusunda bulunabilir.

Kamu İhale Kurulu Tarafından İnceleme

MADDE 56. - (Değişik: 4964/ 34 md.) İhalelere ilişkin olarak yapım müteahhidi, tedarikçi ya da hizmet sunucusu tarafından, Kurumun nihai kararları üzerine yargıya başvurma hakkının saklı olduğu da belirtilmek suretiyle bu Kanun hükümlerine uygun olmadığı iddia edilen ve düzeltilmesi istenilen durumların bildirilmesi kaydıyla, yukarıda belirtilen hallerde ve sürede Kuruma sözleşme imzalanmadan önce itirazın şikâyet başvurusunda bulunulabilir.

(Değişik: 4964/ 34 md.) Kurul, Kuruma gelen itirazın şikâyet başvurularıyla ilgili olarak gerekçesini belirtmek suretiyle aşağıdaki işlemlerden birine karar verir:

- a) İdare tarafından düzeltme yapılması yoluyla giderilebilecek ve ihale sürecinin kesintiye uğratılmasına gerek bulunmayacak durumlarda, düzeltici işlemi belirler.
- b) İhale sürecinin devam etmesine engel oluşturacak ve düzeltici işlemle giderilemeyecek bu Kanuna ve ilgili mevzuatına aykırı bir durumun tespit edilmesi halinde, ihale işlemlerini iptal eder.
- c) (Değişik: 4964/ 34 md.) İtirazın şikâyet başvurusunun uygun bulunmadığını belirler.

(Değişik: 4964/ 34 md.) İtirazın şikâyet başvurusunun açıkça bu Kanuna ve ilgili mevzuatına aykırı olması veya ihale sürecinin devam etmesi ile yapım müteahhidi, tedarikçi, hizmet sunucusu, kamu, idare veya diğer isteklilerin telafisi güç ya da imkansız zararlarının doğma olasılığının bulunması durumlarında, kesin karar verilinceye kadar ihale sürecini durdurur.

(Değişik: 4964/ 34 md.) İhale yetkilisince ivedilik ve kamu yararı bulunması nedeniyle ihale işlemlerine devam edilmesi kararı üzerine yapılan itirazın şikâyet başvuruları, gerekli görülmesi halinde ihale süreci durdurularak öncelikle incelenir.

(Değişik: 4964/ 34 md.) Sözleşme imzalandıktan sonra yapılan itirazın şikâyet başvuruları Kurul tarafından değerlendirmeye alınmaz. Usulüne uygun olarak yapılan itirazın şikâyet başvurularının Kurul tarafından sözleşme imzalanıncaya kadar incelenerek sonuçlandırılması zorunludur.

(Ek: 4761/ 16 md.) (Değişik: 4964/ 34 md.) İtirazın şikâyet, dava açılması öncesinde kullanılması zorunlu bir başvuru yoludur. Kurum, yapılan itirazın şikâyet başvuruları üzerine, idarece ihale işlemlerine devam edilmesi kararı alınan hallerde beş gün, diğer hallerde ise onbeş gün içinde ihale sürecinin devamına ilişkin karar alır. Kurum, nihai kararını başvuruyu izleyen kırkbeş gün içinde verir.

Kurul tarafından verilen bütün kararlar, taraflara karar tarihini izleyen beş gün içinde tebliğ edilir. Ayrıca, bu kararlar Resmî Gazetede Kurum tarafından yayımlattırılır.

Yargısal İnceleme

MADDE 57. - Şikâyetler ile ilgili Kurum tarafından verilen nihai kararlar Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinde dava konusu edilebilir ve bu davalar öncelikle görülür.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Yasaklar ve Ceza Sorumluluğu

İhalelere Katılmaktan Yasaklama

MADDE 58. - (Değişik: 4964/ 35 md.) 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar, üzerine ihale yapıldığı halde mücbir sebep halleri dışında usulüne göre sözleşme yapmayanlar, hakkında ise altı aydan az olmamak üzere bir yıla kadar, 2 nci ve 3 üncü maddeler ile istisna edilenler dahil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilir. Katılma yasakları, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunulan bakanlık, herhangi bir bakanlığın ilgili veya bağlı kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilileri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise İçişleri Bakanlığı tarafından verilir.

Haklarında yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması halinde şirket ortaklarının tamamı hakkında, sermaye şirketi olması halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında birinci fıkra hükmüne göre yasaklama kararı verilir. Haklarında yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre; ayrıca bir şahıs şirketinde ortak olmaları halinde bu şahıs şirketi hakkında da, sermaye şirketinde ortak olmaları halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da aynı şekilde yasaklama kararı verilir.

İhale sırasında veya sonrasında bu fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler, idarelerce o ihaleye iştirak ettirilmeyecekleri gibi yasaklama kararının yürürlüğe girdiği tarihe kadar aynı idare tarafından yapılacak sonraki ihalelere de iştirak ettirilmezler.

(Değişik: 4964/ 35 md.) Yasaklama kararları, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırkbeş gün içinde verilir. Verilen bu karar Resmi Gazetede yayımlanmak üzere en geç onbeş gün içinde gönderilir ve yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Bu kararlar Kamu İhale Kurumunca izlenerek, kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı olanlara ilişkin siciller tutulur.

İhaleyi yapan idareler, ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaştıkları takdirde, gereğinin yapılması için bu durumu ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

İsteklilerin Ceza Sorumluluğu

MADDE 59. - Taahhüt tamamlandıktan ve kabul işlemi yapıldıktan sonra tespit edilmiş olsa dahi, 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlardan Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında Türk Ceza Kanunu hükümlerine

göre ceza kovuşturması yapılmak üzere yetkili Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur. Hükmolunacak cezanın yanısıra, idarece 58 inci maddeye göre verilen yasaklama kararının bitiş tarihini izleyen günden itibaren uygulanmak şartıyla bir yıldan az olmamak üzere üç yıla kadar bu Kanun kapsamında yer alan bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan mahkeme kararıyla 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlarla birlikte yasaklanırlar.

Bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerden dolayı haklarında birinci fıkra gereğince ceza kovuşturması yapılarak kamu davası açılmasına karar verilenler ve 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlar yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılamaz. Haklarında kamu davası açılmasına karar verilenler, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna bildirilir.

Bu Kanunda belirtilen yasak fiil veya davranışları nedeniyle haklarında mükerrer ceza hükmolunanlar ile bu kişilerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu sermaye şirketleri veya bu kişilerin ortağı olduğu şahıs şirketleri, mahkeme kararı ile sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanır.

Bu madde hükümlerine göre; mahkeme kararı ile yasaklananlar ve ceza hükmolunanlar, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna, meslek sicillerine işlenmek üzere de ilgili meslek odalarına bildirilir.

Sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlara ilişkin mahkeme kararları, Kamu İhale Kurumunca, bildiri izleyen onbeş gün içinde Resmî Gazetede yayımlanmak suretiyle duyurulur.

Görevlilerin Ceza Sorumluluğu

MADDE 60. - (Değişik: 4964/ 36 md.) İhale yetkilisi ile ihale komisyonlarının başkan ve üyeleri ile ihale işlemlerinden sözleşme yapılmasına kadar ihale sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin; 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulunduklarının, görevlerini kanuni gereklere uygun veya tarafsızlıkla yapmadıklarının, taraflardan birinin zararına yol açacak ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulunduklarının tespiti halinde, haklarında ilgili mevzuatları gereğince disiplin cezası uygulanır. Ayrıca, fiil veya davranışlarının özelliğine göre haklarında ceza kovuşturması da yapılır ve hükmolunacak ceza ile birlikte tarafların uğradıkları zarar ve ziyan genel hükümlere göre kendilerine tazmin ettirilir. Bu Kanuna aykırı fiil veya davranışlardan dolayı hüküm giyen idare görevlileri, bu Kanun kapsamına giren işlerde görevlendirilemezler.

Bu Kanun kapsamına giren işlerden dolayı yargı organlarınca herhangi bir ceza verilmiş olanlar, bu Kanun kapsamına giren bütün kamu kurum ve kuruluşlarınca bu Kanunun ve ilgili diğer mevzuatın uygulanması ile görevli ve yetkili kadrolara atanamaz ve görev alamazlar.

(Değişik: 4964/ 36 md.) 5 inci maddede belirtilen ilkelere ve 62 nci maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır.

Bilgi ve Belgeleri Açıklama Yasağı

MADDE 61. - (Değişik: 4964/ 37 md.) Bu Kanunun uygulanmasında görevliler ile danışmanlık hizmeti sunanlar; ihale süreci ile ilgili bütün işlemlere, isteklilerin iş ve işlemleri ile tekliflerin teknik ve mali yönlerine ilişkin olarak gizli kalması gereken bilgi ve belgelerle işin yaklaşık maliyetini ifşa edemezler, kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamazlar. Aksine hareket edenler hakkında ilgisine göre 58 ve 60 ıncı maddelerde belirtilen müeyyideler uygulanır.

BEŞİNCİ KISIM

Çeşitli Hükümler

İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar

MADDE 62. - Bu Kanun kapsamındaki idarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işleri için ihaleye çıkılmadan önce aşağıda belirtilen hususlara uyulması zorunludur:

a) Yatırım projelerinin plânlanan sürede tamamlanarak ekonomiye kazandırılabilmesi amacıyla, birden fazla yılı kapsayan işlerde ihaleye çıkılabilmesi için, işin süresine uygun olarak yıllar itibariyle ödeneğin bütçelerinde bulunmasını sağlamak üzere programlamanın yapılmış olması zorunludur. İlk yıl için öngörülen ödenek proje maliyetinin % 10'undan az olamaz ve başlangıçta daha sonraki yıllar için programlanmış olan ödenek dilimleri sonraki yıllarda azaltılamaz.

b) (Ek: 4964/ 38 md.) Öngörülen ödeneklerin kullanılmasına imkan verecek süre dikkate alınarak, idarelerce ihalelerin zamanında yapılması, birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliği olan işlerde (doğal afetler nedeniyle yapılması gerekenler hariç) ise yılın ilk dokuz ayında ihalenin sonuçlandırılması esastır. Ancak ertesi mali yılda gerçekleştirilecek süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için bir önceki mali yıl sona ermeden ihaleye çıkılabilir.

c) (Değişik: 4761/ 17 md.) (Ek: 4964/ 38 md.) (Değişik: 5625/ 5 md.) Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz. İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunludur. Ancak, doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Bu işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımlar için anahtar teslimi götürü bedel, uygulama projesi yapılamayan kısımlarda ise her bir kalem iş için birim fiyat teklif almak suretiyle ihale yapılabilir. Arsa temini, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı, baraj ve büyük sulama, içmesuyu isale hattı, enerji nakil hattı, trafo, trafo merkezleri, şalt tesisleri, kaptajlar, su depoları, karayolu, liman ve havaalanı, demiryolu, petrol ve doğalgaz boru hattı projelerinde aranmaz.

d) (Değişik: 4964/ 38 md.) İdarelerce bütçesinin programlanmasında, ihalede ise isteklilerce verilen tekliflerin karşılaştırılmasında kullanılmak üzere tespit edilen yaklaşık maliyet isteklilere duyurulmaz.

e) (Değişik: 4964/ 38 md.) İdarelerce kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması halinde, ihale yetkilisinin onayı alınmak kaydıyla bu Kanunda belirtilen hizmetler için ihaleye çıkılabilir.

f) İhale dokümanı hazırlanmadan ilân yapılamaz. İlân sürelerinin hesaplanmasında ilânın yayımlandığı gün dikkate alınır, ihale günü veya son başvuru günü dikkate alınmaz. 13 üncü maddede belirtilen ilân sürelerine uyulmak üzere, ilân yapılmasına kadar geçecek süre de gözönüne alınarak ilân yapılacak yerlere yeterli süre öncesinde ilân metinlerinin gönderilmesi zorunludur.

g) İhale için tespit olunan tarih tatil gününe rastlamışsa ihale, tekrar ilâna gerek kalmaksızın tatili takip eden ilk iş gününde aynı yer ve saatte yapılır ve bu saate kadar verilen teklifler kabul edilir. İhale saati çalışma saati dikkate alınarak tespit edilir. İlândan sonra çalışma saati değişse de ihale ilân edilen saatte yapılır.

h) Yapım işlerinde denetim ve yönetim görevlerinde bulunmayan mühendis veya mimarların, yapım ihalelerine girebilmeleri için mezuniyetinden sonra geçen her yıl için altmış milyar Türk Lirası (yüzyirmüikibin üçyüzseksen yedi Yeni Türk Lirası)* olarak hesaplanmak üzere dikkate alınır ve bu Kanunun 10 uncu maddesi kapsamındaki mesleki ve teknik yeterlilik şartı ilgilinin işe başladığı yıl için aranmaz.

ı) (Ek: 4964/ 38 md.) Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.

Yerli İstekliler ile İlgili Düzenlemeler

MADDE 63. - Yaklaşık maliyeti eşik değerlerin altında kalan ihalelere sadece yerli isteklilerin katılması, yaklaşık maliyeti eşik değerlerin üzerindeki ihalelerde; hizmet alımları ve yapım işlerinde bütün yerli istekliler lehine, mal alımlarında ise Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile diğer ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Kurum tarafından yerli malı olarak belirlenen malları teklif eden yerli istekliler lehine, %

15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması hususlarında idarelerce ihale dokümanına hükümler konulabilir. Ancak, yabancı istekliler ile ortak girişim yapmak suretiyle ihalelere katılan yerli istekliler bu hükümden yararlanamaz.

Sürelerin Hesabı

MADDE 64. - Bu Kanunda yazılı sürelerin hesaplanmasında hüküm bulunmayan hallerde Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır.

Tebliğat

MADDE 65. - Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde yapılacak tebliğler hakkında Tebliğat Kanunu hükümleri uygulanır.

Değişiklik Yapılması

MADDE 66. - Bu Kanun hükümlerine ilişkin değişiklikler, ancak bu Kanuna hüküm eklenmek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenir.

Eşik Değerler ve Parasal Limitlerin Güncellenmesi

MADDE 67. - Bu Kanunda belirtilen eşik değerler ve parasal limitler bir önceki yılın Toptan Eşya Fiyat Endeksi esas alınarak Kamu İhale Kurumu tarafından güncellenir ve her yıl 1 Şubat tarihinden geçerli olmak üzere aynı tarihe kadar Resmî Gazetede ilân edilir. Ancak güncellemede bir milyon Türk Lirasının altındaki tutarlar dikkate alınmaz. Bu Kanunda belirtilen eşik değerler ve parasal limitler, olağanüstü hallerde, belirtilen tarihin dışında da Kurumun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile güncellenebilir.

ALTINCI KISIM Son Hükümler

Uygulanmayacak Hükümler

MADDE 68. - a) Bu Kanun kapsamında yer alan işlerin ihalelerinde 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.

b) Diğer kanunların 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunundan muafiyet tanıyan hükümleri ile bu Kanuna uymayan hükümleri uygulanmaz.

c) (Ek: 4964/ 39 md.) 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu kapsamındaki toplu konut projelerinde, 5 inci maddenin beşinci ve altıncı fıkraları, 62 nci maddenin (a) ve (b) bentleri ile (c) bendindeki kamulaştırma, mülkiyet, arsa temini, imar işlemleri ve uygulama projesine ilişkin şartlar aranmaksızın ihaleye çıkılabilir. Ancak, ÇED raporu zorunluluğu bulunan hallerde sözleşme imzalanmadan önce bu raporun alınması zorunludur.

EK MADDE 1. - (Ek: 4964/ 41 md.) Bu Kanunun 13 ve 47 nci maddelerinde geçen Resmî Gazetede yayım zorunluluğuna ilişkin hükümlerden, Kanunun 53'üncü maddesinde öngörülen Kamu İhale Bülteninde yayım zorunluluğu anlaşılmaz.

Çerçeve sözleşme kapsamında mal ve hizmet alımı

EK MADDE 2. - (Ek: 5680/ 2 md.) Sağlık hizmeti sunan idareler bu Kanunda öngörülen temel ihale usûllerini uygulamak kaydıyla sürekli biçimde ihtiyaç duydukları mal veya hizmet alımlarına ilişkin çerçeve sözleşmeler yapabilir ve bu çerçeve sözleşmelere istinaden alım ihaleleri düzenleyebilir. Çerçeve sözleşmenin yapılmasına ilişkin ihalelerde ödenek şartı aranmaz. Çerçeve sözleşme kapsamında temin edilecek mal veya hizmet alımları 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine göre Kamu İhale Bülteninde ilan edilir. İlanda çerçeve sözleşme kapsamında karşılanması planlanan tahmini

ihtiyaç miktarları da gösterilir. Çerçeve sözleşme kapsamında alınacak mal ve hizmetlerden yaklaşık maliyeti eşik değerlerin altında kalan ihaleler ayrıca işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde en az bir defa yayımlanmak suretiyle ilan edilerek duyurulur.

Çerçeve sözleşmeye taraf olan tedarikçi veya hizmet sunucuları tarafından sunulan teklifler 40 ıncı madde hükümlerine göre değerlendirilerek istekliler, ekonomik açıdan en avantajlı tekliften başlanmak suretiyle sıralanır ve istekli sayısı yirmibeşi geçmemek üzere şartları taşıyan isteklilerin tamamı listeye alınır. Listeye alınan istekli sayısı üçten az olamaz. Teminat alınmasına ilişkin hükümler hariç olmak üzere, ihalelerin sözleşmeye bağlanması hakkında bu Kanunda yer alan hükümler çerçevesinde, süresi yirmidört ayı geçmemek üzere listeye alınan isteklilerle çerçeve sözleşme imzalanır ve sonuçlar Kamu İhale Bülteninde ilan edilir.

Yapılan çerçeve sözleşme kapsamında mal veya hizmet alımına ihale yetkilisince onay verilmesi üzerine, listede yer alan istekliler imza karşılığı veya posta yoluyla ya da tebligatı daha sonra yapılmak kaydıyla teleks, faks veya elektronik posta ile teklif vermeye davet edilir. Davet yazısına, alım konusu mal veya hizmetin miktarı ile teslim ve ifa şartlarını gösteren bir şartname eklenir.

İsteklilere tekliflerini hazırlayabilmeleri için en az üç iş günü süre tanınmak suretiyle çerçeve sözleşmeye esas olan teklif bedellerini geçmemek üzere tekliflerini vermeleri istenir. Yazılı olarak verilecek tekliflerin içeriğinin gizliliği ihale saatine kadar korunur ve ihale dokümanında belirtilen hükümlere göre teklifler değerlendirilerek ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenir ve ihale bu teklif sahibinin üzerinde bırakılır. İhalelerin sözleşmeye bağlanmasına ilişkin bu Kanunda yer alan hükümler çerçevesinde kısa sözleşme imzalanır.

İstekliler yeterliklerinin devam ettiğini oniki ayda bir belgelendirir. Yeterliği devam etmeyenler ile teklif vermeye davet edildiği halde iki kez teklif vermeyenlerin çerçeve sözleşmeleri feshedilir.

Çerçeve sözleşmeye taraf olanların sayısının üçün altına inmesi halinde, mevcut çerçeve sözleşmenin sona erdiği taraflara bildirilir.

Çerçeve sözleşme yapılmış olması, idareye alım yapma yükümlülüğü getirmez. İdare, çerçeve sözleşme kapsamındaki mal veya hizmet alımlarına ilişkin ihtiyaçlarını bu Kanunda yer alan diğer usûlleri kullanmak suretiyle de temin edebilir. Çerçeve sözleşme kapsamında yapılacak alımlara ilişkin usûl ve esasları tespitte Kurum yetkilidir.

Standart İhale Dokümanları ve Yönetmelikler

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun uygulanmasına yönelik olarak çıkarılacak standart ihale dokümanları ve yönetmelikler, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Kamu İhale Kurumu tarafından Kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar hazırlanır ve Resmî Gazetede yayımlanır.

Bunların yürürlüğe konulmasına kadar idareler, mevcut esaslar ve yönetmelik hükümlerini uygulamaya devam eder.

Başlanmış Olan İhaleler

GEÇİCİ MADDE 2. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ihale edileceği yazılı olarak duyurulmuş veya ilân edilmiş olan işler ilgili olduğu kanun ve usullere göre sonuçlandırılır.

Güncelleme

GEÇİCİ MADDE 3. - Bu Kanunda yer alan eşik değerler ve parasal limitler, Kanunun Resmî Gazetede yayımlandığı tarih ile yürürlüğe girdiği tarih arasında geçen süre için Kurum tarafından 67 nci maddede belirtilen şekilde güncellenir.

İstisnalara İlişkin Esas ve Usuller

GEÇİCİ MADDE 4. - a) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (b) bendine ilişkin esas ve usuller ilgili kurumlar tarafından,

b) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendine ilişkin esas ve usuller, Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü üzerine, Dışişleri, Millî Savunma, Maliye ve Bayındırlık ve İskân Bakanlıkları tarafından,

c) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (f) bendi gereğince yapılacak mal ve hizmet alımlarına ilişkin esas ve usuller, Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü üzerine, ilgili kurumlar tarafından,

İlgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmak suretiyle Kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar hazırlanarak, Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulur.

(Değişik: 4761/ 18 md.) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (e) bendi gereğince yapılacak alımlarda uygulanacak esas ve usuller Kurum tarafından, Devlet Malzeme Ofisinden yapılacak alımlara ilişkin esas ve usuller ise gerekli görülmesi halinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenebilir.

(Ek: 4761/ 18 md.) (Değişik: 4964/ 40 md.) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendi kapsamındaki mal ve hizmetler, ilgili kuruluşların talebi üzerine Kurum tarafından belirlenir. (Ek: 5436/ 13 md.) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendinde yer alan parasal limit, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının Türkiye karasuları ile uluslararası sular dahilinde petrol ve doğalgaz arama, sondaj, üretim ve taşıma faaliyetleri ile ilgili olarak yapılacak her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde uygulanmaz.

(Ek: 4964/ 40 md.) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (h) bendine ilişkin esas ve usuller, Sağlık Bakanlığı ve Kurumun görüşleri alınarak Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

(Ek: 4964/ 40 md.) Enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler, özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar bu Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendi hükmüne, bu bent kapsamında yer almayan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde ise Kanunun diğer hükümlerine tabi olurlar.

(Ek: 5226/ 24 md.) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (i) bendine ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu ve Bakanlık tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

(Ek: 5312/ 26 md.) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (j) bendine ilişkin esas ve usuller, Maliye Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu ve Denizcilik Müsteşarlığının görüşleri alınarak Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

(Ek: 5726/ 24 md.) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (l) bendine ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığı ve Kamu İhale Kurumunun görüşleri alınarak Adalet ve İçişleri bakanlıklarınca müştereken çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kamu İhale Kurumunun Kurulması

GEÇİCİ MADDE 5. - Bu Kanunun 53 üncü maddesinde belirtilen Kamu İhale Kurulu, Kanunun Resmî Gazetede yayımlandığı tarihi takip eden otuz gün içinde atanır. Kamu İhale Kurulu üyeliğine yapılacak ilk atamalarda, Maliye Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığının önereceği adaylar arasından seçilecek üyelerden Bakanlar Kurulunca belirlenecek birer üye yedi yıl süreyle görev yapar.

Kurul, Kanunda yer alan görevleri yerine getirmek üzere atandığı tarihi izleyen altmış gün içinde Kurum teşkilatını oluşturarak bu tarihe kadar Kurumun faaliyete geçmesini sağlar.

Kurumun bu Kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar yapacağı ihalelerle ilgili esas ve usuller Kurulun önerisi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Bu Kanunun 53 üncü maddesinde belirtilen yönetmelikler ile üçüncü fıkrada belirtilen yönetmelik Kurumun faaliyete geçeceği tarihe kadar çıkarılır.

Kurumun her türlü giderleri, gelirleri ile karşılanacak aşamaya gelinceye kadar, genel bütçeden sağlanacak yardımlardan finanse edilir.

GEÇİCİ MADDE 6. - (Ek: 4761/ 19 md.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde;

a) Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personelden, 53 üncü maddenin (h) fıkrasında sayılan yüksek öğretim kurumlarını bitirerek mesleğe özel yarışma sınavı ile girilen ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda atanmış olanlar ile hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar,

b) Kurumun görev alanı ile ilgili dallardan olmak kaydıyla en az lisans üstü eğitimi tamamlamış üniversite öğretim elemanları,

c) Mühendislik veya mimarlık fakültelerinde lisans eğitimi yapmış olanlardan en az beş yıl, lisans eğitimini müteakip yine bu dallardan herhangi birinde lisans üstü eğitim yapmış olanlardan ise en az üç yıl süre ile kamu kurum ve kuruluşlarında kendi görev alanıyla ilgili konularda çalışmış olanlar,

Kırk yaşından gün almamış olmaları, (a) ve (c) bentlerinde sayılanların kamu ihale mevzuatı ile ilgili yargılama, inceleme, denetleme, uygulama veya danışma konularında çalışmış olmaları koşuluyla kurumlarının muvafakatı alınmak suretiyle, Kurulca kamu ihale uzmanı olarak atanabilirler. 31.12.2003 tarihine kadar Kurumun kamu ihale uzman ve uzman yardımcısı dışındaki kadrolarına, genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar ile bağımsız bütçeli kuruluşlarda çalışan personel kendilerinin isteği ve kurumlarının muvafakatı ile atanabilirler.

GEÇİCİ MADDE 7. - (Ek: 5255/ 15 md.) 2005 yılında İzmir Kentinde yapılacak Dünya Üniversitelerarası Spor Oyunları ile ilgili olarak İcra Kurulunca ve bu Kurulun talebi üzerine diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç, bu Kanun hükümlerinden müstesnadır.

Yürürlük

MADDE 69. - (Değişik: 4761/ 21 md.) Bu Kanunun 53 üncü maddesi ile geçici 1, geçici 5 ve geçici 6 ncı maddeleri yayımı tarihinde, diğer maddeleri 1.1.2003 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 70. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4761 Sayılı Kanunun, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa İşlenemeyen Maddesi

MADDE 20. - Özel kanunlarla kamu tüzel kişiliğini ve idarî ve malî özerkliği haiz olarak kurulmuş veya 31.12.2006 tarihine kadar kurulacak kurul, üst kurul, kurum ve kuruluşların Başkan ve üyelerinin aylık ücretleri ile malî ve sosyal hak ve yardımları, bu kurul, üst kurul, kurum ve kuruluşların fonksiyonları, ücret adaleti ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 1 inci maddesi uygulaması dikkate alınarak Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. Bakanlar Kurulu gerektiğinde ücret adaletini sağlamak amacıyla kamu görevlilerine ödenmekte olan temsil ve görev tazminatı tavan gösterge rakamlarını üç katına kadar artırmaya ve artırılan miktar içerisinde kadro ve görev unvanı itibarıyla düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

Yukarıdaki fıkradaki düzenleme yapıncaya kadar, Kamu İhale Kurulu Başkanına, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanına aylık olarak ödenen net ücret ve diğer ödemeler toplamı kadar, Kamu İhale Kurulu üyelerine ise Kurul Başkanına yapılan toplam ödemelerin yüzde doksanyedisi oranında aylık net ödeme yapılır.

4964 sayılı Kanunun, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa İşlenemeyen Maddeleri

GEÇİCİ MADDE 1.- 4734 ve 4735 sayılı Kanunlarda bu Kanunla yapılan değişikliklerden dolayı yeniden düzenlenmesi gereken standart ihale dokümanı, tip sözleşme ve yönetmelikler, bu Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren altmış gün içinde Kurum tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulur. 4734 sayılı Kanundaki parasal limitlerde bu Kanunla yapılan değişiklikleri ve yeni eklenen parasal limitler, 22.1.2002 tarihinde geçerli kabul edilerek 1.1.2003 tarihine göre 4734 sayılı Kanunun 67 nci maddesindeki esaslar dahilinde kurum tarafından güncellenir. Bu düzenlemelerin yürürlüğe konulmasına kadar, idareler, mevcut usul, esas ve yönetmelik hükümlerini uygulamaya devam ederler. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü ve geçici 4 üncü maddelerinde bu Kanunla yapılan değişikliklerden dolayı hazırlanması ve yürürlüğe konulması gereken esas ve usuller, bu Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren otuz gün içinde hazırlanır ve yürürlüğe konulur. Bu düzenlemelerin yayımlanmasına kadar idareler, 4734 sayılı Kanunun bu Kanunla değiştirilmeden önce yürürlükte bulunan 3 üncü ve geçici 4 üncü maddeleri gereği hazırlanan ve yürürlüğe konulan esas ve usulleri uygulamaya devam ederler. 4734 sayılı Kanunun 3

üncü maddesinin (g) bendindeki istisna hükmünden yararlanan kuruluşların sözleşme altında yüklenici oldukları yapım işi alımları da on yıl süreyle aynı bentte öngörülen istisna hükümlerine tabidir.

MADDE 50. - Bu Kanunun 41 inci maddesi 1.1.2004 tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 51. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

* **Kamu İhale Kurumu'nun 2008/1 sayılı Tebliği ile 22.01.2008 tarih ve 26764 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup 01.02.2008 – 31.01.2009 dönemini kapsamaktadır.**

<http://www.kik.gov.tr/mevzuat23062004/kanun/4734.htm> - [ftnref2#](#) [ftnref2](#)

* **Kamu İhale Kurumu'nun 2008/1 sayılı Tebliği ile 22.01.2008 tarih ve 26764 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup 01.02.2008 – 31.01.2009 dönemini kapsamaktadır.**

* **Kamu İhale Kurumu'nun 2008/1 sayılı Tebliği ile 22.01.2008 tarih ve 26764 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup 01.02.2008 – 31.01.2009 dönemini kapsamaktadır.**

* **Kamu İhale Kurumu'nun 2008/1 sayılı Tebliği ile 22.01.2008 tarih ve 26764 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup 01.02.2008 – 31.01.2009 dönemini kapsamaktadır.**

<http://www.kik.gov.tr/mevzuat23062004/kanun/4734.htm> - [ftnref2#](#) [ftnref2](#)“, genel ve katma bütçeli kuruluşlarda maliye memurunun, diğerlerinde ise” ibaresi **5436** sayılı Kanunun 13. maddesi ile değiştirilmiştir.

* **Kamu İhale Kurumu'nun 2008/1 sayılı Tebliği ile 22.01.2008 tarih ve 26764 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup 01.02.2008 – 31.01.2009 dönemini kapsamaktadır.**

* **Kamu İhale Kurumu'nun 2008/1 sayılı Tebliği ile 22.01.2008 tarih ve 26764 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup 01.02.2008 – 31.01.2009 dönemini kapsamaktadır.**

* **Kamu İhale Kurumu'nun 2008/1 sayılı Tebliği ile 22.01.2008 tarih ve 26764 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup 01.02.2008 – 31.01.2009 dönemini kapsamaktadır.**

* **Kamu İhale Kurumu'nun 2008/1 sayılı Tebliği ile 22.01.2008 tarih ve 26764 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup 01.02.2008 – 31.01.2009 dönemini kapsamaktadır.**

<http://www.kik.gov.tr/mevzuat23062004/kanun/4734.htm> - [ftnref7#](#) [ftnref7](#)Kenar başlığındaki “Banka” ibaresi **4964** sayılı Kanunun 22. maddesi ile çıkarılmıştır.

EK 4: YAPI İŞLERİ İHALE VE SÖZLEŞME YÖNETMELİĞİ (VOB)

A Bölümü

Yapım işleri ihalelerin genel hükümleri Temel maddeler

Madde 1 Yapım işleri

Yapım işleri, yapımın inşası, onarımı, değiştirilmesi ya da yıkımı gibi her türden işlerdir.

Madde 2 İhalenin temel ilkeleri

1. Yapım işleri uzman, etken ve güvenilir yüklenicilere makul fiyatlarla ihale edilir. Rekabet esas olmalı. Örneğin anlaşma gibi sağlıksız yan etkiler önlenmeli.
2. Yapım işleri ihalelerinde tüm yüklenicilere eşit muamele sağlanacaktır.
3. İhalelerin inşaat faaliyetini yıl boyunca sürdürecektir şekilde yapılması hedeflenmelidir.

Madde 3 İhale türleri

1. (1) Açık ihalede, yapım işleri gereken usule göre, ihale ilanı ile tüm işletmeleri teklif vermeye davet etmek üzere, ihale edilir.
- (2) Sınırlı ihalede, yapım işleri gereken usule göre ihale ilanı ile sınırlı sayıda işletmeleri teklif vermeye davet etmek üzere, gerektiğinde katılım başvuru yapılmasını duyurarak (ihaleye katılım başvuru duyurusu sonrası sınırlı ihale) ihale edilir.
- (3) Serbest ihalede, yapım işleri şekilsiz usul ile ihale edilir.
2. İşin niteliği ya da özel koşullar farklı uygulama gerektirmedikçe açık ihale yönteminin yapılması gerekir.
3. (1) Sınırlı ihalenin uygulanması uygundur,
 - a) Eğer açık ihaleyle, idareye ya da istekliye edinilebilecek yararın ya da işin değerine göre, orantısız giderlere neden olunacaksa,
 - b) Eğer açık ihale kabul edilebilir sonuç getirmediyse,
 - c) Eğer açık ihale başka nedenlerden dolayı (örneğin ivedilik, gizlilik) amaca uygun değilse.
- (2) Katılım başvuru duyurusu sonrası sınırlı ihale uygulanması uygundur,
 - a) Eğer yapılacak iş, niteliğinden dolayı, yalnızca sınırlı sayıda yüklenici tarafından uygun şekilde uygulanabilirse, özellikle olağandışı güvenilirlik ya da etkenlik (örneğin deneyim, teknik ekipman ya da uzman personel) gerekiyorsa,
 - b) Eğer teklifin hazırlanmasında yapılacak işin niteliğinden dolayı olağandışı giderlere neden olacaksa.
4. Serbest ihale, açık ya da sınırlı ihalenin amaca uygun olmadığı durumlarda uygulanabilir, özellikle,
 - a) Yapılacak işi özel nedenlerden dolayı (örneğin patent hakkı, özel deneyim ya da alet) yalnızca bir yüklenici yerine getirebiliyorsa,
 - b) Yapılacak işin miktarı ve kapsamı ihaleden önce açık ve esaslı tespit edilemiyorsa,
 - c) Küçük bir iş ihale edilmiş büyük bir işten dezavantaja neden olmadan ayrılamıyorsa,
 - d) Yapılacak iş özellikle ivediyse,
 - e) Açık ya da sınırlı ihalenin iptalinden sonra yeniden yapılacak ihalenin kabul edilebilir sonuç getirmesi beklenmiyorsa,
 - f) Yapılacak işin gizli tutulması gerekiyorsa.

Madde 4 İşin tümünün ihalesi, kısımlara ayırarak ihale

1. Yapım işleri, homojen uygulamayı ve şüphesiz, kapsamlı kusur sorumluluğu sağlayacak şekilde ihale edilmeli; bundan dolayı yapılacak iş, genel olarak ona ait mal alımıyla beraber ihale edilmeli.
2. Kapsamlı yapım işleri mümkün olduğunca kısımlara bölünmeli ve kısımlar halinde ihale edilmeli.
3. Farklı zanaat ve sanat dallarının yapım işleri genel olarak uzmanlık ya da zanaat alanına göre ayrı ayrı ihale edilir. Ekonomik ya da teknik nedenlerden dolayı farklı alanların işleri bir arada ihale edilebilir.

Madde 5 İmalat sözleşmesi, saat ücretli sözleşmesi ve maliyetine inşaat sözleşmesi

1. Yapım işleri, ödemelerin imalata göre yapılacak şekilde,
 - a) genel olarak, miktarı, ölçüsü, ağırlığı ya da âdeti idare tarafından ihale dokümanında belirtilen, teknik ve ekonomik açıdan aynı türden kalemlerin birim fiyatlarıyla (birim fiyat sözleşmesi),
 - b) uygun durumlarda götürü fiyatla, eğer yapılacak işin uygulanması ve kapsamı tam belli ve uygulamanın değişmesi beklenmiyorsa (götürü fiyat sözleşmesi),
 ihale edilir.
2. Ücret ağırlıklı küçük çaplı yapım ileri saatlik ücret karşılığında da ihale edilebilir (saatlik ücret sözleşmesi).
3. (1) Büyük çaplı yapım işleri, ihaleden önce eksiksiz fiyatlandırmaya imkân verecek şekilde açık ve esaslı tespit edilemediği durumlarda, istisna olarak maliyetine ihale edilebilir (maliyetine inşaat sözleşmesi),
- (2) İhale esnasında işçilik, malzeme, ekipman ve diğer giderlerin ve karın nasıl belirleneceği tespit edilir.
- (3) Uygulanma aşamasında eksiksiz fiyatlandırma mümkün olursa imalat sözleşmesi yapılır. Tamamlanmış kalemler imalat sözleşmesine dâhil edilmezse, işlerin ayırt edilmesine dikkat edilir.

Madde 6 Teklif alma yöntemleri

1. Teklif alma yöntemi, isteklinin yapacak işlere talep ettiği fiyatları birim fiyatlarda ya da başka biçimde teklifte belirtecek şekilde olacaktır.
2. İdarenin bildirdiği fiyatın isteklilerce artırdığı ve/veya eksilttiği artırma ve eksiltme yöntemi yalnızca istisna olarak periyodik olarak tekrarlanan, kapsamı mümkün olduğunca sınırlanacak, bakım onarım işlerinde uygulanır.

Madde 7 Bilirkişilerin katılımı

1. a) İhalenin, özellikle ihale dokümanının, hazırlanmasında,
 - b) İstenilen fiyatların, saatlik ücretler dâhil (saat ücret ekleri, mahsup oranı) değerlendirilmesinde ya da,
 - c) İşin sözleşme koşullarına uygunluğunun kontrolünde
- Özel bilirkişilerin katılımı amaca uygunsa, bilirkişileri mesleki örgüt önerir; bu bilirkişiler ne dolaylı ne de dolaysız olarak ihaleye taraf olurlar.
2. Eğer idareye masraf olmazsa uygun durumlarda mesleki örgütün isteği üzerine madde 1 anlamındaki bilirkişilerin görüşü alınır.

Madde 8 İhaleye katılım

1. Tüm istekli ve adaylara eşit muamele sağlanacaktır. İhale özellikle belirli bölge ya da yerlere sınırlı kalmaz.
2. (1) Açık ihalede ihale dokümanı ticari faaliyeti ihale konusu işlerin uygulanması olan tüm isteklilere verilir.
- (2) Sınırlı ihalede genel olarak 3 ila 8 uygun aday davet edilir. Adaylardan özel çalışma gerektiren kapsamlı hazırlıklar isteniyorsa, adayların sayısı mümkün olduğunca sınırlanmalı.
- (3) Sınırlı ve serbest ihalelerde adaylar mümkün olduğunca değiştirilmeli.

3. (1) İstekli ya da adaylardan yeterliklerinin (uzmanlık, etkenlik, güvenilirlik) kanıtlanmasında aşağıdaki bilgiler istenebilir

- a) İhale konusu işe benzer yapım ve başka işlerle ilgili oldukça yüklenicinin son üç yıllık cirosu, bunlara başka yüklenicilerle beraberce yaptıkları işler de dâhildir,
- b) İhale konusu işe benzer son üç yılda bitirilen işlerin listesi (işin açıklaması; metraj vs.),
- c) Son üç yılda çalıştırdığı personel sayısının meslek gruplarına göre dökümü,
- d) Yüklenicinin bu işin yapımında kullanacağı teknik ekipman listesi,
- e) İşin yürütülmesi ve denetimi için öngörülen teknik personel,
- f) İsteklinin ikamet ettiği ya da çalıştığı yerdeki meslek odasına kayıt belgesi,
- g) Uzmanlığın değerlendirilebilmesine uygun diğer belgeler.

A, c ve f şıklarında yetkili makamların düzenlediği ve yüklenicinin resmi listenin belirtilen gereklilikleri kapsayan grubunda kayıtlı olduğunu gösteren belgelerde kabul edilir.

(2) İdare sağlam gerekçelerin bulunduğu kendince uygun gördüğü ekonomik ve mali yeterliği gösteren belgeleri kabul eder.

(3) Açık ihale duyurusunda teklifle beraber ya da sonra verilmesi istemi saklı tutulan belgeler belirtilir. Ön yeterlik sonrası sınırlı ihalede, belgelerin katılım başvurusuyla beraber verilmesi istenir.

4. Sınırlı ve serbest ihalede teklifi vermeye davetten önce adayların yeterliği kontrol edilir. Bu kontrolde sözleşmenin sorumluluğunu yerine getirecek güvenceyi veren adaylar seçilir; bu gereken uzmanlık, etkenlik ve güvenilirliğe ve yeterli teknik ve ekonomik olanaklarının bulunduğu anlamına gelir.

5. (1) İhaleye katılmayacak yükleniciler,

- a) İflas ya da konkordato ilan edilen ya da buna benzer dava açılmış olan ya da davanın açılması istenmiş olan ya da iflas masası yetersizliği nedeniyle reddedilenler,
- b) İşletmeleri tasfiye halinde olanlar,
- c) Aday olarak güvenilirliğine gölge düşüren sabitlenmiş ağır kabahati olanlar,
- d) Vergi, harç, resim ödeme sorumluluklarını yerine getirmeyen ve sosyal güvence kurumlarına borcu olanlar,
- e) İhale aşamasında uzmanlık, etkenlik ve güvenilirlikleriyle ilgili bilinçli olarak yanlış bilgi verenler,
- f) Meslek odası kaydı olmayanlar.

(2) İdare aday ya da isteklilerden yetkili makamların belgelerini ya da açıklamalar isteyebilir.

(3) Birinci bentte belirtilen ihaleye katılmama nedenlerinin bulunmadığı, bulunduğu durumlar hariç, 3.fıkranın 2 no.lu alt bendindeki belgelerle kanıtlanabilir.

6. Ceza infaz kurumları, çocuk esirgeme kurumları, eğitim kurumları, buna benzer kurumlar ve kamu kuruluşları, bu işi yapan özel ve tüzel meslek mensupları ile rekabete giremezler.

Madde 9 İşin tarifi

Genel

1. Yapılacak işler tüm adayların tarifi aynı şekilde anlayacak ve kapsamlı ön hazırlıklar yapılmaksızın fiyatları emniyetle oluşturabilecek derecede kesin ve esaslı tanımlanır. Gerekebilecek imalat kalemleri istisna olarak yapılacak iş tanımına alınabilir. Eklenen saat ücretli işler yalnızca kesinlikle gereken miktarda yapılacak işlerin tanımına dâhil edilebilir.

2. Yükleniciye etkileyemeyeceği ve fiyat ve süreye etkisini önceden tahmin edemeyeceği koşul ve olayların olağandışı sorumluluğu yüklenemez.

3. (1) Fiyatı kesin olarak belirlenmesine imkân vermek için bütün etkenler belirlenip ihale dokümanında belirtilir.

(2) Gerektiğinde tamamlanmış işin amacı ve öngörülen kullanımı belirtilir.

(3) İşin uygulanmasındaki belirleyici etkenler, örneğin zemin, su/zemin suyu durumu, adayın yapıma ve uygulamaya etkilerini yeterince değerlendirebilecek şekilde tarif edilir.

(4) Yapım işleri genel teknik sözleşme şartlarının 0 no.lu fıkrasının ‘yapılacak işin tanımının hazırlanmasında dikkat edilecek hususlar’ dikkate alınır.

4. Yapılacak işin tanımında alışılagelmiş ifadelerin kullanımına dikkat edilir.

Teknik şartnameler

5. İhale konusu işin teknik gereklilikleri tüm isteklilere aynı şekilde ulaşılabilecek olmalı ve uygun olmayan şekilde rekabeti engellemeli.

6. Teknik şartnameler ihale dokümanında belirtilir:

(1) Ya ek TS de bulunan teknik şartnamelere atıfta bulunarak sırasıyla

a) AB standartlarından alınan ulusal standartlar,

b) Avrupa teknik izinler,

c) Ortak teknik şartnameler,

d) Uluslararası standartlar ya da Avrupa standardizasyon kuruluşların hazırladığı diğer teknik standartlar

e) Eğer bu standart ve şartnameler bulunmuyorsa, yapımların planlama, hesaplama ve uygulama ve ürünlerin uygulanmasında kullanılan ulusal standartlar, ulusal teknik izinler ya da ulusal teknik şartnameler.

Atıflar ‘ya da dengi’ ekiyle yapılacaktır;

(2) Ya da yükleniciye ihale konusu hakkında tam fikir verecek ve idareyi işin ihale edilebilmesini sağlayacak, yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde yapılır;

(3) Ya da fıkra 1 ve fıkra 2’nin karşımı şeklinde, yani

a) Yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere uyumluluk varsayımı aracı olarak fıkra 1’deki şartnamelere atfen, yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde yapılır;

b) Belli nitelikler fıkra 1’deki şartnamelere ve fıkra 2’ye göre diğer nitelikler yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere atfen yapılır.

7. İdare yapılacak işin tanımında fıkra 6 bent 1, a no.lu alt bent deki şartnameleri atıfta bulunuyorsa, teklifin, kullanılan şartnamelere uymadığı gerekçesiyle reddedilemez eğer istekli teklifinde önerdiği çözümünün atıfta bulunan teknik şartname gerekliliklerine eşit şekilde uyduğunu, kanıtlarsa. Uygun kanıt üreticinin teknik tanımlaması ya da kabul görmüş makamın deney raporu olabilir.

8. İdare teknik şartnameleri iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde belirliyorsa AB standartından alınan ulusal standarta ya da AB teknik izine, ortaklaşa teknik şartnameye, uluslararası standarta ya da AB standardizasyon kuruluşları tarafından hazırlanan teknik standartlarına uygun olan reddedemezler eğer bu şartnameler talep edilen iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklerle ilgiliyseler. İstekli teklifinde uygun araçlarla idareye ilgili kalemdeki standart idarenin iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere uygunluğu kanıtlar. Uygun kanıt üreticinin teknik tanımlaması ya da kabul görmüş makamın deney raporu olabilir.

9. İdare çevreyle ilgili nitelikleri iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde belirtiyorsa, AB, uluslararası ya da diğer çevre kalite belgelerinde tanımlanan şartnameleri kullanabilir, eğer

a) Bunlar işin konusu nitelikleri tanımlamaya uygunsa,

b) Çevre kalite belgesinin talepleri bilimsel çalışmalarla elde edilmiş bilgiler temelinde hazırlandıysa,

c) Çevre kalite belgesi ilgili çevrelerin- örneğin resmi kurumlar, tüketici, üretici, tacir ve çevre kuruluşları - katılabildiği yöntemle çıkarılırsa ve

d) Çevre kalite belgesi tüm ilgililerce ulaşabilir ve edinebilirse.

İdare ihale dokümanında, çevre kalite belgeli işlerde, iş tanımında belirlenen teknik şartnamelerine uygunluk varsayıldığını, bildirebilir. Ancak idare herhangi farklı kanıt araçlarını, örneğin üreticinin teknik belgeleri ya da kabul görmüş makamların deney raporlarını kabul etmeye mecburdur. Kabul görmüş makamlar uygulanan AB standartlarına denk olan deney ve kalibrasyon laboratuvarları ve denetleme ve sertifikalandırma kuruluşlarıdır. İdare diğer üye ülkelerinde bulunan kabul görmüş makamların sertifikalarını kabul eder.

10. İşin konusu gerektirmedikçe teknik şartnamelerde belli üretim ya da kaynak ya da özel yöntem ya da belli kaynağın ya da belli üretiminin markası, patenti, tipi belirtilemez eğer böylece belirli işletmeler ya da

ürünler tercih edilir ya da dışlanır. Eğer işin konusu yeterince kesin ve genel anlaşılacak şekilde tanımlanamıyorsa, bu tür belirtmeler istisna olarak yapılabilir; belirtmelerde 'ya da dengi' ifadesine yer verilir.

Keşifle iş tanımı

11. Yapılacak iş genellikle yapı işinin genel tarifıyla (tapı tanımı) ve imalat kalemlerinden oluşan keşifle tanımlanır.

12. Gerektiğinde iş çizimle ya da numunelerle ya da başka bir şekilde açıklanır, örneğin benzer işlere atıfta bulunarak, miktar veya statik hesaplarla. Uygulamaya esas olacak çizim ve numuneler açık ve kesin belirlenir.

13. Anlaşma koşullarına, teknik sözleşme koşullarına veya meslek ahlakına göre istenilen işlere ait olan işler (madde 2 fıkra 1 VOB/B) ayrıca gösterilmek zorunda değildir.

14. Keşif cetvelinde bir düzen sayısı altında yalnızca teknik özellik ve fiyat belirlenmesi açısından aynı türden işler gruplandırılır. Aynı türden olamayan işler bir düzen sayısı altında ancak bir imalat kalemi değerini fiyat yönünden fazla etkilemeyecekse birleştirilebilir.

Programla iş tanımı

15. İşin teknik, ekonomik ve biçimsel olarak en iyi ve fonksiyonel çözümü bulmak amacıyla, bütün koşulları değerlendirdikten sonra, fıkra 6'dan farklı olarak işin uygulaması tasarımıyla beraber ihale etmek uygun görülürse, yapılacak iş, iş programıyla da gösterilebilir.

16. (1) İş programı, adayın tasarımının geliştirmesine ve teklifine esas olan koşul ve durumları gösteren ve tamamlanmış işin hem amacını hem de istenilen teknik, ekonomik, biçimsel ve fonksiyonel gereklilikleri gösteren yapı tanımını kapsar, ayrıca gerekli olduğunda da miktarların belirtilmediği örnek keşif cetveli de program eklenir.

(2) Fıkralar 7 ile 9 anlamlarına uygun geçerlidir.

17. İsteklinin teklifi, yapılacak işin uygulamasının yanında tasarımı ve inşaat işinin açıklamasını ayrıca işin ayrıntılı akışına uygun gruplandırılmış tanımını (gerektiğinde fiyat ve miktarı içerecek şekilde) içerecek şekilde istenir. Fiyat ve miktarı içeren iş tanımlarında istekliden

a) Özellikle kendisi tarafından hazırlanan miktarların ya sınırsız ya da ihale dokümanında belirtilecek kabul edilebilir miktar tolerans sınırları dâhilinde verilerin eksiksiz olduğunu ve

b) Özel durumlar nedeniyle teklif verildiğinde bazı kalemlerin miktar ve türlerinin belirlenememesinden dolayı yapmaya zorlanmış olduğu varsayımların (örneğin hafriyat, yıkım veya su tutma işleri gibi) gerektiğinde plan ve hesaplarla göstermesi istenir.

Madde 10 İhale dokümanı

1. (1) İhale evrakı aşağıdaki belgelerden oluşur

a) davet yazısı (teklif vermeye davet), gerekirse katılım koşulları (madde 10 fıkra 5) ve

b) ihale dokümanı (maddeler 9 ve 10 fıkra 1 bent 2 ve fıkralar 2 ile 4).

(2) İhale evrakında yapı işleri uygulaması genel sözleşme koşulları (VOB/B) ve yapı işleri genel teknik sözleşme koşulları (VOB/C) sözleşmenin parçası olacağı beyan edilir. Bu sözleşmenin parçası olacak, mevcutsa, ek sözleşme koşulları ve ek teknik sözleşme koşullarında da geçerlidir.

2. (1) Genel sözleşme koşulları prensip olarak değişmez. Sürekli yapım işleri ihaleleri yapan idareler kendi olağan durumlara uyacak ek sözleşme koşullarıyla genişletebilirler. Bunlar genel sözleşme koşullarına ayıkırı olamaz.

(2) Münferit durumlar gerektirdiğinde genel sözleşme koşulları ve varsa ek sözleşme koşulları da özel sözleşme koşullarıyla genişletilir. Özel sözleşme koşullarında genel sözleşme koşullarından sapmalar

yalnızca genel sözleşme koşullarında katı bir şekilde öngörülen durumlarda ve işin niteliğiyle uygulamanın gerektirdiği kadarıyla sınırlı kalmalı.

3. Genel teknik sözleşme koşulları prensip olarak değişmez. Sürekli yapım işleri ihaleleri yapan idareler kendi olağan durumlara uyacak ek teknik sözleşme koşullarıyla genişletilebilir. Münferit durumun gerekliliklerine göre iş tanımında ek ve değişiklikler belirlenir.

4. (1) Ek sözleşme koşullarında ya da özel sözleşme koşullarında mümkün olduğunca aşağıdaki noktalar düzenlenir:

- a) Dokümanlar (madde 20 fıkra 3, madde 3 fıkra 5 ve 6 VOB/B),
- b) Depo ve çalışma yerlerinin kullanımı olanakları, şantiye girişleri, demir yolu bağlantısı, su ve enerji hatları olanakları (madde 4 fıkra 4 VOB/B),
- c) Taşeronlara iş yaptırma (madde 4 fıkra 8 VOB/B),
- d) Uygulama süreleri (madde 11, madde 5 VOB/B),
- e) Sorumluluk (madde 10 no 2 VOB/B),
- f) Cezalar ve erken bitirme primleri (madde 12, madde 11 VOB/B),
- g) Kesin kabul (madde 12 VOB/B),
- h) Sözleşme türü (madde 5), kesin hesap (madde 14 VOB/B),
- i) Saat ücretli işler (madde 15 VOB/B),
- j) Ödemeler, avanslar (madde 16 VOB/B),
- k) Teminatlar (madde 14, madde 17 VOB/B),
- l) Yetkili mahkeme (madde 18 no 1 VOB/B),
- m) Maaş ve ücret yan ödemeleri,
- n) Birim fiyat değişiklikleri (madde 15).

(2) münferit durumda kusur sorumluluğu ve bunun zamanaşımı ayrıca sel, fırtına, yer altı suyu, rüzgâr, kar, buz ve bunun gibi doğal afetlerden meydana gelecek zararın paylaşımıyla ilgili gerekli özel düzenlemeler özel sözleşme koşullarında yer alır. Belirli yapım işlerinde madde 13'e göre aynı şart sahipse, özel düzenlemeler ek teknik sözleşme koşullarında da öngörülebilir.

5. (1) İhale evrakın (madde 17 fıkra 3) yollanması için, teklif verme kararını almaya gereken tüm bilgileri, ihale dokümanında bulunanların dışında, içeren davet yazısı hazırlanır.

(2) Davet yazısında özellikle aşağıdaki bilgiler belirtilir:

- a) İşin türü ve kapsamı, işin yeri,
- b) Bitirme süresi için olası koşullar,
- c) İşverenin unvanı ve açık adresi ve ihale komisyonunun unvanı ve açık adresi,
- d) Ek belgelerin istenebileceği ve görülebileceği makamın unvanı ve adresi,
- e) İstenildiğinde, bu ek belgelerin gönderilmesi için ödenecek miktar ve usulleri,
- f) İhalenin türü (madde 3),
- g) Yapılacaksa iş yerinin gösterilmesi,
- h) Varsa ihale dokümanının bilgisayar ortamında düzenlenmesinin kabulü,
- i) Yazılı önerilerin tanımlanması (veya bilgisayar ortamında tanımlanması),
- j) Gerektiğinde bilgisayar ortamındaki adresin belirlenmesi,
- k) Teklif zarflarının açılış yeri ve zamanı (teklif verme süresinin sonu, madde 18 fıkra 2) ve ayrıca tekliflerin açılmasında bulunabilecek olan kişiler hakkında bilgi (madde 2 fıkra 1 cümle 1),
- l) Varsa idarenin isteklinin yeterlik değerlendirmesi için istediği dokümanlar (madde 8 fıkra 3 ve 4),
- m) İstenilen teminat miktarı,
- n) Değişiklik önerileri ve ek teklifler (bak. bent 4)
- o) Varsa bölümlere ayırmaya ve bunları ayrı isteklere vermeğe itirazlar,
- p) İhale onay süresi, teklifin geçerlik süresi (madde 19),

- q) İsteklilerin tekliflerini hazırlarken dikkat etmesi gereken diğer konular,
- r) Ödeme koşulları ve bunların belirtildiği belgeler (örneğin madde 16 VOB/B),
- s) İhalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makam.
- (3) İdare, isteklilerden tekliflerinde taşeronlara vermeye düşündükleri işlerin belirtilmesini isteyebilir.
- (4) Eğer idare ek teklif istiyorsa/istemiyorsa bunu belirtir; ayrıca teklif vermeden verilen ek tekliflerin istisna olarak reddedileceği de belirtilir. Genel teknik sözleşme koşullarında ya da ihale dokümanında bulunmayan iş öneren isteklilerden bu işlerin uygulanması ve niteliği hakkında bilgi istenir.
- (5) Sürekli yapım ihaleleri yapan idareler, isteklilerin tekliflerini hazırlarken dikkat etmeleri gereken hususları başvuru koşullarında özetleyip davet yazısında eklerler.
- 6. Taraflar, uyuşmazlıkların çözümünde yargıya gitmeyip tahkim yolunu seçeceklerse Hukuku Usulü Muhakemeleri Kanunu m. 1031 bent 2 de belirtilen kurallara aykırı olmamak üzere, aralarında tahkimname hazırlarlar.

Madde 11 Uygulama süreleri

1. (1) Yapım süreleri yeterli olacak şekilde belirlenmelidir; mevsimsel etkiler, çalışma koşulları ve olası özel zorluklar dikkate alınır. Yükleniciye, işe başlamak için, yeterince zaman tanınır.
- (2) Olağandışı kısa süreler, yalnız işin ivediliğine binaen öngörülür.
- (3) İdarenin talimatı üzerine işe başlanacağına (madde 5 fıkra 2 VOB/B) anlaşılabilecekse, başlama talimatının verilebileceği süre uygulamayı etkileyen koşulları hakkaniyetli şekilde dikkate alarak uygun olmalı; süre ihale dokümanında bildirilir.
2. (1) Eğer idarenin geçerli gereksinimleri gerektirirse, işin bağımsız bölümlerin yapımı için ayrı ayrı süreler belirlenir.
- (2) İşin aksamadan ilerlemesi için, bütün yüklenicilere yönelik iş programı hazırlanacaksa, yalnızca işin ilerlemesi için çok önemli olan işlerin süreleri sözleşmede bağlayıcı süreler (sözleşme süreleri) olarak belirlenir.
3. İş programındaki terminlere uyulabilmesi için planların ve belgelerin verilmesi önemliyse bunun için de bir süre belirlenir.
4. İdare, ihale dokümanında götürü bir gecikme cezası öngörebilir; bu ceza ihale bedelinin %5'ini geçmemelidir, zararın daha az olduğunun kanıtlanmasına izin verilir.

Madde 12 Cezalar ve erken bitirme primleri

1. Gecikme cezaları, yalnızca işin zamanında bitmemesi nedeniyle ortaya çıkacak önemli zarara neden olabilirse, istenir. Ceza makul olmalıdır.
2. Erken bitirme primleri, yalnızca erken bitirmenin büyük yararı olursa, öngörülür.

Madde 13 Kusurlarda zaman aşımı

Madde 13 fıkra 4 VOB/B'deki dışında kalan zamanaşımaları yalnızca işin özelliği gerektirdiğinde öngörülür. Böyle durumlarda bütün koşullar birbiriyle karşılaştırılır, özellikle olası durumların ne zaman ortaya çıkabileceği, hatanın nedenlerinin ne zamana kadar kanıtlanabileceği, hatanın fiyatlara etkisi ve kusurda hakkaniyetli zamanaşımının belirlenme gerekliliği.

Madde 14 Teminat

1. İşte kusur olmayacağı düşünülüyorsa veya yüklenici yeterince tanınıyor, işi sözleşmeye uygun yapacağı ve olası kusurları ortadan kaldıracığı konusunda güven veriyorsa, teminattan tamamen veya kısmen vazgeçilir. Sınırlı ve serbest usulü ihalelerde genel olarak teminat istenmez.

2. Teminat gereğinden fazla istenmemeli ve idareyi zararlardan korumak için gerektiğinden geç iade edilmemeli. Sözleşmeden doğan bütün sorumlulukların teminatı ihale bedelinin %5'inden fazla olmamalı. Kusurların teminatı kesin hesabın %3'ünü geçmemelidir.

Madde 15 Fiyat değişimi

Fiyat belirlemenin temelinde, başlangıcı ya da kapsamı belli olmayan, esaslı değişiklikler bekleniyorsa ihale dokümanında ödemelerde uygun değişiklik öngörülebilir. Fiyat değişikliğin ayrıntıları belirlenir.

Madde 16 İhaleye çıkma ve bilgi iletiminin temel ilkeleri

1. İdare tüm ihale dokümanı tamamladığında ve belirtilen süre içerisinde uygulamaya başlanabileceğinden ihaleye çıkar.
2. İhale edilmeyecek işler (gelirin hesaplanması) ihaleye çıkarılmaz.
3. (1) İdare duyuruda ya da ihale dokümanında bilgilerin posta, faks, elden, elektronik ya da belirtilen iletişim araçlarının birleşimiyle iletileceğini bildirir.
(2) Elektronik iletim için seçilen ağa herkesin ulaşılabilir şekilde olacaktır ve istekli ve adayların ihaleye katılımını sınırlamayacaktır. Bunun için kullanılan yazılımlar ve teknik nitelikleri eşit muameleyi sağlayacaktır, herkesin ulaşılabilir şekilde olacaktır ve genel olarak kullanılan bilişim ve iletişim araçlarla uyumlu olacaktır.
(3) İdare, ilgili yüklenicilerin katılım başvuruları ve tekliflerin elektronik iletimine gereken aletlerin özellikleri hakkındaki bilgilere, şifreleme dâhil, ulaşabilmelerini sağlayacaktır. Ayrıca ek I'de belirtilen gerekliliklerin yerine getirilmesi güvence altına alınır.
4. İdare internette, ilgili makamlar, telefon ve faks numaraları, açık adresi ve elektronik adres ayrıca ihaleye çıkma, planlanan ve tamamlanan ihaleler ya da iptal edilen ihaleler hakkındaki genel bilgilerin açıklandığı tedarikçi profili hazırlayabilir.

Madde 17 İhalenin duyurusu ve ihale dokümanının gönderilmesi

1. (1) Açık ihaleler ilan edilir örneğin günlük gazetelerde, resmi yayınlarda ya da internet portallarında.
(2) İlanlarda aşağıdaki bilgiler olmalıdır:
- a) İdarenin (ihale makamının) ismi, posta adresi, telefonu, faksı, ve elektronik posta adresi
- b) İhale yöntemi,
- c) İhale konusu olan işin türü,
- d) İşin yapılacağı yer,
- e) İhale konusu yapı işinin türü, kapsamı ve genel özellikleri,
- f) Yapılacak ihale iş veya ihale, muhtelif kısımlara bölünmüş ise her kısmın türü, kapsamı ve tekliflerin bir, birkaç veya tümüne verilir verilemeyeceği,
- g) Planlama da isteniyorsa, yapımın ya da ihale konusu işinin kullanım amacı hakkında bilgiler,
- h) varsa işin yapım süresi,
- i) İhale evrakın ve ek dokümanların isteneceği, görülebileceği yerin isimi ve adresi, eğer evrak bilgisayar ortamında da istenip görülebilirse bu da belirtilir,
- j) Gerektiğinde dokümanların yollanması için ödenecek bedelinin yüksekliği ve ödeme ayrıntıları,
- k) Teklifi verme süresinin bitiş tarihi,
- l) Tekliflerin, yazılı olarak elden veya postayla teslim edileceği adres, mümkünse bilgisayar ortamındaki tekliflerin yollanacağı elektronik posta adresi,
- m) Teklif vermede kullanılması zorunlu olan lisan,
- n) Tekliflerin açılışında hazır bulunabilecek kişiler,
- o) Tekliflerin açılış tarihi, saati ve yeri,

- p) Varsa istenen teminat,
 - q) Başlıca ödeme ilkeleri ve/veya bunların dayanakları,
 - r) Gerekğinde ihalenin verileceği istekli grubunun sahip olması gerektiği tüzel kişiliği,
 - s) Adayın yeterliğinin değerlendirilmesi için istenen belgeler,
 - t) İhale karar ve teklif geçerlik süresinin bitişi,
 - u) Gerekğinde ek tekliflerinin dikkate alınmayacağı,
 - v) Başka bilgiler, özellikle ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makam.
2. (1) İhale ilanı ile sınırlı ihalelerde yüklenicilere örneğin günlük gazetelerde, resmi yayınlarda ya da internet portallarında duyurularla ihaleye katılmak üzere başvurmaları için davet edilir.
- (2) İlanlarda aşağıdaki bilgiler olmalıdır:
- a) İdarenin (ihale makamının) ismi, posta adresi, telefonu, faksı ve elektronik posta adresi,
 - b) İhale yöntemi,
 - c) İhalenin konusu olan işin türü,
 - d) İşin yapılacağı yer,
 - e) İhale konusu yapı işinin türü ve kapsamı ve genel özellikleri,
 - f) Yapılacak iş veya ihale, muhtelif kısımlara bölünmüş ise her kısmın türü, kapsamı ve tekliflerin bir, birkaç veya tümüne verilip verilemeyeceği,
 - g) Planlama da isteniyorsa, yapımın ya da ihale konusu işinin kullanım amacı hakkında bilgiler,
 - h) varsa işin yapım süresi,
 - i) Gerekğinde ihalenin verileceği istekli grubunun sahip olması gerektiği tüzel kişiliği,
 - j) Katılım için son başvuru tarihi,
 - k) Başvurularının yollanacağı adres,
 - l) Başvurularının yapılması zorunlu olan lisan,
 - m) Davet mektubunun yollanacağı en son gün,
 - n) Varsa istenen teminat,
 - o) Başlıca ödeme koşulları ve/veya bunların dayanakları,
 - p) Katılım başvurusu ile beraber adayın yeterliliği değerlendirme belgeleri (uzmanlık, etkenlik, güvenilirlik),
 - q) Varsa ek tekliflerinin dikkate alınmaması,
 - r) Başka bilgiler, özellikle ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makam.
3. Diğer katılım şartları yerine getirildiğinde telefon, faks veya herhangi elektronik şekilde iletilen katılım başvuruları da dikkate alınır.
4. (1) İhale evrakı adaylara mümkün olduğu en kısa sürede ve uygun şekilde ulaştırılır.
- (2) İhale ilanı ile sınırlı ihalede ihale dokümanı, seçilen tüm adaylara aynı günde yollanır.
5. Her aday iş tanımından çift ve fiyat tespiti için diğer belgelerden tek nüsha verilir. Belgelerin suretleri (iş tanımı hariç) verilemiyorsa, yeterli şekilde incelemeye sunulur, gerekliyse idarenin faaliyet yeri dışında, işin yapılacağı veya buna komşu olan bir yerde suretler incelenmek üzere bulundurulur.
6. İhale evrakını alan veya incelemiş olan adayların isimleri gizli tutulur.
7. (1) Adaylar ihale dokümanı hakkında işe yarar ek bilgi isterse bu bilgiler derhal verilir.
- (2) Bir adaya yapılacak iş veya fiyatın belirlenmesiyle ilgili önemli bilgiler verilirse bu bilgiler derhal bilinen diğer adaylara da verilir.

Madde 18 Teklif verme süresi, başvuru süresi

1. Teklif verme süresi, tekliflerin hazırlanıp verilmesine yetecek şekilde öngörülür, acil durumlarda dahi bu süre 10 takvim gününden az olamaz. Burada özellikle iş sahasının gezilmesindeki ek zorluklar veya teklifin hazırlanması için gerekli dokümanların temini göz önüne bulundurulur.
2. Teklif verme süresi, başkanın teklifleri açmaya başlamasıyla sona erer.
3. Yazılı teklifler, teklif verme süresinin sonuna kadar geri alınabilir.
4. Açık katılım ilanıyla sınırlı ihalelerde, katılıma başvuru için yeterli başvuru süresi öngörülür.

Madde 19 İhale karar ve teklif yeterlik süresi

1. İhale karar süresi tekliflerin açılışı ile başlar.
2. İhale karar süresi mümkün olduğu kadar kısa ve idarenin teklifleri hızlı bir şekilde kontrolü ve değerlendirilmesine gereken süreden uzun tutulmalı (madde 23 ila 25). Bu süre 30 takvim gününden fazla olmamalıdır; bu süre yalnızca geçerli bir neden olması halinde uzatılabilir. İhale karar süresinin bitimi, takvim günü olarak belirlenir.
3. İstekli ihale karar süresinin bitişine kadar teklifine bağlı olduğu öngörülür (geçerlik süresi).
4. Fıkra 1 ila 3 serbest ihaleler için de geçerlidir.

Madde 20 Giderler

1. (1) Açık ihalelerde iş tanımı ve diğer dokümanlar için bir bedel istenebilir. Bu bedel, idarenin iş tanımı ve diğer belgelerin çoğaltılma maliyetinden ve ilgili isteklilere postalama giderlerinden daha fazla olamaz; bu bilgisayar ortamındaki iletim için de geçerlidir. İlanda (madde 17 fıkra 1), bu bedel ve bedelin geri istenmeyeceği belirtilir.
- (2) Sınırlı ve serbest ihalelerde bütün evrak ücretsiz verilir.
2. (1) Verilen tekliflerin hazırlanması için bedel ödenmez. Eğer idare adaydan tasarı, plan, çizim, statik hesaplar, metraj veya diğer dokümanların hazırlanmasını talep ediyorsa, özellikle madde 9 fıkra 15 ila 17'deki durumlarda, bu çalışmalara uygun bir bedel belirler. Bu çalışmalar için bir bedel belirlendiyse, istenilen çalışmaları hazırlayan ve zamanında teslim eden tüm istekliler bu bedeli hak eder.
- (2) Bu kurallar serbest ihaleler için de geçerlidir.
3. İdare, teklifi ve tekliflerde bulunan isteklinin kendi önerilerini, yalnızca teklifin kontrolü ve değerlendirilmesi için (maddeler 23 ve 25) kullanabilir. Bunun dışındaki kullanımı, önceden yapılan yazılı anlaşma gerektirir.

Madde 21 Tekliflerin şekli ve içeriği

1. (1) İdare tekliflerin verileceği şekli belirler. Yazılı verilen teklifler daimi kabul edilir. İmzalı olurlar. Elektronik yollarla iletilen teklifler idarenin isteği üzerine ya imza yasasına uygun ileri elektronik şekilde imzalanır ve idarenin gereklilikleri yerine getirir ya da imza yasası gereğince kalifiye elektronik şekilde imzalanır.
- (2) İdare, verinin bütünlüğünü ve tekliflerin gizliliğini uygun şekilde sağlar. Posta yoluyla ya da elden iletilen teklifler kapalı zarfla verilip kayda geçirilir ve teklif verme süresinin sonuna kadar muhafaza altına alınır. Bu elektronik yollarla iletilen tekliflerde idarenin isteği doğrultusunda uygun teknik çözümlerle ve şifrelemeyle sağlanır. Şifre teklif verme süresinin sonuna kadar çözülmecek şekilde olacaktır. Teklifler yalnızca fiyat ve istenilen açıklamaları içerir. İsteklinin yaptığı değişiklikler şüpheye yer vermeyecek şekilde olacaktır.
- (3) İhale dokmanı üzerinde değişiklik yapılamaz.
- (4) İdare genel olarak ya da münferit duruma göre, isteklinin vereceği teklifte keşfin kendisi hazırladığı sureti ya da özeti kullanabilir, eğer idarenin hazırladığı keşif dosyasını bağlayıcı olarak kabul ettiğini belirtirse, bu özette asıl metindeki poz numara ve sıralarına aynen uyulur.

- (5) Adayın numuneleri ve örnekleri teklifin eki olarak kaydedilir.
2. Öngörülen teknik mevzuat dışına çıkan bir imalat, ancak, sağlık, güvenlik ve kullanım açılarından istenen güvenlik seviyelerine eşdeğerse, önerilebilir. Farklılık teklifte açık ve kesin belirtilir. Eşdeğerlilik teklifle beraber kanıtlanır.
3. Ek teklifler, ihale dokümanında belirtilen belgede sunulur. Olası ek teklifler ayrı bir belgeyle ve ek teklif olduğu kesin şekilde belirterek sunulur.
4. Şartsız fiyat indirimleri yapılıyorsa, idarenin bunları ihale dokümanında belirttiği bölümde gösterilir.
5. (1) Birden fazla isteklinin beraberce teklif vermesi halinde içlerinden birisi resmi vekil tayin ederler ve ihale aşamasında ve sözleşme yapımında yetkili kılınır.
- (2) Bu belgeler teklifte yoksa ihale kararından önce idareye verilir.
6. İdare teklif içeriklerine olan fıkra 1 ila 5'deki isteklerini ihale dokümanında belirtir.

Madde 22 Açılış tarihi

1. İhalelerde tekliflerin açılıp okunması için, yalnızca isteklilerin ve yasal temsilcilerinin bulunabildiği, açılış düzenlenir. Açılış saatine kadar, elden ya da posta yoluyla, gelen, girişte kapalı zarfın işaretlendiği, yazılı teklifler kilit altında muhafaza edilir, dijital teklifler aynı şekilde işaretlenir ve şifreli şekilde muhafaza edilir.
2. Yalnızca ilk teklifin açıldığında, ihale komisyonu başkanının elinde bulunan teklifler değerlendirmeye alınır.
3. (1) İhale komisyonu başkanı yazılı tekliflerde zarfların açılmamış olduğunu ve dijital tekliflerin şifreli olduğunu kontrol eder.
- (2) Teklifler açılıp başlıca bölümleri işaretlenir. İsteklinin ismi ve adres ve tekliflerin ya da bölümlerinin toplam değerleri ve fiyatla ilgili diğer bilgiler okunur. Ek tekliflerin veriliş ve verilmemesi varsa kimin tarafından verildiği bildirilir. Tekliflerin içeriği hakkında başka bilgiler verilmez.
- (3) Teklifin açılışında, isteklilerin numune ve örnekleri hazır olmalıdır.
4. (1) Açılışın tutanağı hazırlanır. Tutanak okunur, altına okunduğu ve doğru olarak kabul edildiği veya hangi itirazların yapıldığı belirtilir.
- (2) Tutanağı ihale komisyonu başkanı imzalar; hazır bulunan istekli ve yasal temsilciler de tutanağı imzalamaya hakkına sahiptirler.
5. İlk teklifin açılışında mevcut olmayan teklifler (fıkra 2) tutanakla belirlenir veya ek olarak belgelenir. Geliş saati ve teklifin ulaşamamasının bilenebilen nedenleri belirtilir. Zarf ve diğer kanıtlar saklanır.
6. (1) Teklif verme süresi içerisinde teklif idareye ispat edilebilir şekilde verilmişse, ancak istekliye atfedilemeyecek bir nedenle ilk zarfın açılmasından önce ihale komisyon başkanına ulaşmamışsa, teklif zamanında ulaşmış olarak değerlendirilir.
- (2) Bu durum, bütün isteklilere derhal yazılı bildirilir. Yazıya, zarfın açılmamış olduğu ve fıkra 3 bent 2'deki bilgiler dâhil edilir.
- (3) Bu teklif tüm bilgileriyle tutanağa geçirilir ya da bir ek tutanak düzenlenir. Bunun dışında fıkra 5 cümle 2 ve 3 geçerlidir.
7. İstekli ve yasal temsilcilerine tutanak ve eklerini incelemelerine izin verilir (fıkra 5 ve 6 ve madde 23 fıkra 4), isteklilere, isteklilerin adları ve tekliflerin okunmuş ve kontrol edilmiş ihale teklif bedelleri ve hesaplamalardan sonraki ek teklif sayısı da verilebilir. İstenildiğinde bu derhal karşılanır. Tutanağın açıklanmasına izin verilmez.
8. Teklifler ve ekleri dikkatlice muhafaza edilip gizli tutulur; bu, serbest ihaleler için de geçerlidir.

Madde 23 Tekliflerin incelenmesi

1. Açılıştan, başkanın ilk teklifi açtığında elinde bulunmayan ve madde 21 fıkra 1 bent 1 ila 3'e uymayan teklifler inceleme dışı bırakılır.
2. Diğer teklifler hesap, teknik ve ekonomik yönden, gerekirse danışmanlar (madde 7) yardımıyla, incelenir.

3. (1) Bir imalatın toplam bedeli, miktarın, birim fiyatı ile çarpımı sonucuna uymuyorsa, birim fiyatı geçerlidir. Rakam ve yazıyla verilmiş olan birim fiyatlar farklıysa, imalat toplam bedelini veren birim fiyat geçerlidir. Hem yazı hem rakamla verilen birim fiyat toplam imalat bedeline uymuyorsa, yazıyla verilmiş birim fiyat geçerlidir.

(2) Götürü bedelli ihalelerde, verilen birim fiyatlar göz önüne alınmaz.

(3) Bent 1 ile 2 serbest ihaleler için de geçerlidir.

4. inceleme sonucu belirlenen teklif fiyatları ihale tutanağına (açılış tutanağına) geçirilir.

Madde 24 Tekliflerin açıklanması

1. (1) İhalelerde, idare, tekliflerin açılışından ihale kararına kadar, istekliyle, isteklinin yeterliği, özellikle teknik ve ekonomik etkenliği, teklifi, varsa ek önerileri, uygulamayı nasıl yapacağı, malzeme veya hazır elemanları nerelerden temin edeceği ve fiyatların uygunluğunu, gerektiğinde fiyatların belirlenmesi konusundaki çalışmaların incelenmesiyle, bilgi edinmek amacıyla görüşebilir.

(2) Bu görüşmelerin sonuçları gizli tutulur. Görüşmeler yazılı olarak kaydedilir.

2. İstekli, istenen açıklamaları yapmaz ve bilgileri vermeyi reddederse teklifi dikkate alınmayabilir.

3. Diğer görüşmeler özellikle verilen tekliflerin veya fiyatların değiştirilmesine yönelik olanlar, ek öneri veya iş programına ilişkin önerilerinde kaçınılmayan küçük teknik değişiklikler ve bunlardan kaynaklanan fiyat değişikliklerinin belirlenmesine ilişkin olanlar hariç, yasaktır.

Madde 25 Tekliflerin değerlendirilmesi

1.(1) Dikkate alınmayacak teklifler:

a) Açılışta ilk teklif açıldığında ihale komisyonu başkanının elinde olmayan teklifler, madde 22 fıkra 6'ya göre teklifler hariç,

b) Madde 21 fıkra 1 bent 1 ila 3'e uymayan teklifler,

c) İhaleyle ilgili, sakınılması gereken rekabeti engelleyecek şekilde anlaşılan isteklilerin teklifleri,

d) Ek teklifler, duyuruda veya ihale dokümanında ek tekliflerinin dikkate alınmayacağı belirtilmişse,

(2) Bunun dışında, madde 8 fıkra 5'e göre isteklilerin teklifleri ve madde 21 fıkra 3 cümle 2'ye uymayan teklifler dikkate alınmaz.

2. (1) Açık ihalede öncelikle isteklinin yeterliği kontrol edilir. Sunduğu belgelerle, sözleşme sorumluluğunu yerine getirecek güvenceyi sunabilen; gerekli uzmanlığa, etkenliğe, güvenilirliğe sahip olan, yeterli teknik ve ekonomik olanakları bulunan, istekliler seçilir.

(2) Sınırlı ve serbest ihalelerde yalnızca teklif vermeye davetten sonra isteklinin uygunluğuna şüpheye neden olacak durumlar dikkate alınır (bak. madde 8 fıkra 4).

3. (1) Aşırı derecede yüksek veya düşük tekliflerin üzerine ihale bırakılamaz.

(2) Aşırı düşük fiyat teklif edilirse ve sunulan fiyatlandırmayla ilgili belgelerle fiyatların uygunluğu değerlendirilemezse, istekliden, gerekirse uygun süre belirleyerek, yazılı olarak tüm işin ya da kısımlarının fiyatlandırması hakkında açıklama istenir. Fiyatı uygunluğu değerlendirmesinde, kullanılan yapım yönteminin ekonomikliği, seçilen teknik çözümler ya da diğer uygun yapım koşulları da dikkate alınır.

(3) Son elemeye yalnızca rasyonel şantiye yönetimi ve tutumlu davranışları da dikkate alarak kusursuz uygulama ve kusur sorumluluğunu yerine getireceği beklenebilen teklifler alınır. Bu tekliflerin arasında ihale kalite fiyat, teknik değer, estetik, amaca uygunluğu, çevresel nitelikleri, işletme giderleri, rantabilite, teknik servis ve teknik yardım ya da uygulama süresi gibi tüm açılar dikkate alınarak en ekonomik olan teklifin üzerine bırakılır. Karar vermede yalnızca en düşük fiyat belirleyici değildir.

4. Madde 21 fıkra 2'ye göre bir teklif ana teklifi gibi değerlendirilir.

5. Ek teklifler, idarenin bunu duyuruda ya da ihale dokümanında izin vermediği durumlar hariç, değerlendirilir. Koşulsuz fiyat indirimleri, eğer idarenin madde 21 fıkra 4'e göre belirtilen yerde yapılmadıysa, değerlendirilmez.

6. İşleri kendi işyerinde veya ortaklarının işyerinde yaptıracak istekli grupları tek isteklilere eşdeğer tutulur.

7. Fıkra 2 ile 3'teki koşullar serbest ihaleler için de geçerlidir. Fıkra 1, 4, 5 ve 6 serbest ihalelerde de aynı şekilde uygulanır.

Madde 26 İhalenin iptali

1. İhale aşağıdaki durumlarda iptal edilebilir:
 - a) İhale koşullarına uygun teklif verilmediyse,
 - b) İhale evrakının esasında değişikliklerin yapılması gerekiyorsa,
 - c) diğer önemli nedenler olduğunda.
2. Aday ve isteklilere, nedenleri de belirterek, ihalenin iptali, yeniden ihaleye çıkılacaksa bu da, derhal bildirilir. Bildirim aday ya da isteklinin isteği üzerine yazılı yapılır.

Madde 27 Dikkate alınmayan başvurular ve teklifler

1. Teklifleri (madde 25 fıkra 1) değerlendirme dışı bırakılan ve teklifleri son elemeye alınmayan isteklilere mümkün olduğu kadar erken haber verilmelidir. Diğer isteklilere ihale kararından hemen sonra haber verilir.
2. Değerlendirme dışı bırakılan aday veya isteklilerin yazılı isteği üzerine, başvurularını izleyen 15 takvim günü içerisinde önerileri veya tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılma nedenleri, isteklilere işi alan yüklenicinin adı da, yazılı olarak bildirilir.
3. Değerlendirme dışı bırakılan teklifler ve teklif verenlerin çalışmaları yeni bir ihale için veya başka amaçla kullanılamaz.
4. Değerlendirme dışı bırakılan tekliflerin; tasarımları, çalışmaları, numuneleri ve örnekleri, teklif evrakında ya da değerlendirme dışı bırakılmayı izleyen 30 takvim günü içerisinde talep ediliyorsa, iade edilir.

Madde 28 İhalenin karara bağlanması

1. İhale kararı istekliye mümkün olduğunca çabuk, en az ihale karar süresinin (madde 19) dolmasından önce ulaşacak şekilde bildirilir.
2. (1) Bir teklif süresi içinde ve değişiklik yapılmaksızın kabul edilirse, genel hukuk ilkelerine göre, sözleşme, ihale onayı daha sonra yapılırsa dahi, yapılmış sayılır.
- (2) Teklif genişletilirse, sınırlama getirilirse ya da değişiklik yapılırsa ya da ihale kararı süresi dışında alınırsa, istekliden karar alındığında kararı kabul ettiğini derhal beyan etmesi istenir.

Madde 29 Sözleşme tutanağı

Anlaşma ile ilgili özel tutanak yalnızca sözleşmenin içeriği, teklif ve ilgili dokümanlar, karar yazısı ve diğer belgelerle kesin ve tamamen açık belirlenmiyorsa, hazırlanır.

Tutanak iki nüsha olarak hazırlanır ve sözleşme taraflarınca imzalanır. Özel durumlarda imzanın onaylatılması istenebilir.

Madde 30 İhale karar tutanağı

İhalede, ihalenin bütün aşamalarında, önemli durum ve kararların gerekçelerini belirten bir tutanak hazırlanır.

Teklifte bulunması gereken evrak ve belgelere ek bilgi istenmiyorsa, bunun gerekçeleri dosyada belirtilir.

Madde 31 İnceleme makamları

Duyuruda ve ihale dokümanında, ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makamın adresi verilir.

Madde 32 Yapı imtiyazları

1. Yapı imtiyazları; yapım karşılığında bedel yerine yapımın kullanım hakkının verildiği, gerektiğinde ek olarak bir bedelin de ödendiği, idareyle yüklenici arasında yapılan yapım işleridir.
2. Yapı imtiyaz ihalelerinde madde 1 ila 31 ilke olarak uygulanır.

Ek I İhaleye katılım başvuruları ve tekliflerin elektronik alımına kullanılan aletlerden istenilenler

Aletler aşağıdakileri sağlamalıdır,

- a) Tekliflerde elektronik imza kullanılabilmelidir,
- b) Katılım başvuruların ya da tekliflerin giriş saati ve tarihi tespit edilebilmelidir,
- c) Sürenin dolmasından önce verilere erişmek mümkün olmamalıdır,
- d) Zamansız erişiminin kesin olarak tespit edilebilmelidir,
- e) yalnızca görevli kişi verilerin açılış tarihini tespit edebilmelidir ya da değiştirebilmelidir,
- f) iletilen veriye erişim yalnızca görevli kişinin belirlenen zamanda ya da daha sonra hareket ettiğinde mümkün olmalıdır,
- g) iletilen veriler yalnızca görevli kişinin bilgisine ulaşılabilir kalsın.

EK TS Teknik standartlar

1. Terim tanımları

1.1 'Teknik şartname', idare tarafından belirlenen amacı yerine getirebilmek için, özellikle ihale dokümanında, yapım işi, malzeme, üretim ve teslim ilişkisi teknik kuralların tümünün belirtilmesini içerir. Bu teknik kurallarına kalite kademeleri, çevre iş kademeleri, tüm kullanım türlerinin taslağı (herkese tasarım) (engelliler girişi dâhil) ayrıca uygunluk değerlendirmesi, kullanılabilirlik, emniyet ve ölçüler uygunluk değerlendirme yöntemleri dâhil, terminoloji, deney yöntemleri ve kontrol yöntemleri, ambalaj, işaretlendirme ve üzerindeki yazılara yönelik malzemeler, imalat süreçleri ve yöntemleri. Ayrıca planlama ve yapımla ilgili hesaplar, kontrol, inceleme ve kabulün koşulları, yapım metodları veya – yöntemleri ve idarenin bitmiş yapılarına veya bunlar için gerekli olan malzemelere veya elemanlarına genel olarak veya özel olarak verecek olduğu bütün diğer teknik istekler.

2. 'Norm': kabul gören bir standart organizasyonu tarafından tekrarlanan veya sürekli kullanım için onaylanan, ancak kullanımı zorunlu olmayan ve aşağıdaki kategorilerden bir tanesine giren teknik şartnamedir.

- 'Uluslararası norm': uluslararası standart komitesi tarafından kabul edilen ve kamuya erişilebilir olan standart.

- 'Avrupa norm': Avrupalı standart komitesi tarafından kabul edilen ve kamuya erişilebilir olan standart.

- 'Ulusal norm': ulusal standart komitesi tarafından kabul edilen ve kamuya erişilebilir olan standart.

3. 'Avrupa teknik ruhsat': bir ürünün kullanımına yönelik başlıca, yapıya ihtiyaçlarının karşılanması açısından pozitif teknik değerlendirme; ürünün spesifik özellikleri ve belirlenen uygulama ve kullanım şartlarıyla yapılır. Avrupa teknik ruhsatı bu amaç için üye ülkelerden onay alan organizasyon tarafından verilir.

4. 'Ortak teknik standart': üye ülkeler tarafından, kabul gören bir yöntemle hazırlanan ve Avrupa Birliği resmi gazetesinde yayınlanan, teknik şartname.

5. 'Teknik dayandırma değeri' resmi standart olmayan ve Avrupalı standart komitelerinin piyasanın gereksinimine uygun yöntemlerle hazırlanan her türlü dayandırma çerçeveleridir.

2. kısım

2004/18/AT sayılı direktif gereğince ek kurallarıyla temel maddeler

Madde 1 Yapım işleri

Yapım işleri, yapımın inşası, onarımı, değiştirilmesi ya da yıkımı gibi her türden işlerdir.

Madde 1a A-maddelerinin uygulanması taahhüdü

1. (1) Yapım veya yapım işlerinin (inşaatla ilgili bütün işleri) tahmini toplam keşif bedeli katma değer vergisiz en az İhale Tüzüğü'nün 2. Maddesinin 4. Fıkrasında belirtilen sınır değerinde olan yapım işleri ihalelerinde a maddelerinin kuralları, Rekabeti Kısıtlamaya Karşı Yasanın 98. maddesinin 1. ila 3. ve 5. ve 6. bentlerine göre idareler tarafından, ana maddelerine ek olarak kullanılır. Toplam keşif bedeline idarenin verdiği yapı malzemeleri, yapı elemanları ve idarenin yapacağı işlerin tahmini bedelleri dâhildir. Yapım sözleşmesi, bir projenin veya altyapı ve üstyapı sonucu olup teknik ve ekonomik bir fonksiyonu yerine getirecek olan bir yapının uygulanmasıysa ya da aynı zamanda planlanması ve uygulanmasıysa ya da üçüncü kişiler tarafından (örneğin taşeron veya yüklenici sözleşmesi veya kira ile satın alma veya finansal satın alma gibi) idarenin isteklerine uygun yapı işleriye, inşaat sözleşmesi olarak kabul edilir.

(2) 1. bentteki tanıma uygun yapı işlerinin, kısımlar halinde ihale edilmesi durumunda

-Tahmini değeri 1 milyon avro ve üstünde olan her kısımda,

-Ayrıca, yapının bütün yapı işlerinin toplam tahmini bedelinin en az %80'ine ulaşana kadar

A madde kuralları kullanılır.

2. A-maddeleri kuralları

-Eğer ihale yalnızca, keşif bedeli katma değer vergisiz en az VgV madde 2 fıkrada 2'de belirtilen miktar olan, bir işten oluşuyorsa, 2004/18/AT direktifin IV ekinde belirtilen tedarik yerleri,

-Eğer ihale yalnızca, keşif bedeli katma değer vergisiz en az VgV madde 2 fıkrada 3'de belirtilen miktar olan, bir işten oluşuyorsa bütün geriye kalan idarelerce,

Ve yerine koyma ve montajın tali iş olduğu ve teslimatın öne çıkan iş olduğu işlerde de kullanır.

3. İşin toplam değerinin tahmini için geçerli olan zaman yapının ilk ihaleye çıkartılma kararının alındığı tarihtir.

4. Eşik değerinin tespitinde, a-paragraflarından kaçınma amacıyla yapı parçalarına bölünemez.

Madde 2 İhalenin temel ilkeleri

1. Yapım işleri uzman, etken ve güvenilir yüklenicilere makul fiyatlarla ihale edilir. Rekabet esas olmalı. Örneğin anlaşma gibi sağlıksız yan etkiler önlenmeli.

2. Yapım işleri ihalelerinde tüm yüklenicilere eşit muamele sağlanacaktır.

3. İhalelerin inşaat faaliyetini yıl boyunca sürdürecektir şekilde yapılması hedeflenmelidir.

Madde 3 İhale türleri

1. (1) Açık ihalede yapım işleri, gereken usule göre, ihale ilanı ile tüm yüklenicileri teklif vermeye davet etmek üzere ihale edilir.

(2) Sınırlı ihalede, yapım işleri gereken usule göre ihale ilanı ile sınırlı sayıda yükleniciyi teklif vermeye davet etmek üzere, gerektiğinde katılım başvurusu yapılmasını duyurarak (katılım başvuru sonrası sınırlı ihale) ihale edilir.

(3) Serbest ihalede, yapım işleri şekilsiz usul ile ihale edilir.

2. İşin niteliği ya da özel koşullar farklı uygulama gerektirmedikçe açık ihale yönteminin yapılması gerekir.

3. (1) Sınırlı ihalenin uygulanması uygundur,

- a) Eğer açık ihaleyle, idareye ya da istekliye edinilebilecek yararın ya da işin değerine göre, orantısız giderlere neden olunacaksa,
- b) Eğer açık ihale kabul edilebilir sonuç getirmediyse,
- c) Eğer açık ihale başka nedenlerden dolayı (örneğin ivedilik, gizlilik) amaca uygun değilse.
- (2) Katılım başvuru duyurusu sonrası sınırlı ihale uygulanması uygundur,
- a) Eğer yapılacak iş, niteliğinden dolayı, yalnızca sınırlı sayıda yüklenici tarafından uygun şekilde uygulanabilirse, özellikle olağandışı güvenilirlik ya da etkenlik (örneğin deneyim, teknik ekipman ya da uzman personel) gerekiyorsa,
- b) Eğer teklifin hazırlanmasında yapılacak işin niteliğinden dolayı olağandışı giderlere neden olacaksa.
- 4. Serbest ihale, açık ya da sınırlı ihalenin amaca uygun olmadığı durumlarda uygulanabilir, özellikle
- a) Yapılacak işi özel nedenlerden dolayı (örneğin patent hakkı, özel deneyim ya da alet) yalnızca bir yüklenici yerine getirebiliyor,
- b) Yapılacak işin miktarı ve kapsamı ihaleden önce açık ve esaslı tespit edilemiyorsa,
- c) Küçük bir iş ihale edilmiş büyük bir işten dezavantaja neden olmadan ayrılamıyorsa,
- d) Yapılacak iş özellikle ivediyse,
- e) Açık ya da sınırlı ihalenin iptalinden sonra yeniden yapılacak ihalenin kabul edilebilir sonuç getirmesi beklenmiyorsa,
- f) Yapılacak işin gizli tutulması gerekiyorsa.

Madde 3a İhale türleri

1. Madde 1a esaslarına göre yapım işi ihale türleri şöyle yapılır;
 - a) Açık ihale (madde 3 fıkra 1 bent 1) yerine geçecek açık yöntemle,
 - b) Katılım başvurusu sonrası sınırlı ihale yönteminin (madde 3 fıkra 1 bent 2) yerine geçecek kapalı yöntemle,
 - c) Rekabetçi diyalogla; rekabetçi diyalogla özellikle karmaşık işler ihale edilir. Bu yöntemde ihaleye katılıma davet edilir ve sonrasında da seçilmiş işletmelerle işin ayrıntıları pazarlık edilir,
 - d) Serbest ihale (madde 3 fıkra 1 bent 3) yerine alan pazarlık yöntemi. Pazarlık yönteminde, idare seçilmiş yüklenicilere yönelir ve bir veya birkaçıyla işin içeriği hakkında, gerektiğinde ihale ilanından sonra, görüşür.
2. Madde 3 fıkra 2'deki önkoşullar varsa, açık ihale yöntemi uygulanmak zorundadır.
3. Kapalı yöntem, madde 3 fıkra 3'teki koşullar oluştuğunda ayrıca pazarlık yönteminin kullanılmasına izin verilmeyen açık veya kapalı yöntemin iptalinden sonra kullanılabilir.
4. (1) Rekabetçi diyalog, idarenin objektif olarak
 - a) İhtiyacına ya da hedeflerine ulaşmasını sağlayacak teknik araçları belirleyemiyorsa,
 - b) Projenin hukuksal ya da finansal koşullarını belirleyemiyorsa.
- (2) İdare gereksinimini ve gerekliliklerini duyurur, gerekliliklerin açıklanması duyuruda ya da tanımlamada yapılır.
- (3) Bent 2'deki duyurudan sonra seçilen işletmecilerle, idare gereksinimini en iyi karşılayacak şekli tespit edecek ve belirleyecek diyalogu başlatır. Bu esnada seçilmiş işletmecilerle ihale edilecek işin tüm ayrıntılarını görüşebilir. İdare tüm işletmecilere eşit muameleyi sağlamakla yükümlüdür. Belirli işletmecileri kayıracak şekilde bilgi özellikle veremez. İdare çözüm önerilerini ya da işletmecinin gizli bilgilerini işletmecinin izni olmadan başka işletmecilere veremez ve ancak ilgili ihale içerisinde kullanabilir.
- (4) İdare diyalogun, duyuruda ya da ihale dokümanında belirtilen yeterlik kriterleriyle, görüşülen çözüm önerileri sayısını azaltmak amacıyla, çeşitli ardıl aşamalar şeklinde yürütüleceğini öngörebilir. İdare, çözümleri diğer diyalog aşamasına öngörülmeden işletmecileri bilgilendirir. Son aşamada tam rekabeti sağlayacak sayıda tekliflerin olması gereklidir.
- (5) İdare şu durumlarda diyalogunun sonunu ilan eder,
 - a) Eğer gereksinimini karşılayan çözüm bulunduysa ya da,

b) Hiçbir çözümün bulunmayacağı görülebiliyorsa;

İşletmecileri bilgilendirir. A no.lu bentteki durumda, idare, işletmecilerden sunulan ve diyalog aşamasında ayrıntıyla anlatılan çözümlerin temelinde son tekliflerini vermelerini ister. Teklifler projenin uygulanmasına gereken tüm ayrıntıları içerir. İdare tekliflere açıklık getirilmesini, netlik sağlanmasını ve küçük düzenlemelerin yapılmasını isteyebilir. Bu açıklık getirmeler, netlik sağlamalar ve küçük düzenlemeler, rekabeti bozacak ya da eşit muameleye aykırı olacak şekilde teklifin ya da ihale esasının değişmesine neden olamaz.

(6) İdare teklifleri duyuruda ya da tanımlamada belirlenen yeterlik kriterleri temelinde değerlendirir ve ekonomik olarak en uygun teklifi seçer. İdare, teklifi ekonomik olarak en uygun olarak belirlenen işletmeciden teklifinin ayrıntılı açıklamasını ya da teklifindeki taahhütlerinin onaylanmasını isteyebilir. Bu, teklifin ya da ihalenin esaslı yönlerinin değişmesine ve rekabetin bozulmasına ya da ihaleye katılanlara eşit muamelenin sağlanmamasına neden olamaz.

(7) İdare rekabetçi diyaloga katılan işletmecilerden tasarım, plan, çizim, hesaplar ya da başka tür dokümanların hazırlanmasını isterse, istenilen dokümanları zamanında sunan tüm işletmecilere bunlar için makul tek bedel verir.

5. İhale ilanından sonra pazarlık yöntemiyle ihale;

a) Eğer ilk ihale dokümanında esasa ilişkin değişiklik yapılmadıysa, açık ya da kapalı yöntemle kabul edilebilir teklif verilmediğinde, uygundur.

b) İlgili projeler yalnızca araştırma, deney ya da geliştirme amaçlı olup da rantabilite ya da geliştirme giderlerini karşılama amaçlı olmadığında uygulanıyorsa,

c) İstisna olarak yapılacak işin miktarı ve kapsamı ya da işle bağlantılı kar-zarar tam ve kesin tanımlanamadığından dolayı bir bedelin belirlenmesini amaçlayan eksiksiz fiyatlandırma mümkün olmuyorsa,

6. İhale ilanı yapılmadan pazarlık yöntemiyle ihale şu durumlarda uygundur,

a) Eğer açık ya da kapalı ihale yönteminde kabul edilebilir teklif verilmediyse ve ihale dokümanında esasa ilişkin değişiklik yapılmayıp önceki ihalede uzman, güvenilir ve etken bütün istekliler de bu ihaleye çağrılıyorsa,

b) Eğer ihale dokümanında esasa ilişkin değişiklik yapılmayıp (rapor mecburiyetinden dolayı bak. madde 33a) açık veya kapalı ihale yöntemiyle hiç teklif verilmedi ya da madde 25 fıkra 1'e göre değerlendirmeye alınmayacak teklifler verildiyse,

c) Eğer iş, teknik veya sanatsal nedenlerden dolayı veya telif haklarından dolayı yalnızca bir yüklenici tarafından yapılabilecekse,

d) Eğer idareden kaynaklanmayan ve idarece öngörülemeyen zorunlu nedenlerden dolayı acil bir iş için madde 18a fıkra 1,2 ve 3'te belirlenen zorunlu sürelerle uyulamayacaksa,

e) Eğer bir yükleniciye, sözleşmesinde veya sözleşmeye esas olan projede bulunmayan, ancak önceden öngörülemeyen bir nedenle ana sözleşmede belirtilen işin uygulanması için gerekli olan ek işlerin ihalesinde,

- Teknik ya da ekonomik nedenlerden dolayı idareyi önemli zarara sokmadan ana sözleşmeden ayrılması mümkün olmadığı takdirde ya da

- Ayrı ayrı da ihale edilebilecekken, ana sözleşmede tarif edilen işin tamamlanabilmesi için kesinlikle gerekli olduğu takdirde,

Bütün bu ek işler bedelinin keşif bedelinin yarısını geçmemesi koşuluyla,

f) Tekrarlanan aynı tür işler aynı idare tarafından aynı yükleniciye verilecekse ve ancak bu işler m. 3a'da belirtilen yöntemle ihale edilmiş ve ilk ihaleye esas olan projeye benzer projelerse. Bu yöntemin uygulanma olanağı ilk kısmın ihalesinde belirtilme mecburiyetindedir; yapımın devamı için göz önüne alınan toplam bedel idare tarafından madde 1a'daki kurallar uygulandığında dikkate alınır. Bu yöntem yalnızca ilk işin tamamlanmasını izleyen üç yıl için geçerlidir.

g) Eğer yüklenicinin değiştirilmesi, idare açısından farklı teknik özellikleri olan mal alımına neden olacak ve bunların kullanımı, işletmesi ya da bakımı teknik uyumsuzluk ve aşırı teknik sıkıntılara neden olacaksa, asıl yüklenici tarafından, teslim edilen malların ya da kullanımda olan donanımın kısmen yenilenmesine veya

teslim edilen ya da mevcut donanımın artırılmasına neden olacak ek işlerde. Bu tür işlerde süre genel olarak üç yılı aşamaz.

E ve f durumları yalnızca eşik değeri madde 1a fıkra 1 bent 2’de belirtilen işlerin ihalesinde uygulanır. G durumu yalnızca eşik değeri madde 1a fıkra 2’de belirtilen işlerin ihalesinde uygulanır.

7. (1) İdare, pazarlık yönteminde, belirli isteklilere diğerlerine göre kayırbilecek, eşit muameleye aykırı şekilde bilgi iletmesinden uzak duracaktır.

(2) İdare pazarlık yönteminin, pazarlığı yapılan tekliflerin sayısını duyuruda ya da ihale dokümanında belirtilen yeterli kriterleriyle azaltmak amacıyla, çeşitli ardıl aşamalar şeklinde yapılmasını öngörebilir. Ancak son aşamada gerçek rekabeti sağlayacak sayıda isteklinin olması gereklidir.

Madde 4 İşin tümünün ihalesi, kısımlara ayırarak ihale

1. Yapım işleri, homojen uygulamayı ve şüphesiz, kapsamlı kusur sorumluluğu sağlayacak şekilde ihale edilmeli; bundan dolayı yapılacak iş, genel olarak ona ait mal alımıyla beraber ihale edilmeli.

2. Kapsamlı yapım işleri mümkün olduğunca kısımlara bölünmeli ve kısımlar halinde ihale edilmeli.

3. Farklı zanaat ve sanat dallarının yapım işleri genel olarak uzmanlık ya da zanaat alanına göre ayrı ayrı ihale edilir. Ekonomik ya da teknik nedenlerden dolayı farklı alanların işleri bir arada ihale edilebilir.

Madde 5 İmalat sözleşmesi, saat ücretli sözleşmesi ve maliyetine inşaat sözleşmesi

1. Yapım işleri, ödemelerin imalata göre yapılacak şekilde,

a) Genel olarak, miktarı, ölçüsü, ağırlığı ya da âdeti idare tarafından ihale dokümanında belirtilen, teknik ve ekonomik açıdan aynı türden kalemlerin birim fiyatlarıyla (birim fiyat sözleşmesi),

b) Uygun durumlarda götürü fiyatla, eğer yapılacak işin uygulanması ve kapsamı tam belli ve uygulamanın değişmesi beklenmiyorsa (götürü fiyat sözleşmesi),

ihale edilir.

2. Ücret ağırlıklı küçük çaplı yapım ileri saatlik ücret karşılığında da ihale edilebilir (saatlik ücret sözleşmesi).

3. (1) Büyük çaplı yapım işleri, ihaleden önce eksiksiz fiyatlandırmaya imkân verecek şekilde açık ve esaslı tespit edilemediği durumlarda, istisna olarak maliyetine ihale edilebilir (maliyetine inşaat sözleşmesi),

(2) İhale esnasında işçilik, malzeme, ekipman ve diğer giderlerin ve karın nasıl belirleneceği tespit edilir.

(3) Uygulanma aşamasında eksiksiz fiyatlandırma mümkün olursa imalat sözleşmesi yapılır. Tamamlanmış kalemler imalat sözleşmesine dâhil edilmezse, işlerin ayırt edilmesine dikkat edilir.

Madde 6 Teklif alma yöntemleri

1. Teklif alma yöntemi, isteklinin yapacak işlere talep ettiği fiyatları birim fiyatlarda ya da başka biçimde teklifte belirtecek şekilde olacaktır.

2. İdarenin bildirdiği fiyatın isteklilerce artırdığı ve/veya eksilttiği artırma ve eksiltme yöntemi yalnızca istisna olarak periyodik olarak tekrarlanan, kapsamı mümkün olduğunca sınırlanacak, bakım onarım işlerinde uygulanır.

Madde 7 Bilirkişilerin katılımı

1. a) İhaleyi, özellikle ihale dokümanının hazırlanmasında,

b) istenilen fiyatların, saatlik ücretler dâhil (saat ücret ekleri, mahsup oranı) değerlendirilmesinde ya da,

c) işin sözleşme koşullarına uygunluğunun kontrolünde

Özel bilirkişilerin katılımı amaca uygunsa, bilirkişileri mesleki örgüt önerir; bu bilirkişiler ne dolaylı ne de dolaysız olarak ihaleye taraf olurlar.

2. madde 1 anlamındaki bilirkişiler gerektiğinde mesleki örgütün isteği üzerine

Madde 8 İhaleye katılım

1. Tüm istekli ve adaylara eşit muamele sağlanacaktır. İhale özellikle belirli bölge ya da yerlere sınırlı kalmaz.
2. (1) Açık ihalede ihale dokümanı ticari faaliyeti ihale konusu işlerin uygulanması olan tüm isteklilere verilir.
- (2) Sınırlı ihalede genel olarak 3 ila 8 uygun aday davet edilir. Adaylardan özel çalışma gerektiren kapsamlı hazırlıklar isteniyorsa, adayların sayısı mümkün olduğunca sınırlanmalı.
- (3) Sınırlı ve serbest ihalelerde adaylar mümkün olduğunca değiştirilmeli.
3. (1) İstekli ya da adaylardan yeterliklerinin (uzmanlık, etkenlik, güvenilirlik) kanıtlanmasında aşağıdaki bilgiler istenebilir
 - a) İhale konusu işe benzer yapım ve başka işlerle ilgili oldukça yüklenicinin son üç yıllık cirosu, bunlara başka yüklenicilerle beraberce yaptıkları işler de dâhildir,
 - b) İhale konusu işe benzer son üç yılda bitirilen işlerin listesi (işin açıklaması; metraj vs.),
 - c) Son üç yılda çalıştırdığı personel sayısının meslek gruplarına göre dökümü,
 - d) Yüklenicinin bu işin yapımında kullanacağı teknik ekipman listesi,
 - e) İşin yürütülmesi ve denetimi için öngörülen teknik personel,
 - f) İsteklinin ikamet ettiği ya da çalıştığı yerdeki meslek odasına kayıt belgesi,
 - g) Uzmanlığın değerlendirilebilmesine uygun diğer belgeler.

A, c ve f şıklarında yetkili makamların düzenlediği ve yüklenicinin resmi listenin belirtilen gereklilikleri kapsayan grubunda kayıtlı olduğunu gösteren belgelerde kabul edilir.
- (2) İdare sağlam gerekçelerin bulunduğu kendince uygun gördüğü ekonomik ve mali yeterliği gösteren belgeleri kabul eder.
- (3) Açık ihale duyurusunda teklifle beraber ya da sonra verilmesi istemi saklı tutulan belgeler belirtilir. Ön yeterlik sonrası sınırlı ihalede, belgelerin katılım başvurusuyla beraber verilmesi istenir.
4. Sınırlı ve serbest ihalede teklifi vermeye davetten önce adayların yeterliği kontrol edilir. Bu kontrolde sözleşmenin sorumluluğunu yerine getirecek güvenceyi veren adaylar seçilir; bu gereken uzmanlık, etkenlik ve güvenilirliğe ve yeterli teklif ve ekonomik olanaklarının bulunduğu anlamına gelir.
5. (1) İhaleye katılmayacak yükleniciler,
 - a) iflası ya da konkordato ilan edilen ya da buna benzer dava açılmış olan ya da davanın açılması istenmiş olan ya da iflas masası yetersizliği nedeniyle reddedilenler,
 - b) işletmeleri tasfiye halinde olanlar,
 - c) aday olarak güvenilirliğine gölge düşüren sabitlenmiş ağır kabahati olanlar
 - d) Vergi, harç, resim ödeme sorumluluklarını yerine getirmeyen ve sosyal güvence kurumlarına borcu olanlar,
 - e) ihale aşamasında uzmanlık, etkenlik ve güvenilirlikleriyle ilgili bilinçli olarak yanlış bilgi verenler,
 - f) meslek odası kaydı olmayanlar.
- (2) İdare aday ya da isteklilerden yetkili makamların belgelerini ya da açıklamalar isteyebilir.
- (3) Birinci bentte belirtilen ihaleye katılmama nedenlerinin bulunmadığı, bulunduğu durumlar hariç, 3.fıkranın 2 no.lu alt bendindeki belgelerle kanıtlanabilir.
6. Ceza infaz kurumları, çocuk esirgeme kurumları, eğitim kurumları, buna benzer kurumlar ve kamu kuruluşları, bu işi yapan özel ve tüzel meslek mensupları ile rekabete giremezler.

Madde 8a İhaleye katılım

1. (1) İdare, davranışı yüklenici şirkete bir sorumluluk yükleyecek bir kişinin aşağıdaki kuralların ihlalinin dolayı hüküm giydiği bilgisine sahip olursa yüklenici şirketi güvensizlikten dolayı ihale dışı bırakma hakkına sahiptir.

a) madde 129 Strafgesetzbuch (yasadışı örgüt kurmak), madde 129a Strafgesetzbuch (terör örgütü kurmak), madde 129b Strafgesetzbuch (yurtdışında yasadışı örgütler ve terör örgütleri),

b) Madde 261 Strafgesetzbuch (para aklama, haksız yere kazancın saklanması)

c) madde 263 Strafgesetzbuch (dolandırıcılık) AB bütçelerine ya da AB'nin idare ettiği ya da AB adına idare edilen bütçelere karşı işlenen suçlar,

d) madde 264 Strafgesetzbuch (teşvik dolandırıcılığı) AB bütçelerine ya da AB'nin idare ettiği ya da AB adına idare edilen bütçelere karşı işlenen suçlar.

e) madde 334 Strafgesetzbuch (rüşvetçilik) AB rüşvetçilik yasası madde 2, uluslar arası rüşvetle mücadele yasası madde 2 fıkra 1, 4. Ceza hukukunun değiştirilmesine ilişkin yasasının, madde 7 fıkra 2 10 no.lu bendi ve madde 2 kovuşturma zamanasının uzatılması ve uluslararası ceza mahkemesi çalışanları ve yargıçlarının aynileştirilmesine ilişkin yasanın 2. maddesi,

f) uluslar arası rüşvetçilik ile mücadele yasası madde 2 fıkra 2 (rüşvet alan uluslararası ticari faaliyetleri olan yabancı uyruklu meclis üyeleri),

g) ödenli tüzüğü madde 370, ortaklaşa Pazar yönetimi ve doğrudan ödemeler yasanın 12 maddesiyle bağlı olan AB bütçelerine ya da AB'nin idare ettiği ya da AB adına idare edilen bütçelere karşı işlenen suçlar.

Bu kuralların ihlali diğer ülkelerin bu kurallara tekabül eden yasalarının ihlali gibi muamele görür. Eğer bir işletmenin yönetiminden sorumlu bir kişi ayrıca madde 130 Nizamlara karşı gelme yasasına (OWiG) göre denetim ya da yönetim adına hareket eden kişilerin davranışlarından yüklenici sorumlu olur.

(2) Bent 1'e göre bilgilerin yanlışlığının kanıtı olarak idare, yüklenicinin ülkesinin ilgili mahkeme ya da makamının belgesini kabul eder. Eğer belge ya da doküman yüklenicinin ülkesi tarafından düzenlenmemişse ya da istenilen bilgilerin tümü belirtilmiyorsa, yeminli ifade ya da ilgili mahkeme ya da resmi makamda, noterde ya da yetkili bir meslek odasının huzurunda yapılan beyan geçerlidir.

(3) Fıkra 1'deki ihaleye katılmaktan men edilmeden, yalnızca kamu yararından dolayı zorunlu nedenlerin bulunduğu ve başkalarının işi uygun şekilde yapamayacağından ya da özel nedenlerden dolayı işi alacak şirketin güvenilirliğine şüphe getirmiyorsa, vazgeçebilir.

2. Açık yöntemde madde 8 fıkra 2 bent 1 geçerlidir.

3. Kapalı yöntemde en az 5 uygun aday davet edilir. Madde 8 fıkra 2 bent 2 cümle 1 geçerli değildir. Her halükarda davet edilen adayların sayısı gerçek rekabeti sağlamalıdır. Yeterlik, katılım başvurusunda teslim edilen belgelerle kontrol edilir.

4. pazarlık yöntemiyle yapılacak ihale duyurusu sonrasında ve rekabetçi diyalog yönteminde yeterli sayıda adayın bulunduğu pazarlığa davet edilen aday sayısı üçten az olamaz. Ancak rekabeti sağlayacak sayıda adayın bulunmasına dikkat edilir.

5. Pazarlık yönteminde madde 8 fıkra 3 ila 5 geçerlidir.

6. Eğer idare kapalı yöntemde, rekabetçi diyalogda, ya da pazarlık yönteminde katılımcıların sayısını sınırlandırmak istiyorsa, duyuruda öngörülen objektif ve dezavantaj sağlamayacak şekilde ihaleyle ilgili kriterleri, öngörülen asgari katılımcı sayısını ve gerekirse davet edilecek azami aday sayısını bildirir.

7. Eğer yüklenici şirket geçerli nedenlerden dolayı istenilen belgeleri sunamıyorsa, yeterliliğinin kanıtını idarenin uygun gördüğü herhangi bir başka dokümanı sunarak da belgeleyebilir.

8. İdare, istekli gruplarından belirli bir tüzel kişiliğe sahip olmalarını yalnızca, iş, grubun üzerinde kaldığında ve bunun yapılacak işin kurallara uygun yapılmasının gerektiğinde, isteyebilir.

9. Eğer istekli ya da aday ihale başlamadan önce idareye danışmanlık yaptıysa ya da başka bir şekilde idareye yardım ettiyse, idare bu istekli ya da adayın katılımıyla rekabetin bozulmayacağını sağlamakla yükümlüdür.

10. İstekli veya istekli grubunun üyesi olarak, işin uygulamasında diğer işletmelerle arasındaki bağın hukuksal niteliği dikkate alınmaksızın, başka işletmelerin kapasitelerinden de faydalanabilir. Bu durumda idareye gerekli olan araçların kullanımı imkânı bulunduğunu, örneğin yukarıda söz edilen işletmelerinin taahhütnamesini sunarak, kanıtlar.

11. (1) İdare ayrıca istekli ya da adaydan işin uygulaması sırasında kullanmayı düşündüğü çevre yönetim yöntemleri hakkında ek bilgi isteyebilir. Bu durumlarda idare istekli ya da adayın çevre yönetimi

standartlarını yerine getirdiğinin kanıtı olarak bu konuda bağımsız kuruluşların belgelerini isteyebilir. Bu durumlarda çevre yönetimi ve çevre işletme kontrolü için AB sistemine (EMAS) ya da, ilgili Avrupa ya da uluslararası standartlarından elde edilen standartlara uyan ve topluluk hukuku ya da ilgili Avrupa ya da uluslararası sertifikalandırma standartlarına uyan kuruluşlar tarafından sertifikalandırılan, çevre yönetimi standartlarına dayanırlar. Diğer üye ülkelerin eşdeğer belgeleri kabul edilir. İdareler, aday ya da isteklilerin başka eşdeğer çevre yönetim uygulamalarına ilişkin sunduğu belgeleri de kabul ederler.

(2) İdareler, aday ya da isteklinin belirli kalite kontrol standartlarını yerine getirdiğini kanıtlamak amacıyla bağımsız kuruluş sertifikalarının sunulmasını isteyebilir. Bu durumlarda ilgili Avrupa standartlarını karşılayan ve ilgili, Avrupa sertifikalandırma standartlarına uyan, kurumlar tarafından sertifikalandırılan kalite kontrol yöntemlerine dayanırlar. Diğer üye ülkelerin kurumları tarafından verilen eşdeğer sertifikalar da kabul edilir. İdareler kalite kontrol uygulamalarıyla ilgili başka eşdeğer belgeleri de kabul ederler.

Madde 9 İşin tarifi

Genel

1. Yapılacak işler tüm adayların tarifi aynı şekilde anlayacak ve kapsamlı ön hazırlıklar yapılmaksızın fiyatları emniyetle oluşturabilecek derecede kesin ve esaslı tanımlanır. Gerekebilecek imalat kalemleri istisna olarak yapılacak iş tanımına alınabilir. Eklenen saat ücretli işler yalnızca kesinlikle gereken miktarda yapılacak işlerin tanımına dâhil edilebilir.

2. Yükleniciye etkileyemeyeceği ve fiyat ve süreye etkisini önceden tahmin edemeyeceği koşul ve olayların olağandışı sorumluluğu yüklenemez.

3. (1) Fiyatı kesin olarak belirlenmesine imkân vermek için bütün etkenler belirlenip ihale dokümanında belirtilir.

(2) Gerektiğinde tamamlanmış işin amacı ve öngörülen kullanımı belirtilir.

(3) İşin uygulanmasındaki belirleyici etkenler, örneğin zemin, su/zemin suyu durumu, adayın yapıma ve uygulamaya etkilerini yeterince değerlendirebilecek şekilde tarif edilir.

(4) Yapım işleri genel teknik sözleşme şartlarının 0 no.lu fıkrasının ‘yapılacak işin tanımın hazırlanmasında dikkat edilecek hususlar’ dikkate alınır.

4. (1) Yapılacak işin tanımında alışlagelmiş ifadelerin kullanımına dikkat edilir.

Teknik şartnameler

5. İhale konusu işin teknik gereklilikleri tüm isteklilere aynı şekilde ulaşılabilecek olmalı ve uygun olmayan şekilde rekabeti engellemeli.

6. Teknik şartnameler ihale dokümanında belirtilir:

(1) ya ek TS de bulunan teknik şartnamelere atıfta bulunarak sırasıyla

a) AB standartlarından alınan ulusal standartlar,

b) Avrupa teknik izinler,

c) Ortak teknik şartnameler,

d) uluslararası standartlar ya da Avrupa standardizasyon kuruluşların hazırladığı diğer teknik standartlar

e) eğer bu standart ve şartnameler bulunmuyorsa, yapımların planlama, hesaplama ve uygulama ve ürünlerin uygulanmasında kullanılan ulusal standartlar, ulusal teknik izinler ya da ulusal teknik şartnameler.

Atıflar ‘ya da dengi’ ekiyle yapılacaktır;

(2) ya da yükleniciye ihale konusu hakkında tam fikir verecek ve idareyi işin ihale edilebilmesini sağlayacak yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde yapılır;

(3) ya da fıkra 1 ve fıkra 2’nin karışımı şeklinde, yani

a) yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere uyumluluk varsayımı olarak fıkra 1’deki şartnamelere atfen, yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde yapılır;

b) Belli nitelikler fıkra 1'deki şartnamelere ve fıkra 2'ye göre diğer nitelikler yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere atfen yapılır.

7. İdare yapılacak işin tanımında fıkra 6 bent 1, a no.lu alt bent deki şartnameleri atıfta bulunuyorsa, teklifin, kullanılan şartnamelere uymadığı gerekçesiyle reddedilemez eğer istekli teklifinde önerdiği çözümünün atıfta bulunan teknik şartname gerekliliklerine eşit şekilde uyduğunu, kanıtlarsa. Uygun kanıt üreticinin teknik tanımlaması ya da kabul görmüş makamın deney raporu olabilir.

8. İdare teknik şartnameleri iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde belirliyorsa AB standartından alınan ulusal standarta ya da AB teknik izine, ortaklaşa teknik şartnameye uluslararası standarta ya da AB standardizasyon kuruluşları tarafından hazırlanan teknik standartlarına uygun olan reddedemezler eğer bu şartnameler talep edilen iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklerle ilgiliyseler. İstekli teklifinde uygun araçlarla idareye ilgili kalemdeki standart idarenin iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere uygunluğu kanıtlar. Uygun kanıt üreticinin teknik tanımlaması ya da kabul görmüş makamın deney raporu olabilir.

9. İdare çevreyle ilgili nitelikleri iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde belirtiyorsa, AB, uluslararası ya da diğer çevre kalite belgelerinde tanımlanan şartnameleri kullanabilir, eğer

- a) bunlar işin konusu nitelikleri tanımlamaya uygunsa,
- b) çevre kalite belgesinin talepleri bilimsel çalışmalarla elde edilmiş bilgiler temelinde hazırlandıysa,
- c) çevre kalite belgesi ilgili çevrelerin- örneğin resmi kurumlar, tüketici, üretici, tacir ve çevre kuruluşları - katılabildiği yöntemle çıkarılırsa ve
- d) çevre kalite belgesi tüm ilgililerce ulaşabilir ve edinebilirse.

İdare ihale dokümanında, çevre kalite belgeli işlerde, iş tanımında belirlenen teknik şartnamelerine uygunluk varsayıldığını, bildirebilir. Ancak idare herhangi farklı kanıt araçlarını, örneğin üreticinin teknik belgeleri ya da kabul görmüş makamların deney raporlarını kabul etmeye mecburdur. Kabul görmüş makamlar uygulanan AB standartlarına denk olan deney ve kalibrasyon laboratuvarları ve denetleme ve sertifikalandırma kuruluşlarıdır. İdare diğer üye ülkelerinde bulunan kabul görmüş makamların sertifikalarını kabul eder.

10. İşin konusu gerektirmedikçe teknik şartnamelerde belli üretim ya da kaynak ya da özel yöntem ya da belli kaynağın ya da belli üretiminin markası, patenti, tipi belirtilemez eğer böylece belirli işletmeler ya da ürünler tercih edilir ya da dışlanırsa. Eğer işin konusu yeterince kesin ve genel anlaşılacak şekilde tanımlanamıyorsa, bu tür belirtmeler istisna olarak yapılabilir; belirtmelerde 'ya da dengi' ifadesine yer verilir.

Keşifle iş tanımı

11. Yapılacak iş genellikle yapı işinin genel tarifiyle (tapı tanımı) ve imalat kalemlerinden oluşan keşifle tanımlanır.

12. Gerektiğinde iş çizimle ya da numunelerle ya da başka bir şekilde açıklanır, örneğin benzer işlere atıfta bulunarak, miktar veya statik hesaplarla. Uygulamaya esas olacak çizim ve numuneler açık ve kesin belirlenir.

13. Anlaşma koşullarına, teknik sözleşme koşullarına veya meslek ahlakına göre istenilen işlere ait olan işler (madde 2 fıkra 1 VOB/B) ayrıca gösterilmek zorunda değildir.

14. Keşif cetvelinde bir düzen sayısı altında yalnızca teknik özellik ve fiyat belirlenmesi açısından aynı türden işler gruplandırılır. Aynı türden olamayan işler bir düzen sayısı altında ancak bir imalat kalemi diğerini fiyat yönünden fazla etkilemeyecekse birleştirilebilir.

Programla iş tanımı

15. İşin teknik, ekonomik ve biçimsel olarak en iyi ve fonksiyonel çözümü bulmak amacıyla, bütün koşulları değerlendirdikten sonra, fıkra 6'dan farklı olarak işin uygulaması tasarımıyla beraber ihale etmek uygun görülürse, yapılacak iş, iş programıyla da gösterilebilir.

16. (1) İş programı, adayın tasarımının geliştirmesine ve teklifine esas olan koşul ve durumları gösteren ve tamamlanmış işin hem amacını hem de istenilen teknik, ekonomik, biçimsel ve fonksiyonel gereklilikleri

gösteren yapı tanımını kapsar, ayrıca gerekli olduğunda da miktarların belirtilmediği örnek keşif cetveli de program eklenir.

(2) Fıkralar 7 ile 9 anlamlarına uygun geçerlidir.

17. İsteklinin teklifi, yapılacak işin uygulamasının yanında tasarımı ve inşaat işinin açıklamasını ayrıca işin ayrıntılı akışına uygun gruplandırılmış tanımını (gerektiğinde fiyat ve miktarı içerecek şekilde) içerecek şekilde istenir. Fiyat ve miktarı içeren iş tanımlarında istekliden

a) özellikle kendisi tarafından hazırlanan miktarların ya sınırsız ya da ihale dokümanında belirtilecek kabul edilebilir miktar tolerans sınırları dâhilinde verilerin eksiksiz olduğunu ve

b) özel durumlar nedeniyle teklif verildiğinde bazı kalemlerin miktar ve türlerinin belirlenememesinden dolayı yapmaya zorlanmış olduğu varsayımların (örneğin hafriyat, yıkım veya su tutma işleri gibi) gerektiğinde plan ve hesaplarla göstermesi

istenir.

Madde 10 İhale evrakı

1. (1) İhale evrakı aşağıdaki belgelerden oluşur

a) davet yazısı (teklif vermeye davet), gerekirse katılım koşulları (madde 10 fıkra 5) ve

b) ihale dokümanı (maddeler 9 ve 10 fıkra 1 bent 2 ve fıkralar 2 ile 4).

(2) İhale evrakında yapı işleri uygulaması genel sözleşme koşulları (VOB/B) ve yapı işleri genel teknik sözleşme koşulları (VOB/C) sözleşmenin parçası olacağı beyan edilir. Bu sözleşmenin parçası olacak, mevcutsa, ek sözleşme koşulları ve ek teknik sözleşme koşullarında da geçerlidir.

2. (1) Genel sözleşme koşulları prensip olarak değişmez. Sürekli yapım işleri ihaleleri yapan idareler kendi olağan durumlara uyacak ek sözleşme koşullarıyla genişletebilirler. Bunlar genel sözleşme koşullarına aykırı olamaz.

(2) Münferit durumlar gerektirdiğinde genel sözleşme koşulları ve varsa ek sözleşme koşulları da özel sözleşme koşullarıyla genişletilir. Özel sözleşme koşullarında genel sözleşme koşullarından sapmalar yalnızca genel sözleşme koşullarında kati bir şekilde öngörülen durumlarda ve işin niteliğiyle uygulamanın gerektirdiği kadariyle sınırlı kalmalı.

3. Genel teknik sözleşme koşulları prensip olarak değişmez. Sürekli yapım işleri ihaleleri yapan idareler kendi olağan durumlara uyacak ek teknik sözleşme koşullarıyla genişletilebilir. Münferit durumun gerekliliklerine göre iş tanımında ek ve değişiklikler belirlenir.

4. (1) Ek sözleşme koşullarında ya da özel sözleşme koşullarında mümkün olduğunca aşağıdaki noktalar düzenlenir:

a) Dokümanlar (madde 20 fıkra 3, madde 3 fıkra 5 ve 6 VOB/B),

b) Depo ve çalışma yerlerinin kullanımı olanakları, şantiye girişleri, demir yolu bağlantısı, su ve enerji hatları olanakları (madde 4 fıkra 4 VOB/B),

c) Taşeronlara iş yaptırma (madde 4 fıkra 8 VOB/B),

d) Uygulama süreleri (madde 11, madde 5 VOB/B),

e) Sorumluluk (madde 10 no 2 VOB/B),

f) Cezalar ve erken bitirme primleri (madde 12, madde 11 VOB/B),

g) Kesin kabul (madde 12 VOB/B),

h) Sözleşme türü (madde 5), kesin hesap (madde 14 VOB/B),

i) Saat ücretli işler (madde 15 VOB/B),

j) Ödemeler, avanslar (madde 16 VOB/B),

k) Teminatlar (madde 14, madde 17 VOB/B),

l) Yetkili mahkeme (madde 18 no 1 VOB/B),

m) Maaş ve ücret yan ödemeleri,

n) Birim fiyat değişiklikleri (madde 15).

(2) münferit durumda kusur sorumluluğu ve bunun zamanaşımı ayrıca sel, fırtına, yer altı suyu, rüzgâr, kar, buz ve bunun gibi doğal afetlerden meydana gelecek zararın paylaşımıyla ilgili gerekli özel düzenlemeler özel sözleşme koşullarında yer alır. Belirli yapım işlerinde madde 13'e göre aynı şart sahipse, özel düzenlemeler ek teknik sözleşme koşullarında da öngörülebilir.

5. (1) İhale evrakın (madde 17 fıkra 3) yollanması için, teklif verme kararını almaya gereken tüm bilgileri, ihale dokümanında bulunanların dışında, içeren davet yazısı hazırlanır.

(2) Davet yazısında özellikle aşağıdaki bilgiler belirtilir:

- a) İşin türü ve kapsamı, işin yeri,
 - b) Bitirme süresi için olası koşullar,
 - c) İşverenin unvanı ve açık adresi ve ihale komisyonunun unvanı ve açık adresi,
 - d) Ek belgelerin istenebileceği ve görülebileceği makamın unvanı ve adresi,
 - e) İstenildiğinde, bu ek belgelerin gönderilmesi için ödenecek miktar ve ödeme koşulları,
 - f) İhalenin türü (madde 3),
 - g) Yapılacaksa iş yerinin gösterilmesi,
 - h) Varsa ihale dokümanının bilgisayar ortamında düzenlenmesinin kabulü,
 - i) Yazılı önerilerin tanımlanması (veya bilgisayar ortamında tanımlanması),
 - j) Gerekliğinde bilgisayar ortamındaki adresin belirlenmesi,
 - k) Teklif zarflarının açılış yeri ve zamanı (teklif verme süresinin sonu, madde 18 fıkra 2) ve ayrıca tekliflerin açılmasında bulunabilecek olan kişiler hakkında bilgi (madde 2 fıkra 1 cümle 1),
 - l) Varsa idarenin isteklinin yeterli değerlendirmesi için istediği dokümanlar (madde 8 fıkra 3 ve 4),
 - m) İstenilen teminat miktarı,
 - n) Değişiklik önerileri ve ek teklifler (bak. bent 4)
 - o) Varsa bölümlere ayırmaya ve bunları ayrı isteklilere vermeğe itirazlar,
 - p) İhale onay süresi, teklifin geçerlik süresi (madde 19),
 - q) İsteklilerin tekliflerini hazırlarken dikkat etmesi gereken diğer konular,
 - r) Ödeme koşulları ve bunların belirtildiği belgeler (örneğin madde 16 VOB/B),
 - s) İhalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makam.
- (3) İdare, isteklilerden tekliflerinde taşeronlara vermeye düşündükleri işlerin belirtilmesini isteyebilir.
- (4) Eğer idare ek teklif istiyorsa/istemiyorsa bunu belirtir; ayrıca teklif vermeden verilen ek tekliflerin istisna olarak reddedileceği de belirtilir. Genel teknik sözleşme koşullarında ya da ihale dokümanında bulunmayan iş öneren isteklilerden bu işlerin uygulanması ve niteliği hakkında bilgi istenir.
- (5) Sürekli yapım ihaleleri yapan idareler, isteklilerin tekliflerini hazırlarken dikkat etmeleri gereken hususları başvuru koşullarında özetleyip davet yazısında eklerler.
6. Taraflar, uyuşmazlıkların çözümünde yargıya gitmeyip tahkim yolunu seçeceklerse Hukuku Usulü Muhakemeleri Kanunu m. 1031 bent 2 de belirtilen kurallara aykırı olmamak üzere, aralarında tahkimname hazırlarlar.

Madde 10a İhale evrakı

1. Madde 1a anlamındaki yapı işlerinde davet yazısı (teklif vermeye davet) madde 10 fıkra 5 bent 2'deki bilgilerin dışında aşağıdaki bilgileri de içerir:

- a) Duyuruda bildirilmediyse (madde 17a fıkra 2 ila 4) madde 25 fıkra 3'e göre geçerli değerlendirme kriterleri. Burada her bir kriterin ağırlığı bildirilir. Anlaşılr nedenlerden dolayı ağırlığı belirtilemiyorsa teklif vermeye davette kriterler önem sırasına sıralanır.
- b) Tekliflerin alman dilinde yapılacağı bildirilir.
- c) Kapalı ve pazarlık yönteminde madde 17a fıkra 3'e göre ilana atf.
- d) Pazarlık yönteminin ya da rekabetçi diyalogun, teklif sayısını azaltmak amacıyla, ardıl aşamalarla yapılması istenip ya da istenmediği bildirilir.

e) Açık olmayan yöntem, Avrupa çapında ihale ilanı sonrasında pazarlık yönteminde ve rekabetçi diyalogda aynı zamanda seçilmiş adaylara metin şeklinde tekliflerini vermeye, pazarlık yapmaya ya da rekabetçi diyaloga katılmaya davet edilir.

f) eğer ihaleye kabul edilecekse, ek tekliflere asgari taleplerin belirtilmesi,

g) rekabetçi diyalogda görüşme aşamasının başladığı zaman ve yerin bildirilmesi.

Madde 11 Uygulama süreleri

1. (1) Yapım süreleri yeterli olacak şekilde belirlenmelidir; mevsimsel etkiler, çalışma koşulları ve olası özel zorluklar dikkate alınır. Yükleniciye, işe başlamak için, yeterince zaman tanınır.

(2) Olağandışı kısa süreler, yalnız işin ivediliğine binaen öngörülür.

(3) İdarenin talimatı üzerine işe başlanacağına (madde 5 fıkra 2 VOB/B) anlaşılabilecekse, başlama talimatının verilebileceği süre uygulamayı etkileyen koşulları hakkaniyetli şekilde dikkate alarak uygun olmalı; süre ihale dokümanında bildirilir.

2. (1) Eğer idarenin geçerli gereksinimleri gerektirirse, işin bağımsız bölümlerin yapımı için ayrı ayrı süreler belirlenir.

(2) İşin aksamadan ilerlemesi için, bütün yüklenicilere yönelik iş programı hazırlanacaksa, yalnızca işin ilerlemesi için çok önemli olan işlerin süreleri sözleşmede bağlayıcı süreler (sözleşme süreleri) olarak belirlenir.

3. İş programındaki terminlere uyulabilmesi için planların ve belgelerin verilmesi önemliyse bunun için de bir süre belirlenir.

4. İdare, ihale dokümanında götürü bir gecikme cezası öngörebilir; bu ceza ihale bedelinin %5'ini geçmemelidir, zararın daha az olduğunun kanıtlanmasına izin verilir.

Madde 12 Cezalar ve erken bitirme primleri

1. Gecikme cezaları, yalnızca işin zamanında bitmemesi nedeniyle ortaya çıkacak önemli zarara neden olabilir, istenir. Ceza makul olmalıdır.

2. Erken bitirme primleri, yalnızca erken bitirmenin büyük yararı olursa, öngörülür.

Madde 13 Kusurlarda zaman aşımı

Madde 13 fıkra 4 VOB/B'deki dışında kalan zamanaşımaları yalnızca işin özelliği gerektirdiğinde öngörülür. Böyle durumlarda bütün koşullar birbiriyle karşılaştırılır, özellikle olası durumların ne zaman ortaya çıkabileceği, hatanın nedenlerinin ne zamana kadar kanıtlanabileceği, hatanın fiyatlara etkisi ve kusurda hakkaniyetli zamanaşımının belirlenme gerekliliği.

Madde 14 Teminat

1. İşte kusur olmayacağı düşünülüyorsa veya yüklenici yeterince tanınıyor, işi sözleşmeye uygun yapacağı ve olası kusurları ortadan kaldıracağı konusunda güven veriyorsa, teminattan tamamen veya kısmen vazgeçilir. Sınırlı ve serbest usulü ihalelerde genel olarak teminat istenmez.

2. Teminat gereğinden fazla istenmemeli ve idareyi zararlardan korumak için gerektiğinden geç iade edilmemelidir. Sözleşmeden doğan bütün sorumlulukların teminatı ihale bedelinin %5'inden fazla olmamalı. Kusurların teminatı kesin hesabın %3'ünü geçmemelidir.

Madde 15 Fiyat değişimi

Fiyat belirlemenin temelinde, başlangıcı ya da kapsamı belli olmayan, esaslı değişiklikler bekleniyorsa ihale dokümanında ödemelerde uygun değişiklik öngörülebilir. Fiyat değişikliğinin ayrıntıları belirlenir.

Madde 16 İhaleye çıkma ve bilgi iletiminin temel ilkeleri

1. İdare tüm ihale dokümanı tamamladığında ve belirtilen süre içerisinde uygulamaya başlanabileceğinde ihaleye çıkar.
2. İhale edilmeyecek işler (gelirin hesaplanması) ihaleye çıkarılmaz.
3. (1) İdare duyuruda ya da ihale dokümanında bilgilerin posta, faks, elden, elektronik ya da belirtilen iletişim araçlarının birleşimiyle iletileceğini bildirir.
- (2) Elektronik iletim için seçilen ağa herkesin ulaşılabilir şekilde olacaktır ve istekli ve adayların ihaleye katılımını sınırlamayacaktır. Bunun için kullanılan yazılımlar ve teknik nitelikleri eşit muameleyi sağlayacaktır, herkesin ulaşılabilir şekilde olacaktır ve genel olarak kullanılan bilişim ve iletişim araçlarla uyumlu olacaktır.
- (3) İdare, ilgili yüklenicilerin katılım başvuruları ve tekliflerin elektronik iletimine gereken aletlerin özellikleri hakkındaki bilgilere, şifreleme dâhil, ulaşabilmelerini sağlayacaktır. Ayrıca ek I'de belirtilen gerekliliklerin yerine getirilmesi güvence altına alınır.
4. İdare internette, ilgili makamlar, telefon ve faks numaraları, açık adresi ve elektronik adres ayrıca ihaleye çıkma, planlanan ve tamamlanan ihaleler ya da iptal edilen ihaleler hakkındaki genel bilgilerin açıklandığı tedarikçi profili hazırlayabilir.

Madde 16a Katılım başvurularının uyması gerektiği koşullar

1. İdare verinin bütünlüğünü ve iletilen katılım başvurularının gizliliğini uygun şekilde sağlayacaktır. Posta yoluyla ya da elden verilen katılım başvuruları kapalı, zarfla kayda geçirilerek, verilir ve son teslim tarihine kadar kilit altında tutulur. Elektronik yollarla iletilen katılım başvurularında bu uygun idarenin gereksinimlerine göre kurumsal ve teknik çözüm ve şifrelemeyle sağlanır. Şifreleme son teslim tarihine kadar bozulamaz.
2. İhaleye katılıma faks ya da telefon aracıyla da başvurulabilir. Katılıma telefon ya da faksla başvuruluyorsa, aday katılım başvurusunu son teslim tarihine kadar posta yoluyla, elden ya da elektronik yollarla onaylayacaktır.

Madde 17 İhale duyurusu ve ihale dokümanının gönderilmesi

1. (1) Açık ihaleler ilan edilir örneğin günlük gazetelerde, resmi yayınlarda ya da internet portallarında.
- (2) İlanlarda aşağıdaki bilgiler olmalıdır:
 - a) İdarenin (ihale makamının) ismi, posta adresi, telefonu, faksı, ve elektronik posta adresi
 - b) İhale yöntemi,
 - c) İhale konusu olan işin türü,
 - d) İşin yapılacağı yer,
 - e) İhale konusu yapı işinin türü, kapsamı ve genel özellikleri,
 - f) Yapılacak ihale iş veya ihale, muhtelif kısımlara bölünmüş ise her kısmın türü, kapsamı ve tekliflerin bir, birkaç veya tümüne verilir verilemeyeceği,
 - g) Planlama da isteniyorsa, yapımın ya da ihale konusu işinin kullanım amacı hakkında bilgiler,
 - h) varsa işin yapım süresi,
 - i) İhale evrakın ve ek dokümanların isteneceği, görülebileceği yerin ismi ve adresi, eğer evrak bilgisayar ortamında da istenip görülebilirse bu da belirtilir,
 - j) Gerektiğinde dokümanların yollanması için ödenecek bedelinin yüksekliği ve ödeme ayrıntıları,
 - k) Teklifi verme süresinin bitiş tarihi,
 - l) Tekliflerin, yazılı olarak elden veya postayla teslim edileceği adres, mümkünse bilgisayar ortamındaki tekliflerin yollanacağı elektronik posta adresi,
 - m) Teklif vermede kullanılması zorunlu olan lisan,
 - n) Tekliflerin açılışında hazır bulunabilecek kişiler,

- o) Tekliflerin açılış tarihi, saati ve yeri,
 - p) Varsa istenen teminat,
 - q) Başlıca ödeme ilkeleri ve/veya bunların dayanakları,
 - r) Gerektiğinde ihalenin verileceği istekli grubunun sahip olması gerektiği tüzel kişiliği,
 - s) Adayın yeterliğinin değerlendirilmesi için istenen belgeler,
 - t) İhale karar ve teklif geçerlik süresinin bitişi,
 - u) Gerektiğinde ek tekliflerinin dikkate alınmayacağı,
 - v) Başka bilgiler, özellikle ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makam.
2. (1) İhale ilanı ile sınırlı ihalelerde yüklenicilere örneğin günlük gazetelerde, resmi yayınlarda ya da internet portallarda duyurularla ihaleye katılmak üzere başvurmaları için davet edilir.
- (2) İlanlarda aşağıdaki bilgiler olmalıdır:
- a) İdarenin (ihale makamının) ismi, posta adresi, telefonu, faksı ve elektronik posta adresi,
 - b) İhale yöntemi,
 - c) İhalenin konusu olan işin türü,
 - d) İşin yapılacağı yer,
 - e) İhale konusu yapı işinin türü ve kapsamı ve genel özellikleri,
 - f) Yapılacak iş veya ihale, muhtelif kısımlara bölünmüş ise her kısmın türü, kapsamı ve tekliflerin bir, birkaç veya tümüne verilip verilemeyeceği,
 - g) Planlama da isteniyorsa, yapımın ya da ihale konusu işinin kullanım amacı hakkında bilgiler,
 - h) varsa işin yapım süresi,
 - i) Gerektiğinde ihalenin verileceği istekli grubunun sahip olması gerektiği tüzel kişiliği,
 - j) Katılım için son başvuru tarihi,
 - k) Başvurularının yollanacağı adres,
 - l) Başvurularının yapılması zorunlu olan lisan,
 - m) Davet mektubunun yollanacağı en son gün,
 - n) Varsa istenen teminat,
 - o) Başlıca ödeme koşulları ve/veya bunların dayanakları,
 - p) Katılım başvurusu ile beraber adayın yeterliliği değerlendirme belgeleri (uzmanlık, etkenlik, güvenilirlik),
 - q) Varsa ek tekliflerinin dikkate alınmaması,
 - r) Başka bilgiler, özellikle ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makam.
3. Diğer katılım şartları yerine getirildiğinde telefon, faks veya herhangi elektronik şekilde iletilen katılım başvuruları da dikkate alınır.
4. (1) İhale evrakı adaylara mümkün olduğu en kısa sürede ve uygun şekilde ulaştırılır.
- (2) İhale ilanı ile sınırlı ihalede ihale dokümanı, seçilen tüm adaylara aynı günde yolanır.
5. Her aday iş tanımından çift ve fiyat tespiti için diğer belgelerden tek nüsha verilir. Belgelerin suretleri (iş tanımı hariç) verilemiyorsa, yeterli şekilde incelemeye sunulur, gerekliyse idarenin faaliyet yeri dışında, işin yapılacağı veya buna komşu olan bir yerde suretler incelenmek üzere bulundurulur.
6. İhale evrakını alan veya incelemiş olan adayların isimleri gizli tutulur.
7. (1) Adaylar ihale dokümanı hakkında işe yarar ek bilgi isterse bu bilgiler derhal verilir.
- (2) Bir adaya yapılacak iş veya fiyatın belirlenmesiyle ilgili önemli bilgiler verilirse bu bilgiler derhal bilinen diğer adaylara da verilir.

Madde 17a Ön ilan, ihalenin duyurusu ve ihale dokümanının gönderilmesi

1. (1) Aşağıdakilerin esas nitelikleri;

-Yapılması planlanan KDV'siz tahmini toplam değeri en az VgV madde 2 fıkra 4'deki miktar olan yapım işi,
 - Teslim edilecek yapı elemanları ve yapı malzemelerinin değeri üstün olup da işin tahmini değeri en az 750.000 avro olan, yapılması planlanan yapı işi

Ön bilgilendirme olarak duyurulur.

(2) Ön bilgilendirme duyurusunun yapılması yalnızca, idare madde 18a fıkra 1 bent 2 gereğince teklif verilme süresini kısaltmak istediğinde, zorunludur.

(3) Bu ön bilgilendirme (AB) No. 1564/2005 sayılı tüzüğünün ekindeki örneğe göre düzenlenir.

(4) Duyurular, planlamanın onaylanmasından sonra olabildiğince çabuk Avrupa Birliğinin resmi duyurular müdürlüğüne iletilir ya da madde 16 fıkra 4'deki tedarikçi profilinde yayımlanır; bu durumda resmi duyurular müdürlüğüne önceden elektronik yollarla duyurunun yayımlanması (AB) No. 1564/2005 sayılı tüzüğünün ekindeki örneğe göre bildirilir. Ön bilgilendirme ayrıca günlük gazetelerde, resmi yayınlarda ya da internet portallarında da yayımlanabilir.

2. (1) Madde 1a anlamında inşaat projeleri açık yöntemle, kapalı yöntemle, rekabetçi diyalog yöntemiyle ya da ihale ilanı sonrasında pazarlık yöntemiyle ihale edilirse, işletmeler ilanla ihaleye katılmak üzere başvurmaya davet edilir.

(2) Duyurular (EG) no. 1564/2005 sayılı tüzüğün ek II'de istenilen bilgileri içerir ve AB resmi gazetesinde yayımlanır. AB resmi yayınlara kurumuna derhal, hızlandırılmış yöntemlerde faks ya da elektronik olarak iletilir. Duyuru aşağı yukarı 650 kelimeyle sınırlıdır.

(3) Duyurunun resmi yayınlara kurumuna yollandığı gün kanıtlanabilmesi gerekir.

(4) Duyuru yollanmasından en geç 12 gün sonra AB resmi gazetesinde ücretsiz olarak orijinal dilinde yayımlanır. En önemli bilgilerin özeti diğer resmi dillerde yayımlanır; orijinal dildeki metin bağlayıcıdır.

(5) Duyurular kendi ülkelerinde de yayımlanabilir, örneğin günlük gazetede, resmi yayınlarda ya da internet portallarında. Bu duyurularda AB resmi yayınlara kurumuna iletilen bilgileri içerebilir ve kuruma yollanmadan önce yayımlanamaz.

(6) AB resmi yayınlara kurumunun internet portalında elektronik olarak hazırlanıp iletilen (elektronik duyuru) bent 4'dekinden farklı olarak yollanmasından en geç 5 takvim günü sonra yayımlanır.

3. (1) Açık veya sınırlı ihale duyuruları, madde 17 fıkra 1 bent 2 ayrıca madde 17 fıkra 2 bent 2'deki bilgilerin dışında şu bilgileri de içerir:

-Gerektiğinde ivedilik nedeniyle hızlandırılmış yöntem olduğu belirtilir,

-İşin verilmesinde aranan kriterler ve ağırlık katsayılarıyla (davet yazısında belirtilmemişse, bak. madde 10a) belirtilir,

-Ön bilgilendirmenin Avrupa Birliğinin resmi gazetesinde yayınlandığı gün veya bunun yayınlanmamasına ilişkin bilgi,

-Duyurunun yollandığı gün.

(2) Pazarlık yöntemiyle ihale ve rekabetçi diyalog yöntemiyle ihale duyurusu (AB) 1564/2005 sayılı tüzüğü ek II'de istenilen bilgileri içerir.

4. (1) Açık ihale, sınırlı ihale, pazarlık yöntemiyle ihale ve rekabetçi diyalog yöntemiyle ihalede duyurular (AB) 1564/2005 sayılı tüzüğün ek II'de belirtilen örneğe göre hazırlanır.

(2) Formda istenilen tüm bilgiler verilir örnekteki metin tekrarlanmaz.

5. Açık yöntemde ihale dokümanına açık, doğrudan ve tam elektronik erişim yoksa adaylara ihale dokümanı başvurularını izleyen 6 takvim günü içerisinde iletilir, eğer başvuru zamanında tekliflerin son teslim tarihinden önce yapıldıysa.

6. İhale evrakı hakkında bilgi zamanında istenmişse, teklifin teslim tarihinden en geç 6 takvim günü önce iletilir. Madde 18a fıkra 2 bent 4a'ya göre sınırlı yöntem ve hızlandırılmış pazarlık yöntemiyle ihalelerde bu süre 4 takvim günüdür.

Madde 18 Teklif verme süresi, başvuru süresi

1. Teklif verme süresi, tekliflerin hazırlanıp verilmesine yetecek şekilde öngörülür, acil durumlarda dahi bu süre 10 takvim gününden az olamaz. Burada özellikle iş sahasının gezilmesindeki ek zorluklar veya teklifin hazırlanması için gerekli dokümanların temini göz önüne bulundurulur.
2. Teklif verme süresi, başkanın teklifleri açmaya başlamasıyla sona erer.
3. Yazılı teklifler, teklif verme süresinin sonuna kadar geri alınabilir.
4. Açık katılım ilanıyla sınırlı ihalelerde, katılıma başvuru için yeterli başvuru süresi öngörülür.

Madde 18a Teklif verme süresi, başvuru süresi

1. (1) Açık ihale yönteminde teklif verme süresi, duyurunun yollanmasını izleyen en az 52 takvim gününden sonra başlar.
- (2) Teklif verme süresi, eğer madde 17a fıkra 1'deki ön ilan zorunlu kılınan örneğe uygun (1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek I), madde 17a fıkra 2'ye göre açık ihale duyurusunun yollanmasından en az 52 takvim günü, en fazla 12 ay önce AB resmi gazetesine yollandıysa, kısaltılabilir. Ön ilan, yollandığı zaman bilgilerin mevcut olduğu kadar, en az açık ihale duyurusu örneğinde (1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek II) istenilen bilgileri içerir.
- Kısaltılmış süre, isteklilere, şekle uygun teklif vermelerine yetecek kadar olacaktır. Genel olarak duyurunun yollanmasından sonra hesaplanarak en az 36 takvim günü olmalıdır; 22 takvim gününden az olamaz.
- (3) İhale evrakı, ek evrak veya istenilen bilgiler geniş kapsamlı olması nedeniyle madde 17a fıkra 5 ve 6'da belirtilen sürede yollanamaz veya bildirilemezse bent 1 ve 2'deki süreler uygun bir süre uzatılır.
- (4) AB resmi yayın kurumunun internet portalında elektronik olarak hazırlanıp iletilen duyurularda (elektronik duyuru) fıkra 1 ve 2'deki teklif verme süreleri 7 takvim günü kısaltılabilir.
- (5) Eğer duyurunun yayınlanmasından itibaren ihale dokümanı ve tüm ek dokümanlara elektronik olarak açık, doğrudan ve tam erişim sağlanırsa, teklif verme süresi 5 takvim günü daha kısaltılabilir; duyuruda evraka erişebilecek internet adresi belirtilir.
- (6) Açık yöntemde süre kısaltmaların toplanması hiçbir şekilde duyurunun yollanmasından başlayarak 15 takvim gününden daha kısa bir teklif verme süresine neden olamaz.
2. (1) Sınırlı yöntemle ihalelerde, ihaleye katılım başvuru süresi (başvuru süresi) duyurunun yollanmasını izleyen, en az, 37 takvim günüdür. İvedilik dolayı gerektiğinde bu süre 15 takvim gününe indirilebilir.
- (2) Fıkra 1 bent 4'e göre elektronik duyurularda başvuru süresi 7 takvim günü kısaltılabilir.
- (3) Sınırlı yöntemde teklif verme süresi, teklif vermeye davetin yollanmasından sonra, en az 40 takvim günüdür. Teklif verme süresi, eğer madde 17a fıkra 1'deki ön ilan zorunlu kılınan örneğe uygun (1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek I), madde 17a fıkra 2'ye göre sınırlı ihale duyurusunun yollanmasından en az 52 takvim günü, en fazla 12 ay önce AB resmi gazetesine yollandıysa, 26 takvim gününe kısaltılabilir. Ön ilan, yollandığı zaman bilgilerin mevcut olduğu kadar, en az sınırlı ihale duyurusu örneğinde (1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek II) istenilen bilgileri ya da gerektiğinde pazarlık yöntemiyle ihale duyurusunun örneğinde (AB 1564/2005 sayılı tüzük ek II) istenilen bilgileri içerir.
- (4) İvedilik dolayı süreler aşağıdaki gibi kısaltılabilir:
 - a) ihaleye katılım başvurularında en az 15 güne ya da fıkra 1 bent 4'e göre elektronik duyuruda en az 10 takvim gününe kadar kısaltılabilir,
 - b) tekliflerin verilmesi için sınırlı yöntemde en az 10 takvim gününe kadar kısaltılabilir.
- (5) Eğer duyurunun yayınlanmasından itibaren ihale dokümanı ve tüm ek dokümanlara elektronik olarak açık, doğrudan ve tam erişim sağlanırsa, teklif verme süresi 5 takvim günü daha kısaltılabilir; duyuruda evraka erişebilecek internet adresi belirtilir.
3. Rekabetçi diyalogda fıkra 2 bent 1 cümle 1 ve bent 2 aynen uygulanır ve ihale ilanı sonrasındaki pazarlık yönteminde fıkra 2 bent 1 ve 2 aynen uygulanır.
4. Teklifler yalnızca yer görülerek veya yollanmamış evrakın incelenmesinden sonra hazırlanabilecekse ve fıkra 1 ve 2'de öngörülen sürelerle bu nedenden dolayı uyulamayacaksa, süreler uygun şekilde uzatılır.

Madde 19 İhale karar ve teklif yeterlik süresi

1. İhale karar süresi tekliflerin açılışı ile başlar.
2. İhale karar süresi mümkün olduğu kadar kısa ve idarenin teklifleri hızlı bir şekilde kontrolü ve değerlendirilmesine gereken süreden uzun tutulmalı (madde 23 ila 25). Bu süre 30 takvim gününden fazla olmamalıdır; bu süre yalnızca geçerli bir neden olması halinde uzatılabilir. İhale karar süresinin bitimi, takvim günü olarak belirlenir.
3. İstekli ihale karar süresinin bitişine kadar teklifine bağlı olduğu öngörülür (geçerlik süresi).
4. Fıkra 1 ila 3 serbest ihaleler için de geçerlidir.

Madde 20 Giderler

1. (1) Açık ihalelerde iş tanımı ve diğer dokümanlar için bir bedel istenebilir. Bu bedel, idarenin iş tanımı ve diğer belgelerin çoğaltılma maliyetinden ve ilgili isteklilere postalama giderlerinden daha fazla olamaz; bu bilgisayar ortamındaki iletim için de geçerlidir. İlanda (madde 17 fıkra 1), bu bedel ve bedelin geri istenmeyeceği belirtilir.
- (2) Sınırlı ve serbest ihalelerde bütün evrak ücretsiz verilir.
2. (1) Verilen tekliflerin hazırlanması için bedel ödenmez. Eğer idare adaydan tasarı, plan, çizim, statik hesaplar, metraj veya diğer dokümanların hazırlanmasını talep ediyorsa, özellikle madde 9 fıkra 15 ila 17'deki durumlarda, bu çalışmalara uygun bir bedel belirler. Bu çalışmalar için bir bedel belirlendiyse, istenilen çalışmaları hazırlayan ve zamanında teslim eden tüm istekliler bu bedeli hak eder.
- (2) Bu kurallar serbest ihaleler için de geçerlidir.
3. İdare, teklifi ve tekliflerde bulunan isteklinin kendi önerilerini, yalnızca teklifin kontrolü ve değerlendirilmesi için (maddeler 23 ve 25) kullanabilir. Bunun dışındaki kullanımı, önceden yapılan yazılı anlaşma gerektirir.

Madde 21 Tekliflerin şekli ve içeriği

1. (1) İdare tekliflerin verileceği şekli belirler. Yazılı verilen teklifler daimi kabul edilir. İmzalı olurlar. Elektronik yollarla iletilen teklifler idarenin isteği üzerine ya imza yasasına uygun ileri elektronik şekilde imzalanır ve idarenin gereklilikleri yerine getirir ya da imza yasası gereğince kalifiye elektronik şekilde imzalanır.
- (2) İdare, verinin bütünlüğünü ve tekliflerin gizliliğini uygun şekilde sağlar. Posta yoluyla ya da elden iletilen teklifler kapalı zarfla verilip kayda geçirilir ve teklif verme süresinin sonuna kadar muhafaza altına alınır. Bu elektronik yollarla iletilen tekliflerde idarenin isteği doğrultusunda uygun teknik çözümlerle ve şifrelemeyle sağlanır. Şifre teklif verme süresinin sonuna kadar çözülmeyecek şekilde olacaktır. Teklifler yalnızca fiyat ve istenilen açıklamaları içerir. İsteklinin yaptığı değişiklikler şüpheye yer vermeyecek şekilde olacaktır.
- (3) İhale dokümanı üzerinde değişiklik yapılamaz.
- (4) İdare genel olarak ya da münferit duruma göre, isteklinin vereceği teklifte keşfin kendisi hazırladığı sureti ya da özeti kullanabilir, eğer idarenin hazırladığı keşif dosyasını bağlayıcı olarak kabul ettiğini belirtirse, bu özette asıl metindeki poz numara ve sıralarına aynen uyulur.
- (5) Adayın numuneleri ve örnekleri teklifin eki olarak kaydedilir.
2. Öngörülen teknik mevzuat dışına çıkan bir imalat, ancak, sağlık, güvenlik ve kullanım açılarından istenen güvenlik seviyelerine eşdeğerse, önerilebilir. Farklılık teklifte açık ve kesin belirtilir. Eşdeğerlik teklifle beraber kanıtlanır.
3. Ek teklifler, ihale dokümanında belirtilen belgede sunulur. Olası ek teklifler ayrı bir belgeyle ve ek teklif olduğu kesin şekilde belirterek sunulur.
4. Şartsız fiyat indirimleri yapıyorsa, idarenin bunları ihale dokümanında belirttiği bölümde gösterilir.
5. (1) Birden fazla isteklinin beraberce teklif vermesi halinde içlerinden birisi resmi vekil tayin ederler ve ihale aşamasında ve sözleşme yapımında yetkili kılınır.

(2) Bu belgeler teklifte yoksa ihale kararından önce idareye verilir.

6. İdare teklif içeriklerine olan fıkra 1 ila 5’deki isteklerini ihale dokümanında belirtir.

Madde 21a Tekliflerin şekli

Madde 21 fıkra 1 bent 1 cümle 2 geçersizdir.

Madde 22 Açılış tarihi

1. İhalelerde tekliflerin açılıp okunması için, yalnızca isteklilerin ve yasal temsilcilerinin bulunabildiği, açılış düzenlenir. Açılış saatine kadar, elden ya da posta yoluyla, gelen, girişte kapalı zarfın işaretlendiği, yazılı teklifler kilit altında muhafaza edilir, dijital teklifler aynı şekilde işaretlenir ve şifreli şekilde muhafaza edilir.

2. Yalnızca ilk teklifin açıldığında, ihale komisyonu başkanının elinde bulunan teklifler değerlendirmeye alınır.

3. (1) İhale komisyonu başkanı yazılı tekliflerde zarfların açılmamış olduğunu ve dijital tekliflerin şifreli olduğunu kontrol eder.

(2) Teklifler açılıp başlıca bölümleri işaretlenir. İsteklinin ismi ve adres ve tekliflerin ya da bölümlerinin toplam değerleri ve fiyatla ilgili diğer bilgiler okunur. Ek tekliflerin veriliş verilmediği varsa kimin tarafından verildiği bildirilir. Tekliflerin içeriği hakkında başka bilgiler verilmez.

(3) Teklifin açılışında, isteklilerin numune ve örnekleri hazır olmalıdır.

4. (1) Açılışın tutanağı hazırlanır. Tutanak okunur, altına okunduğu ve doğru olarak kabul edildiği veya hangi itirazların yapıldığı belirtilir.

(2) Tutanağı ihale komisyonu başkanı imzalar; hazır bulunan istekli ve yasal temsilciler de tutanağı imzalama hakkında sahiptirler.

5. İlk teklifin açılışında mevcut olmayan teklifler (fıkra 2) tutanakla belirlenir veya ek olarak belgelenir. Geliş saati ve teklifin ulaşmamasının bilinebilen nedenleri belirtilir. Zarf ve diğer kanıtlar saklanır.

6. (1) Teklif verme süresi içerisinde teklif idareye ispat edilebilir şekilde verilmişse, ancak istekliye atfedilemeyecek bir nedenle ilk zarfın açılmasından önce ihale komisyon başkanına ulaşmamışsa, teklif zamanında ulaşmış olarak değerlendirilir.

(2) Bu durum, bütün isteklilere derhal yazılı bildirilir. Yazıya, zarfın açılmamış olduğu ve fıkra 3 bent 2’deki bilgiler dâhil edilir.

(3) Bu teklif tüm bilgileriyle tutanağa geçirilir ya da bir ek tutanak düzenlenir. Bunun dışında fıkra 5 cümle 2 ve 3 geçerlidir.

7. İstekli ve yasal temsilcilerine tutanak ve eklerini incelemelerine izin verilir (fıkra 5 ve 6 ve madde 23 fıkra 4), isteklilere, isteklilerin adları ve tekliflerin okunmuş ve kontrol edilmiş ihale teklif bedelleri ve hesaplamalardan sonraki ek teklif sayısı da verilebilir. İstenildiğinde bu derhal karşılanır. Tutanağın açıklanmasına izin verilmez.

8. Teklifler ve ekleri dikkatlice muhafaza edilip gizli tutulur; bu, serbest ihaleler için de geçerlidir.

Madde 23 Tekliflerin incelenmesi

1. Açılıştan, başkanın ilk teklifi açtığında elinde bulunmayan ve madde 21 fıkra 1 bent 1 ila 3’e uymayan teklifler inceleme dışı bırakılır.

2. Diğer teklifler hesap, teknik ve ekonomik yönden, gerekirse danışmanlar (madde 7) yardımıyla, incelenir.

3. (1) Bir imalatın toplam bedeli, miktarın, birim fiyatı ile çarpımı sonucuna uymuyorsa, birim fiyatı geçerlidir. Rakam ve yazıyla verilmiş olan birim fiyatlar farklıysa, imalat toplam bedelini veren birim fiyat geçerlidir. Hem yazı hem rakamla verilen birim fiyat toplam imalat bedeline uymuyorsa, yazıyla verilmiş birim fiyat geçerlidir.

(2) Götürü bedelli ihalelerde, verilen birim fiyatlar göz önüne alınmaz.

(3) Bent 1 ile 2 serbest ihaleler için de geçerlidir.

4. inceleme sonucu belirlenen teklif fiyatları ihale tutanağına (açılış tutanağına) geçirilir.

Madde 24 Tekliflerin açıklanması

1. (1) İhalelerde, idare, tekliflerin açılışından ihale kararına kadar, istekliyle, isteklinin yeterliği, özellikle teknik ve ekonomik etkenliği, teklifi, varsa ek önerileri, uygulamayı nasıl yapacağı, malzeme veya hazır elemanları nerelerden temin edeceği ve fiyatların uygunluğunu, gerektiğinde fiyatların belirlenmesi konusundaki çalışmaların incelenmesiyle, bilgi edinmek amacıyla görüşebilir.

(2) Bu görüşmelerin sonuçları gizli tutulur. Görüşmeler yazılı olarak kaydedilir.

2. İstekli, istenen açıklamaları yapmaz ve bilgileri vermeyi reddederse teklifi dikkate alınmayabilir.

3. Diğer görüşmeler özellikle verilen tekliflerin veya fiyatların değiştirilmesine yönelik olanlar, ek öneri veya iş programına ilişkin önerilerinde kaçınılmayan küçük teknik değişiklikler ve bunlardan kaynaklanan fiyat değişikliklerinin belirlenmesine ilişkin olanlar hariç, yasaktır.

Madde 25 Tekliflerin değerlendirilmesi

1.(1) Dikkate alınmayacak teklifler:

a) Açılıştan önce ilk teklif açıldığında ihale komisyonu başkanının elinde olmayan teklifler, madde 22 fıkra 6'ya göre teklifler hariç,

b) Madde 21 fıkra 1 bent 1 ile 3'e uymayan teklifler,

c) İhaleyle ilgili, sakınılması gereken rekabeti engelleyecek şekilde anlaşılan isteklilerin teklifleri,

d) Ek teklifler, duyuruda veya ihale dokümanında ek tekliflerinin dikkate alınmayacağı belirtilmişse,

(2) Bunun dışında, madde 8 fıkra 5'e göre isteklilerin teklifleri ve madde 21 fıkra 3 cümle 2'ye uymayan teklifler dikkate alınmaz.

2. (1) Açık ihalede öncelikle isteklinin yeterliği kontrol edilir. Sunduğu belgelerle, sözleşme sorumluluğunu yerine getirecek güvenceyi sunabilen; gerekli uzmanlığa, etkenliğe, güvenilirliğe sahip olan, yeterli teknik ve ekonomik olanakları bulunan, istekliler seçilir.

(2) Sınırlı ve serbest ihalelerde yalnızca teklif vermeye davetten sonra isteklinin uygunluğuna şüpheye neden olacak durumlar dikkate alınır (bak. madde 8 fıkra 4).

3. (1) Aşırı derecede yüksek veya düşük tekliflerin üzerine ihale bırakılamaz.

(2) Aşırı düşük fiyat teklif edilirse ve sunulan fiyatlandırmayla ilgili belgelerle fiyatların uygunluğu değerlendirilemezse, istekliden, gerekirse uygun süre belirleyerek, yazılı olarak tüm işin ya da kısımlarının fiyatlandırması hakkında açıklama istenir. Fiyatı uygunluğu değerlendirmesinde, kullanılan yapım yönteminin ekonomikliği, seçilen teknik çözümler ya da diğer uygun yapım koşulları da dikkate alınır.

(3) Son elemeye yalnızca rasyonel şantiye yönetimi ve tutumlu davranışları da dikkate alarak kusursuz uygulama ve kusur sorumluluğunu yerine getireceği beklenebilen teklifler alınır. Bu tekliflerin arasında ihale kalite fiyat, teknik değer, estetik, amaca uygunluğu, çevresel nitelikleri, işletme giderleri, rantabilite, teknik servis ve teknik yardım ya da uygulama süresi gibi tüm açılar dikkate alınarak en ekonomik olan teklifin üzerine bırakılır. Karar vermede yalnızca en düşük fiyat belirleyici değildir.

4. Madde 21 fıkra 2'ye göre bir teklif ana teklifi gibi değerlendirilir.

5. Ek teklifler, idarenin bunu duyuruda ya da ihale dokümanında izin vermediği durumlar hariç, değerlendirilir. Koşulsuz fiyat indirimleri, eğer idarenin madde 21 fıkra 4'e göre belirtilen yerde yapılmadıysa, değerlendirilmez.

6. İşleri kendi işyerinde veya ortaklarının işyerinde yaptıracak istekli grupları tek isteklilere eşdeğer tutulur.

7. Fıkra 2 ile 3'teki koşullar serbest ihaleler için de geçerlidir. Fıkra 1, 4, 5 ve 6 serbest ihalelerde de aynı şekilde uygulanır.

Madde 25a Tekliflerin değerlendirilmesi

1. Tekliflerin değerlendirilmesinde yalnızca duyuruda veya ihale dokümanında belirtilen kriterler dikkate alınır.
2. Teşvik dolayı aşırı düşük olan teklifler bundan dolayı ancak istekli istek üzerine idarenin belirlediği uygun süre içerisinde ilgili teşvikin yasal olarak verildiğini kanıtlayamasa reddedilebilir. Bir teklifi bundan dolayı reddeden idareler durumu AB komisyonuna bildirir.
3. İdarenin asgari gereklilikleri yerine getiren ek teklifler değerlendirmeye alınır.

Madde 26 İhalenin iptali

1. İhale aşağıdaki durumlarda iptal edilebilir:
 - a) İhale koşullarına uygun teklif verilmediyse,
 - b) İhale evrakının esasında değişikliklerin yapılması gerekiyorsa,
 - c) diğer önemli nedenler olduğunda.
2. Aday ve isteklilere, nedenleri de belirterek, ihalenin iptali, yeniden ihaleye çıkılacaksa bu da, derhal bildirilir. Bildirim aday ya da isteklinin isteği üzerine yazılı yapılır.

Madde 26a İhale iptalinin bildirimi

İdare aday ya da isteklilere derhal AB resmi gazetede duyurulan ihalenin iptalini ya da yeniden ihaleye gitme kararının nedenlerini bildirir. İstek üzerine bunu yazılı da yapar. İdare madde 1'deki bilgilerin bazılarını vermeyebilir, eğer bu bilgilerin verilmesiyle kamu düzeni engellenirse, kamu çıkarına aykırı olursa, kamu veya özel işletmelerin haklı ticari çıkarına zarar verirse ya da işletmeler arasındaki adil rekabeti etkilerse.

Madde 27 Dikkate alınmayan başvurular ve teklifler

1. Teklifleri (madde 25 fıkra 1) değerlendirme dışı bırakılan ve teklifleri son elemeye alınmayan isteklilere mümkün olduğu kadar erken haber verilmelidir. Diğer isteklilere ihale kararından hemen sonra haber verilir.
2. Değerlendirme dışı bırakılan aday veya isteklilerin yazılı isteği üzerine, başvurularını izleyen 15 takvim günü içerisinde önerileri veya tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılma nedenleri, isteklilere işi alan yüklenicinin adı da, yazılı olarak bildirilir.
3. Değerlendirme dışı bırakılan teklifler ve teklif verenlerin çalışmaları yeni bir ihale için veya başka amaçla kullanılamaz.
4. Değerlendirme dışı bırakılan tekliflerin; tasarımları, çalışmaları, numuneleri ve örnekleri, teklif evrakında ya da değerlendirme dışı bırakılmayı izleyen 30 takvim günü içerisinde talep ediliyorsa, iade edilir.

Madde 27a Dikkate alınmayan başvurular

1. İstek üzerine, dikkate alınmayan aday veya isteklilere yazılı başvuruları izleyen en fazla 15 takvim günü içerisinde, ihale kararı ve başvuru veya tekliflerinin dikkate alınmama nedenleri bildirilir. Geçerli teklif verenlere, ihaleyi kazanan isteklinin adı, teklifinin özellikleri ve avantajları, yazılı olarak bildirilir. Madde 26a cümle 3 aynen geçerlidir.
2. Madde 27 fıkra 2 ihale duyurusu sonrası pazarlık yönteminde ve rekabetçi diyalog yönteminde aynen uygulanır.

Madde 28 İhalenin karara bağlanması

1. İhale kararı istekliye mümkün olduğunca çabuk, en az ihale karar süresinin (madde 19) dolmasından önce ulaşacak şekilde bildirilir.
2. (1) Bir teklif süresi içinde ve değişiklik yapılmaksızın kabul edilirse, genel hukuk ilkelerine göre, sözleşme, ihale onayı daha sonra yapılsa dahi, yapılmış sayılır.

(2) Teklif genişletilirse, sınırlama getirilirse ya da değişiklik yapılırsa ya da ihale kararı süresi dışında alınırsa, istekliden karar alındığında kararı kabul ettiğini derhal beyan etmesi istenir.

Madde 28a İhalenin kararının duyurulması

1. (1) Eğer ihale ilanı madde 17a fıkra 2'ye göre yayınlandıysa, ihalenin verildiği duyurulur.
- (2) Duyuru 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek III'deki örneğe göre hazırlanır.
- (3) Aşağıdaki bilgiler duyuruda yayınlanamaz,
 - kamu düzenini engelleyen bilgiler,
 - kamu çıkarına aykırı olan bilgiler,
 - kamu veya özel işletmelerin haklı ticari çıkarına zarar veren bilgiler veya
 - işletmeler arasındaki adil rekabeti etkileyen bilgiler.
2. Duyuru Avrupa Birliği'nin Resmi Duyurular Kurumuna en kısa sürede - en geç ihalenin verilmesinden 48 gün sonra - bildirilir.

Madde 29 Sözleşme tutanağı

Anlaşma ile ilgili özel tutanak yalnızca sözleşmenin içeriği, teklif ve ilgili dokümanlar, karar yazısı ve diğer belgelerle kesin ve tamamen açık belirlenmiyorsa, hazırlanır.

Tutanak iki nüsha olarak hazırlanır ve sözleşme taraflarınca imzalanır. Özel durumlarda imzanın onaylatılması istenebilir.

Madde 30 İhale karar tutanağı

İhalede, ihalenin bütün aşamalarında, önemli durum ve kararların gerekçelerini belirten bir tutanak hazırlanır.

Teklifte bulunması gereken evrak ve belgelere ek bilgi istenmiyorsa, bunun gerekçeleri dosyada belirtilir.

Madde 30a İhale karar tutanağı

İhalede, ihalenin bütün aşamalarında, önemli durum ve kararları ve gerekçelerini belirten güncel bir tutanak hazırlanır. Bu tutanakta en az aşağıdaki bilgiler bulunur:

- a) İdarenin adı ve adresi,
- b) Yapılacak işin türü ve kapsamı,
- c) İşin değeri,
- d) Değerlendirmeye alınan istekli ya da adayların isimleri ve seçilme nedenleri,
- e) Değerlendirmeye alınmayan istekli ya da adayların isimleri ve seçilmeme nedenleri,
- f) Aşırı düşük tekliflerin reddedilme nedenleri,
- g) İş alan yüklenicinin ismi ve ihaleyi üzerine yapmanın nedenleri,
- h) Biliniyorsa taşeronlara verilecek işlerin oranı,
- i) Sınırlı yöntem, pazarlık yöntemi ya da rekabetçi diyalog yönteminde seçilen yöntemin seçilme nedenleri,
- j) gerektiğinde idarenin ihaleyi iptal nedenleri.

İdare elektronik araçlarla yapılan yöntemlerin kayda alınmasına uygun tedbirler alır.

Madde 31 İnceleme makamları

Duyuruda ve ihale dokümanında, ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makamın adresi verilir.

Madde 31a İnceleme kurumları

İhale duyurusunda ve ihale dokümanında ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı kurumun adresi verilir.

Madde 32 Yapı imtiyazları

1. Yapı imtiyazları; yapım karşılığında bedel yerine yapımın kullanım hakkının verildiği, gerektiğinde ek olarak bir bedelin de ödendiği, idareyle yüklenici arasında yapılan yapım işleridir.
2. Yapı imtiyaz ihalelerinde madde 1 ila 31 ilke olarak uygulanır.

Madde 32a Yapı imtiyazları

1. (1) KDV'siz tahmini toplam değeri VgV madde 2 bent 4'de belirlenen değer ve üstünde olan yapı imtiyaz ihalelerinde, fıkra 2 ila 4'dekiler hariç, a-maddeleri uygulanmaz.
- (2) idarenin yapı imtiyazı ihalesi yapma niyeti duyurulur. Duyuru 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek X'a göre yapılır. AB resmi gazetede derhal yayınlanır.
- (3) madde 17 fıkra 2 aynen geçerlidir.
- (4) İmtiyaza başvuru süresi, duyurunun yollanmasından sonra başlayarak, en az 52 takvim gündür.
2. (1) Yapı imtiyaz sahibinin yapı işlerini üçüncü tarafla ihale etme niyeti duyurulur. Duyuru 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek XI'e göre yapılır. AB resmi gazetede derhal yayınlanır.
- (2) Madde 17a fıkra 2 aynen geçerlidir.
- (3) Katılım başvuru süresi duyurudan sonra en az 37 takvim günüdür. Teklif verilme süresi davet yazısının yollanmasından sonra en az 40 takvim günüdür.
3. Kamuya ait yapı imtiyaz sahipleri toplam tahmini değer VgV madde 2 fıkra 4'de belirtilen değere eşit ya da üstünde olan yapı işlerinin üçüncü tarafa ihale ederken temel paragraflarla A-paragraflarını uygulamaya mecburdur.

Madde 33a Bildirme ve rapor sorumluluğu

1. Avrupa Birliği Komisyonunun isteği üzerine komisyona ihale karar tutanağı iletilir.
2. Senelik AB-istatistiği için yetkili makama en az aşağıdaki bilgiler iletilir:
 - a) Eyalet bakanlıklarında
 1. Her bir idare için eşik değerlerini aşmayan işlerin toplam değeri,
 2. Her bir idare için eşik değerlerini aşan işlerin sayısı ve değeri, mümkün oldukça yöntemine, yürürlükte olan AB terminolojisine uygun olarak yapı işleri kategorilerine ve ihale üzerine yapılan şirketin milliyetine göre sıralanmış, pazarlık yönteminde, üye ve üçüncü ülkelerde ihale edilen işlerin sayı ve değeri hakkında da bilgilendirerek, madde 3a fıkra 4 ve 5'e göre sıralanmış,
 - b) Rekabeti Kısıtlamaya Karşı Yasasının 98'inci maddesi anlamında diğer idareler için, her kategoride eşik değerlerini aşan işlerin sayısı ve değeri hakkında bilgi, mümkün oldukça yöntem, yapı işleri kategorilerine yürürlükte olan AB terminolojisine uygun ve ihaleyi alan işletmenin milliyetine göre sıralanmış, pazarlık yönteminde, üye ve üçüncü ülkelerde ihale edilen işlerin sayısı ve değeri hakkında da bilgilendirerek, madde 3a fıkra 4 ve 5'e göre sıralanmış,
 - c) a no.lu bentte belirtilen idarelerde her idare için alım anlaşmasının istisnalarından dolayı ihale edilen işlerin sayısı ve toplam değerleri, Rekabeti Kısıtlamaya Karşı Yasasının 98'inci maddesine göre diğer idareler için her kategori için alım anlaşmasının istisnalarından dolayı ihale edilen işlerin toplam değeri, verilir.

Ek I İhaleye katılım başvuruları ve tekliflerin elektronik alımına kullanılan aletlerden istenilenler

Aletler aşağıdakileri sağlamalıdır,

- a) Tekliflerde elektronik imza kullanılabilmelidir,
- b) Katılım başvuruların ya da tekliflerin giriş saati ve tarihi tespit edilebilmelidir,

- c) Sürenin dolmasından önce verilere erişmek mümkün olmamalıdır,
- d) Zamansız erişiminin kesin olarak tespit edilebilmelidir,
- e) yalnızca görevli kişi verilerin açılış tarihini tespit edebilmelidir ya da değiştirebilmelidir,
- f) iletilen veriye erişim yalnızca görevli kişinin belirlenen zamanda ya da daha sonra hareket ettiğinde mümkün olmalıdır,
- g) iletilen veriler yalnızca görevli kişinin bilgisine ulaşılabilir kılırsa.

EK TS Teknik standartlar

1. Terim tanımları

1.1 'Teknik şartname', idare tarafından belirlenen amacı yerine getirebilmek için, özellikle ihale dokümanında, yapım işi, malzeme, üretim ve teslim ilişkili teknik kuralların tümünün belirtilmesini içerir. Bu teknik kurallarına kalite kademeleri, çevre iş kademeleri, tüm kullanım türlerinin taslağı (herkese tasarım) (engelliler girişi dâhil) ayrıca uygunluk değerlendirmesi, kullanılabilirlik, emniyet ve ölçüler uygunluk değerlendirme yöntemleri dâhil, terminoloji, deney yöntemleri ve kontrol yöntemleri, ambalaj, işaretlendirme ve üzerindeki yazılara yönelik malzemeler, imalat süreçleri ve yöntemleri. Ayrıca planlama ve yapımla ilgili hesaplar, kontrol, inceleme ve kabulün koşulları, yapım metotları veya – yöntemleri ve idarenin bitmiş yapılarına veya bunlar için gerekli olan malzemelere veya elemanlarına genel olarak veya özel olarak verecek olduğu bütün diğer teknik istekler.

2. 'Norm': kabul gören bir standart organizasyonu tarafından tekrarlanan veya sürekli kullanım için onaylanan, ancak kullanımı zorunlu olmayan ve aşağıdaki kategorilerden bir tanesine giren teknik şartnamedir.

- 'Uluslararası norm': uluslararası standart komitesi tarafından kabul edilen ve kamuya erişilebilir olan standart.

- 'Avrupa norm': Avrupalı standart komitesi tarafından kabul edilen ve kamuya erişilebilir olan standart.

- 'Ulusal norm': ulusal standart komitesi tarafından kabul edilen ve kamuya erişilebilir olan standart.

3. 'Avrupa teknik ruhsat': bir ürünün kullanımına yönelik başlıca, yapıya ihtiyaçlarının karşılanması açısından pozitif teknik değerlendirme; ürünün spesifik özellikleri ve belirlenen uygulama ve kullanım şartlarıyla yapılır. Avrupa teknik ruhsatı bu amaç için üye ülkelerden onay alan organizasyon tarafından verilir.

4. 'Ortak teknik standart': üye ülkeler tarafından, kabul gören bir yöntemle hazırlanan ve Avrupa Birliği resmi gazetesinde yayınlanan, teknik şartname.

5. 'Teknik dayandırma değeri' resmi standart olmayan ve Avrupalı standart komitelerinin piyasanın gereksinimine uygun yöntemlerle hazırlanan her türlü dayandırma çerçeveleridir.

3. Kısım

2004/17/AT sayılı direktif gereğince ek kurallarıyla temel maddeler

Madde 1 Yapım işleri

Yapım işleri, yapımın inşası, onarımı, değiştirilmesi ya da yıkımı gibi her türden işlerdir.

Madde 1b B-maddelerinin uygulanması taahhüdü

1. (1) Yapım veya yapım işlerinin (inşaatla ilgili bütün işleri) tahmini toplam keşif bedeli KDV'siz en az İhale Tüzüğü'nün 2. maddesinin 4. fıkrasında belirtilen sınır değerinde olan yapım işleri ihalelerinde b maddelerinin kuralları, sektörel işverenler tarafından, ana maddelerine ek olarak kullanılır. Toplam keşif

bedeline işverenin verdiği yapı malzemeleri, yapı elemanları ve idarenin yapacağı işlerin tahmini bedelleri dâhildir

(2) 1. bentteki tanıma uygun yapı işlerinin, kısımlar halinde ihale edilmesi durumunda

- Tahmini değeri 1 milyon avro ve üstünde olan her kısımda,

- Ayrıca, yapının bütün yapı işlerinin toplam tahmini bedelinin en az %80'ine ulaşana kadar

B madde kuralları kullanılır.

2. Eşik değerinin tespitinde, b-paragraflarından kaçınma amacıyla yapı parçalara bölünemez.

3. Yapımın uygulanmasında gerekli olmayan mal alımları yapımla beraber ihale edildiğinde mal alımları için geçerli olan AB ihale kurallarının uygulanmasından kaçınılıyorsa yapım işiyle beraber ihale edilemez.

4. Çerçeve anlaşmasının değeri (madde 5b) geçerlik süresi boyunca planlanan tüm işlerin azami tahmini değeri temelinde hesaplanır.

5. İşin toplam değerinin tahmini için geçerli olan zaman yapının ilk ihaleye çıkartılama kararının alındığı tarihtir.

Madde 2 İhalenin temel ilkeleri

1. Yapım işleri uzman, etken ve güvenilir yüklenicilere makul fiyatlarla ihale edilir. Rekabet esas olmalı. Örneğin anlaşma gibi sağlıklı yan etkiler önlenmeli.

2. Yapım işleri ihalelerinde tüm yüklenicilere eşit muamele sağlanacaktır.

3. İhalelerin inşaat faaliyetini yıl boyunca sürdürecektir şekilde yapılması hedeflenmelidir.

Madde 2b Gizliliğin korunması

1. İlgili işletmelere teknik şartnamelerin iletilmesi, işletmelerin kontrolü ve seçimi ve ihale gizliliğinin korunması amacıyla koşullara bağlanabilir.

2. İşletmecinin, ulusal yasalarla uyumlu olarak işverenden, sunduğu bilgilerin gizliliğini isteme hakkı sınırlanmıyor.

Madde 3 İhale türleri

1. (1) Açık ihalede, yapım işleri gereken usule göre, ihale ilanı ile tüm işletmeleri teklif vermeye davet etmek üzere, ihale edilir.

(2) Sınırlı ihalede, yapım işleri gereken usule göre ihale ilanı ile sınırlı sayıda işletmeleri teklif vermeye davet etmek üzere, gerektiğinde katılım başvurusu yapılmasını duyurarak (ön yeterlik sonrası sınırlı ihale) ihale edilir.

(3) Serbest ihalede, yapım işleri şekilsiz usul ile ihale edilir.

2. İşin niteliği ya da özel koşullar farklı uygulama gerektirmedikçe açık ihale yönteminin yapılması gerekir.

3. (1) Sınırlı ihalenin uygulanması uygundur,

a) Eğer açık ihaleyle, idareye ya da istekliye edinilebilecek yararın ya da işin değerine göre, orantısız giderlere neden olunacaksa,

b) Eğer açık ihale kabul edilebilir sonuç getirmiyorsa,

c) Eğer açık ihale başka nedenlerden dolayı (örneğin ivedilik, gizlilik) amaca uygun değilse.

(2) Katılım başvuru duyurusu sonrası sınırlı ihale uygulanması uygundur,

a) Eğer yapılacak iş, niteliğinden dolayı, yalnızca sınırlı sayıda yüklenici tarafından uygun şekilde uygulanabilirse, özellikle olağandışı güvenilirlik ya da etkenlik (örneğin deneyim, teknik ekipman ya da uzman personel) gerekiyorsa,

b) Eğer teklifin hazırlanmasında yapılacak işin niteliğinden dolayı olağandışı giderlere neden olacaksa.

4. Serbest ihale, açık ya da sınırlı ihalenin amaca uygun olmadığı durumlarda uygulanabilir, özellikle

- a) Yapılacak işi özel nedenlerden dolayı (örneğin patent hakkı, özel deneyim ya da alet) yalnızca bir yüklenici yerine getirebiliyor,
- b) Yapılacak işin miktarı ve kapsamı ihaleden önce açık ve esaslı tespit edilemiyorsa,
- c) Küçük bir iş ihale edilmiş büyük bir işten dezavantaja neden olmadan ayrılamıyorsa,
- d) Yapılacak iş özellikle ivediyse,
- e) Açık ya da sınırlı ihalenin iptalinden sonra yeniden yapılacak ihalenin kabul edilebilir sonuç getirmesi beklenmiyorsa,
- f) Yapılacak işin gizli tutulması gerektiğinde.

Madde 3b İhale türleri

1. Madde 1b esaslarına göre yapım işi ihale türleri şöyle yapılır;
 - a) Açık ihale (madde 3 fıkra 1 bent 1) yerine geçecek açık yöntemle,
 - b) Katılım başvurusu sonrası sınırlı ihale yöntemi (madde 3 fıkra 1 bent 2) ya da başka duyuru sonrası ihale yöntemin (madde 17b fıkra 1 bent 1 b ve c no.lu alt bent) yerine geçecek kapalı yöntem,
 - c) Serbest ihale (madde 3 fıkra 1 bent 3) yerine alan pazarlık yöntemi. Pazarlık yönteminde, idare seçilmiş yüklenicilere yönelir ve bir veya birkaçıyla işin içeriği hakkında, gerektiğinde ihaleyi duyurduktan (madde 17b fıkra 1 bent 1) sonra, görüşür.
2. İhale duyuru yapılmaksızın aşağıdaki durumlarda yapılabilir,
 - a) Eğer ilk ihale dokümanında esasa ilişkin değişiklik yapılmadıysa, duyuru yöntemi çerçevesinde ya hiçbir ya da uygun olmayan teklif ya da katılım başvuruları sunulduğunda,
 - b) Eğer bu işin ihalesiyle daha sonra devamı olacak, özellikle rekabet amaçlı, ihalelere önceden davranılmıyorsa, ilgili ihale yalnızca araştırma, deney, muayene ya da geliştirme amaçlı olup da kâr ya da geliştirme giderlerini karşılama amaçlı olduğunda,
 - c) Eğer iş, teknik veya sanatsal özelliklerden dolayı veya telif haklarından dolayı yalnızca bir yüklenici tarafından yapılabilecekse,
 - d) Eğer idarece öngörülemez zorunlu nedenlerden dolayı açık, sınırlı ya da pazarlık yöntemlerinde öngörülen sürelerle uyulamayacaksa,
 - e) İhaleye esas olan projede veya ihalede öngörülmemeyen, ancak önceden öngörülmemeyen bir nedenle işin uygulanması için gerekli olan ek işlerin ihalesinde, eğer iş ilk işi alan işletmeciye ihale edilecekse,
 - Ek işler teknik ya da ekonomik nedenlerden dolayı idareyi önemli zarara sokmadan ana sözleşmeden ayrılması mümkün olmadığı takdirde ya da
 - Bu ek işler ilk işten ayrı ayrı ihale edilebilecekken, işin diğer uygulama aşamalarında kesinlikle gerekli olduğu takdirde,
 - f) Aynı tür işlerin tekrarlanmasından oluşan aynı işveren tarafından ilk işi alan yükleniciye verilecek olan yeni yapım işleri, eğer ilk ihaleye esas olan projeye benzer projelerse ve bu işler ihaleye davet sonrasında ihale edilmişse. Bu yöntemin uygulanma olanağı ilk işin ilk kısmın duyurusunda belirtilme mecburiyetindedir; yapımın devamı için göz önüne alınan toplam bedel idare tarafından madde 1b'deki kurallar uygulandığında dikkate alınır.
 - g) Çerçeve sözleşmesi kapsamında ihale edilecek işlerde, eğer madde 5b fıkra 2'de belirtilen koşul yerine getiriliyorsa.

Madde 4 İşin tümünün ihalesi, kısımlara ayrılarak ihale

1. Yapım işleri, homojen uygulamayı ve şüphesiz, kapsamlı kusur sorumluluğu sağlayacak şekilde ihale edilmeli; bundan dolayı yapılacak iş, genel olarak ona ait mal alımıyla beraber ihale edilmeli.
2. Kapsamlı yapım işleri mümkün olduğunca kısımlara bölünmeli ve kısımlar halinde ihale edilmeli.
3. Farklı zanaat ve sanat dallarının yapım işleri genel olarak uzmanlık ya da zanaat alanına göre ayrı ayrı ihale edilir. Ekonomik ya da teknik nedenlerden dolayı farklı alanların işleri bir arada ihale edilebilir.

Madde 5 İmalat sözleşmesi, saat ücretli sözleşmesi ve maliyetine inşaat sözleşmesi

1. Yapım işleri, ödemelerin imalata göre yapılacak şekilde,
 - a) Genel olarak, miktarı, ölçüsü, ağırlığı ya da âdeti idare tarafından ihale dokümanında belirtilen, teknik ve ekonomik açıdan aynı türden kalemlerin birim fiyatlarıyla (birim fiyat sözleşmesi),
 - b) Uygun durumlarda götürü fiyatla, eğer yapılacak işin uygulanması ve kapsamı tam belli ve uygulamanın değişmesi beklenmiyorsa (götürü fiyat sözleşmesi),
 İhale edilir.
2. Ücret ağırlıklı küçük çaplı yapım ileri saatlik ücret karşılığında da ihale edilebilir (saatlik ücret sözleşmesi).
3. (1) Büyük çaplı yapım işleri, ihaleden önce eksiksiz fiyatlandırmaya imkân verecek şekilde açık ve esaslı tespit edilemediği durumlarda, istisna olarak maliyetine ihale edilebilir (maliyetine inşaat sözleşmesi),
 - (2) İhale esnasında işçilik, malzeme, ekipman ve diğer giderlerin ve karın nasıl belirleneceği tespit edilir.
 - (3) Uygulanma aşamasında eksiksiz fiyatlandırma mümkün olursa imalat sözleşmesi yapılır. Tamamlanmış kalemler imalat sözleşmesine dâhil edilmezse, işlerin ayırt edilmesine dikkat edilir.

Madde 5b Çerçeve anlaşması

1. Çerçeve sözleşmesi belli bir süre içerisinde ihale edilecek işlerin, özellikle istenilmesi düşünülen fiyatla ve gerektiğinde alınması planlanan miktarla ilgili koşulların belirlenmesini amaçlayan, bir ya da birden fazla istekli ile yapılan bir anlaşmadır.
2. (1) Çerçeve sözleşmesi ihale kuralları anlamında iş olarak kabul edilir ve madde 3b fıkra 1'ya göre bir yöntemle yapılabilir.
 - (2) Çerçeve sözleşmesi madde 3b fıkra 1'e göre bir yöntemle yapıldıysa, çerçeve sözleşmesi kapsamındaki iş madde 3b fıkra 2 bent g'ye göre ihaleyi duyurmadan ihale edilebilir.
 - (3) Çerçeve sözleşmesi madde 3b fıkra 1'e göre bir yöntemle tamamlanmadıysa, kısa sözleşmesi ihale etmeden önce duyurulur.
3. Çerçeve sözleşmesi rekabeti engellemek, sınırlamak ya da bozmak amacıyla kullanılamaz.

Madde 6 Teklif alma yöntemleri

1. Teklif alma yöntemi, isteklinin yapacak işlere talep ettiği fiyatları birim fiyatlarda ya da başka biçimde teklifte belirtecek şekilde olacaktır.
2. İdarenin bildirdiği fiyatın isteklilerce artırdığı ve/veya eksilttiği artırma ve eksiltme yöntemi yalnızca istisna olarak periyodik olarak tekrarlanan, kapsamı mümkün olduğunca sınırlanacak, bakım onarım işlerinde uygulanır.

Madde 7 Bilirkişilerin katılımı

1. a) İhaleyi, özellikle ihale dokümanının hazırlanmasında,
 - b) İstenilen fiyatların, saatlik ücretler dâhil (saat ücret ekleri, mahsup oranı) değerlendirilmesinde ya da,
 - c) İşin sözleşme koşullarına uygunluğunun kontrolünde
 Özel bilirkişilerin katılımı amaca uygunsa, bilirkişileri mesleki örgüt önerir; bu bilirkişiler ne dolaylı ne de dolaysız olarak ihaleye taraf olurlar.
2. madde 1 anlamındaki bilirkişiler gerektiğinde mesleki örgütün isteği üzerine

Madde 8 İhaleye katılım

1. Tüm istekli ve adaylara eşit muamele sağlanacaktır. İhale özellikle belirli bölge ya da yerlilere sınırlı kalmaz.

2. (1) Açık ihalede ihale dokümanı ticari faaliyeti ihale konusu işlerin uygulanması olan tüm isteklilere verilir.

(2) Sınırlı ihalede genel olarak 3 ila 8 uygun aday davet edilir. Adaylardan özel çalışma gerektiren kapsamlı hazırlıklar isteniyorsa, adayların sayısı mümkün olduğunca sınırlanmalı.

(3) Sınırlı ve serbest ihalelerde adaylar mümkün olduğunca değiştirilmeli.

3. (1) İstekli ya da adaylardan yeterliklerinin (uzmanlık, etkenlik, güvenilirlik) kanıtlanmasında aşağıdaki bilgiler istenebilir

a) İhale konusu işe benzer yapım ve başka işlerle ilgili oldukça yüklenicinin son üç yıllık cirosu, bunlara başka yüklenicilerle beraberce yaptıkları işler de dâhildir,

b) İhale konusu işe benzer son üç yılda bitirilen işlerin listesi (işin açıklaması; metraj vs.),

c) Son üç yılda çalıştırdığı personel sayısının meslek gruplarına göre dökümü,

d) Yüklenicinin bu işin yapımında kullanacağı teknik ekipman listesi,

e) İşin yürütülmesi ve denetimi için öngörülen teknik personel,

f) İsteklinin ikamet ettiği ya da çalıştığı yerdeki meslek odasına kayıt belgesi,

g) Uzmanlığın değerlendirilebilmesine uygun diğer belgeler.

A, c ve f şıklarında yetkili makamların düzenlediği ve yüklenicinin resmi listenin belirtilen gereklilikleri kapsayan grubunda kayıtlı olduğunu gösteren belgelerde kabul edilir.

(2) İdare sağlam gerekçelerin bulunduğu kendince uygun gördüğü ekonomik ve mali yeterliği gösteren belgeleri kabul eder.

(3) Açık ihale duyurusunda teklifle beraber ya da sonra verilmesi istemi saklı tutulan belgeler belirtilir. Ön yeterlik sonrası sınırlı ihalede, belgelerin katılım başvurusuyla beraber verilmesi istenir.

4. Sınırlı ve serbest ihalede teklifi vermeye davetten önce adayların yeterliği kontrol edilir. Bu kontrolde sözleşmenin sorumluluğunu yerine getirecek güvenceyi veren adaylar seçilir; bu gereken uzmanlık, etkenlik ve güvenilirliğe ve yeterli teklif ve ekonomik olanaklarının bulunduğu anlamına gelir.

5. (1) İhaleye katılmayacak yükleniciler,

a) İflas ya da konkordato ilan edilen ya da buna benzer dava açılmış olan ya da davanın açılması istenmiş olan ya da iflas masası yetersizliği nedeniyle reddedilenler,

b) İşletmeleri tasfiye halinde olanlar,

c) Aday olarak güvenilirliğine gölge düşüren sabitlenmiş ağır kabahati olanlar

d) Vergi, harç, resim ödeme sorumluluklarını yerine getirmeyen ve sosyal güvence kurumlarına borcu olanlar,

e) İhale aşamasında uzmanlık, etkenlik ve güvenilirlikleriyle ilgili bilinçli olarak yanlış bilgi verenler,

f) Meslek odası kaydı olmayanlar.

(2) İdare aday ya da isteklilerden yetkili makamların belgelerini ya da açıklamalar isteyebilir.

(3) Birinci bentte belirtilen ihaleye katılmama nedenlerinin bulunmadığı, bulunduğu durumlar hariç, 3.fıkranın 2 no.lu alt bendindeki belgelerle kanıtlanabilir.

6. Ceza infaz kurumları, çocuk esirgeme kurumları, eğitim kurumları, buna benzer kurumlar ve kamu kuruluşları, bu işi yapan özel ve tüzel meslek mensupları ile rekabete giremezler.

Madde 8b İhaleye katılım

1. (1) İdare, davranışı yüklenici şirkete bir sorumluluk yükleyecek bir kişinin aşağıdaki kuralların ihlalinin dolayı hüküm giydiği bilgisine sahip olursa yüklenici şirketi güvensizlikten dolayı ihale dışı bırakma hakkına sahiptir.

a) Madde 129 Strafgesetzbuch (yasadışı örgüt kurmak), madde 129a Strafgesetzbuch (terör örgütü kurmak), madde 129b Strafgesetzbuch (yurtdışında yasadışı örgütler ve terör örgütleri kurmak),

b) Madde 261 Strafgesetzbuch (para aklama, haksız yere kazancın saklanması)

c) Madde 263 Strafgesetzbuch (dolandırıcılık) AB bütçelerine ya da AB'nin idare ettiği ya da AB adına idare edilen bütçelere karşı işlenen suçlar,

d) madde 264 Strafgesetzbuch (teşvik dolandırıcılığı) AB bütçelerine ya da AB'nin idare ettiği ya da AB adına idare edilen bütçelere karşı işlenen suçlar

e) Madde 334 Strafgesetzbuch (rüşvetçilik) AB rüşvetçilik yasası madde 2, uluslar arası rüşvetle mücadele yasası madde 2 fıkra 1, 4. Ceza hukukunun değiştirilmesine ilişkin yasasının. madde 7 fıkra 2 10 no.lu bendi ve madde 2 kovuşturma zamanasının uzatılması ve uluslararası ceza mahkemesi çalışanları ve yargıçlarının aynileştirilmesine ilişkin yasanın 2. maddesi,

f) Uluslar arası rüşvetçilik ile mücadele yasası madde 2 fıkra 2 (rüşvet alan uluslar arası ticari faaliyetleri olan yabancı uyruklu meclis üyeleri),

g) Ödenti tüzüğü madde 370, ortaklaşa Pazar yönetimin ve doğrudan ödemeler yasanın 12 maddesiyle bağlı olan AB bütçelerine ya da AB'nin idare ettiği ya da AB adına idare edilen bütçelere karşı işlenen suçlar.

Bu kuralların ihlali diğer ülkelerin bu kurallara tekabül eden yasalarının ihlali gibi muamele görür. Eğer bir işletmenin yönetiminden sorumlu bir kişi ayrıca madde 130 Nizamlara karşı gelme yasasına (OWiG) göre denetim ya da yönetim adına hareket eden kişilerin davranışlarından yüklenici sorumlu olur.

(2) Bent 1'e göre bilgilerin yanlışlığının kanıtı olarak idare, yüklenicinin ülkesinin ilgili mahkeme ya da makamının belgesini kabul eder. Eğer belge ya da doküman yüklenicinin ülkesi tarafından düzenlenmemişse ya da istenilen bilgilerin tümü belirtilmiyorsa, yeminli ifade ya da ilgili mahkeme ya da resmi makamda, noterde ya da yetkili bir meslek odasının huzurunda yapılan beyan geçerlidir.

(3) Fıkra 1'deki ihaleye katılmaktan men edilmeden, yalnızca kamu yararından dolayı zorunlu nedenlerin bulunduğu ve başkalarının işi uygun şekilde yapamayacağından ya da özel nedenlerden dolayı işi alacak kişilerin güvenilirliğine şüphe getirmiyorsa, vazgeçebilir.

2. (1) Sınırlı ya da pazarlık yöntemine katılacak adayları seçen işverenler nesnel kural ve kriterlere uyarlar. Bu kural ve kriterler yazılı olarak tespit edilir ve ilgili kişilerin emrine verilir.

(2) 1. bent anlamında kriter özellikle uzmanlık, etkenlik ve güvenilirliktir. Bunu kanıtlamak için örneğin madde 8 fıkra 3'deki belgeler istenebilir.

3. Madde 8 fıkra 5 bent 1'deki ihale dışı bırakma nedenleri de fıkra 1 anlamında kriter olabilir.

4. İhalenin özel niteliklerinin ve ihalenin uygulanmasına gereken giderin orantılı olmasını sağlamak amacıyla aday sayısının azaltılmasının objektif gerekliliği de kriter olabilir.

5. İdare, istekli gruplarından belirli bir tüzel kişiliğe sahip olmalarını yalnızca, iş, grubun üzerinde kaldığında ve bunun yapılacak işin kurallara uygun yapılmasının gerektiğinde, isteyebilir.

6. Sınırlı yöntemin ya da pazarlık yöntemin katılımcıların seçiminde ve yeterliğin ve kontrol kriterlerin ve kuralların kararlaştırılmasında işverenler aşağıdakileri yapamazlar:

- Belirli işletmelere diğerlerine vermedikleri idari, teknik ya da mali sorumlulukları yükleyemezler,

- Mevcut olan objektif kanıtlara eşit olan deney ve kanıt isteyemezler.

7. İstekli veya istekli grubunun üyesi olarak, işin uygulamasında diğer işletmelerle arasındaki bağın hukuksal niteliği dikkate alınmaksızın, başka işletmelerin kapasitelerinden de faydalanabilir. Bu durumda idareye gerekli olan araçların kullanımı imkânı bulunduğunu, örneğin yukarıda söz edilen işletmelerinin taahhütnamesini sunarak, kanıtlar.

8. (1) 11. (1) İdare ayrıca istekli ya da adaydan işin uygulaması sırasında kullanmayı düşündüğü çevre yönetim yöntemleri hakkında ek bilgi isteyebilir. Bu durumlarda idare istekli ya da adayın çevre yönetimi standartlarını yerine getirdiğinin kanıtı olarak bu konuda bağımsız kuruluşların belgelerini isteyebilir. Bu durumlarda çevre yönetimi ve çevre işletme kontrolü için AB sistemine (EMAS) ya da, ilgili Avrupa ya da uluslararası standartlarından elde edilen standartlara uyan ve topluluk hukuku ya da ilgili Avrupa ya da uluslararası sertifikalandırma standartlarına uyan kuruluşlar tarafından sertifikalandırılan, çevre yönetimi standartlarına dayanırlar. Diğer üye ülkelerin eşdeğer belgeleri kabul edilir. İdareler, aday ya da isteklilerin başka eşdeğer çevre yönetim uygulamalarına ilişkin sunduğu belgeleri de kabul ederler.

(2) İdareler, aday ya da isteklinin belirli kalite kontrol standartlarını yerine getirdiğini kanıtlamak amacıyla bağımsız kuruluş sertifikalarının sunulmasını isteyebilir. Bu durumlarda ilgili Avrupa standartlarını

karşıl原因 ve ilgili, Avrupa sertifikalandırma standartlarına uyan, kurumlar tarafından sertifikalandırılan kalite kontrol yöntemlerine dayanırlar. Diğer üye ülkelerin kurumları tarafından verilen eşdeğer sertifikalar da kabul edilir. İdareler kalite kontrol uygulamalarıyla ilgili başka eşdeğer belgeleri de kabul ederler.

9. (1) İşverenler işletmelerin kontrolü için bir sistem (ön yeterlik yöntemi) kurup uygulayabilirler. İşletmelerin her zaman kontrol edilebilmeleri sağlanır.

(2) Sistem birden fazla yeterlik aşamalarını kapsayabilir. İşverenin belirlediği objektif kural ve kriterlerin temelinde uygulanır. İşveren işletme yeterliğiyle ilgili uygun AB standartlarına dayanır. Gerekirse bu kriter ve kurallar güncelleştirilebilir.

(3) İstek üzerine bu yeterlik kural ve kriterleri ve güncellemeleri ilgili işletmelere iletilir. İşveren başka bir kuruluşun yeterlik sistemine dayanırsa, bunun adını verir.

(4) Yeterlik kurallarında işletmenin ekonomik ve mali ve teknik ve/veya mesleki kapasitelerine yönelik talep bulunuyorsa işletme gerekli olduğunda, kendisi ve diğer işletmeyle arasındaki bağın hukuksal niteliğine bakılmaksızın, başka bir işletmenin kapasitesini kullanabilir. Bu durumda işverene yeterlik sisteminin geçerlik süresi boyunca bu kaynakları kullanabileceğini, örneğin işletmenin taahhütnamesini sunarak, kanıtlar.

10. İşveren başvurunu 6 ay içerisinde yeterlikle ilgili kararını bildirir. Karar, yeterlik tespiti başvurusunun girişini izleyen 4 ay içerisinde verilemezse, işveren başvuruyu yapana en geç başvurudan iki ay sonra gecikme nedenlerini ve başvurunun kabulü ya da reddi hakkındaki kararının ne zaman verileceğini bildirir.

11. Yeterlik hakkında verilen olumsuz kararlar derhal ama kararı izleyen en geç 15 takvim günü içerisinde kararın gerekçeleriyle başvurana bildirilir. Gerekçelere fıkra 9'daki kontrol kriterleri kaynak gösterilir.

12. Yeterli görülen işletmeler bir listeye alınır. Listede uzmanlık alanlarına gruplandırma yapmak mümkündür.

13. İşveren, işletmeyi yalnızca fıkra 9'daki kriterlerden kaynaklanan nedenlerden dolayı yeterliği reddedebilir. Reddetme niyeti ilgili işletmeye reddi için öngörülen tarihten en az 15 takvim günü önce yazılı olarak gerekçeleriyle bildirilir.

Madde 9 İşin tarifi

Genel

1. Yapılacak işler tüm adayların tarifi aynı şekilde anlayacak ve kapsamlı ön hazırlıklar yapılmaksızın fiyatları emniyetle oluşturabilecek derecede kesin ve esaslı tanımlanır. Gerekebilecek imalat kalemleri istisna olarak yapılacak iş tanımına alınabilir. Eklenen saat ücretli işler yalnızca kesinlikle gereken miktarda yapılacak işlerin tanımına dâhil edilebilir.

2. Yükleniciye etkileyemeyeceği ve fiyat ve süreye etkisini önceden tahmin edemeyeceği koşul ve olayların olağandışı sorumluluğu yüklenemez.

3. (1) Fiyatı kesin olarak belirlenmesine imkân vermek için bütün etkenler belirlenip ihale dokümanında belirtilir.

(2) Gerektiğinde tamamlanmış işin amacı ve öngörülen kullanımı belirtilir.

(3) İşin uygulanmasındaki belirleyici etkenler, örneğin zemin, su/zemin suyu durumu, adayın yapıma ve uygulamaya etkilerini yeterince değerlendirebilecek şekilde tarif edilir.

(4) Yapım işleri genel teknik sözleşme şartlarının 0 no.lu fıkrasının 'yapılacak işin tanımının hazırlanmasında dikkat edilecek hususlar' dikkate alınır.

4. (1) Yapılacak işin tanımında alışılmış ifadelerin kullanımına dikkat edilir.

Teknik şartnameler

5. İhale konusu işin teknik gereklilikleri tüm isteklilere aynı şekilde ulaşılabilir olmalı ve uygun olmayan şekilde rekabeti engellemeli.

6. Teknik şartnameler ihale dokümanında belirtilir:

(1) Ya ek TS de bulunan teknik şartnamelere atıfta bulunarak sırasıyla

- a) AB standartlarından alınan ulusal standartlar,
- b) Avrupa teknik izinler,
- c) Ortak teknik şartnameler,
- d) Uluslararası standartlar ya da Avrupa standardizasyon kuruluşların hazırladığı diğer teknik standartlar
- e) Eğer bu standart ve şartnameler bulunmuyorsa, yapımların planlama, hesaplama ve uygulama ve ürünlerin uygulanmasında kullanılan ulusal standartlar, ulusal teknik izinler ya da ulusal teknik şartnameler.

Atıflar 'ya da dengi' ekiyle yapılacaktır;

(2) Ya da yükleniciye ihale konusu hakkında tam fikir verecek ve idareyi işin ihale edilebilmesini sağlayacak yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde yapılır;

(3) Ya da fıkra 1 ve fıkra 2'nin karışımı şeklinde, yani

- a) Yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere uyumluluk varsayımı aracı olarak fıkra 1'deki şartnamelere atfen, yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde yapılır;
- b) Belli nitelikler fıkra 1'deki şartnamelere ve fıkra 2'ye göre diğer nitelikler yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere atfen yapılır.

7. İdare yapılacak işin tanımında fıkra 6 bent 1, a no.'lu alt bent deki şartnameleri atıfta bulunuyorsa, teklifin, kullanılan şartnamelere uymadığı gerekçesiyle reddedilemez eğer istekli teklifinde önerdiği çözümünün atıfta bulunan teknik şartname gerekliliklerine eşit şekilde uyduğunu, kanıtlarsa. Uygun kanıt üreticinin teknik tanımlaması ya da kabul görmüş makamın deney raporu olabilir.

8. İdare teknik şartnameleri iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde belirtiyorsa AB standartından alınan ulusal standarta ya da AB teknik izine, ortaklaşa teknik şartnameye, uluslararası standarta ya da AB standardizasyon kuruluşları tarafından hazırlanan teknik standartlarına uygun olan reddedemezler eğer bu şartnameler talep edilen iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklerle ilgiliyseler. İstekli teklifinde uygun araçlarla idareye ilgili kalemdeki standart idarenin iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere uygunluğu kanıtlar. Uygun kanıt üreticinin teknik tanımlaması ya da kabul görmüş makamın deney raporu olabilir.

9. İdare çevreyle ilgili nitelikleri iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde belirtiyorsa, AB, uluslararası ya da diğer çevre kalite belgelerinde tanımlanan şartnameleri kullanabilir, eğer

- a) Bunlar işin konusu nitelikleri tanımlamaya uygunsa,
- b) Çevre kalite belgesinin talepleri bilimsel çalışmalarla elde edilmiş bilgiler temelinde hazırlandıysa,
- c) Çevre kalite belgesi ilgili çevrelerin- örneğin resmi kurumlar, tüketici, üretici, tacir ve çevre kuruluşları - katılabildiği yöntemle çıkarılırsa ve
- d) Çevre kalite belgesi tüm ilgililerce ulaşabilir ve edinebilirse.

İdare ihale dokümanında, çevre kalite belgeli işlerde, iş tanımında belirlenen teknik şartnamelere uygunluk varsayıldığını, bildirebilir. Ancak idare herhangi farklı kanıt araçlarını, örneğin üreticinin teknik belgeleri ya da kabul görmüş makamların deney raporlarını kabul etmeye mecburdur. Kabul görmüş makamlar uygulanan AB standartlarına denk olan deney ve kalibrasyon laboratuvarları ve denetleme ve sertifikalandırma kuruluşlarıdır. İdare diğer üye ülkelerinde bulunan kabul görmüş makamların sertifikalarını kabul eder.

10. İşin konusu gerektirmedikçe teknik şartnamelerde belli üretim ya da kaynak ya da özel yöntem ya da belli kaynağın ya da belli üretiminin markası, patenti, tipi belirtilemez eğer böylece belirli işletmeler ya da ürünler tercih edilir ya da dışlanırsa. Eğer işin konusu yeterince kesin ve genel anlaşılacak şekilde tanımlanamıyorsa, bu tür belirtmeler istisna olarak yapılabilir; belirtmelerde 'ya da dengi' ifadesine yer verilir.

Keşifle iş tanımı

11. Yapılacak iş genellikle yapı işinin genel tarifiyle (tapı tanımı) ve imalat kalemlerinden oluşan keşifle tanımlanır.

12. Gerektiğinde iş çizimle ya da numunelerle ya da başka bir şekilde açıklanır, örneğin benzer işlere atıfta bulunarak, miktar veya statik hesaplarla. Uygulamaya esas olacak çizim ve numuneler açık ve kesin belirlenir.

13. Anlaşma koşullarına, teknik sözleşme koşullarına veya meslek ahlakına göre istenilen işlere ait olan işler (madde 2 fıkra 1 VOB/B) ayrıca gösterilmek zorunda değildir.

14. Keşif cetvelinde bir düzen sayısı altında yalnızca teknik özellik ve fiyat belirlenmesi açısından aynı türden işler gruplandırılır. Aynı türden olamayan işler bir düzen sayısı altında ancak bir imalat kalemi diğerini fiyat yönünden fazla etkilemeyecekse birleştirilebilir.

Programla iş tanımı

15. İşin teknik, ekonomik ve biçimsel olarak en iyi ve fonksiyonel çözümü bulmak amacıyla, bütün koşulları değerlendirdikten sonra, fıkra 6'dan farklı olarak işin uygulaması tasarımıyla beraber ihale etmek uygun görülürse, yapılacak iş, iş programıyla da gösterilebilir.

16. (1) İş programı, adayın tasarımının geliştirmesine ve teklifine esas olan koşul ve durumları gösteren ve tamamlanmış işin hem amacını hem de istenilen teknik, ekonomik, biçimsel ve fonksiyonel gereklilikleri gösteren yapı tanımını kapsar, ayrıca gerekli olduğunda da miktarların belirtilmediği örnek keşif cetveli de program eklenir.

(2) Fıkralar 7 ile 9 anlamlarına uygun geçerlidir.

17. İsteklinin teklifi, yapılacak işin uygulamasının yanında tasarımı ve inşaat işinin açıklamasını ayrıca işin ayrıntılı akışına uygun gruplandırılmış tanımını (gerektiğinde fiyat ve miktarı içerecek şekilde) içerecek şekilde istenir. Fiyat ve miktarı içeren iş tanımlarında istekliden

a) Özellikle kendisi tarafından hazırlanan miktarların ya sınırsız ya da ihale dokümanında belirtilecek kabul edilebilir miktar tolerans sınırları dâhilinde verilerin eksiksiz olduğunu ve

b) Özel durumlar nedeniyle teklif verildiğinde bazı kalemlerin miktar ve türlerinin belirlenememesinden dolayı yapmaya zorlanmış olduğu varsayımların (örneğin hafriyat, yıkım veya su tutma işleri gibi) gerektiğinde plan ve hesaplarla göstermesi istenir.

Madde 9b İşin tarifi

İşveren işe ilgi gösteren işletmeye istek üzerine, yapım işlerinde düzenli olarak verilen ya da bağlayıcı olmayan düzenli duyurularla ilgili madde 17b fıkra 2 gereğince alımlarda kullandıkları teknik şartnameleri bildirir. İlgili işletmelerin elinde bulunan dokümanların parçası olan teknik şartnamelerde bulunduğu yeri göstermek yeterlidir.

Madde 10 İhale evrakı

1. (1) İhale evrakı aşağıdaki belgelerden oluşur

a) davet yazısı (teklif vermeye davet), gerekirse katılım koşulları (madde 10 fıkra 5) ve

b) ihale dokümanı (maddeler 9 ve 10 fıkra 1 bent 2 ve fıkralar 2 ile 4).

(2) İhale evrakında yapı işleri uygulaması genel sözleşme koşulları (VOB/B) ve yapı işleri genel teknik sözleşme koşulları (VOB/C) sözleşmenin parçası olacağı beyan edilir. Bu sözleşmenin parçası olacak, mevcutsa, ek sözleşme koşulları ve ek teknik sözleşme koşullarında da geçerlidir.

2. (1) Genel sözleşme koşulları prensip olarak değişmez. Sürekli yapım işleri ihaleleri yapan idareler kendi olağan durumlara uyacak ek sözleşme koşullarıyla genişletebilirler. Bunlar genel sözleşme koşullarına ayıkırı olamaz.

(2) Münferit durumlar gerektirdiğinde genel sözleşme koşulları ve varsa ek sözleşme koşulları da özel sözleşme koşullarıyla genişletilir. Özel sözleşme koşullarında genel sözleşme koşullarından sapmalar yalnızca genel sözleşme koşullarında katı bir şekilde öngörülen durumlarda ve işin niteliğiyle uygulamanın gerektirdiği kadarıyla sınırlı kalmalı.

3. Genel teknik sözleşme koşulları prensip olarak değişmez. Sürekli yapım işleri ihaleleri yapan idareler kendi olağan durumlara uyacak ek teknik sözleşme koşullarıyla genişletilebilir. Münferit durumun gerekliliklerine göre iş tanımında ek ve değişiklikler belirlenir.

4. (1) Ek sözleşme koşullarında ya da özel sözleşme koşullarında mümkün olduğunca aşağıdaki noktalar düzenlenir:

- a) Dokümanlar (madde 20 fıkra 3, madde 3 fıkra 5 ve 6 VOB/B),
- b) Depo ve çalışma yerlerinin kullanımı olanakları, şantiye girişleri, demir yolu bağlantısı, su ve enerji hatları olanakları (madde 4 fıkra 4 VOB/B),
- c) Taşeronlara iş yaptırma (madde 4 fıkra 8 VOB/B),
- d) Uygulama süreleri (madde 11, madde 5 VOB/B),
- e) Sorumluluk (madde 10 no 2 VOB/B),
- f) Cezalar ve erken bitirme primleri (madde 12, madde 11 VOB/B),
- g) Kesin kabul (madde 12 VOB/B),
- h) Sözleşme türü (madde 5), kesin hesap (madde 14 VOB/B),
- i) Saat ücretli işler (madde 15 VOB/B),
- j) Ödemeler, avanslar (madde 16 VOB/B),
- k) Teminatlar (madde 14, madde 17 VOB/B),
- l) Yetkili mahkeme (madde 18 no 1 VOB/B),
- m) Maaş ve ücret yan ödemeleri,
- n) Birim fiyat değişiklikleri (madde 15).

(2) münferit durumda kusur sorumluluğu ve bunun zamanaşımı ayrıca sel, fırtına, yer altı suyu, rüzgâr, kar, buz ve bunun gibi doğal afetlerden meydana gelecek zararın paylaşımıyla ilgili gerekli özel düzenlemeler özel sözleşme koşullarında yer alır. Belirli yapım işlerinde madde 13'e göre aynı şart sahipse, özel düzenlemeler ek teknik sözleşme koşullarında da öngörülebilir.

5. (1) İhale evrakın (madde 17 fıkra 3) yollanması için, teklif verme kararını almaya gereken tüm bilgileri, ihale dokümanında bulunanların dışında, içeren davet yazısı hazırlanır.

(2) Davet yazısında özellikle aşağıdaki bilgiler belirtilir:

- a) İşin türü ve kapsamı, işin yeri,
- b) Bitirme süresi için olası koşullar,
- c) İşverenin unvanı ve açık adresi ve ihale komisyonunun unvanı ve açık adresi,
- d) Ek belgelerin istenebileceği ve görülebileceği makamın unvanı ve adresi,
- e) İstenildiğinde, bu ek belgelerin gönderilmesi için ödenecek miktar ve usulleri,
- f) İhalenin türü (madde 3),
- g) Yapılacaksa iş yerinin gösterilmesi,
- h) Varsa ihale dokümanının bilgisayar ortamında düzenlenmesinin kabulü,
- i) Yazılı önerilerin tanımlanması (veya bilgisayar ortamında tanımlanması),
- j) Gerektiğinde bilgisayar ortamındaki adresin belirlenmesi,
- k) Teklif zarflarının açılış yeri ve zamanı (teklif verme süresinin sonu, madde 18 fıkra 2) ve ayrıca tekliflerin açılmasında bulunabilecek olan kişiler hakkında bilgi (madde 2 fıkra 1 cümle 1),
- l) Varsa idarenin isteklinin yeterli değerlendirilmesi için istediği dokümanlar (madde 8 fıkra 3 ve 4),
- m) İstenilen teminat miktarı,
- n) Değişiklik önerileri ve ek teklifler (bak. bent 4)
- o) Varsa bölümlere ayırmaya ve bunları ayrı isteklilere vermeğe itirazlar,
- p) İhale onay süresi, teklifin geçerlik süresi (madde 19),
- q) İsteklilerin tekliflerini hazırlarken dikkat etmesi gereken diğer konular,
- r) Ödeme koşulları ve bunların belirtildiği belgeler (örneğin madde 16 VOB/B),
- s) İhalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makam.

(3) İdare, isteklilerden tekliflerinde taşeronlara vermeye düşündükleri işlerin belirtilmesini isteyebilir.

(4) Eğer idare ek teklif istiyorsa/istemiyorsa bunu belirtir; ayrıca teklif vermeden verilen ek tekliflerin istisna olarak reddedileceği de belirtilir. Genel teknik sözleşme koşullarında ya da ihale dokümanında bulunmayan iş öneren isteklilerden bu işlerin uygulanması ve niteliği hakkında bilgi istenir.

(5) Sürekli yapım ihaleleri yapan idareler, isteklilerin tekliflerini hazırlarken dikkat etmeleri gereken hususları başvuru koşullarında özetleyip davet yazısında eklerler.

6. Taraflar, uyuşmazlıkların çözümünde yargıya gitmeyip tahkim yolunu seçeceklerse Hukuku Usulü Muhakemeleri Kanunu m. 1031 bent 2 de belirtilen kurallara aykırı olmamak üzere, aralarında tahkimname hazırlarlar.

Madde 10b İhale evrakı

1. Madde 1b anlamındaki yapı işlerinde davet yazısı (teklif vermeye davet) madde 10 fıkra 5 bent 2'deki bilgilerin dışında aşağıdaki bilgileri de içerir:

- a) Duyuruda, ilgi onayına davette (madde 17b fıkra 2 bent 4 alt bent c), pazarlığa davet ya da ihale dokümanında (madde 17b fıkra 1 bent 1 alt bent a) bildirilmediyse, madde 25 fıkra 3'e göre geçerli değerlendirme kriterleri. Burada her bir kriterin ağırlığı bildirilir. Anlaşılır nedenlerden dolayı ağırlığı belirtilemiyorsa kriterler önem sırasına sıralanır.
 - b) Tekliflerin alman dilinde yapılacağı bildirilir,
 - c) İlane atf,
 - d) gerekirse ek dokümanların hangi tarihe kadar istenebileceği,
 - e) gerekirse eklenmesi gereken belgeler.
2. Ek tekliflere izin verildiği takdirde bunlara için geçerli olan asgari gereklilikler.

Madde 11 Uygulama süreleri

- 1. (1) Yapım süreleri yeterli olacak şekilde belirlenmelidir; mevsimsel etkiler, çalışma koşulları ve olası özel zorluklar dikkate alınır. Yükleniciye, işe başlamak için, yeterince zaman tanınır.
- (2) Olağandışı kısa süreler, yalnız işin ivediliğine binaen öngörülür.
- (3) İdarenin talimatı üzerine işe başlanacağına (madde 5 fıkra 2 VOB/B) anlaşılacaksa, başlama talimatının verilebileceği süre uygulamayı etkileyen koşulları hakkaniyetli şekilde dikkate alarak uygun olmalı; süre ihale dokümanında bildirilir.
- 2. (1) Eğer idarenin geçerli gereksinimleri gerektirirse, işin bağımsız bölümlerin yapımı için ayrı ayrı süreler belirlenir.
- (2) İşin aksamadan ilerlemesi için, bütün yüklenicilere yönelik iş programı hazırlanacaksa, yalnızca işin ilerlemesi için çok önemli olan işlerin süreleri sözleşmede bağlayıcı süreler (sözleşme süreleri) olarak belirlenir.
- 3. İş programındaki terminlere uyulabilmesi için planların ve belgelerin verilmesi önemliyse bunun için de bir süre belirlenir.
- 4. İdare, ihale dokümanında götürü bir gecikme cezası öngörebilir; bu ceza ihale bedelinin %5'ini geçmemelidir, zararın daha az olduğunun kanıtlanmasına izin verilir.

Madde 12 Cezalar ve erken bitirme primleri

- 1. Gecikme cezaları, yalnızca işin zamanında bitmemesi nedeniyle ortaya çıkacak önemli zarara neden olabilir, istenir. Ceza makul olmalıdır.
- 2. Erken bitirme primleri, yalnızca erken bitirmenin büyük yararı olursa, öngörülür.

Madde 13 Kusurlarda zaman aşımı

Madde 13 fıkra 4 VOB/B'deki dışında kalan zamanaşımaları yalnızca işin özelliği gerektirdiğinde öngörülür. Böyle durumlarda bütün koşullar birbiriyle karşılaştırılır, özellikle olası durumların ne zaman ortaya

çıkabileceği, hatanın nedenlerinin ne zamana kadar kanıtlanabileceği, hatanın fiyatlara etkisi ve kusurda hakkaniyetli zamanaşımının belirlenme gerekliliği.

Madde 14 Teminat

1. İşte kusur olmayacağı düşünüüyorsa veya yüklenici yeterince tanınıyor, işi sözleşmeye uygun yapacağı ve olası kusurları ortadan kaldıracığı konusunda güven veriyorsa, teminattan tamamen veya kısmen vazgeçilir. Sınırlı ve serbest usulü ihalelerde genel olarak teminat istenmez.
2. Teminat gereğinden fazla istenmemeli ve idareyi zararlardan korumak için gerektiğinden geç iade edilmemeli. Sözleşmeden doğan bütün sorumlulukların teminatı ihale bedelinin %5'inden fazla olmamalı. Kusurların teminatı kesin hesabın %3'ünü geçmemelidir.

Madde 15 Fiyat değişimi

Fiyat belirlemenin temelinde, başlangıcı ya da kapsamı belli olmayan, esaslı değişiklikler bekleniyorsa ihale dokümanında ödemelerde uygun değişiklik öngörülebilir. Fiyat değişikliğin ayrıntıları belirlenir.

Madde 16 İhaleye çıkma ve bilgi iletiminin temel ilkeleri

1. İdare tüm ihale dokümanı tamamladığında ve belirtilen süre içerisinde uygulamaya başlanabileceğinde ihaleye çıkar.
2. İhale edilmeyecek işler (gelirin hesaplanması) ihaleye çıkarılmaz.
3. (1) İdare duyuruda ya da ihale dokümanında bilgilerin posta, faks, elden, elektronik ya da belirtilen iletişim araçlarının birleşimiyle iletileceğini bildirir.
- (2) Elektronik iletim için seçilen ağa herkesin ulaşılabilir şekilde olacaktır ve istekli ve adayların ihaleye katılımını sınırlamayacaktır. Bunun için kullanılan yazılımlar ve teknik nitelikleri eşit muameleyi sağlayacaktır, herkesin ulaşılabilir şekilde olacaktır ve genel olarak kullanılan bilişim ve iletişim araçlarla uyumlu olacaktır.
- (3) İdare, ilgili yüklenicilerin katılım başvuruları ve tekliflerin elektronik iletimine gereken aletlerin özellikleri hakkındaki bilgilere, şifreleme dâhil, ulaşabilmelerini sağlayacaktır. Ayrıca ek I'de belirtilen gerekliliklerin yerine getirilmesi güvence altına alınır.
4. İdare internette, ilgili makamlar, telefon ve faks numaraları, açık adresi ve elektronik adres ayrıca ihaleye çıkma, planlanan ve tamamlanan ihaleler ya da iptal edilen ihaleler hakkındaki genel bilgilerin açıklandığı tedarikçi profili hazırlayabilir.

Madde 16b Katılım başvurularının uyması gerektiği koşullar

1. İdare verinin bütünlüğünü ve iletilen katılım başvurularının gizliliğini uygun şekilde sağlayacaktır. Posta yoluyla ya da elden verilen katılım başvuruları kapalı, zarfla kayda geçirilerek, verilir ve son teslim tarihine kadar kilit altında tutulur. Elektronik yollarla iletilen katılım başvurularında bu uygun idarenin gereksinimlerine göre kurumsal ve teknik çözüm ve şifrelemeyle sağlanır. Şifreleme son teslim tarihine kadar bozulamaz.
2. İhaleye katılıma faks ya da telefonla aracıyla da başvurulabilir. Katılıma telefon ya da faksla başvuruluyorsa, aday katılım başvurusunun son teslim tarihine kadar posta yoluyla, elden ya da elektronik yollarla onaylayacaktır.

Madde 17 İhalenin duyurusu ve ihale dokümanının gönderilmesi

1. (1) Açık ihaleler ilan edilir örneğin günlük gazetelerde, resmi yayınlarda ya da internet portallarında.
- (2) İlanlarda aşağıdaki bilgiler olmalıdır:
 - a) İdarenin (ihale makamının) ismi, posta adresi, telefonu, faksı, ve elektronik posta adresi
 - b) İhale yöntemi,

- c) İhale konusu olan işin türü,
 - d) İşin yapılacağı yer,
 - e) İhale konusu yapı işinin türü, kapsamı ve genel özellikleri,
 - f) Yapılacak ihale iş veya ihale, muhtelif kısımlara bölünmüş ise her kısmın türü, kapsamı ve tekliflerin bir, birkaç veya tümüne verilip verilemeyeceği,
 - g) Planlama da isteniyorsa, yapımın ya da ihale konusu işinin kullanım amacı hakkında bilgiler,
 - h) varsa işin yapım süresi,
 - i) İhale evrakın ve ek dokümanların isteneceği, görülebileceği yerin isimi ve adresi, eğer evrak bilgisayar ortamında da istenip görülebilirse bu da belirtilir,
 - j) Gerekğinde dokümanların yollanması için ödenecek bedelinin yüksekliği ve ödeme ayrıntıları,
 - k) Teklifi verme süresinin bitiş tarihi,
 - l) Tekliflerin, yazılı olarak elden veya postayla teslim edileceği adres, mümkünse bilgisayar ortamındaki tekliflerin yollanacağı elektronik posta adresi,
 - m) Teklif vermede kullanılması zorunlu olan lisan,
 - n) Tekliflerin açılışında hazır bulunabilecek kişiler,
 - o) Tekliflerin açılış tarihi, saati ve yeri,
 - p) Varsa istenen teminat,
 - q) Başlıca ödeme ilkeleri ve/veya bunların dayanakları,
 - r) Gerekğinde ihalenin verileceği istekli grubunun sahip olması gerektiği tüzel kişiliği,
 - s) Adayın yeterliğinin değerlendirilmesi için istenen belgeler,
 - t) İhale karar ve teklif geçerlik süresinin bitişi,
 - u) Gerekğinde ek tekliflerinin dikkate alınmayacağı,
 - v) Başka bilgiler, özellikle ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makam.
2. (1) İhale ilanı ile sınırlı ihalelerde yüklenicilere örneğin günlük gazetelerde, resmi yayınlarda ya da internet portallarında duyurularla ihaleye katılmak üzere başvuruları için davet edilir.
- (2) İlanlarda aşağıdaki bilgiler olmalıdır:
- a) İdarenin (ihale makamının) ismi, posta adresi, telefonu, faksı ve elektronik posta adresi,
 - b) İhale yöntemi,
 - c) İhalenin konusu olan işin türü,
 - d) İşin yapılacağı yer,
 - e) İhale konusu yapı işinin türü ve kapsamı ve genel özellikleri,
 - f) Yapılacak iş veya ihale, muhtelif kısımlara bölünmüş ise her kısmın türü, kapsamı ve tekliflerin bir, birkaç veya tümüne verilip verilemeyeceği,
 - g) Planlama da isteniyorsa, yapımın ya da ihale konusu işinin kullanım amacı hakkında bilgiler,
 - h) varsa işin yapım süresi,
 - i) Gerekğinde ihalenin verileceği istekli grubunun sahip olması gerektiği tüzel kişiliği,
 - j) Katılım için son başvuru tarihi,
 - k) Başvurularının yollanacağı adres,
 - l) Başvurularının yapılması zorunlu olan lisan,
 - m) Davet mektubunun yollanacağı en son gün,
 - n) Varsa istenen teminat,
 - o) Başlıca ödeme koşulları ve/veya bunların dayanakları,
 - p) Katılım başvurusu ile beraber adayın yeterliliği değerlendirme belgeleri (uzmanlık, etkenlik, güvenilirlik),
 - q) Varsa ek tekliflerinin dikkate alınmaması,

r) Başka bilgiler, özellikle ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makam.

3. Diğer katılım şartları yerine getirildiğinde telefon, faks veya herhangi elektronik şekilde iletilen katılım başvuruları da dikkate alınır.

4. (1) İhale evrakı adaylara mümkün olduğu en kısa sürede ve uygun şekilde ulaştırılır.

(2) İhale ilanı ile sınırlı ihalede ihale dokümanı, seçilen tüm adaylara aynı günde yollanır.

5. Her aday iş tanımından çift ve fiyat tespiti için diğer belgelerden tek nüsha verilir. Belgelerin suretleri (iş tanımı hariç) verilemiyorsa, yeterli şekilde incelemeye sunulur, gerekliyse idarenin faaliyet yeri dışında, işin yapılacağı veya buna komşu olan bir yerde suretler incelenmek üzere bulundurulur.

6. İhale evrakını alan veya incelemiş olan adayların isimleri gizli tutulur.

7. (1) Adaylar ihale dokümanı hakkında işe yarar ek bilgi isterse bu bilgiler derhal verilir.

(2) Bir adaya yapılacak iş veya fiyatın belirlenmesiyle ilgili önemli bilgiler verilirse bu bilgiler derhal bilinen diğer adaylara da verilir.

Madde 17b İhaleye davet

1. (1) İhaleye davet aşağıdaki şekillerde olabilir.

a) 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek V'deki duyurunun yayınlanmasıyla,

b) Fıkra 2'ye göre düzenli bağlayıcı olmayan duyurunun yayınlanmasıyla,

c) Madde 8b fıkra 9'a göre mevcut kontrol sistemini bildiren duyurunun yayınlanmasıyla,

(2) AB resmi gazetesinde yapılan duyurunun giderlerini Birlik karşılar.

2. (1) Eğer düzenli bağlayıcı olmayan duyuru ihaleye davet olarak kullanılmayacaksa, madde 1b fıkra 1 bent 1'e göre KDV'siz tahmini toplam değeri olan yapılması planlanan yapım işinin esaslı nitelikleri en az yılda bir kere 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek IV'e göre yayınlanır.

(2) Duyurunun yapılması yalnızca işveren madde 18b fıkra 1 bent 2 gereğince teklif verilme süresini kısaltmak istediğinde, zorunludur.

(3) İhaleye davet olarak şeklindeki duyurular planlanan yapımın ya da temelini oluşturan planlamanın onayıyla 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek V'deki örneğe göre derhal hazırlanıp AB resmi yayınlarda müdürlüğüne iletilir.

(4) İşveren internette alım profili hazırladıysa düzenli bağlayıcı olmayan duyuruları orada da yayınlatabilir. Bu durumda AB komisyonuna elektronik yolla duyuruyu 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VIII'deki örneğe uygun olarak bildirir.

(5) İhaleye davet düzenli bağlayıcı olmayan duyuru şeklinde yapıldığında,

a) duyuruda ihale konusu yapım işinin türü ve kapsamı ve 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek V'deki bilgiler belirtilir,

b) duyuruda bu işin daha sonra ihale duyurusunda bulunulmadan sınırlı ya da pazarlık yöntemiyle ihale edileceği belirtilir ve ilgili işletmelerin ilgilerini yazılı olarak bildirmeye davet edilir,

c) işveren isteklilerin ya da pazarlığın adaylarının seçimine başlamadan önce en az aşağıda verilen bilgilerin temelinde adaylardan ilgili olduklarını onaylamalarını ister:

I işin türü ve miktarı, ilave işlere ön haklar dâhil ve varsa tahmini ön hakları talep etme süresi; tekrarlanan işlerde, türü ve miktarı ve daha sonra yapılacak yapım ihalelerin konusu olan işlerin varsa tahmini duyuru süresi;

II yöntemin türü; sınırlı yöntem ya da pazarlık yöntemi;

III gerekirse işe başlama ya da işi bitirme tarihi;

IV Teklif vermeye davet başvurusunun teslim etme tarihi ve yeri ve tekliflerin yapılacağı dil ya da diller;

V ihaleyi yapan ve şartnamelerin ve diğer dokümanların dağıtılmasıyla ilgili bilgileri veren kurumun adresi;

VI yükleniciden istenecek tüm ekonomik ve teknik gereklilikler, mali garantiler ve bilgiler;

VII ihale dokümanı ödentisi ve ödeme koşulları;

VIII ihale konusu işin türü;

IX yeterlik kriterleri ve ağırlıkları ya da gerektiğinde önemine göre sıralanması, eğer bu bilgiler duyuruda, ilgi onayına davette, pazarlığa davette ya da ihale dokümanında belirtilmediyse.

d) bunun yayınlanması ve davetlerin adaylara yollanması arasında fıkra 2 bent 3'e göre en fazla 12 ay geçebilir. Bunun dışında madde 18b fıkra 2 geçerlidir.

3. İşveren kontrol sisteminin başlatılmasını kararlaştırırsa, 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VII'e göre duyuru konusu olup da kontrol sisteminin amacı ve yeterlik kurallarının nereden temin edilebileceği hakkında bilgilendirir. Yürürlüğü 3 yıldan fazla olursa, duyuru her sene yayınlanır. Yürürlük daha kısa olursa, yöntemin başında bir duyuru yeterlidir.

4. İhale, yeterlik sisteminin başlatılması duyurusunun yayınlanmasıyla duyuruluyorsa, sınırlı yöntemde istekiler ya da pazarlık yönteminde katılımcılar böyle bir sistemin çerçevesinde yeterli görülenlerin arasından seçilir.

5. (1) Duyurunun yollanma tarihi kanıtlanabilmelidir. Duyuru yollanmadan önce yayınlanamaz.

(2) Tüm duyurular yalnızca AB resmi yayınlar müdürlüğüne iletilen bilgileri içerebilir.

(3) Duyuru yollanmasından en geç 12 gün sonra AB resmi gazetesinde ücretsiz olarak orijinal dilinde yayınlanır. En önemli bilgilerin özeti diğer resmi dillerde yayınlanır; orijinal dildeki metin bağlayıcıdır. AB resmi yayınlar kurumunun internet portalında elektronik olarak hazırlanıp iletilen (elektronik duyuru) cümle 1'dekinden farklı olarak yollanmasından en geç 5 takvim günü sonra yayınlanır.

6. Açık yöntemde ihale dokümanına açık, doğrudan ve tam elektronik erişim yoksa adaylara ihale dokümanı başvurularını izleyen 6 takvim günü içerisinde iletilir, eğer başvuru zamanında tekliflerin son teslim tarihinden önce yapıldıysa.

7. İhale evrakı hakkında bilgi zamanında istenmişse, teklifin teslim tarihinden en geç 6 takvim günü önce iletilir.

8. Sınırlı ve duyuru sonrası pazarlık yönteminde ihale dokümanı seçilmiş tüm adaylara aynı gün yollanır.

Madde 18 Teklif verme süresi, başvuru süresi

1. Teklif verme süresi, tekliflerin hazırlanıp verilmesine yetecek şekilde öngörülür, acil durumlarda dahi bu süre 10 takvim gününden az olamaz. Burada özellikle iş sahasının gezilmesindeki ek zorluklar veya teklifin hazırlanması için gerekli dokümanların temini göz önüne bulundurulur.

2. Teklif verme süresi, başkanın teklifleri açmaya başlamasıyla sona erer.

3. Yazılı teklifler, teklif verme süresinin sonuna kadar geri alınabilir.

4. Açık katılım ilanıyla sınırlı ihalelerde, katılıma başvuru için yeterli başvuru süresi öngörülür.

Madde 18b Teklif verme süresi, başvuru süresi

1. (1) Açık ihale yönteminde teklif verme süresi, duyurunun yollanmasını izleyen en az 52 takvim gününden sonra başlar.

(2) Eğer madde 17b fıkra 2 bent 2'deki düzenli bağlayıcı olmayan duyuru zorunlu kılınan örneğe uygun (1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek IV), madde 17b fıkra 1 bent 1 alt bent a'ya uygun ihale duyurusunun yollanmasından en az 52 takvim günü, en fazla 12 ay önce AB resmi gazetesine yollandıysa, teklif verme süresi madde 17b fıkra 2 bent 2'e göre düzenli bağlayıcı olmayan duyurunun yollanmasından sonra açık ihalede genel olarak en az 36 takvim günü olur, hiç bir şekilde 22 takvim gününden az olmaz.

(3) AB resmi yayın kurumunun internet portalında elektronik olarak hazırlanıp iletilen duyurularda (elektronik duyuru) fıkra 1 ve 2'deki teklif verme süreleri 7 takvim günü kısaltılabilir.

(4) Eğer duyurunun yayınlanmasından itibaren ihale dokümanı ve tüm ek dokümanlara elektronik olarak açık, doğrudan ve tam erişim sağlanırsa, teklif verme süresi 5 takvim günü daha kısaltılabilir; duyuruda evraka erişilebilecek internet adresi belirtilir.

(5) Açık yöntemde süre kısaltmaların toplanması hiçbir şekilde duyurunun yollanmasından başlayarak 15 takvim gününden daha kısa bir teklif verme süresine neden olamaz.

2. Sınırlı ve ihale duyurusu sonrası pazarlık yöntemlerinde aşağıdakiler geçerlidir:

- a) madde 17b fıkra 1 bent 1 alt bent a'daki duyuru ya da madde 17b fıkra 2 bent 5 alt bent c'deki davetten sonraki ihaleye katılım başvuru süresi (başvuru süresi) genel olarak duyurunun ya da davetin yollanmasından sonra en az 37 takvim günüdür. Hiçbir şekilde 22 takvim gününden kısa olamaz, duyuru elektronik olarak iletildiğinde 15 takvim gününden kısa olamaz.
 - b) Fıkra 1 bent 3'e göre elektronik duyurularda başvuru süresi 7 takvim günü kısaltılabilir.
 - c) Teklif verilme süresi işveren ve seçilmiş adaylar karşılıklı anlaşarak belirlenebilir, eğer tüm adaylara teklifleri hazırlamaya ve sunmaya aynı süre verilirse.
 - d) Eğer karşılıklı anlaşarak teklif verilme süresi belirlenemiyorsa, işveren genel olarak en az 24 günlük bir süre belirler. Bu süre hiçbir şekilde davet yazısının yollanmasından sonra hesaplanarak 10 takvim gününden az olamaz. Bu sürenin tespitinde yalnızca fıkra 3'deki durumlar dikkate alınır.
3. Teklifler yalnızca kapsamlı dokümanların incelenmesinden sonra örneğin detaylı teknik şartname, ya da yer göreme ya da ihale dokümanına ek dokümanların kontrolünden sonra hazırlanabilir ve bundan dolayı fıkra 1 ve 2'deki sürelerle uyulamıyorsa, süreler uygun şekilde uzatılır.

Madde 19 İhale karar ve teklif yeterli süresi

1. İhale karar süresi tekliflerin açılışı ile başlar.
2. İhale karar süresi mümkün olduğu kadar kısa ve idarenin teklifleri hızlı bir şekilde kontrolü ve değerlendirilmesine gereken süreden uzun tutulmalı (madde 23 ila 25). Bu süre 30 takvim gününden fazla olmamalıdır; bu süre yalnızca geçerli bir neden olması halinde uzatılabilir. İhale karar süresinin bitimi, takvim günü olarak belirlenir.
3. İstekli ihale karar süresinin bitişine kadar teklifine bağlı olduğu öngörülür (geçerlik süresi).
4. Fıkra 1 ila 3 serbest ihaleler için de geçerlidir.

Madde 20 Giderler

1. (1) Açık ihalelerde iş tanımı ve diğer dokümanlar için bir bedel istenebilir. Bu bedel, idarenin iş tanımı ve diğer belgelerin çoğaltılma maliyetinden ve ilgili isteklilere postalama giderlerinden daha fazla olamaz; bu bilgisayar ortamındaki iletim için de geçerlidir. İlanda (madde 17 fıkra 1), bu bedel ve bedelin geri istenmeyeceği belirtilir.
- (2) Sınırlı ve serbest ihalelerde bütün evrak ücretsiz verilir.
2. (1) Verilen tekliflerin hazırlanması için bedel ödenmez. Eğer idare adaydan tasarı, plan, çizim, statik hesaplar, metraj veya diğer dokümanların hazırlanmasını talep ediyorsa, özellikle madde 9 fıkra 15 ila 17'deki durumlarda, bu çalışmalara uygun bir bedel belirler. Bu çalışmalar için bir bedel belirlendiyse, istenilen çalışmaları hazırlayan ve zamanında teslim eden tüm istekliler bu bedeli hak eder.
- (2) Bu kurallar serbest ihaleler için de geçerlidir.
3. İdare, teklifi ve tekliflerde bulunan isteklinin kendi önerilerini, yalnızca teklifin kontrolü ve değerlendirilmesi için (maddeler 23 ve 25) kullanabilir. Bunun dışındaki kullanımı, önceden yapılan yazılı anlaşma gerektirir.

Madde 21 Tekliflerin şekli ve içeriği

1. (1) İdare tekliflerin verileceği şekli belirler. Yazılı verilen teklifler daimi kabul edilir. İmzalı olurlar. Elektronik yollarla iletilen teklifler idarenin isteği üzerine ya imza yasasına uygun ileri elektronik şekilde imzalanır ve idarenin gereklilikleri yerine getirir ya da imza yasası gereğince kalifiye elektronik şekilde imzalanır.
- (2) İdare, verinin bütünlüğünü ve tekliflerin gizliliğini uygun şekilde sağlar. Posta yoluyla ya da elden iletilen teklifler kapalı zarfla verilip kayda geçirilir ve teklif verme süresinin sonuna kadar muhafaza altına alınır. Bu elektronik yollarla iletilen tekliflerde idarenin isteği doğrultusunda uygun teknik çözümlerle ve şifrelemeyle sağlanır. Şifre teklif verme süresinin sonuna kadar çözülmeyecek şekilde olacaktır. Teklifler

yalnızca fiyat ve istenilen açıklamaları içerir. İsteklinin yaptığı değişiklikler şüpheye yer vermeyecek şekilde olacaktır.

(3) İhale dokümanı üzerinde değişiklik yapılamaz.

(4) İdare genel olarak ya da münferit duruma göre, isteklinin vereceği teklifte keşfin kendisi hazırladığı sureti ya da özeti kullanabilir, eğer idarenin hazırladığı keşif dosyasını bağlayıcı olarak kabul ettiğini belirtirse, bu özette asıl metindeki poz numara ve sıralarına aynen uyulur.

(5) Adayın numuneleri ve örnekleri teklifin eki olarak kaydedilir.

2. Öngörülen teknik mevzuat dışına çıkan bir imalat, ancak, sağlık, güvenlik ve kullanım açılarından istenen güvenlik seviyelerine eşdeğerse, önerilebilir. Farklılık teklifte açık ve kesin belirtilir. Eşdeğerlilik teklifle beraber kanıtlanır.

3. Ek teklifler, ihale dokümanında belirtilen belgede sunulur. Olası ek teklifler ayrı bir belgeyle ve ek teklif olduğu kesin şekilde belirtmek sunulur.

4. Şartsız fiyat indirimleri yapılıyorsa, idarenin bunları ihale dokümanında belirttiği bölümde gösterilir.

5. (1) Birden fazla isteklinin beraberce teklif vermesi halinde içlerinden birisi resmi vekil tayin ederler ve ihale aşamasında ve sözleşme yapımında yetkili kılınlar.

(2) Bu belgeler teklifte yoksa ihale kararından önce idareye verilir.

6. İdare teklif içeriklerine olan fıkra 1 ila 5'deki isteklerini ihale dokümanında belirtir.

Madde 21b Tekliflerin şekli ve içeriği

Madde 21 fıkra 1 bent 1 cümle 2 geçerli değildir.

Madde 22 Açılış tarihi

1. İhalelerde tekliflerin açılıp okunması için, yalnızca isteklilerin ve yasal temsilcilerinin bulunabildiği, açılış düzenlenir. Açılış saatine kadar, elden ya da posta yoluyla, gelen, girişte kapalı zarfın işaretlendiği, yazılı teklifler kilit altında muhafaza edilir, dijital teklifler aynı şekilde işaretlenir ve şifreli şekilde muhafaza edilir.

2. Yalnızca ilk teklifin açıldığında, ihale komisyonu başkanının elinde bulunan teklifler değerlendirmeye alınır.

3. (1) İhale komisyonu başkanı yazılı tekliflerde zarfların açılmamış olduğunu ve dijital tekliflerin şifreli olduğunu kontrol eder.

(2) Teklifler açılıp başlıca bölümleri işaretlenir. İsteklinin ismi ve adres ve tekliflerin ya da bölümlerinin toplam değerleri ve fiyatla ilgili diğer bilgiler okunur. Ek tekliflerin verilir vermediği varsa kimin tarafından verildiği bildirilir. Tekliflerin içeriği hakkında başka bilgiler verilmez.

(3) Teklifin açılışında, isteklilerin numune ve örnekleri hazır olmalıdır.

4. (1) Açılışın tutanağı hazırlanır. Tutanak okunur, altına okunduğu ve doğru olarak kabul edildiği veya hangi itirazların yapıldığı belirtilir.

(2) Tutanağı ihale komisyonu başkanı imzalar; hazır bulunan istekli ve yasal temsilciler de tutanağı imzalama hakkında sahiptirler.

5. İlk teklifin açılışında mevcut olmayan teklifler (fıkra 2) tutanakla belirlenir veya ek olarak belgelenir. Geliş saati ve teklifin ulaşamamasının bilinebilen nedenleri belirtilir. Zarf ve diğer kanıtlar saklanır.

6. (1) Teklif verme süresi içerisinde teklif idareye ispat edilebilir şekilde verilmişse, ancak istekliye atfedilemeyecek bir nedenle ilk zarfın açılmasından önce ihale komisyon başkanına ulaşmamışsa, teklif zamanında ulaşmış olarak değerlendirilir.

(2) Bu durum, bütün isteklilere derhal yazılı bildirilir. Yazıya, zarfın açılmamış olduğu ve fıkra 3 bent 2'deki bilgiler dâhil edilir.

(3) Bu teklif tüm bilgileriyle tutanağa geçirilir ya da bir ek tutanak düzenlenir. Bunun dışında fıkra 5 cümle 2 ve 3 geçerlidir.

7. İstekli ve yasal temsilcilerine tutanak ve eklerini incelemelerine izin verilir (fıkra 5 ve 6 ve madde 23 fıkra 4), isteklilere, isteklilerin adları ve tekliflerin okunmuş ve kontrol edilmiş ihale teklif bedelleri ve

hesaplamalardan sonraki ek teklif sayısı da verilebilir. İstenildiğinde bu derhal karşılanır. Tutanağın açıklanmasına izin verilmez.

8. Teklifler ve ekleri dikkatlice muhafaza edilip gizli tutulur; bu, serbest ihaleler için de geçerlidir.

Madde 23 Tekliflerin incelenmesi

1. Açılıştan, başkanın ilk teklifi açıldığında elinde bulunmayan ve madde 21 fıkra 1 bent 1 ile 3'e uymayan teklifler inceleme dışı bırakılır.
2. Diğer teklifler hesap, teknik ve ekonomik yönden, gerekirse danışmanlar (madde 7) yardımıyla, incelenir.
3. (1) Bir imalatın toplam bedeli, miktarın, birim fiyatı ile çarpımı sonucuna uymuyorsa, birim fiyatı geçerlidir. Rakam ve yazıyla verilmiş olan birim fiyatlar farklıysa, imalat toplam bedelini veren birim fiyat geçerlidir. Hem yazı hem rakamla verilen birim fiyat toplam imalat bedeline uymuyorsa, yazıyla verilmiş birim fiyat geçerlidir.
- (2) Götürü bedelli ihalelerde, verilen birim fiyatlar göz önüne alınmaz.
- (3) Bent 1 ile 2 serbest ihaleler için de geçerlidir.
4. inceleme sonucu belirlenen teklif fiyatları ihale tutanağına (açılış tutanağına) geçirilir.

Madde 24 Tekliflerin açıklanması

1. (1) İhalelerde, idare, tekliflerin açılışından ihale kararına kadar, istekliyle, isteklinin yeterliği, özellikle teknik ve ekonomik etkenliği, teklifi, varsa ek önerileri, uygulamayı nasıl yapacağı, malzeme veya hazır elemanları nerelerden temin edeceği ve fiyatların uygunluğunu, gerektiğinde fiyatların belirlenmesi konusundaki çalışmaların incelenmesiyle, bilgi edinmek amacıyla görüşebilir.
- (2) Bu görüşmelerin sonuçları gizli tutulur. Görüşmeler yazılı olarak kaydedilir.
2. İstekli, istenen açıklamaları yapmaz ve bilgileri vermeyi reddederse teklifi dikkate alınmayabilir.
3. Diğer görüşmeler özellikle verilen tekliflerin veya fiyatların değiştirilmesine yönelik olanlar, ek öneri veya iş programına ilişkin önerilerinde kaçınılmayan küçük teknik değişiklikler ve bunlardan kaynaklanan fiyat değişikliklerinin belirlenmesine ilişkin olanlar hariç, yasaktır.

Madde 25 Tekliflerin değerlendirilmesi

- 1.(1) Dikkate alınmayacak teklifler:
 - a) Açılıştan ilk teklif açıldığında ihale komisyonu başkanının elinde olmayan teklifler, madde 22 fıkra 6'ya göre teklifler hariç,
 - b) Madde 21 fıkra 1 bent 1 ile 3'e uymayan teklifler,
 - c) İhaleyle ilgili, sakınılması gereken rekabeti engelleyecek şekilde anlaşılan isteklilerin teklifleri,
 - d) Ek teklifler, duyuruda veya ihale dokümanında ek tekliflerinin dikkate alınmayacağı belirtilmişse,
- (2) Bunun dışında, madde 8 fıkra 5'e göre isteklilerin teklifleri ve madde 21 fıkra 3 cümle 2'ye uymayan teklifler dikkate alınmaz.
2. (1) Açık ihalede öncelikle isteklinin yeterliği kontrol edilir. Sunduğu belgelerle, sözleşme sorumluluğunu yerine getirecek güvenceyi sunabilen; gerekli uzmanlığa, etkenliğe, güvenilirliğe sahip olan, yeterli teknik ve ekonomik olanakları bulunan, istekliler seçilir.
- (2) Sınırlı ve serbest ihalelerde yalnızca teklif vermeye davetten sonra isteklinin uygunluğuna şüpheye neden olacak durumlar dikkate alınır (bak. madde 8 fıkra 4).
3. (1) Aşırı derecede yüksek veya düşük tekliflerin üzerine ihale bırakılamaz.
- (2) Aşırı düşük fiyat teklif edilirse ve sunulan fiyatlandırmayla ilgili belgelerle fiyatların uygunluğu değerlendirilemezse, istekliden, gerekirse uygun süre belirleyerek, yazılı olarak tüm işin ya da kısımlarının fiyatlandırması hakkında açıklama istenir. Fiyatı uygunluğu değerlendirmesinde, kullanılan yapım yönteminin ekonomikliği, seçilen teknik çözümler ya da diğer uygun yapım koşulları da dikkate alınır.

(3) Son elemeye yalnızca rasyonel şantiye yönetimi ve tutumlu davranışları da dikkate alarak kusursuz uygulama ve kusur sorumluluğunu yerine getireceği beklenebilen teklifler alınır. Bu tekliflerin arasında ihale kalite fiyat, teknik değer, estetik, amaca uygunluğu, çevresel nitelikleri, işletme giderleri, rantabilite, teknik servis ve teknik yardım ya da uygulama süresi gibi tüm açılar dikkate alınarak en ekonomik olan teklifin üzerine bırakılır. Karar vermede yalnızca en düşük fiyat belirleyici değildir.

4. Madde 21 fıkra 2'ye göre bir teklif ana teklifi gibi değerlendirilir.

5. Ek teklifler, idarenin bunu duyuruda ya da ihale dokümanında izin vermediği durumlar hariç, değerlendirilir. Koşulsuz fiyat indirimleri, eğer idarenin madde 21 fıkra 4'e göre belirtilen yerde yapılmadıysa, değerlendirilmez.

6. İşleri kendi işyerinde veya ortaklarının işyerinde yapacak istekli grupları tek isteklilere eşdeğer tutulur.

7. Fıkra 2 ile 3'teki koşullar serbest ihaleler için de geçerlidir. Fıkra 1, 4, 5 ve 6 serbest ihalelerde de aynı şekilde uygulanır.

Madde 25b Tekliflerin değerlendirilmesi

1. Tekliflerin değerlendirilmesinde yalnızca duyuruda veya ihale dokümanında belirtilen kriterler dikkate alınır.

2. Teşvik dolayı aşırı düşük olan teklifler bundan dolayı yalnızca isteklileri bu konuda uyardıklarında ve istekli istek üzerine işverenin belirlediği uygun süre içerisinde yardımın AB Komisyonuna bildirildiğini ya da AB Komisyonca onaylandığını kanıtlayamasa, reddedebilirler. Bir teklifi bundan dolayı reddeden işverenler durumu AB komisyonuna bildirir.

3. İşverenin asgari gereklilikleri yerine getiren ek teklifler değerlendirmeye alınır.

Madde 26 İhalenin iptali

1. İhale aşağıdaki durumlarda iptal edilebilir:

- a) İhale koşullarına uygun teklif verilmediyse,
- b) İhale evrakının esasında değişikliklerin yapılması gerekiyorsa,
- c) diğer önemli nedenler olduğunda.

2. Aday ve isteklilere, nedenleri de belirterek, ihalenin iptali, yeniden ihaleye çıkılacaksa bu da, derhal bildirilir. Bildirim aday ya da isteklinin isteği üzerine yazılı yapılır.

Madde 27 Dikkate alınmayan başvurular ve teklifler

1. Teklifleri (madde 25 fıkra 1) değerlendirme dışı bırakılan ve teklifleri son elemeye alınmayan isteklilere mümkün olduğu kadar erken haber verilmelidir. Diğer isteklilere ihale kararından hemen sonra haber verilir.

2. Değerlendirme dışı bırakılan aday veya isteklilerin yazılı isteği üzerine, başvurularını izleyen 15 takvim günü içerisinde önerileri veya tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılma nedenleri, isteklilere işi alan yüklenicinin adı da, yazılı olarak bildirilir.

3. Değerlendirme dışı bırakılan teklifler ve teklif verenlerin çalışmaları yeni bir ihale için veya başka amaçla kullanılamaz.

4. Değerlendirme dışı bırakılan tekliflerin; tasarımları, çalışmaları, numuneleri ve örnekleri, teklif evrakında ya da değerlendirme dışı bırakılmayı izleyen 30 takvim günü içerisinde talep ediliyorsa, iade edilir.

Madde 27b Bildirim sorumlulukları

Sektörel işverenler katılan işletmelere derhal, en geç 15 takvim günlük bir süre içerisinde ve istek üzere yazılı olarak ihale kararını bildirirler.

(1) bent 1'e göre işverenler mümkün olduğunca kısa bir süre içerisinde yazılı istek üzerine aşağıdakileri bildirir:

- değerlendirme dışı bırakılan aday ya da isteklilere başvurularının ya da tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılma nedenleri,

- ihalenin iptali ya da ihaleyi yeniden yapma kararı ve nedenleri,

- teklifleri değerlendirmeye alınan isteklilere ihalenin üzerine yapılan teklifin görelî avantajları ve yüklenicinin adı.

(2) İşveren ihale kararının belirli bilgilerinin verilmemesini kararlaştırabilir, eğer bu bilgilerin verilmesiyle kamu düzeni engellenirse, kamu çıkarına aykırı olursa, kamu veya özel işletmelerin, ihale üzerine yapılan işletme dâhil, haklı ticari çıkarına zarar verirse ya da işletmeler arasındaki adil rekabeti etkilerse.

Madde 28 İhalenin karara bağlanması

1. İhale kararı istekliye mümkün olduğunca çabuk, en az ihale karar süresinin (madde 19) dolmasından önce ulaşacak şekilde bildirilir.

2. (1) Bir teklif süresi içinde ve değişiklik yapılmaksızın kabul edilirse, genel hukuk ilkelerine göre, sözleşme, ihale onayı daha sonra yapılsa dahi, yapılmış sayılır.

(2) Teklif genişletilirse, sınırlama getirilirse ya da değişiklik yapılsa ya da ihale kararı süresi dışında alınsa, istekliden karar alındığında kararı kabul ettiğini derhal beyan etmesi istenir.

Madde 28b İhale kararının duyurulması

1. AB komisyonuna her ihale kararı, kararı izleyen iki ay içerisinde 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VI'deki duyuruyla bildirilir. Bu çerçeve anlaşması kapsamındaki kısa sözleşmeler için geçerli değildir.

2. 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VI'deki bilgiler AB resmi gazetede yayınlanır. Eğer işveren verilen tekliflerin sayısını, işletmelerin kimlikleri ve teklif edilen fiyatların iletiminde talep ederse, AB Komisyonu 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VI no. V.1.3, V.1.5, V.2.1, V.2.4, V.2.6'deki bilgilerin mesleki anlamda hassas olduğunu da dikkate alır.

3. 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VI no. V.2'deki bilgilerin yayınlanmaması üzerine işaretlenen bilgiler ya hiç yayınlanmaz ya da istatistik amaç için basitleştirilmiş şekilde yayınlanır.

Madde 29 Sözleşme tutanağı

Anlaşma ile ilgili özel tutanak yalnızca sözleşmenin içeriği, teklif ve ilgili dokümanlar, karar yazısı ve diğer belgelerle kesin ve tamamen açık belirlenmiyorsa, hazırlanır.

Tutanak iki nüsha olarak hazırlanır ve sözleşme taraflarınca imzalanır. Özel durumlarda imzanın onaylatılması istenebilir.

Madde 30 İhale karar tutanağı

İhalede, ihalenin bütün aşamalarında, önemli durum ve kararların gerekçelerini belirten bir tutanak hazırlanır.

Teklifte bulunması gereken evrak ve belgelere ek bilgi istenmiyorsa, bunun gerekçeleri dosyada belirtilir.

Madde 31 İnceleme makamları

Duyuruda ve ihale dokümanında, ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı makamın adresi verilir.

Madde 31b İnceleme kurumları

İhale duyurusunda ve ihale dokümanında ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı kurumun adresi verilir.

Madde 32 Yapı imtiyazları

1. Yapı imtiyazları; yapım karşılığında bedel yerine yapımın kullanım hakkının verildiği, gerektiğinde ek olarak bir bedelin de ödendiği, idareyle yüklenici arasında yapılan yapım işleridir.
2. Yapı imtiyaz ihalelerinde madde 1 ila 31 ilke olarak uygulanır.

Madde 32b Yapı imtiyazları

Madde 32 sektörel işverenler tarafından ihale edilen işverenler için geçerli değildir.

Madde 33b Saklama ve rapor sorumluluğu

1. Daha sonra aşağıdakilerle ilgili kararların gerçekleştirilmeye imkân verecek konuyla ilgili dokümanlar her ihale için saklanır
 - a) İşletmelerin kontrolü ve seçimi ve ihalenin karara bağlanması,
 - b) Madde 3b fıkra 2'deki ihale ilanı yapılmaksızın pazarlık yönteminin uygulanması,
 - c) uygulama sorumluluğunu öngörülen uygulamama imkânı kullanımı,
 - d) İşveren uygun yollarla elektronik araçlarla yapılan ihalelerin kaydının yapılmasını sağlar.
- (2) Dokümanlar, işverenin AB Komisyonunun isteği üzerine gerekli bilgileri verebilmesi için, ihalenin karara bağlanması üzerine en az dört yıl saklanır.
2. Sektörel işverenler Federal Devlete talimatına uygun olarak eşik değerinin altında olan ve eşik değer olamasa bu kurallara tabi olan sonuçlanan ihalelerin toplam değerini senelik istatistik dökümlerle iletir.
3. İçme suyu ve elektrik dağıtımı, şehir trenleri ve tramvay veya kısa ve uzun mesafe otobüsler işletmeleri, hava limanları ve deniz veya nehir ulaşımı veya diğer ulaşım işleriyle ilgili idareler federal devlete her sene AB Komisyonunun talimatına uygun sonuçlanan ihalelerin toplam değerini senelik istatistik dökümlerle iletir. Bu rapor sorumluluğu idari rapor süresince madde 1b fıkra 1'e göre eşik değerinin üstünde ihale açılmadığı takdirde geçerli değildir.
4. İşverenler, ekonomi ve teknoloji federal bakanlığına, fıkra 2 ve 3'deki bilgileri önceki yıl için en geç 31. Ağustos'a kadar iletir.

Ek I İhaleye katılım başvuruları ve tekliflerin elektronik alımına kullanılan aletlerden istenilenler

Aletler aşağıdakileri sağlamalıdır,

- a) Tekliflerde elektronik imza kullanılabilmelidir,
- b) Katılım başvuruların ya da tekliflerin giriş saati ve tarihi tespit edilebilmelidir,
- c) Sürenin dolmasından önce verilere erişmek mümkün olmamalıdır,
- d) Zamansız erişiminin kesin olarak tespit edilebilmelidir,
- e) yalnızca görevli kişi verilerin açılış tarihini tespit edebilmelidir ya da değiştirebilmelidir,
- f) iletilen veriye erişim yalnızca görevli kişinin belirlenen zamanda ya da daha sonra hareket ettiğinde mümkün olmalıdır,
- g) iletilen veriler yalnızca görevli kişinin bilgisine ulaşılabilir kalsın.

EK TS Teknik standartlar

1. Terim tanımları

1.1 'Teknik şartname', idare tarafından belirlenen amacı yerine getirebilmek için, özellikle ihale dokümanında, yapım işi, malzeme, üretim ve teslim ilişkili teknik kuralların tümünün belirtilmesini içerir. Bu teknik kurallarına kalite kademeleri, çevre iş kademeleri, tüm kullanım türlerinin taslağı (herkese tasarım) (engelliler girişi dâhil) ayrıca uygunluk değerlendirmesi, kullanılabilirlik, emniyet ve ölçüler uygunluk değerlendirme yöntemleri dâhil, terminoloji, deney yöntemleri ve kontrol yöntemleri, ambalaj, işaretlendirme ve üzerindeki yazılara yönelik malzemeler, imalat süreçleri ve yöntemleri. Ayrıca planlama ve yapımla ilgili hesaplar, kontrol, inceleme ve kabulün koşulları, yapım metotları veya – yöntemleri ve

idarenin bitmiş yapılarına veya bunlar için gerekli olan malzemelere veya elemanlarına genel olarak veya özel olarak verecek olduğu bütün diğer teknik istekler.

2. 'Norm': kabul gören bir standart organizasyonu tarafından tekrarlanan veya sürekli kullanım için onaylanan, ancak kullanımı zorunlu olmayan ve aşağıdaki kategorilerden bir tanesine giren teknik şartnamedir.

- 'Uluslararası norm': uluslararası standart komitesi tarafından kabul edilen ve kamuya erişilebilir olan standart.

- 'Avrupa norm': Avrupalı standart komitesi tarafından kabul edilen ve kamuya erişilebilir olan standart.

- 'Ulusal norm': ulusal standart komitesi tarafından kabul edilen ve kamuya erişilebilir olan standart.

3. 'Avrupa teknik ruhsat': bir ürünün kullanımına yönelik başlıca, yapıya ihtiyaçlarının karşılanması açısından pozitif teknik değerlendirme; ürünün spesifik özellikleri ve belirlenen uygulama ve kullanım şartlarıyla yapılır. Avrupa teknik ruhsatı bu amaç için üye ülkelerden onay alan organizasyon tarafından verilir.

4. 'Ortak teknik standart': üye ülkeler tarafından, kabul gören bir yöntemle hazırlanan ve Avrupa Birliği resmi gazetesinde yayınlanan, teknik şartname.

5. 'Teknik dayandırma değeri' resmi standart olmayan ve Avrupalı standart komitelerinin piyasanın gereksinimine uygun yöntemlerle hazırlanan her türlü dayandırma çerçeveleridir.

4. Kısım

2004/17/AT sayılı direktif gereğince ihale kuralları (VOB/A-SKR)

Madde 1 SKT Yapım işleri, geçerlilik

1. Yapım işleri, yapımın inşası, onarımı, değiştirilmesi ya da yıkımı gibi her türden işlerdir.

2. (1) Yapım veya yapım işlerinin (inşaatla ilgili bütün işleri) tahmini toplam keşif bedeli KDV'siz en az İhale Tüzüğü'nün 2. maddesinin 4. fıkrasında belirtilen sınır değerinde olan yapım işleri ihalelerinde kurallar, sektörel işverenler tarafından kullanılır. Toplam keşif bedeline işverenin verdiği yapı malzemeleri, yapı elemanları ve idarenin yapacağı işlerin tahmini bedelleri dâhildir.

(2) 1. bentteki tanıma uygun yapı işlerinin, kısımlar halinde ihale edilmesi durumunda

- Tahmini değeri 1 milyon avro ve üstünde olan her kısımda,

- Ayrıca, yapının bütün yapı işlerinin toplam tahmini bedelinin en az %80'ine ulaşana kadar.

3. Eşik değerinin tespitinde, kurallardan kaçınma amacıyla yapı parçalara bölünemez.

4. Yapımın uygulanmasında gerekli olmayan mal alımları yapımla beraber ihale edildiğinde mal alımları için geçerli olan AB ihale kurallarının uygulanmasından kaçınılıyorsa yapım işiyle beraber ihale edilemez.

5. Çerçeve anlaşmasının değeri (madde 4 SKR) geçerlik süresi boyunca planlanan tüm işlerin azami tahmini değeri temelinde hesaplanır.

6. İşin toplam değerinin tahmini için geçerli olan zaman yapının ilk ihaleye çıkartılama kararının alındığı tarihtir.

Madde 2 SKR Farklı muamele yasağı, gizliliğin korunması

1. Yapım işleri ihalelerinde tüm yüklenicilere eşit muamele sağlanacaktır.

2. İlgili işletmelere teknik şartnamelerin iletilmesi, işletmelerin kontrolü ve seçimi ve ihaleyi gizliliğin korunması amacıyla koşullara bağlanabilir.

3. İşletmecinin, ulusal yasalarla uyumlu olarak işverenden, sunduğu bilgilerin gizliliğini isteme hakkı sınırlanmıyor.

Madde 3 SKR İhale türleri

1. İşverenler fıkra 2’de tanımlanan yöntemlerden, - fıkra 3’deki hakkın saklı tutulması kaydıyla – madde 9 SKR fıkra 1’e göre ihale duyurusu yapma koşuluyla, herhangi birini seçebilirler.

2. Madde 1 SKR esaslarına göre yapım işi ihale türleri şöyle yapılır:

a) Açık yöntem

Açık yöntemde, yapım işleri gereken usule göre, ihale ilanıyla tüm işletmeleri teklif vermeye davet etmek üzere, ihale edilir.

b) Kapalı yöntem

Kapalı yöntemde, yapım işleri gereken usule göre ihale ilanıyla sınırlı sayıda işletmeleri teklif vermeye davet etmek üzere, gerektiğinde katılım başvurusunu duyurduktan sonra, ihale edilir.

c) Pazarlık yöntemi

Pazarlık yönteminde, idare seçilmiş yüklenicilere yönelir ve bir veya birkaçıyla işin içeriği hakkında, gerektiğinde ihale duyurusu sonrasında, görüşür.

3. İhale duyurusu yapılmaksızın aşağıdaki durumlarda yapılabilir,

a) Eğer ilk ihale dokümanında esasa ilişkin değişiklik yapılmadıysa, duyuru yöntemi çerçevesinde ya hiçbir ya da uygun olmayan teklif ya da katılım başvuruları sunulduğunda,

b) Eğer bu işin ihalesiyle daha sonra devamı olacak, özellikle rekabet amaçlı, ihalelere önceden davranılmıyorsa, ilgili ihale yalnızca araştırma, deney, muayene ya da geliştirme amaçlı olup da kâr ya da geliştirme giderlerini karşılama amaçlı olduğunda,

c) Eğer iş, teknik veya sanatsal özelliklerden dolayı veya telif haklarından dolayı yalnızca bir yüklenici tarafından yapılabilecekse,

d) Eğer idarece öngörülemez zorunlu nedenlerden dolayı açık, sınırlı ya da pazarlık yöntemlerinde öngörülen sürelerle uyulamayacaksa,

e) İhaleye esas olan projede veya ihalede öngörülmemen, ancak önceden öngörülemez bir nedenle işin uygulanması için gerekli olan ek işlerin ihalesinde, eğer iş ilk işi alan işletmeciye ihale edilecekse,

- Ek işler teknik ya da ekonomik nedenlerden dolayı idareyi önemli zarara sokmadan ana sözleşmeden ayrılması mümkün olmadığı takdirde ya da

- Bu ek işler ilk işten ayrı ayrı ihale edilebilecekken, işin diğer uygulama aşamalarında kesinlikle gerekli olduğu takdirde,

f) Aynı tür işlerin tekrarlanmasından oluşan aynı işveren tarafından ilk işi alan yükleniciye verilecek olan yeni yapım işleri, eğer ilk ihaleye esas olan projeye benzer projelerse ve bu işler ihaleye davet sonrasında ihale edilmişse. Bu yöntemin uygulanma olanağı ilk işin ilk kısmın duyurusunda belirtilme mecburiyetindedir; yapımın devamı için göz önüne alınan toplam bedel idare tarafından madde 1 SKR’deki kurallar uygulandığında dikkate alınır.

g) Çerçeve sözleşmesi kapsamında ihale edilecek işlerde, eğer madde 4 SKR fıkra 2’de belirtilen koşul yerine getiriliyorsa.

Madde 4 SKR Çerçeve sözleşmesi

1. Çerçeve sözleşmesi belli bir süre içerisinde ihale edilecek işlerin, özellikle istenilmesi düşünülen fiyatla ve gerektiğinde alınması planlanan miktarla ilgili koşulların belirlenmesini amaçlayan, bir ya da birden fazla istekli ile yapılan bir anlaşmadır.

2. (1) Çerçeve anlaşmaları ihale kuralları anlamında iş olarak kabul edilir ve madde 3 SKR fıkra 2’ye göre bir yöntemle yapılabilir.

(2) Çerçeve anlaşması madde 3 SKR fıkra 2’ye göre bir yöntemle yapıldıysa, çerçeve anlaşması kapsamındaki iş madde 3 SKR fıkra 3 bent g’ye göre ihaleyi duyurmadan ihale edilebilir.

(3) Çerçeve sözleşmesi madde 3 SKR fıkra 2’ye göre bir yöntemle tamamlanmadıysa, kısa sözleşmesi ihale etmeden önce duyurulur.

3. Çerçeve sözleşmesi rekabeti engellemek, sınırlamak ya da bozmak amacıyla kullanılamaz.

Madde 5 SKR İhaleye katılım

1. (1) Aday ya da istekli seçen işverenler nesnel kural ve kriterlere uyarlar. Bu kural ve kriterler yazılı olarak tespit edilir ve ilgili işletmelere sunulur.

(2) 1. bent anlamında kriter özellikle uzmanlık, etkenlik ve güvenilirliktir. Bunu kanıtlamak için örneğin aşağıdaki bilgiler istenebilir:

- a) İhale konusu işe benzer yapım ve başka işlerle ilgili oldukça yüklenicinin son üç yıllık cirosu, bunlara başka yüklenicilerle beraberce yaptıkları işler de dâhildir,
- b) İhale konusu işe benzer son üç yılda bitirilen işlerin listesi (işin açıklaması; metraj vs.),
- c) Son üç yılda çalıştırdığı personel sayısının meslek gruplarına göre dökümü,
- d) Yüklenicinin bu işin yapımında kullanacağı teknik ekipman listesi,
- e) İşin yürütülmesi ve denetimi için öngörülen teknik personel,
- f) İsteklinin ikamet ettiği ya da çalıştığı yerdeki meslek odasına kayıt belgesi,
- g) Uzmanlığın değerlendirilebilmesine uygun diğer belgeler.

2. (1) Eğer işverenin, davranışı işletmeye mal edilebilecek bir kişinin aşağıdaki kuralların ihlalinin dolaylı hüküm giydiği bilgisi varsa, işletme güvenilmezlikten dolayı ihale dışı bırakılır.

- a) madde 129 Strafgesetzbuch (yasadışı örgüt kurmak), madde 129a Strafgesetzbuch (terör örgütü kurmak), madde 129b Strafgesetzbuch (yurtdışında yasadışı örgütler ve terör örgütleri kurmak),
- b) Madde 261 Strafgesetzbuch (para aklama, haksız yere kazancın saklanması)
- c) madde 263 Strafgesetzbuch (dolandırıcılık) AB bütçelerine ya da AB'nin idare ettiği ya da AB adına idare edilen bütçelere karşı işlenen suçlar,
- d) madde 264 Strafgesetzbuch (teşvik dolandırıcılığı) AB bütçelerine ya da AB'nin idare ettiği ya da AB adına idare edilen bütçelere karşı işlenen suçlar
- e) madde 334 Strafgesetzbuch (rüşvetçilik) AB rüşvetçilik yasası madde 2, uluslar arası rüşvetçilikle mücadele yasası madde 2 fıkra 1, 4. Ceza hukukunun değiştirilmesine ilişkin yasanın. madde 7 fıkra 2 10 no.lu bendi ve madde 2 kovuşturma zamanasının uzatılması ve uluslararası ceza mahkemesi çalışanları ve yargıçlarının aynileştirilmesine ilişkin yasanın 2. maddesi,
- f) uluslar arası rüşvetçilik ile mücadele yasası madde 2 fıkra 2 (rüşvet alan uluslararası ticari faaliyetleri olan yabancı uyruklu meclis üyeleri),
- g) ödenti tüzüğü madde 370, ortaklaşa Pazar yönetimin ve doğrudan ödemeler yasanın 12 maddesiyle bağlı olan AB bütçelerine ya da AB'nin idare ettiği ya da AB adına idare edilen bütçelere karşı işlenen suçlar.

Bu kuralların ihlali diğer ülkelerin bu kurallara tekabül eden yasalarının ihlali gibi muamele görür. Eğer bir işletmenin yönetiminden sorumlu bir kişi kendi ayrıca madde 130 Nizamla karşı gelme yasasına (OWiG) göre denetim ya da yönetim adına hareket eden kişilerin davranışlarından yüklenici sorumlu olur.

(2) Bent 1'e göre bilgilerin yanlışlığının kanıtı olarak idare, yüklenicinin ülkesinin ilgili mahkeme ya da makamının belgesini kabul eder. Eğer belge ya da doküman yüklenicinin ülkesi tarafından düzenlenmemişse ya da istenilen bilgilerin tümü belirtilmiyorsa, yeminli ifade ya da ilgili mahkeme ya da resmi makamda, noterde ya da yetkili bir meslek odasının huzurunda yapılan beyan geçerlidir.

(3) Fıkra 1'deki ihaleye katılmaktan men edilmeden, yalnızca kamu yararından dolayı zorunlu nedenlerin bulunduğu ve başkalarının işi uygun şekilde yapamayacağından ya da özel nedenlerden dolayı işi alacak şirketin güvenilirliğine şüphe getirmiyorsa, vazgeçebilir.

3. Aşağıdaki kriterler fıkra 1 anlamında ihale dışı bırakma nedenleri olabilir:

- a) iflasın ya da konkordatonun ilan edilmiş olması ya da buna benzer davanın açılmış olması ya da davanın açılması istenmiş olması ya da iflas masası yetersizliği nedeniyle reddedilmiş olması,
- b) işletmenin tasfiye halinde olması,
- c) işletmecinin güvenilirliğine gölge düşüren sabitlenmiş ağır kabahati olması
- d) Vergi, harç, resim ödeme sorumluluklarının yerine getirilmemiş olması ve sosyal güvence kurumlarına borcu olması,
- e) ihale aşamasında uzmanlık, etkenlik ve güvenilirlikleriyle ilgili bilinçli olarak yanlış bilgi verilmiş olması,

f) meslek odası kaydı olmaması.

4. İhalenin özel niteliklerinin ve ihalenin uygulanmasına gereken giderin orantılı olmasını sağlamak amacıyla aday sayısının azaltılmasının objektif gerekliliği de kriter olabilir.

5. İşleri kendi işyerinde veya ortaklarının işyerinde yaptıracak istekli grupları tek isteklilere eşdeğer tutulur. İstekli gruplarından teklif verebilmek için ya da pazarlık yapabilmek için belirli bir tüzel kişiliğe sahip olmaları istenemez, ancak işin usule uygun yapılmasına gerektiğinde, bu, ihale üzerinde bırakılan gruptan istenebilir.

6. Sınırlı yöntemin ya da pazarlık yöntemin katılımcıların seçiminde ve yeterliğin kararlaştırılmasında ve kontrol kriterlerin ve kuralların kararlaştırılmasında işverenler aşağıdakileri yapamazlar:

- belirli işletmelere diğerlerine vermedikleri idari, teknik ya da mali sorumlulukları yükleyemezler,

- mevcut olan objektif kanıtlara eşit olan deney ve kanıt isteyemezler.

7. İstekli işi uyguladığında, gerekli olduğunda istekli grubunun üyesi olarak da, kendisi ve diğer işletmeyle arasındaki bağın hukuksal niteliğine bakılmaksızın, başka işletmelerin kapasitelerinden de faydalanabilir. Bu durumda idareye gerekli olan araçların kullanımı imkânı bulunduğunu, örneğin yukarıda söz edilen işletmelerinin taahhütnamesini sunarak, kanıtlar.

8. (1) İdare ayrıca istekli ya da adayın kullanmayı düşündüğü çevre yönetim yöntemleri hakkında ek bilgi isteyebilir. Bu durumlarda idare istekli ya da adayın çevre yönetimi standartlarını yerine getirdiğinin kanıtı olarak bağımsız yerlerinin sertifikalarını isteyebilir. Bu durumlarda çevre yönetimi ve çevre işletme kontrolü için birlik sistemine (EMAS) ya da, ilgili Avrupa ya da uluslararası standartlarından elde edilen standartlara uyan ve topluluk hukuku ya da ilgili Avrupa ya da uluslararası sertifikalandırma standartlarına uyan kuruluşlar tarafından sertifikalandırılan, çevre yönetimi standartlarına dayanırlar. Diğer üye ülkelerin denk belgeleri kabul edilir. İdare, aday ya da isteklilerin başka denk çevre yönetim uygulamalarına ilişkin sunduğu belgeleri de kabul ederler.

(2) İşveren, aday ya da isteklinin belirli kalite kontrol standartlarını yerine getirdiğini belgelemek amacıyla bağımsız kuruluşların sertifikalarının sunulmasını isteyebilir. Bu durumlarda ilgili Avrupa standartlarına ve ilgili, Avrupa sertifikalandırma standartlarına uyan, kurumlar tarafından sertifikalandırılan kalite kontrol yöntemlerine dayanırlar. Diğer üye ülkelerin kurumları tarafından verilen denk sertifikada kabul edilir. İdare kalite kontrol uygulamaları ilgili başka denk belgeleri de kabul ederler.

9. (1) İşverenler işletmelerin kontrolü için bir sistem (ön yeterlik yöntemi) kurabilip uygulayabilirler. İşletmelerin istedikleri zaman kontrol ettirebilmeleri sağlanır.

(2) Sistem birden fazla yeterlik aşamalarını kapsayabilir. İşverenin belirlediği objektif kural ve kriterlerin temelinde uygulanır. İşveren işletme yeterliğiyle ilgili uygun AB standartlarına dayanır. Gerekirse bu kriter ve kurallar güncelleştirilebilir.

(3) İstek üzerine bu yeterlik kural ve kriterleri ve güncellemeleri ilgili işletmelere iletilir. İşveren başka bir kuruluşun yeterlik sistemine dayanırsa, bunun adını verir.

(4) Yeterlik kurallarında işletmenin ekonomik ve mali ve teknik ve/veya mesleki kapasitelerine yönelik talep bulunuyorsa işletme gerekli olduğunda, kendisi ve diğer işletmeyle arasındaki bağın hukuksal niteliğine bakılmaksızın, başka bir işletmenin kapasitesini kullanabilir. Bu durumda işverene yeterlik sisteminin geçerlik süresi boyunca bu kaynakları kullanabileceğini, örneğin işletmenin taahhütnamesini sunarak, kanıtlar.

10. İşveren başvuru 6 ay içerisinde yeterlikle ilgili kararını bildirir. Karar, yeterlik tespiti başvurusunun girişini izleyen 4 ay içerisinde verilemezse, işveren başvuruyu yapana en geç başvurudan iki ay sonra gecikme nedenlerini ve başvurunun kabulü ya da reddi hakkındaki kararının ne zaman verileceğini bildirir.

11. Yeterlik hakkında verilen olumsuz kararlar derhal ama kararı izleyen en geç 15 takvim günü içerisinde kararın gerekçeleriyle başvurana bildirilir. Gerekçelere fıkra 9'daki kontrol kriterleri kaynak gösterilir.

12. Yeterli görülen işletmeler bir listeye alınır. Listede uzmanlık alanlarına gruplandırma yapmak mümkündür.

13. İşveren, işletmeyi yalnızca fıkra 9'daki kriterlerden kaynaklanan nedenlerden dolayı yeterliği reddedebilir. Reddetme niyeti ilgili işletmeye reddi için öngörülen tarihten en az 15 takvim günü önce yazılı olarak gerekçeleriyle bildirilir.

Madde 6 SKR İşin tarifi

1. İhale konusu işin teknik gereklilikleri (şartname – bak. Ek TS fıkra 1) tüm isteklilere aynı şekilde ulaşılabilecek olmalı ve yasadışı şekilde rekabeti engellememeli.

2. Teknik şartnameler ihale dokümanında belirtilir:

(1) Ya ek TS de bulunan teknik şartnamelere atıfta bulunarak sırasıyla

a) AB standartlarından alınan ulusal standartlar,

b) Avrupa teknik izinler,

c) Ortak teknik şartnameler,

d) uluslararası standartlar ya da Avrupa standardizasyon kuruluşların hazırladığı diğer teknik standartlar

e) eğer bu standart ve şartnameler bulunmuyorsa, yapımların planlama, hesaplama ve uygulama ve ürünlerin uygulanmasında kullanılan ulusal standartlar, ulusal teknik izinler ya da ulusal teknik şartnameler.

Atıflar 'ya da dengi' ekiyle yapılacaktır;

(2) Ya da yükleniciye ihale konusu hakkında tam fikir verecek ve idareyi işin ihale edilebilmesini sağlayacak yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde yapılır;

(3) Ya da fıkra 1 ve fıkra 2'nin karışımı şeklinde, yani

a) yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere uyumluluk varsayımı aracı olarak fıkra 1'deki şartnamelere atfen, yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde yapılır;

b) Belli nitelikler fıkra 1'deki şartnamelere ve fıkra 2'ye göre diğer nitelikler yapılacak iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere atfen yapılır.

3. İdare yapılacak işin tanımında fıkra 2 bent 1, a no.'lu alt bent deki şartnameleri atıfta bulunuyorsa, teklifin, kullanılan şartnamelere uymadığı gerekçesiyle reddedilemez eğer istekli teklifinde önerdiği çözümünün atıfta bulunan teknik şartname gerekliliklerine eşit şekilde uyduğunu, kanıtlarsa. Uygun kanıt üreticinin teknik tanımlaması ya da kabul görmüş makamın deney raporu olabilir.

4. İdare teknik şartnameleri iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde belirliyorsa AB standartından alınan ulusal standarta ya da AB teknik izine, ortaklaşa teknik şartnameye, uluslararası standarta ya da AB standardizasyon kuruluşları tarafından hazırlanan teknik standartlarına uygun olan reddedemezler eğer bu şartnameler talep edilen iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklerle ilgiliyseler. İstekli teklifinde uygun araçlarla idareye ilgili kalemdeki standart idarenin iş ya da fonksiyona yönelik gerekliliklere uygunluğu kanıtlar. Uygun kanıt üreticinin teknik tanımlaması ya da kabul görmüş makamın deney raporu olabilir.

5. İdare çevreyle ilgili nitelikleri iş ya da fonksiyona yönelik gereklilikler şeklinde belirtiyorsa, AB, uluslararası ya da diğer çevre kalite belgelerinde tanımlanan şartnameleri kullanabilir, eğer

a) bunlar işin konusu nitelikleri tanımlamaya uygunsa,

b) çevre kalite belgesinin talepleri bilimsel çalışmalarla elde edilmiş bilgiler temelinde hazırlandıysa,

c) çevre kalite belgesi ilgili çevrelerin- örneğin resmi kurumlar, tüketici, üretici, tacir ve çevre kuruluşları - katılabildiği yöntemle çıkarılırsa ve

d) çevre kalite belgesi tüm ilgililerce ulaşabilir ve edinebilirse.

İdare ihale dokümanında, çevre kalite belgeli işlerde, iş tanımında belirlenen teknik şartnamelerine uygunluk varsayıldığını, bildirebilir. Ancak idare herhangi farklı kanıt araçlarını, örneğin üreticinin teknik belgeleri ya da kabul görmüş makamların deney raporlarını kabul etmeye mecburdur. Kabul görmüş makamlar uygulanan AB standartlarına denk olan deney ve kalibrasyon laboratuvarları ve denetleme ve sertifikalandırma kuruluşlarıdır. İdare diğer üye ülkelerinde bulunan kabul görmüş makamların sertifikalarını kabul eder.

6. (1) İşveren işe ilgi gösteren işletmeye istek üzerine, yapım işlerinde düzenli olarak verilen ya da bağlayıcı olmayan düzenli duyurularla ilgili madde 9 SKR fıkra 2 gereğince alımlarda kullandıkları teknik şartnameleri bildirir.

(2) İlgili işletmelerin elinde bulunan dokümanların parçası olan teknik şartnamelerde bulunduğu yeri göstermek yeterlidir.

7. İşin konusu gerektirmedikçe teknik şartnamelerde belli üretim ya da kaynak ya da özel yöntem ya da belli kaynağın ya da belli üretiminin markası, patent, tipi belirtilemez eğer böylece belirli işletmeler ya da ürünler tercih edilir ya da dışlanırsa. Eğer işin konusu yeterince kesin ve genel anlaşılacak şekilde tanımlanamıyorsa, bu tür belirtmeler istisna olarak yapılabilir; belirtmelerde 'ya da dengi' ifadesine yer verilir.

Madde 7 SKR İhale dokümanı

1. İhale evrakı davet yazısı (teklif vermeye davet) ve ihale dokümanı oluşur.
2. (1) İhale evrakın (madde 9 SKR fıkra 6 ila 8) yollanması için teklif verme kararını almaya gerekecek, ihale dokümanındakilerin dışındaki, tüm bilgileri içeren davet yazısı (teklif vermeye davet) hazırlanır.
- (2) Davet yazısında özellikle aşağıdakilere yer verilir:
 - a) Ek belgelerin istenebileceği makamın unvanı ve adresi,
 - b) Ek dokümanların ne zamana kadar istenebileceği,
 - c) gerekirse ek dokümanların ücreti ve ödeme koşulları,
 - d) Tekliflerin teslim edileceği makamın adresi,
 - e) Tekliflerin alman dilinde yapılacağı bildirilir.
 - f) Teklif verilme süresi,
 - g) İhale duyurusuna atf,
 - h) Gerekirse teklife eklenmesi gereken belgelerin bildirilmesi,
 - i) Duyuruda, ilgi göstermeye davette, pazarlığa davet ya da ihale dokümanında (madde 9 SKR fıkra 1) bildirilmediyse, madde 11 SKR fıkra 1'e göre geçerli değerlendirme kriterleri. Burada her bir kriterin ağırlığı bildirilir. Anlaşılır nedenlerden dolayı ağırlığı belirtilemiyorsa kriterler önem sırasına sıralanır.
- (3) Eğer işveren ek teklif istemiyorsa ya da ana teklifle beraber istiyorsa bunu belirtir. Ayrıca gerekli olduğunda ek tekliflerin asgari gereklilikleri ve teslim etme şekli bildirilir.
3. Teklifler yazılı elden ya da posta yoluyla iletilir. İşveren tekliflerin başka yollarla iletimini kabul edebilir, eğer aşağıdakiler sağlanırsa,
 - her teklif değerlendirilmesine gereken tüm bilgileri içeriyor,
 - teklifin gizliliği değerlendirmeye kadar sağlanıyor,
 - teklifler, yasal kanıtlama nedenlerinden dolayı gerekli olduğundan, derhal yazılı ya da onaylı kopyanın yollanmasıyla onaylanır,
 - teklifler teklif verilme süresinin dolmasından sonra açılıyor.
- İşveren tekliflerin iletiminde başka yolların kullanılmasına izin verirse, ihale duyurusunda bunu bildirir.
4. İdare, isteklilerden tekliflerinde taşeronlara vermeye düşündükleri işlerin belirtilmesini isteyebilir.

Madde 8 SKR Bilgi iletimi, katılım başvuruların ve tekliflerin gizliliği

1. İşveren duyuruda ya da ihale dokümanında bilgilerin posta, faks, elden, elektronik ya da belirtilen iletişim araçlarının birleşimiyle iletileceğini bildirir.
2. Elektronik iletim için seçilen ağa herkesin ulaşabilecek şekilde olacaktır ve istekli ve adayların ihaleye katılımını sınırlamayacaktır. Bunun için kullanılan yazılımlar ve teknik nitelikleri eşit muameleyi sağlayacaktır, herkesin ulaşabilecek şekilde olacaktır ve genel olarak kullanılan bilişim ve iletişim araçlarla uyumlu olacaktır.
3. İşveren verinin bütünlüğünü ve ihaleye katılım başvurularının ve tekliflerin gizliliğini uygun şekilde sağlar. Posta yoluyla ya da elden iletilen teklifler kapalı zarfla verilip kayda geçirilir ve teklif verme süresinin sonuna kadar muhafaza altına alınır. Bu elektronik yollarla iletilen tekliflerde idarenin isteği doğrultusunda uygun kurumsal ve teknik çözümlerle ve şifrelemeyle sağlanır. Şifre teklif verme süresinin sonuna kadar çözülmecek şekilde olacaktır.

4. (1) İşveren tekliflerin verileceği şekli belirler. Yazılı verilen teklifler imzalı olmalı. Elektronik yollarla iletilen teklifler idarenin isteği üzerine ya imza yasasına uygun ileri elektronik şekilde imzalanır ve idarenin gereklilikleri yerine getirir ya da imza yasası gereğince kalifiye elektronik şekilde imzalanır.

(2) İhaleye katılıma faks ya da telefon aracılığıyla da başvurulabilir. Katılıma telefon ya da faksla başvuruluyorsa, aday katılım başvurusunu son teslim tarihine kadar posta yoluyla, elden ya da elektronik yollarla onaylayacaktır.

5. İdare, ilgili yüklenicilerin katılım başvuruları ve tekliflerin elektronik iletimine gereken aletlerin özellikleri hakkındaki bilgilere, şifreleme dâhil, ulaşabilmelerini sağlayacaktır. Ayrıca ek I'de belirtilen gerekliliklerin yerine getirilmesi güvence altına alınır.

Madde 9 SKR İhaleye davet

1. (1) İhaleye şu şekillerde davet edilir

- a) 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek V'deki duyurunun yayınlanmasıyla,
- b) fıkra 2'ye göre düzenli bağlayıcı olmayan duyurunun yayınlanmasıyla,
- c) madde 5 fıkra 9'a göre mevcut kontrol sistemini bildiren bir duyurunun yayınlanmasıyla.

(2) AB resmi gazetesinde yapılan duyurunun giderlerini Birlik karşılar.

2. (1) Eğer duyuru ihaleye davet olarak kullanılmayacaksa, madde 1 SKR fıkra 2'ye göre KDV'siz tahmini toplam değeri olan yapılması planlanan yapım işinin esaslı nitelikleri en az yılda bir kere 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek IV'e göre yayınlanır.

(2) Duyurunun yapılması yalnızca işveren madde 10 SKR fıkra 1 bent 2 gereğince teklif verilme süresini kısaltmak istediğinde, zorunludur.

(3) İhaleye davet olarak şeklindeki duyurular planlanan yapımın ya da temelini oluşturan planlamanın onayıyla 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek V'deki örneğe göre derhal hazırlanıp AB resmi yayınlar müdürlüğüne iletilir.

(4) İşveren internette, irtibat adresi, telefon ve faks numaraları, posta ve elektronik adresi gibi genel bilgilerin dışında düzenli bağlayıcı olmayan duyuruları ve ayrıca yapılması planlan ve sonuçlandırılan ya da iptal edilen ihalelerle ilgili bilgiler için, alım profili hazırlayabilir.

(5) İhaleye davet düzenli bağlayıcı olmayan duyuru şeklinde yapıldığında,

a) duyuruda ihale konusu yapım işinin türü ve kapsamı ve 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek V'deki bilgiler belirtilir,

b) duyuruda bu işin daha sonra ihale duyurusunda bulunulmadan sınırlı ya da pazarlık yöntemiyle ihale edileceği belirtilir ve ilgili işletmelerin ilgilerini yazılı olarak bildirmeye davet edilir,

c) işveren isteklilerin ya da pazarlığın adaylarının seçimine başlamadan önce en az aşağıda verilen bilgilerin temelinde adaylardan ilgili olduklarını onaylamalarını ister:

I işin türü ve miktarı, ilave işlere ön haklar dâhil ve varsa tahmini ön hakları talep etme süresi; tekrarlanan işlerde, türü ve miktarı ve daha sonra yapılacak yapım, mal alımı ya da hizmet alımı ihalelerin konusu olacak işlerin varsa tahmini duyuru süresi;

II yöntemin türü; sınırlı yöntem ya da pazarlık yöntemi;

III gerekirse işe başlama ya da işi bitirme tarihi;

IV Teklif vermeye davet başvurusunun teslim etme tarihi ve yeri ve tekliflerin yapılacağı dil ya da diller;

V ihaleyi yapan ve şartnamelerin ve diğer dokümanların dağıtılmasıyla ilgili bilgileri veren kurumun adresi;

VI yükleniciden istenecek tüm ekonomik ve teknik gereklilikler, mali garantiler ve bilgiler;

VII ihale dokümanı ödentisi ve ödeme koşulları;

VIII ihale konusu işin türü;

IX yeterli kriterleri ve ağırlıkları ya da gerektiğinde önemine göre sıralanması, eğer bu bilgiler duyuruda, ilgi onayına davette, pazarlığa davette ya da ihale dokümanında belirtilmediyse.

d) bunun yayınlanması ve davetlerin adaylara yollanması arasında fıkra 2 bent 3'e göre en fazla 12 ay geçebilir. Bunun dışında madde 10 SKR fıkra 2 geçerlidir.

3. İşveren kontrol sisteminin başlatılmasını kararlaştırırsa, 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VII'e göre duyuru konusu olup da kontrol sisteminin amacı ve yeterlik kurallarının nereden temin edilebileceği hakkında bilgilendirir. Yürürlüğü 3 yıldan fazla olursa, duyuru her sene yayınlanır. Yürürlük daha kısa olursa, yöntemin başında bir duyuru yeterlidir.

4. İhale, yeterlik sisteminin başlatılması duyurusunun yayınlanmasıyla duyuruluyorsa, sınırlı yöntemde istekliler ya da pazarlık yönteminde katılımcılar böyle bir sistemin çerçevesinde yeterli görülenlerin arasından seçilir.

5. (1) Duyurunun yollanma tarihi kanıtlanabilmelidir. Duyuru yollanmadan önce yayınlanamaz.

(2) Tüm duyurular yalnızca AB resmi yayınlar müdürlüğüne iletilen bilgileri içerebilir.

(3) Duyuru yollanmasından en geç 12 gün sonra AB resmi gazetesinde ücretsiz olarak orijinal dilinde yayınlanır. En önemli bilgilerin özeti diğer resmi dillerde yayınlanır; orijinal dildeki metin bağlayıcıdır. AB resmi yayınlar kurumunun internet portalında elektronik olarak hazırlanıp iletilen (elektronik duyuru) cümle 1'dekinden farklı olarak yollanmasından en geç 5 takvim günü sonra yayınlanır.

6. İhale evrakı hakkında bilgi zamanında istenmişse, teklifin teslim tarihinden en geç 6 takvim günü önce iletilir.

7. Açık yöntemde ihale dokümanı ve ek dokümanlara açık, doğrudan ve tam elektronik erişim yoksa adaylara ihale dokümanı ve ek dokümanlar başvurularını izleyen 6 takvim günü içerisinde iletilir, eğer başvuru zamanında tekliflerin son teslim tarihinden önce yapıldıysa.

8. İhale evrakı adaylara mümkün olduğu en kısa sürede ve uygun şekilde ulaştırılır.

9. Kapalı ve duyuru sonrası pazarlık yönteminde ihale dokümanı seçilmiş tüm adaylara aynı gün yollanır.

Madde 10 SKR Teklif verme süresi, başvuru süresi

1. (1) Açık ihale yönteminde teklif verme süresi, duyurunun yollanmasını izleyen en az 52 takvim gününden sonra başlar.

(2) Eğer madde 9 SKR fıkra 2'deki düzenli bağlayıcı olmayan duyuru zorunlu kılınan örneğe uygun (1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek IV), madde 9 SKR fıkra 1 bent 1 alt bent a'ya uygun ihale duyurusunun yollanmasından en az 52 takvim günü, en fazla 12 ay önce AB resmi gazetesine yollandıysa, teklif verme süresi madde 9 SKR fıkra 2'ye göre düzenli bağlayıcı olmayan duyurunun yollanmasından sonra açık ihalede genel olarak en az 36 takvim günü olur, hiç bir şekilde 22 takvim gününden az olmaz.

(3) AB resmi yayın kurumunun internet portalında elektronik olarak hazırlanıp iletilen duyurularda (elektronik duyuru) fıkra 1 ve 2'deki teklif verme süreleri 7 takvim günü kısaltılabilir.

(4) Eğer duyurunun yayınlanmasından itibaren ihale dokümanı ve tüm ek dokümanlara elektronik olarak açık, doğrudan ve tam erişim sağlanırsa, teklif verme süresi 5 takvim günü daha kısaltılabilir; duyuruda evraka erişebilecek internet adresi belirtilir.

(5) Açık yöntemde süre kısaltmaların toplanması hiçbir şekilde duyurunun yollanmasından başlayarak 15 takvim gününden daha kısa bir teklif verme süresine neden olamaz.

2. Sınırlı ve ihale duyurusu sonrası pazarlık yöntemlerinde aşağıdakiler geçerlidir:

a) Madde 9 SKR fıkra 1 bent 1 alt bent a'daki duyuru ya da madde 9 SKR fıkra 2 bent 3 alt bent c'deki davetten sonraki ihaleye katılım başvuru süresi (başvuru süresi) duyurunun ya da davetin yollanmasından sonra en az 37 takvim günüdür. Hiçbir şekilde 22 takvim gününden kısa olamaz, duyuru elektronik olarak iletilildiğinde 15 takvim gününden kısa olamaz.

b) Fıkra 1 bent 3'e göre elektronik duyurularda başvuru süresi 7 takvim günü kısaltılabilir.

c) Teklif verme süresi işveren ve seçilmiş adaylar karşılıklı anlaşarak belirlenebilir, eğer tüm adaylara teklifleri hazırlamaya ve sunmaya aynı süre verilirse.

c) Teklif verme süresi işveren ve seçilmiş adaylar karşılıklı anlaşarak belirlenebilir, eğer tüm adaylara teklifleri hazırlamaya ve sunmaya aynı süre verilirse.

3. Teklifler yalnızca kapsamlı dokümanların incelenmesinden sonra örneğin detaylı teknik şartname, ya da yer göreme ya da ihale dokümanına ek dokümanların kontrolünden sonra hazırlanabilir ve bundan dolayı fıkra 1 ve 2'deki sürelerle uyulamyorsa, süreler uygun şekilde uzatılır.

Madde 11 SKR Tekliflerin değerlendirilmesi

1. (1) İhale, teslim süresi, uygulama süresi, işletme giderleri, rantabilite, kalite, estetik ve amaca uygunluk, teknik değer, teknik servis ve teknik yardım, yedek parçalarla ilgili sorumluluk, tedarik güvenliği, fiyat gibi işle ilgili kriterlerin de dikkate alınarak en kabul edilebilir, ekonomik olarak en avantajlı teklifin üzerine bırakılır.
- (2) Tekliflerin değerlendirilmesinde yalnızca duyuruda veya ihale dokümanında belirtilen kriterler dikkate alınır.
2. (1) İhalede teklif yapılacak işle oranla aşırı düşükse, işveren teklifi geri çevirmeden önce teklifte gerekli gördüğü poz. No.lar hakkında yazılı olarak açıklama ister; teklifin değerlendirilmesinde yapılan açıklamalar da dikkate alınır. Yanıt için uygun bir süre belirlenebilir.
- (2) İşveren yapım yönteminin ya da seçilen teknik çözümünün ekonomikliğinden, istekli için işin uygulanmasında olağandışı uygun koşullarından ya da isteklinin önerdiği ürün ya da yapım işinin orijinalliğinden dolayı objektif olarak haklı olan açıklamaları dikkate alabilir.
- (3) Teşvik dolayı aşırı düşük olan teklifler bundan dolayı yalnızca isteklileri bu konuda uyardıklarında ve istekli yardımın AB Komisyonuna bildirildiğini ya da AB Komisyonca onaylandığını kanıtlayamasa, reddedebilirler. Bir teklifi bundan dolayı reddeden işverenler durumu AB komisyonuna bildirir.
3. Madde 6 SKR fıkra 3 ve 4'e göre bir teklif ana teklifi gibi değerlendirilir.
4. (1) Ek teklifler, işveren bunu duyuruda ya da ihale dokümanında izin vermediği durumlar hariç, değerlendirilir.
- (2) İşveren yalnızca belirlediği asgari gereklilikleri yerine getiren ek teklifleri dikkate alır.

Madde 12 SKR Bildirim sorumlulukları

1. Sektörel işverenler katılan işletmelere derhal, en geç 15 takvim günlük bir süre içerisinde ve istek üzere yazılı olarak ihale kararını bildirirler.
2. (1) bent 1'e göre işverenler mümkün olduğunca kısa bir süre içerisinde yazılı istek üzerine aşağıdakileri bildirir:
 - değerlendirme dışı bırakılan aday ya da isteklilere başvurularının ya da tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılma nedenleri,
 - ihalenin iptali ya da ihaleyi yeniden yapma kararı ve nedenleri,
 - teklifleri değerlendirmeye alınan isteklilere ihalenin üzerine yapılan teklifin göreceli avantajları ve yüklenicinin adı.
- (2) İşveren ihale kararının belirli bilgilerinin verilmemesini kararlaştırabilir, eğer bu bilgilerin verilmesiyle kamu düzeni engellenirse, kamu çıkarına aykırı olursa, kamu veya özel işletmelerin, ihale üzerine yapılan işletme dâhil, haklı ticari çıkarına zarar verirse ya da işletmeler arasındaki adil rekabeti etkilerse.

Madde 13 SKR İhale kararının duyurulması

1. AB komisyonuna her ihale kararı, kararı izleyen iki ay içerisinde 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VI'deki duyuruyla bildirilir. Bu çerçeve anlaşması kapsamındaki kısa sözleşmeler için geçerli değildir.
2. 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VI'deki bilgiler AB resmi gazetede yayınlanır. Eğer işveren verilen tekliflerin sayısını, işletmelerin kimlikleri ve teklif edilen fiyatların iletiminde talep ederse, AB Komisyonu 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VI no. V.1.3, V.1.5, V.2.1, V.2.4, V2.6'deki bilgilerin mesleki anlamda hassas olduğunu da dikkate alır.
3. 1564/2005 sayılı AB tüzüğü ek VI no. V.2'deki bilgiler ya hiç yayınlanmaz ya da istatistik amaç için basitleştirilmiş şekilde yayınlanır.

Madde 14 SKR Saklama ve rapor sorumluluğu

1. (1) Daha sonra aşağıdakilerle ilgili kararların gerekçelendirmeye imkân verecek konuyla ilgili dokümanlar her ihale için saklanır

- a) İşletmelerin kontrolü ve seçimi ve ihalenin karara bağlanması,
- b) Madde 3 SKR fıkra 3'deki ihale ilanı yapılmaksızın pazarlık yönteminin uygulanması,
- c) uygulama sorumluluğunu öngörülen uygulamama imkânı kullanımı,

İşveren uygun yollarla elektronik araçlarla yapılan ihalelerin kaydının yapılmasını sağlar.

2. Sektörel işverenler Federal Devlete talimatına uygun olarak eşik değerinin altında olan ve eşik değeri olamasa bu kurallara tabi olan sonuçlanan ihalelerin toplam değerini senelik istatistik dökümlerle iletir.

3. İçme suyu ve elektrik dağıtımı, şehir trenleri ve tramvay veya kısa ve uzun mesafe otobüsler işletmeleri, hava limanları ve deniz veya nehir ulaşımı veya diğer ulaşım işleriyle ilgili idareler federal devlete her sene AB Komisyonunun talimatına uygun sonuçlanan ihalelerin toplam değerini senelik istatistik dökümlerle iletir. Bu rapor sorumluluğu idari rapor süresince madde 1 SKR fıkra 2'ye göre eşik değerinin üstünde ihale açılmadığı takdirde geçerli değildir.

4. İşverenler, ekonomi ve teknoloji federal bakanlığına, fıkra 2 ve 3'deki bilgileri önceki yıl için en geç 31. Ağustos'a kadar iletir.

Madde 15 SKR İhale Kurulu

İhale duyurusunda ve ihale dokümanında ihalenin geçerliliğine itiraz edilecek durumlarda, mağdur isteklinin başvuracağı ihale kurulunun adresi verilir.

Ek I İhaleye katılım başvuruları ve tekliflerin elektronik alımına kullanılan aletlerden istenilenler

Aletler aşağıdakileri sağlamalıdır,

- a) Tekliflerde elektronik imza kullanılabilirdir,
- b) Katılım başvuruların ya da tekliflerin giriş saati ve tarihi tespit edilebilirdir,
- c) Sürenin dolmasından önce verilere erişmek mümkün olmamalıdır,
- d) Zamansız erişiminin kesin olarak tespit edilebilirdir,
- e) yalnızca görevli kişi verilerin açılış tarihini tespit edilebilirdir ya da değiştirebilirdir,
- f) iletilen veriye erişim yalnızca görevli kişinin belirlenen zamanda ya da daha sonra hareket ettiğinde mümkün olmalıdır,
- g) iletilen veriler yalnızca görevli kişinin bilgisine ulaşılabilir kılınır.

EK TS Teknik standartlar

1. Terim tanımları

1.1 'Teknik şartname', idare tarafından belirlenen amacı yerine getirebilmek için, özellikle ihale dokümanında, yapım işi, malzeme, üretim ve teslim ilişkili teknik kuralların tümünün belirtilmesini içerir. Bu teknik kurallarına kalite kademeleri, çevre iş kademeleri, tüm kullanım türlerinin taslağı (herkese tasarım) (engelliler girişi dâhil) ayrıca uygunluk değerlendirmesi, kullanılabilirlik, emniyet ve ölçüler uygunluk değerlendirme yöntemleri dâhil, terminoloji, deney yöntemleri ve kontrol yöntemleri, ambalaj, işaretlendirme ve üzerindeki yazılara yönelik malzemeler, imalat süreçleri ve yöntemleri. Ayrıca planlama ve yapımla ilgili hesaplar, kontrol, inceleme ve kabulün koşulları, yapım metodları veya – yöntemleri ve idarenin bitmiş yapılarına veya bunlar için gerekli olan malzemelere veya elemanlarına genel olarak veya özel olarak verecek olduğu bütün diğer teknik istekler.

2. 'Norm': kabul gören bir standart organizasyonu tarafından tekrarlanan veya sürekli kullanım için onaylanan, ancak kullanımı zorunlu olmayan ve aşağıdaki kategorilerden bir tanesine giren teknik şartnamedir.

- ‘Uluslararası norm’: uluslararası standart komitesi tarafından kabul edilen ve kamuya erişilebilir olan standart.

- ‘Avrupa norm’: Avrupalı standart komitesi tarafından kabul edilen ve kamuya erişilebilir olan standart.

- ‘Ulusal norm’: ulusal standart komitesi tarafından kabul edilen ve kamuya erişilebilir olan standart.

3. ‘Avrupa teknik ruhsat’: bir ürünün kullanımına yönelik başlıca, yapıya ihtiyaçlarının karşılanması açısından pozitif teknik değerlendirme; ürünün spesifik özellikleri ve belirlenen uygulama ve kullanım şartlarıyla yapılır. Avrupa teknik ruhsatı bu amaç için üye ülkelerden onay alan organizasyon tarafından verilir.

4. ‘Ortak teknik standart’: üye ülkeler tarafından, kabul gören bir yöntemle hazırlanan ve Avrupa Birliği resmi gazetesinde yayınlanan, teknik şartname.

5. ‘Teknik dayandırma değeri’ resmi standart olmayan ve Avrupalı standart komitelerinin piyasanın gereksinimine uygun yöntemlerle hazırlanan her türlü dayandırma çerçeveleridir.

İhale ve sözleşme yönetmeliği (VOB)

B bölümü

Yapım işleri uygulama genel sözleşme koşulları

Madde 1 İşin türü ve kapsamı

1. Yapılacak işin türü ve kapsamı sözleşmeyle belirlenir. Yapım işleri genel teknik sözleşme koşulları da (VOB/C) sözleşmenin parçasıdır.

2. Sözleşmedeki çelişkilerde aşağıdakiler sırasıyla geçerlidir:

- a) İşin tanımı,
- b) Özel sözleşme koşulları,
- c) Varsa ek sözleşme koşulları,
- d) Varsa ek teknik sözleşme koşulları,
- e) Yapım işleri teknik sözleşme koşulları,
- f) Yapım işleri uygulama genel sözleşme koşulları.

3. Tasarımın değiştirilmesi isteme hakkı idareye saklıdır.

4. Sözleşme konusun işin tamamlanmasına gereken sözleşmeye dâhil olmayan işleri, istekli idarenin isteği üzerine, işletmesi bu işleri karşılayamaması durumu hariç, yapacaktır. Diğer işler yalnızca isteklinin kabulüyle yaptırılabilir.

Madde 2 Ödeme

1. İşin tanımı, özel sözleşme koşulları, ek sözleşme koşulları, ek teknik sözleşme koşulları, yapım işleri teknik sözleşme koşulları ve mesleki ahlaka göre işin parçası olan tüm işler anlaşılabilir fiyatla karşılanmış olur.

2. Fiyat, eğer başka hesaplama yöntemi üzerine anlaşılmadıysa (örneğin götürü bedel, saatlik ücret, maliyetine) sözleşmedeki birim fiyatla gerçekleşen işle hesaplanır.

3. (1) bir işin ya da kısmının, poz no.sunda yapılan işin artışı/eksilişi sözleşmede belirlenen miktarının % 10'un altındaysa, birim fiyat geçerlidir.

(2) iş artışı/eksilişi % 10'u geçerse, istek üzerine, gider artışı ya da eksiliş de dikkate alınarak, yeni fiyat belirlenir.

(3) İş eksilişi %10'u geçerse, istek üzerine, gerçekleşen iş miktarının birim fiyatı yükseltilir, eğer yüklenici diğer poz. no'larda yapılan artışlarla ya da başka bir şekilde ödeme yapılmazsa. Birim fiyatın artışı, şantiye

kuruluşu ve giderlerinin ve genel giderlerinin azalan miktara dağılımıyla oluşan artışa karşı gelmelidir. KDV yeni fiyata göre verilir.

(4) Birim fiyatı kapsamındaki işlere götürü bedelli işler bağlıysa, birim fiyatın değişmesiyle götürü bedel için de uygun bir değişiklik istenebilir.

4. Yüklenicilere verilen işleri idare üstlenirse (örneğin inşaat malzemesi, yardımcı inşaat malzemesi ve işletme malzemelerin tedarik edilmesi) başka anlaşma yoksa madde 8 fıkra 1 bent 2 geçerlidir.

5. Tasarımı değişmesiyle ya da idarenin başka talimatıyla sözleşmede öngörülen bir işin fiyatlandırma temeli değişirse, giderlerin artışı ya da azalışı da dikkate alınarak yeni bir fiyat belirlenir. Fiyat belirlenmesi uygulama öncesinde yapılır.

6. (1) Sözleşmede öngörülmeden bir iş isteniyorsa, yüklenici özel bir ödemeyi hak ediyor. Yüklenici işe başlamadan önce talebini idareye bildirmesi gerekir.

(2) Ödeme, sözleşme kapsamındaki işin fiyatlandırılması ve istenilen işin özel giderleri temelinde belirlenir. Mümkün olduğunca işe başlamadan önce belirlenir.

7. (1) İşin ödemesi götürü bedel olarak belirlendiyse, ödeme değişmez. Uygulanan iş, sözleşme kapsamındaki işten, götürü bedele bağlı kalınmasını beklenemeyecek şekilde, farklıysa (madde 313, BGB), istek üzerine, gider artış ya da eksilişler de dikkate alarak, ödeme yapılır. Ödemenin belirlenmesi fiyatlandırma temelinde yapılır.

(2) Kurallar 4,5 ve 6 götürü bedelin belirlenmesinde de geçerlidir.

(3) Başka şekilde anlaşılmadıysa bent 1 ve 2 işin kısımlarına belirlenen götürü bedeller için de geçerlidir, fıkra 3 bent 4 aynen uygulanır.

8. (1) Yüklenicinin talimat almadan ya da keyfi olarak sözleşme kapsamında olmadan uyguladığı işlere bedel ödenmez. Yüklenici, istek üzerine bunları uygun bir süre içerisinde ortadan kaldırır; aksi takdirde kendi nam ve hesabına yaptırılır. İdarenin bundan dolayı oluşan diğer zararlarından sorumludur.

(2) İdare bu tür işleri kabul ederse, yüklenici bedelini almaya hak eder. Sözleşmeyi yerine getirmek için gerekirse, idarenin tahmini isteği yerine getirildiyse ve buna derhal bildirildiyse de bir ödemeyi hak eder. Yüklenici bir ödemeyi hak ediyorsa, 5 ya da 6 no.lu bentlerdeki değiştirilmiş ya da ek işlerin fiyatlandırma temelleri aynen geçerlidir.

(3) BGB'nin talimatsız iş yapılmasının kuralları (maddeler 677 ve sonrası BGB) saklı tutulur.

9. (1) İdare yükleniciden sözleşme gereğince özellikle teknik sözleşme koşulları ya da mesleki ahlaka göre tedarik etmesi gerekmeyen çizim, hesaplar ya da diğer doküman istiyorsa bunların bedelini öder.

(2) Yüklenicinin hazırlamadığı teknik hesapları yükleniciye kontrol ettiriyorsa bunun bedelini öder.

10. İşe başlamadan önce açıkça saat ücretli işler şeklinde anlaşmaya varıldıysa (madde 15), bedeli ödenir.

Madde 3 Uygulama dokümanları

1. Uygulamaya gereken dokümanlar yükleniciye ücretsiz ve zamanında iletilir.

2. Ana aksların verilmesi, ayrıca yüklenicinin kullanabileceği arsanın sınırların belirlenmesi, yapımın yakınındaki gerekli değişmez noktaların hazırlanması idarenin görevleridir.

3. İdarenin verdiği arsa tespit krokisi ve kazıklar ve uygulama için verilen diğer dokümanlar yüklenici için geçerlidir. Ancak sözleşmeyi gereği gibi yerine getirmede gerektirdiğinde bunları olası hataları olup olmadığını kontrol eder ve idareye bulduğu ya da olası kusurları bildirir.

4. İşe başlamadan önce gerekli olduğunda, idare ve yüklenici tarafından kabul edilen, yolların ve yüzeyin durumu, deşarj edilecek akarsuların ve deşarj borularının durumu, ayrıca inşaat alanında bulunan yapılar bir tutanakla belirlenir.

5. Yüklenicinin sözleşme gereğince, özellikle teknik sözleşme koşulları ya da mesleki ahlak gereği ya da idarenin isteği üzerine temin etmesi gereken çizimler, hesaplamalar, kontroller idareye zamanında iletilir.

6. (1) Fıkra 5'deki dokümanlar telif hakkı sahibinin izni alınmadan yayımlanamaz, çoğaltılamaz, değiştirilemez ya da sözleşme dışı kullanılamaz.

(2) idare, sözleşmede aynen belirtilen niteliklere sahip bilgi işlem yazılımının belirtilen bilgisayarlardaki kullanım hakkına sahiptir. İdare iki tane güvenlik kopyası alabilir. Bunlar içeriği hakkında etiketlenir. Kopyaların bulunduğu yerler istek üzerine kanıtlanır.

(3) İdarenin kullanım hakkının bozulmaması kaydıyla yüklenici dokümanları ve bilgi işlem yazılımları kullanma hakkına sahiptir.

Madde 4 Uygulama

1. (1) İdare şantiyedeki düzeni sağlamakla ve çeşitli yüklenicilerin koordinasyonundan sorumludur. Gerekli ruhsat ve izinleri örneğin - imar hukuku, karayolları hukuku, su hukuku, iş hukuku gereğince-temin eder.

(2) İdare işin sözleşmeye uygun uygulandığını kontrol etme hakkına sahiptir. Bunun için işin ya da kısımlarının yapıldığı ya da kullanılan malzeme ve yapım elemanlarının depolandığı çalışma yerlerine, atölyelerine ve depolara girebilir. İsteği üzerine uygulama projeleri ve diğer uygulama dokümanları ve kalite kontrol belgeleri gösterilir ve gereken bilgiler verilir, eğer şirket sırları ifşa edilmiyorsa. Şirket sırlarını gizli tutacaktır.

(3) İdare, yüklenicinin yönetimini koruma kaydıyla işin sözleşmeye uygun şekilde tamamlanmasına gereken talimatı verme yetkisine sahiptir. Talimat genel olarak yükleniciye ya da uygulamanın başında olan temsilcisine verilir, tehlike durumları hariç. İdareye uygulamadan sorumlu temsilci bildirilir.

(4) Yüklenici idarenin talimatını haksız olduğunu ya da amaca uygun olmadığını buluyorsa, tereddütlerini bildirir ve eğer yasal ya da idari kuralları ihlal etmiyorsa, istek üzerine uygular. Haksız zorluklara neden olunuyorsa, idare gider artışıını karşılar.

2. (1) Yüklenici işi kendi sorumluluğuyla sözleşme gereğince uygular. Fen kurallarını ve yasal ve idari kuralları uygular. Sözleşmenin uygulanması ve işyerindeki düzeni sağlamak yüklenicinin görevidir.

(2) Çalışanlarının yasal, idari ve sosyal sigortalara karşı sorumluluğunu yerine getirmekle tek başına yükümlüdür. Çalışanı ile ilişkisini şekillendiren anlaşma ve tedbirleri almakla tek başına sorumludur.

3. Yüklenicinin işin uygulama şekliyle (kazalara karşı alınan önlemlerle de), idarenin tedarik ettiği malzeme ya da yapı elemanları ya da diğer yüklenicilerin yaptığı işlere ilgili tereddütleri varsa bunları derhal idareye – mümkünse işe başlamadan önce – yazılı olarak bildirir; idare verdiği bilgi, talimat ya da tedariklerinden sorumludur.

4. İdare başka şekilde anlaşmaya varılmadıkça yükleniciye bedelsiz aşağıdaki kullanım olanakları sağlar:

a) şantiyedeki gerekli depo ve çalışma alanları,

b) mevcut giriş yol ve rayları,

c) mevcut su ve enerji bağlantıları. Tüketim ve sayaç giderlerini yüklenici karşılar, birden fazla yüklenici payına düşeni öder.

5. Yüklenici uyguladığı işi ve uygulama için verilen araçları kabule kadar zarara ve hırsızlığa karşı korur. İdarenin isteği üzerine kışa ve yer suyuna karşı korur, ayrıca kar ve buzu ortadan kaldırır. Zaten ikinci cümledeki sorumluluğu sözleşme gereğince yerine getirmeyle yükümlü değilse, ödeme madde 2 fıkra 6'ya göre yapılır.

6. Sözleşmeye ya da numunelere uymayan malzeme ya da yapı elemanları idarenin isteği üzerine belirtilen süre içerisinde şantiyeden uzaklaştırılır. Uzaklaştırılmadığı takdirde yüklenicinin nam ve hesabına uzaklaştırılır ya da yüklenicinin adına satılır.

7. Uygulama esnasında kusurlu ya da sözleşmeye aykırı olarak uygulanan işlerin yerine yüklenici kendi hesabına kusursuz olanıyla değiştirilir. Kusur ya da sözleşmeye aykırılık yükleniciden kaynaklıyorsa, bundan kaynaklanan zararı da karşılar. Yüklenici zararı ortadan kaldırma sorumluluğunu yerine getirmiyorsa, idare yükleniciye kusuru ortadan kaldırmaya uygun bir süre verip sürenin sonucunda kusur ortadan kaldırılmadıysa işi elinden alacağını (madde 8 fıkra 3) bildirebilir.

8. (1) Yüklenici işi kendi işletmesinde yapacaktır. İdarenin yazılı izniyle işi taşeronla verebilir. Kendi işletmesinde yapamayacağı işlere izin alınması gerekmiyor. Yüklenici yazılı izin alınmaksızın işi yapabileceği halde kendi işletmesinde yapmıyorsa, idare işi kendi işletmesinde yapmaya başlamasına uygun süre verip sürenin sonunda işe kendisi başlamadıysa işi elinden alacağını (madde 8 fıkra 3) bildirebilir.

(2) Yüklenici işi taşeronla verdiğinde Yapım işleri İhale ve Sözleşme şartnamesi, bölüm B ve C temelinde yapar.

(3) Yüklenici istek üzerine idareye bildirir.

9. Arsada işin uygulama esnasında tarihi, sanatsal ya da bilimsel değeri olan nesneler bulunursa, ortaya çıkarma ya da değişiklik yapmadan önce idareye bulduklarını bildirir ve talimatına göre iletir. Olası gider artışların ödenmesi madde 2 fıkra 6'ya göre yapılır. Bulma hakkı (BGB madde 984) idareye aittir.

10. Eğer kısımların kontrolü ve belirlenmesi işin uygulamasıyla imkânsızlaşırsa, istek üzerine, işin kısımlarının durum tespiti idare ve yükleniciyle beraber yapılır. Sonuç tutanakla tespit edilir.

Madde 5 Uygulama süreleri

1. Uygulamaya bağlayıcı süreler (sözleşme süreleri) göre başlanır, gerekli şekilde desteklenir ve tamamlanır. İş programında belirlenen tek tek süreler sözleşme süreleri olarak, yalnızca sözleşmede özellikle belirtildiyse, geçerlidir.

2. İşe başlamaya belli bir süre belirlenmediyse, idare yükleniciye isteği üzerine tahmini işe başlama tarihi hakkında bilgi verir. Yüklenici talimatı takiben 12 iş günü içerisinde işe başlar. İşe başlama idareye bildirilir.

3. İş gücü, alet, iskele, malzeme ya da yapı elemanları, uygulama sürelerine açıkça uyulamayacak derecede yetersizse, yüklenici istek üzerine derhal önlemler alacaktır.

4. yüklenici işi geciktiriyorsa, işi tamamlamaya gecikiyorsa ya da fıkra 3'deki sorumluluğu yerine getirmiyorsa, idare sözleşmeden vazgeçmediği durumlarda madde 6 fıkra 6'ya göre zararın tazminini isteyebilir ya da yükleniciye sözleşmenin yerine getirilmesine uygun süre verip sürenin sonunda sözleşme yerine getirilmediği takdirde işi elinden alacağını (madde 8 fıkra 3) bildirebilir.

Madde 6 Uygulamanın engellenmesi ve ara verilmesi

1. Yüklenici sözleşmeye uygun uygulamanın engellendiğini düşünüyorsa, bunu derhal yazılı olarak idareye bildirir. Bildirimi yapmadığında, yalnızca idarenin açıkça durumdan ve engelleyici etkisinden haberdar olduğunda engelleyici durumların dikkate alınması hakkına sahiptir.

2. (1) Uygulama süreleri aşağıdaki durumlarda uzatılabilir:

- a) İdarenin risk alanından kaynaklanan durum,
- b) Grev ya da idarenin mesleki temsilcilerinin yüklenicinin iş yerinde ya da yükleniciye çalışan başka bir işletmede gerçekleştirilen lokavt,
- c) mücbir nedenlerden ya da yüklenicinin önünce geçemeyeceği başka nedenlerden dolayı.

(2) Uygulama süresinde, teklifin verildiğinde beklenmesi gereken hava koşulları engelleme olarak kabul edilmez.

3. Yüklenici işin devamını mümkün kılmak için makul olan her şeyi yapacaktır. Engelleyici durumun ortadan kalktığı an aralıksız ve derhal işe başlayacaktır ve idareyi başladığını bilgilendirecektir.

4. Süre uzatımı engelleme süresiyle işe yeniden başlama eki ve varsa çalışmaya daha az elverişli olan bir zamana kaymasını da dikkate alarak, hesaplanır.

5. Uygulamaya, işin yapılmasının tamamen imkânsız kılmadan, uzun süre ara verilirse, uygulanan işler sözleşmeye göre hesaplanır ve uygulanmamış işlere yapılan giderler de karşılanır.

6. Engelleyen durum sözleşme taraflarından kaynaklanıyorsa, diğer taraf ispat edilebilen zararın tazminini isteyebilir, kar mahrumiyetini ancak ağır ihmal veya kasıt olduğunda istenebilir. Bunun dışında yüklenicinin BGB madde 642'ye göre uygun tazminat hakkı saklı kalır, eğer bildirim fıkra 1 cümle 1 ya da fıkra 1 cümle 2'ye göre aleniyet bulunuyorsa.

7. Ara verme 3 aydan fazla sürerse, taraflar bu süre sonunda sözleşmeyi yazılı olarak fesih edebilirler. Hesaplaşma fıkralar 5 ve 6'ya göre yapılır; eğer ara verme yükleniciden kaynaklanmıyorsa, şantiye kaldırma giderleri, tamamlanan işlerle ödeme yapılmamış olması kaydıyla, karşılanır.

Madde 7 Riskin dağılımı

1. İşin tümü ya da bir bölümü kabulünden önce mücbir nedenlerden, savaş, ayaklanma ya da objektif olarak yüklenicinin elinde olmayan nedenlerden dolayı zarar görür ya da yok edilirse, işin tamamlanmış bölümleri için madde 6 fıkra 5'deki ödemeleri hak eder; başka zararlarda karşılıklı tazmin sorumluluğu yoktur.
2. Tamamen ya da kısmen tamamlanmış işlere, tamamlanma oranından bağımsız olarak, yapımın vücuda getirilen işler sayılır.
3. Tamamen ya da kısmen tamamlanmış işlere kullanılmayan malzeme ve yapı elemanları ayrıca şantiye tesisleri ve sınır kazıkları sayılmaz. Tamamen ya da kısmen tamamlanmış işlere yapım yardımcıları örneğin iskeleler de, özel iş ya da ayrıca verilmiş olsa da, sayılmaz.

Madde 8 İdare tarafından fesih

1. (1) İdare işin tamamlanmasına kadar her an sözleşmeyi feshedebilir.
- (2) Yüklenicinin anlaşılan bedeli almaya hakkı vardır. Ancak bedelden, sözleşmenin feshiyle azalan giderler ya da iş gücünün ve işletmesinin başka yerlerdeki kullanımıyla edindiği kazanımlar ya da suiniyetle edinmediği kazanımlar (BGB madde 649), düşülür.
2. (1) İdare, sözleşmeyi yüklenici ödemelerini durdurursa, kendisi ya da yasal olarak idare ya da başka bir alacaklı tarafından iflas muamelesi (İnsO maddeler 14 ve 15) ya da buna benzer bir muameleye başvurulduysa, başlatıldıysa ya da iflas masası yetersizliğinden dolayı reddedildiyse, fesih edebilir.
- (2) Tamamlanan işler madde 6 fıkra 5'e göre hesaplaşılır. İdare kalan işin tamamlanmamasından tazminat isteyebilir.
3. (1) İdare sözleşmeyi madde 4 fıkra 7 ve fıkra 8 bent 1 ve madde 5 fıkra 4'deki durumlarda verilen süre sonucunda feshedebilir (sözleşmeyi geri almak). Sözleşmenin geri alınması işin bağımsız bölümüyle sınırlanabilir.
- (2) İşin geri alınmasından sonra idare tamamlanmamış işi yüklenicinin nam ve hesabında üçüncü bir tarafa yaptıрма hakkı vardır, ancak oluşacak zararların tazmin hakkı saklıdır. İşin tamamlanmasından vazgeçme hakkına sahiptir de eğer işin tamamlanması sözleşmenin geri alma nedenlerinden dolayı anlamsızsa.
- (3) İşin sürdürülmesi için idare alet, iskele, şantiyede mevcut olan diğer tesisler ve teslim edilmiş olan malzeme ve yapı elemanlarını uygun bedel karşılığında kullanabilir.
- (4) İdare fazladan oluşan giderlerin ve diğer taleplerin dökümünü üçüncü tarafla hesaplaşmasını takiben en geç 12 iş günü içerisinde yükleniciye iletir.
4. İdare işi geri eğer istekli ihale esnasında ihaledeki rekabeti engelleyici şekilde anlaşma yaptıysa, çekebilir. Fesih kararı, fesih nedeninin ortaya çıkmasını izleyen 12 iş günü içerisinde alınır. Fıkra 3 aynen geçerlidir.
5. Fesih yazılı olarak bildirilir.
6. Yüklenici fesihten sonra metrajın ve kabulün yapılmasını isteyebilir; en kısa sürede tamamlanan işlerin kontrol edilebilecek kesin hesabını sunacaktır.
7. Gecikme cezası yalnızca sözleşmenin fesih kararının verildiği tarihe kadar istenebilir.

Madde 9 Yüklenici tarafından fesih

1. Yüklenici sözleşmeyi feshedebilir:
 - a) Eğer idare sorumluluklarından bir tanesini yerine getirmeyip yükleniciyi işini tamamlayamayacak duruma sokarsa (BGB maddeler 293 ve sonrası, alacaklının temerrüdü),
 - b) Eğer idare muaccel bir ödemeyi yapmadıysa ya da herhangi başka şekilde borçlu temerrüdü oluşursa.
2. Fesih kararı yazılı olarak bildirilir. Yüklenici idareye uygun bir süre verip süre sonunda sorun çözülmediği takdirde sözleşmeyi feshedeceğini bildirdiğinde fesih geçerli olur.
3. Yapılan işler sözleşme fiyatlarına göre hesaplaşır. Yüklenicinin ayrıca madde 642 BGB'ye göre uygun tazminatı da hak ediyor; varsa başka talepler saklı kalır.

Madde 10 Sözleşme taraflarının sorumlulukları

1. Sözleşmenin tarafları kendi ve yasal temsilci ve sorumluluklarını yerine getirirken faydalandıkları kişilerin hatalarından karşılıklı sorumludurlar (BGB, maddeler 276, 278).
2. (1) İşle bağlantılı olarak üçüncü bir taraf, yasal sorumluluk kuralları gereğince sözleşme tarafların sorumlu olduğu, zarara uğrarsa, sözleşme taraflarının karşılıklı tazminine, münferit duruma göre farklı bir uygulama üzerine anlaşılmadığı takdirde, genel yasal kurallar geçerlidir. Eğer üçüncü tarafın zarar idarenin talimatı üzerine uygulanan durumsa ve yüklenici talimatla ilgili riskleri madde 4 fıkra 3 gereğince idareye bildirdiyse, idare zararı tek başına karşılar.
- (2) Yüklenici, zararı, zorunlu sorumluluk sigortasının karşıladığı kadar ya da tarifelere uygun olağandışı durumlara göre hesaplanmamış prim ve prim ekleri olmayan ulusal ruhsatı olan sigortacıya sigortalatması mümkündüyse, tek başına karşılar.
3. Yüklenici BGB maddeler 823 ve sonrası gereğince, komşu arsalarını işgal etme ya da bunlara zarar verme, idarenin bunun için belirlediği alanların dışında toprak ya da başka nesneleri alma ya da depolama ya da yetkisi olmaksızın yol ya da su yollarının kapatılmasından dolayı, üçüncü kişilere karşı tazminat ödemesi gerekiyorsa, bunu idareye oranla tek başına karşılar.
4. Eğer korunmuş olan yöntemi ya da korunmuş olan nesnelerin kullanımını kendisi teklif ettiyse ya da idare kullanımını isteyip korunmuşluğu hakkında uyarıda bulunduysa, ticari koruma haklarının çiğnenmesinin sorumluluğunu sözleşme taraflarına oranla yüklenici tek başına karşılar.
5. Sözleşme tarafları diğer tarafa fıkra 2,3 ya da 4'e göre ödeme sorumluluğundan muafsa, muafiyet yasal temsilci ve sürveyanlarına da geçerlidir, eğer kasıtlı ya da ihmalkâr davranmadılarsa.
6. Üçüncü bir taraf sözleşme tarafından, fıkra 2,3 ya da 4' göre diğer tarafın karşılaması gereken bir zararın tazminini talep ediyorsa, bu taraf diğer taraftan kendisini üçüncü tarafın sorumluluğundan muaf etmesini isteyebilir. Bu taraf diğer tarafa beyanda bulunma imkânı tanımadan üçüncü tarafın talebini kabul edemez ya da karşılayamaz.

Madde 11 Gecikme cezası

1. Gecikme cezaları kararlaştırılıyorsa, BGB maddeler 339 ila 345 geçerlidir.
2. Gecikme cezasının ödenmesi yüklenici işi öngörülen sürede tamamlamadığı durumlarda kararlaştırılıyorsa, yüklenici temerrüde düştüğü an muaccel olur.
3. Gecikme cezası günlere göre hesaplanıyorsa, iş günleri sayılır; haftalara göre hesaplanıyorsa, başlanmış her haftanın iş günü 1/6 hafta olarak hesaplanır.
4. İdare kabul ettiği bir işin gecikme cezasını yalnızca kabul işleminde hakkını saklı tutuğunda isteyebilir.

Madde 12 Kabul

1. İşin tamamlanması üzerine – gerektiğinde de kararlaştırılan tamamlanma süresinden önce - yüklenici işin kabulünü talep ederse, idare 12 iş günü içerisinde kabulü yapar; başka bir süre kararlaştırılabilir.
2. Talep üzerine müstakil kullanıma elverişli bölümlerin kısmi kabulü ayrı olarak yapılır.
3. Esaslı kusur ve eksiklerden dolayı bunlar düzeltip tamamlanana kadar kabulün yapılması reddedilebilir.
4. (1) Taraflardan birinin talebi üzerine şekli kabul yapılır. Her taraf kendi hesabına bilirkişiyi dâhil edebilir. Bulgular ortaklaşa görüşmeyle yazılı olarak belgelenir. Tutanağa olası bilinen kusur ve eksiklerle ilgili tereddütler, ayrıca varsa yüklenicinin itirazları da dâhil edilir. Her tarafa bir nüsha verilir.
- (2) Eğer tarih önceden kararlaştırılıyorsa ya da idare yeterli süre vererek davet ettiyse, şekli kabul yüklenici hazır bulunmadan da yapılabilir.
5. (1) Kabulün yapılması talep edilmiyorsa, işin tamamlanmasının yazılı tebligatı izleyen 12 iş gününün geçmesiyle iş kabul edilmiş sayılır.
- (2) Eğer başka bir şekilde anlaşmaya varılmadıysa, kabul talep edilmiyor ve idare işin tamamını ya da bir kısmını kullanmaya başladıysa, kullanımın başlamasını izleyen 6 iş gününün geçmesiyle kabul edilmiş sayılır. İşin bazı kısımlarının işin tamamlanması amacıyla kullanımı kabul olarak sayılmaz.

(3) Bilinen eksik ve kusurlar ya da gecikme cezalarıyla ilgili itirazları idare en geç fıkra 1 ve 2’de belirtilen zamanlarda ileri sürecektir.

6. Madde 7 gereğince zaten öyle değilse, kabulle beraber risk idareye geçer.

Madde 13 Kusur sorumluluğu

1. Yüklenici idareye kabulde işi maddi kusuru olmaksızın temin edecektir. Kabulde iş maddi kusurdan yoksundur, eğer kararlaştırılan nitelikler bulunuyorsa ve fen ve sanat kurallarına uyuyorsa. Niteliği kararlaştırılmadıysa, iş kabulde maddi kusurdan yoksundur,

a) eğer sözleşmeye göre beklenen

Ya da

b) olağan kullanıma uygunsa ve aynı türden yapımlarda normal olansa ve işin türüne göre idarenin bekleyebileceğiye.

2. Numuneli işlerde numunenin nitelikleri, mesleki ahlaka göre sapmalar önemsiz olarak değerlendirilmiyorsa, kararlaştırılan nitelik olarak kabul edilir. Bu, sözleşmenin karar bağlanmasından sonra numune olarak kabul edilenlerde de geçerlidir.

3. Bir kusur işin tanımından ya da idarenin talimatında, idarenin tedarik ettiği ya da kullanılmasını istediği malzeme ya da yapı elemanları ya da başka bir yüklenicinin ön çalışmasının niteliklerinden kaynaklanıyorsa, yüklenici sorumludur, madde 4 fıkra 3’göre bildirimde bulunduğu durumlar hariç.

4. (1) Kusur sorumluluğuna zaman aşımı kararlaştırılmadıysa, yapımlar için süre 4 yıldır, başarısı üretim, bakım onarım ya da değişimi olan diğer eserlerde ve ateşleme tesislerinde ateşle teması olan bölümlerde 2 yıldır. Sanayi ateşleme tesislerinin ateşle teması olan ve egzoz yalıtımı olan bölümlerinin zamanaşımı cümle 1’dekinden farklı olarak 1 yıldır.

(2) Zamanaşımı, bakım ve onarımı güvenlik ve kullanılabilirliğe etki eden makinelerin ve elektroteknik/elektronik tesislerinde başka türlü anlaşılmadıysa fıkra 1’deki kusur sorumluluğundan farklı olarak 2 yıldır, eğer idare zamanaşımı süresinde bakım onarım işini yükleniciye yaptırmayacaksa; başka işlerin zamanaşımı farklı belirlendiyse de geçerlidir.

(3) Süre, tüm işinin kabulüyle başlar; işin müstakil bölümlerinde kısmi kabulüyle (madde 12 fıkra 2) başlar.

5. (1) Zamanaşımı süresinde, idarenin sürenin dolmasından önce yazılı isteği üzerine, ortaya çıkan, sözleşmeye aykırı uygulamadan kaynaklanan, tüm kusurları kendi hesabına ortadan kaldırmakla sorumludur. İhtar edilen kusurların ortadan kaldırma hakkı, yazılı tebligatı takiben, 2 senede, ancak fıkra 4’deki standart süresi ya da bunun yerine kararlaştırılan süreden önce olmamaksızın, zamanaşımına uğrar. Kusur sorumluluğun ortadan kaldırılması işin kabulünden sonra bu işin 2 senelik zamanaşımı yeniden başlar, ancak bu süre fıkra 4’deki standart sürelerden ya da bunun yerine kararlaştırılan süreden önce bitemez.

(2) Yüklenici idarenin belirlediği uygun süre içerisinde kusuru ortadan kaldırma talebini yerine getirmezse, idare kusuru yüklenicinin nam ve hesabına ortadan kaldırılabilir.

6. kusuru ortadan kaldırmak idareyi külfete sokacaksa ya da mümkün değilse ya da orantısız giderler gerektireceğinden yüklenici bundan dolayı ortadan kaldırmayı reddediyorsa, idare yükleniciye bildirim yaparak ödemeyi düşürebilir (BGB, madde 638).

7. (1) Yüklenici kusurlu sorumluluğundan kaynaklanan yaşamın, bedenin ya da sağlığının zararlarından sorumludur.

(2) Kasıt ya da ağır ihmalden kaynaklanan kusurların tümünden sorumludur.

(3) işin kullanımını esaslı sınırlayan ve yükleniciden kaynaklanan esaslı bir kusurun bulunduğu ayrıca idareye işin üretimi, bakım onarımı ya da değişimi konusu olan işin zararını tazmin edilir. Bunun dışında olan zararı yüklenici yalnızca şu durumlarda tazmin eder,

a) kusur fen ve sanat kurallarının ihlalden kaynaklanıyorsa,

b) kusur sözleşme gereğince kararlaştırılan niteliğinin eksikliğinden kaynaklanıyorsa ya da

c) Yüklenicinin, zararı, zorunlu sorumluluk sigortasının karşıladığı kadar ya da tarifelere uygun olağandışı durumlara göre hesaplanmamış prim ve prim ekleri olmayan ulusal çalışma izni olan sigortada sigortalması mümkündüyse.

(4) fıkra 4' den farklı olarak, yüklenici bent 3' e göre sigortayla korumaya aldığı ya da alabileceği kadar ya da özel sigortalandırma kararlaştırıldığı kadar yasal zamanaşımı süreleri geçerlidir.

(5) Kusur sorumluluğunun sınırlanması ya da genişletilmesi gerekçeli özel durumlarda kararlaştırılabilir.

Madde 14 Kesin hesap

1. Yüklenici, işlerinin kontrol edilebilecek şekilde hesaplar. Kesin hesabı kolay anlaşılacak şekilde ve kalemleri sırasıyla düzenler ve sözleşme ve eklerindeki tanımları kullanır. İşin türünü ve kapsamını belgelenmesine gereken miktar hesapları, çizim ve diğer dokümanlar da eklenir. Sözleşmenin değişiklikleri ve eklemeleri hesapta özel olarak belli edilir; istek üzerine ayrı hesap düzenlenir.

2. Kesin hesabın gerektirdiği tespitler, işin ilerlemesine uygun olarak, mümkün olduğunca beraber, yapılır. Teknik sözleşme koşulları ve diğer sözleşme dokümanlarındaki hesaplaşma kuralları dikkate alınır. Yüklenici, işin sürdürülmesiyle tespiti zorlaşacak, işlerin müşterek tespitini zamanında isteyecektir.

3. Başka şekilde kararlaştırılmadıysa, kesin hakediş raporu, uygulama süresi en fazla üç ay olan işlerde en geç tamamlanmayı izleyen 12 işgünü sonra sunulur; artan her 3 aylık uygulama süresinde bu süre 6 iş günü uzatılır.

4. Yüklenici, idare ona uygun süre verdiği halde, kontrol edilebilecek rapor sunmuyorsa, idare bunu yüklenicinin nam ve hesabına yaptırabilir.

Madde 15 Saat ücretli işler

1. (1) Saat ücretli işler sözleşme gereğince hesaplanır.

(2) Ödemeye ilişkin anlaşma yapılmadıysa, yerel geleneklere uygun ödeme geçerlidir. Bunun belirlenmesi mümkün değilse, yüklenicinin rasyonel işletimde oluşan şantiye maaş, maaş yan, malzeme, tesis, alet, makine, ulaştırma, taşıma ve yükleme, sosyal güvenlik ve diğer giderleri, genel gider ve karı (genel risk dâhil) karşılayan ekler dâhil, artı KDV ödenir.

2. İdare saat ücretli işlerinin bir ustabaşı ya da başka bir personel denetiminde yapılmasını istiyorsa, ya da kaza önleme kuralları gereği denetim gerekliyse fıkra bir aynen geçerlidir.

3. İdareye saat ücretli işlere başlamadan uygulama bildirilir. Çalışılan süreler ve bu esnada ayrıca ödenmesi gereken malzeme tüketim, tesislerin ön ödemeleri, alet, makine, ulaştırma, taşıma ve yükleme giderleri ayrıca varsa özel giderler, başka anlaşma yoksa yerel geleneklere uygun olarak iş günlük ya da haftalık listeler (saat ücret listesi) şeklinde sunulur. İdare tarafınca onaylanan saat ücret listeler derhal, en geç kendisine ulaşımını izleyen 6 iş günü içerisinde; iade eder. İtirazlarını saat ücret listesinin üstünde ya da yazılı olarak ayrı yapabilir. Süresinde iade edilmeyen saat ücret listeleri kabul edilmiş sayılır.

4. Saat ücretli işlerinin tamamlanması üzerine, en fazla 4 hafta arayla, hesaplanır. Ödemeler için madde 16 geçerlidir.

5. Saat ücretli işler kararlaştırılıp ancak zamanında sunulmayan saat ücret listelerinden dolayı kapsamında itirazlar varsa, idare uygulandığı kanıtlanan işlerin fıkra 1 bent 2'ye göre ekonomik olarak kabul edilebilen çalışma süresi ve malzeme tüketimi, tesislerin ön ödemeleri, alet, makine, ulaştırma, taşıma ve yükleme giderleri ve varsa özel giderlerin tespit edilerek, ödenmesine ilişkin anlaşılmasını isteyebilir.

Madde 16 Ödeme

1. (1) Hakediş ödemeleri, istek üzerine mümkün olduğunca kısa aralıklarla ya da kararlaştırılan zamanlarda, KDV dâhil sözleşmeye uygun, belgelenen işin değerinde yapılır. İş kontrol edilebilir, hızlı ve güvenilir değerlendirilmeyi mümkün kılan, dökümlerle belgelenir. İş olarak özel üretilen ve hazırlanan yapı elemanları ve şantiyeye teslim edilen malzeme ve yapı elemanları da sayılır, eğer idareye isteği üzerine mülkiyeti verilirse ya da teminatını verir.

(2) Karşı taleplere el koyulabilir. Diğer alkoymalar yalnızca sözleşmede ve yasalarda öngörülen durumlarda mümkündür.

(3) Dökümlerin sunulmasını izleyen 18 iş günü içerisinde hakediş ödeme talepleri muaccel olur.

- (4) Hakediş ödemeleri yüklenicinin sorumluluğunu etkilemez; kısmi kabul olarak sayılmaz.
2. (1) Avans ödemeleri sözleşmenin imzalanmasından sonra da kararlaştırılabilir; idarenin isteği üzerine bunun için yeterli teminatın sunulması gerekir. Bu avanslara, başka şekilde bir anlaşmaya varılmıyorsa, taban faiz oranının üzerinden %3'lük bir faiz uygulanır.
- (2) Avanslar sonraki, avansla yapılan işin karşılığı olan, hakedişlere mahsup edilir.
3. (1) Sunulan kesin hakediş raporunun kontrolü ve onaylanması üzerine, en geç sunumu izleyen iki ay içerisinde, kesin hakediş ödemesi muaccel olur. Kesin hak ediş raporunun kontrol edilebilirliğine gerekçeli itirazlar sunumu izleyen iki ay içerisinde yapılmazsa, idare yetersiz kontrol edilebilirliği gerekçe gösteremez. Kesin hakediş raporunun kontrolü mümkün olduğunca hızlandırılmalı. Gecikirse, kabul edilen bölümler derhal ara hakediş olarak ödenir.
- (2) Kesin hakedişin itirazsız kabulüyle, yükleniciye yazılı olarak kesin hakediş bildirilip başka taleplerin reddedileceği vurguladıysa, sonraki talepler reddedilir.
- (3) İdarenin önceden yapılmış ödemeleri göstererek başka ödemeleri kesin ve yazılı olarak reddetmesi kesin hakediş ödemesine eşittir.
- (4) Önceden yapılan ve işlenmeyen talepler de reddedilir, eğer bu hak tekrar saklı tutulmadıysa.
- (5) Kaydı ihtiraz, bent 2 ve 3'e göre, kesin hakediş ödemesi bildirimin alımını izleyen 24 iş günü içerisinde belirtilir. Kaydı ihtiraz - 1. Cümledeki 24 iş gününün ertesi günüyle başlayarak, 24 iş günü içerisinde saklı tutulmuş haklar için kontrol edilebilir rapor sunulmadıkça ya da bunun mümkün olmadığı durumlarda çekincelerin gerekçeleri detaylı şekilde belirtilmedikçe, batıl olur.
- (6) Redd süreleri kesin hesap raporu ve ödemenin, ölçüm, hesap ya da kopyalama hatalarından dolayı düzeltilmesinde geçerli değildir.
4. Müstakil bölümleri diğer işlerin tamamlanmasını beklemeden kısmi kabulden sonra kesin olarak onaylanıp ödenebilir.
5. (1) Tüm ödemeler mümkün olduğunca hızlandırılır.
- (2) Kararlaştırılmayan ıskonto kesintiler yasaktır.
- (3) İdare muaccel olduğunda ödemiye, yüklenici uygun bir süre belirleyebilir. Bu süre içerisinde ödeme yapmazsa, süre sonunda yüklenici, daha yüksek bir gecikme zararını belgeleyemezse, BGB madde 288'de bildirilen faizi almaya hak eder.
- (4) idare, kesin hesap raporunun sunulmasını izleyen iki ay içerisinde, muaccel ve itirazı olmayan miktarı ödemezse, yüklenici bu miktar için, bent 3'den farklı olarak (süre vermeden), o tarihten itibaren, daha yüksek bir gecikme zararını belgeleyemezse, BGB madde 288'de bildirilen faizi istemeye hak eder.
- (5) Eğer idareye verilen süre sonuçsuz geçtiyse, yüklenici bent 3 ve 4'deki durumlarda ödemeler yapılabildiği kadar işi bırakabilir,
6. İdare fıkra 1 ile 5'deki sorumluluklarını yerine getirmek amacıyla, sözleşme konusu işe yükleniciyle yapılan hizmet ya da eser sözleşmesi gereğince taraf olduklarında, yüklenicinin alacaklarına ödeme gecikmelerinde haklı olarak işlerini durdurduklarında ve doğrudan ödemelerle işin devamını sağlamak amacıyla, alacaklılarına ödeme yapma hakkına sahiptir. Yüklenici idarenin isteği üzerine ve idarenin belirlediği süre içerisinde, varsa alacaklıların taleplerinin ne kadarını kabul ettiğini beyan etmeye mecburdur; beyan zamanında verilmezse, doğrudan ödeme koşulları yerine getirilmiş sayılır.

Madde 17 Teminat

1. (1) Teminat kararlaştırıldıysa, aşağıdaki kurallardan başkaca kurallar hariç, BGB maddeler 232 ila 240 geçerlidir.
- (2) Teminatla işin sözleşmeye uygun yapılması ve kusur sorumluluğunu yerine getirmesi sağlanır.
2. Sözleşmede başka türlü kararlaştırılmadıysa, teminat nakit paranın yatırılmasıyla ya da hak edişlerden düşürülmesiyle ya da banka ya da kredi sigortalayıcısı tarafından verilen teminat mektubu şeklinde verilebilir eğer banka ya da kredi sigortalayıcı
- AB,'de,
 - Avrupa ekonomik alanı anlaşması üye ülkelerinde,

- Dünya ticaret örgütü kamu alımları anlaşması üye ülkelerinde

Ruhsatı varsa.

3. Yüklenici tüm teminat verme şekillerinden bir tanesini seçebilir; bir teminatı diğer bir teminatla değiştirebilir.

4. teminat mektubu şeklinde yapılan teminatlarda idarenin kefilî uygun olarak kabul etmesi önkoşulu vardır. Teminat mektubu teminat koşulu itirazından yazılı olarak vazgeçildiğini beyan ederek verilir (BGB, madde 771); süresi sınırlı olmaz ve idarenin talimatına göre düzenlenmiş olur. İdare kefilin ilk talepte ödemesi gerektiği teminatı isteyemez.

5. Teminat nakit para şeklinde veriliyorsa, yüklenici parayı belirlenen bir bankadaki iki tarafın beraber tasarruf ettiği ve iki tarafın beraber ulaşabildiği kapalı hesaba ("ve-hesabı") yatırır. Olası faizler yüklenicidir.

6. (1) idare kararlaştırdığı üzere teminatı hakedişlerden düşecekse, hakedişlerden kararlaştırılan teminat miktarına ulaşana kadar en fazla %10 kesebilir. Faturalar UStG madde 13b gereğince KDV'siz düzenleniyorsa, teminat kesintilerinin hesaplanmalarında KDV dikkate alınmaz. Kesilen teminat miktarı yükleniciye bildirir ve bildirim izleyen 18 iş günü içerisinde kararlaştırılan bankadaki kapalı hesaba yatırılır. Aynı zamanda bankanın yükleniciyi teminat kesintisinin yatırıldığını bildirmesini sağlar. Fıkra 5 aynen geçerlidir.

(2) Küçük ya da kısa süreli işlerde idarenin kesilen teminat miktarını kesin hesap ödemesinde kapalı hesaba yatırmasına izin verilir.

(3) İdare kesilen teminat miktarını zamanında yatırmazsa, yüklenici bunun yapılması için uygun süre verebilir. Süre sonuçsuz geçerse, yüklenici kesilen miktarın derhal ödenmesini isteyebilir ve teminat ödemesi gerekmez.

(4) idareler teminat olarak kesilen miktarları özel teminat hesaplarına yatırmaya hakları vardır; miktara faiz ödenmez.

7. Başka şekilde karara varılmadıysa, yüklenici teminat sözleşmenin yapılmasını izleyen 18 iş günü içerisinde sunar. Eğer bu sorumluluğunu yerine getirmiyorsa, idare yüklenicinin alacağından teminatı kesebilir. Bunun dışında fıkra 5 ile 6, bent 1 cümle bir hariç, geçerlidir.

8. (1) İdare kullanılmayan sözleşmeyi uygulama teminatını belirtilen tarihte, idareye verilen kusur teminatının kapsamadığı kusurların giderilmediği durumlar hariç, en geç kabulden sonra kusur teminatı verildiğinde, iade eder. Bu durumda sözleşmenin yerine getirilmesi talepleri için teminatın bir bölümü saklayabilir.

(2) Eğer başka bir iade tarihi belirlenmediyse, idare kullanılmayan kusur teminatını 2 senelik süreden sonra iade eder. Bu tarihte taleplerinden yerine getirilmeyenler varsa, uygun bir miktarı saklayabilir.

Madde 18 Uyuşmazlıklar

1. başka bir şekilde mutabık kalınmadıkça (anlaşmaya varılmadıkça), hukuk usulü muhakeme yasası madde 38 gereğince anlaşmadan doğabilecek uyuşmazlıklar için mahkeme yeri, idarenin dava temsilciliğinden sorumlu makamın bulunduğu yerdedir. İsteği üzerine yükleniciye bildirilir.

2. (1) Kurumlarla yapılan sözleşmelerde idareyle fikir uyuşmazlıkları olursa, yüklenici önce idarenin bir üst makamına başvurur. Buradan yükleniciye sözlü olarak uyuşmazlık nedenlerini ifade etme imkânı sağlanmalı ve mümkün olduğunca 2 ay içerisinde sonucunu yazılı olarak bildirmeli ve bu paragrafın üçüncü cümlesinin yasal sonuçları işaret edilmelidir. Eğer idarenin kendisini ikaz etmesine rağmen sonucun kendisine tebliğini izleyen üç ay içerisinde yüklenici yazılı olarak idareye itiraz etmezse karar kabul edilmiş sayılır.

(2) fıkra 1'de belirtilen yönteme uygun olarak verilen bir yazılı müracaat anlaşmada geçerli olan hakların süre aşımını dolmasını durdurur. Eğer idare ya da yüklenici uygulamayı sürdürmekten sarfınazar ederlerse karşılıklı olarak birbirlerine yazılı olarak bildirirler. Süre aşımı yazıyla müracaatın verilmesinden üç ay sonra ya da yukarıda belirtilen şekilde sona erer.

3. Ayrıca uyuşmazlığın çözümü için bir yöntemde mutabık kalınabilir. Bu mutabakat bir sözleşmeyle bağlanmalıdır.

4. Malzemelerin ya da yapı elemanlarının niteliklerinin genel geçerli kontrol yöntemleri hakkında, ya da bu kontrollerde kullanılan makinelerin ya da kontrol yöntemlerinde, bir uyumsuzluk olduğunda anlaşmanın taraflarından bir tanesi önceden diğer tarafa haber vermek şartıyla teknik malzeme araştırmalarını bir resmi kuruluşta ya da resmi kuruluşlarca kabul edilen bir malzeme kontrol merkezinde yaptırabilir. Bu kuruluşların bulguları bağlayıcıdır. Masrafları kaybeden taraf karşılar.

5. Uyumsuzluklar yükleniciye işi durdurma hakkını vermez.

EK 5: RUSYADA YAPIM VE ONARIM İLE İLGİLİ BİR GENELGE

RUSYA FEDERASYONUNDA ENERJİ BAKANLIĞI

Kabul tarihi: 11.08.2007, No:229

Rusya Federasyonunda Enerji Binalarının Yapım Ve Onarımı İle İlgili Tesislerin İhalesine İlişkin Kurallar

1. İHALE UYGULAMASI İLE İLGİLİ GENEL KURALLAR

1.1 İhale kapsamındaki işler:

- Yapım, idari ve endüstri yapıların tadilatı veya anahtar teslimi tadilatı,
- Yapım, proje, etüt işleri, montaj, organizasyon işleri,
- Anahtar teslimi makine donanımı temini işleri,
- İşletme, danışmanlık, denetim işleri,

1.2 İhale türleri:

- Açık ihale (gazetede ilan verilerek) veya kapalı ihale (gazetede ilan verilmeden),
- İsteklilerde şart arandığı veya aranmadığı durumlar,
- Yabancı isteklilerin katılıp katılmayacağı,
- İhale sonucunun duyurulup duyurulmayacağı,
- İhalenin tekrarlanıp tekrarlanmayacağı.

Yapının özellikli olması, iklim şartlarının ağır olması, tadil edilecek yapıların özellik taşıması durumlarında, yapı kısımlara ayrılarak, ayrı ayrı ihaleye gidilir (kombine ihale??).

1.3 Yapının karmaşık olmaması durumunda basit ihale usulü uygulanır.

Yapıların basit ya da karmaşık olmasına ilişkin ayırım Ek 2.1 - 2.4'de verilmiştir.

1.4 Yurt içi ve yurt dışından katılmak isteyen şirketlerde, şirketin türüne bakılmaksızın ihaleye katılmasına izin verilir.

1.5 İhale makamı

2. İSTEKLİLER VE ONLARIN FONKSİYONLARI

2.1 İhale makamı, ihaleyi yaptığında;

- İhalenin yapılışı ile ilgili resmi bir belge hazırlar (yayınlar)
- İhalenin ön ve nihai koşullarını belirler.
- İhaleyi düzenleyecek şahsi veya hükmi kişi ile sözleşme yapar.
- İhale komisyon üyelerini onaylar.
- İhale evraklarını onaylar.
- İhaleyi düzenleyicisinin işini kontrol eder.
- Gerektiğinde ihale komisyonunda yer alır.
- İhale sonuçlarını onaylar.
- İhaleyi kazananla sözleşme yapar.

İhale yapıldığında devlet kurumunun (bundan sonra hep kurum denilecek) ihale sırasında, isteklilerinin faaliyetlerini koordine etmek yasaktır. Çünkü bu durum rekabetin sınırlandırılmasına veya herhangi bir isteklinin haklarının yenilmesine neden olur. Aynı zamanda özel bilgilerin istekliye aktarılması gerekir.

2.2 Kurum gerekli yatırım kaynaklarına veya kaynakların kullanım hakkına sahip olmalıdır. Kullanım hakkı gerekli maliye evrakı ile (kredi sözleşmesi veya yürütme organının onayı) belgelenmelidir.

2.3 İhaleyi ya kurumun kendisi ya da hükmi bir şahıs düzenler.

2.4 İhaleyi düzenleyen:

- İhale ilanının yapılması için evrakları hazırlar,
- İlânı metnini hazırlar veya davetiye mektuplarının dağıtımını üstlenir.
- İhale komisyonunu oluşturur.
- İhale komisyonun faaliyetlerini denetler ve yönlendirir.
- İhale evrakının hazırlanmasında, önerilerin toplanıp analiz edilirken, ihale yapılırken gerekirse teknik elemanların yardımını alır.
- İhale komisyonunu lağveder.
- İhalenin hazırlanıp uygulanmasını finanse eder.

2.5 İhale düzenleyicisinin yetki ve sorumlulukları yapılan sözleşmede belirtilir.

2.6 İhale düzenleyicisi genelde özel ihale komisyonu oluşturur.

2.7 İhale komisyonu üyeleri ihale sahibi kurum tarafından onaylanır. İhale komisyonun-da; proje bürosu, bilim-araştırma ünitesi, etüdü yapan ünite uzmanları yer alır. İhale ko-misyonu, gerekirse, ön araştırma yapılması, ihale evraklarının hazırlanması, ön incele-me şartlarının hazırlanması, önerilerin değerlendirilmesi, ihaleyi kazanan istekliden ara-nacak şartları belirlemek üzere, mühendislik-danışmanlık hizmeti veren bürolarla sözleşme yapar. İhale komisyonunda görev alan uzmanların ücretlerini, onlarla yapılan sözleşmelere ve yasaya göre, ihale düzenleyicisi karşılar.

2.8 İhale komisyonu çalışma programını kendisi düzenler.

2.9 İhale komisyonu:

- İhaleye katılmak isteyenlerin belgelerini alır,
- İsteklileri ön elemeye tabi tutar,
- İhale evraklarının düzenleme ve dağıtımını organize eder. İhale evraklarının ve ihale-nin yapılış şeklinin değiştirme yetkisine sahiptir.
- İhale evraklarını isteklilerin görüşüne sunar ve gerekli bilgileri verir.
- Tekliflerin alınması, korunması ve değerlendirilmesini sağlar.
- İhale ile ilgili işlemleri yapar,
- İhaleyi kazananı belirler veya çıkacak başka bir kararı kurumun onayına sunar,
- İhale sonuçlarının basın yoluyla duyurulmasını sağlar.
- İhale sonuçlarını hem kuruma hem de Enerji Bakanlığına gönderir.

2.10 Hükmi ve şahsi kişi ihaleye katılma isteğini ihale komisyonunna bildirdiği andan itibaren istekli sayılmaktadır.

2.11 Ön incelemeden geçen istekli teklifini vermeden önce ihale dosyasının bedelini öder. Söz konusu bedel kurumca belirlenen hesaba yatırılır.

2.12 Teklif veren istekli, teklif veren, olarak adlandırılır.

2.13 İhaleye kazanan, teklifindeki şartlarla, kurumla sözleşme yapar.

3. İHALENİN İLAN EDİLMESİ

3.1 Açık ihalede, ihale makamı (düzenleyicisi), ihale konusu işi basın yoluyla ilan eder (Ek 1.1).

3.2 Açık ihale ilanı şunları içerir;

- Kurum ve ihale makamının adı,
- İhale usulü,
- İhale konusu ve yapı hakkında bilgi,
- İnşaatın yapılacağı yer hakkında kısa bilgi,
- İşin tahmin miktarı ve süresi,
- Sözleşme uygulanmasında özel koşullar,
- İhale evrakını temin etme şartları,

—Teklifin verilme süresi,

—İhalenin yapılışı ve özellikleri diğer bilgiler.

3.3 Uluslararası ihalelerde ihaleye uygun olarak, yabancı basında ilan verilebilir, yabancı şirket temsilcilerine bilgi verilebilir veya belirlenen isteklilere doğrudan gerekli belgeler verilebilir.

3.4 Yapıların büyüklük ve zorluk derecelerine göre ihale ilanı, önerilerin verilmesinden 2-6 ay önce verilebilir.

4. İSTEKLİLERİN ÖN İNCELEMESİ

4.1 Ön incelemenin yapılacağı ihale ilanın yer almalıdır.

4.2 İsteklilerin ön incelemesinde;

— Başlangıç bilgilerinin oluşturulması,

— Ön inceleme ile ilgili davetiyelerin ve anketlerin oluşturulması (Ek 1, 2) ve dağıtımı,

— Ön inceleme ile ilgili anket ve diğer evrakların toplanması, belirlenen kriterlere göre değerlendirilmesi.

— İsteklinin organizasyon yapısı ve teknik düzeyinin değerlendirilmesi ve analizi, nihai görüşün oluşturulması.

— İstekli değerlendirilmeleri ile ilgili kararın verilmesi.

4.3 Ön inceleme ile ilgili bilgiler şunları içerir;

— Yapının ad ve adres bilgileri, ihaleye konu olan işin tanımı, yapılacak iş veya hizmetin genel özellikleri,

— Ön inceleme süresi, ihale evrakının satın alınması, önerilerin verilmesi,

— Yapılacak sözleşmede kredi / finansal ve diğer şartların tanımı,

— Standartlar hakkında bilgi,

— Şantiye, coğrafik yapı, jeoloji ve diğer doğal koşullar, altyapı ve yerel kaynakların tanımı,... hakkında kısa bilgi.

— Gereken diğer bilgiler.

4.4 İstekli hakkındaki anket bilgileri şunları içerir (Ek 1,2).

— Şirket adı, adres, telefon, faks bilgileri,

— Banka bilgileri,

— Bazı faaliyetlerin yapılabilmesi için gerekli lisans,

— Son beş yıl içerisinde yapılan (yada onarılan) binaların listesi,

— Diğer özel bilgiler.

5. İHALE DOKÜMANI

5.1 İhale dokümanının hazırlanması ile ilgili düzen, içerik ve şartlar, kurumca tanımlanan kurallara göre, ihale komisyonu tarafından belirlenir. İhale dokümanının temin şartları ihale komisyonunca belirlenir.

5.2 İhale dokümanı şunlardan oluşur;

— İhale konusu iş ve yapı hakkında genel bilgi,

— Projeler,

— İstekliler için özel bilgiler,

— İhalenin yapılış düzeni,

— Tekliflerin verilmiş şekli ve düzeni.

5.2.1 ‘İhale konusu iş ve yapı hakkında genel bilgi’ şunları içermektedir;

— Yapının yeri ve fonksiyonu,

— Esas tekno-ekonomik bilgiler(veriler),

— Alt yapının mevcut durumu,

— Yerel inşaat firmaların durumu,

- Yerel inşaat malzemelerinin durumu,
- Yakında bulunan; havaalanı, demiryolu, deniz, nehir bağlantı olanakları,
- Mevcut yolların durumu,
- Yapılan keşifler hakkında bilgi,
- Yapılacak işte ara termin tarihleri ve süreleri,
- Şantiyeyi ziyaret kuralları.
- Diğer bilgiler.

5.2.2 Projeler aşağıdaki şeyleri kapsar;

- Vaziyet planı,
- Mimari proje,
- İçme suyu – kanalizasyon,
- Isıtma-soğutma,
- Elektrik işleri,
- Doğal gaz tesisatı,
- Teknik donanımın tanımı ve esas özellikleri,
- İş güvenliği,
- İnşaat organizasyonu,
- İş kalemlerinin tanımı,
- Özel teknik koşullar.
- Ölçü, standart, deney, sertifikalar,... hakkında bilgiler.

5.2.3 'İstekliler için özel bilgiler' şunlardan oluşur;

- Bedel, vergi, gümrük vergisi, ceza, ulaşım, sigorta ve denetim giderleri, yapılacak sözleşmenin parasal sınırları hakkında diğer ticari bilgiler.
- Yasal, yerel yönetim, arsa ve diğer taşınmaz sahiplerince getirilen sınırlamalar,
- İhaleyi kazanan yabancı veya Rus firmalarının yapılacak iş için verecekleri teminat,
- Teklifin geçerlilik süresi, teklif süresinin uzatılması veya durdurulmasına ilişkin şartlar.

5.2.4 'İhalenin yapılış düzeni' şunları kapsar;

- İhalenin yapılış ve sözleşme uygulaması mevzuata göre yapılır,
- Zarfların açılış tarihi,
- Tekliflerin değerlendirilmemesine ilişkin nedenler,
- İhaleyi kazananın belirlenmesi ve ihale sonucunun onaylanması,
- İhale dokümanlarının bedeli ve ödeme şartı ve şekli,
- Kurumun uygun gördüğü değerler üzerinden, miktarı ihale bedelinin % 3'ünü geçmeyecek, teminat verilme şartı ve düzeni. Teminat bedeli; banka garantisi (teminat mektubu), nakit veya kefalet şeklinde olabilir.

— İhaleyi kazananın hangi evrakın imzalanacağını bildirilmesi.

- İhale sonuçlarının isteklilere bildirilme biçimi ve süresi,
- İhaleyi kazananla görüşme şekli ve süreleri,

5.2.5 'Tekliflerin verilmiş şekli ve düzeni' şunları kapsar;

- İhale dokümanının düzeltilmesi ve imzalanması ile ilgili teknik ve hukuki şartlar,
- İhale dosyasının düzenlenme, teslim ve nüsha sayısına ilişkin şartlar.
- İhale evrakın teslim süresi ve teslim edileceği adres,
- İhale evrakını teslim alacak kişi ve görevi,
- Tekliflerin hazırlanması ve sunulması için isteklilere verilecek ek süre ve şartları,

— İhale komisyonuna teklif verilmesinden sonra teklifin sunumu ve değişiklik yapılması ile ilgili kurallar (Ek 1.3, Ek 1.4).

Tekliflerin hazırlanmasında şunların kullanılması doğrudur;

— İhaleye katılmak için önerilen formlar, şemalar, çizimler ve diğer evraklar (Ek 1.5).

— Açıkama formu (organizasyon şeması, iş programı, kullanılacak malzeme ve iş kaynakları, yapı makineleri, ulaşımda yararlanılacak şirketler, satınalmacılar, çalışma süresi, kullanılacak personelin temini, çalışanların kalacakları yerlerin sosyal tesislerin sağlanması, ücret ödeme programı, çevre korunması, iş güvenliği, yönetim kadrosu ve diğer bilgiler)

5.2.6 Sözleşmenin taslağı, aşağıdaki ticari koşulları içerir;

— Sözleşme bedeli ve belirlenme biçimi,

— Sözleşme taraflarının sorumlulukları,

— Malzeme ve teçhizatın sağlanma şart ve süreleri,

— Tarafların anlaşma koşulları,

— Olağanüstü koşullar için sigorta yapılması,

5.3 İsteklilerin sunduğu evraklar, yapının özellikleri dikkate alınarak, ihale komisyonunca incelenir.

5.4 İhale evrakı, kurum tarafından onaylanır.

6. TEKLİFLERİN SUNUMU VE KAYDA GEÇİRİLMESİ. ALTERNATİF TEKLİFLER.

6.1 Teklif birbirinin içine konulan iki zarfla sunulur. Dış zarfın içinde, ihaleye katılma isteğini belirten bir belge, ihale evrakı bedellerinin ödendiğine ilişkin banka dekontunun kopyası, iç zarfta ise teklif bulunur.

6.2 İstekli gerektiğinde, asıl teklifin dışında alternatif tekliflerini sunar. Bu alternatif teklif, ihale şartlarına uymayan, ancak kuruma, daha yüksek teknik ve ekonomik veriler sağlayacak şekilde olur.

6.3 İhale evrakının içerisinde teklifin geçerli süresi verilmediğinde, istekli bu süreyi kendisi belirler.

6.4 İhale komisyonu teklifin geçerlilik süresini uzatırsa, istekli, yapılacak veya onarılacak yapının değerini değiştirme hakkına sahip olur.

6.5 Teklif, ihale dosyasında istenilenlere uymuyorsa veya doğru düzenlenmemişse ihale komisyonu teklifi reddeder.

6.6 İhale komisyonu, tekliflerin kabul sırasına göre kaydını yapar, kayıt tarih ve numarasını istekliye bildirir.

7. İHALENİN YAPILIŞI

7.1 İhale, ihale komisyonu tarafından ilan edilen yer ve zamanda yapılır. İhale tarihi değiştirilirse, istekliler zamanında haberdar edilir. Yalnız tek istekli olması halinde ihale geçersiz sayılır.

7.2 Zarflar açılmadan önce, komisyonca, açılıp açılmadıkları, kontrol edilir.

7.3 İhale yapılırken, gerekiyorsa, davet edilen uzmanlar ihalede yer alabilir.

7.4 Tekliflerin değerlendirilmesi, ihale komisyonu tarafından oluşturulan değerlendirme komisyonunca yapılır. Değerlendirme komisyonunda, istekliler ve onların temsilcileri bulunamazlar ve değerlendirmeye katılamazlar.

7.5 Tekliflerin değerlendirilmesi gizlidir. Değerlendirmeyi yapan şahıslar, bilgilerin gizli kalması konusunda yasal sorumluluk taşırlar.

7.6 İhale konusunun zorluk dercesine göre, komisyon, tekliflerin değerlendirme süresini belirler. Bu süre zarfların açılışını izleyen altı ayı geçemez. Tekliflerin değerlendirme süresi, ihalenin ilk oturumunda, komisyon tarafından duyurulur.

7.7 İhale komisyonu, sunulan tekliflerin istenilen şartlara uygunluğunu kontrol eder, uygun olmadığına teklif reddedilir ve gerekçesi tutanağa geçirilir.

7.8 İhaleyi kazanan, ihale dosyasında belirlenen kriterlere göre ihale komisyonu tarafından belirlenir. Teklifin değerlendirme kriterleri Ek 1.6'da verilmiştir. İhale kararı açık oylama ile yapar. Karar oy çokluğu ile alınır. Oyların eşit olması durumunda başkanın oyu belirleyici olur.

7.9 İhale komisyonu, ihale sonuçlarını ihaleye katılanlara bildirir.

7.10 İhale komisyonun kararı tutanağa geçirilir. Tutanak tüm ihale komisyonu üyelerince onaylanır. Tutanakta ihaleyi kazanan, sözleşmeyi imzalama süresi, ihale komisyon üyeleri ve oylama sonuçları yer alır.

7.11 İhaleyi kazanan belirlenemediği takdirde, ihale sonuçlanır ve yeniden ihale yapılması konusunda karar alınır. Bu karar ihale komisyon tutanağında ayrıntılı olarak açıklanır.

7.12 İhale komisyonu, üç gün içinde ihale sonuçlarını, kuruma veya ihaleyi düzenleyene bildirir.

7.13 Kurumun komisyon kararını onaylaması, ihalenin sona ermesi demektir.

7.14 İhale sonucunu kurum onayladıktan sonra, ihale komisyonunca, on gün içinde basına verilerek ilan edilir.

7.15 İhale komisyonu bir ay içerisinde, yapılan ihale hakkında rapor hazırlar, hem kuruma ve hem de Rusya Enerji Bakanlığı ihale komisyonuna verir. Bu raporda şu bilgiler yer alır;

- İhale düzenleyenin isim ve adresi,
- Sözleşmenin değeri ve içeriği,
- Aday ve istekliler listesi,
- Teklifleri kabul edilmeyen şirketlerin listesi ve kabul edilmeme nedenleri,
- İhaleyi kazanan hakkında bilgiler ve kazanma nedenleri,

7.16 Sözleşmenin imzasından sonraki bir gün içinde kurum, yapılan ihale hakkında, bakanlıklara, devlet komisyonlarına, Rusya Federasyonu Mimar ve İnşaat Yapıları Departmanına ve Rusya Enerji Bakanlığı'na birer kopya ile bilgi verir.

7.17 İhaleye kazananın teklifi incelenir (01.06.1994 gün ve 112 no.lu enerji yapıları denetlenme kararına göre),

8. SÖZLEŞMENİN YAPILMASI

8.1 Sözleşme ihale dosyası ve teklifte belirtilen şartlara göre yapılır. Sözleşme yapıldığında, karşılıklı olarak detaylar eklenebilir.

8.2 Yabancı bir firma ile sözleşme imzalandığında, kurum, ihaleyi kazananın da onayını alarak, uzman bir dış finans şirketinin katılımını da isteyebilir.

Sözleşme şartları, Rusya'da üretilen malzeme ve teçhizatın maksimum kullanımını öngörmelidir. Ayrıca yapılacak inşaat işlerinin en az %30'u Rus şirketlerince yapılmalıdır.

EKLER

Ek 1.1 İhalenin ilanı (duyuru metni)

1. Yapının adı.
2. Yapının (işin) yapılacağı yer.
3. İhale usulü ve tarihi.
4. Kurumun adı.
5. Yapı ve ihale konusu hakkında genel bilgiler.
 - 5.1 Yapının cinsi (hangi amaçla kullanılacağı).
 - 5.2 Yapının temel teknik/ekonomik özellikleri.
 - 5.3 Şantiyeye ulaşım olanakları.
 - 5.4 Alt yapı olanakları.
 - 5.5 Şantiyeyi ziyaret edecekler için uygulanacak kurallar.
6. Proje hazırlayan(lar).
7. İş programı (işin başlangıcı, işin bitimi).
8. Sözleşme şekli.
9. Sözleşme özel koşulları.
10. İhale evrakının bedeli ve verilme süresi.
11. Teklifin verilme tarihi.
12. İhalenin komisyonu hakkında bilgiler (adres, telefon, faks, banka hesap numarası).

Ek 1.2 Anket formu

İhaleye katılacak isteklinin yapı ile ilgili yapılan ihalede istekli bilgiler

..... (yapı adı)

- 1.İstekli şirketin adı.
2. Adres, telefon, faks.
3. Organizasyonun yapısı (kamu, özel, şirket)
4. Tarih, yer ve kaydının bulunduğu yer.
5. Banka bilgileri (bankanın adı, bulunduğu şehir, hesap no.su).
6. Yapım işleri ile ilgili lisans.

Formu dolduran şirket sorumlusu (isim, tarih ve imza)

Ek 1.3 Teklifin hazırlanması ile ilgili yönerge (basit yapılarda)

Teklif içeriği;

1. Gerekli dokümanlar;
 - 1.1 İhaleye katılma istek yazısı,
 - 1.2 İhale evrak bedeli makbuzunun ve teminatın kopyası
2. İstenen esas evraklar.

2.1 Açıklayıcı bilgiler;

2.1.1 Yapı ve montaj işleri iş programı: Yapı ve montaj işleri hacmi, bitirme tarihleri, işçi sayısı ve uzmanlıkları, kullanılan iş makineleri,

2.1.2 Şantiye planı: Şantiye alanı, geçici yapıların planı, geçici elektrik ve aydınlatma hatları, ısıtma ve su temini, şantiye içi ulaşım, vinçlerin yerleşimi ve hareket güzergahı, telefon ve haberleşme.

2.1.3 Çevre güvenliği,

2.1.4 Alternatif teklif.

İstekli gerektiğinde, asıl teklifin dışında alternatif tekliflerini sunar. Bu alternatif teklif, ihale şartlarına uymayan, ancak kuruma, daha yüksek teknik ve ekonomik veriler sağlayacak şekilde olur.

2.1.5 İsteklinin maddi durumu hakkında bilgi;

—Ödeme gücü,

—Net çalışma sermayesi

—Tüm aktiflerin verimlilik katsayısı,

—Öz sermayenin verimlilik katsayısı,

—Dönen varlık oranı.

Ek 1.4 Teklifin hazırlanmasıyla ilgili yönerge (kompleks yapılar)

Teklif içeriği;

1. Gerekli dokümanlar;

1.1 İhaleye katılma istek yazısı,

1.2 İhale evrak bedeli makbuzunun ve teminatın kopyası

2. İstenen esas evraklar.

2.1 Açıklayıcı bilgiler;

2.1.1 Yapı ve montaj işleri iş programı: Yapı ve montaj işleri hacmi, bitirme tarihleri, işçi sayısı ve uzmanlıkları, kullanılan iş makineleri, taşeron listesi.

2.1.2 Şantiyenin organizasyonu, kullanılan teknoloji ve yapı makineleri, ayrıca kullanılacak teknolojinin geleneksel teknolojiye göre avantajları.

2.1.3 Şantiye planı: Şantiye alanı, geçici yapıların planı, geçici elektrik ve aydınlatma hatları, ısıtma ve su temini, şantiye içi ulaşım, vinçlerin yerleşimi ve hareket güzergahı, telefon ve haberleşme.

2.1.4 Çevre güvenliği. İnşaat süresince oluşacak ekolojik tehlike. Şantiye, yer altı suları, komşu arazinin ve havanın kirlenmesini önleyecek tedbirler.

2.1.5 Alternatif teklif.

İstekli gerektiğinde, asıl teklifin dışında alternatif tekliflerini sunar. Bu alternatif teklif, ihale şartlarına uymayan, ancak kuruma, daha yüksek teknik ve ekonomik veriler sağlayacak şekilde olur.

2.1.6 İsteklinin maddi durumu hakkında bilgi;

—Ödeme gücü,

—Net çalışma sermayesi

—Tüm aktiflerin verimlilik katsayısı,

—Öz sermayenin verimlilik katsayısı,

—Dönen varlık oranı.

Ek 1.5 İnşaat yapım ve onarımına katılma formu

..... (şirketin adı)

Yukarıdaki ihaleye katılma beyanı:

.....

İhale dosyasına göre, teklif nüsha sayfa olarak ihale komisyonuna kapalı zarfta gönderilir.

İhale sonuçlarını aşağıdaki adrese gönderilmesini rica ederim;

.....

Tel:.....

Faks:

Şirket yöneticisi

İmza

Soyadı, İsim, Baba adı

Mühür

Tarih

Ek 1.6 Teklifin değerlendirilmesi

İhalenin değerlendirilmesinde puanlama sistemi kullanılması tavsiye edilir. Bu sistem ihale komisyonu tarafından belirlenen kriterlere göre hazırlanır. Yapıyı iyileştiren alternatif teklifin olması halinde, teklif ek formlarla değerlendirilir.

Tavsiye edilen puanlama kriterleri;

Genel puan.

Alternatif teklifin puanı.

Teklifin ticari yönünün puanlanması;

—Değerlendirme yöntemi,

—Sözleşmenin yerine getirilmesi ile ilgili geçici parametreler,

—İnşaatın finans kaynakları,

—Yatırımcı olma isteği,

—Şirketin kârlılığı.

Teklif verenin finansal durumunun değerlendirilmesi;

—Ödeme gücü,

—Net çalışma sermayesi

—Tüm aktiflerin verimlilik katsayısı,

—Öz sermayenin verimlilik katsayısı,

—Dönen varlık oranı.

Teknik tekliflerin değerlendirilmesi;

—Lisansın olması,

—Benzer yapılarla ilgili deneyimi,

- Yeni teknolojilerin kullanılması,
- Ekoloji,
- Kalite konusundaki durumu,
- Sınır bölgelerin gelişimi ile ilgili önerisi (özel konularda getirilen çözümler),

Proje organizasyonu ile ilgili önerilerin değerlendirilmesi;

- İsteklinin kadrosunun eğitim düzeyi ve deneyimi,
- İsteklinin teknik donanımının durumu,
- Sürekli çalıştığı taşaronlar,
- Sürekli çalıştığı tedarikçiler,
- İşçi sağlığı ve iş güvenliği.

Teklif değerlendirilme formu

İhale konusu:

Yapı ismi:

İstekli (şirket adı):.....

Uzman (Soyadı, adı, baba adı):.....

(Çalıştığı yer, görevi):

Değerlendirme kriterleri:

Maksimum puan:

Uzmanın puanı :

Sonu:

Tarih

İmza

Ek 2.1 Teknik şartnameler

EK 6: İRAN İSLAM CUMHURİYETİNDE UYGULAMA

İHALE YASASI

Onay tarihi: 03.11.1383 (2004)

BİRİNCİ BÖLÜM-GENEL (GİRİŞ)

Madde 1. Uygulama

A) Bu kanun, ihalenin yöntemi ve aşamalarını belirlemek amacıyla hazırlanmış olup yalnız bu kanunla ilgili konularda uygulanmalıdır.

B) İran İslam Cumhuriyeti'nin üç erkinin, bakanlıklar, devlet şirketleri ve katma bütçeli kuruluşlar, devlete bağlı kâr amaçlı (intifai) müesseseler, bankalar ve devlete bağlı itibari kuruluşlar, devlete bağlı sigorta şirketleri ve devlete bağlı olmayan genel bütçeden yararlanan kamu kuruluşları, devlete bağlı İslâm devriminin kuruluşları, anayasayı koruma kurumu, kendi özel yasaları olan ya da genel yasalara bağlı olup devlet tarafından belirlenen kurumlar (Tarım Bakanlığı, İran Milli Petrol Şirketi, İran Milli Sanayi ve Petrokimya Şirketi, İran Sanayini Yenileme ve Genişletme Şirketi, İran Gemicilik ve Limanlar Şirketi, İran Madeni Sanayi ve Madenleri Yenileme ve Büyütme Şirketi, İran Radyo Televizyon Kurumu ve bunlara bağlı olan şirketler) yapacakları ihalelerde bu kanunu uygulamaları zorunludur.

Silahlı kuvvetler kendi özel mevzuatına bağlı olup bu yasanın dışında tutulur.

Madde 2. Tanımlar

Bu yasada kullanılan kelimeler aşağıdaki gibi tanımlanırlar.

A) **İhale:** Beklenen kaliteyi sağlamak için ihale evrakında ve ihale konusundaki taahhütleri en ucuz fiyatla önerenin seçimi için yapılan işlemidir.

B) **İhale makamı:** Yasanın 1. maddesinin (B) fıkkında adı geçen kurum ihaleyi uygular.

C) **İhaleye katılan (istekli):** İhale dokümanını alan ve ihaleye katılan gerçek ve tüzel kişidir.

D) **Ticari-teknik komisyon:** Teknik ve ticari konuda uzman, ihaleyi yapan kurum yetkilisi tarafından seçilen, en az üç kişiden oluşan heyettir. Önerilerin ticari ve teknik değerlendirmesini ve bu yasada belirlenen diğer görevleri üstlenir.

E) **İsteklilerin nitelik yönünden değerlendirilmesi:** İhaleyi yapan kurum veya onun belirlediği ticari ve teknik komisyon tarafından ihaleye katılanların taahhütlerini yerine getirme becerilerinin değerlendirilmesi işidir.

F) **Önerilerin ticari ve teknik değerlendirilmesi:** İhaleye katılanların; standartlar, iş yapma becerileri, istikrarı ve diğer ticari ve teknik özelliklerinin değerlendirilmesi ve kabul edilebilir önerilerin seçilmesidir.

H) **Mali değerlendirme:** Önerilerin içinden teknik ve ticari bakımdan kabul edilenlerin bu yasanın 20. maddesinde koşullara göre en uygun fiyatın belirlenmesidir.

I) **Biçimsel değerlendirme:** İhale evrakının eksik olmaması ve bunlarda bulunması gereken imzaların bulunması, teklifin okunaklı olması ve şarta bağlı olmaması açısından yapılan incelemedir.

J) **Tekel:** Başvuran kişinin tek olması halinde ihale şöyle yapılır;

1. Devlet hizmetinde olan mal ve hizmetler için Bakanlar Kurulu kararı,
2. Genel duyuru yapılması ve ihaleye bir isteklinin katılmış olması.

K) **İhale iş programı:** İhalenin farklı aşamalarını, önerilerin itibar süresini, sözleşmenin imzalanma zamanını belirleyen belgedir.

Madde 3. İşlerin (büyükliklerine göre) sınıflandırılması

İşler keşif bedeline göre üçe ayrılır;

1. Küçük boyutlu işler: 1382 yılı sabit değerlerine göre 20.000.000 Riyalin (≈25.000 YTL) altında kalan işler,

2. Orta büyüklükte işler: Keşif bedeli küçük işlerden büyük ve bunun 10 katından küçük olan işler.

3. Büyük boyutlu işler: Keşif bedelleri küçük işlerin 10 katından fazla olan işler.

- a. Maliye Bakanlığı her yılın başında İran İslam Cumhuriyeti Merkez Bankasıncı belirlenen işçilik ve malzeme fiyatına göre işlerin sınırlarını belirlemek ve onay için Bakanlar Kuruluna sunmakla görevlidir.
- b. Küçük ve orta boy işlerde sınır değeri ihale bedeli, büyük işlerde ise ihaleyi veren kurum tarafından belirlenen keşif bedelidir.
- c. Bir bütünü oluşturan işlerde, işin bedeli, kısımlara ayrılarak bir alt sınıra çekilemez.

Madde 4. İhalelerin sınıflandırılması

A) İhaleler inceleme aşamaları yönünden aşağıdaki gibi sınıflandırılır;

1. Tek aşamalı ihale: Bu ihalede önerilerin ticari ve teknik değerlendirilmesine gerek yoktur. İhale zarfları bir oturumda açılır ve aynı oturumda ihaleyi kazanan belirlenir.
2. İki aşamalı ihale: İhaleyi veren görüşüne bağlı olarak önerilerin ticari ve fenni incelemesi yapılan ihalelerdir. Bu ihalede ticari ve fenni inceleme komisyonu kurulur, bu komisyon inceleme sonucunu ihale komisyonuna verir. İhaleyi kazanan bu yasanın 20. maddesindeki kurallara göre belirlenir.

B) İhaleye davet bakımından ihaleler şöyle sınıflandırılır;

Genel ihale: Genel ilanlarla isteklilere duyurulan ihaleler.

Sınırlı ihale: İhale sahibi kurumun en büyük makamının görüş ve sorumluluğunda, gerekçeleri belirlenerek, genel ihale dışında tutulan ihalelerdir. Yasanın 13 ve 27. maddelerinde belirlenen koşulları sağlayan istekliler davet edilerek ihale bildirilir.

İKİNCİ BÖLÜM – İHALENİN DÜZENLENMESİ

Madde 5. İhale komisyonu

A) İhale komisyonu aşağıdaki üyelerden oluşur;

1. İhaleyi yapan kurumun yöneticisi veya tayin edeceği kişi.
 2. İhaleyi yapan kurumun en üst mali makamı.
- İhaleyi yapan veya adına ihale yapılan kurumun teknik sorumlusu.

B) Belediye ihalelerinde, şehir (belediye) encümeninden bir kişi kontrol için ihale ko-misyon toplantılarına katılır.

C) İhale komisyonu yukarıda belirlenen 3 üyenin katılımı ile resmiyet kazanır. Tüm üyelerin toplantıya katılma ve görüş bildirme zorunluluğu vardır. Komisyon kararları yetkili üyelerin oy çokluğu ile alınır.

D) İki aşamalı ihalelerde, komisyon, ilgili kurumun yöneticisinin katılımıyla gerçekleşir (oluşur??).

E) Kamu şirketlerinin ihale komisyon üyeleri yönetim kurulu tarafından seçilir.

Madde 6. İhale komisyonunun görevleri

Komisyon üyelerinin başlıca görevleri;

- A) İlanda belirtilen zamanda toplanmak,
- B) İhaleye katılanların dosyalarındaki belgelerin tamam ve imzalı olup olmadığını, önerilen fiyatın şartsız olması bakımından inceler,
- C) Verilen önerileri; ihale evrakı ve şartlarına göre değerlendirmek,
- D) İki aşamalı ihalelerde verilen teklifleri ticari ve teknik komisyona göndermek,
- E) Yasanın 19 ve 20. maddelerine göre ihaleyi 1 ve 2. sırada kazananları belirlemek,
- F) İhale tutanaklarını tutmak,
- G) İhalenin iptaline (feshine??) veya yenilenmesine karar vermek.

Madde 7. Şikâyetleri inceleme kurulu

İhaleyi veren ve ihaleye teklif veren arasındaki şikâyetleri incelemek amacıyla bu kurul oluşturulur. Kurulun yetkileri Millet Meclisi tarafından yasayla düzenlenir.

Madde 8. Şikâyet inceleme kurulunun görevleri

- A) Bu yasanın herhangi bir maddesinin uygulanmaması ile ilgili itirazları incelemek,
- B) İhalenin iptali veya yenilenmesi ile ilgili karar vermek,

Aşağıdaki konular bu kurulun yetkilerinin dışındadır;

1. Önerilerin değerlendirilmesinde dikkate alınacak yöntem ve ölçüler,
2. Yerel isteklilerin tercihi,
3. Önerilerin itibar süresinden bir ay sonra yapılan itirazlar,
4. İhleyi kazananların sözleşme imzalamasından sonraki şikâyetler.

Bu yasa meclisten geçtikten sonra, bu maddenin uygulama esasları ile 7. maddede söz konusu uygulama esasları, Devlet Planlama Teşkilatı ve Maliye Bakanlığının önerisi ile Bakanlar Kurulunda onaylanacaktır.

Madde 9. İhalelerin yapılma esasları

İhalelerin yapılma esasları aşağıdaki gibidir;

- A) Mali kaynakların temini,
- B) Büyük işlerde ihale türünün belirlenmesi (1 ya da 2 aşamalı, genel veya sınırlı),
- C) İhale belgelerinin hazırlanması,
- D) Gerekli görüldüğünde ihaleye katılanların durumlarının incelenmesi,
- E) Duyuru yapılması,
- F) Önerilerin değerlendirilmesi,
- G) Kararın belirlenmesi ve sözleşmenin imzalanması.

Madde 10. Mali kaynakların temini

A) Her yöntemle ihale yapılması, bu yasanın 1. maddesi B fıkrasında sözü edilen kurumlarca mali kaynağın ayrılması, sözleşme süresince sürekliliğinin sağlanması ve konunun gerekli belgelerde kaydedilmesine bağlıdır.

B) Mali kaynakların temini konusu, gecikmelerde kesilecek cezalar, ihaleyi veren kurum tarafından, ihale dokümanlarında açıkça belirtilmelidir.

Madde 11. İhale yöntemleri

İhaleler aşağıdaki şekillerde yapılır;

- A) Küçük boyutlu işlerde satınalma memuru, ihale konusunun (malzeme, hizmet veya hukuk) niceliği ve niteliğine göre inceleme yapar ve en uygununu fatura alarak ve kendi sorumluluğunda satın alır.
- B) Orta büyüklükteki işlerde satınalma memuru, ihale konusunun (malzeme, hizmet veya hukuk) niceliği ve niteliğini dikkate alarak fiyatını inceler, en az üç yazılı teklif alarak en ucuz ve uygununu seçer. Fiyatın lojistik makamının (kurumun en büyük yöneticisi) veya satınalma memuru ile aynı düzeyde bulunan sorumlunun kabulü ile işi bir sözleşme imzalayarak veya fatura alarak yapar. Üç yazılı teklif alınması mümkün olmadığında lojistik sorumlusu (kurumun en büyük yöneticisi) veya satınalma memuru ile aynı düzeydeki sorumlunun onayı ile alabildiği teklif sayısı ile yetinir. Lojistik birimin sorumluluğu muhasebe müdüründe ise muhasebe müdürünün imzası, loistik birimin imzası yerine geçer. Kurumun muhasebe müdürü yoksa bu yasadaki görevler, kurumda benzer kadroda bulunan görevlilere veya satınalma memuruna verilir.
- C) Büyük muamelelerde aşağıdaki yöntemlerin biri ile yapılır.
 1. Kamu ihaleleri, traji yüksek gazetelerde verilen ilanla yapılması,
 2. Sınırlı ihale yapılması

Madde 12. İhaleye katılanların niceliğinin değerlendirilmesi (kalitesinin)

A) İhaleye katılanların nicelik değerlendirilmesinde aşağıdaki konular dikkate alınmalıdır.

1. Hizmet ve malzemenin kalitesinin garanti edilmesi
2. Söz konusu alanda yeterli bilgi ve beceriye sahip olması,
3. Olumlu sicil olması.
4. Gerek görüldüğünde çalışma belgesi veya yetkinlik belgesine sahip olmak
5. Gerekli görüldüğünde, işin yapımı için yeterli maddi güce sahip olmak.
- B) İhaleye katılanların kalite değerlendirilmesi aşağıdaki aşamalarla yapılır;
 1. Değerlendirme ölçeklerinin belirlenmesi ve bu ölçeklerin göreceli önemi,

2. Değerlendirme evrağının hazırlanması
 3. İhaleye katılanların değerlendirme evrağını alması, doldurması, ve teslim etmesi.
 4. Alınan evrağın değerlendirilmesi ve ihaleye katılanların sıra ve puanlarının belirlenmesi.
 5. Uygun görülen isteklerin adlarının puan ve sıralarının işverene bildirilmesi (kısa listelerin hazırlanması).
 6. İhaleye katılanların kalite değerlendirmesinin tutanağa geçirilmesi.
- C) Devlet Planlama Teşkilatı uygulayıcı kurumların işbirliği ile bu yasanın meclisten geçmesini izleyen en fazla üçay içinde, ihaleye katılanların kalite değerlendirmesi uygulama esaslarını, bu madde belirlenen esaslara göre belirler ve bakanlar Kuruluna sunar.

Madde 13. İhaleye davet

A) İhale duyurusu en az aşağıdaki maddeleri içermelidir;

1. İhale verenin adı ve adresi,
 2. Malzeme veya hizmetin çeşidi, niceliği ve niteliği,
 3. Teminatın miktarı ve türü, bir gazete veya dergide yayınlanmalıdır.
 4. İhale evrakının alınma yeri, zamanı ve süresi, tekliflerin açılma tarihi, zamanı ve yeri,
 5. Muamelenin tahmini bedeli (uygun veya mümkün olduğunda). Analiz değerlerinin mevcut olması halinde, keşif bu değerlere göre düzenlenir.
- B) Kamu ihalelerinin duyurusu ihale yapan kuruluşun uygun görmesi durumunda iki veya üç kez, en az bir traji yüksek (ülke çapında yada yerel) gazetede yayınlanır.
- C) İdareler isterse duyuruyu, B maddesi dışında, diğer yayın organlarında da yapabilir.

D) İhalenin uluslar arası olması halinde veya yabancı parasal kaynakla yapılması gerekiyorsa, gerekli izinler alınmalı ve 12.12.1375 tarihinde yürürlüğe giren yasa gereği ülkenin teknik, mühendislik, üretim, sanayii ve uygulama becerilerinden yararlanma koşulu ile duyuru ülke içinde İngilizce yayınlanan bir gazetede veya konu ile ilgili uluslararası bir gazete veya dergide yayınlanmalıdır.

Madde 14. İhale dokümanı

A) İhale evrağının tümü tüm adaylara aynı koşulda teslim edilmelidir.

B) İhale dokümanı aşağıdakilerden oluşur;

1. İhale yapan idarenin adı ve adresi,
2. Teminat türü ve miktarı,
3. İhale evrakının alınacağı, teslim edileceği ve açılacağı yer, zaman ve süresi,
4. Avans miktarı, işi iyi yapması için alınan teminat,
5. Teklifin geçerlilik süresi,
6. İşin açıklanması, teknik ve ticari özellikleri, standartlar, malzeme veya hizmetin çeşidi, niteliği ve niceliği,
7. İşin veya malzeme tesliminin planlanması,
8. İhaleye katılanların değerlendirilmesi ile ilgili ölçü ve yöntemler,
9. Tekliflerin hazırlanması ve teslimi ile ilgili sürenin belirlenmesi ve kaç nüsha olacağı,
10. Sözleşme metni (genel ve özel sözleşmeler ve bunların ekleri).
11. Madde 17 ile ilgili açıklamalar ve tutanaklar.
12. İhale yapan idarenin uygun gördüğü diğer doküman.

Madde 15. Tekliflerin hazırlanma ve teslim yöntemleri

A) İhaleye katılanlar, ihale dokümanını aldıktan veya satın aldıktan sonra tekliflerini aşağıdaki şekilde hazırlamalı ve idareye teslim etmelidir;

1. Doküman ve tekliflerin hazırlanması ve tamamlanması.
2. Duyuruda belirlenen süre içinde tekliflerin teslimi,
3. Tekliflerin teslimine ilişkin alındı makbuzu.

B) Tekliflerin kabul süresi, yurtiçi ve uluslararası ihalelerde ihale evrakının son alınma tarihinde sonra sırasıyla 10 gün ya da 1 aydan az olamaz.

Madde 16. Tekliflerin teslim koşulları

- A) İhale dokümanında belirtilen dışında, ihaleye katılanların hiç biri birden fazla teklif veremez.
- B) İhaleye katılanlar, ihale dokümanı ve tekliflerini imzalanmış ve mühürlenmiş ayrı zarflara (A zarfı güvence, B zarfı teknik ve ticari teklif, C zarfı fiyat teklifi olarak) ve bu zarfların tümünü imza ve mühürlü bir başka zarfa koymalıdır.
- C) İdare, belirlenen süre içinde, ihaleye katılanların tekliflerini alır, kayda geçer ve açılma tarihine kadar muhafaza etmelidir.
- D) tekliflerin her türlü teslim, düzeltme, değiştirilme veya geri alınması, belgelenecek bir şekilde ve ihale evrakında belirtilen yer ve sürede yapılmalıdır.

Madde 17. Belgelerin açıklanması

- A) İhaleye katılanlar, ihale dokümanında gördükleri her türlü eksik veya şüphe ile ilgili olarak idareden açıklama isteyebilir.
- B) İhaleye katılanların sorularına verilen cevap ve açıklamalar ve yapıldığı takdirde evrağın açıklama toplantısı, bu toplantının tutanakları, bu yasanın 21. maddesinde belirtildiği gibi tüm ihaleye katılanlara aynı şekilde bildirilecektir.

Madde 18. Tekliflerin açılması

- A) İhaleye katılanların teklifleri, belirlenen zaman ve yerde açılır.
- B) Tekliflerin açılma aşamaları şöyledir;
1. İhaleye dokümanı alanların (teklif verenlerin) toplantıya katılanlar ile toplantıda bulunanların listesinin hazırlanması,
 2. Güvence zarflarının (A zarfları) açılması ve kontrolü,
 3. teknik ve ticari zarfların açılması,
 4. Bir aşamalı ihalelerde, fiyat önerilerinin açılması ve bunların tam ve imzalı olması bakımından kontrolü ve geçersiz olan önerilerin elenmesi,
 5. İki aşamalı ihalelerde teknik ve ticari zarfları, teknik ve ticari komisyona teslimi,
 6. İhale komisyonunca açılış toplantısının tutanağının hazırlanma ve imzalanması,
- Reddedilen tekliflerin güvence ve fiyat zarflarının ilgililere geri verilmesi için idareye teslimi.
- C) İki aşamalı ihalelerde, fiyat tekliflerin açılma toplantısının yeri ve zamanı, zarfların açılma toplantısında ilan edilir. Bu süre, bir defaya mhsus olmak üzere tekliflerin geçerlilik süresinin son sınırına kadar uzatılabilir. Bu durumda fiyat zarfları açılmadan mühürlü ve imzalı bir zarfa idare tarafından muhafaza edilir. Bir aşamalı ihalelerde fiyat teklifleri bekletilmeden açılır ve bu yasanın 20. maddesine göre ihaleyi kazanan belirlenir.
- D) İdare ihaleye katılanlar veya temsilcilerini, mali teklifleri açılma toplantısına katılmak için davet etmekle yükümlüdür.

Madde 19. Önerilerin fenni ve ticari bakımdan değerlendirilmesi

- A) İki aşamalı ihalelerde, idare ihale evrakında belirlenen yöntem ve ölçülere göre, ihaleye katılanların değerlendirilmesi ve tekliflerin teknik ticari değerlendirilmesini yapmak ve sonucu ilan etmekle görevlidir.
- B) Tekliflerin fenni-ticari incelemesi gerekiyorsa inceleme sonucu, ihale komisyonunun belirleyeceği sürede komisyonun bir sonraki toplantısına ertelenebilir. Teknik-ticari komisyonun vereceği rapora göre, teknik-ticari bakımdan uygun görülenlerin fiyat zarfı açılır.
- C) Her türlü teknik-ticari değerlendirme yalnız fiyat önerilerinin açılışından önce yapılmalıdır.
- D) Teknik-ticari değerlendirme sonucu uygun bulunmayan isteklilerin zarfları açılmadan kendilerine iade edilmelidir.

Madde 20. Mali değerlendirme ve ihaleyi kazananın belirlenmesi

- A) Mali değerlendirme sırasında en uygun fiyatı veren katılımcı, birinci kazanan olarak ilan edilir. İkinci kazananın verdiği teklif ile birinci kazananın teklifi arasındaki fark teminat miktarından az olduğunda, ikinci kazanan da ilan edilir. Mali incelemenin yöntemi, teknik-ticari değerlendirmenin fiyata olan etkisi belirlenecek şekilde, ihale evrakında açıklanmalıdır.

B) Fiyat zarfları açıldıktan sonra fiyatların incelenmesi ve kontrolü gerekiyorsa, ihale komisyonu bu incelemeyi teknik-ticari komiteye gönderebilir. Teknik-ticari komite en fazla iki hafta içinde değerlendirme sonucunu ihale komisyonuna bildirir.

C) Fiyat zarfları açıldıktan sonra, birinci ve ikinci kazananların teminatı idarede tutulur, diğer katılımcıların teminatı geri verilir.

D) Uluslararası ihalelerde yerli katılımcıların yabancılara göre önceliklidir. Bu önceliğin nasıl olacağı ihale evrakında belirtilir. Bu maddenin uygulanması uygun olmayan ihaleler, iktisat şurası tarafından onaylanmalıdır.

Madde 21. Sözleşmenin yapılması

A) Tekliflerin geçerlilik süresi bitmeden önce ihaleyi kazananla sözleşme imzalanmalıdır. Bu süre, ihale evrakında belirtilmek kaydıyla bir kereye mhusus olmak üzere uzatılabilir. Sözleşme imzalandıktan sonra ikinci kazananın güvencesi iade edilir.

B) İhale evrakında belirlenen sürede birinci kazananla sözleşme imzalanır. Birinci kazanan sözleşmeyi imzalamayı kabul etmezse veya gerekli güvenceyi vermezse güvencesine el konulur ve ikinci kazananla sözleşme imzalanır. İkinci kazananla sözleşmeyi imzalamaktan çekinirse, teminatına el konulur ve ihale yenilenir.

Madde 22. Evrakın gönderilme koşulları ve yazışmalar

Adres veya yer değişikliği olmadığı takdirde, yasanın 20. maddesi ile ilgili yazışma ve belgelerin gönderilmesi, taahhütlü posta, telgraf, teleks vb yolla yapılmalıdır.

Madde 23. Dokümantasyon (Tescil ??) ve kamuya duyurma

A) Devlet bir yıl içinde bilgi bankası ve ihaleleri milli bilgilendirme kurumunu kurmalı ve aşağıdaki belge ve bilgileri kayıt altına alıp korumalıdır;

1. İhale duyurusu,
2. İhale komisyonu üyeleri, ihaleye katılanlar ve ihale toplantılarında bulunanların ad ve özellikleri.
3. İhale evrakının özeti,
4. İhaleye katılanların değerlendirme yöntemi ve aşamaları ve bunların sonucu,
5. Değerlendirmelerin sonucu ve tutanakları,
6. İhaleyi kazanan veya kazananların ad, özeliği ve seçilme yöntemleri.

B) İdare bu maddenin A bendinde belirtilen bilgileri ve tüm ihale evrakını güvenilir bir şekilde arşivlemeli ve saklamalıdır ve bir nüshasını ihale bilgi bankasına göndermelidir.

C) Tüm muamelelerde ihale ve ihaleden çekilme dahil bilgiler – Bakanlar Kurulu Kararıyla gizli kalması gerekenler hariç- milli bilgilendirme şebekesi (radyo ve televizyon) tarafından halka açıklanmalıdır.

D) Yasanın kabulünden en fazla 6 ay sonra uygulama, tescil ve ihaleleri bilgilendirme yönetmeliği Devlet Planlama Teşkilatınca, Petrol Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının işbirliği ile hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu onayına sunulacaktır.

Madde 24. İhalenin yenilenmesi veya iptali

A) İhale aşağıdaki koşullarda yenilenir;

1. İhale evrakında belirlenen sınırdan daha katılımcı bulunması,
 2. İhaleyi birinci ve ikinci kazanan sözleşme imzalamaktan kaçınması,
 3. Önerilerin geçerlilik süresinin bitmesi,
 4. Şikayetleri inceleme kurulunun görüşü,
- Önerilerin, ekonomik olarak açıklanamayacak derecede, yüksek olması.

B) İhale aşağıdaki durumlarda iptal edilir;

1. İhale konusu malzeme veya hizmete artık gereksinim duyulmaması,
2. İhale evrakında çok sayıda değişikliğe gereksinilmesi ve bu değişikliğin ihalenin özünü değiştirmesi (?),
3. Savaş, deprem, sel vb gibi beklenmedik olaylar,
4. Şikayetleri inceleme Kurulunun görüşü,

5. İhaleye katılanların aralarında anlaşmalarının ihale komisyonunca belirlenmesi.

C) Yasanın 22. maddesi uyarınca idare, ihalenin yenilenmesi veya iptalini tüm katılanlara bildirmelidir.

Madde 25. Şikayetlerin incelenme yöntemi

A) İsteklilerin herhangi birisi ihale yassının herhangi bir maddesinin uygulanmadığına ilişkin itirazını idarenin en üst makamına şikâyet edebilir.

B) İdare şikayeti izleyen 15 iş günü içinde gerekli incelemeleri yapmalı ve itirazı geçerli bulursa kurallara uygun işlem yapmalıdır. İtirazı geçersiz bulursa belirlenen sürede gerekli cevabi itiraz edene bildirmelidir.

C) İtiraz eden sonucu kabul etmiyorsa, şikayetleri İnceleme Kurulu konuyu inceler ve 15 gün içinde kesin sonucu bildirir. Tarafların her birisinin itirazı durumunda konu yasl inceleme için ilgili merciye gönderilir. Bu durumda ihaleyi yapma işlemi normal şekilde devam eder.

Madde 26. Sınırlı ihalenin yapılma yöntemi

Sınırlı ihale yasanın 4 ve 13. maddeleri dikkate alınarak aşağıdaki gibi yapılır;

A) İlgili kamu kurumları tarafından önerilen, ihaleye katılmaya yetkili olanların listesinin bulunması (Bu liste yetkili ihaleye katılanların tümünden rekabet koşulları dikkate alınarak, Devlet Planlama Teşkilatı önerisi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile hazırlanan yönetmeliğe göre yapılır),

B) Bu yasanın 12. maddesine göre en fazla iki sene önce hazırlanan ihaleye katılmaya yetkililerin kısa listesinin bulunması,

Sınırlı ihalede bu yasanın 13. maddesi B, C ve D şıklarında söz konusu olan işlemler ve ilana gerek yoktur.

Madde 27. İhalenin yapılmasının mümkün olmaması durumu

İhale yapımı, ihaleyi veren kurumun, yasanın 28. maddesinde belirtilen 3 kişilik heyetçe sunulan rapora göre mümkün değilse muamele başka yollardan yapılır. Bu durumda ihaleyi terk heyeti kurumun çıkarını dikkate alarak bu tür muamelelerin yapımını diğer yasalara da uyarak bir çeşit malzeme veya hizmet için ilan eder.

Madde 28. İhaleyi terk heyetinin yapısı

Bu yasanın 1. maddesi B fıkrasında söz konusu olan kurumlarda yasanın 27. maddesin-de belirlenen ihaleyi terk heyeti aşağıdaki şekilde oluşturulur;

A) Yasanın 1. maddesi B fıkrasında söz konusu olan kurumların merkezi birimleri ile ilgili muamelelerde bakanlığın mali ve idari yardımcısı veya ona eşdeğer bir makam, kurumun muhasebe müdürü veya ona eşdeğer bir makam ve kurumun en üst makamı tarafından belirlenen kuruma çalışan bir uzman.

B) Merkezten dışında uygulayıcı kurumların muameleleri, vali veya vekili, uygulayıcı kurulun en büyük makamu ve saymanı veya kurumun mali işler sorumlusundan oluşur.

1. Saymanı (zi hesap) bulunmayan kurumlarda, mali işler sorumlusu en büyük makam görev alır.

2. Valiliklerde ihaleyi terk heyeti vali veya vekili, valinin ilgili yardımcısı ve vilayet saymanından oluşur.

C) Kamu şirketleri ile ilgili muamelelerde şirketin genel müdürü veya en üst makamı ve yerine göre şirketin saymanı veya mali müdürü ve genel kurul tarafından seçilen bir kişi,

D) Bu maddede söz konusu, kurumun en yüksek makamı veya yetkili makamların daveti ile oluşan heyet üç üyesinin katılımı ile resmiyet kazanır. Tüm üyeler heyetin toplantılarına katılmalı ve ilgili kurumun “ihaleyi terk ve muamelenin nasıl yapılacağına” dair verile rapor hakkında görüş bildirmelidir. Heyetin kararı üyelerin çoğunluğu ile geçerli olur.

H) Yasanın 27. maddesinin uygulamasında muamele değeri küçük muamelelerin 50 katından fazla olursa muamelenin yapımı üç kişilik heyetin onayından sonra aşağıdaki makamların oluru ile olacaktır;

1. Bakanlıkların merkezi birimlerinde bakan, kamu kurumlarında ilgili kurumun müdü-rü, kamu şirketlerinde şirketin yönetim kurulunun onayı ile,

2. Valilik bütçesine bağlı yerel uygulayıcı kurumlarda, kamu kurumları tarafından bütçesi sağlanan ve harcama yetkisi bakanlıkça yerel yönetime verilen muamelelerde veya merkezin dışında bulunan devlet kurumlarında o ilin valisi,

Vali ihaleyi terk heyetinde bulunuyorsa, ve tutanağı olumlu görüşle imzalamışsa tekrar olura gerek yoktur.

3. Yargı kurumları, koruyucu şura (meclisin kararlarını onaylayan kurul), İran Radyo Televizyon Kurumu, Sayıştay ve kendi başına idare edilen herhangi bir bakanlığa bağlı olmayan kamu kurumlarıyla ilgili

muamelelerde sırasıyla; yargının başkanı (reis) veya belirlediği yardımcılarında birisi, İran Radyo Televizyon Kurumu Müdürü, Sayıştay Başkanı ve uygulayıcı kurumun en üst yöneticisi.

4. umuma ait ancak kamu kurumu olmayan kurumlarla ilgili muamelelerde kurumun en üst uygulayıcı makamı,

V) Bu yasanın (H) bendinin uygulamasında, muamele miktarı küçük muamelelerin 200 katından daha fazla olursa muamelenin yapılması üçlü heyetin onayından sonra İran İslam Cumhuriyetinin Üçüncü Kalkınma Programının sonuna kadar Ekonomi Şurasının onayına, programın bitişinden sonra Devlet Planlama Teşkilatı, Maliye Bakanı ve (H) fıkrasında belirtilen en yüksek makamdaki heyetin onayına bağlıdır.

Madde 29. İhaleye Gerek Görülmeyen Durumlar

Aşağıdaki durumlarda ihaleye gerek yoktur. Bu yasanın 1. maddesi (B) fıkrasında söz konusu olan uygulayıcı kurumlar ihale yapmaksızın söz konusu muameleyi yerine getirebilir.

A) Taşınmaz malların alımı, temlik koşulu ile kiralanması veya kiralanması, Bakanın veya merkezdeki veya vilayetteki uygulayıcı kurumun en üst makamı veya bunlar tarafından belirlenen (yetki verilen) kişilerin görüş ve sorumluluğuyla, resmi bilirkişi heyeti⁵⁸ tarafından belirlenen en az üç kişinin, resmi bilirkişi bulunmaması durumunda konuya vakıf üç kişiden görüş alınarak yapılacaktır.

B) (A)'nın aynısı yazılmış,

C) Fiyatları belirlenen malzeme veya hizmet veya yetkili merciler tarafından fiyatları belirlenen hakların satın alınması veya taşınır veya taşınmaz malların satın alınması veya kiralanması

C) Taşınır veya taşınmaz malların satın alınması veya kiralanması, fiyatı belirlenen veya belirlenen bu fiyatın altında fiyatı olan malzeme ve hizmetler, veya yetkili makamlar tarafından fiyatı belirlenen haklar,

D) Sabit ve hareketli makine ve teçhizatın bakımı ve üretimin devamı ile ilgili mevcut makinelerin yerine alınması gereken teçhizat, bakanın görüşü ve sorumluluğu veya merkezde veya vilayetteki en üst makam veya bunlar tarafından belirlenen ilgili makamın onayı ve ülkenin çıkarı dikkate alınarak yapılır.

H) Mühendislik, teknik ve ticari olmak üzere her çeşit danışmanlık hizmetinin alımı (bu hizmetler inceleme (mütalaa), tasarım veya her çeşit projenin hazırlanması uygulaması ve kontrolü).

Bu fıkranın uygulama yönetmeliği yasanın kanunlaşmasından en fazla üç ay içinde Devlet Planlama Teşkilatı tarafından önerilir ve Bakanlar Kurulu Kararına bağlanır.

V) İhale yapılması mümkün olmayan kültürel, sanatsal, eğitim, sportif ve benzeri hizmetlerin alımı, Bakanın görüş ve sorumluluğu veya uygulayıcı birimin en üst düzey makamının oluru ile.

Z) Sabit ve hareketli makine ve teçhizatın yedek parçalarının değiştirilmesi veya tamamlanması, hassas ölçü aletleri, bilimsel ve teknik laboratuvar cihazları veya benzeri şeylerin alımı ihale yoluyla mümkün değilse, uygulayıcı kurumun en üst düzey makamının görüşü ile. Bu durumda muamele konusu şeyin fiyatı Bakan veya merkezde veya vilayetteki en üst makam tarafından seçilen en az bir uzman tarafından belirlenmelidir.

H) (Bu h farklı) Bakanlar Kurulu görüşüne göre ülkenin çıkarına olan gizli muameleler.

T) Mahkeme kararlarının uygulamasından kaynaklanan taahhütler ve hisselerin alımı.

Madde 30. Yasaların Yürürlükten Kalkması

Bu yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yasaya aykırı her çeşit yasa ve yönetmelik uygulamadan kalkacaktır.

30 madde ve 10 fıkradan oluşan bu yasa Meclisin 14 Nisan (bu düzeltildi) 1383 tarihli açık oturumunda yasalaştı ve 3.11.1383 tarihinde madde 1'in (B) fıkrası, madde 28'in (B) fıkrası ve madde 30'da yapılan düzeltmeler ve madde 28'in (D, H ve Z) fıkralarının çıkarılması ile Rejimin Çıkarlarını Koruma Meclisinin onayından geçmiştir.

⁵⁸ İranda resmi bilirkişilik kurumları tamamen yargıya bağlı olup, gerektiğinde yargıçlar tarafından liste taranarak görevlendirme yapılmaktadır.

KAYNAKLAR DİZİNİ

- BİLGİN, Y.**, 2001, Türkiye’deki İhale Mevzuatı ve Avrupa Birliği İhale Mevzuatına Uyarlanması, Doktora Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, 159s (yayımlanmamış)
- Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung.**, 2002, Vergabehandbuch für die Durchführung von Bauaufgaben des Bundes in Zuständigkeitsbereich der Finanzbauverwaltungen [online], <http://www.bmvbs.de/Bauwesen/Baufauftragsvergabe-1535/Vergabehandbuch.htm> [Ziyaret tarihi: 15.07.2008]
- ÇİNDEMİR, M.**, 2006, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun İncelenerek Uygulanması, Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 202s (yayımlanmamış)
- DEMİRBOĞA, D.A.**, 2006, Avrupa Birliği Hukuku bağlamında Kamu İhale Sözleşmesi Yapılmasında İsteklinin İdareye Karşı Sorumluluğu, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 125s (yayımlanmamış)
- DEMİRCİOĞLU, M.**, 2003, Sözleşme Aşamasından Kabule Kadar İnşaat İhale Uygulaması, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 202s (yayımlanmamış)
- DOĞANYİĞİT, S.**, 2003, Açıklamalı – İctihatlı – Sorun Çözümlü Kamu İhale Kanunu, Ankara, 1608s.
- DOĞANYİĞİT, S.**, 2008, Açıklamalı – İctihatlı – Sorun Çözümlü Kamu İhale Kanunu, Ankara, 1351s.
- FABRY, B., MEİNİNGER, F. Ve KAYSER, K.**, 2007, Vergaberecht in der Unternehmenspraxis, 202s., [online], <http://www.springerlink.com/content/n366601117870356/?p=6777e1fbd994b50be4c499f3b51a9c5&pi=1>, [Ziyaret tarihi: 01.06.2008]
- FIÇICIOĞLU, Z.**, 1970, 2490 Sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu, Ankara, 592s.
- GÖNEN, D. ve IŞIK, H.**, 1984, Son Değişiklikleriyle Açıklamalı 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu, Ankara, 544s.

GÖRÜCÜ, V. ., 2003, Türk İhale Sistemi, Yüksek Lisans Tezi, KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, 109s (yayımlanmamış)

HELLAÇ, İ. ., 1991, Sözleşme Aşamasından Kabule Kadar İnşaat İhale Uygulaması, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 60s (yayımlanmamış)

İNGENSTAU, H., ve KORBION, H., 2007, VOB Teile A und B Kommentar, Neuwied, 2745s.

İran İslam Cumhuriyeti İhale Yasası

KALELİ, M., 1996, Sözleşme Aşamasından Kesin Kabule Kadar İnşaat İhale Uygulamaları, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 119s (yayımlanmamış)

KARAVELİOĞLU, C., 2004, İmar İhale İdari Dava Ansiklopedik Sözlük, Ankara, 413s.

KÖKSAL, E. ., 2005, 4734 Sayılı KİK ve 4735 Sayılı KİSK Çerçevesinde, Yapım İşlerinde, Sözleşme Aşamasına Kadar Geçen Sürede Karşılaşılan Sorunlar, Belirsizlikler ve Uygulama Farklılıklarının İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 95s (yayımlanmamış)

LEVENTOĞLU, M., 1964, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu Şerh ve İzahları, Butik Matbaası, Ankara, 320s.

PAYDAK, Ö., 1996, Avrupa Birliği ve Ülkemizde Uygulanmakta Olan İhale Mevzuatının İrdelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 316s (yayımlanmamış)

PİRLER, Ö., 1984, Devlet İhale Kanunu, OLGAÇ Basım Yayım Dağıtım, Ankara, 491s.

ÖZ, E. ve KAPLAN, E., 2005, Türk İdare Dergisi [online], 446(19):249-251,
http://www.icisleri.gov.tr/_icisleri/TurkIdareDergisi/UpLoadedFiles/446_243_262.doc [Ziyaret tarihi: 21.06.2008]

ÖZCAN, İ. ve TANÖREN, T., 1984, 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu, Yarı Açık Cezaevi Matbaası, Ankara, 544s.

- ÖZDEMİR, H. E. .**, 2005, Kamu İhale Kanunu'nda Düzenlenen İhale İşlemleri, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 274s (yayımlanmamış)
- SCHMİDT, R. ve VOLLMÖLLER, T.**, 2007, Kompendium öffentliches Wirtschaftsrecht, Springer, , 487s. [online]
<http://www.springerlink.com/content/j25127/?p=40a052aa40c4400eb2648781042f81af&pi=0> [Ziyaret tarihi: 01.08.2008]
- TBMM**, 1984, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname [online],
<http://www.hazine.gov.tr/irj/portal/anonymous?NavigationTarget=navurl://5acec13b9c8917ce41cb43f6528802f7> [Ziyaret tarihi: 23.06.2008]
- TBMM**, 2001, Genel Gerekçe [online],
<http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem21/yil01/ss794m.htm> [Ziyaret tarihi: 18.01.2008]
- Türkiye Cumhuriyeti Kamu İhale Kurumu**, 2006 a, Kamu Alımlarına İlişkin Uygulamalı Kılavuz İdareler [online],
<http://www.ihale.gov.tr/kilavuz/idare.pdf> [Ziyaret tarihi: 17.10.2006]
- Türkiye Cumhuriyeti Kamu İhale Kurumu**, 2006 b, Kamu Alımlarına İlişkin Uygulamalı Kılavuz İstekliler [online],
<http://www.ihale.gov.tr/kilavuz/istekli.pdf> [Ziyaret tarihi: 17.10.2006]
- TÜRKÖĞLU, Y., ŞAKI, T. ve EGEMEN, E.**, 1985, İhale Hukuku ve İnşaat İşleri, Olgaç Matbaası, Ankara, 1055s.
- YILMAZ, E.**, 2002, Hukuk Sözlüğü, YETKİN Basımevi, Ankara, 1378s.
- YÜKSEL, O.**, 2000, İhale Uygulamasında Uyuşmazlıklar, 2. Yapı İşletmesi Kongresi, EÜ ve İTÜ Yüksek Mühendisler Birliği Derneği, Atatürk Kültür Merkezi, 15-16-17 Haziran 2000, İzmir, s. 325-340
- YÜKSEL, O.**, 2002, Ders Notları, Ege Üniversitesi Basımevi, Haziran 2002, İzmir, 610s (yayımlanmamış).

SÖZLÜK

İngilizce - Türkçe Sözlük

Aşağıya, ihale yasası kapsamında kullanılan İngilizce sözlüklerin Türkçe karşılıkları alınmıştır. Kullanılan sözcükler Kamu İhale Yasası kapsamında ise (İY, m.) biçiminde, Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamında ise (SY,m.) biçiminde kullanıldığı madde belirtilmektedir.

abnormally low tender: aşırı düşük teklif (İY,m. 38).

abstention: çekimserlik (İY,m. 6).

acceptance: kabul işlemi (İY,m. 27).

acceptance commission: kabul komisyonu (SY,m. 11).

acceptance of tender: teklifin kabulü (İY,m. 36).

accounting and finance: muhasebe ve mali işler (İY,m. 6

accounting department: muhasebe müdürlüğü (İY,m. 34).

accounting office: saymanlık (İY,m. 34).

acknowledge: tebliğ etmek (İY,m. 41).

actual offer: esas teklif (İY,m. 37).

addendum: zeyilname (İY,m. 29).

additional time: ek süre (İY,m. 50).

administration of court due to debts to creditor: alacaklılara karşı borçlarından dolayı mahkeme idaresi altında bulunmak (İY,m. 10 B).

administrative specification: idari şartname (İY,m.12).

adulterated material: hileli malzeme (SY,m. 25 c).

adulterated means: hileli araç (SY,m. 25 c).

adulterated method: hileli usul (SY,m. 25 c).

advance payment: avans (İY,m. 27).

advertisement text: ilan metni (İY,m. 7).

affairs being administered by the court: işlerin mahkeme tarafından yürütülmesi (İY,m. 10 B).

affiliated: bağlı (İY,m. 58).

agreement: anlaşma (İY,m. 17 A

agreement arranging: anlaşma (SY,m. 25 a

alleged breache: uygun olmayan (İY,m. 56

amendment: açıklama (İY,m. 29

amendment: değişiklik (İY,m. 50

amendment of contract: sözleşmede değişiklik (SY,m. 6 s

amendments: değişiklik yapılması (İY,m. 66

annexed budget: katma bütçe (İY,m. 2 A

announcement: ilan (İY,m. 6

annual account: yıllık hesap (İY,m. 53 K

annual activity report: yıllık çalışma raporu (İY,m. 53 B

annual budget: yıllık bütçe (İY,m. 53 B

annual financial report: yıllık mali rapor (İY,m. 53 K

Anti-Terror Law: Terörle Mücadele Kanunu(İY,m. 11 A

anull contract: sözleşme feshetmek(SY,m. 18

appeal: itirazın şikayet başvurusunda bulunmak(İY,m. 55

appeal: itirazın şikayet başvurusu(İY,m. 56

application: başvuru(İY,m. 7

application project: uygulama projesi (tatbikat projesi)(İY,m. 4

appointment: atama(İY,m. 53 C

appropriation: ödenek (İY,m. 62 B

approval of tender proceeding: ihalenin onaylanması (İY,m. 40

assembly works: montaj (İY,m. 4

asset: varlık (İY,m. 53 J

assignment: iş (İY,m. 51

assignment of contract: sözleşmenin devri (SY,m. 16).

assignor: devreden (SY,m. 16).

assignee: devir alan (SY,m. 16).
associated: bağlı bulunan (İY,m. 58).
association: dernek (İY,m. 11).
association: birlik (İY,m. 58).
associations: birlikler (İY,m. 2).
attach: haczetmek (İY,m. 34).
auditing duty: denetim (İY,m. 10 B).
authenticity: özgünlük (İY,m. 52).
authority: kurum (İY,m. 4).
authorized body: yetkili kadro (İY,m. 60).
auxiliary service: destek hizmeti (SY,m. 6 j).
availability of building site: arsa temini (İY,m. 62 C).
award contract: ihale üzerine yapmak (İY,m. 11).
award with contract: ihaleyi üzerinde bırakmak (İY,m. 40).
bachelor's degree: lisans eğitimi yapmış olan Gm 6).
balance sheet: bilanço (İY,m. 10 A).
bank statement: bankadan temin edilecek belge (İY,m. 10 A).
bankrupt: iflas etmiş (İY,m. 10 B).
be drawn up: düzenlemek (SY,m. 5).
being arrested: tutukluluk (SY,m. 17).
being convicted: mahkumiyet (SY,m. 17).
being wound-up: tasfiye halinde olmak (İY,m. 10 B).
bill: senet (İY,m. 34).
bill of quantities: metraj (İY,m. 7).
board: kurul (İY,m. 4).
board of directors: yönetim kurulu (İY,m.11fF).
bribery: rüşvet (İY,m. 17 A).
broadcasting instrument: yayın aracı (İY,m. 47).
budget allocation: ödenek (İY,m. 5).
budget final account: bütçe kesin hesap (İY,m. 53 K).
budget year: bütçe yılı (İY,m. 53 K).
building works: bina işleri (İY,m. 62 C).
burdening: külfete sokmak (SY,m. 24:

business partnership: iş ortaklığı (İY,m. 14).
business partnership agreements: iş ortaklığı anlaşması (İY,m. 14).
calculation chart: hesap cetveli (hesap dökümü) (İY,m. 9).
calender year: takvim yılı (İY,m. 53 K).
cancell tender proceeding: ihaleyi iptal etmek (İY,m. 11).
cancellation of tender procedure: ihalenin iptali (İY,m. 16).
cancellation of tender proceeding: ihalenin iptali (İY,m. 39).
candidate: ön yeterlik için başvuran aday (İY,m. 4).
cannot be attached: haczedilmez (İY,m. 53 J).
cannot be pledged: rehnedilmez (İY,m. 53 J).
capital: anapara (İY,m. 34).
capital stock company: sermaye şirketi (SY,m. 26).
carry out contract: taahhüdü yaptırmak (SY,m. 21 b).
cause confusion: tereddüde düşürmek (İY,m. 17 B).
central bank of the republic of turkey: tc merkez bankası (İY,m. 53 J).
certificate of approval: onay belgesi (İY,m. 7).
certify: belgelendirmek (SY,m. 10).
chairperson: başkan (İY,m. 53 C).
chamber: oda (İY,m. 10 B).
characteristic: özellik (İY,m. 13).
characteristic: nitelik (İY,m. 52).
charges: harç gideri (İY,m. 26).
charter: statü (SY,m. 16).
civil service: memuriyet (İY,m. 53 İ).
clarification: netleşme, açıklama (İY,m. 21/29).
code of notification: tebligat kanunu (İY,m. 65).
code of obligations: borçlar kanunu (İY,m. 64).
collect: tahsil etmek (SY,m. 21).
collection of the revenues: gelirlerin toplanması (İY,m. 53 B).
collective housing project: toplu konut

- projesi (İY,m. 68)
- commencement date:** başlama tarihi (İY,m. 24)
- commercial title:** ticaret unvanı (İY,m. 30)
- commissioning:** işletmeye alma (SY,m. 6 j:
- commitment:** taahhüd (İY,m. 14)
- communiqué:** tebliğ (İY,m. 53 B)
- company with shared capital:** sermaye şirketi (İY,m. 58)
- compatibility:** uyum (İY,m. 22 C)
- compensate:** tazmin etmek (İY,m. 60)
- competition:** rekabet (İY,m. 5).
- complaint for review:** inceleme talebinde bulunmak (İY,m. 54)
- complete ownership:** mülkiyet (İY,m. 62 C)
- complete and compensate:** ikmal ve tazmin ettirmek (SY,m. 33:
- completion:** tamamlama (İY,m. 52)
- completion date:** bitirme tarihi (İY,m. 24)
- completion of ownership:** mülkiyet (İY,m. 62 C)
- complex:** kapsamlı (İY,m. 48)
- complex characteristics:** karmaşık (İY,m. 21 E)
- complexity:** uzmanlık (İY,m. 20)
- compliance:** uygunluk (İY,m. 26)
- component of tender:** teklifin bileşeni (İY,m. 38)
- comprehensive:** karmaşık (İY,m. 48)
- conclude with contract:** sözleşmeye bağlanmak (İY,m. 46)
- conclusion of tender proceeding:** ihalenin karara bağlanması (İY,m. 40)
- conclusion of tenders:** ihalenin yapılması (İY,m. 52)
- condition:** şartları (İY,m. 21)
- confidential document:** gizli kalması gereken belge (İY,m. 61)
- confidential information:** gizli kalması gereken bilgi (İY,m. 61)
- confidentiality:** gizlilik (İY,m. 5).
- confidentiality of information:** bilgi ve belgeleri açıklama yasağı (İY,m. 61)
- consent of tenderer:** isteklinin kabulü (İY,m. 32)
- consortium agreements:** konsorsiyum anlaşması (İY,m. 14)
- constitute a crime:** suç teşkil etmek (İY,m. 59)
- construction liability:** yapı sorumluluğu (İY,m. 27)
- construction supervision:** yapı denetimi (İY,m. 27)
- consult and negotiate:** görüşmek (İY,m. 21)
- consultant:** danışmanlık (İY,m. 4)
- consulting:** danışmanlık (İY,m. 3 C)
- continuation:** devamı (İY,m. 56 B)
- continuity:** devam etme (İY,m. 56 C)
- continuous characteristic:** süreklilik arz eden (İY,m. 62 B)
- contract:** sözleşme (İY,m. 4)
- contract:** tip sözleşme (İY,m. 53 B)
- contract amendment:** sözleşmede değişiklik yapılması (SY,m. 15).
- contract category:** sözleşme türü (SY,m. 6:
- contract implementation:** sözleşmenin uygulanması (SY,m. 8:
- contract making:** sözleşmenin düzenlenmesi (SY,m. 5).
- contract signing:** sözleşme yapılması (İY,m. 21)
- contract value:** sözleşme bedeli (İY,m. 10 B)
- contract value:** sözleşme bedeli (İY,m. 47)
- contracting entity:** idare, kurum (İY,m. 2)
- contracting officer:** ihale yetkilisi (İY,m. 3 B)
- contractor:** yüklenici (İY,m. 4)
- contractor's profit:** yüklenici karı (SY,m. 24:
- contractual obligation:** taahhüd (SY,m. 13:
- contrary to rules of science or trade:** fen ve sanat kurallarına aykırı (SY,m. 25 c:
- control procedure:** denetim işlemi (SY,m. 6 p:
- control task:** denetim görevi (İY,m. 62 H)
- conviction:** hükmolunan ceza (SY,m. 27:
- coordinator partner:** koordinatör ortak

- (İY,m. 14
corporation: şirket: Gm 4 B
corporation: şirket (İY,m. 2 D
correction: düzeltme (İY,m. 52
correction notice: düzeltme ilânı (İY,m. 26
corrective measure: düzeltici önlem (İY,m. 55).
corrective operation: düzeltici işlem (İY,m. 56 A
corrupt transaction: işleme fesat karıştırmak (SY,m. 25 a:
cost estimation: yaklaşık maliyet tespiti (SY,m. 32:
cost item: gider (SY,m. 6 i:
cost-effectiveness: maliyet etkinliği (İY,m. 40
council of ministers: bakanlar kurulu (İY,m. 53 B
counter-guarantee: kontrgaranti (İY,m. 34
course of implementing a contract: sözleşmenin uygulanması (SY,m. 25).
course of tender: ihale süreci (SY,m. 21:
court: mahkeme kararı (SY,m. 27:
court decision: mahkeme kararı (İY,m. 59
court of accounts: sayıştay (İY,m. 47
court ruling: mahkeme kararı (SY,m. 27:
court sentence: ceza hükmolunan (SY,m. 27:
criminal code: türk ceza kanunu (İY,m. 59
criminal prosecution: ceza kovuşturması (İY,m. 59
criminal sentence: hükmolunan ceza (SY,m. 26:
current: tedavüldeki (İY,m. 34
customarily: mutad (SY,m. 5).
damage: zarar (İY,m. 54
data processing network: bilgi işlem ağı (İY,m. 47
date of determination: tespit tarihi (SY,m. 22:
date of expiration: süre bitimi (SY,m. 22:
deadline for submission of tenders: son teklif verme günü (İY,m. 29
decision: karar (İY,m. 7
decision organ: karar organı (İY,m. 53 C
declaration of bankruptcy: iflası ilan etmek (İY,m. 10 B
declaration of property: genel mal beyanı (İY,m. 53 F
decree: tüzük (İY,m. 62 F
deduction: kesinti (SY,m. 12:
deduction: mahsup işlemi (SY,m. 14:
deem null: hükümsüz saymak (İY,m. 40
deem valid: geçerli saymak (İY,m. 40
defamatory: yüz kızartıcı (İY,m. 53 C
default: ihmal (İY,m. 60
defence: savunma (İY,m. 3
deficiency: eksik (SY,m. 13 a:
deficient: eksik (SY,m. 25 c:
deficient: kusurlu (SY,m. 28:
delay: gecikme (SY,m. 6 n:
delivery: teslim etme (SY,m. 6 m:
demand for review: inceleme talebinde bulunmak (İY,m. 54
demolition: yıkma (İY,m. 4
departments of annexed budget: katma bütçeli daireler (İY,m. 2 A
departments of general budget: genel bütçeli idareler (İY,m. 2 A
deposition: görevden alınmak (İY,m. 53 C
dept: borç (SY,m. 13:
deputy: başkan yardımcısı (İY,m. 53 G
design contest: tasarım yarışması (İY,m. 23
designation: belirlenmesinde (İY,m. 52
detailed evaluation: ayrıntılı değerlendirme (İY,m. 37
developement application: imar uygulaması (İY,m. 4
development transaction: imar işlemi (İY,m. 62 C
device: teçhizat (İY,m. 10 B
direct procurement: doğrudan temin yöntemi (İY,m. 4
disciplinary punishment: disiplin cezası (İY,m. 60
discrepancy: eksik (İY,m. 50

- disolution:** dağılma (SY,m. 18:
- dispute:** anlaşmazlık (İY,m. 27
- disqualify from:** değerlendirme dışı bırakmak (İY,m. 52
- domestic borrowing bill:** devlet iç borçlanma seneti (İY,m. 34
- domestic tenderer:** yerli istekli (İY,m. 4
- draft contract:** sözleşme tasarısı (İY,m. 26
- duration of contract:** sözleşmenin süresi (SY,m. 6 e:
- duty:** resim gideri (İY,m. 26
- duty:** görev (İY,m. 53 A
- earthquake:** deprem (SY,m. 9:
- economic qualification:** ekonomik yeterlik (İY,m. 10 A
- economic standing:** ekonomik yeterlik (İY,m. 10 A
- economically most advantageous tender:** ekonomik açıdan en avantajlı teklif (İY,m. 40
- educational qualification:** eğitim (İY,m. 52
- electronic communication:** elektronik haberleşme (İY,m. 47
- elektronik media:** elektronik ortam (İY,m. 53 B
- eligibility for price difference:** fiyat farkı verilebilmesi (SY,m. 8:
- eligible:** uygun (İY,m. 37
- enforcement:** yürürlük (İY,m. 69
- engage in deeds or behaviours outlawed:** yasak fiil ve davranışlarda bulunmak (SY,m. 19:
- enter into account as revenue:** gelir kaydetmek (SY,m. 19:
- enter into arrangement with creditors:** konkordato ilan etmek (İY,m. 10 B
- enterprise:** teşebbüs: Gm 4 B
- enterprise:** işletme (İY,m. 2 D
- entities of legal personalities:** tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (İY,m. 2 C
- entity:** merci (İY,m. 53 A
- environmental impact assessment (EİA):** çevresel etki değerlendirme (ÇED) (İY,m. 5).
- epidemic:** salgın hastalık (İY,m. 21 B
- equal rights and obligation:** eşit hak ve yükümlülükler (SY,m.4:
- equal treatment:** eşit muamele (İY,m. 5).
- equipment:** ekipman (İY,m. 10 B
- equipment:** araç (SY,m. 9:
- error:** kusur (SY,m. 13 a:
- establishment:** kuruluş (İY,m. 53 B
- establishment with independent budgets:** bağımsız bütçeli kuruluşlar (İY,m. 2 C
- estimated cost:** yaklaşık maliyet, keşif bedeli (İY,m. 7
- evaluation criteria:** değerlendirme kriterlerine (İY,m. 20
- evaluation of tender:** teklifin değerlendirilmesi (İY,m. 26
- evaluation of tenders:** teklifin değerlendirilmesi (İY,m. 52
- evaluation proceeding:** değerlendirme (İY,m. 37
- evaluation stage:** değerlendirme (İY,m. 36
- ex officio:** re'sen (İY,m. 37
- examination:** inceleme (İY,m. 6
- exclude from evaluation:** değerlendirme dışı bırakmak (İY,m. 52
- exclude from evaluation process:** değerlendirmeye almamak (İY,m. 52
- exclusive right:** özel hak (İY,m. 22 B
- execution:** yürürlük: Gm 6
- execution:** yürütme (İY,m. 70
- executive:** yönetici kadro (İY,m. 10 B
- expenditure:** gider: Gm5).
- expense:** gider (İY,m. 27
- expense:** harcama (İY,m. 53 K
- expertise:** özel uzmalık (İY,m. 48
- expertise field:** uzmanlık alanı (İY,m. 14
- explanation:** açıklama (İY,m. 38
- expropriation:** kamulaştırma (İY,m. 62 C
- expropriation transaction:** kamulaştırma işlemleri (İY,m. 62 C

extension of time period: ek süre (İY,m. 29

facility: tesis (İY,m. 10 B

facility: tesis (SY,m. 9:

factors other than price: fiyat dışı unsur
(İY,m. 40

false document: sahte belge (İY,m. 10 B

faulty: hatalı (SY,m. 25 c:

file notification of crime: suç duyurusu
(SY,m. 27:

file protest: protesto çekmek (SY,m. 13 b:

final acceptance: kesin kabul (SY,m. 13 a:

final account: kesin hesap (İY,m. 53 B

final decision: kesin karar (İY,m. 56 C

final design: kesin proje (İY,m. 4

final offer: son teklif (İY,m. 21

final project: kesin proje (SY,m. 6 c:

final stage: son aşama (İY,m. 37

finalised tender decision: kesinleşmiş ihale
kararı (İY,m. 41

financial aspect: malî özellik (İY,m. 21 E

financial capacity: mali kapasite (İY,m. 48

financial evaluation: mali değerlendirme
(İY,m. 52

financial officer: muhasebe ve mali işlerden
sorumlu personel (İY,m. 6

financial point: mali puan (İY,m. 52

financial proposal: mali teklif (İY,m. 50

financial qualification: mali yeterlik (İY,m.
10 A

financial standing: mali yeterlik (İY,m. 10 A

financial structure: mali yapı (SY,m. 29:

financial structure of the tender: teklifin
mali yönüne ilişkin (İY,m. 61

fire: yangın (SY,m. 9:

**first bureau of assembly of the high court of
appeal:** yargıtay birinci başkanlık kurulu
(İY,m. 53 D

fiscal year: mali yıl (İY,m. 62 B

flood: su baskını (SY,m. 9:

force majeure: mücbir sebep (İY,m. 58

forge a document: sahte belge düzenlemek
(İY,m. 17 C

form contract: tip sözleşme (İY,m. 53 B

foundation institutions: vakıf kurumları
(İY,m. 2 C

foundations: vakıf (İY,m. 11

framework: çerçeve (SY,m. 33:

fraud: hile (SY,m. 25 a:

fraudulent and corrupt act: hile (İY,m. 17 A

fraudulent bankruptcy: hileli iflas (İY,m. 11
B

free from fault: kusursuz (İY,m. 10 B

freelance activity: serbest meslek faaliyeti
(İY,m. 53 E

full notification adress: açık adres (İY,m. 30

fund: sandık (İY,m. 11

fund: fonlar (İY,m. 2 C

general budget: genel bütçe (İY,m. 2 A

general competency: genel uygunluk (İY,m.
48

good: mal (İY,m. 2

graduation: mezuniyet (İY,m. 62 H

guarantee period: garanti süresi (SY,m. 6 l:

hold against: mahsup etmek (SY,m. 13 b:

hold subject to precautionary measure:
üzerine ihtiyati tedbi koymak (İY,m. 34

holiday: tatil günü (İY,m. 62 G

immediately: ivedi (İY,m. 21 B

impartially: tarafsızlıkla (İY,m. 60

implementation: uygulanması (İY,m. 61

improper: usulüne uygun olmayan (İY,m. 36

in lieu of: yerine (İY,m. 53 C

incitation to contract signing: sözleşmeye
davet (İY,m. 42

incomplete: eksik (İY,m. 36

incurrence of the expenses: giderlerin
yapılması (İY,m. 53 B

independent budget: bağımsız bütçe (İY,m. 2
C

index of wholesale prices: toptan eşya fiyat
endeksi (İY,m. 67

ineligibility: ihaleye katılamayacak olanlar
(İY,m. 11

ineligible: uygun olmayan (İY,m. 37

inheritor: varis (SY,m. 17 a:
initial appointment: ilk atama: Gm5
initial proposal: ilk teklif (İY,m. 21
initiation of procurement proceeding:
 ihaleye çıkma (İY,m. 5
insolvency: mali acz (SY,m. 19:
inspection: muayene (İY,m.27
inspection commission: muayene komisyonu
 (SY,m. 11:
inspection official: yapı denetim görevlisi
 (SY,m. 28:
installation: tesisat (İY,m. 4
installation: montaj (SY,m. 6 j:
instituion: işletme: Gm 4 B
institution: kuruluş (İY,m. 2 D
institution: müessese (İY,m. 58
instruction: talimat (İY,m. 53 A
insurance cost: sigorta gideri (İY,m. 26
insurance coverage: sigortalanma (SY,m. 9:
intelligence: istihbarat (İY,m. 3
international agreement: uluslararası
 anlaşma (İY,m. 3 C
investment characteristic: yatırım niteliği
 (İY,m. 62 B
investment project: yatırım projesi (İY,m. 62
invitation: davet (İY,m. 6
invitation letter: davet mektubu (İY,m. 50
issuance of tender document: ihale
 dokümanının verilmesi (İY,m. 24
issue: ihraç etmek (İY,m. 34
**it is not allowed to initiate the tender
 process:** ihaleye çıkılamaz (İY,m. 62 C
joint stock company: anonim şirket (İY,m. 11
 F
joint venture: ortak girişim (İY,m. 4
jointly and severally liable: müştereken ve
 müteselsilen sorumlu (İY,m. 14
judgement proceeding: yargılama (İY,m. 59
judicial bodies: yargı organı (İY,m. 60
judicial review: yargısal inceleme (İY,m. 57
justifiable approval: gerekçeli onay (İY,m.

land and soil survey: arazi ve zemin etüdü
 (İY,m. 62 C
landscaping: çevre düzenleme (İY,m. 4
land-slide: toprak kayması (SY,m. 9:
large scale-repair: büyük onarım (İY,m. 4
large-scale irrigation: büyük sulama projesi
 (İY,m. 62 C
**law no. 6183 on collectio procedures of
 public receivables:** 6183 sayılı amme
 alacaklarının tahsil usulü hakkında kanun
 (İY,m. 53 J
law oncollective housing: toplu konut kanunu
 (İY,m. 68
legal action: protesto çekmek ve hüküm
 almak (İY,m. 44
legal entities: tüzel kişiler (İY,m. 2 A
legal person: tüzel kişi (İY,m. 14
legal strike: kanuni grev (SY,m. 10:
legislation: mevzuat (İY,m. 3 B
legislative provision: mevzuat hükmü (İY,m.
 53 B
letter of guarantee: teminat mektubu (İY,m.
 34
letter of invitation: davet mektubu (İY,m. 20
liability: sorumluluk (İY,m. 15
liability: yükümlülük (İY,m. 52
loss: zarar (İY,m. 45
loss and damage: zarar ziyan (İY,m. 60
loss of rights: hak kaybı (İY,m. 54
lot: kısım (İY,m. 5
lowest price: en düşük fiyat (İY,m. 40
lump-sum contract: götürü bedel sözleşme
 (SY,m. 6 b:
machinery: makine (İY,m. 10 B
machinery for construction or service: iş ve
 hizmet makineleri (SY,m. 9:
maintenance and repair: bakım ve onarım
 (İY,m. 4
malversation: irtikap (İY,m. 17 A
management duty: yönetim (İY,m. 10 B
management relation: yönetim ilişkisi (İY,m.

management task: yönetim görevi (İY,m. 62

H

manufacture: imalat (İY,m. 4

manufacturing capacity: imalat kapasitesi (İY,m. 10 B

manufacturing process: imalat süreci (İY,m. 38

marital relative: kayın hısımları (İY,m. 11 E

mass production: seri üretim (İY,m. 21 D

material mistake: maddi hata (İY,m. 50

media announcement institution: basın ilân kurumu (İY,m. 13

meet with no absentee: tam sayıyla toplanmak (İY,m. 53 F

metropolitan municipality: büyükşehir belediyesi (İY,m. 22 D

minimum technical point: asgari teknik puan (İY,m. 52

ministry of finance: maliye bakanlığı (İY,m. 42

ministry of foreign affairs: dışişleri bakanlığı: Gm 4 B

ministry of health: sağlık bakanlığı: Gm 4 B

ministry of industry and trade: sanayi ve ticaret bakanlığı (İY,m. 63

ministry of internal affairs: içişleri bakanlığı (İY,m. 58

ministry of national defence: milli savunma bakanlığı: Gm 4 B

ministry of public works and settlement: bayındırlık ve iskan bakanlığı (İY,m. 53 C

minute: tutanak (İY,m. 6

misconduct: görevi kötüye kullanmak (İY,m. 53 C

misleading information: yanıltıcı bilgi (İY,m. 10 B

mobilization: seferberlik (SY,m. 10:

monetary limit: parasal limit (İY,m. 62 İ

monetary value: parasal değer (İY,m. 40

monthly wholesale price index: aylık toptan eşya fiyat endeksi (SY,m. 22:

municipalities: belediyeler (İY,m. 2 A

natural disaster: doğal afet (İY,m. 5

natural person: gerçek kişi (İY,m. 14

nature: özellik (SY,m. 26:

negligent act: kusurlu hareket (İY,m. 60

negligent: ihmal (SY,m. 28:

negotiated procedure: pazarlık yöntemi (İY,m. 4

newspaper: gazete (İY,m. 47

nominal value: nominal değer (İY,m. 34

notarize contract: sözleşmenin tescili (İY,m. 46

notary-certified: noter tasdikli (İY,m. 14

notary-public approved notification: noter ihbarnamesi (İY,m. 45

notification: bildirilmesi (İY,m. 41

notification: tebligat (İY,m. 65

notification address: tebligat adresi (İY,m. 41

notification address: tebligata esas açık adres (İY,m. 30

notification of the result of the tender: ihale sonucunun ilanı (İY,m. 47

obligation: görev (İY,m. 44

obligation: yükümlülük (İY,m. 52

obligation under the contract: taahhüd (SY,m. 21:

obtain building site: arsa temin etmek (İY,m. 62 C

offer agreement: anlaşma teklifinde bulunmak (İY,m. 17 B

office: makam (İY,m. 53 A

official gazette: resmî gazetede (İY,m. 13

official gazette: resmi gazete (İY,m. 47

official institution: resmi kurum (İY,m. 53 B

official job: resmi görev (İY,m. 53 E

off-the shelf good: piyasadan hazır halde (SY,m. 13 b:

omission: eksiklik (İY,m. 37

open notification address: tebligata esas açık adres (İY,m. 51

open procedure: açık ihale yöntemi (İY,m. 4

opening of the tenders: teklifin açılması (İY,m. 26

operation and maintenance cost: işletme ve bakım maliyeti (İY,m. 40)

order: emir (İY,m. 53 A)

order of compulsory winding up: zorunlu tasfiye kararı vermek (İY,m. 10 B)

organ: organ (İY,m. 53 A)

organisational structure: organizasyon yapısı (İY,m. 10 B)

organised crimes: organize suçlar (İY,m. 11 A)

organizational structure: organizasyon yapısı (İY,m. 52)

originality: özgünlük (İY,m. 38)

ortaklık ilişkisi: partnership relation (İY,m. 11)

outsources: hazırlattırmak (İY,m.12)

overall turnover: toplam ciro (İY,m. 10 A)

partial acceptance: kısmi kabul (SY,m. 11:

payment: ödeme (SY,m. 13 b:

penal liability of tenderers: isteklerin ceza sorumluluğu (İY,m. 59)

penalty: ceza (İY,m. 27)

performance bond: kesin teminat (İY,m. 27)

performance security: kesin teminat (İY,m. 21)

person: kişi (İY,m. 53 A)

pilot partner: pilot ortak (İY,m. 14)

place of performance: işin yapılma yeri (SY,m. 6 m:

posterior: sonra (SY,m. 22:

postgraduate education: lisansüstü eğitim: Gm 6

pre-evaluation: ilk değerlendirme (İY,m. 37)

preliminary guarantee: geçici teminat (İY,m. 36)

preliminary project: ön proje (İY,m. 62 C)

preparation of site materials: ihzarat (İY,m. 4)

preparation of tender: teklifin hazırlanması (İY,m. 50)

pre-qualification: ön yeterlik (İY,m. 10 B)

prequalification advertisement: ön yeterlik

ilanı (İY,m. 9)

pre-qualification evaluation: ön yeterlik değerlendirmesi (İY,m. 20)

pre-qualification notice: ön yeterlik ilânı (İY,m. 20)

present to the service of the economy: ekonomiye kazandırmak (İY,m. 62 A)

presidency: başkanlık (İY,m. 53 A)

presidency of council of state: danıştay başkanlığı (İY,m. 53 C)

presidency of court of accounts: sayıştay başkanlığı (İY,m. 53 C)

presiminary design: ön proje (avan proje) (İY,m. 4)

prevent participation: katılımı engellemek (İY,m. 17 B)

price: tutar (İY,m. 53 B)

price advantage: fiyat avantajı (İY,m. 24)

price chart: cetvell (İY,m. 37)

price difference: fiyat farkı (İY,m. 27)

price investigation: fiyat araştırması (İY,m. 9)

principle: esas (İY,m. 53 A)

principles and procedures: usulve esaslar (m.1) (İY,m. 1)

prior to deadline for the submission of tenders: ihale tarihinden önce (İY,m. 13)

prior to sue: dava açılması öncesinde (İY,m. 56 C)

prior to the deadline for the submission of tenders: ihale tarihinden önce (İY,m. 13)

prior to the pre-determined time: ihale saatinden önce (İY,m. 16)

privat institution: özel kurum (İY,m. 53 B)

private job: özel görev (İY,m. 53 E)

private sector: özel sektör (İY,m. 10 B)

procedure: usul (İY,m. 53 A)

procedure of dispute settlement: anlaşmazlıkların çözümü (İY,m. 27)

procedure of the tender: ihale usulü (İY,m. 47)

proceeding: işlem (İY,m. 37)

procurement fraud: ihaleye ilişkin işlemlere

fesat karıştırmak (İY,m. 17 A
procurement proceeding: ihale (İY,m. 5
procurement process: ihale süreci (İY,m. 7
procurment: ihale (m. 1) (İY,m. 1
production capacity: üretim kapasitesi (İY,m. 10 B
productivity: verimlilik (İY,m. 40
professional conduct: mesleki faaliyet (İY,m. 10 B
professional ethics: meslek ahlakı (İY,m. 10 B
professional organizations: meslek kuruluşları (İY,m. 2 C
professional qualification: mesleki yeterlik (İY,m. 10 A
professional qualification: mesleki nitelik (İY,m. 52
professional quality: mesleki nitelik (İY,m. 10 B
professional record: sicil (İY,m. 59
programming of the budget: bütçenin programlanması (İY,m. 62 D
prohibited action: yasak davranış (İY,m. 10 B
prohibited conduct: yasak fiil (İY,m. 10 B
prohibition and criminal liability: yasaklar ve ceza sorumluluğu (İY,m. 58
prohibition and criminal provision: ceza ve yasaklama hükmü (İY,m. 3 H
prohibition from participation in tenders: ihalelere katılmaktan yasaklama (İY,m. 58
prohibition of disclosure of information and documents: bilgi ve belgeleri açıklama yasağı (SY,m. 29:
promise: vaat (İY,m. 17 A
property: mal (İY,m. 53 J
property fund: mal sandığı (İY,m. 53 J
proprietorship: şahıs şirketi (İY,m. 58
prosecute under criminal law: ceza kovuşturması (SY,m. 28:
provisional acceptance: geçici kabul (SY,m. 13 a:

proxy: vekil (İY,m. 52
public benefit: kamu yararı (SY,m. 21:
public corporations: kamu iktisadi kuruluşlar (İY,m. 2 B
public entity and institution: kamu kurum ve kuruluşları (m. 1) (İY,m. 1
public funds: kamu kaynağı (m. 1) (İY,m. 1
public law: kamu hukuku (m. 1) (İY,m. 1
public lawsuit: kamu davası (İY,m. 59
public notary: noter (İY,m. 46
public procurement assistant expert: kamu ihale uzman yardımcıları (İY,m. 53 G
public procurement authority: kamu ihale kurumu (İY,m. 4
public procurement board: kamu ihale kurulu (İY,m. 53 A
public procurement board (PPB): kamu ihale kurulu (KİK) (İY,m. 4
public procurement bulletin: kamu ihale bülteni (İY,m. 53 B
public procurement expert: kamu ihale uzmanı (İY,m. 53 G
public prosecutions: cumhuriyet savcılığına (İY,m. 59
public prosecutor's office: cumhuriyet savcılıklar (İY,m. 59
public sector: kamu sektörü (İY,m. 10 B
public supervision: kamuoyu denetimi (İY,m. 5
punishment rendered by the court: hükmolunacak ceza (İY,m. 60
qualification: nitelik (İY,m. 62 F
qualification criteria: değerlendirme kriteri (İY,m. 20
qualification criteria: yeterlik kriteri (İY,m. 37
qualification evaluation proceeding: yeterlik değerlendirmesi (İY,m. 10 B
quality: kalite (İY,m. 40
quality assurance practice: kaliteyi sağlamaya yönelik belge (İY,m. 10 B
quality control: kalite kontrol (İY,m. 10 B

quality control institution: kalite kontrol kuruluşları (İY,m. 10 B)

quantity: miktar (SY,m. 6 b:

queue number: sıra numara (İY,m. 30

ratio: oran (İY,m. 52

real expense: gerçek gider (SY,m. 24:

real person: gerçek kişi (İY,m. 10 B

realisation of the assignment: işin gerçekleştirilmesi (İY,m. 50

realisation of visa: vizenin yapılması (İY,m. 42

realization method: gerçekleştirme yöntemi (İY,m. 21

reason and ground: gerekçe (İY,m. 56

reasoned decision: gerekçeli karar (İY,m. 55

receipt: alındı (İY,m. 30

receiving: teslim alma (SY,m. 6 m:

receiving of the tenders: teklifin alınması (İY,m. 26

receiving order: alınış sırası (İY,m. 52

record: sicil tutmak (İY,m. 58

record of commission minute: komisyon kararı (İY,m. 6

record of procurement proceeding: ihale işlem dosyası (İY,m. 6

recorded expenses: belgelendirilmiş giderler (İY,m. 45

register as revenue: gelir kaydetmek (İY,m. 11

register contract: sözleşmenin onaylatılması (İY,m. 46

registered mail: iadeli taahhütlü (İY,m. 30

registered mail: iadeli taahhütlü mektup (İY,m. 41

registration: tescili (İY,m. 47

regulation: yönetmelik (İY,m. 53 B

regulative transaction: düzenleyici işlem (İY,m. 53 B

reinforcing: güçlendirme (İY,m. 4

rejection of tender: teklifin reddi (İY,m. 36

relative: kan hısımlı (İY,m. 11 E

relative by blood: kan hısımlı (İY,m. 53 E

relative by marriage: kayın hısımlı (İY,m. 53 E

relative weight: nispi ağırlık (İY,m. 40

reliability: güvenilirlik (İY,m. 5

remedy: düzeltme (İY,m. 56 A

remuneration: hakediş (SY,m. 12:

render null and void: hükümsüz saymak (İY,m. 55

renounce: vazgeçmek (İY,m. 45

repair works tenders of cultural assets: kültür varlıklarının onarım işleri (İY,m. 62 C

request documents(for participation): isteklilerin ihaleye sunduğu belgeler (İY,m. 4

research-developement activity: araştırma-geliştirme faaliyeti (İY,m. 10 B

resolution: karar (İY,m. 53 B

resolution of council of ministers: bakanlar kurulu kararı (İY,m. 53 K

resolution of disputes: anlaşmazlıkların çözümü (SY,m. 6 y:

restitution project: restitüsyon projesi (İY,m. 62 C

restoration project: restorasyon projesi (İY,m. 62 C

restricted procedure: belli istekliler arasında ihale yöntemi (İY,m. 4

return by hand: elden iade etmek (İY,m. 52

revenue: gelir (İY,m. 53 K

review by contracting entity: idare tarafından inceleme (İY,m. 55

review of complaints: şikayetlerin incelenmesi (İY,m. 53 A

revolving funds organizations: döner sermayeli kuruluşlar (İY,m. 2 A

rule on participation: ihaleye katılım kuralı:

sabotage: sabotaj (SY,m. 9:

sales value: satış değeri (İY,m. 34

sanction: müeyyide (İY,m. 60

scale: ölçek (İY,m. 52

schedule: cetvel (SY,m. 6 c:

- scoring:** puanlama (İY,m. 52)
- seal of envelope:** zarfın yapıştırılan yeri (İY,m. 30)
- secondary chairperson:** ikinci başkan (İY,m. 53 C)
- security:** güvenlik (İY,m. 3)
- security:** menkul kıymet (İY,m. 53 E)
- seeking personal interest:** çıkar sağlama (SY,m. 25 a:
- service contract:** sözleşmeli istihdam etmek (İY,m. 53 G)
- service provider:** hizmet sunucusu (İY,m. 4)
- service unit:** hizmet birimi (İY,m. 53 A)
- services:** hizmet (İY,m. 2)
- session:** oturum (İY,m. 36)
- settlement of disputes:** anlaşmazlıkların çözümü (İY,m. 53 A)
- shall not be valid:** geçersizdir (İY,m. 26)
- shareholder:** hissedar (İY,m. 53 E)
- shareholder:** ortak (SY,m. 26:
- sign contract:** sözleşme imzalamak (İY,m. 52)
- significance:** önem (İY,m. 13)
- signing of the contract:** ihalenin sözleşmeye bağlanması (İY,m. 46)
- site list:** mahal listesi (SY,m. 6 a:
- social security contribution:** sosyal güvenlik prim borcu (İY,m. 10 B)
- social security establishment:** sosyal güvenlik kuruluşları (İY,m. 2 C)
- sole proprietorships:** bu kişilerin ortağı olduğu şahıs şirketleri (İY,m. 59)
- spare parts:** yedek parça (SY,m. 6 j:
- special financing institution:** özel finans kurumu, (İY,m. 34)
- special provincial administrations:** özel idareler (İY,m. 2 A)
- specific characteristics:** özgün nitelikte (İY,m. 21 E)
- specific decision:** özel nitelikli karar (İY,m. 53 B)
- specification:** standart (İY,m. 10 B)
- specification:** özellik (SY,m. 6 b:
- stamp:** mühürlemek (İY,m. 30)
- standard:** standart (İY,m. 10 B)
- standard tender document:** standart ihale dokümanı (İY,m. 53 B)
- standardization:** standardizasyon (İY,m. 22 C)
- state economic enterprises:** kamu iktisadi teşebbüsleri (İY,m. 2 B)
- state economic establishments:** iktisadi devlet teşekkülleri (İY,m. 2 B)
- state institute of statistics:** devlet istatistik enstitüsü (SY,m. 22:
- state procurement law:** devlet ihale kanunu (İY,m. 68)
- stock:** hissedar (İY,m. 53 E)
- storm:** fırtına (SY,m. 9:
- sub-contractor:** alt yüklenici (İY,m. 11)
- submission:** son başvuru, sunulması (İY,m. 24/30)
- submission of tenders:** ihale (İY,m. 16)
- submission of the complaint:** şikayetin verilmesi (İY,m. 55)
- submit tender:** ihale yapmak (İY,m. 24)
- subordinate:** ilgili (İY,m. 58)
- substance of tender:** teklifin esası (İY,m. 37)
- successful tenderer:** ihale üzerinde kalan istekli (İY,m. 34)
- successively (severally):** mütelselsilen (SY,m. 30:
- supervision:** denetim (İY,m. 48)
- supplementary performance security:** ek kesin teminat (SY,m. 12:
- supplier:** tedarikçi (İY,m. 4)
- survey project:** rölöve projesi (İY,m. 4)
- suspend business activity:** işleri askıya almak (İY,m. 10 B)
- suspension:** kesinti (İY,m. 56 A)
- suspension:** durdurma (İY,m. 56 C)
- take decision by rule of majority:** çoğunlukla karar almak (İY,m. 53 G)
- tax:** vergi (İY,m. 26)
- technical and trade rules:** fen ve sanat kuralları (SY,m. 30:

technical aspect: teknik özellik (İY,m. 21 E
technical consultation: teknik görüşme (İY,m. 21
technical criteria: teknik kriterler (İY,m.12
technical detail: teknik detay (İY,m. 21
technical evaluation: teknik değerlendirme (İY,m. 52
technical evaluation criteria: teknik değerlendirme kriteri (İY,m. 52
technical institution: teknik kuruluş (İY,m. 10 B
technical merit: teknik değer (İY,m. 40
technical mistake: teknik hata (İY,m. 50
technical point: teknik puan (İY,m. 52
technical proposal: teknik teklif (İY,m. 50
technical qualification: teknik yeterlik (İY,m. 10 A
technical skill: teknik yetenek (İY,m. 48
technical specification: teknik şartnamelerin (İY,m.12
technical staff: teknik personel (İY,m. 10 B
technical structure: teknik yapı (SY,m. 29:
technical structure of the tender: teklifin teknik yönüne ilişkin (İY,m. 61
tender: ihale, teklif (İY,m. 2 E
tender advertisement: ihale ilanı (İY,m. 9
tender commission: ihale komisyonu (İY,m. 6
tender decision: ihale kararı (İY,m. 17 B
tender document: ihale dokümanı (teknik şartname, sözleşme tasarısı vs.) (İY,m. 4
tender letter: teklif mektubu (İY,m. 30
tender price: fiyat teklifi (İY,m. 21
tender principles and procedures : ihale usul ve esasları (İY,m. 3 C
tender procedure: ihale (İY,m. 16
tender proceeding: ihale süreci (İY,m. 9
tender process: ihale (SY,m. 26:
tender security: geçici teminat (İY,m. 11
tenderer: istekli (İY,m. 4
termination date: bitiş tarihi (İY,m. 47
termination of contract: sözleşmenin feshine

(SY,m. 6 t:
termination of the procurement proceeding: ihale işlemini iptal etmek (İY,m. 56 B
terms of payment: ödeme şartları (SY,m. 6 f:
theft: hırsızlık (SY,m. 9:
threat: tehdit (İY,m. 17 A
threshold value: eşik değer (İY,m. 8
time extension: süre uzatımı (İY,m. 27
time limit: ihale ilân süresi (İY,m. 13
time limit: süre bitimi (İY,m. 42
to be held in protection: muhafaza altına almak (İY,m. 52
total tender price: toplam bedel (SY,m. 6 a:
trade: ticaret (İY,m. 53 E
training: eğitim (SY,m. 6 j:
transaction: işlem (İY,m. 53 K
transfer contract: sözleşmeyi devretmek (SY,m. 17 a:
transparency: saydamlık (İY,m. 5
transportation: nakliye (İY,m. 4
transportation fee: ulaşım gideri (İY,m. 26
trustee: yasal temsilci (SY,m. 17 c:
turkish employers union confederation: türkiye işveren sendikaları konfederasyonu (TİSK) (İY,m. 53 C
turkish union of chambers and stock markets: türkiye odalar ve borsalar birliği (TOBB) (İY,m. 53 C
turn key lump-sum contract: toplam bedel anahtar teslimi götürü bedel sözleşme (SY,m. 6 a:
turnkey lump-sum: anahtar teslimi götürü bedel (İY,m. 62 C
turnkey lump-sum price proposal: anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak (İY,m. 62 C
undersecretariat of treasury: hazine müsteşarlığı (İY,m. 34
undertaking: işletme (İY,m. 58
undertaking: taahhüd (SY,m. 33:
undue interest: çıkar sağlama (İY,m. 17 A
unexpected: ani (İY,m. 21 B

unforeseen: beklenmeyen (İY,m. 21 B
uniformity in implementation: uygulama
 birliği (SY,m. 5:
union: birlik (İY,m. 11
unit price: birim fiyat (İY,m. 37
unit price: birim fiyat (İY,m. 62 C
unit price contract: birim fiyat sözleşme
 (SY,m. 6 c:
unlawful influence: nüfuz kullanma (İY,m.
 17 A
urban and regional planning: şehir ve bölge
 plânlama (İY,m. 23
urban design project: kentsel tasarım projesi
 (İY,m. 23
using influence: nüfuz kullanma (SY,m. 25 a:
validity period: geçerlilik süresi (İY,m. 24
value: değer (İY,m. 34
vehicle: taşıt (SY,m. 9:
violation: uygun olmamak (İY,m. 53 B
violation of law: kanun hükümlerine aykırılık

(İY,m. 53 B
visa: vize (İY,m. 42
volume of work: iş hacmi (İY,m. 10 A
wages: ücret (SY,m. 13 b:
weighted coefficient: ağırlık katsayısı (İY,m.
 52
withdraw tender: teklif geri çekmek (İY,m.
 29
work decrease: iş eksilişi (İY,m. 27
work ethics: iş ahlakı (İY,m. 10 B
work increase: iş artışı (İY,m. 27
working day: iş günü (İY,m. 62 G
working hours: çalışma saati (İY,m. 62 G
works: yapım (İY,m. 2
works: iş (İY,m. 53 K
works contractor: yapım müteahhidi (İY,m. 4
works control official: yapı denetim görevlisi
 (SY,m. 28:
works site: iş yeri (SY,m. 9:
wound up: tasfiye etmek (SY,m. 17 a:

Almanca - Türkçe Sözlük

(ab)stammen: menşei
(an)packen, in Angriff nehmen, fertig werden mit, angehen(for um): ele almak, sahip çıkmak, yoluna koymak, beraber olmak
(be)merken, wahrnehmen, empfinden, erkennen: farketmek, algılamak, hissetmek, bilmek
(dringend) bitten, ansprechen, belästigen: teklif etmek, teşvik etm., yanlış yola sevk etm.
(ein-)schätzen, taxieren auf, besteuern: takdir etm., değer biçmek, vergilendirmek
(genau) prüfen: kontrol etm.
(sich) anhäufen, vereinigen (to mit), sich insgesamt belaufen auf: yığılmak, kaynaştırmak, toplu olarak yönelmek
(stillschweigend) mit eingeschloss,

unausgesprochen: sesiz sedasız dahil olm.
(ver)hindern, hemmen, verbieten, zurückhalten: engellemek, mani olmak
(Wert) Schätzung, Würdigung; Verständnis (of für); Einsicht; kritische Besprechung; Dankbarkeit; Aufwertung: değer biçme, şerefleendirme, anlayış, kabul, önemli toplantı, minnettarlık, değerini yükseltmek
(Zoll)Tarif: gümrük tarifnamesi
(zu)gehören, gehören zu, jem. Zustehen: ait olmak, bağlı olmak
ab-, herleiten (from von); nutzen ziehen (from aus): yönlendirmek; faydalanmak
Abfall (from von): artık, kullanılmayan
Abfindung, Gratifikation, Trinkgeld: tazminat, mükafat, bahşiş
abhängig von: bağlı, bağımlı
abhelfen: imdadına yetişmek
abmachen, erledigen, abfertigen,

senden: sevk etmek, yönlendirmek
Abschätzung: tahmin, taktir
abschöpfen: boşaltmak
abstimmen auf: oylamak, seçmek
abstützen: dayanmak, güvenmek, rücu etmek
abweichen: sapmak
Abweichung: sapma
ähnlich, gleich, gleichartig: benzer, aynı türden, tek çeşitli, türdeş, homojen
Aktivposten, Gewinn, Vermögen: aktif, kar,
alleinlassen: ayrı bırakmak
allgemein, allumfassend: genel, herşeyi içeren
also: bu nedenle
an die Öffentlichkeit bringen: kamuya duyurmak
anerkannt: tanınmış
Anfang, Beginn: başlangıç
anfangen, beginnen: başlatmak
Anforderung: gereklilik
Anfrage, Anforderung: istek, talep, rica, dilek
anfragen, nötig haben, nötigen, mit Recht zwingen: istemek, muhtaç olmak, icap ettirmek, ihtiyaç göstermek, ihtiyacı olmak, emretmek, icbar etmek, zorunlu kılmak, iktiza etmek, bir yetkiye dayanarak veya kanun hükmüyle zorlamak
angeben, vermerken: bildirmek, söylemek, anlatmak, ayrıntılı açıklama, saptamak
angeblich, vermeintlich: göya, belli belirsiz
angefüllt, voll von: dolu
angemessen, gebührend: uygun
angemessen, gerecht, : uygun şekilde, hakkıyla, haklı olarak, doğru olarak, geçerli süre uzatımı
anhaltend, innewohnend, angeboren, eigen: bağlanmak, dahil olmak, doğuştan sahip olmak
Anhäufung: yığıntı
Anlass, Antrieb, Anreiz: ivme, başlatma

Anordnung, Neigung, Hang, Verfügung, Anordnung treffen: tertip, tahsis, temlik, tasarruf, temayül
anpassen: uyum
anpassen: uyarlamak
anrufen: çağırarak, başvurmak
ansprechend: hitap etmek (uygun düşmek),
Anspruch: talep, iddia, hak
Anspruch: hak
Ansuche, dringende Bitte: davet
Antrieb, Anreiz: harekete geçirmek, ivme vermek
anwenden: tatbik etm., uygulamak, tabi olmak
anwenden, verwenden, gebrauchen, beschäftigen, anstellen: çalıştırmak, istihdam etmek,
anwenden; Einfluss etc.
Ausüben: kullanmak, tesir etm.
aspekt: yön, açı
auf: üzerine
auf der Höhe: şu miktarda
auf(er)legen, aufbürden, aufdrängen: üzerine koymak, zorlamak, yüklemek
aufblasen, aufblähen: şişirmek, üflemek
aufeinanderfolgend, fortlaufend: sıraya göre, sırayla
aufeinanderfolgend, fortlaufend: peş peşe, arka arkaya, ardıl
auffassen, auslegen: yorumlamak
aufgrund: binaen (dayanarak, -den dolayı, -den ötürü, -diği için), dolayısıyla, yüzünden
aufhören: bırakmak, bitirmek
Aufnahme, Angliederung: kabul, yerleştirmek
aufpolieren: meydana çıkarmak, ortaya koymak
aufschiebend, hinhaltend: geciktirici, erteleyici; oyalayıcı
Aufschrift, Bestätigung: başlık, onay

auftauchen, zum Vorschein kommen,
hervorgehen (als; from aus), sich ergeben,
zeigen: ortaya çıkmak, görünebilmek,
meyadana çıkmak, görünmek, kendini
göstermek
Auftrag: görev, vasife,
Auftrag: sözleşme
aufwiegen, ersetzen: yerine koymak
Aufzählung: saymak
augenscheinlich, offenbar, -sichtlich,
klar: görünüşe göre, belirgin, açıkça
ausdrücklich, deutlich, bestimmt,
offen: özellikle, belirgin, açık
ausdrücklich, eigens: kati, sarıh, değişmez,
kesin olarak, kesin biçimde
ausführen: imal etm., yapmak
auslösen: bırakmak, terketmek
ausnehmen; befreien: içini boşaltmak
(soymak), serbest bırakmak
ausrotten: kökü kazınmak
ausschlaggebend sein: tesir edici olmak, tesir
etm.
ausschliessen, vorbeugen: engel olmak, mani
olmak, dışarıda bırakmak
ausschliessen; herrschen, regieren: hariç
tutmak, hükmetmek, yönetmek
Ausschreibung: ihale evrakı (ihaleye çıkmak
için)
Ausschreibung; Angebot: teklif
ausser Gebrauch kommen: kullanım dışı,
tedavül dışı
Ausstreuerung: serpme, dağıtma, yayma
Auszahlung, Verauslagung: ödeme, harcama,
gider
Bauvorhaben/Bauplan: inşaat projesi
(uygulama aşamında değil)
bedeuten: anlamına gelmek
Bedingung: koşul
Bedingung: koşul
Beeinträchtigung: uyumlandırmak, etkilemek

Befehl: emir
befehlend; obligatorisch (Am.): zorunlu
beflecken, verwischen, trüben: kirletmek,
bulandırmak
befördern, bringen, schaffen, tragen,
übermitteln, vermitteln,
mitteilen: ulaştırmak, iletmek
begrenzen, ein-, beschränken (to
auf): sınırlamak
begünstigen: kayırmak
begünstigen: teşvik etm., gayretlendirmek
behalten, bewahren, beibehalten: muafaza
etm., saklamak, yedekte tutmak, sürdürmek
behaupten, erklären; durchsetzen; geltend
machen: fikir yürütmek, anlatmak, kabul
ettirmek, geçerli kılmak
Behauptung, Erklärung,
Geltendmachung: fikir yürütme, anlatma,
geçerli kılma
Beihilfe, Zuschuss, Subvention: yardım etm.,
subvanse etm.
bekanntmachen, beweisen, feststellen,
versuchen, aus Erfahrung
klug: tanıtlamak, ispat etmek, doğruluğunu
tespit etmek, denemek, tecrübe ile anlatmak
Bekanntmachung: ihaleye davet
bemerken; unterwerfen: dikkat etm., altını
çizmek, ona yönlendirmek
benachteiligen: dezavantajlı duruma
düşürmek
berechtigen: doğrulamak, tasdik etm., teyit
etm.
berichtigen, verbessern: düzeltmek
Berichtigung, "parl." Zusatz,
Änderungsantrag: yasa değişikliği
Berichtigung, Verbesserung: düzeltme
besagen, beabsichtigen,
vorgeben: görünümde olmak, gibi
görünmek, anlamına gelmek, demek
istemek, bildirmek, göstermek,
beschaffen, versorgen: yaptırmak, ettirmek,

tedarik etmek, elde etmek, edinmek,
kazanmak
beschäftigt sein mit:ile meşgul olmak,
sürdürmek
beschreibend:tanımlayıcı
besonder, einzeln:ayrı ayrı,
Bestätigung, Behauptung:onaylamak
Bestechung(sgeld, sgeschenk):rüşvet, hediye vermek
betrachten:düşünmek, göz önünde tutmak
betrachten:kabullenmek
betrachten, beabsichtigen:değerlendirmek, niyet etmek
Betrug, Schwindel:hile, dolandırıcılık, sahtekarlık, aldatma,
betrügen (of um):kandırmak
bevollmächtigen, j. berechtigen, et. rechtfertigen:temnat vermek, garanti etmek, sağlamak, yetki vermek, izin vermek, ruhsat vermek, hak kazandırmak
bewahren, erhalten, (bei)behalten:korumak, hıfz etmek, muhafaza etmek, saklamak,
beweisen, begründen, dartun:ispatlamak, kanıtlamak, nedenlendirmek
beweiskräftig, schlüssig, überzeugend, endgültig:kesin, kati, son, nihai
bewerkstelligen, ausführen, verwirklichen:hakkından gelmek, yapmak, meydana getirmek
bezeichnen, ernennen, bestimmen:isimlendirmek; konumlandırmak
Bezugnahme, Verweisung, Beziehung:istinadetme
bezugnehmen, verweisen, beziehen:isnat etme (dayandırmak), atfetmek, değinmek, kaynak göstermek, atıfta bulunmak
billig, gerecht:hakkaniyetli, tarafsız, adaletli
bis zum Betrage von:bu noktaya kadar, bu kademe kadar
bloss:yalnızca

Breite; Umfang, Weite; Spielraum:genişlik, genişlik, çevre, uzaklık, tesir alanı
bündig, kurz:kısaca, öz
Bündnis eingehen:başlamak, anlaşmaya varmak
Charakteristik:vasıf, nitelik
dartun, darlegen:izah etm.(ayrıntılı, geniş açıklama), beyan etm.(bildirmek, açıklamak)
dazwischen befindlich, vermittelnd:arada kalmak/olmak, aracılık
den Angelpunkt bilden; Kardinal...:yakalanacak noktayı oluşturmak
die Oberhand haben od. Gewinnen (over, against über):üste çıkmak, sahip olm., hükmetmek, yürütmek
dreist:terbiyesiz
Echtheit, Glaubwürdigkeit:doğruluk, sağlamlık, güvenilir
eidesstattliche Erklärung:yemin yerinde kaim beyanda bulunmak
Eignungskriterien (Öst.Auswahlkriterien):değerlendirme kriterleri
eingebaut:dahil edilmiş
Einkommen:gelir
Einleitung:başlatma
einrichten:hazırlamak, düzenlemek, tertip etm., tanzim etm.
Einrichtung:tesisat, donanım, döşem
einschliesslich:dahil
einseitig:tek taraflı
einsetzen, stiften, gründen, einrichten, an-, verordnen, j. einsetzen:kurmak, tesis etmek, atamak
einspritzen:enjekte etm.
Einzelgänger:tek başına hareket eden
einzelne:teker, tek tek
empfehlen:tavsiye etmek
Entdeckung:ifşaat, meydana çıkarma; keşif,

türetme
entfalten, an den Tag legen; zur Schau stellen; ausstellen, -breiten; zeigen; hervorheben: meydana çıkarmak, göstermek, teşir etm., yaymak, vurgulamak
Enthüllung: açıklanan, ifşa etme
Entlohnung: ödeme
entschädigen: tazmin etm.
entscheidend, kritisch: seçip karar vermek, kritik
entsprechen: uymak, riayet etmek, uyumlu olmak
erdenken, sich (aus) denken: kabullenme
erheben, auferlegen: yükseltmek, yükseğe koymak
erlassen: karar almak, edinmek, benimsemek, kabul etmek, seçmek, sahip çıkmak,
erlauben: izin vermek, olanak vermek, fırsat vermek, imkan vermek,
erläutern, aufklären: açıklamak, izah etm.
Erläuterung: açıklama, aydınlatma, açıklık
erleichtern, fördern: kolaylaştırmak, yardım etmek, yardımcı olmak
Erleichterung, Unterbrechung,
Ablösung: rahlama, ara verme, nöbet değiştirme
ermitteln, feststellen;
vergewissern: belirlenmek, tespit etm., doğrusunu anlamak, tahkik etm., araştırmak, soruşturmak
Ermittlung, Feststellung: tespit
erörtern: görüşmek
Erpressung: şantaj, baskı
erreichen, erlangen, erzielen: vasil olmak, ulaşmak, hedefe varmak
ersetzen, verdrängen: yerine koymak, baskı yapmak
ersetzen, verdrängen, absetzen,
überholen: yerine kullanmak, sıkıştırmak, araya sokmak, elden geçirmek
erwachsen aus, zu fallen, auflaufen: meydana

gelmek, üzerine gelmek
Feinabstimmung: ince ayarlama
festhalten an etw.: bağlı kalmak, beklemek
festlegen: tespit etm., kaideleştirmek, saptamak, kaydetmek, tedarik etmek, sağlamak, temin etmek, getirmek,
festlegen, vorschreiben: emretmek
fleiss: çalışma; üretim
flüchtig, flatterhaft: yüzeysel, değişken
Folge: takip eden
folgend, später, anschliessend: sonra gelen, sonraki
formulieren: ifade etm., açıklamak, anlatmak, dile getirmek, belirtmek, hazırlamak
Forschen, forschenden Blick, genaue (Wahl)
Prüfung: dikkatle bakmak, inceleme, tetkik, tahkik, araştırma
fördern: ilerletmek, artırmak, geliştirmek, yaygınlaştırmak
früher, älter, vor: önceki, önde geleni
Führung, Leitung; Verhalten, Betragen;
Verwaltung: davranış, tavır, hareket; idare; davranmak, idare etm., yürütmek, yol göstermek, önderlik etmek,
ganz klar: apaçık
Gebiet, Bereich: Hudut, çerçeve, sınır
Gebühr, Gehalt, Honorar, Lohn: ücret, maaş (memur),
gegebenenfalls: gerektiğinde, gerekli olduğunda
Gelingen:
gemaess, passend: ...göre, gereğince, uygun olarak
Gemeinschaft: Topluluk
geneigt od. neigend zu; anfällig für: meyilli olm., meyletmek, istekli olm.
genügen, (aus-) reichen: kifayetkar, kafi, az ve öz
gerechtfertigen: gerekçelendirmek, savunmak, haklı göstermek, doğrulamak, doğruluğunu savunmak

Geschäft, Transaktion:iş, ticaret
Geschäftstätigkeit endgültig einstellen:iş faaliyetine son vermek
Gesuch, Anfrage:dilekçe, rica, talep,
gewähren, geben, erweisen:vermek, ortaya çıkarmak, ispat etm.
gipfeln, den Höhepunkt erreichen:zirve, zirveye çıkmak
Gremium:komite
Günstlingswirtschaft:kayıрма
Gütezeichen:kalite belgesi
Haftpflichtversicherung:mali mesuliyet sigortası
halten für, denken, urteilen:yerine koymak, düşünmek, hüküm vermek
hart, streng:zor, sert
haupt..., hauptsachlich, wichtigste:baş, ana, başlıca, büyük, asıl, en önemli
Heimliches Einverständnis, Verdunkelung:gizli anlaşma, saklama
Hilfs..., Neben...:yardımcı
hinhalten:oyalamak
in Betrachtung ziehen:göz önüne almak,
in bezug auf, was...anbetrifft:hakkında, dair, ait
in Ordnung bringen, berichtigen, anpassen:düzeltilmek, uyum sağlamak
Inhalt, Betreff:mevzu, bir hukuki işlem, ihtilaf veya dava konusu; konu
irrig:yanılmak
j. antreiben, bewegen (to zu); et. veranlassen; Gedanken eingeben; jm. vorsagen:teşvik etm., gayretlendirmek, ivme vermek, düşüncüyü yönlendirmek, önceden belirlemek
jem. etw. nehmen oder entziehen:almak, mevcuttan çıkarmak
Kamerad, Gefährte:yoldaş, arkadaş
klären, erläutern:aydınlatmak, açıklık getirme
klug, vorsichtig:akıllı, dikkatli

knapp, rar, selten:ender, az bulunan
Kompetenz:salahiyet, ehliyet, yetki
konkurs:iflas
Konkursverwalter:iflas masası memuru, sendik, tasfiye memuru
Konkursverwaltung:iflas idaresi, tasfiye halinde bulunmak
konsultieren:danışmak, istişare etmek, fikir almak, düşünce sormak, dinlemek
Kooperation:işbirliği
korigieren:düzeltilmek
korigieren, darlegen, :düzenlenmek, başlamak, açıklamak, göstermek, yola çıkmak, koyulmak, dizmek, girişmek
Kostenvoranschlag:fiyat tahmini
Körperschaft des öffentlichen Rechts:kamu tüzel kişilik
Kraft:kuvvet
kurzer Entwurf, Notiz, Protokoll:protokol, toplantı tutanağı
kündigen, beenden:feshetmek, son vermek
lärmend; marktschreierisch; eklatant:yüksek sesli, çığırkan
lästig, beschwerlich:zoraki, zorlaştırarak
Lebensfähigkeit:yaşamsal
Lebensmittel liefern für; sorgen für; befriedigen:yiyecek servisi yapmak, tatmin etmek
Leistung:çalışma, eser, uygulama
Leistungsfähigkeit, Wirkungsgrad, Leistung, Wirkung:verim, yeterli, işi yapabilme
Liquidator:tasfiye memuru
lobenswert, löblich:övünülür, övgü
Material ausgeben:çıkarmak, yayınlamak
Merkmal:düzenleme, anlaşma
Milde, Nachsicht:yumuşak, görmemezliğe gelmek
mildern, lindern:azaltmak, indirmek
modernisieren:yenilemek

möglich, vielleicht:belki, muhtemelen, imkan dahilinde, olabilir
nachher, nachhinein:sonra, ondan sonra
Nachteil:zarar, ziyan
nachteilig, schädlich:kayıp, zarar verici
neigen, biegen, ablehnen:meyil vermek, eğilmek; reddetmek
neuer Entwurf:yeni proje
nicht zu fassen:kabul edilemez, düşünülemez
nichtig, leichtfertig, leichtsinnig:önemsiz, ehemmiyetsiz, anlamsız, manasız, saçma, boş, uçarı, sathi, dikkatsiz, düşüncesiz
notiert:kote edilen (mal piyasasında)
Nutzen, Nützlichkeit:kullanılır, faydalı, yararlı
objektiv:nesnel
obligatorisch, zwangsmässig:zorunlu, mecburi
offenbaren, aufdecken, erschliessen,:ifşa etm., açıklamak
ordnungsgemäss:usulüne uygun
organisatorisch:kurumsal
öffentliche Ausgaben:kamu harcamaları
öffentliches Interesse:kamu yararı
peinlich genau, äusserst gewissenhaft:çok titiz, tam inanılır şekilde
praktikabel, durchführbar:yapılabilir, icrası mümkün, uygulanması mümkün
Prämie, Auszahlung:prim
präzise:tam, kesin
Präzisierung:ayrıntılı açıklama, aydınlatma, şartname
proportional:göreceli ağırlık, nispi ağırlık
Provision:prim
Prüfbericht:deney raporu
qualifikation:yeterlik, ehliyet, kabiliyet
quantifizierbar:niceleştirilebilen
quantifizieren:niceleştirmek
Rate, Abschlagszahlung:taksit, hakediş
Rechtsmittel:yasal yol, hukuki yol

Rechts-und

Verwaltungsvorschriften:kanun, tüzük ve idari düzenlemelerini
rechtzeitig:vaktinde, uygun zamanda, zamanında
Redlichkeit, Billigkeit, Gerechtigkeit:hakkaniyet
regellos, übermässig, zügellos:kaidesiz, fazladan, abartılmış
regelmässig:düzenli
regeln, ordnen:tanzim etm., yoluna koymak; ayar etm.; düzeltmek
regieren, leiten, verwalten:idare etmek, hükümet sürmek, terbiye etmek, hakim olmak, elinde tutmak, çevirmek, kullanmak, yönetmek; düzenlemek
rein, ganze, nur:sadece, tamamen, sırf; ancak, yalnız
relativ:görelî
relevant, sachdienlich:ilgili, uygun, münasip
Rest, Anwartschaft:geri kalan, gayrı rücu mülkiyet
Ruhe, Ruhe finden, beruhigen:huzur, hazır bulunma
Rücklage:ihtiyat akçe, yedek para
Rücksicht nehmen auf:birşeye riayet etme, nazarı itibara almak, hesaba katmak
sachdienlich, -gemäss, zur Sache gehörig:konu içerisinde, k. Ait, k. Vakıf
Schaden, Nachteil:zarar, dezavantaj
schädlich:zararlı
scheiden von:sapmak, ayrılmak
schliesslich, endlich:nihayet
schmackhaft:kabul olunabilir, lezzetli, makul, akla uygun tatmin edici
schnell, flink, geschwind, eilig:çabuk, atik
schwächen, mindern, beeinträchtigen:zayıflatmak, azaltmak, tesirsiz kılmak
schwebend, noch unentschieden:muallak, askıda, karara bağlanmamış olan, beklemede

Schwelle:eşik, kademe
sich (ver-)ändern, ab-,
umändern:değiştirmek, değiştirmek
sich anlehnen, vertrauen:dayanmak,
güvenmek
sich belaufen auf, betragen, hinauslaufen
auf:rücu etmek,
sich bemühen, bestrebt sein, streben
nach:gayret göstermek, gayretli olmak,
çaba göstermek
sich einlassen:o yöne yönelmek
sich enthalten, unterlassen:ayırarak, mani
olm., terketmek
sich et. zuziehen; sich e-r Gefahr etc.
Aussetzen; Schulden machen;
Verpflichtung eingehen; Verlust
erleiden:maruz olmak (kalmak), uğramak
sich fügen, sich richten nach, sich anpassen
an:ile uymak, itaat etmek, boyun eğmek
sich vermindern, -ringern,
abnehmen:kendini azaltmak, zayıflamak,
küçülmek
sich wenden an:hitap etmek (uygun düşmek),
so, also:meğer, -medikçe
so, auf diese Weise; also, somit:böylece, bu
şekilde
sorgfältig ausarbeiten,
herausarbeiten:dikkatli çalışmak,
göstermeye çalışmak
spezifizieren:izah, tarif etmek, belirtmek,
ayrıntı ile açıklamak
stärken, bestätigen:kuvvetlendirmek,
onaylamak
steigern, vergrößern, erhöhen:arttırmak,
büyütmek, yükseltmek
stellvertretend:yerine
Stichtag:son fırsat, teslim tarihi
streben, trachten nach:gayret göstermek,
istekle yerine getirmek
streiten, ringen (for um),
behaupten:münakaşa etmek, kavga etmek,

kesin konuşmak
streng, scharf, bindend, zwingend, starr,
fest:kesin, kati, bağlayıcı
stumpf, plump, grob, derb:kör, kaba
Submission:İhaleye teklif verme
substanziel, wesentlich, wirklich, stark,
solide:esaslı, özlü, önemli
Suspendieren:askıya alınma
Sünden vergeben, Schuld erlassen,
nachlassen in, abstehe von, überweisen,
zurückweisen, übersenden,
nachlassen:afetmek, suçunu bağışlamak,
havale etm., reddetmek, iletmek
technische Beschreibung:teknik tanımı
Teil, Anteil:kısım, bölüm
Teufelskreis:boşa döngü
um zu:_mak, _mek için, maksadıyla
umkehren; zurückkommen, -gehen (to auf);
zurück fallen (to in); heimfallen:dönmek,
geriye gelmek, geriye düşmek, içine düşmek
Umsatz:ciro
umschreiben, begrenzen:sınırlandırmak
Umstand:hal, durum
Unbequemlichkeit,
Unannehmlichkeit:rahatsızlık, zahmet
unberechtigt, unverbürgt:hesaba katılmaz,
kefilsiz
unbeschadet, vorbehaltlich:...halel
gelmek üzere, bütün hakları saklıdır,
ihtirazi kayıtlı, haklarına dokunmaksızın,
unentbehrlich, unerlässlich (Sache);
unabkömmlich (Person):vazgeçilmez,
terkedilmez
unerbittlich:gaddar
ungeachtet dessen:önem vermeyerek,
bakmayarak, saymayarak
ungeachtet, trotz, trotzdem, dennoch;
obgleich:gerçi, her ne kadar, bakmayarak;
mama fihi, bununla birlikte; rağmen, yine de
ungebräuchlich:uygun olmayan, uyumsuz,
kullanılmayan

ungebührlich, unangemessen, übermässig,
unzulässig, noch nicht fällig:bedelsiz,
 oransız, aşırı, ehliyetsiz, vadesi gelmemiş
ungerecht, schaden anrichten, Partei
ergreifen:haksız hüküm vermek, zarar
 vermek, kayırma, taraf tutma, tarafgirlik,
unnötig machen, fertig werden ohne,
verzichten auf:gereksiz hale getirmek,
 vazgeçirmek
unnütz; wirkungs-, nutzlos:gereksiz, tesirsiz,
 etkisiz
Unsicherheit:güvensizlik
unter anderem:başkaları arasında
unter Bezugnahme auf:istinaden,
 atfen→birşeye daynama, dayandırma
unter ein Mandat stellen:müvekkil olmak
untergeordnet:kademelendirmek,
 sınıflandırmak
unterhalten, in Erwägung ziehen, Meinung
hegen, eingehen auf:dikkate almak, kabul
 etmek, takip etmek???
unterlassen, versäumen (to zu), auslassen,
übergehen:terk etm., kaçırma, boş
 bırakma, atlamak
Unterlassung, Aus-, Weglassung:atlama,
 bırakma
unterscheiden, auszeichnen:ayırma,
 işaretlemek
unterscheiden, erkennen, wahrnehmen,
beurteilen:ayırt etm., fark etm., karar
 vermek
Unterscheidung, Unterschied,
Auszeichnung:fark, farklılık, farkını ortaya
 koymak
unterstreichen:altını çizmek, vurgulamak
unverändert:değişmeyen, kesin
unverbindliches Angebot:bağlayıcı olmayan
 teklif
Unvereinbarkeit, Unstimmigkeit:kabul
 etmemek, razı olmamak
unverhältnismässig,

ungleichmässig:orantısız
Unzufriedenheit:tatminsizlik
unzweideutig:başka manaya çekilmeyen
unzweideutig, eindeutig:başka manaya
 çekilmeyen, belirli, kesin
übereinstimmen:ile uymak, itaat etmek, _e
 uymak, _e riayet etmek, boyun eğmek
Überlegung, Beratung:danışmak, fikir
 oluşturmak
überlisten, vereiteln:
übermässig, übertrieben:fazladan,
 arbartılmış
übermitteln:bildirmek, iletmek
übertragen, verleihen, erteilen, Gunst
erweisen, sich besprechen, sich beraten,
Rücksprache nehmen:aktarmak,
 kiralamak, ona yönlendirmek, ayrıcalık
 tanımak, danışmak, fikir almak
übrigbleibend:arta kalan
übriggebliebene Werte, Restwert:artık değer
veraltet, altmodisch:modası geçmiş, eskimiş
verantwortlich, erklärlich:sorumlu, izah
 edilebilen, makul görülebilen
Verantwortlichkeit, Haftpflicht,
Verpflichtung:sorumluluk, mecburi
 sorumluluk, yükümlülük
Verantwortlichkeit, Haftpflicht,
Verpflichtung:sorumluluk, mecburi
 sorumluluk, yükümlülük
verbergen, verhehlen, -heimlichen, -
schweigen, -bergen (from s.o. vor j-
m):saklamak, gizlemek, gizli, susmak,
 örtmek
Verbergung:saklama
verbessern; berichtigen; Gesetz ergänzen,
(ab)ändern; sich bessern:düzeltilmek,
 tamamlamak, değiştirmek, kendini
 yenilemek
verbieten:yasaklamak
verdrängen, ausstehen, ersetzen:sıkıştırmak,
 araya sıkıştırmak

verdrehen; verzerren, -ziehen:bükmek,
bozmak, tahrif etmek
Verdünnung, Verwässerung:sulandırmak,
inceltmek (susuz olsa da!)
verewigen:ebedileştirmek
Verfahren, Verhandlung, (Tätigkeits-)
Bericht:işlemler
Verfahrensrecht:yöntem kuralları, usul
hukuku
Verfahrensvorschrift:usul kuralları
verfügen, verordnen, Gesetz erlassen:rıza
göstermek, kabullenmek
Vergabe:ihale, keşif
Vergabe:ihale
Vergabeunterlagen:ihale evrakı
verhindern:engellemek, mani olmak
verkünden, bekanntmachen:ilan etm.,
duyurmak
verlangern:(süre) uzatmak
Verlängerung, :uzatma
vermuten, mutmassen, voraussetzen:tahmin
etm., varsaymak, öngörmek
vernünftig, gerecht, passend,
akzeptabel:makul, haklı, uygun, kabul
edilebilir
Verordnung:tüzük, yönetmelik
Verpflichtung:mecburiyet
verrufen:kötü şöretli
versammeln, zusammenrufen,
Versammlung einberufen:toplanmak,
toplantıya çağırarak
verschlimmern, verschärfen, erbittern:daha
hassas olmak, acımasızca
Verschwiegenheit, Verfügungsfeiheit:takdir,
ketumiyet
versehen, ausstatten mit:vermek, sağlamak
versorgen, zuführen, :tedarik etmek, temin
etmek, sağlamak, bulup ulaştırmak,
karşılama, vermek, ihtiyaç karşılamak
verständlich:anlaşılması kolay

verstossen:aksine hareket etm.
verstreichen:geçmek, akmak (zaman)
verstricken, verwickeln, behindern,
hemmen:karişmak, kariştırmak, önlemek,
karartmak
verteidigen, verfechten, befürworten,
vertreten:savunmak, müdafaa etm.
Vertrag/Vereinbarung
abschliessen:sözleşme/anlaşma
gerçekleştirmek, akdetmek, yapmak
Vertrauen, Zutrauen, Verlass:güven, inanç,
itimat
Vertraulichkeit:gizlilik, mahremiyet
vertreten:temsili etme, edilme, temsil, ifade
Veruntreuung, Unterschlagung:sağdık
olmamak, suistimal etm.
verwandt:benzer
Verwick(e)lung; stillschweigende
Folgerung:sesiz sedasız takip etm.
verwirken:kaybetmek, tesir etm.
verzichten auf, aufgeben:vazgeçmek,
bırakmak
verzichten auf, aufgeben:vazgeçmek,
bırakmak
Verzweiflung:şüpheye düşmek, kararsız olm.
viel-, zweideutig, doppelsinnig,
zweifelhaft:her yöne çekilebilen
Vollständigkeit; Unversehrtheit;
Redlichkeit:tamamen, tam, dürüst
von vornherein feststehend:başından belli
vorausgehen:önden gelmek, önünden gitmek,
önce gelmek/olmak
vorausgesetzt, dass; sofern:şayet, eğer,
olduğu takdirde, olması şartıyla, ki, şu şartla
ki, elverir ki
vorbehaltlich:şartıyla, birşeyin kaydı
ihtirazı altında; hariç, saklı tutmak
vorgreifen:önceden davranmak
vorherrschend, weit verbreitet:hükmedici
olmak, yaygın olm.
vorhersehen:öngörmek

vorläufig:şimdilik
vorläufig:şimdilik, geçici olarak
vornehmen, bestimmen:belirlemek
Vorrecht:ön hak
Vorsorge, Bestimmung, Vorkehrung,
Massnahme:önlem, kural, önlem,
vorwärts gehen, vorantreiben:ilerlemek
Vorwegnahme, Zuvorkommen,
Voraussicht, Erwartung:öngörü, beklenti
vorwegnehmen, zuvorkommen,
voraussehen, erwarten:öncelik, öne
geçmek, önceden kestirmek,
während:boyunca, devamınca
Wahrnehmung(svermögen), Erkenntnis,
Auffassung(skraft):farkedilen, bilinen, algı
Warenbörse:mal piyasası
Wert, Hauptpunkt, nach wesentlichen
Gesichtspunkten:değer, ana nokta
wesentlich:olmazsa olmaz, asıl, esas, temel,
başlıca, gerekli, köklü, zorunlu, şart
wesentlich:esasi, esaslı, mühim, esas
itibariyle, daha büyük, önemli
wesentlich:esas itibariyle, esaslı, özünde
wesentlich, hauptsachlich:esas
Wettbewerb:tasarım yarışması
widerrechtlich:kanunsuz, kanuna aykırı
widerstrebend, widerwillig, zögernd:aksine
hareket etm., isteksiz, gecikmeli
widrig, ungünstig, nachteilig für,
schädlich:zararlı
Wiedererstattung, Deckung,
Entschädigung:iade etm., borcu kapatmak,
zararı ödemek (para)
wiederkehren:tekrar ortaya çıkarmak, ortaya
koymak
wiederkehrend:tekrarlanan, yinelenen
willkürlich, eigenmächtig:kendi başına,
gelişigüzel
willkürlich, unumschränkt:icbar etmek,
zorunlu kılmak

Wirksamkeit, Kraft:geçerlilik, kuvvet, güç
Wirkungskreis, Bereich, Gesichtskreis:tesir
alanı, etki alanı, çevre,
wünschenswert, angenehm:arzu edilen, istek
uyandıran, makbul
zahlungsunfähig:âciz, borçlarını ödeyememe
durumu
zehnfach:on misli
zerbrechen, Spaltung,
Zusammenbruch:kırılmak, ayrılma,
parçalanma
zerreissend, spaltend, zerbrechend,
zusammenbrechend:kırıcı, ayırıcı,
parçalayıcı
zertifizieren:tasdik etmek, doğrulamak, teyit
etmek, belgelemek, onaylamak
Zins:faiz
Zoll:gümrük
zufällig, gelegentlich, beiläufig,
lässig:tesadüfen, ara sıra, gevşekçe
Zuflucht:kaçış, sığınak, rücu
Zug, Merkmal, Element:nitelik
Zugang:ulaşım
zugänglich und verfügbar:ulaşılabilir,
kolaylıkla ulaşılabilen, görüşülebilir,
kolaylıkla görüşülebilir, erişilebilir, kolay
bulunur
zugestehen; einräumen; gewähren;
nachgeben:itiraf etm., beyanı kabul etm.,
yumuşamak
Zulassung:izin, ruhsat
zunichte machen, aufheben, ungültig
machen:yok etm., geriye atmak, geçersiz
kılmak
zur Bedingung machen, ausbedingen,
festsetzen:şart koşmak, maddeler halinde
belirtmek, kayıt ve şarta bağlamak, söz
vermek, garanti etmek, taahhüt etmek,
anlaşmak
zur Folge haben, mit sich bringen, als
unveräusserliches Gut vererben:devamı

olmak, beraberinde gelmek

zur Verfügung stehen:emrinde olmak,
emrine hazır olmak, emrine vermek, elinin
altında olmak

Zurückbehalten, Behalten:muafaza etm.,
zurückhaltung, Beschränkung, Zwang,
zwanghaft:sınırlı, zor, zorunlu

zusammen treffen, Begegnung:toplanmak

zusammengewickelt, winden:birbirinin
içinde, bağlantılı

Zusammenhang:alakalı

zusammenhängend; klar,
verständlich:birbiriyle alakalı, açık,
anlaşılır

zusammenlaufen (lassen):bir araya getirmek

Zuschlagskriterien:yeterlik kriterleri

Zuteilung:ona ayrılmış

Zu widerhandlung, Übertretung,
Verstoss:tersine davranmak, çiğnemek,
ihlal etmek

Zweck:Amaç, gaye, niyet

zwei-, vieldeutig:çok manalı

zwingen, nötigen:mecbur etmek, empose
etme

Rusça - Türkçe Sözlük

альтернативное предложение: Aalternatif
teklif.

аукцион: İhale, açık artırma ile satış.

безопасность: İş güvenliği

ведомственные: Genel müdürlüğüne bağlı
kurumlar.

Департамент: Şube, daire başkanlığı.

Документ: Evrak.

Должность: Görev, vazife.

заказчик: Kurum

заявка: Başvuru.

изыскательные работы: Eetüt çalışmaları.

Инструкция: Yönerge.

Капитал: Sermaye.

Квалификация: Derecelendirme, ihtisas.

Клиент: Müşteri, kurum.

Лицензия: Lisans.

Объект: Yapı.

Организатор: Düzenleyici.

основные положения: Genel kaideler.

Оферта: teklif.

Подрядчик: Müteahhit.

Поставщик: Tedarikçi.

Претендент: İstekli.

Проект: Proje.

Протокол: Tutanak.

Профил: Çalışma alanı, uzmanlık.

Рекомендация: Referans.

Реконструкция: Tadilat, onarım.

Реестр: Liste.

Рынок: Pazar.

Стаж: Çalışma süresi.

Свидетельство: Belge, sertifika.

стоимость услуг: Hizmet bedeli.

Стоимость: Bedel.

строительная площадка: Şantiye.

устав: Tüzük, yasa.

Уточнение: Düzeltme, detay.

уровень платежеспособности: Ödeme gücü.

Эксперт: Bilirkişi, uzman.

ÖZGEÇMİŞ

Aslı Bilgin, 1970 yılında Stuttgart’da doğdu. İlköğretimini Heisteigschule’sinde tamamladı. Ortaöğretime başladığı Friedrich-Eugens-Gymnasium’dan 1990 yılında mezun oldu.

1990 yılında girdiği Universität Stuttgart İnşaat Fakültesi İnşaat Mühendisliği Bölümü’nü 1998 yılında tamamladı. 2002 yılında Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı’nda Doktora eğitime başlayıp 2008 yılında tamamladı.